STEPHEN KING

REIKALINGI DAIKTAI

Ponios ir ponai, prašau dėmesio!
Prieikite arčiau, kad visi matytumėt!
Noriu papasakoti istoriją, nekainuos nė cento!
(Ir jei patikėsite ja,
bus nuostabu.)

Stivas Erlis
"Gyvatės aliejus"

Girdėjau, daugelis pasiklysta net kaimo keliuose, kai tamsa tokia tiršta, kad, kaip sakoma, gali ją pjaustyti...

Henris Deividas Toro
"Valdenas"

Stephen King

REIKALINGI DAIKTAI

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JURGITA JĖRINAITĖ

Kaunas
1999

Stephen King. Rinktiniai raštai, 20 tomas

NEEDFUL THINGS
New York, Signet Books, 1993

ISBN 9986-97-016-4

TU BUVAI ČIA ANKSČIAU

Žinoma, buvai. Tikrai. Aš niekuomet nepamirštu veidų.

Pricik, leisk paspausti tau ranką! Žinai ką? Iš eisenos pažinau tave anksčiau, nei įsižiūrėjau veidą. Geresnės dienos grįžti į Kasl Roką negalėjai pasirinkti. Argi jis ne žavingas? Netruks prasidėti medžioklės sezonas, kvailiai ims pleškinti miškuose visa, kas juda, nepasivarginę apsirengti ryškiais oranžiniais drabužiais; po to pradės snigti ir ims kristi šlabdriba, bet tai bus vėliau. O dabar yra spalis, ir Roke mes leidžiame spaliui viešėti tiek, kiek jis pageidauja.

Mano supratimu, tai geriausias metų laikas. Pavasaris čia gražus, bet gegužę tikrai mainyčiau į spalį. Vakarinis Meinas yra valstijos dalis, dažniausiai pamirštama prabėgus vasarai, kai žmonės iš kotedžų prie ežero ir ant Vju kalvos grįžta į Niujorką bei Masačiusetsą. Čionykščiai kiekvienais metais sutinka juos ir palydi: sveiki, sveiki, sveiki, iki pasimatymo, iki pasimatymo, iki pasimatymo. Malonu, kai jie atvažiuoja, nes atveža miestui dolerių, gerai, kai išvyksta, nes išsiveža didmiesčio blogybes.

Apie blogybes ir norėčiau pakalbėti... ar prisėsi pasišnekučiuoti? Čia, ant lauko estrados laiptelių bus labai patogu. Šildo saulutė, be to, iš čia, iš paties miestelio centro matosi beveik visas senamiestis. Tik reiktų pasisaugoti pašinų. Laiptus derėtų iš naujo nušveisti ir nudažyti. Tai Hago Prysto darbas, bet Hagas neskuba. Žinai, jis geria. Nekokia čia paslaptis. Kasl Rokas gali ir moka saugoti paslaptis, tik sunku ją iškasti, todėl dauguma iš mūsų seniai žino, kad Hagas Prystas ir sunkus darbas seniai nesuderinami.

Apie ką aš?

A! Štai! Klausyk, vaikine... ką pasakysi apie tai? Tie plakatai visame mieste! Man atrodo, kad Vanda Hemphil (jos vyras, Donas, vadovauja "Hemphilo" prekybos centrui) didžiąją jų dalį pati iškabino. Nuplėšk nuo stulpo ir paduok man. Nesidrovėk... nėra čia ko lipdyti skelbimus ant estrados.

Prakeikimas! Tik pažiūrėk į jį! "VELNIO ŽAIDIMAI" - užrašyta pačiam viršuje. Didelėmis raudonomis raidėmis, iš kurių rūksta dūmai, tarsi būtų specialiai parsiųsdintos iš Tofeto! Cha! Kažkas, gerai nepažįstąs šito miegančio miestelio, tikriausiai mano, kad mes ritamės į pakalnę. Bet tu juk žinai, kaip tokio dydžio miestelyje daiktai kartais būna išpučiami. Ir garbusis Vilis šįsyk išties gaus širdies smūgį. Aišku kaip dieną. Bažnyčios miesteliuose... na, ko gero, neverta tau *to* net pasakoti. Jos šiaip taip gyvuoja greta, bet per daug tuo nesidžiaugia. Kurį laiką viskas būna taiku, o paskiau įsiliepsnoja ginčai dėl smulkmenos.

Šįkart smulkmena ne tokia jau menka - kryžiuojasi jausmai. Matai, katalikai planuoja įkurti "Nait" kazino "Kolumbo riterių" salėje kitoje miesto pusėje. Kiek žinau, atidarys paskutinį mėnesio ketvirtadienį; pelnas turėtų padengti bažnyčios stogo remonto išlaidas. Kalbu apie "Ramių vandenų mergelės" bažnyčią - turėjai praeiti, jeigu atvykai nuo Kasl Vju pusės. Mažulytė bažnytėlė, pastebėjai?

Kazino "Nait" yra tėvo Brighamo idėja, bet kamuolį pakėlė ir nubėgo su juo "Izabelės dukterys". Konkrečiai Betsė Vig. Regis, jai patiktų apsivilkti aptemptą juodą suknelę, dalyti "Juodąjį Džeką" arba sukti ruletės ratą ir sakyti: "Statykite, ponios ir ponai, prašau statyti." O, ta mintis joms visoms

baisiai patinka. Tai niekis, nekaltas užsiėmimas, bet joms visgi atrodo mažumėlę nuodėmingas.

Tačiau garbiajam Viliui tai neatrodo visai nekalta, jis ir jo parapijiečiai laiko tai daugiau nei mažumėlę nuodėminga. Iš tikrųjų jis yra garbusis Viljamas Rouzas, ir niekad nejautė didelio palankumo tėvui Brighamui. (Tiesą sakant, būtent tėvas Brighamas ėmė pravardžiuoti garbųjį Rouzą "Garlaivio Viliu"*, ir garbusis tai žino.)

Tarp šių dviejų Dievo tarnų ir anksčiau buvo trintis, bet kazino sukėlė jau ne trintį , o grumdymąsi. Nugirdęs, jog katalikai rengiasi leisti vakarus lošdami "Kolumbo riterių" salėje, Vilis smaila galvute vos nenunešė stogo. Iš savo kišenės jis sumokėjo už šituos "VELNIO ŽAIDIMŲ" skelbimus, o Vanda Hemphil su siuvinių ratelio draugėmis iškabinėjo juos visame miestelyje. Nuo tada vienintelė vieta, kur kalbasi katalikai ir baptistai, liko savaitinio mūsų laikraštėlio "Laiškų" skyrelis, kuriame jie vieni kitus keikia, pompastiškai moko ir grasina pragaru.

Pasižiūrėk tenai ir suprasi, apie ką aš kalbu. Iš banko kaip tik išėjo Nenė Roberts. Jai priklauso "Nenės užkandinė", ir ji, ko gero, yra turtingiausia miestelio persona nuo tada, kai senasis Tėtušis Merilas iškeliavo į dausas. Beje, ji baptistė nuo tų laikų, kai Hektoras buvo mažas šunytis. O iš kitos pusės ateina didysis Elas Gendronas, toks užkietėjęs katalikas, kad su juo lyginant popiežius atrodo žydas. Geriausias jo draugas yra airis Džonas Brighamas. Dabar žiūrėk atidžiai! Matai, kaip užsiriečia jų nosys? Cha! Ko ne skečas? Lažinuos iš dolerių prieš spurgas, jog toje vietoje, kur jie prasilenkė, temperatūra nukrito dešimtį laipsnių. Kaip sakydavo mano mama - žmonės smaginasi, kaip tik išmano.

O dabar dirstelk anapus. Matai šerifo patrulinę mašiną prie vaizdo kasečių nuomos? Viduje Džonas Lapointas. Jis turėtų dairytis greičio mėgėjų (centras, sumažinto greičio zona, supranti, ypač kai baigiasi pamokos), bet jeigu prisidengęs nuo saulės akis gerai įsižiūrėsi, tai išvysi jį spoksant nuotraukon, kurią išsitraukė iš savo piniginės. Iš čia neįžiūriu, bet puikiausiai - kaip mergautinę savo mamos pavardę - žinau, kieno ji. Tai prieš metus Fraiburgo mugėje Endžio Klaterbako daryta nuotrauka: Džonas ir Selė Retklif. Džonas stovi apkabinęs Selę, o ji laiko minkštą meškiuką, kurį jis jai laimėjo šaudykloje; abu, regis, sprogs iš laimės. Bet, kaip sakoma, taip buvo tada, o dabar yra dabar: neseniai Selė susižiedavo su Lesteriu Pratu, aukštesniosios mokyklos treneriu. Jis yra grynakraujis baptistas kaip ir ji. Džonas dar neatsigavo jos netekęs. Matei tą atodūsį? Jį apėmusi rimta depresija. Tik žmogus, kuris dar myli (arba taip mano), gali šitaip dūsauti.

Rūpesčiai ir konfliktai dažniausia kyla iš įprastų dalykų, ar pastebėjai? Iš eilinių. Duosiu pavyzdį. Matai tą vyruką, lipantį municipaliteto laiptais? Ne, ne tą kostiumuotą, tai Donas Kitonas, Miesto tarybos pirmininkas. Kalbu apie kitą - negrą su darbiniais drabužiais. Tai Edis Vobertonas, naktinis municipaliteto sargas. Pasek kelias sekundes ir stebėk, ką jis daro. Va! Matai, kaip sustojo ant viršutinio laiptelio ir žiūri į "Sunoco" stotį? "Sunoco" pri-

---

* Pagal vieną pirmųjų V.Disnėjaus animacinių filmukų apie peliuką Vilį garlaivyje.

klauso Soniui Džaketui, ir nuo tada, kai prieš dvejus metus Edis nuvarė savo automobilį tenai apžiūrėti, tarp vyrų perbėgo juoda katė.

Gerai prisimenu tą automobilį. “Honda Civikas”, nieko ypatinga, bet tik ne Edžiui, mat jam tai buvo pirmoji gyvenime naujutėlaitė mašina. O Sonis ne tik blogai atliko darbą, bet ir per daug nuplėšė. Taip sako Edis. Vobertonas naudojasi savo odos spalva, kad tik nereikėtų mokėti už taisymą, - taip tvirtina Sonis. Žinai, kaip tokiais atvejais būna?

Tai va, Sonis Džaketas padavė Edį Vobertoną į nedidelių ieškinių teismą, buvo parėkauta teismo salėje, po to - koridoriuje. Edis tvirtino, kad Sonis išvadino jį buku nigeriu, o Sonis gynėsi, jog nigeriu nepravardžiavęs, bet visa kita yra gryna tiesa. Galų gale nė vienas iš jų neliko patenkintas. Teisėjas liepė Edžiui sumokėti penkiasdešimt žalių, šis spyrėsi, kad per daug, o Sonis kalbėjo, kad per mažai. Po viso šito naujame Edžio automobilyje dėl trumpo jungimosi kilo gaisras, ir “Civikas” iškeliavo į automobilių kapines prie 5-ojo kelio. Dabar Edis vairuoja 89-ųjų senieną, iš kurios laša tepalas. Jis vis negali atsikratyti minties, kad Sonis Džaketas žino kur kas daugiau apie tą gaisrą, negu kada nors pasakojo.

Vaikine, žmonės smaginasi kaip tik išmano. Gal jau pabodo klausytis tokią karštą dieną?

Bet tai tik mažo miestelio gyvenimas. Gali pavadinti jį Peiton Pleisu, Grouvers Konersu ar Kasl Roku, vis tiek visur žmonės valgo pyragą užsigerdami kava ir už akių apkalbinėja vienas kitą. Čia gyvena Sloupis Dodas, vienišius, nes kiti vaikai juokiasi iš jo mikčiojimo. Gyvena ir Mirtlė Kiton, ir jeigu ji atrodo vieniša ir susikrimtusi, jeigu nesuvokia, kur esanti ir kas vyksta, taip yra tik todėl, kad jos vyras (tipas, kurį ką tik matei lipantį laiptais už Edžio) kaip užkerėtas paskutinius šešis mėnesius. Matai, kokios užtinusios jos akys? Ko gero, ji verkė arba blogai miegojo, galbūt ir viena, ir antra, kaip manai?

Ana ten krypuoja Lenora Poter kaip išlipusi iš dėžutės. Keliauja, jokios abejonės, į “Western Auto” patikrinti, ar jau atvežė ypatingųjų organinių trąšų. Ta moteris augina daugiau rūšių gėlių palei namą, nei Karteris turėjo vaistų kepenims. Siaubingai jomis didžiuojasi. Moterų ji nėra itin mėgiama; moterys laiko ją išpuikėle su savo gėlėmis, vazonais ir bostonietiška ilgalaike šukuosena už septyniasdešimt dolerių. Jos laiko ją pasipūtusia, ir, - išduosiu paslaptį, kad jau sėdim šitaip ant pašinuoto laiptelio, - manau, jos yra teisios.

Nieko keista, pasakysi, bet ne visi Kasl Roko rūpesčiai yra įprasti, turiu pasakyti tai iš karto. Niekas nepamiršo Frenko Dodo, kelių patrulio, kuris prieš dvylika metų išprotėjo ir nužudė kelias moteris, taip pat nepamiršo ir pasiutusio šuns, kuris papjovė Džo Kemberį ir senąjį girtuoklėlį kitoje gatvės pusėje. Tas šuo nužudė ir gerąjį šerifą Džordžą Banermaną*. Alanas Pengbornas perėmė jo pareigas ir yra visai nieko vyras, bet miestelio akyse niekad neprilygs Didžiajam Džordžui.

Nieko ypatinga nematau ir nutikime su Redžinaldu Merilu, Tėtušiu, - kalbu apie tą seną šykštuolį, turėjusį miestelyje senienų krautuvėlę. Ji vadinosi “Emporium Galorium”. Stovėjo kaip tik ten, kur už gatvės yra tuščia

---

* Ši istorija aprašyta S.Kingo romane "Kudžas". (Liet. k.: "Eridanas", 1998.)

aikštelė. Krautuvė supleškėjo prieš daugelį metų, bet yra žmonių, kurie matė gaisrą (ar bent skelbiasi matę) ir po kelių bokalų "Įkaušusiame tigre" papasakos, kad gaisras, nušlavęs "Emporium Galorium" ir nusinešęs Tėtušio Merilo gyvybę nebuvo šiaip sau.

Jo sūnėnas Tūzas tvirtina, kad prieš gaisrą jo dėdei atsitiko kažkas baisaus... panašiai kaip per "Prieblandos zoną". Aišku, Tūzo šalia nebuvo, kai senis išleido kvapą; jis baiginėjo ketverių metų bausmę Šaušenke už įsilaužimą nakties metu. (Žmonės visą laiką sakė, kad Tūzui Merilui geruoju nesibaigs: jau mokykloje jis garsėjo kaip negirdėtas chuliganas, ir ne vienas vaikas pereidavo į kitą kelio pusę, pastebėjęs priešais ateinantį su žvangančiomis motociklininko striukės sagtelėmis bei užtrauktukais ir kaukšinčiais batais Tūzą.) Bet žinai, žmonės juo tiki. Gal tikrai Tėtušiui tądien kažkas keista nutiko, o gal tai tik kalbos pas Nenę prie kavos puodelio ir obuolių pyrago riekės.

Viskas taip, kaip tavo vaikystėje, beveik taip. Žmonės ėdasi dėl religijos, nešiojasi žibintuvėlius, paslaptis, pykčius... ir net šiurpi istorija, galėjusi atsitikti Tėtušio žūties dieną senienų krautuvėje, dabar kaip ir seniau gali paįvairinti niūrią kasdienybę. Kasl Rokas vis tiek yra gera vieta gyventi ir augti, kaip kad skelbia užrašas įvažiuojant. Saulė maloniai glosto ežerą ir medžių lapus, o giedrą dieną nuo Kasl Vju gali pamatyti visą kelią iki Vermonto. Vasarotojai visuomet pešasi dėl sekmadieninių laikraščių, retkarčiais kimba vieni kitiems į atlapus "Įkaušusio tigro" kieme penktadienio ar šeštadienio vakarą, bet jie anksčiau ar vėliau išvažinėja, ir peštynės baigiasi. Rokas visad buvo *gera* vieta, o kai žmonėms panyžta nagai, žinai, kaip mes sakome? Sakome: "Praeis".

Henris Bofortas, pavyzdžiui, negali pakęsti, kai prisilupęs Hagas Prystas spardo "Rock-Ola" muzikinę dėžę, bet jam praeis. Vilma Jeržyk ir Nitė Kob neapkenčia viena kitos, bet Nitei praeis (tikriausiai), o Vilmai neapykanta yra tiesiog gyvenimo būdas. Šerifas Pengbornas vis dar gedi be laiko mirusios žmonos ir jaunėlio vaiko; tai, suprantama, tragedija, bet laikui bėgant praeis. Polės Čalmers artritas nė per žingsnį nesitraukia, tiksliau sakant, tik smarkėja, ir ji galbūt niekad nepasveiks, tačiau ji išmoks su tuo susitaikyti. Kaip milijonai kitų.

Mes retsykiais susiduriame kaktomis, bet šiaip viskas gerai. Bent jau buvo anksčiau. Tačiau turiu pasakyti tau *tikrą* paslaptį, bičiuli, kaip tik dėl jos paskambinau, vos tik pamačiau, kad sugrįžai. Man regis, bėda - tikra bėda - jau pakeliui. Užuodžiu ją virš horizonto lyg atslenkančią audrą su žaibais. Baptistų ir katalikų ginčas dėl "Nait" kazino, vaikai, erzinantys Sloupį dėl mikčiojimo, Džono Lapointo kančios, šerifo gedulas... berods tai bus tik viršūnėlės to, kas ateina.

Matai tą namelį už Meino gatvės? Už trijų pastatų nuo tuščios aikštelės, kur kadaise stovėjo "Emporium Galorium"? Su žalia markize? Taip, tas. Langai uždažyti, nes jis dar neatidarytas. "Reikalingi daiktai", skelbia iškaba. O ką tai reiškia? Aš irgi nežinau, bet iš ten sklinda bloga nuojauta.

Iš ten.

Darsyk dirstelk į gatvę. Matai tą berniuką, a? Tą, kuris stumia dviratį ir atrodo baisiai užsisvajojęs? Nepaleisk jo iš akių, bičiuli. Manau, nuo jo viskas ir prasidės.

Ne... sakau, kad nežinau kas... tiksliai nežinau. O tą vaiką stebėk. Ir pasilik dar kuriam laikui miestelyje, gerai? Bloga nuojauta, todėl, jeigu kas atsitiks, gerai turėti liudininką.

Pažįstu tą berniuką su dviračiu. Gal ir tu pažįsti. Jo vardas Brajanas, pavardės neprisimenu. Jo tėvas, atrodo, apkalinėja sienas ir stato duris kažkur Oksforde ar Pietų Paryžiuje.

Stebėk jį, sakau tau. Nepaleisk iš akių *nieko*. Tu esi čia buvęs, bet greitai viskas pasikeis.

Žinau tai.

Jaučiu tai.

Artinasi audra.

PIRMA DALIS

IŠKILMINGAS ATIDARYMAS

Pirmas skyrius

1

Naujos parduotuvės atidarymas mažame miestelyje yra didelis įvykis. Brajanui jis neatrodė toks reikšmingas kaip kai kuriems, tarkim, jo mamai. Jau kokį mėnesį girdi ją diskutuojant (tai ne liežuvavimas, pasakė ji, liežuvavimas yra blogas įprotis, ir ji to nedaro) telefonu su geriausia drauge Maira Evans. Prie to seno pastato, kuriame paskutiniu metu glaudėsi "Vakarinio Meino nekilnojamojo turto ir draudimo" kompanija, pirmasis darbininkas pasirodė daugmaž tuo metu, kai prasidėjo nauji mokslo metai, ir nuo to laiko ten verda darbai. Niekas iš darbininkų gerai nenutuokė, ką remontuoja, bet pirmiausia turėjo įstatyti didelę vitriną ir užtepti ją muilu.

Prieš dvi savaites ant durų pasirodė lentelė:

NETRUKUS BUS ATIDARYTA!
REIKALINGI DAIKTAI
NAUJO TIPO PARDUOTUVĖ
"Nepatikėsit savo akimis!"

- Bus antra senienų krautuvė, - pareiškė Brajano mama Mairai. Kora Rask buvo įsitaisiusi ant sofos. Viena ranka laikė ragelį, o kita valgė šokoladu glaistytas vyšnias, tuo pat metu žiūrėdama "Santa Barbarą." - Dar viena krautuvė su falsifikuotais praeito šimtmečio amerikiečių baldais ir štampuotais senoviniais telefonais. Palauk, pati pamatysi.

Tas pokalbis vyko netrukus po to, kai atsirado užtepta vitrina; mama kalbėjo taip įsitikinusi, jog Brajanas nutarė, kad tema išsemta. Ji galėjo aptarinėti ir svarstyti be galo, be krašto kaip "Santa Barbaros" ar "Ligoninės priimamojo" veikėjai.

Praeitą savaitę pirma skelbimo eilutė pasikeitė:

IŠKILMINGAS ATIDARYMAS SPALIO 9,
ATSIVESK SAVO DRAUGUS!

Brajaną nauja parduotuvė domino ne tiek, kiek jo mamą (ir kai kurias mokytojas; jis nugirdo jas aptarinėjant tai Kasl Roko vidurinės mokyklos mokytojų kambaryje, kai atėjo jo eilė būti pasiuntinuku), bet jis buvo vienuolikos metų, o sveikas vienuolikmetis berniukas domisi viskuo, kas nauja. Be to, jį žavėjo krautuvėlės pavadinimas. "Reikalingi daiktai", - kas pagaliau tai yra?

Jis perskaitė pasikeitusią eilutę grįždamas namo iš mokyklos. Antradienį jis grįždavo vėlai. Brajanas gimė su kiškio lūpa, ir nors ją chirurgiškai pataisė, kai jam buvo septyneri, jis vis dar turėjo vaikščioti į kalbos terapiją. Kiekvienam, kuris paklausdavo apie kalbos praktiką, jis ryžtingai atsakydavo negalįs jos pakęsti, bet iš tikro buvo ne taip. Berniukas stipriai ir beviltiškai mylėjo mis Retklif, ištisą savaitę laukdavo tų užsiėmimų. Antradienį pamokos trukdavo ne mažiau tūkstančio metų, o paskutines dvi valandas Brajanas sėdėdavo jausdamas malonų kutenimą pilve.

Tuos užsiėmimus lankė dar keturi vaikai, bet nė vienas nebuvo iš jo rajono. Jis tuo labai džiaugėsi. Praleidęs valandą vienoje klasėje su mis Retklif, Brajanas jausdavosi pernelyg pakilios nuotaikos, kad galėtų dalytis su kitu. Vėlai popiet jis mėgdavo keliauti namo palengva, paprastai stumdamas dviratį, o ne važiuodamas, svajoti apie mokytoją ir stebėti įstrižuose spalio spinduliuose krintančius geltonus ir auksinius lapus.

Jo kelias vedė per tris Meino gatvės kvartalus nuo parko. Tą dieną, pastebėjęs skelbimą apie iškilmingą atidarymą, Brajanas prikišo nosį prie stiklo, vildamasis pamatyti, kuo pakeisti sunkūs "Vakarinio Meino nekilnojamojo turto ir draudimo" agentų stalai bei geltonos sienos. Bet jo smalsumui buvo suduotas smūgis. Viduje kabojo per visą vitriną užtrauktos užuolaidos. Berniukas pamatė tik savo veido ir pridėtų rankų atspindį.

Spalio 4-ąją, penktadienį, savaitiniame Kasl Roko laikraštyje buvo išspausdinta reklama *Kvietimas*. Jis buvo apvestas vingiuota linija, po juo nugaromis sustoję angeliukai pūtė ilgus trimitus. Reklama neatskleidė nieko daugiau už skelbimą ant krautuvės durų: "Reikalingi daiktai" pradės veikti spalio 9-osios dešimtą ryto ir, žinoma, "Jūs nepatikėsit savo akimis". Nė užuominos, kokiomis gėrybėmis prekiaus "Reikalingų daiktų" savininkas ar savininkai.

Panašu, kad tai gerokai suerzino Korą Rask... bent jau tiek, kad ryžtųsi nedažnam rytiniam šeštadienio skambučiui Mairai.

- Ir dar kaip patikėsiu savo akimis, - pareiškė ji, - kai pamatysiu keverziškas lovas atseit dviejų šimtų metų senumo, tik su antspaudu "Ročesteris, Niujorkas" ant rėmo, kurį gali pamatyti bet kas, nepatingėjęs pasilenkti ir pasižiūrėti. Oi, kaip patikėsiu.

Maira kažką atsakė. Kora klausėsi žvejodama žemės riešutus iš skardinės ir skubiai juos maldama. Brajanas su mažuoju broliuku Šonu sėdėjo ant grindų ir žiūrėjo animacinius filmus. Šonas buvo pasinėręs į smerfų pasaulį, Brajanas taip pat susidomėjęs sekė mažų mėlynų žmogeliukų bendruomenę, bet viena ausimi klausėsi pokalbio.

- Bū-ūūtent! - šūktelėjo Kora Rask, smarkiau nei paprastai sureaguodama į eilinį kandų draugės pastebėjimą. - Aukštos kainos ir lieti prieštvaniniai telefonai!

Vakar, pirmadienį, po pamokų Brajanas važiavo per senamiestį su keliais draugais. Iš kitos gatvės pusės jis pastebėjo, kad kažkas pritaisė žalią markizę. Ant jos baltomis raidėmis buvo parašyta: "Reikalingi daiktai". Polė Čalmers, siuvimo reikmenų parduotuvėlės šeimininkė, stovėjo ant šaligatvio, įsispendusi rankas į žaviai liaunus klubus, ir žiūrėjo į ją susimąsčiusi bei susižavėjusi.

Brajanas, šiek tiek išmanąs apie stogelius, pats ja susižavėjo. Meino gatvėje tai pirmoji tikra markizė, teikianti parduotuvei nepakartojamą išvaizdą. Žodžio "rafinuotas" nebuvo aktyviajame berniuko žodyne, bet jis iškart nusprendė, jog Kasl Roke nieko panašaus lig šiol nebuvo. Su markize krautuvė atrodė kaip iš televizijos serialo. "Western Auto" kitoje gatvės pusėje atrodė neskoningas ir kaimietiškas su ja palyginus.

Kai jis grįžo namo, rado mamą ant sofos, žiūrinčią "Santa Barbarą", valgančią "Little Debbie" pyragą su kremu ir geriančią dietinę kokakolą. Mama visuomet gerdavo dietinę, žiūrėdama popiečio laidas. Brajanas nelabai

suprato kodėl, turint galvoje, su kuo ją gerdavo, bet paklausti neišdrįso. Mama dar ims jį barti, o kai ji pratrūksta, išmintingiau pasiieškoti priedangos.

- Sveika, mama! - šūktelėjo berniukas, kraudamas knygas ant spintelės ir traukdamas iš šaldytuvo pieną. - Žinai ką? Virš naujosios parduotuvės durų yra markizė.

- Kokia krizė? - atplaukė mamos balsas iš svetainės.

Brajanas prisipylė pieno ir priėjo prie durų.

- Markizė, - pataisė jis. - Virš naujosios parduotuvės durų.

Mama atsisėdo, surado distancinį pultelį ir nutildė garsą. Ekrane Elas su Korina sprendė santabarbariškas problemas savo mėgstamiausiame Santa Barbaros restorane, bet dabar tik kurčnebylis suprastų tų problemų esmę.

- Ką? - paklausė ji. - Virš tų "Reikalingų daiktų"?

- Aha, - patvirtino Brajanas ir gurkštelėjo pieno.

- Nekliurk, - sudraudė mama, susikišdama paskutinį kąsnį. - Šlykštus garsas. Kiek kartų tau reikia sakyti?

Tiek pat, kiek tu mokei mane nekalbėti pilna burna, pagalvojo Brajanas, bet patylėjo. Jis anksti išmoko prikąsti liežuvį.

- Atleisk, mama.

- Kokia markizė?

- Žalia.

- Presuota ar iš aliuminio?

Brajanas, kurio tėvas dirbo agentu Diko Perio "Sienų ir durų" kompanijoje Pietų Paryžiuje, puikiai suprato, apie ką mama kalba, bet tokį stogelį jis vargu ar būtų pastebėjęs. Aliuminio ir presuotos medžiagos stogeliai buvo pigiau grybų. Virš pusės Roko namų langų styrojo tokie.

- Nei viena, nei kita, - atsakė jis. - Ji medžiaginė. Manau, iš brezento. Ji atsikišusi, todėl šešėlis krenta tiesiai po apačia. Be to, ji išlenkta, va taip, - berniukas atsargiai, kad neišpiltų pieno, išlenkė rankas puslankiu. - Prie krašto yra parduotuvės pavadinimas. Neapsakomai daili.

- Kad aš prasmegčiau!

Šia fraze Kora dažniausiai reikšdavo savo susižavėjimą ar susierzinimą. Brajanas atsargiai pasitraukė, jei būtų antrasis variantas.

- Ką apie tai manai, mama? Gal koks restoranas?

- Aš nežinau, - atsakė ji ir siektelėjo telefono ant stalo krašto. Jai teko patraukti katę Skviblą, "TV gidą" bei dietinės kokakolos butelį, kad jį pasiektų. - Bet atrodo įtartina.

- Mama, ką reiškia "Reikalingi daiktai"? Atrodo kaip...

- Nekvaršink man galvos, Brajanai, mamytė užsiėmusi. Duoninėje rasi dešrainių, jeigu alkanas. Bet tik vieną, nes nenorėsi vakarienės, - Kora jau rinko Mairos numerį, ir netrukus abi karštai aptarinėjo žalią markizę.

Brajanas, kuriam nesinorėjo dešrainių (savo mamą jis labai mylėjo, bet retkarčiais, matant ją valgančią, dingdavo apetitas), prisėdo prie virtuvės stalo, atsivertė matematikos sąsiuvinį ir ėmė spręsti paskirtus uždavinius. Jis buvo protingas, darbštus berniukas ir mokykloje nespėjo padaryti tik matematikos namų darbų. Metodiškai kilodamas dešimtainių kablelius ir dalindamas skaičius, jis klausėsi mamos pokalbio. Ji vėl kalbėjo draugei, jog netrukus jie turės dar vieną skylę, prekiaujančią senais kvepalų buteliukais ir kažkieno mirusių giminaičių nuotraukomis; tikra gėda prekiauti tokiais da-

lykais. Tiesiog pernelyg daug žmonių, kalbėjo Kora, kurių moto - paimk pinigus ir bėk! O apie markizę šnekėjo taip, tarsi kažkas tyčia norėjo ją įžeisti ir sėkmingai pasiekė savo tikslą.

Tikriausiai mamai atrodo, kad jai turėjo būti pranešta tai iš anksto, mąstė Brajanas, krebždendamas pieštuku, perkėlinėdamas ir apvalindamas. Taip, tikrai. Jai smalsu, tai viena. Ji susinervinusi - tai antra. O tokia kombinacija mamai buvo peilis. Na, bet greitai ji viską sužinos. Ir tuomet galbūt atskleis jam didelę paslaptį, o jeigu bus pernelyg užsiėmusi, Brajanas nuklausys ją pats iš pokalbių su Maira.

Bet, kaip pasirodė vėliau, Brajanas nemažai sužinojo apie "Reikalingus daiktus" anksčiau nei jo mama, Maira ar kas nors kitas Kasl Roke.

2

Grįždamas iš mokyklos namo "Reikalingų daiktų" atidarymo išvakarėse, jis vos pajėgė stumti dviratį. Ėjo paskendęs šiltoje svajonėje (kurios neišplėštų iš jo lūpų nei karšti nuodėguliai, nei šlykštūs tarantulai), kurioje jis pasiūlė mis Retklif eiti su juo į mugę, ir mokytoja sutiko.

- Ačiū, Brajanai, - sako mis Retklif, ir berniukas mato mažus dėkingumo ašarų karoliukus jos mėlynų ir tamsių kaip audringa jūra akių kampučiuose. - Man buvo... na, labai liūdna paskutiniu metu. Supranti, aš praradau savo meilę.

- Aš padėsiu jį pamiršti, - atsako Brajanas tvirtu ir sykiu švelniu balsu, - jeigu vadinsite mane... Brajumi.

- Ačiū tau, - kužda ji, o tada, pasilenkusi tiek, kad jis užuodžia jos kvepalus - svajingą lauko gėlių aromatą, - taria:

- Ačiū tau, Brajau. O kad jau šį vakarą mes būsime pora, o ne mokytoja ir mokinys, gali vadinti mane Sele.

Jis paima jos rankas. Žiūri į akis.

- Aš jau ne vaikas, - sako jis. - Aš galiu padėti jums jį pamiršti... Sele.

Selė atrodo tartum užhipnotizuota netikėto jo supratimo ir vyriškumo; jam gal tik vienuolika, galvoja ji, bet jis vyriškesnis už Lesterį! Jos rankos spaudžia Brajano rankas. Veidai ima artėti... artėti...

- Ne, - šnibžda ji, o jos vyzdžiai tokie dideli, kad baisu nuskęsti, - nereikia, Brajau... taip negerai...

- Viskas gerai, mažyte, - atsako jis ir prispaudžia jos lūpas prie savųjų.

Po kelių sekundžių ji atsitraukia ir švelniai sušnibžda...

- Ei, vaike, žiūrėk, kur mini, po šimts!

Pažadintas iš svajonės Brajanas pamatė, kad pėdina tiesiai priešais Hago Prysto furgoną.

- Atleiskite, misteri Prystai, - smarkiai nukaitęs atsiprašė jis. Geriau Hago Prysto nesiutinti. Jis dirbo viešųjų darbų departamente ir Kasl Roke garsėjo nevaldomu būdu. Brajanas atidžiai jį sekė. Pastebėjęs iš kabinos lipantį Hagą, jis būtų šokęs ant savo dviračio ir nušvilpęs Meino gatve šviesos greičiu. Jis visai nenorėjo mėnesį praleisti ligoninėje vien todėl, kad užsisvajojo, kaip eina į miestelio mugę su mis Retklif.

Bet Hagas Prystas tarp kojų laikė suspaudęs alaus butelį, Henkas Viljamsas jaunesnysis dainavo per radiją "High and Pressurized", todėl jo visai netraukė atsisakyti šio malonumo ir perti kailį kažkokiam berniūkščiui.

- Negaudyk varnų, - įspėjo jis, gurkšteldamas iš butelio kakliuko ir niūriai žvelgdamas į Brajaną, - nes kitą kartą aš nesivarginsiu stabdyti. Tiesiog pervažiuosiu, galėsi sau cypti, biče.

Hagas nuspaudė akceleratorių ir nuvažiavo. Berniuką apėmė nesąmoningas (bet, ačiū Dievui, trumpas) noras surikti: "Tegu aš prasmegsiu!" Jis palaukė, kol oranžinis furgonas pasuko į Lindeno gatvę, ir mynė toliau. Bet svajonė apie mis Retklif, deja, buvo išsklaidyta visai dienai. Hagas Prystas sugrąžino į realybę. Mis Retklif nesusipyko su savo sužadėtiniu Lesteriu Pratu; nešiojo sužadėtuvių žiedą su mažu deimančiuku ir vairavo mėlyną jo "Mustangą", kol jos pačios automobilis stovėjo remonto dirbtuvėse.

Brajanas vakar matė mis Retklif su misteriu Pratu bei grupele kitų žmonių, smaigstančių Meino gatvės gale ant telefono stulpų "VELNIO ŽAIDIMAI" skelbimus. Jie giedojo giesmes. Tik netrukus pasirodė katalikai ir visus nuplėšė. Labai juokinga... bet jei Brajanas būtų vyresnis, jis pasistengtų apginti skelbimus, kuriuos kabino jo numylėtosios rankos.

Brajanas prisiminė jos tamsias mėlynas akis, ilgas šokėjos kojas ir pajuto nusivylimą kaip visuomet, kai suvokdavo, jog vieną sausį ji ketina pakeisti mielą pavardę Selė Retklif į Selė Prat, kuri berniukui asociavosi su stora dama, krentančia mediniais laiptais.

Ką gi, pagalvojo jis, įveikęs dar vieną bordiūrą ir pasukęs į Meino gatvės galą, gal ji apsigalvos. Visai tikėtina. Arba Lesteris Pratas pateks į avariją, susirgs smegenų vėžiu ar kas nors panašiai. Gali net paaiškėti, kad jis narkomanas. Mis Retklif niekuomet netekės už narkomano.

Tokios mintys Brajaną savotiškai ramino, bet nesugrąžino Hago Prysto nutraukto regėjimo ties pačiu apogėjumi (kai jis pabučiavo mis Retklif Meilės tunelyje mugėje ir net palietė jos dešinę krūtį). Ir vis dėlto kviesti mokytoją į mugę buvo baisiai keista mintis. Mis Retklif buvo graži, bet sena. Kartą ji sakė vaikams, kad lapkritį jai sueis dvidešimt ketveri.

Tad Brajanas rūpestingai sulankstė savo svajonę kaip vertingą dokumentą ir padėjo į lentynėlę galvos gilumoje, kur buvo jos vieta. Tada jis pasiruošė lipti ant dviračio ir pasiekti namus važiuotas.

Bet kaip tik tuo metu berniukas ėjo pro naująją parduotuvę, ir skelbimas ant durų patraukė jo žvilgsnį. Kažkas buvo pakeista. Brajanas sustabdė savo dviratį ir perskaitė. Skelbimas

IŠKILMINGAS ATIDARYMAS SPALIO 9,
ATSIVESK SAVO DRAUGUS!

buvo dingęs. Jo vietoje kabojo nedidelė stačiakampė balta lentelė, ant kurios raudonomis raidėmis buvo užrašyta: "Atidaryta" Tik tiek - "Atidaryta" Brajanas stovėjo apsižergęs dviratį ir žiūrėdamas į tą žodį pajuto, kaip smarkiau suplaka širdis.

Tu juk neketini ten eiti? - paklausė jis savęs. Tai yra, net jeigu ji tikrai atidaryta diena anksčiau, ar ne?

Kodėl gi ne? - atsakė jis sau.

Na... todėl, kad langas vis dar muiluotas. Žaliuzės ant durų nuleistos. Jeigu įeisi, tau gali atsitikti bet kas. *Bet kas.*

Aišku. O jeigu krautuvės savininkas yra Normanas Beitsas ar dar koks nors tipas, kuris rengiasi motinos drabužiais ir užbado savo klientus. *Bū-ūūtent.*

Tiek to, pamiršk, tarė nedrąsioji jo dalis, nors jos balsas jau atrodė susitaikęs su pralaimėjimu. Tai jau visai įdomu.

Bet tada Brajanas pagalvojo, ką pasakytų mamai. Tiesiog šiaip mestelėtų: "Beje, mama, žinai tą parduotuvėlę "Reikalingi daiktai"? Tai va, ji atsidarė diena anksčiau. Buvau užėjęs apsidairyti."

Ji skubiai išjungs televizoriaus garsą, tai jau taip! Ir norės išklausyti nuo A iki Z!

To Brajanui užteko. Jis parėmė savo dviratį ant kojelės, pastatė markizės šešėlyje (ten atrodė bent keliais laipsniais vėsiau) ir prisiartino prie "Reikalingų daiktų" durų.

Dėdamas ranką ant didelės senoviškos žalvarinės rankenos, berniukas pagalvojo, kad lentelė gali būti klaidinanti. Ji veikiausiai skirta rytdienai, bet kažkas neapsižiūrėjęs ją pakabino. Už nuleistų žaliuzių nesigirdėjo anei garso; atrodė, viduje tuščia.

Bet kad jau nuėjo taip toli, jis palenkė rankeną... ir ji lengvai pakluso jo rankai. Trakštelėjo skląstis, ir "Reikalingų daiktų" durys atsivėrė.

3

Viduje tvyrojo prieblanda, bet ne tamsa. Brajanas įžiūrėjo lempučių eilę ant metalinio troselio (Diko Perio kompanijos specializacija), kelios iš jų degė. Jos buvo nutaikytos į kelias stiklines vitrinas, sustatytas erdvioje patalpoje. Vitrinos iš esmės buvo tuščios. Lemputės apšvietė vos kelis ten gulinčius daiktelius.

Medinės grindys, kurios buvo plikos, kai pastatas priklausė nekilnojamojo turto ir draudimo agentūrai, buvo užtiestos burgundiško vyno kilimine danga. O sienas naujieji šeimininkai nudažė baltai lyg kiaušinio lukštas. Pro muilu užteptą langą skverbėsi balzgana šviesa.

Regis, tikrai būsiu suklydęs, pagalvojo Brajanas. Dar net neatvežtos prekės. Tas, kas neapsižiūrėjęs pakabino lentelę "Atidaryta", per klaidą pamiršo užrakinti duris. Tokiomis aplinkybėmis mandagumas reikalauja uždaryti duris, sėsti ant dviračio ir važiuoti sau.

Bet jis delsė išeiti. Šiaip ar taip, jis dabar *mato* krautuvėlės vidų. Mama kalbėsis su juo visą vakarą, kai tai išgirs. Blogiausia štai kas: jis negalėjo tiksliai pasakyti, ką mato. Vitrinose gulėjo pustuzinis

(eksponatų)

daiktų, ir į juos buvo nukreiptos lemputės (pabandymui veikiausiai), bet jis negalėjo pasakyti, kas ten yra. Užtat berniukas žinojo, ko *nėra*: nėra keverziškų lovų ir lietų prieštvaninių telefonų.

- Ei? - pašaukė jis nedrąsiai nuo slenksčio. - Ar čia kas nors yra?

Berniukas jau rengėsi paimti už rankenos ir uždaryti duris, kai kažkieno balsas atsiliepė:

- Aš čia.

Pro duris už vienos iš vitrinų išėjo aukšta figūra... iš pradžių ji pasirodė *neįtikėtinai* aukšta. Durys buvo uždengtos tamsaus aksomo užuolaida. Vie-

ną akimirką Brajaną suėmė neapsakomas siaubas. Bet netrukus vienos lemputės šviesa krito ant žmogaus veido, ir baimė išsisklaidė. Vyras buvo senas, nuostabiai maloniu veidu. Jis žiūrėjo į berniuką susidomėjęs ir patenkintas.

- Jūsų durys buvo neužrakintos, - prabilo Brajanas, - todėl pamaniau...

- Žinoma, neužrakintos, - pertraukė senolis. - Aš nutariau atidaryti šiandien popiet... tarsi kokiam prisistatymui. O tu esi pirmasis mano pirkėjas. Užeik, mielasis. Ženk drąsiai ir palik čia dalelytę laimės, kurią nešiesi!

Vyras nusišypsojo ir ištiesė ranką. Šypsena buvo užkrečianti. Brajanui iškart patiko "Reikalingų daiktų" savininkas. Kad pasiektų vyro ranką, jis turėjo peržengti slenkstį į krautuvėlę, ir Brajanas tai padarė nė kiek nedvejojęs. Durys užsidarė už nugaros ir pačios užsitrenkė. Berniukas to nepastebėjo. Jo dėmesį buvo patraukusios pagyvenusio žmogaus akys: tokios tamsiai mėlynos kaip mis Retklif; jis drąsiai galėjo būti jos tėvas.

Vyro paspaudimas buvo stiprus ir tvirtas, bet neskausmingas. Tačiau kažkuo nemalonus. Kažkoks... *slidus*. Ir pernelyg kietas.

- Malonu susipažinti, - pasakė Brajanas.

Tos tamsiai mėlynos akys gręžė jį it geležinkelio žibintai.

- Man taip pat labai malonu su tavimi susipažinti, - atsakė ilgšis, ir taip Brajanas Raskas susipažino su "Reikalingų daiktų" savininku pirmasis visame Kasl Roke.

4

- Esu Lilendas Gauntas, - prisistatė vyriškis, - o tu?

- Brajanas. Brajanas Raskas.

- Labai gerai, misteri Raskai. O kadangi esi pirmasis mano klientas, manau, galiu pasiūlyti tau ypatingą kainą už bet kurią prekę, kuri patrauks tavo dėmesį.

- Gerai, dėkui, - pasakė berniukas, - bet aš labai abejoju, ar galėsiu ką nors nusipirkti. Kišenpinigius gausiu tik penktadienį ir... - jis su abejone nužvelgė stiklines vitrinas. - Na, atrodo, atvežtos dar ne visos jūsų prekės.

Gauntas nusišypsojo. Jo dantys buvo kreivi ir prieblandoje atrodė gana geltoni, bet Brajanui šypsena vis tiek pasirodė maloni. Jis vėl buvo priverstas atsakyti jai šypsena.

- Taip, - atsakė Lilendas Gauntas, - taip, tikrai. Dauguma prekių, kaip sakai, bus pristatyta vėliau šįvakar. Bet čia yra keli įdomūs daikčiukai. Pasižvalgyk, jaunasis misteri Raskai. Noriu išgirsti tavo nuomonę, ne kieno nors kito... be to, tikiuosi, kad turi mamą, tiesa? Žinoma, turi. Toks mielas jaunas žmogus negali būti našlaitis. Ar aš neklystu?

Brajanas linktelėjo vis dar šypsodamasis.

- Aišku. Mama dabar namie, - staiga jam toptelėjo idėja. - Ar norite, kad ją atsivesčiau? - bet nespėjęs baigti pasiūlymo vaikas ėmė gailėtis. Jis nenorėjo vesti čia mamos. Rytoj misteris Lilendas Gauntas priklausys visam miesteliui. Rytoj jo mama ir Maira Evans skalys apie jį kartu su kitomis Kasl Roko moterimis. Brajanas spėjo, kad po mėnesio, o gal ir po savaitės misteris Gauntas neatrodys keistas ir svetimas, bet dabar jis priklauso Brajanui Raskui, tiktai jam vienam, ir berniukas trošką, kad taip ir liktų.

Todėl jis apsidžiaugė, kai misteris Gauntas kilstelėjo ranką (jo pirštai atrodė nepaprastai ilgi ir ploni, o smilius ir didysis, pastebėjo berniukas, buvo vienodo ilgio) ir papurtė galvą.

- Nieko panašaus, - atsakė jis. - Kaip tik to aš nenoriu. Ji juk būtinai norės pasiimti ir draugę, tiesa?

- Taip, - patvirtino vaikas, prisiminęs Mairą.

- Ar net dvi, tris. Ne, taip geriau, Brajanai... ar galiu vadinti tave Brajanu?

- Žinoma, - sutrikęs atsakė berniukas.

- Dėkui. O tu mane vadink misteriu Gauntu, nes aš, šiaip ar taip, senesnis, jei ne geresnis. Sutarta?

- Sutarta, - Brajanas gerai nesuprato, ką misteris Gauntas turi omenyje, kalbėdamas apie "senesnius ir geresnius", bet jam *patiko* jo klausytis. O jo akys buvo išties ypatingos - Brajanas vargiai įstengė atplėšti nuo jų žvilgsnį.

- Taip, jau daug geriau, - Misteris Gauntas patrynė ilgas plaštakas; sučiuženo. Tai Brajanui nelabai patiko. Parduotuvės savininko rankų trynimasis priminė įerzintos gyvatės šnypštimą, kai ji rengiasi kirsti. - Tu papasakosi savo mamai, gal net parodysi, ką nusipirkai, jei ką nors išsirinksi...

Brajanas pasvarstė, ar pasakyti misteriui Gauntui, kad iš viso turi devyniasdešimt vieną centą, bet nusprendė susilaikyti.

- ...o ji papasakos savo draugėms, tos - savo... matai, Brajanai? Tu būsi geresnė reklama, negu kada galėjo sugalvoti vietinis laikraštis! Nebūtų geriau, net jei pasamdyčiau tave vaikščioti po gatves su kartoninėmis sumuštinių dėžėmis!

- Na, jei taip sakote, - nusileido Brajanas. Jis nė nenutuokė, kas tos sumuštinių dėžės, bet buvo įsitikinęs, kad jokiu gyvu nesutiktų vaikščioti jomis apsikabinėjęs. - Man bus malonu pasižvalgyti. *Į tuos kelis daiktelius, kurie čia yra*, - iš mandagumo nepridūrė.

- Tai pradėk! - paragino misteris Gauntas, mosteldamas į vitrinas. Brajanas pastebėjo, kad jis vilki ilgą raudono aksomo švarką. Jam pasirodė, kad tai smokingas, kaip Šerloko Holmso romanuose. Švarkas buvo dailus. - Jauskis kaip namie, Brajanai!

Berniukas palengva nuėjo prie artimiausios vitrinos. Dirstelėjo per petį tikėdamasis, kad šeimininkas neatsiliks, bet misteris Gauntas tebestovėjo prie durų ir atrodė keistai patenkintas. Atrodė, jis perskaitė Brajano mintis ir žinojo, kad berniukas labai nemėgsta, kai pardavėjas sekioja iš paskos, kol jis apžiūrinėja prekes. Matyt, dauguma pardavėjų bijo, kad ką nors sudaužysi, nukniauksi arba ir viena, ir kita.

- Neskubėk, - pasiūlė misteris Gauntas. - Pirkimas teikia malonumą, kai žmogui netenka lėkti, Brajanai, ir skausmą apatinėje kūno dalyje, jeigu tenka.

- Sakykite, ar jūs kartais ne iš kito žemyno? - parūpo Brajanui. Jį sudomino šeimininko vartojamas "žmogui" vietoj "tu". Berniukas prisiminė seną gražuolį iš "Šedevrų teatro", kurį mama retsykiais žiūrėdavo, perskaičiusi "TV gide", kad ten bus meilės istorija.

- Aš esu iš Akrono, - atsakė misteris Gauntas.

- Jis Anglijoje?

- Ohajuje, - niūriai ištarė Lilendas Gauntas, bet paskui apnuogino kreivus savo dantis saulėta šypsena.

Brajanui tai pasirodė juokinga kaip kokia nors replika per televizijos šou. Apskritai jis jautėsi tarsi pakliuvęs į televizijos šou - šiek tiek paslaptingą, bet nebaisų. Jis nusikvatojo.

Vieną akimirką berniukas susirūpino, kad misteriui Gauntui tai atrodys nemandagu (mama dėl to nuolat jį kaltino, ir Brajanas ėmė tikėti, kad gyvena milžiniškame nematomame socialinio etiketo voratinklyje), bet ilgšis tuojau pradėjo juoktis pats. Jie juokėsi, ir Brajanas negalėjo prisiminti popietės, kuri buvo tokia maloni kaip ši.

- Dairykis toliau, - mostelėjo ranka misteris Gauntas. - Kitą kartą pasikalbėsime, Brajanai.

Vaikas paklausė. Didžiausioje vitrinoje gulėjo tik penki daiktai, nors galėjo tilpti dar dvidešimt ar trisdešimt. Vienas iš jų buvo pypkė. Antras - Elvio Preslio nuotrauka, kurioje jis stovi su raudonu šaliku bei baltu kostiumu su tigru ant nugaros. Karalius (taip jį visad vadindavo mama) laikė mikrofoną prie papūstų lūpų. Trečias daiktas buvo "Polaroido" fotoaparatas. Ketvirtas - nugludintas akmuo su skyle centre, pilna kristaliukų. Jie gaudė ir pasakiškai atspindėjo lemputės šviesą. Paskutinis vitrinoje gulėjęs daiktas buvo medinis Brajano smiliaus storio ir ilgio pagaliukas.

Berniukas parodė į akmenį su skyle.

- Čia juk geodas, tiesa?

- Esi mokytas jaunuolis, Brajanai. Taip, tai geodas. Daugumai prekių turiu etiketes, bet jos dar neišpakuotos kaip ir dauguma pačių prekių. Teks iš peties padirbėti, jei norėsiu rytoj atidaryti parduotuvę, - berniukui neatrodė, kad parduotuvės savininkas labai jaudinasi; veikiau atrodė patenkintas tuo, kas yra.

- O kas čia? - paklausė Brajanas, rodydamas į pagaliuką. Jis nutarė, jog tai baisiai keista prekė mažo miestelio krautuvėlei. Jam iškart ir smarkiai patiko Lilendas Gauntas, bet jeigu ir kitos jo prekės bus tokios, vargu ar ilgai išlaikys savo verslą Kasl Roke. Jeigu ketini prekiauti pypkėmis, Karaliaus nuotraukomis ir pagaliukais, steik parduotuvę Niujorke... bent taip jau Brajanui atrodė iš matytų kino filmų.

- A! - atsiliepė misteris Gauntas. - Tai įdomus daikčiukas! Leisk parodyti!

Jis priėjo prie vitrinos galo, ištraukė storą raktų ryšulį iš kišenės ir veik nedirstelėjęs atrinko vieną. Atrakinęs vitriną, atsargiai išėmė pagaliuką.

- Ištiesk ranką, Brajanai.

- Ė, gal geriau nereikia, - atsakė Brajanas. Būdamas valstijos, kur turizmas yra svarbiausia verslo šaka, gyventojas, jis per savo gyvenimą lankėsi ne vienoje suvenyrų parduotuvėje ir šimtus kartų skaitė nedidelį eilėraštuką ant durų: "Dailu pažiūrėti,/ Trapu paimti,/ Jeigu sulaužysi,/ Teks nusipirkti." Jis jau įsivaizdavo siaubingą mamos reakciją sužinojus, jog jis sulaužė vieną tokį pagaliuką ir misteris Gauntas nebe taip draugiškai pareiškė, kad jo vertė buvo penki šimtai dolerių.

- Kodėl gi ne? - nusistebėjo pardavėjas, pakeldamas antakius, tiksliau, vieną antakį: jie buvo tankūs ir suaugę, ėjo virš nosies vientisa linija.

- Na, aš esu atgrubnagis.

- Nesąmonė, - atšovė misteris Gauntas. - Tokius atskiriu iš pirmo žvilgsnio. Tu ne iš tos veislės, - jis numetė pagaliuką Brajanui ant delno. Berniukas nustebęs į jį pasižiūrėjo; jis net neįtarė, kad stovėjo atgniaužęs delną, kol nepamatė ant jo pagaliuko.

Be to, jis nebuvo panašus į šakaliuką, veikiau į...

- Atrodo, kad čia akmuo, - neužtikrintai ištarė Brajanas ir pakėlė akis į misterį Gauntą.

- Tai tiek medis, tiek akmuo, - paaiškino pardavėjas. - Čia suakmenėjęs medis.

- Suakmenėjęs, - stebėjosi berniukas. Jis atidžiau apžiūrėjo pagaliuką, po to pirštu perbraukė per šoną. Atrodė lygus ir kartu gumbuotas. Jausmas ne visiškai malonus. - Jis tikriausiai senas.

- Daugiau nei dviejų tūkstančių metų, - rimtai tarė Lilendas Gauntas.

- Čia tai bent! - aiktelėjo Brajanas. Jis pašoko vos neišmesdamas šakaliuko, sugniaužė delną, kad jis neišslystų ant grindų... ir į jį kliūstelėjo keistumo ir deformacijos banga. Staiga Brajanas pasijuto... kaip? Apsvaigęs? Ne, ne apsvaigęs, o *tolstąs*. Lyg dalis jo būtų iškelta iš kūno ir nublokšta tolyn. Jis matė į save įsmeigtą susidomėjusį ir patenkintą misterio Gaunto žvilgsnį, tik jo akys ūmai išaugo iki torto lėkštelių dydžio. Prarastos orientacijos jausmas visai negąsdino; buvo greičiau nuostabus ir tikrai daug malonesnis už jausmą, kurį jautė vesdamas smiliumi per slidų pagaliuką.

- Užsimerk! - pasiūlė misteris Gauntas. - Užmerk akis, Brajanai, ir papasakok man, ką jauti.

Vaikas pakluso ir atsistojo nejudėdamas, ištiestoje rankoje laikydamas šakaliuką. Jis nematė, kaip lyg šuns pakyla misterio Gaunto viršutinė lūpa virš stambių, kreivų dantų, o veide atsiranda pasitenkinimo ir laukimo grimasa. Berniukas pajuto nežymų supimą. Girdėjo trumpus ir lengvus garsus: *plekšt... plekšt... plekšt.* Jis juos pažino. Tai buvo...

- Valtis! - neatsimerkdamas šūktelėjo jis nudžiugęs. - Jaučiuosi, tarsi būčiau valtyje!

- Tikrai taip jautiesi? - paklausė misteris Gauntas, o jo balsas berniuko ausiai atrodė nepaprastai tolimas.

Pojūtis sustiprėjo. Dabar jis jautėsi kyląs ir leidžiąsis ant ilgų lėtų bangų. Girdėjo tolimą paukščių klyksmą, o arčiau - daugybės gyvūnų balsus: mūkiančias karves, giedančius gaidžius, tylų stambios katės kniaukimą (nepiktą, veikiau iš nuobodulio). Vieną sekundę jis kone jautė po kojomis medį (tą patį, iš kurio yra tas šakaliukas) ir žinojo, kad kojos apautos ne "Converse" sportiniais bateliais, o kažkokiais sandalais ir...

Po to viskas susitraukė į ryškų tašką kaip televizoriaus ekrane, kai išjungiama elektra, ir pojūtis išnyko. Brajanas atsimerkė sukrėstas ir linksmas.

Jo kumštis buvo taip smarkiai sugniaužęs pagaliuką, kad prireikė valios pastangų jam ištiesti, ir sąnariai sugirgždėjo it netepti vyriai.

- Oho, - tyliai tarstelėjo Brajanas.

- Šaunu, ar ne? - džiugiai pasiteiravo misteris Gauntas ir ištraukė šakaliuką iš berniuko rankos įgudusia ranka; taip gydytojas ištraukia iš delno rakštį. Jis padėjo medgalį į vietą ir užrakino dėžę.

- Šaunu, - sutiko Brajanas ir atsikvėpė, jei ne atsiduso. Jis pasilenkė pažiūrėti į pagaliuką. Delnas toje vietoje, kur jis gulėjo, tebedilgčiojo. Išliko ir

pojūčiai: denio siūbavimas, bangų plekšnojimas į pirmagalį, medis po kojomis... išliko, nors vaikas jautė (su nuoširdžiu apgailestavimu), kad jie užsimirš, kaip užsimiršta sapnai.

- Ar girdėjai istoriją apie Nojaus arką? - paklausė misteris Gauntas.

Brajanas suraukė kaktą. Neabejojo, jog tai istorija iš Biblijos, bet jis turėjo įprotį praleisti sekmadienio pamaldas ir Biblijos pamokas ketvirtadienio vakare.

- Gal tai tas laivas, apiplaukęs pasaulį per aštuoniasdešimt dienų? - pasitikslino jis.

Pardavėjas nusišypsojo.

- Kažkas panašaus, Brajanai. Labai. Tai va, pagaliukas atseit yra iš Nojaus arkos. Žinoma, aš negaliu sakyti, jog jis tikrai iš ten, nes žmonės palaikys mane didžiausiu apgaviku. Šiandien pasaulyje mažiausiai keturi tūkstančiai žmonių bando parduoti Nojaus arkos nuolaužas (ir ne mažiau kaip keturi šimtai tūkstančių - iškišti Tikrojo kryžiaus skeveldras), bet aš *galiu* tvirtinti, kad šitas medžio gabaliukas yra daugiau kaip dviejų tūkstančių metų senumo, nes tai buvo nustatyta karboniniu metodu. Taip pat *galiu* tvirtinti, kad jis yra iš Šventosios žemės, nors buvo rastas ne ant Ararato, o ant Boramo kalno.

Daug ką Brajanas pamiršo, tik ne ryškiausią faktą.

- Du tūkstančiai metų! - aiktelėjo jis. - Oho! Jūs tuo tikras?

- Be jokios abejonės, - patvirtino misteris Gauntas. - Turiu MTI* sertifikatą, kur pagaliukas buvo ištirtas, ir sertifikatas, suprantama, pateikiamas su preke. Bet, žinai, aš iš tiesų linkęs tikėti, kad jis *gali* būti iš tos arkos, - senis valandėlę atidžiai pažiūrėjo į nuolaužą, paskui įsmeigė akinančias mėlynas akis į berniuko rudas. Brajanas pasijuto prikaustytas to žvilgsnio. - Šiaip ar taip, Boramo kalnas yra už nepilnų trisdešimties kilometrų nuo Ararato varno skrydžiu, bet pasaulinėje istorijoje buvo padaryta ir didesnių klaidų, nei nustatant galutinę laivo sustojimo vietą, ypač kai istorija perduodama iš lūpų į lūpas per daugelį kartų, kol pagaliau užrašoma ant popieriaus. Aš teisus?

- Taip, - sutiko Brajanas. - Skamba logiškai.

- Beje, laikant jį rankoje, apima keistas jausmas. Sutinki su tuo?

- Ir dar kaip!

Misteris Gauntas nusišypsojo ir pakedeno vaiko plaukus kalbėdamas:

- Man tu patinki, Brajanai. Norėčiau, kad visi mano pirkėjai būtų tokie smalsūs kaip tu. Kukliems prekeiviams kaip aš gyvenimas būtų kur kas lengvesnis.

- Už kiek... už kiek jūs parduodate tokius daiktelius? - paklausė berniukas ir dūrė truputį virpančiu pirštu į pagaliuką. Jis tik dabar ėmė suvokti, kaip giliai jį paveikė tas pojūtis. Buvo panašu lyg laikytum kriauklę prie ausies ir klausytum vandenyno ošimo... tik trijų dimensijų ir stereogarsu. Jis nepaprastai troško, kad misteris Gauntas leistų palaikyti jį dar sykį, tik jau ilgiau, bet nežinojo, kaip paprašyti, o pardavėjas nepasiūlė.

- Ta-aip, - tarė misteris Gauntas, liesdamas pirštais smakrą ir šelmiškai žiūrėdamas į Brajaną. - Tokį daiktą... beveik visus *gerus* daiktus, kuriais

---

*MTI - Masačiusetso technologijos institutas.

prekiauju, tikrai *įdomius* daiktus... tai priklauso nuo pirkėjo. Kiek pirkėjas norės mokėti. Kiek tu sutinki mokėti, Brajanai?

- Nežinau, - atsakė tas, galvodamas apie devyniasdešimt vieną centą savo kišenėje, ir veptelėjo: - Daug!

Misteris Gauntas užvertė galvą ir nuoširdžiai nusikvatojo. Berniukas pastebėjo, kad dėl vyro išvaizdos apsiriko. Įžengęs pro duris, jis palaikė misterio Gaunto plaukus žilais, dabar jis aiškiai matė, kad jie pabalę tik ties smilkiniais. Manding jis stovėjo po viena iš lempučių, nusprendė berniukas.

- Gerai, man buvo be galo įdomu, Brajanai, bet iš tikrųjų turiu daug darbo prieš rytojaus dieną, todėl...

- Suprantu, - pasakė Brajanas, prisiminęs geras manieras. - Man taip pat metas eiti. Atleiskit, kad sugaišinau taip ilgai...

- Ne, ne, ne! Tu manęs nesupratai! - Lilendas Gauntas uždėjo ranką ant berniuko peties. Berniukas išsisuko. Jis vylėsi, kad tas judesys neatrodys nemandagus, bet kitaip negalėjo pasielgti. Misterio Gaunto ranka buvo sunki, sausa ir kažkokia nemaloni. Ji, tiesą sakant, mažai kuo skyrėsi nuo suakmenėjusio medžio gabaliuko, kuris atseit yra iš Nojaus arkos. Bet pardavėjas buvo toks mielas, kad nė nepastebėjo instinktyvaus vaiko judesio. Jis elgėsi taip, tartum jis pats, o ne Brajanas, būtų sulaužęs etiketą. - Manau, mums reikėtų eiti prie reikalo. Patikėk, visiškai neverta apžiūrinėti kitus daiktelius, kuriuos spėjau išpakuoti. Jų nėra daug, ir tu jau matei įdomiausius. Bet aš neblogai žinau savo prekes, net neturėdamas po ranka inventoriaus sąrašo, ir galiu turėti kaip tik tai, kas tau patinka, Brajanai. Tai kas tau patinka?

- Olialia, - tarstelėjo berniukas. Pasaulyje yra tūkstančiai dalykų, kurie jam patinka, bet tai ne didžiausia problema. Kai klausė taip tiesiai, jis negalėjo pasakyti, kas iš to tūkstančio jam patinka labiausiai.

- Geriau per daug nesukti galvos, - patarė pardavėjas. Jis kalbėjo tingiai, bet žvilgsnis buvo skvarbus ir atidžiai tyrinėjo Brajano veidą. - Kai paklausiu: “Brajanai Raskai, ko užvis labiausiai norėtum dabar?”, ką atsakytum? Greitai!

- Sendžio Kofakso, - išpoškino Brajanas. Jis nejautė, kad atgniaužė delną paimti Nojaus arkos šakaliuką, kol nepajuto jo rankoje; jis nežinojo, ką atsakys į misterio Gaunto klausimą, kol neišgirdo žodžių iš savo burnos. Bet vos tik išgirdo, žinojo, kad atsakymas tikslus ir visiškai teisingas.

5

- Sendžio Kofakso, - susimąstęs pakartojo pardavėjas. - Kaip įdomu.

- Na, ne paties Sendžio Kofakso, - paaiškino berniukas, - o jo kortelės su beisbolo apranga.

- “Topsai” ar “Flajersai”*? - pasiteiravo misteris Gauntas.

Brajanas netikėjo, kad popietė gali būti geresnė, bet klydo. Naujasis pardavėjas žinojo ne tik apie pagaliukus ir geodus, bet ir apie beisbolininkų korteles. Nuostabu, tikrai nuostabu.

- “Topsai.”

---

* Beisbolo kortelių rūšys.

- Spėju, kad tave domina pirmosios jo kortelės, - apgailestaudamas ištarė misteris Lilendas. - Kažin, ar galėsiu padėti, bet...

- Ne, - atsakė berniukas. - Ne 1954-ųjų. Penkiasdešimt šeštųjų. Norėčiau tos kortelės. Turiu 1956 metų beisbolo kortelių kolekciją. Gavau iš tėtės. Ji puiki, yra kelios tikrai brangios: Elo Kalino, Melo Parnelio, Rojaus Kampanelos, kitų panašių. Turiu surinkęs per penkiasdešimt. Įskaitant ir Elą Kaliną. Jis man atsiėjo trisdešimt aštuonis žalius. Daug pievų nupjoviau, kad jį gaučiau.

- Tikiu, - su šypsena pratarė misteris Gauntas.

- Tai va, aš noriu pasakyti, kad dauguma 56-ųjų kortelių nėra baisiai brangios: kainuoja penkis, septynis, kartais dešimt dolerių. Bet geros būklės Sendis Kofaksas vertas devyniasdešimties ar net viso šimto. Tais metais jis nebuvo didelė žvaigždė, bet vėliau pasidarė įžymus. Tuomet "Dodžeriai" dar buvo Brukline. Visi juos tuomet vadino "Da Bumsais". Bent taip man pasakojo tėtis.

- Tavo tėtis nė per nago juodymą neklydo, - pasakė misteris Gauntas. - Man regis, Brajanai, turiu kai ką, kuo tu labai apsidžiaugsi. Palauk čia.

Jis dingo už užuolaidos, palikęs Brajaną prie vitrinos su pagaliuku, "Polaroido" fotoaparatu ir Karaliaus nuotrauka. Berniukas iš nekantrumo ir vilties tripinėjo nuo vienos kojos ant kitos. Jis ragino save liautis, net jeigu misteris Gauntas iš tikro turi Sendžio Kofakso kortelę, net jeigu ji tikrai šeštojo dešimtmečio "Topsų", veikiausiai paaiškės, kad ji yra 55-ųjų ar 57-ųjų. O jeigu tikrai penkiasdešimt šeštųjų? Kas jam iš to, kai kišenėje neturi nė dolerio?

Tiek to, bet pažiūrėti galima, juk taip? - nutarė Brajanas. Pažiūrėti nieko nekainuoja. Tai dar vienas mėgstamas mamos posakis.

Iš patalpos už užuolaidos pasigirdo duslūs stumdomų ir dedamų ant grindų dėžių garsai.

- Luktelk minutėlę, Brajanai, - šūktelėjo misteris Gauntas. Balsas atrodė pridusęs. - Esu tikras, kad ji yra vienoje batų dėžutėje kažkur čia...

- Nesivarginkite dėl manęs, misteri Gauntai! - garsiai atsakė berniukas, vildamasis, kad pardavėjas pasistengs tiek, kiek reikės.

- Gal ta dėžė dar tik keliauja, - abejodamas ištarė misteris Gauntas.

Brajano širdis sustojo.

Po kurio laiko:

- Bet buvau tikras... palauk! Štai ji! Čia!

Vaiko širdis sutvinksėjo smarkiau... ką ten - suspurdėjo! Ji stryktelėjo krūtinėje.

Misteris Lilendas grįžo į parduotuvę. Jo plaukai buvo truputį susitaršę, o vienas smokingo atlapas dulkėtas. Rankose jis laikė dėžutę, kurioje kadaise gulėjo pora "Air Jordan" sportinių batelių. Padėjęs dėžutę ant prekystalio, misteris Gauntas nuėmė dangtelį. Brajanas stovėjo iš kairės ir stebėjo. Dėžutė buvo pilna beisbolo kortelių, įdėtų į plastiko vokelius, visai kaip Šiaurės Konvėjaus parduotuvėje Niū Hampšyre, kur Brajanas kartais nusipirkdavo naujų kortelių.

- Tikėjausi čia rasti sąrašą, bet, deja, - paaiškino pardavėjas. - Tačiau, kaip jau sakiau, puikiai nutuokiu, ką turiu, - be to neįmanoma apsieiti dir-

bant krautuvėje, kur prekiaujama viskuo po truputį, - todėl esu tikras, kad mačiau...

Jis nutilo ir ėmė skubiai versti korteles.

Brajanas netekęs amo stebėjo šmėkščiojančius žaidėjus. Beisbolo kortelių parduotuvės savininkas turėjo, tėčio žodžiais, "neblogą muginę" senų kortelių kolekciją, bet visa jo parduotuvė nė iš tolo neprilygo šitos vienos sportinių batelių dėžutės turiniui. Čia buvo kortelės nuo kramtomojo tabako su Tajum Kobu ir Pajumi Treinoru, kortelės nuo cigarečių su Beibu Rutu, Domu Dimadžijo, Didžiuoju Džordžu Keleriu ir net Hairemu Disenu, nepralenkiamu padavėju, kuris penktajame dešimtmetyje lošė už "White Sox". ŽALIASIS LAKI STRAIKAS IŠĖJO Į KARĄ! - skelbė reklama ant daugumos kortelių. Tenai vieną akimirksnį švystelėjo platus rimtas veidas su Pitsburgo uniforma...

- O dangau, ar ten Honusas Vagneris? - aiktelėjo Brajanas. Jo širdutė spurdėjo lyg mažas paukštelis, įsmukęs į krūtinės narvelį ir besiblaškantis ten. - Tai juk rečiausia beisbolo kortelė *visatoje*!

- Taip, taip, - abejingai patvirtino misteris Gauntas. Jo ilgi pirštai mikliai šiureno korteles, veidus iš kito amžiaus, uždarytus po plastiku, vyrus, kurie pamėgo narkotikus, užspringo obuoliu ar užkibo už inkaro, didingo Aukso amžiaus herojus, amžiaus, iš kurio šitas vaikas sėmėsi džiugius ir mielus sapnus. - Visko po truputį, štai sėkmingo biznio paslaptis, Brajanai. Įvairovė, malonumas, žavesys, išsipildymas... štai kas yra sėkmingas gyvenimas, jei jau taip... aš nepatarinėju, o jei ir taip, nepakenks, jei įsidėmėsi tai... pažiūrėkim... kažkur... kažkur... a!

Jis ištraukė kortelę iš dėžės vidurio kaip fokusininkas ir iškilmingai padėjo ją ant berniuko delno.

Tai buvo Sendis Kofaksas.

Tai buvo 56-ųjų "Topsų" kortelė.

Ir ji buvo su *autografu*.

- "Geram mano draugui Brajanui, su nuoširdžiausiais linkėjimais - Sendis Kofaksas", - tyliu, prikimusiu balsu perskaitė vaikas.

Ir tada jis nebežinojo, ką ir sakyti.

6

Brajanas pažiūrėjo į misterį Gauntą be garso judindamas lūpas. Pardavėjas nusišypsojo.

- Aš nepakišau ir nesuplanavau to, Brajanai. Tai tiesiog sutapimas... bet *malonus* sutapimas, sutinki?

Berniukas vis dar nepajėgė kalbėti, tad tiesiog linktelėjo. Plastikinis vokelis su brangiu turiniu keistai slėgė jo delną.

- Išimk ją, - pasiūlė misteris Gauntas.

Kai garsas jau galėjo ištrūkti iš Brajano gerklės, jis sklido kaip iš senutėlio invalido lūpų.

- Aš nedrįstu.

- Tuomet aš išimsiu, - tarė vyras. Jis paėmė vokelį iš berniuko, įkišo rūpestingai nudailintą nagą vidun ir išstūmė kortelę. Po to padavė ją Brajanui.

Berniukas įžiūrėjo nedidelius griovelius jos paviršiuje: juos paliko Sendžio Kofakso šratinukas, kai jis vedžiojo savo vardą... jų *abiejų* vardus. Kofakso parašas beveik nesiskyrė nuo spausdinto, tik tenai jis buvo Sendfordas, o čia - Sendis Kofaksas. Be abejo, parašas buvo šimtus kartų vertingesnis, nes buvo *tikras*. Sendis Kofaksas laikė šią kortelę savo rankose ir įspaudė joje savo ženklą gyva ranka su stebuklingu vardu.

Bet kortelėje buvo ir *kitas* vardas - Brajano. Kažkoks bendravardis berniukas stovėjo prie "Ebetso" stadiono, ir Sendis Kofaksas, tikrasis Sendis Kofaksas, stiprus ir jaunas, su puikia ateitimi, paėmė kortelę, dar tikriausiai kvepiančią saldžia kramtomąja guma, ir paliko joje savo atspaudą... ir *mano taip pat*, pagalvojo Brajanas.

Staiga jį vėl apėmė jausmas kaip tada, kai jis laikė rankoje suakmenėjusio medžio gabaliuką. Tik šįkart jis buvo daug daug stipresnis.

Žolės, šviežiai nuskustos žolės kvapas.

Aštrus pelenų kvapas ant kamuoliuko.

Riksmai ir juokas iš smūgiavimo laukelio.

- Laba diena, misteri Kofaksai, gal galėtumėt pasirašyti savo kortelę?

Siauras veidas. Rudos akys. Tamsūs plaukai. Jis nusiima kepuraitę, pasikaso viršugalvį ir vėl užsideda.

- Žinoma, vaike, - paima kortelę. - Kuo tu vardu?

- Brajanas, sere... Brajanas Sikvinas.

Brūkšt, brūkšt, brūkšt ant kortelės. Stebuklas: įraižyta ugnis.

- Nori būti beisbolininkas, kai užaugsi, Brajanai? - klausimas skamba mechaniškai, jis kalba nepakeldamas galvos nuo kortelės, kurią laiko stambioje dešinėje rankoje, kad galėtų rašyti įstabiąja savo kaire.

- Taip, sere.

- Mokykis pagrindų, - jis grąžina kortelę.

- Gerai, sere!

Bet Kofaksas jau eina šalin, ima lėtai risnoti trumpai nukirpta žole, o įkandin velkasi šešėlis...

- Brajanai? Brajanai?

Ilgi pirštai spragsi jam po nosimi - misterio Gaunto pirštai. Berniukas atsipeikėjo iš susimąstymo ir pamatė smalsiai žiūrintį pardavėją.

- Tu čia, Brajanai?

- Atleiskite, - atsiprašė rausdamas vaikas. Jis žinojo, kad turi atiduoti kortelę ir eiti iš čia, bet tarytum negalėjo jos atsisakyti. Misteris Gauntas vėl spigino tiesiai į akis, - ar net galvą, - ir berniukas pajuto, kad negali atplėšti nuo jo žvilgsnio.

- Taigi, - tyliai prabilo aukštasis vyras, - tarkime, Brajanai, kad esi pirkėjas. Sakykime. Kiek tu sumokėtum už šitą kortelę?

Neviltis užspaudė berniuko širdį nelyginant luitas.

- Aš turiu tik...

Kairė misterio Gaunto ranka pakilo.

- Ššš! - griežtai nutildė jis. - Prikąsk liežuvį! Pirkėjas niekad neturi išduoti pardavėjui, kiek jis turi! Tai tas pat, kas paduoti kišenvagiui savo piniginę arba išversti kišenes turguje! Jei nemoki meluoti, tuomet tylėk! Tai pirmoji sąžiningos prekybos taisyklė, mano mielas Brajanai.

Jo akys tokios didelės ir tamsios. Brajanas jautėsi plaukiąs jose.

- Šitos kortelės kaina dviguba, Brajanai. Dvi dalys. Viena - grynais. Kita - darbu. Supranti?

- Taip, - atsakė berniukas. Jis vėl jautėsi tolstąs... tolstąs nuo Kasl Roko, tolstąs net nuo savęs paties. Vienintelis tikras dalykas taip toli buvo plačios, tamsios misterio Gaunto akys.

- Už šitą 1956 metų Sendžio Kofakso kortelę su autografu grynais reikės mokėti aštuoniasdešimt penkis centus, - toliau kalbėjo pardavėjas. - Ar tinka?

- Taip, - atsakė Brajanas. Jo balsas skambėjo vos girdimai, toli. Jis jautėsi nykstąs, nykstąs... ir artėjąs prie ribos, kur gali prarasti sveiką protą.

- Gerai, - švelniu tonu ištarė misteris Gauntas. - Mūsų sandėris pasistūmėjo į priekį. O dėl darbo... ar pažįsti moterį, vardu Vilma Jeržyk, Brajanai?

- Vilmą, žinoma, - atsakė berniukas iš augančios tamsos. - Ji gyvena kitame kvartalo gale.

- Taip, tikiuosi, kad taip ir yra, - sutiko pardavėjas. - Atidžiai klausykis, Brajanai, - tada jis pradėjo kalbėti, bet vaikas neprisiminė apie ką.

7

Po to jis pajuto, kaip misteris Gauntas mandagiai išlydi jį į Meino gatvę kalbėdamas, kaip jam buvo malonu su juo susitikti, ir prašydamas perduoti mamai ir jos draugėms, kad su juo buvo gerai ir sąžiningai elgiamasi.

- Žinoma, - atsakė Brajanas. Jis jautėsi sutrikęs... ir kartu pakilios nuotaikos, tartum būtų ką tik pabudęs po gaivinančio dienos pogulio.

- Užsuk vėl, - pakvietė pardavėjas, prieš uždarydamas duris. Brajanas pažvelgė į jas. Dabar ten kabėjo lentelė su užrašu:

UŽDARYTA

8

Brajanui atrodė, kad išbuvo "Reikalinguose daiktuose" ištisas valandas, bet banko laikrodis tvirtino dabar esant tik dešimt po trijų. Praėjo ne daugiau kaip dvidešimt minučių. Vaikas pasirengė apžergti dviratį, po to įrėmė rankeną į pilvą ir įkišo rankas į kelnių kišenes.

Iš vienos išsitraukė šešis raudonus vario centus.

Iš kitos - Sendžio Kofakso kortelę su autografu.

Regis, jie visgi sudarė kažkokį *sandėrį*, nors Brajanas nieku gyvu negalėjo prisiminti, kokį būtent - tik tiek, kad buvo kalbėta apie Vilmą Jeržyk.

Geram mano draugui Brajanui, su nuoširdžiausiais linkėjimais - Sendis Kofaksas.

Kad ir koks tas sandėris, kortelė to verta.

Už tokį daiktelį galima padaryti praktiškai bet ką.

Brajanas atsargiai įsidėjo ją į kuprinę, kad nesusilankstytų, sėdo ant dviračio ir ėmė greitai minti namo. Jis šypsojosi visą kelią.

Antras skyrius

1

Kai mažame Naujosios Anglijos miestelyje atsidaro nauja parduotuvė, gyventojai - kad ir kokie kaimiečiai atrodytų daugelyje kitų sričių - demonstruoja kosmoplitizmą, kuriuo mažai gali lygintis didmiesčių broliai. Niujorke ar Los Andžele nauja galerija gali sutraukti būrelį galimų patronų ar šiaip mėgėjų pažiopsoti, kol durys dar neatvertos; prie naujo klubo gali net išsirikiuoti eilė, atsirasti policijos barikados nuo paparacių, apsiginklavusių visokios įrangos dėžėmis bei fotoaparatais su teleobjektyvais ir kantriai laukiančių už jų nugarų. Vyksta gyvas pokalbis kaip tarp Brodvėjaus lankytojų prieš spektaklio premjerą, kuri susilauks komentarų, nesvarbu, ar bus netikėtas pasisekimas, ar visiškas burbulas.

Kai mažame Naujosios Anglijos miestelyje atidaroma nauja parduotuvė, ji retai kada sutraukia prie durų grupelę žmonių, o eilės čia niekad nepamatysi. Kai atitraukiamos užuolaidos, atrakinamos durys ir krautuvė paskelbiama atidaryta, žmonės ima eiti po vieną, du, ir tai pašaliečiui pasirodytų labai abejinga reakcija... ar net blogas ženklas tolimesniam parduotuvės savininko klestėjimui.

Ta, sakytume, susidomėjimo stoka dažnai slepia nekantrų laukimą ir įdėmų sekimą (Kora Rask ir Maira Evans ne vienintelės moterys Kasl Roke, kelias savaites telefonu karštai aptarinėjusios "Reikalingus daiktus"). Tačiau tas susidomėjimas ir nekantravimas nedarė įtakos konservatyviam mažo miestelio pirkėjo elgesiui. Kai ko paprasčiausiai *nedaroma*, ypač mažuose jankių anklavuose į šiaurę nuo Bostono. Šitos bendrijos egzistuoja devynis mėnesius per metus, kai nėra turistų, ir jose laikoma blogu tonu demonstruoti per didelį susidomėjimą iš karto ar kaip nors parodyti, kad jauti daugiau negu vienadienį smalsumą, kitaip sakant.

Lankymasis naujoje miestelio parduotuvėje ir dalyvavimas prestižiniame didmiesčio baliuje labai jaudina to akto dalyvius ir verčia laikytis nerašytų, neaptarinėjamų taisyklių, kurios - kaip keista! - yra tokios pačios. Svarbiausia iš jų: *nereikia atvykti pirmam*. Suprantama, kažkam visgi tenka sulaužyti šitą taisyklę, antraip niekas neateis, bet naujoji parduotuvė turi pastovėti tuščia bent dvidešimt minučių po to, kai lentelė "UŽDARYTA" apverčiama ir ant lango atsiranda "ATIDARYTA"; tik tuomet susipratęs stebėtojas gali būti tikras, kad pasirodys pirma lankytojų grupelė: pora, trejetas, bet labiausiai tikėtina - ketvertas damų.

Antroji taisyklė yra ta, jog atėję pirkėjai demonstruoja absoliutų mandagumą, balansuojantį ant šaltumo ribos. Trečia taisyklė reikalauja neklausinėti (bent jau lankantis pirmą kartą) naujos parduotuvės savininko praeities ir tikėtis atvirumo. Ketvirta - nevalia nešti sveikinimo dovanėlių, ypač tokių lipnių, kaip namie keptas tortas ar pyragas. Paskutinė taisyklė tokia pat griežta kaip ir pirmoji: *niekas neturi išeiti paskutinis.*

Šitas iškilmingas gavotas, kurį galima pavadinti Moteriškų Šniukštinėjimų šokiu, trunka nuo dviejų savaičių iki dviejų mėnesių ir netaikomas, kai naują parduotuvę atidaro miestelio senbuvis. Pastaruoju atveju parduotuvės atidarymas primena šaunų parapijos vakarėlį: neformalų, džiugų ir gana

nuobodų. Bet kai naujasis prekybininkas yra *Iš Kitur* (visada taip tariama, kad visi girdėtų didžiąsias raides), Moteriškų Šniukštinėjimų šokis neišvengiamas kaip mirtis ar gravitacijos jėga. Kai bandymų periodas baigiasi (niekas neduoda skelbimo į laikraštį, tačiau visi ir taip sužino), atsitinka vienas iš dviejų dalykų: arba verslas ima tekėti normalia vaga, patenkinti pirkėjai ima nešti pavėluotas sveikinimo dovanėles ir kvietimus aplankyti, arba biznis žlunga. Mažuose miesteliuose, kaip Kasl Rokas, krautuvėlės nurašomos į bankrotą keliom savaitėm ar mėnesiais anksčiau, nei nelaimingas verslininkas tai supranta.

Bet Kasl Roke gyveno viena moteris, kuri nežaidė pagal priimtas taisykles. Tai buvo Polė Čalmers, "Siuvi ir siuvi" parduotuvės savininkė. Dauguma to ir nesitikėjo iš jos; Polė Čalmers miestelio damų (ir daugumos džentelmenų) buvo laikoma ekscentriška.

Polė kėlė visokių problemų savanoriškiems visuomeniniams Kasl Roko teisėjams. Pirmiausia niekas negalėjo tiksliai pasakyti svarbiausio: ar Polė *Iš Miesto*, ar *Iš Kitur*? Ji gimė ir užaugo Kasl Roke, tai tiesa, bet išvažiavo nėščia nuo Djuko Šyheno būdama aštuoniolikos metų. Tai buvo 1970 metais, po to ji buvo atvažiavusi kartą ir galiausiai grįžo visam laikui 1987-aisiais.

Trumpas jos vizitas 1975 pabaigoje susijęs su tėvo liga: jis mirė nuo žarnyno vėžio. Po jo mirties Lorena Čalmers patyrė širdies smūgį, ir Polė liko slaugyti motinos. Ankstyvą 1976 metų pavasarį Lorena vėl patyrė infarktą, šįkart lemtingą. Palaidojusi mamą Houmlendo kapinėse, Polė (spėjusi pelnyti Paslaptingosios reputaciją tarp miestelio damų) vėl išvažiavo.

Šįsyk visam laikui, vienbalsiai nutarė senbuviai. O kai paskutinė iš Čalmersų, senoji tetulė Evė, mirė ir Polės nebuvo laidotuvėse, toji išvada buvo galutinai patvirtinta. Bet prieš ketverius metus ji ėmė ir sugrįžo, net atidarė savo siuvimo reikmenų krautuvėlę. Nors niekas tiksliai nežinojo, atrodė visai tikėtina, kad ji panaudojo tetos Evės Čalmers pinigus. Kam dar galėjo ta nukaršusi beprotė palikti savo turtą?

Godūs žmogiškosios komedijos sekėjai (tai sudarė miestelio didžiumą) buvo įsitikinę, kad jei Polė sėkmingai įsitvirtins rinkoje, anksčiau ar vėliau paaiškės juos dominę dalykai. Bet Polės gyvenime liko daug tamsių vietų. O tai erzino.

Keletą metų ji gyveno San Franciske, tai viskas, kas buvo žinoma. Lorena Čalmers artimai nebendravo su savo aikštinga dukra. Ar Polė mokėsi ten, gal kur kitur? Ji tvarkėsi, lyg būtų išklausiusi verslo kursus ir nemažai išmokusi, bet niekas nieko tvirtinti negalėjo. Ji grįžo viena, o ar ji buvo ištekėjusi San Franciske ar kur kitur, kur ji pragyveno tuos metus? To niekas taip pat nežinojo, tik tiek, kad ji niekada nebuvo ištekėjusi už Šyhenų vaikio, - jis patraukė į jūreivius, padarė ten šiokią tokią karjerą ir dabar prekiauja nekilnojamuoju turtu kažkur Niū Hampšyre. Ir ko ji čia grįžo po tiek metų?

Labiausiai visiems rūpėjo, kas nutiko jos kūdikiui. Ar dailioji Polė pasidarė abortą? Ar atidavė jį įvaikinti? Ar augino pati? Jei taip, ar jis mirė? Ar jis yra gyvas, kažkur mokosi, retkarčiais brūkšteli laiškelį namo mamai? Niekas to nežinojo, bet visi tie neatsakyti klausimai apie "jį" erzino labiausia. Mergaitė su pilvu, įsėdusi į "Greyhound" autobusą, dabar buvo ketvirtą dešimtį bebaigianti moteris, jau ketvirtus metus turinti miestelyje krautuvėlę, o niekas net nežino vaiko, kuris privertė ją išvažiuoti, lyties.

Visai neseniai Polė Čalmers iš naujo miesteliui pademonstravo savo ekscentriškumą: ji ėmė rodytis su šerifu Alanu Pengbornu, kuris vos prieš pusantrų metų palaidojo savo žmoną ir jaunėlį sūnų. Tokio elgesio negalima vadinti skandalingu, bet jis, be jokios abejonės, ekscentriškas, todėl niekas labai nenustebo pamatęs Polę Čalmers drožiant Meino gatvės šaligatviu į "Reikalingus daiktus", praėjus dviem minutėm po dešimtos spalio devintosios dienos rytą. Jie net nesistebėjo matydami ją pirštinėtomis rankomis nešančią dėžę, kurioje galėjo būti tik tortas.

Ko kito iš jos tikėtis, kalbėjosi tarp savęs vietiniai.

2

"Reikalingų daiktų" vitrina buvo nuplauta, joje išstatytas koks tuzinas daiktelių: laikrodžių, sidabro dirbinių, paveikslas, mielas triptikas, taip ir laukiantis, kol kas nors įstatys į jį širdžiai mielas nuotraukas. Polė patenkinta nužvelgė tuos daiktelius ir žengė prie durų. Ten kabėjo lentelė "Atidaryta". Kai ji patikrino, ar užrašas neklaidina, virš galvos suskambėjo mažytis varpelis, - jis buvo įtaisytas Brajanui Raskui išėjus.

Parduotuvė kvepėjo nauju kilimu ir dažais. Vidus buvo nutviekstas saulės, ir pirma mintis, toptelėjusi Polės galvon, buvo: Tai sėkmė. *Dar nespėjo slenksčio peržengti pirmas pirkėjas, - aš būsiu pirmoji, - ir jau sėkmė. Nuostabu.* Tokie skuboti sprendimai nebuvo jai būdingi, kaip ir pritarimas iš pirmo žvilgsnio, bet taip jau atsitiko.

Virš vieno stiklinio prekystalio buvo palinkęs aukštas vyras. Varpeliui skimbtelėjus, jis pakėlė galvą ir nusišypsojo.

- Sveiki, - tarė jis.

Polė buvo praktiška moteris, gerai žinanti, kas jos galvoje, ir daugmaž patenkinta tuo, ką ten rasdavo, todėl netikėtas sutrikimas, susitikus su nepažįstamojo akimis, kėlė nerimą.

Aš jį pažįstu, buvo pirma mintis atsigavus po sąmyšio. *Jau anksčiau esu mačiusi šitą vyrą. Kur?*

Bet iš tikrųjų ji niekad anksčiau nebuvo jo susitikusi ir suprato tai po sekundės. Tai, ko gero, *déjà vu*, klaidingo prisiminimo jausmas, kuris kada ne kada pasitaiko kiekvienam, jausmas, kuris dezorientuoja, nes vienu metu yra ir toks svajingas, ir toks proziškas.

Polė buvo išmušta iš vėžių ir porą sekundžių pajėgė tik nedrąsiai šypsotis. Po to ji pajudino kairę ranką, kad tvirčiau laikytų torto dėžę, ir skausmas pervėrė plaštaką dviejose vietose. Atrodė, tarsi kažkas įsmeigė ploną dvišakę šakutę į raumenis. Tai vis artritas, skauda pragariškai, bet ji pasistengė sukaupti dėmesį ir kalbėti be pastebimos pauzės... nors jai atrodė, kad vyras vis vien galėjo pastebėti jos sutrikimą. Jo spinduliuojančios rudos akys atrodė labai pastabios.

- Sveiki, - ištarė Polė. - Aš esu Polė Čalmers. Turiu nedidelę drabužių ir siuvimo reikmenų krautuvėlę už dviejų namų. Pamaniau, kad jau esame kaimynai, prieš visą šurmulį turiu ateiti ir pasveikinti atvykus į Kasl Roką.

Vyras nusišypsojo, ir visas jo veidas nušvito. Moteris pajuto, kad jos lūpos šiepiasi, nors kairę ranką velniškai skaudėjo. Jeigu nemylėčiau Alano, dingtelėjo Polei, susileisčiau prieš šitą vyrą net necyptelėjusi. "Parodyk ke-

lią į miegamąjį, šeimininke, nueisiu tyliai." Ji jau įsivaizdavo, kiek moterų, įkišusių čia nosį, išeis jį įsimylėjusios. Vestuvinio žiedo nesimato - tik dar daugiau alyvos į ugnį.

- Džiaugiuosi jus matydamas, misis Čalmers, - atsakė vyras artindamasis. - Aš esu Lilendas Gauntas, - jis ištiesė savo ranką, po to truputį suraukė antakius, kai Polė atsitraukė.

- Atleiskite, - tarė ji, - aš nespaudžiu rankų. Nepalaikykite manęs nemandagia. Turiu artritą, - padėjusi dėžę ant artimiausios vitrinos, ji iškėlė rankas, aptemptas plonytės odos pirštinėmis. Rankos kaip rankos, tik aiškiai išsukiotos, kairė mažumėlę didesnė už dešinę.

Buvo moterų mieste, kurioms atrodė, kad Polė iš tiesų didžiuojasi savo liga; antraip argi iškart tai demonstruotų? O buvo atvirkščiai. Nors ir neišdidi moteris, ji pakankamai vertino savo išvaizdą, ir rankų bjaurumas ją jaudino. Ji parodydavo jas kaip galėdama greičiau, ir galvoje kiekvienąsyk šmėsteldavo ta pati mintis: *Štai. Baigta. Dabar galima pereiti prie viso kito.*

Žmonės paprastai jausdavosi truputį nejaukiai, pamatę jos rankas. Gauntas ne. Jis suėmė nepaprastai stipria ranka jos žastą ir pakratė jį. Tas poelgis galėjo pasirodyti nepadoriai intymus tik ką susipažinus, bet nepasirodė. Judesys buvo draugiškas, trumpas ir ganėtinai žaismingas. Tačiau Polė vis vien džiaugėsi, kad viskas truko labai trumpai. Jo rankos spustelėjimas buvo sausas ir nemalonus net per lengvą rudeninį paltą, kurį moteris vilkėjo.

- Turbūt nelengva tvarkytis parduotuvėje su tokia negalia, misis Čalmers. Kaip jums tai pavyksta?

Mažai kas jos klausė tokio dalyko ir, išskyrus Alaną, ji negalėjo prisiminti, kad būtų girdėjusi tokį tiesmuką klausimą.

- Siūdavau visą dieną, kol pajėgiau, - atsakė ji. - Išsišiepusi ir sukandusi dantis. Dabar nepilną dieną pas mane dirba šešios mergaitės, o aš užsiimu tik dizainu. Kol kas viskas eina puikiai, - tai buvo melas, bet jis niekam nekenkė, tiesiog norėjosi pasirodyti geriau.

- Ką gi, džiaugiuosi, kad užėjote. Prisipažinsiu - mane apėmė siaubinga scenos baimė.

- Tikrai? Kodėl? - spręsti apie žmones Polė buvo dar mažiau linkusi nei greitai susidaryti nuomonę apie vietą, todėl ji sutriko ir net truputį nusigando, kad taip greitai ėmė laisvai bendrauti su žmogumi, kurį pamatė pirmą kartą vos prieš minutę.

- Aš jau ėmiau svarstyti, ką darysiu, jeigu niekas neateis. Visiškai niekas per visą dieną.

- Ateis, - nuramino ji. - Žmonės nori pamatyti jūsų parduotuvę (niekas negali pasakyti, kuo prekiaus parduotuvėje, pavadintoje "Reikalingi daiktai"), bet dar labiau norės pamatyti jus. Štai kaip būna tokiuose miesteliuose, kaip Kasl Rokas...

- ... niekas nenori pasirodyti nekantrus, - baigė šeimininkas. - Aš žinau... turiu patirties mažuose miesteliuose. Racionalus mano protas tikina, kad jūsų žodžiai yra absoliučiai teisingi, o kitas balsas atkakliai tvirtina: "Jie neateis, Lilendai, o, ne, jie neateis, jie liks kaip banda, palauk, pamatysi.

Polė nusijuokė staiga prisiminusi, kad jautėsi visai taip pat, atidariusi "Siuvi ir siuvi."

- O kas čia? - paklausė "Reikalingų daiktų" savininkas, liesdamas dėžę. Polė pastebėjo tai, kas krito į akis ir Brajanui Raskui: tos rankos smilius ir didysis pirštas buvo vienodo ilgio.

- Čia tortas. Ir jeigu tikrai pažįstu šitą miestelį, kaip man atrodo, galiu garantuoti, kad šiandien antro negausite.

Vyras nusišypsojo akivaizdžiai patenkintas.

- Dėkui! Dėkui, misis Čalmers... aš sujaudintas!

O Polė, kuri niekuomet pirmą kartą sutikto ar mažai pažįstamo žmogaus neprašydavo vadinti ją vardu (ir kuri nepasitikėjo niekuo: nekilnojamojo turto, draudimo agentais, automobilių pardavėjais, kurie prisiskirdavo šią privilegiją neatsiklausę), nustebo išgirdusi save tariant:

- Jei jau esame kaimynai, kodėl jums nevadinti manęs Pole?

3

Tortas esą velniškai gardus, pareiškė Lilendas Gauntas, nukėlęs dėžės dangtį ir pauostęs. Jis paprašė pasilikti ir kartu suvalgyti gabaliuką. Polė dvejojo. Gauntas užsispyrė.

- Turite kam palikti savo parduotuvę, - įtikinėjo jis, o į manąją mažiausiai pusvalandį niekas nedrįs įžengti, kad nesulaužytų protokolo. O aš turiu tūkstančius klausimų apie šitą miestelį.

Taigi ji sutiko. Pardavėjas dingo už audeklu uždengtų durų, Polė girdėjo jį lipant laiptais; veikiausiai viršuje yra laikinas jo butas; nuėjo atnešti lėkštučių ir šakučių. Laukdama jo sugrįžtant, Polė pradėjo apžiūrinėti parduotuvę.

Prie durų ant sienos kabėjo lentelė su darbo valandomis: šita krautuvėlė bus atidaryta nuo dešimtos ryto iki penktos popiet pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. Antradieniais ir ketvirtadieniais - "tik susitarus" iki pavasario pabaigos... arba, šyptelėjo mintyse Polė, iki pasirodys tie laukiniai bepročiai turistai ir atostogautojai su saujomis dolerių.

"Reikalingi daiktai", nusprendė ji, yra antikvariatas. Aukšto rango antikvariatas, būtų pasakiusi ji, kai įėjo, bet atidžiau apžiūrėjusi parduodamus daiktus nutarė, jog jį ne taip lengva apibūdinti.

Daiktai, kuriuos iš vakaro matė Brajanas, - geodas, "Polaroido" fotoaparatas, Elvio Preslio nuotrauka ir keli kiti, - liko, bet prie jų buvo padėta dar keturi tuzinai. Ant akinančiai baltos sienos kabojo nedidelis kilimėlis, kainuojąs, matyt, gerą sumelę, nes buvo turkiškas, senas. Vienoje stiklinėje dėžėje stovinti švino kareivėlių kolekcija irgi galėjo būti sena, bet Polė žinojo, kad ir praėjusį pirmadienį Honkonge išlieti kareivėliai atrodo lyg antikvariniai.

Prekės buvo neapsakomai įvairios. Tarp Elvio nuotraukos, kuri jai priminė niekutį iš bet kurio Amerikos karnavalo, kainuojantį keturis dolerius devyniasdešimt devynis centus, ir tokios pat paprastos erelio formos vėtrungės stovėjo stiklinis Florencijos stiklo lempos gaubtas, tikrai vertas mažiausiai aštuonių šimtų dolerių, o gal net penkių tūkstančių. Aptriušęs neįspūdingas arbatinukas stovėjo apsuptas pasakiškų lėlių, ji net nemėgino spėti, kiekgi gali kainuoti tie prancūziški žaisliukai su rausvais skruosteliais ir keliaraiščiais.

Buvo čia beisbolo ir tabako kortelių kolekcijos, šūsnis pageltusių ketvirtojo dešimtmečio žurnalų (*Keistos istorijos, Pritrenkiančios istorijos, Trileriai*), lempinis ketvirtojo dešimtmečio radijas, nudažytas klaikia rožine spalva, kuria tuo metu buvo priimta dažyti namų apyvokos daiktus, jei ne politiką.

Priešais daugumą, bet ne visus daiktus stovėjo nedidelės kortelės. TRIKRISTALIS GEODAS, ARIZONA, - buvo parašyta ant vieno. VERŽLIARAKČIŲ RINKINYS - ant kito. Priešais pagaliuką, kuris taip nustebino Brajaną, stovėjo kortelė su užrašu: SUAKMENĖJĘS MEDIS IŠ ŠVENTOSIOS ŽEMĖS. Lapeliai priešais reklamines korteles ir žurnalus skelbė: YRA DAUGIAU, PRAŠYKIT.

Polė pastebėjo, kad visiems daiktams, nesvarbu, ar tai buvo šlamštas, ar vertingas daiktas, buvo bendra viena - niekur nesimatė kainos.

4

Gauntas pasirodė nešinas dviem lėkštutėm (paprastom, niekuo neypatingom), mentele ir pora šakučių.

- Viskas ten apversta aukštyn kojom, - pareiškė jis, nuimdamas dėžės dangtį ir dėdamas jį į šoną (apvertė, kad neliktų glaisto žiedo ant spintelės). - Kai viskas stos į savo vietas, pradėsiu ieškotis namo, bet kol kas gyvensiu viršuje. Viskas dėžėse. Viešpatie, kaip nekenčiu kartono dėžių. Kaip manote...

- Ne tokį didelį, - užprotestavo Polė. - O dangau!

- Gerai, - linksmai atsakė Gauntas, dėdamas storą šokoladinio torto riekę ant vienos lėkštutės. - Šita bus mano. Valgyti tai valgyti, sakau! Jums tiek?

- Dar plonesnį.

- Ploniau neišeina, - pasakė jis ir atpjovė siaurą gabaliuką. - Kvepia dangiškai. Dar kartą ačiū, Pole.

- Nėra už ką.

Kvepėjo išties skaniai, ir dietos ji nesilaikė, bet atsisakė daugiau iš pirmo susitikimo mandagumo. Tris savaites Kasl Roke karaliavo bobų vasara, bet pirmadienį staiga atvėso, o jos rankos po tokios permainos buvo apgailėtinos. Skausmas truputį atslūgs, kai jos sąnariai pripras prie šaltesnio oro (Polė meldė to, nes iki šiol taip būdavo, bet ji nebuvo akla - liga vis aštrėjo), nuo pat ankstaus ryto skaudėjo labai smarkiai. Tokiu atveju ji abejodavo, kad susitvarkys su išdavikėmis rankomis, ir atsisakė didesnio gabaliuko iš dalies bijodama nemalonios situacijos.

Dabar ji nusimovė pirštinaites, pabandė palankstyti dešinę ranką. Plaštaką nudiegė iki pat alkūnės. Sukandusi dantis, ji sulenkė dar kartą. Skausmas buvo mažesnis. Ji šiek tiek atsipalaidavo. Viskas bus gerai. Ne taip malonu, kaip turėtų būti gardžiuojantis pyragu, bet nieko. Polė atsargiai paėmė savo šakutę, stengdamasi kuo mažiau lenkti pirštus. Keldama prie lūpų pirmą kąsnį, ji pastebėjo atjaučiančiai žiūrintį Gauntą. *Dabar jis pareikš man užuojautą*, liūdnai pagalvojo moteris, *ir ims pasakoti, kaip smarkiai artritu sirgo jo senelis. Arba buvusi žmona. Ar dar kas nors.*

Bet Gauntas užuojautos nepareiškė. Jis paragavo torto ir juokingai užvertė akis.

- Ką ten siuviniai, - tarė jis, - jums reikėjo atidaryti restoraną.

- O, tai ne aš jį dariau, - prisipažino Polė. - Aš perduosiu komplimentą Nitei Kob. Savo šeimininkei.

- Nitė Kob, - susimąstęs pakartojo Lilendas Gauntas, gnybdamas antrą pyrago kąsnelį.

- Taip... ar pažįstate ją?

- Ne, vargu, - jis ištarė, lyg būtų ką tik atsipeikėjęs. - Kasl Roke aš nieko nepažįstu, - paskui šelmiškai dirstelėjo ir paklausė: - Gal ją būtų galima paveržti?

- Jokiais būdais, - nusijuokė Polė.

- Norėjau, kad patartumėte dėl nekilnojamojo turto agento, - pasakė Gauntas. - Kas, jūsų nuomone, čia yra patikimiausias?

- O, jie visi vagys, bet Markas Haupvelas tikriausiai ne blogesnis.

Lilendas prapliupo juoku, prisidengdamas burną, kad neaptėkštų seilėmis. Po to užsikosėjo, ir jeigu Polei taip neskaudėtų rankų, ji tikrai būtų pastuksenusi jam per nugarą. Tai kas, kad matosi pirmą kartą: jai jis patinka.

- Atsiprašau, - vis dar kosčiodamas pasakė Gauntas. - Tai jie, vadinasi, visi vagys?

- Kaip Dievą myliu.

Jeigu Polė būtų kitokia moteris, - tokia, kuri kruopščiai nesaugo savo praeities faktų, - ji būtų ėmusi klausinėti Lilendo Gaunto, ko jis atvyko į Kasl Roką, kur gyveno prieš tai, ar rengiasi ilgam apsistoti, ar turi šeimą. Tačiau ji tokia nebuvo ir pasitenkino atsakinėdama į jo klausimus... ir darė tai su malonumu, nes jie buvo ne apie ją. Jis norėjo sužinoti apie miestą, ar žiemą didelis eismas Meino gatve, ar netoliese galima kur nors įsigyti nedidelę "Jotul" krosnelę, klausinėjo apie draudimo įkainius ir šimtus kitų dalykų. Išsitraukęs iš mėlyno sportinio švarko siaurą, juodą užrašų knygelę, kruopščiai žymėjosi visas jos paminėtas pavardes.

Polė dirstelėjo į savo lėkštutę ir pamatė, kad baigė savo gabalą. Rankas vis dar maudė, bet ne taip, kaip tik atėjus. Ji prisiminė, jog dėl skausmo buvo nusprendusi išvis neiti. Dabar ji džiaugėsi, kad pasiryžo.

- Turiu eiti, - pasakė ji, žiūrėdama į savo laikrodėlį. - Rozali pamanys, kad numiriau.

Jie valgė stovėdami. Gauntas tvarkingai sudėjo lėkšteles, ant jų paguldė šakutes ir uždengė dėžės dangtį.

- Grąžinsiu ją, kai tik suvalgysiu tortą, - pasakė jis. - Gerai?

- Puiku.

- Po pietų jau turėsite, - liūdnai pasakė Gauntas.

- Galite taip neskubėti, - atsakė Polė, šeimininko lydima prie durų. - Buvo malonu su jumis susipažinti.

- Dėkui, kad užsukote, - tarė jis. Vieną akimirką jai pasirodė, kad Lilendas ketina paimti jos ranką, ir pajuto siaubą (kvaila, suprantama), bet jis to nepadarė. - Baisią dieną jūs pavertėte švente.

- Viskas bus gerai, - Polė atidarė duris, bet tada stabtelėjo. Ji savininko nieko neklausinėjo, bet vienas dalykas jai žadino smalsumą ir neleido išeiti nepaklausus. - Jūs turite tiek visokių įdomių daiktų...

- Ačiū.

- ... bet niekur neužrašytos kainos. Kodėl?

Jis nusišypsojo.

- Tai maža mano užgaida, Pole. Aš visuomet maniau, kad prekyba bloga, jei negalima derėtis. Ko gero, aname gyvenime buvau Rytų kilimų pirklys iš Irako, nors dabar tikriausiai taip nepasakyčiau.

- Tai jūs užsiprašote tiek, kiek pirkėjas pajėgus mokėti? - šiek tiek pašaipiai pasitikslino ji.

- Galima sakyti, taip, - visai rimtai atsakė misteris Gauntas, ir Polę vėl pribloškė nepaprastai gilus jo rudų akių žvilgsnis. Ir nepaprastai gražus. - Aš tai vadinčiau paklausos tenkinimu.

- Suprantu.

- Tikrai?

- Na... man taip atrodo. Tai paaiškina parduotuvės pavadinimą.

Gauntas nusišypsojo.

- Gali būti, - sutiko jis. - Visai gali būti.

- Tai linkiu jums sėkmingos dienos, misteri Gauntai...

- Lilendai. Ar tiesiog Lilai.

- Gerai, Lilendai. Ir per daug nenuogąstaukit dėl pirkėjų. Manau, penktadienį jums teks samdyti apsaugą, kad išprašytų juos lauk.

- Tikrai? Tai būtų nuostabu.

- Viso geriausio.

- Čiau, - atsakė jis ir uždarė duris.

Jis pastovėjo stebėdamas, kaip Polė Čalmers eina gatve, taisydamasi savo pirštines ant išsukiotų pirštų, kurie tik pabrėžė kontrastą visai jos figūrai - pasitempusiai ir dailiai, jei ne didingai. Gauntas išsišiepė, apnuogindamas nelygius dantis. Šypsena pasidarė nemaloniai grobuoniška.

- Tu tiksi, - tyliai ištarė jis tuščioje parduotuvėje. - Puikiai tiksi.

5

Polės spėjimas pasitvirtino visu šimtu procentų. Prieš dienos pabaigą į "Reikalingus daiktus" užlėkė apsižvalgyti beveik visos Kasl Roko moterys ir keli vyrai. Didžiuma tikino Gauntą, kad užsuko tik minutėlei, mat turi eiti kažkur kitur.

Stefanė Bonsan, Sintija Roza Martin, Barbara Miler ir Francina Peletjė buvo pirmosios; Stefė, Sindė Roza, Bebsė ir Frencė pasirodė būriu, nepraėjus dešimčiai minučių po to, kai Polė buvo pastebėta išeinanti iš naujosios parduotuvės. (Naujiena apie jos išėjimą greitai sklido telefonu ir krūmų telegrafu, kuris puikiai veikia Naujosios Anglijos vidiniuose kiemeliuose.)

Stefė ir jos draugės apžiūrėjo prekes. Jos dūsavo ir aikčiojo. Visos patikino savininką, kad negalinčios ilgiau likti, nes šiandien bridžo diena (tačiau nesiteikė pasakyti, kad kassavaitinis roberis neprasideda be antros valandos popiet). Frencė pasiteiravo jo, iš kur atvykęs. Gauntas atsakė, jog iš Akrono Ohajuje. Stefė susidomėjo, ar jis seniai užsiima antikvarinių daiktų prekyba. Gauntas prisipažino, kad nelaiko tai tikru antikvarinių daiktų verslu. Sindei norėjosi sužinoti, ar seniai misteris Gauntas Naujojoje Anglijoje. Jau kuris laikas, atsakė savininkas, kuris laikas.

Visos keturios vėliau nutarė, kad krautuvėlė įdomi, - tiek visokių keistų daiktų! - bet pokalbis ne itin nusisekė. Tas vyras tylenis kaip ir Polė Čalmers, gal net labiau. Bebsė priminė, ką jos visos žino (ar tarėsi žinančios):

Polė pirmoji lankėsi naujoje parduotuvėje ir *nunešė tortą.* Galbūt, spėliojo Barba, ji pažįsta misterį Gauntą... dar iš Tų Laikų, kai gyveno *Kitur.*

Sindė Roza susidomėjo Renė Laligvė vaza ir paklausė misterio Gaunto, kuris buvo netoliese, bet nesekiojo pridurmui, kiek ji kainuoja.

- O kaip jums atrodo? - paklausė jis šypsodamasis.

Ji atsakė gana koketiška šypsena.

- O. Ar jūs visuomet taip, misteri Gauntai?

- Visuomet, - sutiko jis.

- Ką gi, tuomet, derėdamasis su jankiais, daugiau pralošit nei gausit, - įspėjo Sindė Roza, o jos draugės sekė pokalbį kaip žiūrovai Vimbldono čempionato mačą.

- Pamatysim, - pasakė "Reikalingų daiktų" savininkas. Jo balsas ir toliau buvo draugiškas, bet girdėjosi ir įžūloka gaidelė.

Sindė Roza atidžiau įsižiūrėjo į vazą. Stefė Bonsan šnipštelėjo kažką į ausį. Sindė Roza linktelėjo.

- Septyniolika dolerių, - tarė ji. Vaza iš tiesų atrodė verta kokių penkiasdešimties, o Bostono antikvariate už tokią prašytų šimto aštuoniasdešimties dolerių.

Gauntas palietė pirštais smakrą; Brajanas Raskas būtų pažinęs tą gestą.

- Man regis, jog turėčiau gauti bent jau keturiasdešimt penkis, - ištarė jis šiek tiek apgailestaudamas.

Sindės Rozos akys sužibo: matosi perspektyvos. Iš pradžių Laligvė vaza ją sudomino tik kaip laužtuvas prasiskverbti į paslaptingąjį misterį Gauntą. Bet geriau įsižiūrėjusi ji pamatė, jog daiktelis išties puikaus darbo ir nuostabiai derės jos svetainėje. Gėlių vainikas ant vazos kaklelio visai tokios spalvos kaip jos sienų apmušalai. Kol Gauntas nepasakė sumos, kuri net buvo šiek tiek mažesnė už jos numanomą, ji nė neįtarė, kad šitaip jos trokšta.

Sindė Roza pasitarė su draugėmis.

Savininkas žiūrėjo maloniai šypsodamasis.

Sužvangėjo varpelis virš durų, užėjo dar dvi damos.

Prasidėjo pirma "Reikalingų daiktų" darbo diena.

6

Kai po dešimties minučių Ešo gatvės bridžo klubas išėjo iš "Reikalingų daiktų", Sindė Roza Martin nešėsi pirkinių maišelį. Jame gulėjo supakuota vaza. Ji įsigijo ją už trisdešimt vieną dolerį plius pirkimo mokestis, tai yra, beveik visus atliekamus pinigus, bet trykšte tryško pasitenkinimu.

Paprastai po tokio impulsyvaus pirkinio ji imdavo abejoti ir net truputį gėdytis savęs, įsitikinusi, kad buvo apvyniota apie pirštą, jei ne tiesiog apmauta, tik ne šįkart. Tai vienintelis sandėris, kur ji neapsišovė. Misteris Gauntas net pasiūlė užeiti kitą kartą, nes turįs lygiai tokią vazą, tik ji bus pristatyta dar šią savaitę, gal net rytoj! Šita gražiai atrodys ant staliuko jos svetainėje, tačiau jeigu ji turės tokias dvi, galės pastatyti iš abiejų šonų ant židinio atbrailos, o tai atrodys *pritrenkiančiai.*

Trys jos draugės taip pat manė, kad ji pasielgė gerai, ir nors jos jautėsi truputį nusivylusios, jog tiek mažai pajėgė išpešti misterio Gaunto praeities, apskritai apie jį susidarė teigiamą nuomonę.

- Jo tokios nuostabios žalios akys, - svajingai tarė Frencė.

- Jos buvo žalios? - paklausė Sindė Roza truputį išsigandusi. Ji manė, kad pilkos. - Nepastebėjau.

7

Vėliau po pietų, per kavos pertraukėlę, į "Reikalingus daiktus" įžengė Rozali Dreik iš "Siuvi ir siuvi", lydima Polės ekonomės Nitės Kob. Parduotuvėje sukiojosi kelios moterys, tolimajame gale po kartoninę dėžę su komiksų knygelėmis kuitėsi du vidurinės mokyklos moksleiviai ir stebėjosi, kad čia tiek daug tinkamų daiktų jų kolekcijoms. Jie vylėsi, jog kainos nebus baisiai aukštos. Bet nepaklausus sunku pasakyti, mat ant polietileninių maišelių su komiksais nebuvo kainų.

Rozali ir Nitė pasisveikino su savininku, misteris Gauntas paprašė Rozali dar kartą padėkoti Polei už tortą. Jo akys sekė Nitę, kuri pasisveikinusi paėjo į šoną ir ėmė gana godžiai apžiūrinėti nedidelę Florencijos stiklo kolekciją. Lilendas Gauntas paliko Rozali tyrinėti Elvio Preslio nuotrauką greta SUAKMENĖJUSIO MEDŽIO IŠ ŠVENTOSIOS ŽEMĖS ir priėjo prie Nitės.

- Jums patinka Florencijos stiklas, mis Kob? - tyliai pasiteiravo jis.

Nitė krūptelėjo; ji buvo nepaprastai drovaus veido ir manierų moteris, kuri krūpčioja nuo visų, kad ir kokie būtų tylūs bei draugiški, balsų, jeigu jie pasigirsta ties jos alkūne. Misis Kob nusišypsojo.

- Misis Kob, misteri Gauntai, nors mano vyras jau seniai miręs.

- Labai gaila tai girdėti.

- Nieko. Jau keturiolika metų. Ilgas laikotarpis. Taip, turiu nedidelį Florencijos stiklo rinkinėlį, - moteris kone drebėjo lyg pelė artinantis katei. - Tik aš negaliu sau pirkti tokių daiktelių kaip šie. Kokie dailūs. Kaip iš dangaus.

- Štai ką jums pasakysiu, - tarė misteris Gauntas, - aš pirkau nemažai Florencijos stiklo, ir jis ne toks brangus, kaip jums atrodo. Kiti daug gražesni. Gal norėtumėt užsukti rytoj ir pasižiūrėti?

Misis Kob vėl krūptelėjo ir atšoko į šoną, tarsi išgirdusi kvietimą ateiti kitą dieną, kad jis galėtų pažnaibyti užpakaliuką... kol ji ims rėkti.

- O, kažin... ketvirtadienį aš dirbu... pas Polę... suprantate, ketvirtadieniais visad daug darbo...

- Jūs tikrai negalėsit užsukti? - sukrankė pardavėjas. - Polė minėjo, kad tai jūs iškepėte tortą, kurį ji atnešė šį rytą...

- Ar patiko? - nervingai paklausė Nitė. Jos žvilgsnis sakė, kad ji laukia jį atsakant: "Ne, nepatiko, Nite, man raižė pilvą, paleido vidurius, ir už tai sumokėsi, Nite. Nusitempsiu į galinį kambarį ir pasukiosiu tavo spenius taip, kad imsi šauktis šventųjų."

- Buvo pasakiškas, - nuramino jis. - Jis priminė man kadaise mamos keptus pyragus... o tai buvo taip seniai...

Žodžiai palietė reikiamą stygą, nes Nitė be galo mylėjo savo mamą, nepaisant dažnų rykščių po jos išgertuvių. Ji truputį atsipalaidavo.

- Tai gerai, - tarė Nitė. - Labai džiaugiuosi, kad patiko. Žinoma, tai Polės idėja. Ji maloniausia moteris pasaulyje.

- Taip, - pritarė misteris Gauntas. - Susipažinęs su ja, galiu patikėti, - jis dirstelėjo į Rozali Dreik, bet toji vis dar dairėsi po vitrinas. Atsisukęs į Nitę, jis tarė: - Man regis, esu jums skolingas...

- O, ne! - vėl sunerimo Nitė. - Jūs man ničnieko neskolingas, misteri Gauntai.

- Prašau užeiti vėl. Noriu, kad apžiūrėtumėt Florencijos stiklą... be to, galėsiu grąžinti Polės torto dėžę.

- Gerai... gal ir galėsiu užsukti per pertrauką... - Nitės akys išdavė, jog ji netiki savo ausimis.

- Puiku, - tarė jis ir skubiai paliko moterį, kol ji neapsigalvojo. Nuėjęs prie berniukų, misteris Gauntas pasiteiravo, kaip jiems sekasi. Jie nedrąsiai parodė kelis senus "Nepaprastasis milžinas" ir "X žmonės" egzempliorius. Po penkių minučių jie išėjo linksmais veidais.

Nespėjus užsiverti durims, pro jas įdrožė Kora Rask su Maira Evans. Jos apsižvalgė žvitriomis ir skvarbiomis akimis, - kaip voverės, prasidėjus riešutų rinkimo metui, - ir nieko nelaukusios nuėjo prie vitrinos su Elvio Preslio nuotrauka. Kora ir Maira pasilenkė susidomėjusios ir atstatė dviejų kirvakočių pločio užpakalius.

Gauntas šypsodamasis jas stebėjo.

Virš durų vėl skimbtelėjo varpelis. Naujoji pirkėja buvo stora kaip Kora Rask, bet Kora buvo tešlė, o ši moteris - stipri lyg pilvotas medkirtys. Prie jos palaidinukės buvo prisegtas baltas apvalus ženkliukas su užrašu:

"NAIT" KAZINO - TIK PRAMOGAI!

Damos veidas buvo žavus it sniego kastuvas. Išblukę rudi plaukai buvo paslėpti po skarele, griežtai užrišta pasmakrėje. Valandėlę ji apžiūrinėjo parduotuvės vidų mažomis, giliai įstatytomis akutėmis kaip kaubojus, prieš įsiverždamas į smuklę ir pakeldamas ten pragarą.

Kelios vitrinas apžiūrinėjančios moterys žvilgtelėjo į ją ir pamiršo, o Nitė Kob perliejo atvykėlę žvilgsniu, kuriame maišėsi siaubas ir neapykanta. Po to ji pasitraukė nuo Florencijos stiklo. Naujoji atvykėlė pastebėjo tą judesį ir metusi paniekinantį žvilgsnį nusisuko.

Varpelis palydėjo Nitę iš parduotuvės.

Misteris Gauntas sekė viską nepaprastai susidomėjęs.

Priėjęs prie Rozali, jis tarė:

- Bijau, kad misis Kob išėjo jūsų nepalaukusi.

Rozali sunerimo.

- Kodėl... - pratarė ji, ir tada jos akys užkliuvo už moters su kazino "Nait" ženkliuku tarp krūtų. Toji kaip menų studentas studijavo turkišką kilimą ant sienos. Rankos buvo paremtos į masyvius klubus. - O, - tarstelėjo Rozali. - Atleiskite, tikrai turiu eiti.

- Sakyčiau, tarp jų katė perbėgo, - pastebėjo misteris Gauntas.

Rozali išsiblaškiusi nusišypsojo.

Gauntas vėl žvilgtelėjo į moterį su skarele.

- Kas ji?

Rozali suraukė nosį.

- Vilma Jeržyk, - tarė ji. - Atleiskite... aš tikrai turiu pavyti Nitę. Ji labai jautri, suprantate.

- Aišku, - pasakė jis, lydėdamas Rozali prie durų. Paskui sau pridūrė: - Mes visi tokie.

Kora Rask pastukseno jam į petį.

- Kiek kainuoja ta Karaliaus nuotrauka?

Lilendas Gauntas padovanojo jai žavingą šypseną.

- Gerai, pasitarkime, - pasakė. - Kaip manote, kiek ji verta?

Trečias skyrius

1

Naujoji Kasl Roko parduotuvėlė jau buvo uždaryta dvi valandas, kai Meino gatve municipaliteto, kuriame glaudėsi šerifo ofisas ir Kasl Roko policijos nuovada, link riedėjo Alanas Pengbornas. Jis sėdėjo už pačios įprasčiausios mašinos - 1986-ųjų "Fordo" - vairo. Šeimyninis furgonėlis. Šerifas buvo prislėgtos nuotaikos ir įkaušęs. Išgėrė tik tris alaus, bet vožtelėjo smarkiai.

Pravažiuodamas jis nužvelgė "Reikalingus daiktus," kaip Brajanas Raskas su pasitenkinimu pastebėjo žalią markizę, atsikišusią į gatvę. Jis ne ką teišmanė apie stogelius (neturėjo artimųjų, dirbančių Diko Perio kompanijoje), bet pagalvojo, kad Meino gatvei ji suteikia šiokį tokį prestižą, priešingai negu kitų krautuvių plastmasės. Jis dar nežinojo, kuo ten prekiaujama (Polė žinos, jeigu užsuko šį rytą, kaip ketino), bet krautuvėlė Alanui priminė jaukų prancūzišką restoranėlį, į kurį nusivedi savo svajonių mergaitę, prieš įviliodamas ją į lovą.

Jis pamiršo parduotuvę, vos tik pravažiavo. Už dviejų kvartalų parodė posūkį ir įsuko į siaurą pravažiavimą tarp griozdiško plytinio municipaliteto pastato ir dailylentėmis apkaltos vandentiekio kontoros. Priešais gatvelę stovėjo ženklas "Tik tarnybiniam transportui."

Municipaliteto pastatas buvo apverstos "L" formos, ir tarp abiejų sparnų buvo nedidutė automobilių stovėjimo aikštelė. Burzgiantis senas Noriso Ridžviko "Vabalas" stovėjo tenai. Alanas sustojo šalia, išjungė žibintus ir siektelėjo rankenos.

Depresija, zujusi apie jį nuo Portlendo "Mėlynųjų durų" kaip vilkai apie stovyklos laužus knygose, kurias jis skaitė vaikystėje, ūmai jį užgriuvo. Alanas paleido durelių rankeną ir liko sėdėti už furgonėlio vairo vildamasis, kad ji praeis.

Visą dieną jis praleido Portlendo apygardos teisme, liudydamas keturiuose teismo procesuose. Į apygardą įeina keturios sritys: Jorkas, Kemberlendas, Oksfordas bei Kaslas, ir iš visų teisingumo saugotojų, dirbančių tose srityse, Alanui Pengbornui reikėdavo važiuoti toliausiai. Trys apygardos teisėjai labai stengėsi jam padėti ir skirti kelias bylas per vieną dieną, kad tektų važiuoti tik kartą ar du per mėnesį. Taip jis daugiau laiko praleisdavo apygardoje, kurią prisiekė saugoti, užuot važinėjęs keliu tarp Kasl Roko ir Portlendo, bet tai taip pat reiškė, jog po teismų dienos jis išeidavo it baigiamuo-

sius mokyklos egzaminus išlaikęs abiturientas. Po viso to dar prisigerti - kas gali būti blogiau? Bet Haris Krosas ir Džordžas Kromptonas traukė į "Mėlynąsias duris" ir užsispyrė, kad Alanas eitų sykiu. Pretekstas buvo geras: eilė akivaizdžiai susijusių plėšimų, padarytų visose keturiose srityse. Bet tikroji priežastis, dėl kurios jis ėjo į barą, buvo bendra visiems blogiems sprendimams, nors tuo metu tai atrodė gera mintis.

Dabar jis sėdėjo už kadaise buvusio šeimyninio automobilio vairo, srėbdamas tai, ką savo valia prisivirė. Maudė galvą. Truputį pykino. Bet blogiausia buvo depresija - ji grįžo su kaupu.

Sveikas! - šūktelėjo ji iš savo tvirtovės jo galvoje. *Štai ir aš, Alanai! Malonu tave matyti! Žinai ką? Va, baigėsi ilga ir sunki diena, o Enė su Todu vis tiek negyvi! Pameni šeštadienį, kai Todas išpylė savo pieno kokteilį ant priekinės sėdynės? Kaip tik ten, kur dabar yra tavo aplankas, ar ne? O tu rėkei ant jo? O! Juk nepamiršai to, tiesa? Ką gi, gerai, Alanai, nes aš čia tam, kad priminčiau! Priminčiau! Ir priminčiau!*

Alanas pakėlė aplanką ir įsmeigė akis į sėdynę. Taip, dėmė liko, taip, jis tikrai šaukė ant Todo. *Todai, kodėl tu visad toks kerėpla!* Kažką panašaus, nieko rimto, bet tokių dalykų nekalbėtum savo vaikui, jeigu žinotum, kad jam liko gyventi mažiau kaip mėnuo.

Jis pagalvojo, kad tai ne alus kaltas; kalta jo mašina, kuri taip nė karto ir nebuvo gerai išvalyta. Jis visą dieną važinėjasi su savo žmonos ir jaunėlio sūnaus vaiduokliais.

Alanas pasilenkė, atidarė dėklę pasiimti šaukimų į teismą knygutę (nešiotis ją, nors vyko visai dienai liudyti į Portlendą, buvo virtę įpročiu) ir pagraibė viduje. Pirštai užčiuopė kažkokį cilindrinį daiktą, kuris dungtelėjo ant furgonėlio grindų. Padėjęs šaukimų knygutę ant aplanko, Pengbornas pasilenkė pakelti iškritusio iš dėklės daikto. Pakėlė lempos šviesoje žybtelėjusį daiktą ir ilgai žiūrėjo jausdamas, kaip atslenka klaikus praradino skausmas ir ilgesys. Polės artritas buvo rankose, jo, atrodė, širdyje, ir kas pasakys, kuris baisesnis?

Skardinė, suprantama, buvo Todo... Todo, kuris tikrai būtų sutikęs gyventi Oburno "Naujienų" parduotuvėje, jei tik kas leistų. Berniuką masino čia pardavinėjami pigūs triukai ir niekučiai: birbyklės, čiaudulio milteliai, akiniai su iškrentančiomis akimis, muilas, nuo kurio išsisuodindavo rankos, plastmasiniai šuns kakučiai.

Šitas daikčiukas vis dar čia. Devyniolika mėnesių praėjo po jų mirties, o jis vis dar čia. Kaip galėjau nepastebėti? Viešpatie.

Alanas pasukiojo skardinę rankose, prisimindamas, kaip vaikas maldavo leisti ją nusipirkti iš savo kišenpinigių ir kaip Alanas prieštaravo cituodamas tėvo patarlę: kvailys ir pinigai nesuderinami. Ir kaip Enė švelniai jį perkalbėjo.

Tik pasiklausykit misterio mago mėgėjo, kalbančio kaip puritonas. Man tai patinka! Kaip manai, iš ko jis paveldėjo beprotišką meilę sąmojams ir triukams? Niekas iš mano šeimos nelaikė pasikabinęs ant sienos įrėmintos fokusininko Haudinio nuotraukos, patikėk. Tik nepasakok man, kad pašėlusioj savo jaunystėj nesi pirkęs akinių su iškrentančiomis akimis! Ir kad pamatęs kur nors nemirei noru turėti seno "gyvatė riešutų skardinėje" žaisliuko!

Jis ėmė kažką vapėti, bet vis labiau panėšėjo į pasipūtusį tauškalių. Galiausiai jam teko prisidengti delnu sutrikusią šypseną. Bet Enė vis tiek ją pastebėjo. Kaip visuomet. Turėjo tokį talentą... ir tai ne kartą jį išgelbėjo. Jos humoro jausmas - kaip ir intuicija - buvo daug geresnis už Alano. Aštresnis.

Tegu perkasi, Alanai... vaikystė būna tik kartą. Be to, tai smagu.

Jis nusileido. Ir...

... ir po trijų savaičių Todas išvertė pieno kokteilį ant sėdynės, o dar po keturių savaičių jo jau nebuvo tarp gyvųjų. Abu mirė! Oho! Įsivaizduok! Laikas tikrai lekia, sutinki, Alanai? Bet nesirūpink! Nesirūpink, nes aš tau priminsiu! Taip, sere! Nuolatos priminsiu, nes toks jau mano darbas ir neketinu jo atsisakyti!

Ant skardinės buvo parašyta: “Gardus riešutų mišinys”. Alanas atsuko dangtelį, ir iš skardinės iššoko suspausta žalia penkių pėdų gyvatė, atsimušė į stiklą ir nukrito jam ant kelių. Alanas pažiūrėjo į ją, galvoje nuskambėjo sūnaus juokas, ir jis pravirko. Verksmas nebuvo dramatiškas, o tylus ir išsekęs. Atrodė, kad ašaros susijusios su mirusių artimųjų daiktais, kuriems nėra galo. Jų per daug; vos tik imi atsipalaiduoti ir manyti, kad viskas praėjo, saitas nutrūko, randi dar vieną. Kitą. Trečią.

Kodėl jis leido Todui pirkti šitą prakeiktą daikčiuką? Kodėl jis guli toje prakeiktoje dėklėje? Ir kodėl jis važinėja su šitu prakeiktu furgonėliu?

Pengbornas išsitraukė nosinę iš kišenės ir nusišluostė ašaras. Po to lėtai sukišo gyvatę - pigią žaliu traškančiu popieriumi aptrauktą spyruoklę - atgal į skardinę nuo riešutų. Užsukęs dangtelį, Alanas susimąstęs pamėtė ją rankoje.

Mesk lauk tą prakeiktą žaislą.

Bet jis negalėjo taip pasielgti. Bent jau šį vakarą. Įmetęs į dėklę niekutį, - paskutinį Todo pirktą niekutį šauniausioje, jo manymu, parduotuvėje, - užtrenkė ją.

Alanas giliai įkvėpė pavakarės oro, tikėdamasis, kad tai padės. Nepadėjo. Jis užuodė koktų supuvusios medienos bei chemikalų kvapą, nuolat atplaukiantį iš popieriaus fabrikų Ramforde už trisdešimties mylių. Jis paskambins Polei ir paprašys jos ateiti - truputį palengvės.

Geriau nebuvai sugalvojęs! - karštai pritarė depresijos balsas. *Ir, beje, Alanai, ar tu prisimeni, kaip ta gyvatė jį nudžiugino? Jis išbandė ją su kiekvienu! Vos neįvarė Norisui Ridžvikui širdies priepuolio, o tu iš juoko vos neprisidarei į kelnes! Argi ne linksma? Ar ne šaunu! O Enė... ar pameni, kaip ji kvatojosi, kai jai papasakojai? Ji taip pat buvo linksma ir šauni, teisybė? Aišku, ji nebuvo tokia linksma pačiam gale ir tikrai ne šauni, bet tu juk nepastebėjai to, ar ne? Nes turėjai savų reikalų. Kad ir su Tedu Bomontu... niekaip negalėjai išmesti jo iš galvos. To, kas atsitiko jų name prie ežero* ir, kai viskas baigėsi, jis prisigerdavo ir kviesdavosi tave. Paskui jo žmona pasiėmė dvynius ir paliko jį... visa tai, pridėjus įprastą rutiną, atėmė daug laiko, tiesa? Buvai per daug užsiėmęs, kad matytum, kas vyksta namuose. Blogai, kad nematei. Priešingu atveju jie gal būtų gyvi! To taip pat neturėtum pamiršti, todėl aš tau priminsiu... priminsiu... ir priminsiu. Gerai? Gerai!*

---

* Turima omeny rašytojo Tedo Bomonto istorija, pavaizduota S.Kingo romane "Tamsioji pusė". (Liet. k.: "Eridanas", 1997.)

Per mašinos šoną, virš benzino bako buvo pėdos ilgio įbrėžimas. Ar jis atsirado po Enės ir Todo mirties? Alanas negalėjo prisiminti, bet tai nesvarbu. Jis perbraukė pirštais per jį ir priminė sau nuvaryti automobilį į Sonio "Sunoco" remontui. Antra vertus, kam to reikia? Kodėl nenuvarius jo į "Fordo" atstovybę Oksforde ir neišmainius į kokį nors mažesnį? Nuvažiuota palyginus nedaug, galima visai padoriai apsimainyti...

Bet Todas išpylė savo pieno kokteilį ant priekinės sėdynės! - prikišo balsas galvoje. *Tuomet jis dar buvo GYVAS, Alanai, bičiuli! Ir Enė...*

- Ach, užtilk, - burbtelėjo Pengbornas.

Jis priėjo prie pastato ir stabtelėjo. Visai prie municipaliteto pastato (iki galo atidarytos kontoros durys būtų atsirėmusios į jo šoną) stovėjo didelis raudonas "Kadilakas". Alanas, net nepažiūrėjęs į registracijos numerius, žinojo, kad jie yra: KITON 1. Perbraukęs delnu per glotnų automobilio užpakalį, šerifas įžengė vidun.

2

Šeila Brigham sėdėjo stiklinėje dispečerio būdelėje, skaitydama "People" ir gurkšnodama "Yoo-Hoo". Sujungtoje šerifo kontoroje ir Kasl Roko policijos nuovadoje be jos buvo tik Norisas Ridžvikas.

Norisas sėdėjo priešais seną "IBM" elektrinę spausdinimo mašinėlę, kurpdamas raportą su tokiu beprotišku užsispyrimu, kokį prie popierių gali pademonstruoti tik Norisas. Jis įdėmiai paspoksodavo į mašinėlę, po to ūmai sulinkdavo prie jos it gavęs į pilvą ir sutratėdavo klavišais. Taip sulinkęs perskaitydavo, ką parašęs, paskui tyliai sudejuodavo. Netrukus pasigirsdavo: "Klik-rep! Klik-rep! Klik-rep!" Norisas taisė klaidas (jis vidutiniškai sunaudodavo po vieną klaidų taisymo juostelę per savaitę), po kurio laiko jis atsitiesdavo. Valandėlę tvyrodavo įtempta tyla, ir viskas kartodavosi iš naujo. Po valandos tokio darbo Norisas įmesdavo baigtą raportą į Šeilos dokumentų krepšį. Kartą ar du per savaitę tie raportai net buvo suprantami.

Norisas pakėlė akis ir šypsena sutiko į kambarį įžengusį Alaną.

- Labas, bose, kaip sekasi?

- Na, Portlendo atsikračiau dviem ar trims savaitėms. Čia kas nors atsitiko?

- Ne-a, kaip visuomet. Žinai, Alanai, tavo akys raudonos kaip triušio. Gal vėl šmaukei tą šlykštų tabaką?

- Cha-cha, - šerifas gaižiai nusišypsojo. - Stabtelėjau išmesti burnelės su dviem policininkais, po to trisdešimt mylių spoksojau į ilgas žibintų šviesas. Gal turi po ranka aspirino?

- Visada, - atsakė Norisas. - Juk žinai, - apatiniame jo stalo stalčiuje buvo asmeninė vaistinėlė. Norisas atidarė jį, pasikniso, ištraukė milžinišką buteliuką žemuogių skonio kaopektato, paspoksojo į etiketę, papurtė galvą ir vėl įmetė stalčiun. Valandėlę pasikuitęs pagaliau surado paprasto aspirino.

- Turiu tau darbelio, - tarė Alanas, imdamas buteliuką ir kratydamas iš jo dvi tabletes. Kartu su jomis ant delno išbiro žiupsnelis miltelių, ir jis pagalvojo, kodėl iš paprasto aspirino visuomet daugiau miltelių negu iš kokio firminio. Ir ar nepradeda kraustytis iš proto.

- Ach, Alanai, turiu dar du bjaurybes E-9 sutvarkyti ir...

- Nusiramink, - Alanas priėjo prie vandens šaldiklio ir ištraukė popierinį puodelį iš cilindro ant sienos. "Plem, plem, plem" - girdėjosi, kai vanduo bėgo į puodelį. - Tau reikės tik pereiti kambarį ir atidaryti duris, pro kurias aš ką tik įžengiau. Taip paprasta, kad net vaikas gali tą padaryti, sutinki?

- Ką...

- Tik nepamiršk savo šaukimų knygutės, - nutraukė Alanas, po to nurijo vaistus.

Norisas Ridžvikas kaipmat pasidarė įtarus.

- Tavoji guli ant stalo, šalia aplanko.

- Žinau. Bet šį vakarą ji ir liks tenai.

Norisas ilgai į jį žiūrėjo. Pagaliau paklausė:

- Patranka?

Alanas linktelėjo.

- Patranka. Jis vėl užstatė invalidų vietą. Aną kartą sakiau jam, kad įspėju paskutinį kartą.

Kasl Roko tarybos pirmininką Denfortą Kitoną III visi jį pažinojusieji vadino Patranka... tik municipaliteto tarnautojai, norintys likti savo kėdėse, vadino jį Denu ar misteriu Kitonu, kai jis būdavo netoliese. O Alanas, kuris užėmė renkamas pareigas, drįso vadinti jį Patranka į akis, bet irgi tik kelis sykius, kai buvo labai įsiutęs. Tačiau, matyt, bus ir trečias kartas. Patranka Denas Kitonas buvo iš tų žmonių, kurie mokėjo greitai supykdyti Alaną Pengborną.

- Na, ne! - šūktelėjo Norisas. - Pats tą padaryk, gerai?

- Negaliu. Turiu eiti į susitikimą su Taryba kitą savaitę.

- Jis ir taip manęs nekenčia, - niūriai tarė Norisas. - Žinau.

- Patranka jaučia neapykantą visiems, išskyrus savo žmoną ir motiną, - nuramino Alanas. - Dėl žmonos, tiesa, nesu labai tikras. Bet faktas lieka faktu: paskutinį mėnesį aš įspėjau jį mažiausiai šešis kartus, kad neužstatytų vienintelės vietos, skirtos invalidų transportui, ir dabar priversiu pakrapštyti piniginę.

- Tu iškrapštysi mane iš darbo. Kalbu rimtai, Alanai. Garbės žodis, - Norisas Ridžvikas atrodė kaip iš reklamos "Kai blogi dalykai nutinka geriems žmonėms".

- Nusiramink, - pasakė Pengbornas. - Tu priklijuosi penkių dolerių baudos kvitą ant jo automobilio stiklo. Jis ateis pas mane ir lieps atleisti tave iš darbo.

Norisas sudejavo.

- Aš atsisakysiu. Tada jis lieps man suplėšyti kvitą. Aš vėl atsisakysiu. Po to, rytoj per pietus, kai praeis pakankamai laiko jam viską apmąstyti, aš nusileisiu. O kai nueisiu į kitą Tarybos posėdį, jis jausis man skolingas.

- O man?

- Norisai, ar nori naujo greičio radaro?

- Na...

- O ką pasakytum apie fakso aparatą? Mes kalbame apie jį jau mažiausiai dvejus metus.

Taip! - apsimestinai džiugiai suriko balsas jo galvoje. *Tu pradėjai kalbėti apie jį, kai Enė ir Todas dar buvo gyvi, Alanai! Atsimeni? Atsimeni, kai jie buvo gyvi?*

- Tai jau taip, - sutiko Norisas. Jis liūdnai paėmė savo šaukimų knygelę, ir veide atsirado nepasitenkinimo išraiška.

- Šaunuolis, - apsimestinai nuoširdžiai pasakė Alanas. - Kurį laiką pabūsiu savo kabinete.

3

Jis uždarė duris ir surinko Polės numerį.

- Alio? - atsiliepė ji, ir Alanas akimirksniu suprato, kad nepasakos jai apie staiga apėmusią begalinę depresiją. Šįvakar Polė turi savų problemų. Užteko vieno žodžio tai pajusti. "L" garsas buvo šiek tiek neaiškus. O taip ji kalbėdavo, kai išgerdavo perkodano (ir veikiausiai ne vieną); gerdavo jį tik tada, kai skausmas pasidarydavo nepakeliamas. Nors ji niekad jam neprisipažino, Alanas įtarė, kad Polė su siaubu laukia dienos, kai tie vaistai nebeveiks.

- Kaip jautiesi, mieloji? - paklausė jis, atsilošdamas krėsle ir prisidengdamas ranka akis. Aspirinas jo galvai ne ką tepadėjo. Gal reikės paprašyti jos perkodano, pagalvojo jis.

- Gerai, - Alanas suprato, kad ji atsargiai renka garsus kaip moteris akmenimis einanti per upelį. - O kaip tu? Atrodai pavargęs.

- Nuo teisininkų man visuomet taip, - jis nutarė atsisakyti pasimatymo su Pole. Ji atsakys: "Žinoma, Alanai", ir tikrai džiaugsis jį matydama (kaip ir jis ją), bet vakaras jai ir be to sunkus. - Tikriausiai grįšiu namo ir užsuksiu ryt iš ryto. Tu nesupyksi, jeigu neatvažiuosiu?

- Ne, brangusis. Gal net geriau, kad negali.

- Ar labai skauda?

- Būdavo ir blogiau, - atsargiai atsakė Polė.

- Aš ne to klausiau.

- Nelabai, ne.

Tavo balsas išduoda, kad meluoji, širdele, - pagalvojo Alanas.

- Gerai. Kas girdėti apie ultragarso terapiją, kurią man minėjai? Sužinojai ką nors?

- Na, būtų puiku, jeigu išgalėčiau praleisti pusantro mėnesio Majo klinikoje - o gal! - bet neišgaliu. Ir nekalbėk man, jog tu išgali, Alanai, nes jaučiuosi pernelyg pavargusi, kad išvadinčiau tave melagiu.

- Regis, tu kalbėjai apie Bostono ligoninę...

- Kitais metais, - atsakė Polė. - Jie ketina pradėti taikyti ultragarso terapiją kitais metais. Tikriausiai.

Stojo pauzė, šerifas jau ketino atsisveikinti, bet ji vėl prabilo. Šįkart šiek tiek linksmiau.

- Užlėkiau į naująją parduotuvę šįryt. Nunešiau Nitės tortą. Koks akiplėšiškumas - damos juk neneša kepinių į parduotuvės atidarymus. Tai geležinė taisyklė.

- Kaip ji atrodo? Kuo prekiauja?

- Viskuo po truputį. Jeigu pridėtum šautuvą prie smilkinio, sakyčiau, jog ten antikvariatas, bet tai labai netikslu. Tau reikėtų pamatyti pačiam.

- Susipažinai su savininku?

- Tai misteris Lilendas Gauntas iš Akrono Ohajuje, - atsakė Polė, ir dabar Alanas jos balse tikrai pajuto šypseną. - Spėju, jog šiais metais jis bus Kasl Roko aukštuomenės dėmesio centre.

- Kaip tau jis?

Kai ji prabilo, buvo visiškai akivaizdu, kad ji šypsosi.

- Na, Alanai, būsiu atvira... tu esi mano mylimasis, ir, tiksiuosi, aš esu tavo, bet...

- Taip ir yra, - pasakė jis. Galvos skausmas ėmė mažti. Tik vargu ar už šitą mažą stebuklą reikia dėkoti Ridžviko aspirinui.

- ... bet jis taip pat privertė mano širdį suspurdėti. Būtum matęs Rozali ir Nitę, kai jos grįžo...

- Nitę? - Pengbornas nukėlė kojas nuo stalo ir atsisėdo. - Juk Nitė bijo savo pačios šešėlio!

- Taip. Bet Rozali įtikino ją eiti kartu... juk žinai, kad vargšiukė niekur nekelia kojos viena... Aš pasiteiravau jos nuomonės, kai sugrįžo. Alanai, jos blankios akys užsižiebė. "Jis turi Florencijos stiklo! - atsakė ji. - Nuostabaus stiklo! Jis netgi pakvietė mane rytoj apžiūrėti kitų dirbinių!" Man regis, per visus ketverius metus nesu išgirdusi iš jos tokios ilgos kalbos. Todėl aš paklausiau: "Argi jis ne malonus, Nite?" O ji atsakė: "Taip. Ir žinai ką?" Prisipažinau nežinanti, ir Nitė tarė: "Aš gal ir nueisiu!"

Alanas ilgai ir nuoširdžiai juokėsi.

- Jeigu Nitė ketina aplankyti parduotuvės savininką be duenjos, turėsiu jį patikrinti. Tas vaikinas išties turėtų būti gražuolis.

- Žinai, tai ir juokingiausia: jis visai negražus, bent jau tikrai ne filmų gražuolis, bet jo rudos akys nepaprastai žavios. Jos nušviečia visą jo veidą.

- Saugokis, moterie, - suurzgė Alanas, - pabudo mano pavydo kirminas.

Polė nusijuokė.

- Nemanau, kad tau reikėtų baimintis. Bet kai kas vis dėlto nutiko.

- Kas?

- Rozali sakė, kad Vilma Jeržyk užėjo į parduotuvę kaip tik tada, kai joje buvo Nitė.

- Kas nors atsitiko? Susižodžiavo?

- Ne. Nitė pažiūrėjo į Jeržyk, toji iššiepė dantis (anot Rozali), ir Nitė išlėkė lauk. Ar Vilma Jeržyk skambino tau dėl Nitės šuns?

- Ne, - atsakė Alanas. - Nebuvo priežasties. Aš pustuzinį kartų važiavau po dešimtos vakaro pro Nitės namus praeitą mėnesį. Šuo daugiau neloja. Taip jau būna su šuniukais, Pole. Jis ūgtelėjo, o jo šeimininkė puiki. Nitė gal ir neturi daug protelio, bet šuniu rūpinasi. Koks jo vardas?

- Raideris.

- Tai va, Vilmai Jeržyk teks susirasti ką nors kita išlieti savo pyktį, nes Raideris atkrito. Ji taip ir padarys. Tokios kaip Vilma ilgai nelaukia. Ir kaltas buvo ne šuo - Vilma vienintelė iš visų kaimynų skundėsi. Tai dėl Nitės. Vilmos kirpimo žmonės užuodžia silpnesnius. O Nitė Kob kaip tik tokia.

- Taip, - Polės balsas skambėjo liūdnai ir mąsliai. - Tu girdėjai, kad Vilma Jeržyk paskambino jai vieną vakarą ir pasakė, kad uždarytų savo šunį, nes antraip ji ateisianti ir perpjausianti jam gerklę.

- Taip, - ramiai tarė Alanas, - žinau, kad taip pasakojo Nitė. Bet taip pat žinau, kad Vilma ją siaubingai išgąsdino ir kad Nitė turi... problemų. Aš ne-

sakau, kad Vilma Jeržyk negali paskambinti ir taip pasakyti, - gali. Tačiau tai gali būti tik Nitės vaizduotės vaisius.

Tai, kad Nitė turi problemų, buvo suprantama be žodžių; jie abu žinojo, apie ką kalbama. Daug metų išgyvenusi su sadistu vyru, kuris kankino ją visaip, kaip vyras gali kankinti moterį, Nitė Kob įsmeigė į gerklę šakutę jam miegant. Penkerius metus ji praleido Džuniper Hile, psichiatrinėje ligoninėje netoli Augustos. Ji atėjo dirbti pas Polę pagal reabilitacinę programą. Alano nuomone, geresnės vietos Nitė negalėjo rasti, ir nuolat gerėjanti jos psichinė būklė tik patvirtino jo nuomonę. Prieš dvejus metus Nitė persikėlė į nedidelį savo namelį Fordo gatvėje, per šešis kvartalus nuo centro.

- Nitė tikrai turi problemų, - sutiko Polė, - tačiau aš nė kiek nesistebiu dėl jos reakcijos į misterį Gauntą. Jis tikrai buvo labai mielas.

- Turiu pats jį pamatyti, - pasakė Alanas.

- Pasakysi savo nuomonę. Ir patikrink tas rudas akis.

- Abejoju, ar jos paliks man tokį įspūdį kaip, rodos, paliko tau, - sausai atsakė Pengbornas.

Ji vėl nusikvatojo, tik šįkart juokas atrodė truputį apsimestinis.

- Pasistenk nusnūsti, - pridūrė jis.

- Pasistengsiu. Ačiū, kad pasukai, Alanai.

- Prašau, - jis patylėjo. - Aš myliu tave, mieloji.

- Ačiū, Alanai, aš tave taip pat. Labanakt.

- Labanakt.

Šerifas padėjo ragelį, pakreipė stalinės lempos stovą taip, kad ji mestų šviesą ant sienos, ir sudėjo ant krūtinės rankas lyg melstųsi. Atlenkė smilius. Ant sienos triušio šešėlis atkišo ausis. Alanas prakišo pro smilius nykščius - triušis pajudino nosytę. Paskui šerifas privertė jį prašuoliuoti apšviesta dėme ant sienos. O grįžo jau dramblys, mojantis savo straubliu. Alano rankos judėjo stebėtinai išmoningai ir lengvai. Jis veik nepastebėdavo, kokius gyvūnus sukuria: tai buvo senas jo įprotis, meditacijos būdas.

Jis mąstė apie Polę, Polę ir jos vargšes rankas. Ką su ja daryti?

Jeigu tai būtų tik pinigų klausimas, jis rytoj pat užrašytų ją į Majo kliniką: nuvežtų ir priduotų. Padarytų taip, net jeigu tektų griebtis tramdomųjų marškinių ir prikimšti ją raminamųjų, kad duotųsi išvežama.

Bet tai ne vien pinigai. Ultragarso procedūros įsisenėjusiam artritui žengė pirmuosius žingsnius. Gali paaiškėti, jog jos efektyvios kaip Solko vakcina, arba toks pat tuščias burbulas, kaip frenologijos mokslas. Bet kuriuo atveju dabar nieko nebuvo galima padaryti. Didžiulė tikimybė, kad iš viso to išeis šnipštas. Šerifas bijojo prarasti nę pinigus, o sudaužyti Polės viltis.

Varna - gyva ir grakšti kaip animaciniuose Disnėjaus filmuose - lėtai praplasnojo per įrémintą Olbanio policijos akademijos diplomą. Po to jos sparnai ištįso, varna virto priešistoriniu pterodaktiliu, atkišta trikampe galva skubančiu prie spintų su bylomis kambario kampe.

Atsidarė durys. Kyštelėjo liūdnas, basetą primenantis Noriso Ridžviko veidas.

- Padariau tai, Alanai, - tarė jis tokiu balsu, tarsi prisipažintų nužudęs kelis mažamečius vaikus.

- Gerai, Norisai, - atsakė Alanas. - Tau nereikės srėbti tos putros. Pažadu.

Norisas valandėlę pažiūrėjo į šefą drėgnomis akimis, po to abejodamas linktelėjo. Jis dirstelėjo į sieną ir paprašė:

- Padaryk Patranką, Alanai.

Alanas šyptelėjo, papurtė galvą ir siektelėjo ranka lempos gaubto.

- Nagi, - paragino Norisas. - Išrašiau baudą už sumautą jo automobilį - nusipelniau to. Parodyk Patranką, Alanai. Prašau. Tai mane padrąsins.

Pengbornas dirstelėjo per Noriso petį, nieko nepastebėjęs suėmė kumštį kita ranka. Per apšviestą dėmę ant sienos pralingavo drūtas vyro siluetas su liulančiu pilvu. Jis stabtelėjo pasikasyti storo užpakalio ir nupėdino toliau, agresyviai sukiodamas galvą.

Norisas nusikvatojo plonai ir linksmai kaip vaikas. Vieną akimirką Alanas nenorom prisiminė Todą, bet nuvijo tą mintį šalin. Pakaks šiam vakarui, maldauju, Dieve.

- Viešpatie, tai mane užmuša, - juokdamasis tarė Norisas. - Tu per vėlai gimei, Alanai, - būtum padaręs karjerą Edo Sulivano šou.

- Gerai jau, nešdinkis iš čia, - pasakė Alanas.

Juokdamasis Norisas uždarė duris.

Alanas suraitė savo pavaldinį ant sienos, - liesą ir truputį pasipūtusį, - o tuomet atsuko lempą ir išsitraukė aptriušusią užrašų knygutę iš vidinės kišenės. Suradęs tuščią lapelį, jis užsirašė: “Reikalingi daiktai.” Apačioje pridūrė: *Lilendas Gauntas, Klivlendas, Ohajas.* Ar taip? Ne. Jis užbraukė *Klivlendas* ir užrašė *Akronas.* Gal aš tikrai pradedu kraustytis iš proto, pagalvojo šerifas ir žemiau pasižymėjo: *Patikrinti.*

Jis įsikišo knygutę į kišenę, pasvarstė, ar ne laikas namo, bet apsigalvojęs vėl pasuko lempą. Netrukus per sieną žingsniavo liūtų, tigrų ir meškų paradas. Kaip Sendburgo rūkas katės pėdutėmis atslinko depresija. Vėl balsas galvoje ėmė kalbėti apie Enę ir Todą. Po kurio laiko Alanas Pengbornas ėmė jo klausytis. Prieš savo valią... bet vis atidžiau.

4

Polė gulėjo ant lovos. Baigusi kalbėti su Alanu, ji apsivertė ant kairio šono padėti ragelį. Bet jis iškrito iš rankos ir barkštelėjo ant grindų. Telefono aparatas nučiuožė per naktinį staliuką, aiškiai ketindamas prisijungti prie kitos savo pusės. Polė gaudydama jį susimušė ranką į staliuką. Aštrus skausmas praplėšė retą nuskausminančiųjų tinklą, ištemptą ant jos nervų, ir pervėrė ranką iki peties. Jai teko prikąsti lūpą, kad nesuriktų.

Telefono aparatas nukrito nuo staliuko ir dzingtelėjo atsitrenkęs į grindis. Polė išgirdo užimtos linijos zvimbimą. Garsas panėšėjo į trumposiomis radijo bangomis transliuojamą vabzdžių chorą.

Ji sumanė pakelti telefoną ne suimdama pirštais, kurie dabar glaudėsi prie krūtinės (šį vakarą jie neįstengs susiriesti ir pastverti), bet prispausdama, lyg grotų akordeonu, ir staiga nebeištvėrusi pravirko: neįstengia padaryti tokio paprasto judesio - pakelti nukritusį ant grindų telefoną.

Skausmas atsinaujino, pabudo ir ėmė siausti, ypač užgautoje rankoje. Polė tysojo ant lovos, drumstomis akimis žiūrėdama į lubas, ir verkė.

Ach, kaži ką atiduočiau, kad tik to atsikratyčiau, pagalvojo ji. *Viską, viską, visai viską atiduočiau.*

5

Rudenį prieš dešimtą vakaro Kasl Roko Meino gatvė primindavo užrakintą "Chubb" seifą. Gatvės žibintai metė baltus šviesos ratus ant šaligatvio ir namų fasadų, senamiestis buvo panašus į tuščią teatro dekoraciją. Taip ir lauki, kad ūmai išlįs vieniša figūra su fraku ir cilindru (aktorius Fredas Asteras ar Žene Kelis) ir ims šokdamas eiti nuo vieno šviesos rato prie kito, dainuodamas, koks vienišas jaučiasi vaikinas, paliktas geriausios merginos, kai visi barai uždaryti. Po valandėlės iš kitos Meino gatvės galo pasirodys kita figūra (Džindžer Rodžers ar Cida Čaris), apsigobusi vakariniu apsiaustu. Ji prieis šokdama prie Fredo (ar Žene), dainuodama apie tai, kokia vieniša yra mergaitė, apgauta geriausio savo draugo. Jie išvys vienas kitą, teatrališkai stabtels, o po to ims šokti kartu priešais banką ar "Siuvi ir siuvi".

Tačiau vietoj jų pasirodo Hagas Prystas.

Jis nė kiek nepanašus į Fredą Asterą ar Žene Kelį, iš kito Meino gatvės galo į romantišką pasimatymą neskuba jokia mergina ir, juo labiau, jis nešoka. Tačiau jis gėrė, pylė "Įkaušusiame tigre" nuo ketvirtos valandos. Tokios būklės jau pats žingsniavimas buvo sudėtingas, ką jau kalbėti apie šokimą. Hagas ėjo lėtai, slinko iš vieno šviesos klano į kitą, o jo šešėlis vilkosi per kirpyklos, "Western Auto", vaizdo kasečių nuomos fasadą. Jis truputį svirdėjo, įbedęs paraudusias akis tiesiai priešais save,o storas jo pilvas veržėsi iš prakaituotų mėlynų marškinėlių (ant jų priekio buvo nupieštas milžiniškas moskitas, o apačioje parašyta: MEINO VALSTIJOS PAUKŠTIS).

Kasl Roko viešųjų darbų furgonas, kuriuo jis važinėjo, liko stovėti "Tigro" aikštelėje. Hagas Prystas turėjo ne vieną kelių eismo taisyklių pažeidimo taloną už vairavimą išgėrus, - paskutinis uždraudė vairuoti automobilį šešis mėnesius, - ir tas niekšas Kitonas su savo sėbrais Fulertonu, Semjuelsu bei kale Viljams aiškiai pasakė, kad jų kantrybė trūko. Dar vienas baudos talonas - ir jis tikriausiai amžiams atsisveikins su vairuotojo teisėmis ir tikrai praras darbą.

Hago tai nepriverte liautis gėrus, - to nepriverstų jokia jėga pasaulyje, - bet jis tvirtai nusprendė: negers už vairo. Jis buvo penkiasdešimt vienerių metų, per senas keisti darbą, ypač, kai iš paskos kaip skardinė, pririšta prie šuns uodegos, velkasi girtuoklio vairuotojo reputacija.

Štai kodėl jis ėjo namo pėsčias. Ir vienam tokiam viešųjų darbų darbininkui, vardu Bobis Dagasas, rytoj teks gerokai pasukti uodegą, kad grįžtų namo su tiek pat dantų, kiek turėjo išeidamas ryte.

Pasiekus "Nenės užkandinę" ėmė dulkti lietelis. Jis visai nepataisė jo nuotaikos.

Hagas paklausė Bobio, kuris pakeliui namo pravažiuodavo Hago namus, ar neužšoks į "Tigrą" taurelės brendžio su viskiu. Bobis Dagasas atsakė: "Kodėl gi ne, Hubertai". Jis visuomet jį vadino Hubertu, o Hagas visai ne taip buvo krikštytas, - ir tai reikės atitaisyti. *Kodėl gi ne, Hubertai, tikriausiai užlėksiu apie septynias kaip visuomet.*

Todėl Hagas, įsitikinęs, kad rado kaip grįžti namo, jei truputį padaugins, sustojo baro aikštelėje penkios po keturių (jis nusiplovė iš darbo anksčiau, tiesą sakant, visa pusantros valandos, nes nebuvo Diko Bredfordo) ir ėmė gaivintis. Ir ką gi? Atėjo septinta valanda, o Bobio Dagaso nėra! Po velnių! Atėjo aštuonios, devynios, pusė dešimtos, ir ką? Nieko, tegu skradžiai!

Be dvidešimt dešimt Henris Bofortas, "Įkaušusio tigro" barmenas ir savininkas, pasiūlė Hagui vynioti meškeres, pustytis padus, išgaruoti, kitaip tariant - nešdintis. Hagas įsižeidė. Tiesa, kad jis spyrė į muzikinį automatą, bet ta prakeikta Rodnio Krouvelo juosta jau įgriso.

- Ką aš turėjau daryti, sėdėti ir klausytis? - pareikalavo jis atsakyti Henrį. - Tau reikėjo nuimti tą plokštelę, štai ir viskas. Tas tipas žviegia kaip koks epileptikas.

- Tau dar nepakako, - atsakė Henris, - bet daugiau čia nieko negausi. Nusibaigti teks iš savo šaldytuvo.

- Kas, jeigu aš nesutinku? - pareiškė Hagas.

- Tada aš kviečiu šerifą Pengborną, - ramiai atsakė šeimininkas.

Kiti baro lankytojai, - o jų vėlų darbo dienos vakarą buvo nedaug, - stebėjo derybas susidomėję. Vyrai stengėsi pasisaugoti Hago Prysto, ypač prisisrėbusio, jam nelemta kada nors tapti Kasl Roko Populiariausiu.

- Nenorėčiau to daryti, - tęsė Henris, - bet padarysiu, Hagai. Man iki kaulų smegenų įgriso, kad tu spardai mano "Rock-Olą".

Hagas norėjo atšauti: *Tai gal tada aš porą sykių spirsiu tau, šunsnuki,* bet pagalvojo apie tešlių Kitoną, įteikiantį jam rausvą lapelį už mulkio spardymą vietinėje tavernoje. Aišku, jeigu jis tikrai būtų atleistas iš darbo, lapelis ateitų paštu kaip visuomet, nes tokie paršai kaip Kitonas niekad nesiterlioja rankų (ir nerizikuoja savo snukiu) įteikti jį asmeniškai, bet pagalvojus garas truputį atslūgo. Be to, jis tikrai turi porą pakų po šešias alaus skardines: vieną šaldytuve, kitą - malkinėje.

- Gerai, - pasakė jis. - Nenoriu tų rūpesčių. Duok man raktus, - jis apsidrausdamas padavė juos Henriui prieš šešias valandas ir aštuoniolika alaus bokalų.

- Ne-a, - Henris nusišluostė rankas į rankšluostį ir nė nemirkčiodamas žiūrėjo į Hagą.

- Ne? Kaip, po velnių, suprasti šitą "ne"?

- Tu esi per girtas, kad sėstum už vairo. Žinau tai, o rytoj, kai atsikelsi, ir tu tai suprasi.

- Klausyk, - ėmė kantriai aiškinti Hagas, - kai padaviau tau tuos sumautus raktus, tikėjausi, kad mane parveš namo. Bobis Dagasas žadėjo užsukti čia porai bokalų. Ne aš kaltas, kad tas pusprotis taip ir nepasirodė.

Henris atsiduso.

- Užjaučiu tave, bet tai ne mano reikalas. Jeigu tu ką nors pritrėkši - teis ir mane. Vargu ar tai tau labai rūpi, bet man - taip. Privalau saugoti savo užpakalį. Šiame pasaulyje niekas kitas to už tave nepadarys.

Hagą apėmė apmaudas, gailestis dėl savęs ir keistos apgailėtinos būsenos užuomazgos, kurios prasimušė jo galvoje it toksinės atliekos iš seniai užkasto konteinerio. Jis atitraukė žvilgsnį nuo raktų, kabančių bare prie lentelės "JEIGU TAU NEPATINKA MŪSŲ MIESTAS, IEŠKOK AUTOBUSŲ TVARKARAŠČIO", ir pažiūrėjo į Henrį. Tada pats išsigando pajutęs, kad tuoj gali pravirkti.

Henris žvelgė pro jį į suklususius baro lankytojus.

- Ei! Ar kuris iš jūsų važiuojat Kasl Hilo pusėn?

Vyrai sėdėjo nudelbę akis ir nieko nesakė. Pora patraškino savo krumplius. Čarlis Fortinas pabrėžtinai lėtai nusliūkino į vyrų tualetą. Niekas neatsakė.

- Matai? - tarė Hagas. - Na, Henri, atiduok raktus.

Henris atkakliai papurtė galvą.

- Jeigu norėsi dar kada nors užeiti čia išgerti, ieškok pakeleivingos.

- Gerai, ieškosiu! - atšovė Hagas. Jo balsas skambėjo kaip užgaidaus vaiko, kuris tuoj puls isterijon. Jis perėjo barą nuleidęs galvą ir sugniaužęs kumščius. Laukė, kol kas nors susijuoks. Tikėjosi, kad susijuoks. Tuomet parodytų tam, iš kur kojos dygsta. Bet "Tigre" buvo tylu, tik Reba Makentaier spygavo kažką apie Alabamą.

- Savo raktus galėsi pasiimti rytoj! - įkandin šūktelėjo Henris.

Hagas nieko neatsakė. Didžiulėmis valios pastangomis vos susitvardė nespyręs geltonu auliniu į prakeiktą Henrio Boforto muzikinę dėžę praeidamas. Po to nunarinta galva išėjo į tamsą.

6

Dulksna virto tikru lietučiu, ir Hagas neabejojo, kad nepasiekus namų ims pilti tikras lietus. Tokia jau jo laimė. Jis ėjo vis mažiau svirduliuodamas (toks oras jį prablaivė), akys be paliovos dairėsi į šonus. Jis netvėrė savo kailyje ir troško, kad nors kas jį užkabintų. Užtektų menkiausio preteksto. Jis prisiminė vaiką, kuris vakar iššoko priešais jo furgoną, ir pasigailėjo, kad nepervažiavo to šunyčio. Tai būtų ne jo kaltė, tai jau ne. Jo laikais vaikai žiūrėdavo, kur eina.

Hagas praėjo aikštelę, kur prieš gaisrą stovėjo "Emporium Galorium", aplenkė "Siuvi ir siuvi", "Kasl Roko įrengimai"... ėmė eiti pro "Reikalingus daiktus". Jis dirstelėjo į vitriną, pasižiūrėjo į gatvę (liko pusantros mylios, galgi pavyks suskubti anksčiau, negu ims kliokti iš dangaus) ir ūmai sustojo.

Kojos buvo pranešusios pro parduotuvę, jam teko grįžti. Vitrinos viršuje švietė vienintelė lempelė, metanti švelnią šviesą ant trijų daiktų. Šviesa krito ir ant jo veido, kuris neįtikėtinai pasikeitė. Staiga Hagas pasidarė panašus į pavargusį berniuką, kuriam seniai laikas į lovą, berniuką, pamačiusį, ko norėtų per Kalėdas, - ką trokšta gauti per Kalėdas, nes to negalima pakeisti niekuo kitu visame pasaulyje. Iš šonų stovėjo dvi vazos banguotais kraštais (Nitės Kob dievinamas Florencijos stiklas, nors Hagas to nežinojo, o jei ir žinotų, nekreiptų dėmesio).

Tai buvo lapės uodega.

Staiga jis vėl grįžo į 1955-uosius, kai gavo vairuotojo teises ir važiavo į Vakarinio Meino moksleivių čempionato varžybas (Kasl Rokas prieš Grynsparką) tėvo 53-ųjų metų "Fordu" kabrioletu. Lapkričio diena buvo neįprastai šilta, tad galėjai nuleisti brezentinį stogą (ypač jeigu sėdi karštakraujų vaikinų kompanija, pasirengusi sukelti pragarą). Jie važiavo šešiese. Piteris Dojonas atsinešė viskio gertuvę, Peris Komo plyšojo per radiją, Hagas Prystas sėdėjo už balto vairo, o nuo radijo antenos plevėsavo ilga, didinga lapės uodega, visai tokia pat, kokią dabar mato šitos parduotuvės vitrinoje.

Jis prisiminė žiūrėjęs į tą lapės uodegą ir mąstęs, jog įsigijęs savo kabrioletą pasikabins lygiai tokią pat.

Prisiminė atsisakęs viskio. Jis sėdėjo už vairo, o vairuodamas negeri, nes esi atsakingas už kitų gyvybes. Hagas prisiminė dar kai ką: įsitikinimą, kad tuomet jis gyveno geriausią geriausios savo gyvenimo dienos valandą.

Prisiminimas nustebino ir pribloškė savo aiškumu bei detalumu: karčiais deginamų lapų dūmais, lapkričio saulės spinduliais, atsispindinčiais nuo kapoto. Ir dabar, žiūrėdamas į “Reikalingų daiktų” vitrinoje gulinčią lapės uodegą, jis apstulbo pagalvojęs, jog tai buvo geriausia diena jo gyvenime, viena iš paskutinių, kol girtuoklystė pastvėrė jį į savo kibų glėbį ir pavertė savotišku karaliumi Midu: viskas, ką jis nuo to laiko palietė, virto mėšlu.

Hagas ūmai pagalvojo: *Aš galiu pasikeisti.*

Mintis buvo stebinančiai aiški.

Galiu pradėti viską iš naujo.

Ar tai įmanoma?

Taip, man regis, kartais įmanoma. Galiu nusipirkti šitą lapės uodegą ir prisirišti prie savo “Biuiko” antenos.

Bet visi juoksis. Vaikinai juoksis.

Kokie vaikinai? Henris Bofortas? Tas mižnius Bobis Dagasas? Tai kas? Tegu juos skradžiai. Nusipirk tą lapės uodegą, prisirišk prie antenos ir važiuok...

Kur važiuoti?

Na, pirmiausia kad ir į Grynsparko anoniminių alkoholikų susitikimą ketvirtadienį vakare.

Iš pradžių tokia galimybė pritrenkė ir nudžiugino jį, kaip ilgam įkalintą žmogų nudžiugina vėplos prižiūrėtojo spynoje paliktas raktas. Jis jau įsivaizdavo, kaip gauna baltą, po to raudoną, mėlyną kortelę, su kiekviena diena vis labiau blaivėdamas. Užteks “Įkaušusio tigro”. Gaila. Bet nejaus ir baimės algų mokėjimo dieną, kad gaus savo voke rausvą atleidimo lapelį, o tai ne taip jau blogai.

Tuo metu, žiūrėdamas į lapės uodegą “Reikalingų daiktų” vitrinoje, Hagas regėjo savo ateitį. Pirmą kartą po daugelio metų jis vėl matė perspektyvą, o ta nuostabi oranžinė uodega su baltu galiuku atrodė kaip mūšio vėliava.

Po kurio laiko jį vėl prislėgė realybė, dvokianti lietumi ir permirkusiais purvinais drabužiais. Nebus jokios lapės uodegos, anoniminių alkoholikų susitikimų, kortelių, ateities. Jam sumauti penkiasdešimt vieneri metai, o tokių metų esi per senas svajoti apie ateitį. Penkiasdešimt vienerių turi bėgti, kad neužgriūtų praeitis.

Bet jeigu krautuvėlė dirbtų, jis vis tiek užeitų jos pažiūrėti. Po šimts, tikrai užeitų. Užeitų toks drimba ir pasiteirautų, kiek kainuoja ta lapės uodega vitrinoje. Bet dabar dešimt valandų, Meino gatvė užrakinta lyg ledo karalienės skaistybės diržas, o atsikėlęs ryte jis jausis taip, tarytum kažkas įsmeigė peilį ledui skaldyti į tarpuakį, ir bus pamiršęs nuostabią ugninę lapės uodegą.

Bet jis delsė, braukdamas purvinais, su nuospaudomis pirštais per stiklą kaip vaikas prie žaislų vitrinos. Lūpų kampučius pakėlė šypsenėlė. Ji buvo švelni ir visai netiko Hago Prysto veidui. Bet tada kažkur Kasl Vju supypsėjo automobilis ir pažadino Hagą iš apmąstymų.

Velniop. Kokias čia nesąmones paistai?

Jis atitraukė žvilgsnį nuo lango ir pasisuko namų link, jei tik galima vadinti dviejų kambarių būstą su sandėliu namais. Praeidamas po markize jis dirstelėjo į duris... ir vėl sustojo.

Aišku, čia kabojo lentelė:

Lyg sapnuodamas Hagas uždėjo ranką ant rankenos ir spustelėjo. Rankena lengvai pasidavė. Virš galvos sutilindžiavo mažas sidabro varpelis. Garsas, rodės, sklido iš nepaprastai toli.

Vidury krautuvėlės stovėjo vyras. Jis šluostė nuo stiklinės vitrinos dulkes plunksnų šluotele ir tyliai niūniavo. Suskambus varpeliui, jis atsigręžė į Hagą. Ir neatrodė nustebęs, kai pamatė tarpdury po dešimtos dešimt minučių trečiadienio vakarą stovintį lankytoją. Pirmą akimirką Prystą pribloškė jo akys: jos buvo juodos kaip indo.

- Pamiršote apversti lentelę, bičiuli, - išgirdo Hagas save tariant.

- Visai ne, - mandagiai atsakė vyras. - Aš ilgai neužmiegu ir kai kada mėgstu dirbti iki vėlumos. Niekas nežino, kada toks kaip jūs gali eiti pro šalį... ir kuo nors susidomėti. Gal norėtumėt užeiti ir apsižvalgyti?

Hagas Prystas įėjo ir uždarė paskui save duris.

7

- Lapės uodega... - prabilo Hagas, paskui nutilo, atsikrenkštė ir prakalbo iš naujo. Žodžiai veržėsi kimiu, nesuprantamu šnabždesiu. - Vitrinoje guli lapės uodega.

- Taip, - patvirtino savininkas. - Daili, tiesa? - jis laikė šluotelę priešais save, juodos indo akys susidomėjusios sekė Hagą virš plunksnų puokštės, kuri slėpė apatinę veido dalį. Hagas negalėjo matyti vyro burnos, bet jam atrodė, kad jis šypsosi. Jam paprastai būdavo nejauku, kai žmonės, ypač mažai pažįstami žmonės, jam šypsodavosi. Tuomet jam kildavo noras muštis. Bet dabar tai jo visai netrikdė. Gal todėl, kad burna buvo pridengta.

- Daili, - sutiko Hagas. - Nuostabi. Kai buvau vaikas, mano tėvas turėjo kabrioletą su visai tokia lapės uodega prie antenos. Daug žmonių šitame miestelyje nepatikėtų, kad ir aš kadaise buvau vaikas. Bet taip buvo. Kaip ir visiems kitiems.

- Žinoma, - vyro žvilgsnis smigo į Hago akis, ir - neįtikėtina! - atrodė, kad tos juodos akys *auga*. Prystas tiesiog negalėjo atplėšti nuo jų žvilgsnio. Pernelyg atviras žiūrėjimas į akis jį taip pat nervindavo. Bet šįvakar jam nekliudė.

- Man atrodė, kad ta lapės uodega yra fainiausias dalykas pasaulyje.

- Žinoma.

- “Fainiausias” - taip tada sakydavome. Ne “kietas”. Ir ne “krūtas” - nė neįtariu, ką tai galėtų reikšti, o jūs?

Bet “Reikalingų daiktų” pardavėjas nieko neatsakė, tik stovėjo tylėdamas ir žvelgė juodomis akimis virš plunksnų vėduoklės.

- Tai va, aš noriu ją pirkti. Ar parduosite?

- Žinoma, - trečią kartą pasakė Lilendas Gauntas.

Hagas staiga pasijuto neapsakomai laimingas, patikėjo, kad viskas ims taisytis... viskas. Tai visiška beprotystė: jis buvo skolingas kiekvienam Kasl Roke ir trijuose aplinkiniuose miestuose, darbas taip pat slysta iš rankų, o “Biuikas” rieda tik maldomis, - tačiau tai buvo neužginčijama.

- Kiek? - pasiteiravo. Ūmai jam toptelėjo, jog kišenė neleis įsigyti tokio puikaus daikčiuko, ir jį apėmė panika. Jeigu uodega nepasiekiama? Dar blogiau, jeigu jis kaip nors sukrapštys pinigus rytoj ar poryt, o po to sužinos, kad ji jau parduota?

- Na, tai priklauso...

- Priklauso? Priklauso nuo ko?

- Kiek jūs norėtumėt mokėti.

Tarsi sapne Hagas ištraukė iš kelnių kišenės apiplyšusią "Lord Buxton" piniginę.

- Kišk ją atgal, Hagai.

Ar aš prisistačiau?

Hagas neprisiminė to daręs, bet paslėpė piniginę.

- Išversk kišenes. Tiesiog ant šitos dėžės viršaus.

Hagas padarė kaip prašomas: išsiėmė kišeninį peilį, dokumentų ritinėlį, "Zippo" žiebtuvėlį ir apie pusantro dolerio smulkiais. Monetos sužvangėjo ant stiklo.

Vyras pasilenkė ir apžiūrėjo krūvelę.

- Tinka, - tarstelėjo jis ir perbraukė plunksnų šluotele per krūvelę. Kai atitraukė ją, liko gulėti peilis, žiebtuvėlis ir dokumentai. Monetų nebebuvo.

Hagas žvelgė į visa tai nesistebėdamas. Stovėjo tylus lyg žaisliukas nusilpusiais elementais, kol aukštasis vyras nuėjo prie vitrinos ir grįžo su lapės uodega. Jis padėjo ją ant prekystalio šalia Hago kišenių turinio.

Hagas lėtai ištiesė ranką ir palietė kailiuką. Jis atrodė šaltas ir tankus; trakštelėjo elektros krūvis. Jį glostei kaip giedrą rudens naktį.

- Gražus? - paklausė savininkas.

- Gražus, - užsigalvojęs sutiko Hagas ir jau ketino imti lapės uodegą.

- Nedaryk to, - staiga griežtai paliepė vyras, ir Hago ranka nusviro. Jis žiūrėjo į Gauntą giliai įskaudintas. - Mes dar nesusiderėjom.

- Ne, - pritarė Hagas. *Aš užhipnotizuotas*, pagalvojo jis. *Te prasmegsiu, jei ne taip*. Bet tai atrodė nebesvarbu. Buvo net, tiesą sakant... malonu.

Jis vėl siektelėjo piniginės, o judesiai buvo lėti kaip po vandeniu.

- Palik ją ramybėje, kvaily, - nekantriai sudraudė misteris Gauntas ir padėjo šluotelę į šoną.

Hago ranka nusileido prie šono.

- Kodėl tiek daug žmonių mano, kad visi atsakymai yra jų piniginėse? - irzliai paklausė jis.

- Nežinau, - atsakė Prystas. Jis niekad apie tai nemąstė. - Tikrai atrodo truputį kvaila.

- Blogiau, - mestelėjo Gauntas. Jo balse suskambėjo priekabus tonas, būdingas labai pavargusiam ar labai supykusiam žmogui. Jis iš tikro jautėsi pavargęs: diena buvo ilga, reikalaujanti daug jėgų. Daug ką nuveikė, bet darbas dar tik prasidėjo. - Daug blogiau. Tai nusikaltimas! Žinai ką, Hagai? Pasaulis pilnas ko nors norinčių žmonių, kurie nesupranta, kad viskas, *viskas* parduodama... jeigu sutinki mokėti tą kainą. Jie tik tauškia apie tą sąvoką ir didžiuojasi sveiku savo cinizmu. Tai va, tauškimas yra svaičiojimai! Absoliutūs... *niekai*!

- Niekai, - mechaniškai sutiko Hagas.

- Daiktams, kurių žmonėms tikrai reikia, piniginė - ne atsakymas. Storiausia šio miestelio piniginė neverta prakaito darbininko pažastyje. Absoliutūs niekai! O sielos? Jeigu gaučiau po centą, Hagai, kiekvieną sykį, kai išgirstu ką nors sakant: "Parduočiau savo sielą už tą ir aną", jau galėčiau nusipirkti "Empire State Building"! - Lilendas Gauntas pasilenkė arčiau ir nesveikai išsiepė nelygius savo dantis. - Pasakyk man štai ką, Hagai: vardan pragaro sutvėrimų, kam man reikalinga tavo siela?

- Ko gero, nereikalinga, - jo balsas sklido iš labai toli. Iš gilios, tamsios olos dugno. - Nemanau, kad šiuo metu ji geros kondicijos.

Misteris Gauntas staiga atsipalaidavo ir išsitiesė.

- Užteks tų melų ir pusiau tiesų. Hagai, ar pažįsti moterį, vardu Nitė Kob?

- Beprotę Nitę? Visi mieste ją pažįsta. Ji nužudė savo vyrą.

- Taip jie sako. Dabar paklausyk manęs, Hagai. Įdėmiai klausykis. Po to pasiimk savo lapės uodegą ir keliauk namo.

Hagas Prystas ištempė ausis.

Lauke ėmė smarkiai lyti, pakilo vėjas.

8

- Brajanai! - griežtai tarė mis Retklif. - Brajanai Raskai! To iš tavęs nesitikėjau! Ateik čia! Tuojau pat!

Jis sėdėjo paskutiniame klasės, įrengtos rūsyje, kur vykdavo kalbos terapijos užsiėmimai, suole ir padarė kažką bloga, - labai bloga, sprendžiant iš mokytojos balso, - bet jis nesuprato savo kaltės, kol neatsistojo. Tuomet apsižiūrėjo, kad yra nuogas. Jį perliejo siaubinga gėdos banga, bet jis vis tiek jautėsi pakiliai. Pasižiūrėjęs į savo penį ir pamatęs, kad tas ima kietėti, sunerimo ir susijaudino.

- Ateik čia, pasakiau!

Jis lėtai nužingsniavo, o kiti - Selė Mejers, Donis Frankelis, Nonė Martin ir pusprotis Sloupis Dodas - žvengė iš jo.

Mis Retklif stovėjo priešais savo stalą įsispendusi rankomis į klubus, žaibuojančiomis akimis ir įspūdingu kaštoninių plaukų debesiu aplink veidą.

- Tu blogas berniukas, Brajanai... labai blogas.

Jis tyliai palinksėjo galva, bet penis kėlė SAVO galvutę ir, matyt, ši kūno dalis vienintelė norėjo pabūti bloga. Ji net MĖGAVOSI tuo.

Mokytoja padavė jam kreidos gabalėlį. Susilietus jų rankoms, nukrėtė elektra.

- O dabar, - griežtai tarė mis Retklif, - turėsi parašyti ant lentos penkis šimtus kartų: "AŠ BAIGSIU MOKĖTI UŽ SAVO SENDŽIO KOFAKSO KORTELĘ".

- Gerai, mis Retklif.

Jis ėmė rašyti pasistiebęs ant pirštų galiukų, kad pasiektų lentos viršų, jausdamas šiltą kvėpavimą prie nuogo užpakalio. Išvedžiojo "AŠ BAIGSIU MOKĖTI" ir pajuto švelnią, minkštą mis Retklif ranką, suimančią jo penį ir pradedančią lengvai smaukčioti. Akimirką jam atrodė, jog kris negyvas nuo tokio malonumo.

- Rašyk toliau, - nuožmiai paliepė ji, - o aš tęsiu toliau.

- M-mis Re-Re-Retklif, o kaip k-kalbos pratimai? - paklausė Sloupis Dodas.

- Užsičiaupk, nes pervažiuosiu tave aikštelėje, Sloupi, - tarė mis Retklif. - Tu man pacypsi, šunyti.

Ji toliau glamonėjo Brajano gaiduką. Berniukas ėmė dejuoti. Tai buvo blogai, suprato jis, bet jautėsi puikiai. Jautė gryną palaimą. Tai, ko reikia. Būtent to.

Paskiau jis atsigręžė ir pamatė už nugaros stovinčią ne mis Retklif, bet Vilmą Jeržyk su stambiu, apskritu, blyškiu veidu ir giliai kaip dvi razinos tešloje įstatytomis rudomis akimis.

- Jis atsiims ją, jeigu nesumokėsi, - pasakė Vilma. - Bet tai dar ne viskas, drauguži. Jis...

9

Brajanas Raskas pašoko taip smarkiai, kad vos neiškrito iš lovos. Kūnas buvo suprakaitavęs, širdis kalė it kūjis, o penis panėšėjo į striuką kietą pagaliuką pižamos kelnėse.

Berniukas atsisėdo virpėdamas nuo galvos iki kojų. Pirmiausiai norėjo pašaukti mamą - kaip būdamas mažas naktį susapnuodavo košmarą. Bet po minutėlės jis suvokė, jog jau nėra mažas, jam vienuolika... ir tokių sapnų juk niekas nepasakoja mamai, tiesa?

Jis vėl atsigulė, tamsoje plačiai išplėtęs akis. Pažvelgęs į elektroninį laikrodį ant stalo prie lovos pamatė, kad yra keturios po vidurnakčio. Jis girdėjo pliaupiant lietų, plaunant miegamojo langą su šniokščiančio vėjo gūsiais. Buvo panašu į šlapdribą.

Mano kortelė. Sendžio Kofakso kortelė dingo.

Nedingo. Jis žinojo, kad ne, bet taip pat žinojo, jog neužmigs, kol neįsitikins, kad ji guli aplanke su augančia 1956 metų "Topsų" kortelių kolekcija. Jis patikrino ją vakar išeidamas į mokyklą, padarė tai grįžęs po pamokų, o vakare, po vakarienės, padarė pertrauką žaisdamas galiniame kiemelyje su Stenliu Dousonu ir nubėgo dar kartą patikrinti. Stenliui pasakė, kad nori į tualetą. Paskutinį kartą dirstelėjo į kortelę prieš rangydamasis į lovą ir užgesindamas šviesą. Brajanas jautėsi it apsėstas, bet nieko neįstengė pakeisti.

Vaikas išlindo iš lovos nė nejausdamas, kaip nuo šalto oro kūnas pašiurpsta ir nusileidžia penis. Tyliai nuėjo prie naktinio staliuko. Lovoje, ant paklodės paliko savo pavidalo prakaito dėmę. Didžioji knyga gulėjo ant staliuko, apšviesta balta gatvės žibinto šviesa.

Brajanas paėmė ją, atvertė ir skubiai pasklaidė permatomo plastiko lapus su kišenėlėmis. Pravertė Melą Parnelį, Vitį Fordą, Vareną Spaną, - brangenybes, dėl kurių anksčiau taip rietė nosį, - veik nežvilgtelėjęs. Po to pajuto siaubą, kai pasiekė tuščius lapus knygos gale, taip ir nepamatęs Sendžio Kofakso. Paskui suprato, kad per skubėjimą pravertė keletą lapų. Grįžo atgal, taip, štai jis: tas siauras, truputį besišypsantis veidas, atkaklus žvilgsnis iš po kepuraitės snapelio.

Geram mano draugui Brajanui su nuoširdžiausiais linkėjimais - Sendis Kofaksas.

Brajanas perbraukė pirštais per šratinuko įspaustas linijas. Lūpos sujudėjo. Jis vėl pasijuto ramus... *beveik* ramus. Šita kortelė dar ne jo. Dabar tartum koks... išbandymų laikotarpis. Jis turi kažką nuveikti, ir tada ji tikrai bus

jo. Brajanas tiksliai nežinojo, ką būtent, tačiau tai kažkaip susiję su ką tik sapnuotu sapnu, ir jis neabejojo, kad atėjus metui

(rytoj? vėliau?)

sužinos.

Berniukas užvertė aplanką, ant kurio viršelio buvo priklijuota kortelė: "BRAJANO KOLEKCIJA, NELIESK!", ir padėjęs ant naktinio staliuko sugrįžo į lovą.

Sendžio Kofakso kortelė jam kėlė nerimą dėl vieno dalyko. Jis norėjo parodyti ją tėvui. Grįždamas namo iš "Reikalingų daiktų" jis įsivaizdavo, kaip tai atsitiks. Jis, Brajanas, apsimestinai abejingai tars: *E, tėti, šiandien aš nusipirkau 56-ųjų kortelę naujoje parduotuvėje. Nori pažiūrėti?* Tėtis sutiks ne itin susidomėjęs, tik norėdamas nudžiuginti eis kartu į sūnaus kambarį. Betgi ir sužibės jo akys, pamačius, kaip nuskilo Brajanui! O kai perskaitys užrašą!

Taip, jis apsidžiaugs ir nustebs. Tikriausiai paplos Brajanui per petį ir paspaus penkis.

O kas tada?

Tada prasidės klausimai kaip ir kas... tai ir blogiausia. Pirmiausia jo tėtis norės išgirsti, iš kur jis gavo tą kortelę, antra, iš kur ėmė pinigų kortelei, kuri: a) reta, b) puikios būklės ir c) su autografu. Atspausdintas autografas ant kortelės buvo Sendfordas Kofaksas, t.y. tikras legendinio metiko vardas, o pasirašyta - *Sendis* Kofaksas. Keistame ir kartais labai brangiame beisbolininkų kortelių kolekcionierių pasaulyje tai reiškė, kad tokios kortelės rinkos kaina gali siekti net pusantro šimto dolerių.

Mintyse Brajanas bandė surasti įmanomą paaiškinimą.

Pirkau jį naujojoje parduotuvėje, tėti, "Reikalinguose daiktuose". Savininkas atidavė man ją su KLAIKIA nuolaida... Sakė, kad žmonės, sužinoję apie mažas kainas, noriau eis į jo parduotuvę.

Pradžia buvo gera, bet net ir mažas vaikas žino, jog neužtenka nusipirkti pilną bilietą, kad įleistų į suaugusiems skirtą filmą. Kai pasakai, kad sudarei tikrai gerą sandėrį ar ką nors panašaus, žmonės labai susidomi. *Per daug* susidomi.

Tikrai? Tai kiek jis numušė? Trisdešimt procentų? Keturiadešimt? Ar atidavė už pusę kainos? Tai vis tiek sudaro šešiasdešimt ar septyniasdešimt dolerių, Brajanai, o aš žinau, kad tavo kiaulėje-taupyklėje tokių pinigų nėra.

Na... kainavo truputį mažiau, tėti.

Gerai, tai kiek. Kiek tu sumokėjai?

Ė... aštuoniasdešimt penkis centus.

Jis pardavė tau naujutėlę 1956 metų Sendžio Kofakso beisbolo kortelę su autografu už aštuoniasdešimt penkis centus?

Taip, va čia ir prasideda tikros problemos.

Kokios problemos? Brajanas tiksliai nežinojo, bet užuodė. Jis bus kažkuo apkaltintas; jei ne tėčio, tai mamos tikrai.

Jie gali net bandyti priversti grąžinti kortelę, o su tuo jis nesutiks jokiais būdais. Ji ne tik buvo pasirašyta; ant jos buvo autografas *Brajanui.*

Tai jau ne.

Po galais, jis net negalėjo parodyti jos Stenui Dousonui, kai tas atėjo žaisti beisbolo, nors labai norėjosi - Stenas būtų prileidęs į kelnes. Bet Ste-

nas ateis penktadienį pas jį nakvoti, ir Brajanas įsivaizdavo, kaip draugas taria jo tėčiui: *Kaip jums patinka Sendžio Kofakso kortelė, misteri Raskai? Baisiai kieta, a?* Tas pat ir dėl kitų jo draugų. Brajanas atskleidė vieną iš didžiausių mažų miestelių tiesų: daugelio paslapčių - tiksliau, visų tikrų paslapčių - atskleisti negalima niekam. Nes kalbos sklinda greitai.

Jo būklė buvo keista ir nepatogi. Jis turi nuostabų daiktą, o negali jo niekam parodyti ar apie jį prasitarti. Tai turėjo sumažinti jo džiaugsmą ir iš dalies sumažino, bet Brajanas pajuto ir slaptą šykštų pasitenkinimą. Jis pajuto ne tiek džiaugsmą, kiek pasimėgavimą kortele, ir tada suprato kitą tiesą: mėgavimasis slapčia nuo kitų teikia savotišką malonumą. Atsitiko taip, lyg jo atviroje ir geroje širdyje buvo atitvertas kampelis ir nušviestas ypatinga juoda šviesa, kuri iškreipė ir išdidino tai, kas ten buvo paslėpta.

Ir jis nė už ką neketino su tuo skirtis.

Niekada, jokiais būdais.

Tuomet geriau pradėk už tai mokėti, sušnibždėjo balsas giliai galvoje.

Mokės. Jokių problemų. Brajanui neatrodė, jog tas darbas, kurį jis turi padaryti, yra labai gražus, bet ir ne blogas. Tiesiog... tiesiog...

Tiesiog pokštas, šnipštelėjo tas balsas, ir berniukas pamatė misterio Gaunto akis: tamsiai mėlynas kaip jūra giedrą dieną ir keistai raminančias. *Tik tiek. Maža išdaiga.*

Taip, tik pokštas, kažkoks pokštas.

Jokių problemų.

Brajanas giliau palindo po antklode, apsivertė ant šono, užsimerkė ir ėmė snausti.

Atslenkant broliui miegui, jis kai ką prisiminė. Kai ką, ką pasakė misteris Gauntas. *Būsi geresnė reklama negu galima sugalvoti miestelio laikraštyje*! Bet jis negali niekam parodyti nuostabiosios kortelės. Jeigu tai paaiškėjo jam, vienuolikos metų vaikui, kuris vos nepalindo po Hago Prysto automobiliu, eidamas per gatvę, kodėl apie tai nepagalvojo toks protingas žmogus, kaip misteris Gauntas?

Gal ir pagalvojo. Gal ir ne. Suaugusieji mąsto kitaip negu normalūs žmonės, be to, kortelė pas jį, tiesa? Ji guli jo albume, kur jai priklauso gulėti, ar ne?

Abu atsakymai buvo “taip”, tad Brajanas išmetė viską iš galvos ir užmigo, o tuo metu lietus skalbė langą ir po pakraigėmis klykavo nepavargstantis vėjas.

Ketvirtas skyrius

1

Lietus liovėsi auštant ketvirtadieniui, o kai Polė žvilgtelėjo pro “Siuvi ir siuvi” langą pusę vienuoliktos ir pamatė Nitę Kob, debesys jau ėmė sklaidytis. Nitė nešėsi susuktą lietsargį ir skubėjo Meino gatve, paspraudusi užantyje rankinuką, lyg vejama artėjančios audros.

- Kaip tavo rankos šįryt, Pole? - paklausė Rozali Dreik.

Polė tik atsiduso. Jai teks atsakyti į tokį pat klausimą, tik primygtiniau paklaustą, ir Alanui vėliau šią dieną; ji pažadėjo susitikti ir išgerti kavos “Ne-

nės užkandinėje" apie trečią. Neapgausi žmonių, kurie tave senokai pažįsta. Jie pastebi išbalusį veidą ir pamėlusius paakius. Dar svarbiau, jie įžiūri nerimą tavo akyse.

- Daug geriau, ačiū, - atsakė ji. Daugiau negu truputį perdėta: geriau, bet *daug* geriau? Cha-cha.

- Maniau, lietus ir visa kita...

- Nenuspėjama, nuo ko jas skauda. Tai bjauriausia. Bet ne tai svarbu, Rozali, atlėk pasižiūrėti pro langą. Būsi nedidelio stebuklo liudininkė.

Rozali atkurnėjo prie lango ir pamatė mažą, skubančią figūrėlę su tvirtai suimtu skėčiu (iš to, kaip jis buvo laikomas, galima spėti, jog galėtų būti panaudotas vietoj lazdos), artėjančią prie "Reikalingų daiktų."

- Ar ten Nitė? Tikrai? - kone aiktelėjo Rozali.

- Tikrai.

- Viešpatie, ji žengia į vidų!

Vieną sekundę atrodė, jog Rozali spėjimas neišsipildys. Nitė pasiekė duris... ir atsitraukė. Ji kaitaliojo skėtį iš vienos rankos į kitą ir žvalgėsi į "Reikalingų daiktų" fasadą, tarytum ten būtų gyvatė, kuri gali jai įgelti.

- Nagi, Nite, - pusbalsiu paragino Polė. - Įsidrąsink, širdele!

- Veikiausiai ant durų "UŽDARYTA" lentelė, - pasakė Rozali.

- Ne, jis turi dar vieną, kurioje parašyta: "Antradieniais ir ketvirtadieniais tik iš anksto susitarus." Mačiau eidama čia šį rytą.

Nitė vėl pasuko prie durų. Ranka siektelėjo rankenos ir vėl nuleido.

- Viešpatie, tai mane pribaigs, - pareiškė Rozali. - Ji man minėjo, jog nori dar užeiti, be to, aš ir pati žinau, kaip jai patinka Florencijos stiklas, bet tikrai netikėjau, kad ji išdrįs.

- Ji paklausė manęs, ar neprieštarausiu, jeigu ji per pertrauką išeis ir užsuks į tą, anot jos, "naują vietelę" paimti mano torto dėžės, - burbtelėjo Polė.

Rozali linktelėjo.

- Tokia jau ta Nitė. Ji prašydavo manęs leisti pasinaudoti tualetu.

- Man pasirodė, jog ji tikisi išgirsti neigiamą atsakymą, nes turi daug darbo. Bet kita jos dalis norėjo išgirsti atsakymą "Taip".

Polės akys sekė aršią kovą už keturiasdešimties jardų, nedidelį karą tarp Nitės Kob ir Nitės Kob. Jegu ji vis dėlto įžengs, koks tai jai bus žingsnis!

Pajutusi buką deginantį skausmą rankose, Polė nuleido akis ir pamatė gniaužanti pirštus. Ji prisivertė nuleisti rankas prie šonų.

- Tai ne dėl dėžės ir ne dėl Florencijos stiklo, - tarė Rozali. - Ji eina dėl *jo.*

Polė dirstelėjo Rozali pusėn.

Toji nusijuokė ir nuraudo.

- O, aš nesakau, kad Nitė įsižiūrėjo jį, nieko panašaus, nors ji tikrai atrodė susijaudinusi, kai pavijau ją lauke. Jis buvo jai *geras*, Pole. Tik tiek. Nuoširdus ir geras.

- Daug žmonių gerai su ja elgiasi, - atsakė Polė. - Alanas iš kailio neriasi, norėdamas būti jai geras, bet ji vis tiek jo šalinasi.

- Mūsų misteris Gauntas yra ypatingai geras, - paprastai tarė Rozali, ir lyg patvirtindama tai Nitė pastvėrė rankeną ir ją palenkė. Atidariusi duris, ji liko stovėti ant šaligatvio, maigydama savo lietsargį, it seklus jos ryžto šulinys būtų visiškai išsekęs. Polė buvo įsitikinusi, jog Nitė vėl uždarys duris ir nueis sau. Jos rankos, nepaisydamos artrito, susigniaužė į kumščius.

Nagi, Nite. Pirmyn. Pamėgink. Įsijunk į pasaulį.

Tada Nitė nusišypsojo kažkam, veikiausiai atsakydama, nors Polė su Rozali nieko nematė. Ji nuledo skėtį... ir žengė vidun.

Durys užsivėrė už jos nugaros.

Polė pasisuko į Rozali ir susijaudino pamačiusi jos akyse ašaras. Moterys valandėlę pažiūrėjo viena į kitą ir puolė juokdamosis į glėbį.

- Štai šitaip, Nite! - šūktelėjo Rozali.

- Du taškai mūsų naudai! - pritarė Polė, ir saulė jos galvoje išsivadavo iš debesų geromis dviem valandomis anksčiau negu danguje virš Kasl Roko.

2

Po penkių minučių Nitė Kob sėdėjo viename pliušiniame krėsle su aukšta atkalte, kurią misteris Gauntas pastatė prie vienos savo krautuvėlės sienos. Jos skėtis ir rankinė pamiršti gulėjo ant grindų šalimais. Gauntas įsitaisė greta, paėmė už rankų ir įsmeigė skvarbų žvilgsnį į drumstas Nitės akis. Florencijos stiklo lempos gaubtas stovėjo prie Polės Čalmers torto dėžės ant vienos stiklo vitrinos. Gaubtas buvo visai patrauklus, Bostono antikvariate galėjo kainuoti tris šimtus dolerių, jei ne daugiau. Tačiau Nitė Kob įsigijo jį už dešimt dolerių keturiasdešimt centų, - už visus, kiek turėjo savo piniginėje, ateidama į parduotuvę. Kad ir labai gražus, jis buvo pamirštas kaip ir skėtis.

- Darbą, - ištarė ji. Kalbėjo kaip moteris per sapną. Ji šiek tiek pajudino savo rankas, tarsi norėtų tvirčiau suimti misterio Gaunto pirštus. Jis taip pat spustelėjo, ir jos veidu perbėgo malonumo šypsenėlė.

- Taip. Visai mažą reikaliuką. Jūs pažįstate misterį Kitoną, tiesa?

- O taip, - atsakė Nitė. - Ronaldą ir jo sūnų Denfortą. Pažįstu juos abu. Kurį jūs turite omenyje?

- Jaunesnį, - patikslino misteris Gauntas, glostydamas jos delnus ilgais nykščiais. Jo nagai buvo pageltę ir ilgoki. - Tarybos pirmininką.

- Už nugaros jį visi vadina Patranka, - pasakė Nitė ir sukrizeno. Juokas buvo šiurkštus, truputį isteriškas, bet Lilendo Gaunto neišgąsdino. Priešingai: keistas Nitės juokas jam patiko. - Dar nuo vaikystės.

- Noriu galutinai atsiskaityti už gaubtą, jei padarytumėt išdaigą Patrankai.

- Išdaigą? - Nitė atrodė truputį sunerimusi.

Gauntas šyptelėjo.

- Nekaltą pokštą. Jis niekad nesužinos, kad tai jūs. Manys, kad kas nors kitas.

- O, - Nitė žvelgė pro parduotuvėlės savininką į Florencijos stiklo gaubtą ir vieną mirksnį jos žvilgsnyje šmėkštelėjo kažkas... godumas galbūt ar tiesiog troškimas ir pasitenkinimas. - Gerai...

- Viskas bus gerai, Nite. Niekas to niekuomet nesužinos... o jūs turėsite gaubtą.

Nitė ėmė lėtai susimąsčiusi kalbėti:

- Mano vyras dažnai krėsdavo man pokštus. Būtų visai neprošal pačiai pamėginti, - ji pažiūrėjo į Lilendą Gauntą ir atrodė rimtai nusigandusi. - Jeigu tai jam nepakenks. Nenoriu jo nuskriausti. Suprantate, aš užmušiau savo vyrą.

- Jūs jo nenuskriausite, - nuramino Gauntas, glostydamas jos rankas. - Tai jam nė kiek nepakenks. Aš tik noriu, kad padėtumėt jo namuose kelis daiktus.
- Bet kaip aš ten pateksiu...
- Štai.
Jis padėjo kažką jai ant delno. Tai buvo raktas. Nitė sugniaužė jį.
- Kada? - paklausė ji. Drumstas jos žvilgsnis vėl nukrypo į gaubtą.
- Netrukus, - Lilendas paleido rankas ir atsistojo. - O dabar, Nite, tikrai turiu įdėti tą puikų gaubtą jums į dėžę. Misis Martin pažadėjo ateiti pažiūrėti vazos... - jis dirstelėjo į rankinį laikrodį. - Dangau, po penkiolikos minučių! Bet aš labai džiaugiuosi, kad pasiryžote užsukti. Šiais laikais labai mažai žmonių įvertina Florencijos stiklo grožį... dauguma yra tik pirkėjai su kasomis vietoj širdžių.
Nitė taip pat atsistojo ir pažvelgė į lempos gaubtą švelniomis įsimylėjusios moters akimis. Nervinis susijaudinimas, kurį jautė prie krautuvėlės durų, galutinai išnyko.
- Argi jis ne dailus?
- Labai dailus, - šiltai pritarė misteris Gauntas. - Ir negaliu apsakyti... nežinau, nuo ko net pradėti... kaip aš džiaugiuosi, kad jis rado gerus namus, vietą, kur ne tik trečiadieniais bus išvaduojamas nuo dulkių, o po kelerių metų neatsargiai sudaužytas, sušluotas į šiukšlių dėžę ir negailestingai išmestas.
- Niekada to nepadaryčiau! - suriko Nitė.
- Žinau, kad ne, - atsakė misteris Gauntas. - Kaip tik tuo jūs esate žavi, Neticija.
Nitė susižavėjusi žiūrėjo į parduotuvės savininką.
- Iš kur jūs sužinojote tikrą mano vardą?
- Turiu tokį sugebėjimą. Niekuomet nepamirštu vardų ir veidų.
Jis dingo už užuolaidos, po kurio laiko grįžo su balto kartono gabalu ir gumulu plono vyniojamo popieriaus. Padėjęs gniutulą šalia torto dėžės (jis pradėjo traškėdamas pūstis it korsažas) ir ėmė lankstyti iš kartono dėžę, lygiai tokią, kokios reikėjo gaubtui.
- Žinau, kad būsite gera šeimininkė daiktui, kurį įsigijote. Todėl ir pardaviau jį.
- Tikrai? Aš maniau... misteris Kitonas... ir pokštas...
- Ne, ne, ne! - pusiau juokais, pusiau piktai sušuko misteris Gauntas. - Tą pokštą padarytų bet kas! Žmonės mėgsta krėsti išdaigas! Bet sujungti daiktus su žmonėmis, kurie juos myli ir kuriems jų reikia... tai visai kas kita. Kartais, Neticija, man atrodo, kad iš tiesų aš prekiauju laime... kaip jūs manote?
- Na, aš tikrai žinau, kad jūs padarėte mane laimingą, misteri Gauntai, - iš širdies tarė misis Kob. - Labai laimingą.
Lilendas plačiai išsiepė savo susigrūdusius, išsikraipiusius dantis.
- Gerai! Tai puku! - jis sugrūdo vyniojamąjį popierių į dėžutę, įtupdė jon lempos gaubtą, uždarė ir užklijavo. - Na štai! Dar vienas pirkėjas rado savo reikalingą daiktą!
Jis ištiesė dėžę Nitei. Nitė paėmė. Kai jos pirštai prisilietė prie misterio Gaunto rankų, ji pajuto staigų pasibjaurėjimą, nors prieš kelias minutes spaudė juos susižavėjusi. Parduotuvės savininkas uždėjo ant viršaus torto dėžę. Jos viduje Nitė kažką pamatė.

- Kas ten?

- Raštelis jūsų šeimininkei, - atsakė Gauntas.

Nitė išsyk nusigando.

- Juk ne apie mane?

- Dieve švenčiausias, žinoma, ne! - atsakė jis juokdamasis, ir Nitė kaipmat atsipalaidavo. Kai jis juokėsi, negalėjai atsispirti ir nepasitikėti. - Rūpinkitės savo gaubtu, Neticija, ir vėl užeikite.

- Būtinai, - pažadėjo Nitė, ir nors tai galėjo būti pažadas dėl abiejų dalykų, širdy ji jautė (toje slaptoje saugykloje, kur poreikiai ir baimės grumdėsi lyg nepatenkinti keleiviai prisigrūdusiame metro vagone), kad nors ji čia ir užsuks, lempos gaubtas liks vienintelis jos pirkinys iš "Reikalingų daiktų." Bet kas iš to? Tai gražus daiktas, toks, kokio ji visad norėjo, toks, kurio reikėjo baigti kuklią jos kolekciją. Ji pasvarstė, ar nepasakius misteriui Gauntui, kad jos vyras tebebūtų gyvas, jei nebūtų sudaužęs labai panašaus lempos gaubto, jog tai buvo paskutinis lašas, perpildęs kantrybės taurę. Jis per tuos metus sulaužė jai nemažai kaulų, o tada sudaužė tai, ko jai iš tiesų *reikėjo*, ir ji atėmė jam gyvybę.

Bet Nitė nusprendė, kad nereikia misteriui Gauntui to pasakoti.

Jis atrodė kaip žmogus, visa tai jau žinantis.

3

- Pole, Pole, ji išeina!

Polė atsitraukė nuo manekeno, kur lėtai ir atsargiai daigstė sijono kraštą, ir pribėgo prie lango. Jos su Rozali stovėjo ir stebėjo, kaip iš "Reikalingų daiktų" išeina sunkiai apsikrovusi Nitė Kob. Po viena pažastim ji buvo pasikišusi rankinę, po kita - skėtį, rankose laikė ant kvadratinės baltos dėžės sverdėjančią Polės torto dėžę.

- Gal man nueiti ir jai padėti? - paklausė Rozali.

- Ne, - švelniai sulaikė ranka Polė. - Geriau nereikia. Ji tik susijaudins ir sutriks.

Moterys žiūrėjo, kaip Nitė eina gatve. Ji nelėkė kaip anksčiau tarsi kieno nors persekiojama; ne, ji tarsi plaukė.

Ne, tarė sau Polė. *Ne, ne taip. Greičiau... skrenda.*

Staiga jai toptelėjo keista sąsaja, ir ji nusikvatojo.

Rozali kilstelėjo antakius.

- Kas?

- Tu tik pažvelk į jos veidą, - tarė Polė, stebėdama svajingai per Lindeno gatvę žengiančią Nitę.

- Ką turi galvoje?

- Ji primena moterį, kuri... kuri ką tik pasiekė tris orgazmus.

Rozali nukaito, dar kartą pažvelgė į Nitę ir suspigo iš juoko. Polė prisijungė. Jos kvatojosi apsikabinusios ir pasisiūbuodamos į šonus.

- Nieko sau, - pasigirdo Alano Pengborno balsas nuo durų. - Damos juokiasi prieš vidudienį! Šampanui per anksti, tai kas nutiko?

- Keturių! - pasiutusiai žvygaudama išspaudė Rozali. Ašaros tryško jai iš akių. - Man regis, kad po keturių!

Jos vėl pratrūko raitytis susikibusios, spygaudamos iš juoko, o šerifas stovėjo susikišęs rankas į kišenes ir susidomėjęs šypsojosi.

4

Norisas Ridžvikas atvažiavo į šerifo ofisą su uniforma dešimt minučių prieš vidudienį skelbiančią fabriko sireną. Šiandien jis buvo antroje pamainoje, nuo dvyliktos iki devintos vakaro, per visą savaitgalį laisvas, ir tai jam labai patiko. Tegu kas kitas valo Kaslo magistrales ir kelius po to, kai pirmą nakties uždaromi barai. Jis tą gali ir darė ne kartą, bet neapsieidavo nevėmęs. Apsivemdavo net ir tada, kai aukos atsistodavo, vaikščiodavo aplink aiškindamos, kad joms nereikia girtumo testo ir kad žino konstitucines savo teises. Toks jau tas Noriso skrandis. Šeila Brigham mėgo paerzinti jį sakydama, kad jo vėdaras visai kaip padėjėjo Endžio iš “Tvin Pykso”, bet Norisas žinojo, kad tai netiesa. Padėjėjas Endis pravirkdavo pamatęs lavoną. Norisas neverkdavo, bet galėjo tiesiog apvemti juos, kaip vos neapvėmė Homero Gamašo, radęs šį tysantį griovyje prie Houmlendo kapinių, mirtinai užtalžytą jo paties rankos protezu*.

Norisas pažiūrėjo į užduočių sąrašą, pamatė, kad Endis Klaterbakas ir Džonas Lapointas išvykę patruliuoti, po to patikrino dieninio budėjimo lentą. Jam nieko nepalikta, vadinasi, gerai. Galiausiai, - o tai yra gražios dienos apvainikavimas, - iš valyklos grįžo antra jo uniforma... ir sutartą dieną! Jis jau sutaupė kelionę namo persirengti.

Prie plastikinio valyklos maišelio buvo prisegtas raštelis: “Ei, Barni, esi skolingas man 5.25 dolerio. Netempk šį kartą, antraip saulei nusileidus būsi nuliūdintas ir pamokytas.” Po juo pasirašyta: “Klatas.”

Geros Noriso nuotaikos nesugadino net raštelio tonas. Šeila Brigham vienintelė iš Kasl Roko šerifo kontoros manė, kad Norisas panašus į “Tvin Pykso” veikėją (Norisas įtarė, kad ji vienintelė visoje nuovadoje, neskaitant jo paties, matė tą serialą). Kiti policininkai: Džonas Lapointas, Sitas Tomasas ir Endis Klaterbakas pravardžiavo jį Barniu, Dono Knotso veikėju iš Endžio Grifito šou. Kartais tai jį erzino, tik ne šiandien. Keturios dienos antroje pamainoje, po to trys dienos laisvos. Ne savaitė - pasaka. Kartais gyvenimas būna nuostabus.

Jis ištraukė šešis dolerius iš piniginės ir padėjo ant Klato stalo. “Ei, Klatai, pagyvenk dar truputį”, brūkštelėjo jis ant raporto blanko, linksmai pasirašė ir paliko prie pinigų. Tada nutraukė maišą nuo uniformos ir nuėjo į vyrų tualetą. Rengdamasis linksmai švilpiniavo, po to pritardamas linktelėjo savo atspindžiui veidrodyje. Jis pasirengęs, dievaži. Šimtu procentų pasirengęs. Geriau jau Kasl Roko blogiečiai pasirenka šiandien išeiginę, nes jis nusiteikęs ryžtingai.

Staiga kažkas šmėstelėjo už jo veidrodyje, bet nespėjus Norisui pasukti galvos jis buvo pastvertas, apgręžtas ir nublokštas į sieną prie pisuarų. Galva stuktelėjo į sieną, kepurė nukrito, o tada priešais jį išlindo apskritas raudonas Denforto Kitono veidas.

- Ką, po velnių, sugalvojai, Ridžvikai? - paklausė jis.

Norisas visai buvo pamiršęs kvitą, kurį vakar užkišo už Kitono kadilako valytuvo. Dabar prisiminė.

- Atstok nuo manęs! - išspaudė jis. Ketino ištarti su nepasitenkinimu, bet išsiveržė tik bejėgiškas inkštimas. Norisas pajuto į skruostus plūstantį karš-

---

* Aliuzija į S.Kingo romaną "Tamsioji pusė".

tį. Nesvarbu, supykęs ar išsigandęs (dabar buvo ir viena, ir kita), jis nuraudo lyg mergaitė.

Kitonas, penkiais coliais aukštesnis ir šimtu svarų sunkesnis už Norisą, papurtė jį ir paleido. Ištraukęs kvitą iš kišenės, Patranka pamojavo juo Noriso panosėje.

- Juk čia tavo pavardė, ar ne? - pareikalavo paaiškinti jis, lyg Norisas būtų ką nors neigęs.

Norisas Ridžvikas puikiai žinojo, jog ant kvito yra jo parašas, kad ir pakeverzotas, bet aiškiai įskaitomas, o pats kvitas išplėštas iš jo šaukimų knygutės.

- Tu pastatei mašiną invalidų vietoje, - pasakė jis, traukdamasis nuo sienos ir trindamas pakaušį. Tegul skradžiai, jei neiškils guzas. Kai išgąstis (o Patranka gerokai įvarė jam baimės) pasitraukė, jį apėmė pyktis.

- Tai kas?

- Ten neįgaliųjų vieta! - suriko Norisas. *Be to, pats Alanas man liepė išrašyti tą kvitą!* norėjo pridurti jis, bet nepridūrė. Kam suteikti šitam storam paršui kozirį? - Tau, Pa... Denfortai, anksčiau sakėme. Ir puikiai tai žinai.

- Kaip tu mane pavadinai? - grėsmingai paklausė Denfortas Kitonas. Raudonos dėmės sužydo ant jo žandų.

- Šita bauda galioja, - tęsė nekreipdamas dėmesio į paskutinį klausimą Norisas, - ir, mano galva, tau geriau susimokėti. Turėtum džiaugtis, kad neduodu į teismą už policijos pareigūno užpuolimą!

Denfortas nusijuokė. Juokas dusliai aidėjo plytelėmis išklotomis sienomis.

- Nematau čia jokio policininko, - atšovė jis. - Tik mėšlo gabaliuką, supakuotą kaip jautienos išpjautinė.

Norisas pasilenkė ir pakėlė savo kepurę. Skrandis susitraukė iš baimės (niekam nelinkėčiau turėti tokį priešą kaip Denfortas Kitonas), ir jo pyktis virto įtūžiu. Rankos ėmė drebėti. Bet jis vis tiek užsidėjo kepurę ant galvos.

- Gali aiškintis tai su Alanu, jei nori...

- Aš išsiaiškinsiu su tavimi!

- ... nes aš viską pasakiau. Pasistenk susimokėti per trisdešimt dienų, Denfortai, nes uždarysime, - Norisas išsitempė visais savo penkiomis pėdomis šešiais coliais ir pridūrė: - Mes žinome, kur tavęs ieškoti.

Policininkas patraukė prie durų. Kitonas, kurio veidas dabar buvo kaip saulėlydis branduolinio sprogimo vietoje, užstojo išėjimą. Norisas sustojo ir iškėlė pirštą.

- Jeigu dabar paliesi mane, Patranka, pasodinsiu į cypę. Aš rimtai.

- Gerai, užteks, - bespalviu balsu tarė Kitonas. - Gana. Tu atleistas. Nusivilk šitą uniformą ir ieškokis kito d...

- Ne, - pasigirdo balsas už jo nugaros, ir abu atsisuko. Vyrų tualeto tarpduryje stovėjo Alanas Pengbornas.

Kitonas sugniaužė kumščius, tie net pabalo.

- Tu čia nesikišk.

Alanas įėjo, leisdamas durims palengva užsiverti.

- Ne, - pakartojo jis. - Tai aš liepiau Norisui išrašyti kvitą. Taip pat pasakiau, kad pamiršiu jį prieš Tarybos posėdį. Bauda penkių dolerių, Denai. Kas tau užėjo?

Alanas stebėjosi. Jis išties jautė nuostabą. Patranka niekuomet nebuvo šilkinis, net geriausiais savo laikais, bet toks protrūkis atrodė nebūdingas net jam. Po vasaros šitas vyras visad būdavo ne geriausios formos ir įsitempęs, - Alanas ne kartą girdėjo jį griaudėjant Tarybos posėdyje, - o žvilgsnis pasidarė kaip pamišėlio. Jis pasvarstė, ar tik Kitonas neserga, bet tai parodys laikas. Šitą pusėtinai bjaurią situaciją jis laikė savo rankose.

- Niekas neužėjo, - aikštingai atšovė Kitonas ir priglostė juodus plaukus. Norisas apsidžiaugė pamatęs, kad Patrankos rankos taip pat dreba. - Aš tiesiog velniškai pavargau nuo tokių pasipūtusių pirdžių kaip jis... Stengiuosi daryti gera šitam miestui... po galais, daug *nuveikiau*... ir man bloga darosi nuo nuolatinio persekiojimo... - jis patylėjo be garso judindamas lūpas, o tada pratrūko: - Jis pavadino mane Patranka! Tu žinai, kaip tai mane veikia!

- Jis atsipašys, - ramiai tarė Alanas. - Tiesa, Norisai?

- Nežinau, - atsakė Norisas. Jo balsas trukčiojo, o skrandis spazmavo, bet pyktis nesitraukė. - Žinau, kad jam tai nepatiks, bet jis išvedė mane iš kantrybės. Stovėjau čia ir taisiausi piešais veidrodį kaklaraištį, kai jis staiga sugriebė mane ir bloškė į sieną. Gerai vožiau galvą. Dievaži, Alanai, nepamenu, ką sakiau.

Alanas nukreipė žvilgsnį į Kitoną.

- Ar tai tiesa?

Kitonas nudelbė akis.

- Buvau pasiutęs, - burbtelėjo jis, ir Alanas suprato, kad geresnio spontaniško netiesioginio atsiprašymo iš tokio žmogaus neverta laukti. Jis pasižiūrėjo, ar Norisas suprato. Panašu, kad taip. Gerai; vienas didelis žingsnis išminuojant dvokiančią skandalo bombelę. Alanas lengviau atsikvėpė.

- Ar galima laikyti šitą incidentą baigtu? - paklausė jis abiejų vyrų. - Tiesiog pamiršti ir pradėti iš naujo?

- Prašau, dėl manęs, - po kurio laiko pasakė Norisas. Alaną tai sujaudino. Norisas buvo džiūsna, turėjo įprotį palikinėti neišgertas skardines patrulinėse mašinose, o jo raportai buvo košmariški... bet jis turėjo gerą širdį. Jis nusileido, bet ne iš baimės. Jeigu Tarybos pirmininkui taip atrodo, tai jis baisiai klysta.

- Atsiprašau, kad pavadinau Patranka, - tarė Norisas. Širdy jis dėl to nė kiek nesigailėjo, bet kas čia tokio pasakyti. Jo supratimu.

Šerifas pažvelgė į kresną vyrą su rėksminga sportine striuke ir golfo palaidine prasagstyta apykakle.

- Denfortai?

- Gerai jau, nieko neįvyko, - pasakė tas. Jis kalbėjo iš aukšto, ir Alanas pajuto pažįstamą antipatijos jausmą. Giliai galvoje šnipštelėjo primityvus, bet aiškus balsas: *Kodėl tau negavus širdies smūgio, Patranka? Gal padarytum mums paslaugą ir numirtum?*

- Gerai, - tarė jis. - Suta...

- Jeigu, - Kitonas pakėlė pirštą.

Šerifo antakiai kilstelėjo.

- Jeigu?

- Jeigu susitarsim dėl šito kvito, - Kitonas atkišo jį Alanui, suėmęs dviem pirštais tartum skudurą, kuriuo buvo ką tik valyta įtartina dėmė.

Alanas atsiduso.

- Užeik į mano kabinetą, Denfortai. Pasišnekėsim, - dirstelėjęs į Norisą, pasakė: - Tau laikas budėti, ar ne?

- Taip, - atsakė Ridžvikas. Nemalonus jausmas pilve liko. Geros nuotaikos kaip nebūta ir, ko gero, visai dienai šito peniūkšlio dėka, o Alanas rengiasi pamiršti kvitą. Norisas supranta, tokia politika, bet jam tokia politika anaiptol nepatinka.

- Nori dalyvauti? - paklausė šerifas. Tai pasakė tarsi klaustų: *Ar nori mane nuo to atkalbėti*? Prie Kitono, kuris dėbsojo į juos abu.

- Ne, - atsakė Norisas. - Reikia kai kur nueiti. Vėliau pasikalbėsim, Alanai, - jis nepakeldamas akių prasmuko pro Kitoną ir išėjo iš vyrų tualeto. Norisas to nesužinojo, bet Kitonas didvyriškai atsilaikė nesąmoningam norui padėti jam kojos spyriu.

Alanas ėmė tyrinėti savo atvaizdą veidrodyje, leisdamas policininkui išeiti, o Kitonas nekantraudamas į jį žiūrėjo. Po to šerifas išėjo į priimamąjį, jam pridurmui - Patranka.

Smulkus, dabitiškas žmogelis kreminiu kostiumu sėdėjo ant kėdės prie jo kabineto durų, pabrėžtinai įnikęs į didelę oda įrištą knygą, kuri galėjo būti tik Biblija. Alanas paniuro. Jis buvo įsitikinęs, kad šį rytą daugiau nenutiks nieko nemalonaus, - iki vidudienio liko vos kelios minutės, todėl mintis atrodė visai logiška, - bet jis klydo.

Garbusis Viljamas Rouzas užvertė Bibliją (kurios viršelis beveik tiko prie jo kostiumo) ir pašoko.

- Šerife-e Pengbornai, - ištarė jis. Garbusis buvo iš tų aršių baptistų, kurie susijaudinę ima tempti žodžius. - Gal galėčiau su jumis pasišnekėti?

- Duokite man penkias minutes, garbusis Rouzai. Turiu sutvarkyti vieną reikalą.

- Tai ba-aisiai svarbu.

Kurgi ne, pagalvojo Alanas.

- Šitai irgi. Penkias minutes.

Jis atidarė duris ir praleido Kitoną į savo kabinetą, kol garbusis Vilis, kaip jį mėgo vadinti tėvas Brighamas, nespėjo pasakyti nieko daugiau.

5

- Tai dėl "Nait" kazino, - pareiškė Kitonas, kai užsidarė durys. - Paminėsi mano žodį. Tėvas Džonas Brighamas yra kietakaktis airis, bet jį dar galiu pakęsti. Rouzas yra siaubingai arogantiškas mulkis.

Juokiasi puodas, kad katilas juodas, - toptelėjo Alanui.

- Sėskis, Denfortai.

Kitonas atsisėdo. Šerifas apėjo stalą, paėmė kvitą ir suplėšęs į mažus gabaliukus įmetė šiukšliadėžėn.

- Štai. Patenkintas?

- Patenkintas, - atsakė Kitonas ir suskato stotis.

- Ne, dar pasėdėk.

Gauruoti Kitono antakiai grėsmingai susijungė rausvoje kaktoje.

- Prašau, - pridūrė Alanas. Jis atsidrėbė į sukiojamą savo krėslą. Pirštai susijungė ir pabandė išraityti strazdą, bet Pengbornas prisivertė prispausti rankas prie stalo.

- Kitą savaitę turime susirinkimą komitete, skirstysime miesto lėšas... - tarė Alanas.

- Taip, po galais, - burbtelėjo Kitonas.

- ... ir tai jau politika, - toliau tęsė Pengbornas. - Tiek aš, tiek tu tai supranti. Ką tik suplėšiau galiojantį baudos kvitą iš politinių sumetimų.

Kitonas šyptelėjo.

- Užtektinai pragyvenai miestelyje, kad suprastum, kaip viskas vyksta, Alanai. Ranka ranką plauna.

Alanas pasimuistė savo krėsle. Tas sutraškėjo ir sugirgždėjo (tokius garsus jis girdėdavo per sapną po ilgų, sunkių darbo dienų). Tokia bus ir ši.

- Taip, - sutiko jis. Ranka ranką plauna. Kol kas.

Kitonas vėl suraukė antakius.

- Kaip tai suprasti?

- Tai reiškia, kad net mažuose miesteliuose yra riba, ties kuria politika turi baigtis. Tau nereikia priminti, kad aš nesu paskirtas tarnautojas. Taryba gali kontroliuoti piniginę, bet mane renka rinkėjai. Ir renka mane tam, kad aš juos saugočiau, ginčiau ir kontroliuočiau įstatymą. Aš daviau priesaiką ir ketinu jos laikytis.

- Tu mane gąsdini? Nes esi...

Tą akimirką sustaugė fabriko sirena. Čia ji buvo prislopinta, bet Denfortas Kitonas pašoko kaip įgeltas. Vyzdžiai išsiplėtė, o rankos susigniaužė į kumščius.

Alanas nustebo. *Jis baikštus kaip kumelė karštyje. Kas jam darosi?*

Jis suabejojo, ar tik misteris Denfortas Kitonas, Miesto tarybos pirmininkas nuo to laiko, kai pats Alanas dar nebuvo girdėjęs apie Kasl Roką, neįjunko į ne visai švarius reikaliukus.

- Aš negąsdinu, - atsakė jis. Kitonas truputį atsileido, bet liko budrus... lyg bijotų kitos fabriko sirenos.

- Tai gerai, nes tai ne vien piniginės klausimas, šerife Pengbornai. Taryba kartu su trimis apygardos valdytojais turi teisę tvirtinti šerifo padėjėjų samdymą ir atleidimą. Esu tikras, kad žinai ir kitas teises.

- Blefuoji.

- Kaip visada, - sutiko Kitonas. Iš vidinės švarko kišenės jis išsitraukė "Roi-Tan" cigarą, pasukiojo pirštais traškindamas celofanu. - Tai visai nereiškia, jog viskas taip ir liks.

"Tai kuris kurį gąsdina?" - pagalvojo Alanas, bet patylėjo. Atsilošė krėsle ir ramiai žiūrėjo į Tarybos pirmininką. Kitonas kelias sekundes sulaikė žvilgsnį, po to nukreipė jį į cigarą ir ėmė krapštyti pakuotę.

- Kitą sykį, kai invalidų transporto vietoje pastatysi mašiną, aš pats išrašysiu kvitą ir išreikalausiu baudą, - pasakė šerifas. - O jeigu dar kada nors prikiši rankas prie kurio nors mano padėjėjo, paduosiu į teismą už trečio laipsnio užpuolimą. Ir nepaisysiu, kiek teisių turi Tarybos narys. Nes man politika tuo ir baigiasi. Supranti?

Kitonas ilgai tyrinėjo cigarą, o kai pakėlė į Pengborną akis, jos priminė mažus kietus titnago gabaliukus.

- Jeigu nori sužinoti, ar kietas mano stuburas, pabandyk, šerife Pengbornai, - Kitono veide atsispindėjo pyktis, bet Alanui pasirodė, jog mato ten kai ką daugiau. Gal tai baimė. Ar jis tai mato? Užuodžia? Balažin, o ir nesvarbu. Bet gali būti svarbu tai, ko bijo Kitonas. Labai svarbu.

- Supranti? - pakartojo jis.
- Taip, - atsakė Kitonas. Jis šiurkščiai nuplėšė nuo cigaro celofaną ir numetė ant grindų. Įsikišęs cigarą į burną, tarė:
- O ar tu mane supranti?
Alanui lenkiantis vėl sugirgždėjo krėslas. Jis nuoširdžiai pažvelgė į Tarybos pirmininką.
- Aš suprantu, ką tu kalbi, Denfortai. Bet nė velnio nesuvokiu tavo veiksmų. Mes niekad nebuvom geriausi draugai, ir aš...
- Tai jau tikrai, - nutraukė Kitonas ir nukando cigaro galiuką. Alanas tikėjosi, kad jis atsidurs ant grindų kaip celofanas, ir buvo pasirengęs nekreipti į tai dėmesio (politika), bet Kitonas išspjovė jį į delną ir padėjo į švarią peleninę ant šerifo stalo. Ten jis atrodė it šuns išmatų gabaliukas.
- ... bet mūsų darbiniai santykiai buvo visai neblogi. O dabar? Kas nors ne taip? Jei taip, ir kuo nors galiu padėti...
- Viskas gerai, - netikėtai atsistojęs pareiškė Kitonas. Jis vėl supyko... daugiau nei supyko. Iš ausų kone veržėsi garas. - Aš tiesiog taip pavargau nuo to... *persekiojimo.*
Jis antrą kartą pavartojo tą žodį. Alanui jis pasirodė keistas, keliąs nerimą. Tiksliau sakant, visas šitas pokalbis kėlė nerimą.
- Na, tu žinai, kur mane rasti, - pasakė jis.
- O taip! - šūktelėjo Kitonas ir nuėjo prie durų.
- Ir prašau, Denfortai... nepamiršk tos neįgaliųjų vietos.
- Velniop ją! - riktelėjo Denfortas ir užtrenkė duris.
Alanas sėdėjo prie stalo ir ilgai žiūrėjo į duris susirūpinusiu veidu. Paskui išlindo iš už stalo, pakėlė suglamžytą celofaną ir įmetęs jį šiukšliadėžėn nuėjo pakviesti Garlaivio Vilio.

6

- Misteris Kitonas atrodė prastai nusiteikęs, - pasakė Rouzas. Jis patogiai įsitaisė kėdėje, kurioje ką tik sėdėjo Tarybos pirmininkas, su pasidygėjimu nužvelgė peleninėje gulintį cigaro galiuką ir rūpestingai pasiguldė ant kelių Bibliją.
- Daug Tarybos susirinkimų, ar dar kas nors, - abejingai atsakė Alanas. - Manau, visiems Tarybos nariams įtemptos dienos.
- Taip, - sutiko garbusis Rouzas. - Nes Jėzus sakė: "Atiduokite tad kas ciesoriaus - ciesoriui ir kas Dievo - Dievui."
- A-ha, - ištarė Alanas. Jam kilo didelis noras surūkyti "Lucky" ar "Pall Mall" cigaretę, ką nors prikištą dervų ir nikotino. - Kuo galiu padėti jums šiandien, Gar... garbusis Rouzai? - jis nusigando supratęs, kad vos nepavadino žmogaus Garlaivio Viliu.
Rouzas nusiėmė akinius be rėmelių, nublizgino juos, vėl užsidėjo, paslėpdamas dvi raudonas dėmeles prie nosies. Juodi jo plaukai, prilipdyti kažkokiu stebuklingu tepalu, kurį užuodė, bet negalėjo identifikuoti šerifas, tviskėjo fluorescencinių lempų šviesoje.
- Aš dėl tos bjaurasties, kurią tėvas Džonas Brighamas vadina "Nait" kazino, - pagaliau pareiškė garbusis Rouzas. - Jei pamenate, šefe Pengbornai, buvau užėjęs pas jus, kai tik išgirdau apie šitą pasibaisėtiną ketinimą, reikalauti, kad vardan padorumo nesutiktumėte duoti sankciją tokiam dalykui.

- Garbusis Rouzai, jeigu *jūs* pamenate...

Rouzas valdingai iškėlė ranką, o kitą įsikišo švarko kišenėn. Iš jos jis ištraukė beveik knygos storio brošiūrėlę. Alanas apsiniaukė (tačiau nė kiek nenustebo), pamatęs sutrumpintą Meino valstijos įstatymų kodeksą.

- Dabar aš atėjau, - keldamas balsą kalbėjo Rouzas, - reikalauti, kad jūs uždraustumėte tai ne tik vardan padorumo, bet ir įstatymo vardu!

- Garbusis Rouzai...

- 24-a Meino valstijos įstatymų kodekso dalis, 9 skyrius, 2 paragrafas, - nutraukė jį pastorius. Jo skruostai dabar įraudo, ir šerifas pagalvojo, kad nuo vilko užbėgo ant meškos. - Išimtis da-aroma, - skaitė Rouzas oratoriaus balsu, kuris buvo gerai pažįstamas ištikimiausiems parapijiečiamas, - azartiniams žaidimams iš pinigų, minimiems 23-oje Ko-odekso dalyje, kurie laikomi nelegaliais, - jis užvertė kodeksą ir pažvelgė kibirkščiuojančiomis akimis į šerifą. - *Kurie laikomi nelegaliais!* - suriko jis.

Alanui užėjo noras iškelti į viršų rankas ir surikti: “Me-elskimės Dievui!” Kai tas noras praėjo, jis tarė:

- Aš žinau kodekso straipsnius, kurie draudžia lošimą, garbusis Rouzai. Perskaičiau juos po praėjusio mūsų susitikimo, parodžiau Albertui Martinūi, kuris tvarko miesto teisinius reikalus. Jo nuomone, 24-a dalis netaikytina “Nait” kazino funkcijoms, - valandėlę patylėjęs jis pridūrė: - Turiu pareikšti ir savo nuomonę.

- Neįtikėtina! - šūktelėjo Rouzas. - Jie siūlo paversti Dievo namus lošikų irštva, o jūs tvirtinate man, kad tai legalu?

- Tai tiek pat legalu, kaip bingo, kuris lošiamas “Izabelės dukterų” salėje nuo 1931-ųjų.

- Be-et tai juk ne bingo! Tai rule-etė! Lošimas kortomis iš pinigų! Tai... - pastoriaus balsas sudrebėjo, - ... lošimas *kauliukais*!

Alanas vėl sugavo pirštus lipdant paukštį, bet prisivertė sunerti ir padėti ant stalo.

- Liepiau Albertui nusiųsti paklausimą Džimui Tjeriui, vyriausiam valstijos teisėjui. Atsakymas buvo toks pat. Atleiskite, garbusis Rouzai. Žinau, kad tai jus žeidžia. Kaip mane vaikų važinėjimasis riedlentėmis. Aš uždrausčiau tai, jei tik galėčiau, bet negaliu. Demokratija reiškia, jog kartais turime taikytis su dalykais, kuriems nepritariame ar kurie mums nepatinka.

- Bet tai *lošimas*! - rimtai pasipiktinęs šūktelėjo pastorius. - Tai *lošimas iš pinigų*! Kaip tai gali būti legalu, jeigu kodeksas sako...

- Tai, ką jie nori daryti, nėra lošimas iš pinigų. Kiekvienas... dalyvis... sumoka sumą prie durų. Už tai visi gauna vienodą žetonų skaičių. Vakarui baigiantis, aukcione parduodami keli prizai, - ne pinigai. Vaizdo magnetofonas, skrudintuvas, dulkių siurblys, porceliano servizas ir panašiai, - ir kipšo timptelėtas už liežuvio pridūrė: - Aš manau, kad pradinis įnašas gali būti net neapmokestintas.

- Tai nuodėminga, pasibjaurėtina, - atšovė Rouzas. Raudonis dingo. Šnervės išsiplėtė.

- Iš moralės, o ne teisės pusės. Šitaip daroma visoje šalyje.

- Taip, - tarė garbusis. Jis atsistojo prisidengęs Biblija it skydu. - Katalikų. Katalikai mėgsta lošti. Aš pasirengęs padaryti tam galą, šefe Pengbornai. Su jūsų pagalba ar be jos.

Alanas irgi pakilo.

- Aš esu *šerifas* Pengbornas, o ne šefas. Kaip negaliu nurodinėti, ką jums kalbėti sakykloje, taip negaliu nurodinėti tėvui Brighamui, ką jis turi daryti savo bažnyčioje, "Izabelės dukterų" salėje ar "Nait" kazino, kol tai aiškiai neprieštaraus valstijos įstatymams, bet galiu įspėti jus būti atsargiam ir įspėju.

Rouzas šaltai jį nužvelgė.

- Kaip tai suprasti?

- Turiu galvoje, kad jums tai nepatinka. Skelbimai, kuriuos gatvėje klijuoja jūsų žmonės, - tiek to, laiškai į laikraštį - irgi, bet yra riba, kurios neturite peržengti. Patarčiau viską pamiršti.

- Kai Jė-ėzus pamatė šventykloje kekšes ir palūkininkus, jis nepaisė Įstatymų kodekso, šerife. Kai Jis pamatė tuos nuodėmingus vyrus ir moteris, teršiančius Di-ievo namus, jis nepaisė ribos. *Mūsų Viešpats padarė tai, ką manė esant teisinga ir reikalinga*!

- Taip, - ramiai pasakė Alanas, - bet jūs - ne Jis.

Rouzas ilgai į jį žiūrėjo plieksdamas akimis, ir šerifas pagalvojo: *Oho. Šitas tipas visai pamišęs.*

- Geros dienos, šefe Pengbornai, - šaltai tarė Rouzas.

Šįkart Pengbornas nesivargino jį pataisyti. Linktelėjęs jis atkišo ranką, nors puikiai žinojo, kad pastorius jos nepaspaus. Rouzas nusisuko ir nužingsniavo prie durų nepaleisdamas Biblijos.

- Nekreipkite į tai dėmesio, garbusis, gerai? - jam įkandin šūktelėjo Alanas.

Rouzas neatsisuko ir nieko neatsakė. Išdrožęs pro duris, jas taip trinktelėjo, kad suvirpėjo stiklas. Šerifas atsisėdo už stalo ir suspaudė delnais smilkinius.

Po kelių sekundžių į kabinetą nedrąsiai kyštelėjo Šeilos Brigham galva.

- Alanai?

- Jis išėjo? - nežiūrėdamas paklausė šerifas.

- Pastorius? Taip. Išlėkė it kovo vėjas.

- Elvis paliko pastatą, - bespalviu balsu ištarė Pengbornas.

- Ką?

- Nieko, - Alanas pakėlė galvą. - Prašau man atnešti kokių nors stiprių narkotikų. Gal patikrintum įkalčių seifą, Šeila, ir pažiūrėtum, ką mes turime?

Mergina nusišypsojo.

- Jau baigėme. Seifas tuščias. Gal tik puodelį kavos?

Šerifas irgi nusišypsojo. Atėjo popietė, o ji turėtų būti geresnė už rytą, - privalo.

- Parduota.

- Sutarta, - Šeila uždarė duris, ir Alanas išlaisvino savo rankas. Neilgai trukus per saulės nušviestą sieną nuplasnojo strazdų būrelis.

7

Ketvirtadieniais antrą dienos pusę Kasl Roko vidurinėje skirdavo užklasinei veiklai. Brajanas Raskas buvo pažangus mokinys ir iki Žiemos žaidynių į tą veiklą nebuvo įtraukiamas, todėl tądien galėjo grįžti anksti. Gražiai išsilygindavo ilgi antradieniai.

Šį ketvirtadienį jis buvo už mokyklos durų nespėjus nuskambėti šeštos pertraukos skambučiui. Kuprinėje šalia knygų gulėjo apsiaustas nuo lietaus, kurį mama privertė apsirengti, todėl kuprinė atrodė komiškai išsipūtusi.

Jis mynė smarkiai, stipriai plakančia širdimi. Jis turėjo kažką

(darbą)

atlikti. Atlikti skolos darbelį. Iš tiesų linksmą darbelį. Brajanas jau žinojo ką. Prisiminė svajodamas per matematikos pamoką.

Kai Brajanas nusileido nuo Kasl Hilo Mokyklos gatve, iš sudriskusių debesų pagaliau išlindo saulė. Jis žvilgtelėjo į kairę ir pamatė berniuko su dviračiu šešėlį, lenktyniaujantį su juo ant šaligatvio.

Tau teks smarkiai mane vytis, šešėli, pagalvojo jis. *Turiu kai kur nuvažiuoti ir kai ką nuveikti.*

Brajanas mynė pramoniniu rajonu, pravažiuodamas net nedirstelėjo į "Reikalingus daiktus", stabtelėdavo ties sankryžomis apsidairyti ir skubėjo tolyn. Pasiekęs Pondo (kurioje gyveno) ir Fordo gatvių sankryžą, jis pasuko dešinėn, užuot važiavęs Pondo gatve namo. Fordo ir Vilou gatvių sankryžoje jis pasuko kairėn. Vilou gatvė ėjo lygiagrečiai su Pondo gatve, vidinius abiejų gatvių namų kiemelius daugiausia skyrė aukšta lentų tvora.

Pitas ir Vilma Jeržykai gyveno Vilou gatvėje.

Reikia būti atsargiam.

Bet vaikas jau žinojo, kaip elgtis: mindamas iš mokyklos, surezgė planą labai lengvai, lyg jis seniai būtų glūdėjęs jo galvoje kartu su žinojimu, kad jį reikia atlikti.

Jeržykų namas buvo tylus, kiemas - tuščias, bet tai dar nereiškia, kad viskas gerai ir ramu. Berniukas žinojo, kad Vilma dalį dienos dirba Hemphilo parduotuvėje 117-ajame kelyje, nes pats matė ją sėdinčią prie kasos su nepamainoma skarele. Bet tai dar nereiškia, kad ji tenai. Sukežęs mažas "Jugas", kuriuo ji važinėja, gali stovėti garaže, todėl jo nesimato.

Brajanas įsuko į kiemą, nulipo ir parėmė dviratį kojele. Širdies tvinksniai jau girdėjosi ausyse ir gerklėje. Tas garsas priminė būgnų dundesį. Jis priėjo prie durų, kartodamas mintyse žodžius, kuriuos pasakys, jei misis Jeržyk vis dėlto bus namie.

Laba diena, misis Jeržyk, aš Brajanas Raskas, gyvenu kaimynystėje. Lankau vidurinę mokyklą, ir netrukus mes pradėsime platinti žurnalų prenumeratą, kad galėtume pasiūdinti mūsų orkestrui naują uniformą. Eisime per žmones siūlydami žurnalus. Galėsiu užeiti pas jus, kai gausiu formuliarus. Išplatinusieji daug žurnalų gaus prizus.

Kai jis kūrė planą mintyse, tai skambėjo gerai, dabar irgi neblogai, bet jis vis tiek nerimavo. Minutę pastovėjo prie durų, įsiklausydamas į garsus: gal išgirs radiją, per televiziją rodomą serialą (tik ne "Santa Barbarą" - ji prasidės po poros valandų) ar dulkių siurblį. Berniukas neišgirdo nieko, bet tai nepasako bent kiek daugiau už tuščią kiemą.

Brajanas paspaudė skambutį. Kažkur giliai name jis išgirdo: "Din-dan!"

Stovėjo ir laukė, retsykiais apsidairydamas, ar kas nors pastebėjo, bet Vilou gatvė atrodė užmigusi. Be to, priešais Jeržykų namą augo gyvatvorė. Tai gerai. Nes jeigu rengiesi padaryti

(šunybę)

tai, kam žmonės - pavyzdžiui, mama ir tėtis - nelabai pritartų, gyvatvorė yra geriausias daiktas pasaulyje.

Praėjo pusė minutės, bet niekas nesirodė. Kol kas neblogai... bet geriau įsitikinti, nei po to gailėtis. Jis vėl spustelėjo skambutį, tik jau dukart. Name nuaidėjo: "Din-dan! Din-dan!"

Nieko.

Gerai. Viskas bus kuo puikiausia. Ką ten - nuostabu ir visiškai radikalu. Kad ir kaip radikaliai ir nuostabiai tai atrodė, Brajanas neatsispyrė norui dar sykį apsižvalgyti - slapčia - ir nuvarė dviratį, nepakėlęs kojelės tarp namo ir garažo. Čionai, vietoje, kurią draugiška Diko Perio "Sienos ir Durys" kompanijos Pietų Paryžiuje liaudis vadino skerstakiu, Brajanas pastatė savo dviratį. Po to išėjo į vidinį kiemelį. Širdis suspurdo dar labiau. Kartais, kai širdis taip daužydavosi, jis prarasdavo balsą. Vaikas vylėsi, kad jeigu misis Jeržyk išėjusi į lauką suka lemputes ar dar ką nors, balsas jo neapvils, kai pradės pasakoti apie žurnalų prenumeratą. Antraip ji gali įtarti, kad jis kalba netiesą. Geriau negalvoti, kokių bėdų gali prisišaukti.

Jis stabtelėjo prie namo kampo. Iš ten matėsi dalis Jeržykų kiemo, bet ne visas. Ūmai viskas pasirodė nejuokinga. Piktas pokštas, - ne daugiau, bet tikrai ne mažiau. *Kodėl tau tiesiog nesėdus ant dviračio, Brajanai? Važiuok namo. Išgerk pieno stiklinę ir gerai apgalvok.*

Taip. Tai atrodė labai gera ir protinga mintis. Jis pradėjo suktis... ir prieš akis iškilo reginys, daug galingesnis už tą vidinį balsą. Jis matė, kaip priešais jų namą sustoja ilgas juodas limuzinas, gal "Kadilakas" ar "Linkolnas". Atsidaro vairuotojo durelės ir išlipa misteris Lilendas Gauntas. Tik jis jau ne su Šerloko Holmso smokingu kaip seriale. Jo vaizduotėje misteris Gauntas vilki grėsmingą juodą kostiumą, laidotuvių tvarkdario kostiumą, o jo veidas jau neatrodo draugiškas. Tamsiai mėlynos akys iš pykčio dar labiau patamsėjusios, apnuoginti kreivi dantys nė neprimena šypsenos. Prižirglioja ilgomis plonomis kojomis prie Raskų durų, įkandin vilkdamas koriko šešėlį lyg siaubo filme, ir nė nemano skambinti. Įsilauš tiesiai pro duris. Jeigu Brajano mama bandytų sulaikyti - nustumtų ją į šalį. Jei bandytų sukliudyti Brajano tėtis - parblokštų ant žemės, o jeigu skersai kelio stotų mažasis broliukas Šonas - išspirtų sulig namu. Jis užlips laiptais, šaukdamas Brajano vardą, o rožės ant sienų apmušalų ims vysti praslinkus koriko šešėliui.

Jis suras mane, pagalvojo nusigandęs Brajanas. *Net jeigu mėginčiau slėptis. Net jeigu nueičiau iki BOMBĖJAUS. Jis suras mane. O kai suras...*

Berniukas stengėsi nuvyti tą reginį, išjungti jį, bet nepajėgė. Matė, kaip misterio Gaunto akys auga, virsta mėlynomis bedugnėmis, pereinančiomis į klaikią indigo amžinybę. Matė ilgas misterio Gaunto rankas su lygiais pirštais, virstančias nagais ir sminga̧nčiais į jo pečius. Jautė, kaip oda nueina pagaugais nuo to šleikštaus prisilietimo. Girdėjo Lilendą Gauntą šaukiant: *Tu turi mano daiktą, Brajanai, ir už jį nesumokėjai!*

Aš jį grąžinsiu! girdi jis save klykiant tam perkreiptam deginančiam veidui. *Prašau, aš grąžinsiu jį, tik nieko man nedarykite!*

Brajanas atsipeikėjo, bet svaigulys kaip antradienį, kai išėjo iš "Reikalingų daiktų", liko. Tik anaiptol nebuvo malonus kaip tada.

Jis *nenori* atiduoti Sendžio Kofakso kortelės, štai kas.

Nenori, nes ji yra *jo*.

8

Maira Evans palindo po "Reikalingų daiktų" stogeliu tą akimirką, kai geriausios draugės sūnus įžengė į Vilmos Jeržyk vidinį kiemelį. Maira dirstelėjo už savęs ir į Meino gatvę dar slapčiau negu Brajanas priešais Jeržyk namus.

Jeigu Kora, kuri iš tiesų buvo geriausia jo draugė, sužinotų, kad ji čionai ir, dar svarbiau, *ko* ji čionai, ji veikiausiai daugiau su Maira nesikalbėtų. Nes Kora taip pat norėjo tos nuotraukos.

Tai kas, tarė sau Maira. Jai toptelėjo dvi mintys, kurios labai tiko šioje situacijoje: *Kas pirmesnis, tas gudresnis* ir *Kai nežinai, tai ir širdies neskauda.*

Bet Maira vis vien užsidėjo didžiulius akinius nuo saulės eidama į senamiestį. Geriau pasisaugoti, nei po to gailėtis, - dar vienas vertingas patarimas.

Maira lėtai priėjo prie durų ir perskaitė ant jų kabančią lentelę:

ANTRADIENIAIS IR KETVIRTADIENIAIS
TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS

Maira susitarusi nebuvo. Ji atėjo čia impulsyviai, išjudinta Koros skambučio prieš dvidešimt minučių.

- Aš svarsčiau apie ją visą dieną! Turiu gauti ją, Maira... Man reikėjo nusipirkti ją trečiadienį, bet tuomet piniginėje turėjau tik tris dolerius ir nebuvau tikra, kad jis paims čekį. Žinai, kaip nemalonu, kai žmonės atsisako. Negaliu sau dėl to atleisti. Žinai, aš tiesiog bluosto nesudėjau šią naktį. Suprantu, kad atrodau kvailė, bet tai tiesa.

Mairai tai visai neatrodė kvaila, ir ji žinojo, kad tai tiesa, nes pati beveik nesumerkė akių. Ir Kora klysta manydama, jog ta nuotrauka turi atitekti jai vien dėl to, kad pamatė ją pirma, lyg taip būtų įgijusi kažkokią teisę.

- Aš netikiu, kad ji pirma ją pamatė, - aikštingai sumurmėjo Maira. - Manau, aš pamačiau ją pirmoji.

Klausimas, kuri pirma pastebėjo tą puikią fotografiją, tikrai buvo ginčytinas. Neginčytinas buvo tik jausmas, kurį Maira pajuto įsivaizdavusi Elvio nuotrauką, kabančią Koros namuose virš židinio atbrailos tarp keraminės Elvio figūrėlės ir porcelianinio bokalo su Elviu. Kai pagalvojo apie tai, Mairos skrandis pakilo ir įstrigo po širdimi it šlapias skuduras. Taip ji jautėsi per pirmą karo su Iraku savaitę.

Tai *neteisinga.* Kora turi visokių gražių daiktų su Elviu ir net kartą matė jį per koncertą. Tai buvo Portlendo "Civic" centre, prieš metus, iki Karalius iškeliavo į dausas pas savo mylimą mamytę.

- Ta nuotrauka turi būti mano, - burbtelėjo ji ir sukaupusi drąsą pabeldė į duris.

Jos atsidarė nespėjus nuleisti rankos, ir Mairos vos nepartrenkė siaurapetis vyras.

- Atleiskite, - burbtelėjo jis nepakeldamas galvos, ir moteris tik spėjo užfiksuoti faktą, jog tai misteris Konstantinas, Leverdjė vaistinės vaistininkas. Jis nesidairydamas į šalis nuskubėjo gatve, laikydamas rankose suvyniotą paketėlį.

Kai ji pasisuko, tarpduryje stovėjo misteris Gauntas ir šypsojosi savo mielomis rudomis akimis.

- Aš nebuvau susitarusi... - tyliai ištarė ji. Brajanas Raskas, įpratęs girdėti Mairą kalbant autoritetingai ir užtikrintai, nė už ką nebūtų patikėjęs, kad tai ištarė ji.

- Jūs tai padarėte dabar, mieloji ponia, - atsakė misteris Gauntas, pasitraukdamas į šoną. - Malonu jūsų vėl sulaukti! Prašom užeiti ir palikti dalelytę savo geros nuotaikos!

Metusi skubų žvilgsnį ir nepamačiusi jokių pažįstamų, Maira Evans įsmuko į "Reikalingus daiktus."

Durys užsitrenkė jai už nugaros.

Ilgapirštė, balta lyg lavono ranka surado prieblandoje žiedą ir užtraukė užuolaidą.

9

Brajanas nejautė, kad buvo sulaikęs kvėpavimą, kol oras išsiveržė giliu atodūsiu.

Vilmos Jeržyk kiemelyje nieko nebuvo.

Vilma, padrąsinta giedrėjančio dangaus, prieš darbą išdžiaustė skalbinius. Jie plevėsavo saulėje ant trijų virvių. Brajanas nuėjo prie užpakalinių durų ir dirstelėjo pro stiklą prisidengęs rankomis. Jis žiūrėjo į tuščią virtuvę. Pasvarstęs, ar pabelsti, suprato, jog tai tik dar vienas pretekstas atidėti tai, dėl ko jis čia atėjo. Geriausia viską baigti ir kuo skubiau nešdintis į visas keturias puses.

Jis lėtai nulipo laipteliais į Jeržykų vidinį kiemelį. Kairėje buvo džiovykla su marškinių, kelnių, apatinių, paklodžių ir pagalvių užvalkalų virtinėmis. Dešinėje Jeržykai įsirengė darželį, kuriame pūpsojo tik keli dar likę nugeibę moliūgai. Sklypo gale kilo pušinių lentų tvora. Kitoje jos pusėje, žinojo berniukas, gyvena Heiverhilai - per kelis sklypus nuo Raskų namo.

Smarkus lietus per naktį permerkė žemę, daržas virto purvynu. Dauguma moliūgų mirko balose. Brajanas pasilenkė, pasėmė abiem rankom po saują purvo ir priėjo prie džiovyklos.

Ant arčiausiai daržo ištemptos virvės džiūvo paklodės. Jos buvo drėgnos, bet greitai sausėjo. Akinančiai baltos paklodės plazdėjo vėjyje.

Nagi, paragino misterio Gaunto balsas. *Pirmyn, Brajanai... kaip Sendis Kofaksas. Varyk!*

Brajanas pakėlė rankas visai nęsistebėdamas, kad lyg per sapną jaučia erekciją. Jis džiaugėsi, kad neišsigando. Bus smagu.

Tėškė. Purvas apdrėbė spindinčias paklodes. Brajanas grįžo prie lysvių, pasėmė dar dvi saujas ir padarė tą patį. Staiga jį apėmė kažkoks pasiutimas: lakstė pirmyn ir atgal, sėmė ir taškė purvu skalbinius.

Tai galėjo tęstis visą popietę, jeigu nebūtų pasigirdęs kažkieno riksmas. Berniukui pasirodė, kad rėkiama jam. Jis susigūžė, sucypė, bet paskui suprato, kad tai misis Heiverhil kviečia savo šunį kitoje tvoros pusėje.

Vis tiek jam reikia dingti. Ir greitai.

Jis stabtelėjo apžiūrėti, ką nuveikė, ir susigėdo.

Paklodės apsaugojo drabužius, bet jos pačios buvo išjuodintos purvu. Tik kelios dėmelės priminė, kokios baltos jos buvo.

Brajanas pažvelgė į savo rankas, aplipusias purvu, ir nuskubėjo prie namo, kur kyšojo čiaupas. Jis dar nebuvo užsuktas žiemai; kai pasuko ranke-

ną, šalta čiurkšlė pliūptelėjo ant rankų. Berniukas plovėsi rankas smarkiai, trynė, kol žemių neliko net panagėse, nepaisydamas gėlimo. Jis net palaikė po srove savo rankogalius.

Užsukęs čiaupą, Brajanas nuėjo prie dviračio, atlenkė kojelę ir išvarė iš kiemo. Vieną akimirką pasidarė labai riesta, pamačius atvažiuojančią geltoną mašinytę, bet tai buvo ne "Jugas", o "Civikas". Ji pravažiavo nemažindama greičio, vairuotojas nekreipė dėmesio į Jeržykų kieme suakmenėjusį berniuką paraudusiomis nuo šalto vandens rankomis, kurio veide atsispindėjo viena - KALTAS!

Kai automobilis pravažiavo, Brajanas apžergė dviratį ir ėmė pasiutusiai minti. Nesustojo, kol neįsuko į savo kiemą. Rankos spėjo sušilti, bet jas niežtėjo... ir jos liko raudonos.

Vos įėjo pro duris, mama šūktelėjo iš svetainės:

- Čia tu, Brajanai?

- Taip, mama, - tai, ką jis padarė Jeržykų vidiniame kieme, atrodė kaip sapnas. Aišku, kad berniukas, stovintis šitoje saulėtoje, tvarkingoje virtuvėje, berniukas, kuris dabar eina prie šaldytuvo ir ima iš jo pieną, negali būti tasai, kuris iki riešų maknojo po daržo purvą ir terliojo Vilmos Jeržyk paklodes.

Žinoma, ne.

Jis prisipylė sau pieno, atidžiai apžiūrinėdamas rankas. Jos buvo švarios. Raudonos, bet švarios. Jis padėjo pieną į vietą. Pulsas vėl pasidarė normalus.

- Ar gera buvo diena mokykloje, Brajanai? - atplaukė Koros balsas.

- Gera.

- Nori ateiti pasižiūrėti su manimi televizorių? Netrukus prasidės "Santa Barbara", o dabar - "Heršio bučiniai".

- Žinoma, - atsakė jis, - bet prieš tai trumpam užlipsiu į viršų.

- Nepalikinėk ten stiklinių nuo pieno! Jis prarūgsta ir ima dvokti, sunku išplauti net indų plautuvėje!

- Parnešiu ją atgal, mama.

- Žiūrėk man.

Brajanas užlipo į viršų ir pusvalandį prasėdėjo prie savo stalo, svajodamas apie Sendžio Kofakso kortelę. Kai atėjo Šonas ir paklausė, ar jis nenori eiti kartu iki parduotuvės ties kampu, Brajanas garsiai užvertė albumą ir liepė broliui dingti iš kambario ir nesirodyti, kol neišmoks pasibelsti, kai durys uždarytos. Jis girdėjo, kaip Šonas stovi koridoriuje ir verkia, bet nejautė jokios užuojautos.

Turi pagaliau būti tam tikros manieros.

10

Kalėjimo viršininkas surengė vakarėlį apylinkės kalėjime,
Pakvietė kalinių bendą, ir tas ėmė kaukti,
Bendas šokinėjo, kompanija ėmė siūbuoti,
Tau reiktų paklausyti, kaip tie žavūs kalėjimo paukščiai gieda!

Karalius stovi prasižergęs, žydros jo akys blizga, kreta kombinezono sagos jam ant pilvo. Dirbtiniai brangakmeniai tviska ir žybsi prožektorių švie-

soje. Melsvai juodų plaukų sruoga nukrinta ant jo kaktos. Mikrofonas prie burnos, bet ne tiek arti, kad Maira nematytų papūstos viršutinės lūpos.

Ji viską mato. Ji sėdi pirmoje eilėje.

Ir staiga, trenkus ritmui, jis ištiesia ranką, ištiesia ranką JAI, kaip Briusas Springstynas (kuris niekuomet nebus Karalius, kad ir kaip stengtųsi) ištiesia ranką mergaitei savo "Dancing in the Dark" klipe.

Ji sustingsta, negali pajudėti, bet po sekundės rankos iš už nugaros stumteli ją priekin, JO ranka suspaudžia riešą, JO ranka vedasi ją ant scenos. Maira UŽUODŽIA jo kvapą, prakaito, "English Leather" kvepalų ir karšto, švaraus kūno kvapą.

Mirksnis - ir Maira Evans Elvio Preslio glėbyje.

Jos rankos slysta kostiumo atlasu. Apglėbusios ją rankos raumeningos. O veidas, JO veidas, Karaliaus veidas per kelis colius nuo jos. Jis šoka su ja, jie pora: Maira Džozefina Evans iš Kasl Roko Meine ir Elvis Aronas Preslis iš Memfio Tenesyje! Jie šoka erdvioje scenoje priešais tūkstantį klykiančių gerbėjų, kai choras kartoja seną šeštojo dešimtmečio priedainį: "Let's rock... everybody let's rock..."

Jo klubai prisispaudžia prie jos; Maira jaučia papilvėje sustandėjusį jo organą. Paskui jis pasuka ją, sijonas pasikelia iki nėriniuotų kelnaičių, Mairos ranka sukasi jo delne it ašis stebulėje, po to jis vėl ją prisiglaudžia, jo ranka nuslysta per nugarą ant užpakalio ir tvirtai prispaudžia. Vieną sekundę ji dirsteli žemyn ir prožektorių šviesoje išvysta spoksančią Korą Rask. Koros veidas išbalęs ir paklaikęs iš pavydo.

Paskui Elvis atgręžia jos veidą ir taria tąsiu pietietišku akcentu: "Ar mes neturėtumėm žiūrėti vienas į kitą, širdele?"

Neleidęs jai atsakyti, jis prispaudžia savo putlias lūpas prie jos; jo kvapas ir buvimas pripildo visą pasaulį. Netikėtai jo liežuvis atsiduria Mairos burnoje - rokenrolo Karalius bučiuojasi su ja prancūziškai prieš visą pasaulį! Jis prisitraukia ją prie savęs, ir kai veriančiai įsiterpia triūbos, ji pajunta karštį strėnose. O, to ji niekad nebuvo patyrusi, net prie Kaslo ežero su Tūzu Merilu prieš daugelį metų. Ji nori surikti, bet negali per Elvio liežuvį, tad tik gniaužia jo atlaso kostiumą ir juda klubais pagal dūdų griausmą.

11

Misteris Gauntas sėdėjo pliušo krėsle, abejingai stebėdamas orgazmo plėšomą Mairą Evans. Ji drebėjo kaip nervinio priepuolio purtoma moteris, suspaudusi rankose Elvio nuotrauką, užsimerkusi, besikilnojančia krūtine, tai suspausdama, tai vėl atpalaiduodama šlaunis. Jos rūpestingos garbanos išsileido, ir šukuosena labiau panėšėjo į šalmą. Per dvigubą jos pagurklį tekėjo prakaitas kaip ir pačiam Elviui, besidarkančiam ant scenos per kelis paskutinius koncertus.

- Oooch! - riktelėjo Maira, kretėdama it drebučiai ant lėkštės. - Ooooch! Ooooo, Dieve! Oooooooooooo, mano Diiiieve! Ooooochhh...

Misteris Gauntas tingiai suspaudė juodų kelnių kantą pirštais, nusmailino it skustuvą ir pasilenkęs išplėšė iš Mairos rankų fotografiją. Nusiminusios jos akys kaipmat atsimerkė. Ji siekė nuotraukos, bet toji jau buvo toli. Maira ėmė stotis.

- Sėskitės, - tarė misteris Gauntas.

Maira sustingo, tarytum kildama būtų virtusi į akmenį.

- Jei dar norite pamatyti šitą nuotrauką, Maira, - sėskitės.

Moteris atsisėdo bukai į jį žiūrėdama. Po pažastimis ir tarp krūtų plito prakaito dėmės.

- Prašau, - suvapėjo ji. Balsas buvo sausas lyg vėjo dvelktelėjimas dykumoje. Ji ištiesė rankas.

- Sakykit kainą, - pasiūlė Lilendas Gauntas.

Maira pasvarstė. Akys bėgiojo prakaituotame veide. Kakle judėjo Adomo obuolys.

- Keturiasdešimt dolerių! - šūktelėjo ji.

Pardavėjas nusijuokė ir papurtė galvą.

- Penkiasdešimt!

- Juokinga. Veikiausiai nelabai norite šitos nuotraukos, Maira.

- Noriu! - iš akių kampelių ėmė sunktis ašaros. Jos ritosi per skruostus, sumišdamos su prakaito lašeliais. - Nooooooriu!

- Gerai, - pasakė Gauntas. - Norite. Aš sutinku, kad jūs jos norite. Bet ar jums jos reikia, Maira? Ar jums iš tiesų *reikia*?

- Šešiasdešimt! Tai viskas, ką aš turiu! Aliai vienas centas!

- Maira, ar aš jums panašus į vaiką?

- Ne...

- Ko gero, panašus. Aš senas, - senesnis nei galite įsivaizduoti, bet gerai atrodantis, turiu pasigirti, - tačiau man atrodo, kad laikote mane vaiku, kuris patikės, kad moteris, kuri gyvena naujutėlaičiame sublokuotame name vos už trijų kvartalų nuo Kasl Vju, turi prie savęs tik šešiasdešimt dolerių.

- Jūs nesuprantate! Mano vyras...

Misteris Gauntas atsistojo laikydamas rankose Elvio nuotrauką. Besišypsančio vyriškio, kuris įleido ją pro duris, kambaryje jau nebebuvo.

- Jūs nebuvote susitarusi, tiesa, Maira? Taip. Aš įsileidau jus iš geros širdies. Bet dabar, bijau, turėsiu paprašyti jus išeiti.

- Septyniasdešimt! Septyniasdešimt dolerių!

- Jūs abejojate mano protu. Prašau išeiti.

Maira suklupo priešais jį ant kelių. Ji kimiai, paniškai raudodama apkabino pardavėjo blauzdas.

- Prašau! Prašau, misteri Gauntai! Aš turiu gauti šitą nuotrauką! Privalau! Ji gali... jūs *nepatikėtumėt*, ką ji gali!

Misteris Gauntas pasižiūrėjo į Elvio nuotrauką, ir jo veide šmėkštelėjo pasibjaurėjimas.

- Nemanau, kad norėčiau sužinoti, - atsakė jis. - Atrodo klaikiai... prakaituota.

- Jeigu kainuos daugiau, man teks išrašyti čekį. Čakas sužinos. Norės išsiaiškinti, kur tuos pinigus išleidau. O jeigu jam pasakysiu, jis... jis...

- Tai ne mano reikalas, - atšovė “Reikalingų daiktų” savininkas. - Aš esu pardavėjas, o ne šeimos konsultantas, - jis žiūrėjo iš viršaus į prakaituotą jos galvą. - Esu tikras, kad kas nors kitas - pavyzdžiui, misis Rask - įstengs įsigyti šitą unikalų misterio Preslio atvaizdą paskutiniaisiais metais.

Išgirdusi apie Korą, Maira pakėlė galvą. Giliose rudose akiduobėse sublizgo jos akys. Lūpos persikreipė. Vieną akimirką ji atrodė visiškai išprotėjusi.

- Jūs parduosite nuotrauką jai? - sušnypštė Maira.
- Aš tikiu laisvu verslu, - atsakė misteris Gauntas. - Kaip tik dėl to ši šalis klesti. Aš labai norėčiau, kad mane paleistumėte, Maira. Jūsų rankos tiesiog *žliaugia* prakaitu. Man teks nešti šitas kelnes į valyklą, o ir išvalius, nesu tikras...
- Aštuoniasdešimt! Aštuoniasdešimt dolerių!
- Aš parduosiu už lygiai dvigubai tiek, - pasakė misteris Gauntas. - Šimtą šešiasdešimt dolerių, - jis iššiepė stambius, kreivus dantis. - Ir, Maira, jūsų čekis man tiks.
Moteris bejėgiškai suvaitojo.
- Aš negaliu! Čakas užmuš mane!
- Galbūt, - sutiko misteris Gauntas, - bet jūs mirsite už... karštą meilę, argi ne taip?
- Šimtas, - suinkštė Maira, stverdama už blauzdų mėginantį išsilaisvinti pardavėją. - Prašau už šimtą dolerių.
- Šimtas keturiasdešimt, - nukirto Lilendas Gauntas. - Daugiau nuleisti negaliu. Tai galutinis pasiūlymas.
- Gerai, - iškošė Maira. - Gerai, gerai, aš sumokėsiu...
- Ir, žinoma, turėsit paimti į burną, - šypsodamasis tarė jis.
Moteris spoksojo į jį prasižiojusi.
- Ką jūs pasakėte? - sušnibždėjo ji.
- Pačiulpk! - suriko Gauntas. - Paimk mane į burną! Praverk didingą metalo prigrūstą savo gerklę ir pačiulpk mano gaidį!
- O Dieve, - sudejavo Maira.
- Kaip nori, - pasakė misteris Gauntas ir jau ketino suktis.
Misis Evans įsitvėrė, kad pardavėjas nenueitų. Po sekundės drebančios jos rankos grabaliojo apie jo prarėžą.
Gauntas leido pagraibyti kelias sekundes, po to atstūmė moters rankas.
- Pamirškite tai, - pasakė jis. - Nuo oralinio sekso man amnezija.
- Ką...
- Nieko tokio, Maira, - jis atkišo jai nuotrauką. Maira stvėrė, prispaudė prie krūtinės. - Tačiau yra vienas dalykas.
- Koks? - sukuždėjo ji.
- Ar pažįstate vyrą, kuris turi barą kitoje Skardinio tilto pusėje?
Maira pradėjo purtyti galvą, akyse vėl pasirodė išgąstis, bet po akimirkos ji suprato, ką pardavėjas turi galvoje.
- Henrį Bofortą?
- Taip. Man regis, jis turi įstaigą, kuri vadinasi "Įkaušęs tigras". Gana įdomus pavadinimas.
- Na, aš jo nepažįstu, bet, manau, žinau jį, - per visą savo gyvenimą Maira nė karto nebuvo užėjusi į "Įkaušusį tigrą", bet kaip ir visi žinojo, kam jis priklauso ir kas dirba tame bare.
- Taip. Jis. Noriu, kad iškrėstum misteriui Bofortui pokštą.
- Ką... kokį pokštą?
Gauntas pasilenkė, paėmė slidžią nuo prakaito moters ranką ir padėjo Mairai atsistoti.
- Apie tai galėsime pasikalbėti, kol rašysite savo čekį, Maira, - atsakė jis, nusišypsojo ir vėl pasidarė žavus kaip anksčiau. Jo rudos akys žaižaravo. - Ir, beje, ar norėsite, kad jūsų paveikslėlis būtų supakuotas kaip dovana?

Penktas skyrius

1

Alanas atsisėdo "Nenės užkandinės" bokse priešais Polę ir iškart pastebėjo, kad jai labai skauda; skauda taip, kad ji vidurdienį išgėrė perkodano, o tai buvo retenybė. Jis suprato tai Polei nepravėrus burnos - matėsi iš akių. Tarsi kažkoks blizgesys. Jis išmoko pastebėti jį... bet ne pamėgti. Vargu ar kada nors pamėgs. Nebe pirmą kartą Alanas svarstė, ar Polė neįprato prie vaistų. Polės atveju ripratimas tikriausiai būtų tik dar vienas šalutinis poveikis, tai, kas pastebima, laukiama ir priskiriama prie svarbiausios problemos - paprastai tariant, fakto, kad ji gyvena su skausmu, kurio jis gal net negali įsivaizduoti.

Bet balsas neišdavė tų minčių, kai Alanas paklausė:

- Kaip sekasi, mieloji?

Polė nusišypsojo.

- Na, diena buvo įdomi. *Laaapai... įtomi*, kaip sakydavo tas vaikinas iš "Juoko."

- Tu per jauna, kad jį prisimintum.

- Ne. Alanai, kas ji?

Šerifas pasisuko į jos žvilgsnio pusę kaip tik tuo metu, kai moteris su stačiakampiu paketu rankose praėjo pro užkandinės langą. Jos žvilgsnis buvo įbestas į priekį, ir vyrui, ateinančiam iš kitos pusės, neliko nieko kita, kaip tik atšokti, kad nesusidurtų. Alanas pasklaidė milžinišką vardų ir veidų kartoteką savo galvoje ir surado tai, ką Norisas neabejotinai būtų pavadinęs "pusgaminiu."

- Evans. Marbel ar Mevis, kažkas panašaus. Jos vyras yra Čakas Evansas.

- Ji atrodo kaip ką tik sušvampusi gerą porciją hašišo, - tarė Polė. - Pavydžiu jai.

Jų aptarnauti atėjo pati Nenė Roberts. Ji buvo viena iš Viljamo Rouzo "Krikščionių baptistų karių", ir šiandien prie širdies segėjo geltoną ženkliuką. Tai jau trečias ženkliukas, šerifo matytas tą dieną, ir jis neabejojo, kad dar daug jų pamatys. Jis vaizdavo lošimo automatą juodame fone, perbrauktą raudonu skersiniu brūkšniu. Ant ženkliuko nebuvo jokių žodžių; ir be jų buvo aiški nešiotojo nuostata dėl "Nait" kazino.

Nenė buvo pusamžė moteris įspūdinga krūtine ir mielu veidu, kuris tuoj pat primindavo mamą ir obuolinį pyragą. Pas Nenę buvo galima gauti obuolių pyrago, - tai žinojo šerifas ir visi jo padėjėjai, - dar daugiau - ant jo viršaus visuomet tirpo itin didelis kaušas vanilinių ledų. Buvo lengva suklysti vertinant Nenę iš veido, ir nemažai verslo žmonių, ypač agentai, tuo įsitikino. Už mielo veidelio slėpėsi kietas kompiuterinis protas, o po motiniškomis krūtimis širdies vietoje gulėjo šūsnis buhalterijos knygų. Nenei priklausė nemaža dalis Kasl Roko, įskaitant mažiausiai penkias krautuves Meino gatvėje, ir Alanas įtarė, jog dabar, kai Tėtušis Merilas ilsisi po žeme, ji yra turtingiausias žmogus mieste.

Ji priminė šerifui vieną viešnamio patroną, kurią kadaise pats suėmė Jutikoje. Ta moteris norėjo jį "patepti", o kai jis atsisakė, iš visų jėgų pasisten-

gė suskaldyti jo kiaušą paukščių narveliu. Narvelio šeimininkė, moraliai žlugusi papūga, kuri niūriu balsu retsykiais ištardavo: "Aš raukiau tavo motiną, Frenkai", buvo savo vietoje. Todėl, pamatęs pagilėjusią raukšlę gerosios Nenės Roberts tarpuakyje, Alanas imdavo laukti to paties. Jam pasirodė visai natūralu, kad Nenė, nieko daugiau neveikianti, tik sėdinti prie kasos aparato per dienas, priėjo aptarnauti paties šerifo. Tai buvo asmeninis kontaktas, kuris daug reiškia.

- Sveikas, Alanai, - tarė ji, - šimtą metų nemačiau! Kur dingai?

- Šen bei ten, - atsakė Alanas. - Sukuosi, Nene.

- Na, tai nepamiršk senų savo draugų, - apdovanojo spinduliuojančia motiniška šypsena Nenė. Alanui toptelėjo, kad reikia nemaža laiko praleisti su Nene, idant pastebėtum, jog toji šypsena beveik niekuomet nepaliečia jos akių. - Užeitumei kada mūsų aplankyti.

- Žiūrėk man! Aš juk čia! - atsakė Pengbornas.

Nenė nusikvatojo taip garsiai ir gyvai, kad vyrai prie baro, medkirčiai daugiausia, skubiai atsigręžė. Vėliau jie ims pasakoti savo draugams, kad matė Nenę Roberts ir šerifą juokaujančius. Geriausi draugai.

- Kavos, Alanai?

- Prašau.

- Ką pasakytum, jei prie jos atneščiau pyrago? Namie keptas, obuoliai iš Makšerio sodo Švedijoje. Vakar skinti.

Bent jau nebando įtikinti, kad pati raškė, pagalvojo Alanas.

- Ne, dėkui.

- Tikrai? O kaip tu, Pole?

Polė papurtė galvą.

Nenė nuėjo atnešti kavos.

- Tu nelabai ją mėgsti, tiesa? - tyliai paklausė Polė.

Pengbornas pamąstė: niekad negalvojo apie tai.

- Nenė? Ji visai nebloga. Tiesiog aš mėgstu pažinti žmones tokius, kokie jie yra iš tikro, jei galiu.

- Ir ko jiems iš tikrųjų reikia?

- Tai velniškai sunku, - nusijuokė jis. - Man užtenka perprasti juos.

Polė nusišypsojo (jam buvo gera priversti ją šypsotis) ir tarė:

- Mes paversime tave jankių filosofu, Alanai Pengbornai.

Jis palietė pirštinėtą jos ranką ir nusišypsojo.

Nenė grįžo su juodos kavos puodeliu ir kaipmat pasišalino. Viena tikrai aišku, nutarė Alanas, ji žino, kada baigti gražbylystes ir spaudimą. Ne kiekvienas Nenės polinkių ir ambicijų žmogus tai suvokia.

- O dabar, - siurbčiodamas kavą tarė Alanas, - klok apie įdomią savo dieną.

Polė su visomis smulkmenomis papasakojo, kaip jodvi su Rozali Dreik pamatė Nitę Kob prie "Reikalingų daiktų", kaip ji ilgai nesiryžo užeiti, bet vis dėlto sukaupė drąsą.

- Tai nuostabu, - nuoširdžiai pasakė Alanas.

- Taip, bet tai dar ne viskas. Ji išėjo ne tuščiomis rankomis! Niekad nemačiau jos tokios linksmos ir tokios... skrajojančios kaip šiandien. Būtent, skrajojančios. Juk žinai, kokia ji išblyškusi?

Alanas linktelėjo.

- Tai va, jos skruostai žydėjo it rožės, plaukai buvo truputį susitaršę, ji net kelis kartus nusijuokė.

- Ar tu tikra, kad jie ten užsiiminėjo vien prekyba? - užvertė akis šerifas.

- Nekvailiok, - Polė kalbėjo taip, lyg pati to nebūtų sakiusi Rozali. - Tai va, ji palaukė lauke, kol tu išeisi (žinojau, kad taip bus), o po to įėjusi parodė mums, ką nusipirko. Girdėjai, kad ji turi nedidelę Florencijos stiklo kolekciją?

- Ne. Yra keli dalykai šiame mieste, kurie išvengė mano dėmesio. Nori tikėk, nori ne.

- Ji turi kokį pustuzinį egzempliorių. Didžiąją jų dalį paveldėjo iš mamos. Nitė yra man sakiusi, kad buvo ir daugiau, bet sudužo. Taigi ji mėgsta tuos daiktelius, o misteris Gauntas pardavė jai nuostabiausią gaubtą, kokį tik esu mačiusi. Iš pradžių pamaniau, kad jis “Tiffany”. Aišku, kad ne, - negalėtų būti, nes Nitei kišenė neleidžia įsigyti tikro “Tiffany” stiklo, - bet vis tiek pasakiškas.

- Kiek ji mokėjo?

- Neklausiau. Bet lažinuosi, kad kojinė, kurioje ji laikė savo santaupas, šiandien tuščia.

Šerifas suraukė antakius.

- Tu įsitikinusi, kad jos neapmovė?

- Ach, Alanai... kodėl tu toks įtarus visą laiką? Nitė ne viską išmano, bet apie Florencijos stiklą ji nutuokia. Ji sako, kad tai geras pirkinys, vadinasi, taip ir yra. Ji tokia laiminga.

- Ką gi, tai puiku. “Tik bilietėlis”.

- Atsiprašau?

- Tai tokia parduotuvė Jutikoje, - paaiškino jis. - Buvo prieš daug metų. Aš dar buvau vaikas. “Tik bilietėlis.”

- Tai ar joje buvo *tavo* bilietas? - paerzino ji.

- Nežinau. Nebuvau užėjęs.

- Aišku, - pasakė Polė, - o mūsų misteriui Gauntui atrodo, kad jis turi manąjį.

- Kaip suprasti?

- Nitė parnešė mano dėžę nuo torto, joje radau man skirtą raštelį. Nuo misterio Gaunto, - Polė pastūmė jam rankinę per stalą. - Pasižiūrėk. Šiandien nepajėgiu nieko suvokti.

Šerifas nekreipė dėmesio į rankinę.

- Ar labai skauda, Pole?

- Labai, - paprastai atsakė ji. - Buvo ir blogiau, bet tau nemeluosiu: niekad taip neskaudėjo. Visą šią savaitę, kai pasikeitė oras.

- Ar eisi pas daktarą Van Aleną?

Polė atsiduso.

- Dar ne. Laukiu palengvėjant. Kiekvieną sykį, kai taip pablogėja, skausmas liaujasi paskutinę minutę, kai daugiau nebegaliu kęsti. Taip visuomet būdavo. Jaučiu, kad vieną kartą nepalengvės. Jeigu neatslūgs iki pirmadienio, nueisiu pas jį. Tačiau jis gali tik prirašyti receptų. Nenoriu priprasti prie vaistų, kai dar galiu kentėti, Alanai.

- Bet...

- Pakaks, - nutildė ji. - Šiai dienai pakaks, sutinki?

- Sutinku, - truputį nenoriai atsakė šerifas.

- Perskaityk raštelį. Jis labai malonus... kažkoks šiltas.

Pengbornas atsegė rankinuką ir pamatė ant čekių knygelės gulintį siaurą voką. Ištraukė jį. Popierius atrodė vaškinis. Ant voko priekio buvo išvedžiota senoviška rašysena kaip senuose dienoraščiuose: "*Mis Polei Čalmers*".

- Šitas stilius vadinamas "kaligrafiniu", - linksmai tarė Polė. - Maniau, tokio rašto nustojo mokyti dinozaurų laikais.

Alanas ištraukė vienintelį standartinį lapelį. Viršuje buvo išvedžiota:

REIKALINGI DAIKTAI
Kasl Rokas, Meinas
Lilendas Gauntas, savininkas

Rašysena čia buvo ne tokia raityta kaip ant voko, bet tiek ji, tiek laiško stilius turėjo senoviško "šarmo".

Miela Pole,

Dėkoju jums dar kartą už gardų tortą. Tokį mėgstu labiausiai, o jis buvo nepakartojamas! Taip pat noriu padėkoti jums už gerumą ir rūpestį, nes, manau, jūs supratote, kaip nervinausi parduotuvės atidarymo dieną ne sezono metu.

Turiu vieną daiktą, kurio dar nėra parduotuvėje, bet netrukus bus atskraidintas, galintį jus labai sudominti. Daugiau nieko nenoriu sakyti, geriau pamatyti pačiai. Iš tiesų tai niekutis, bet aš pagalvojau apie jį, vos tik jūs išėjote, o per tiek metų mane retai kada apvylė nuojauta. Lauksiu jūsų ateinant penktadienį ar šeštadienį. Jeigu galėsite, kodėl neužėjus sekmadienį popiet? Būsiu visą dieną, inventorizuosiu prekes ir su malonumu jį parodysiu. Daugiau kol kas nenoriu kalbėti; daiktas pats kalbės už save. Bent jau leiskite atsidėkoti už jūsų gerumą arbatos puodeliu!

Tikiuosi, Nitė patenkinta naujuoju lempos gaubtu. Ji yra labai miela dama ir jai, regis, jis labai patiko.

Nuoširdžiai Jūsų
Lilendas Gauntas

- Paslaptinga! - tarė Alanas, lankstydamas laiškelį ir kišdamas voką į rankinę. - Ar ketini patikrinti, kaip sakom mes, policininkai?

- Po tokios įžangos... ir pamačiusi Nitės pirkinį, - kaip galėčiau atsisakyti? Taip, manau užeiti... jei tik rankos taip neskaudės. Nori būti kartu, Alanai? Gal jis ras ir tau ką nors.

- Galbūt. Gal tiesiog liksiu prie "Patriotų". Juk turi jie pagaliau kada nors laimėti.

- Atrodai pavargęs, Alanai. Pajuodę paakiai.

- Diena tokia. Prasidėjo nuo to, kad per plauką spėjau išskirti Tarybos pirmininką ir vieną iš savo padėjėjų, kol jie mirtinai nesusipliekė berniukų kambarėlyje.

Polė surimtėjusi palinko į priekį.

- Apie ką čia kalbi?

Jis papasakojo apie Kitono susidūrimą su Norisu Ridžviku, baigė tuo, koks keistas jam pasirodė Kitonas: kelis kartus jo paminėtas žodis "persekiojimas" niekaip neišėjo Alanui iš galvos. Kai jis nutilo, Polė ilgai nieko nesakė.

- Tai kaip? - pagaliau pasiteiravo jis. - Ką apie tai manai?

- Aš mąstau, kad dar daug vandens turės nutekėti, kol tu sužinosi apie Kasl Roką viską, ką tau reikia žinoti. Ko gero, tai liečia ir mane - buvau išvykusi ilgą laiką, mažai pasakoju, kur buvau ir kas atsitiko su "maža mano bėda". Man atrodo, kad daug miestelio žmonių manimi nepasitiki. Bet gyveni, Alanai, ir įsidėmi. Žinai, kaip jaučiausi grįžusi į Roką?

Šerifas susidomėjęs papurtė galvą. Polė buvo ne iš tų, kurios dalijasi praeitimi net su juo.

- Tarsi įsijungti muilo operą, kurią kadaise buvai atpratęs žiūrėti. Net jei nematei porą metų, išsyk atpažįsti veikėjus ir jų problemas, nes jos niekad smarkiai nesikeičia. Žiūrėti tokį serialą - tai tartum apsiauti senus numintus batus.

- Kaip tai suprasti?

- Kad daug ko iš tos muilinės istorijos tu dar nežinai. Ar girdėjai, kad Denforto Kitono dėdė buvo Džuniper Hile tuo pat metu kaip Nitė?

- Ne.

Polė linktelėjo.

- Maždaug keturiasdešimties jis psichiškai sunegalavo. Mano mama sakydavo, kad Bilas Kitonas yra šizofrenikas. Nežinau, ar tai tikslus terminas, gal tiesiog tokį ji dažniausiai girdėdavo per televizorių, bet jam iš tikro buvo kažkas negerai. Prisimenu, matydavau, kad jis pastveria kokį nors žmogų gatvėje ir ima priekabiauti kokiu nors pretekstu: dėl nacionalinės skolos, kad Džonas Kenedis buvo komunistas ir panašiai. Aš tada buvau maža mergaitė. Mane jis gąsdino, Alanai, tiek tai žinojau.

- Visai suprantama.

- Arba kartais eidavo gatve nuleidęs galvą ir kalbėdavosi pats su savimi tai garsiu, tai vos girdimu balsu. Mama liepdavo niekuomet neužkalbinti jo tokio, net einant į bažnyčią. Pagaliau jis mėgino nušauti savo žmoną. Bent jau esu šitai girdėjusi, bet tu žinai, kaip laikui bėgant faktai iškraipomi. Gal jis tik pamojavo priešais ją tarnybiniu savo ginklu. Tačiau vis tiek jį uždarė į kalėjimą. Ten ištyrė, ir išsiuntė į Džuniper Hilą.

- Ar jis vis dar ten?

- Jau miręs. Po to, kai nustatė diagnozę, jo psichinė būklė sparčiai degeneravo. Mirė jis katatonijos būklės, bent taip girdėjau.

- Viešpatie.

- Bet tai dar ne viskas. Ronis Kitonas, Denforto tėvas ir Bilo Kitono brolis, aštuntojo dešimtmečio viduryje ketverius metus praleido Karo veteranų ligoninės Toguse psichiatrijos skyriuje. Dabar jis slaugos namuose. Alzheimerio liga. Dar buvo Denforto teta, galbūt pusseserė, negaliu tiksliai pasakyti, kuri nusižudė šeštajame dešimtmetyje po kažkokio skandalo. Negaliu tvirtinti, bet esu girdėjusi, kad ji mėgo moteris labiau už vyrus.

- Liga giminėje paveldima, tai nori pasakyti?

- Ne, - atsakė ji. - Nenoriu daryti jokių išvadų ir prielaidų. Tik žinau šito miestuko istoriją geriau nei tu, istoriją, apie kurią nekalbama Liepos 4-osios mitinguose. Tiesiog išklojau, ką žinau, tau. Daryti išvadas - policijos darbas.

Paskutinę frazę Polė ištarė taip formaliai, kad Alanas susijuokė, bet vis tiek jautė nerimą. Ar beprotystė gali būti paveldima? Koledže per psichologijos pamokas jį mokė, jog tai bobučių tauškalai. Po kelerių metų Olbanio policijos akademijoje dėstytojas tvirtino priešingai, esą kai kada tai pasitvirtina: kai kurias psichines ligas galima atsekti giminės medyje taip pat aiškiai, kaip mėlynas akis ar nepaprastą lankstumą. Jis pateikė alkoholizmo pavyzdį. Ar minėjo ką apie šizofreniją? Alanas negalėjo prisiminti. Studentavimo metai seniai praeityje.

- Berods reikia pradėti rinkti medžiagą apie Patranką, - liūdnai tarė šerifas. - Žinai ką, Pole, mintis, kad Kasl Roko tarybos pirmininkas ima virsti žmogumi-granata nė kiek nepraskaidrina mano gyvenimo.

- Aišku, ne. Gal taip ir nėra. Tiesiog pamaniau, jog tau reikėtų žinoti. Žmonės mielai atsakinės į tavo klausimus... jei tik žinosi, ko klausti. Jeigu ne, jie su šypsena stebės, kaip tu suki didelius ratus aplinkui, ir nė neprasižios.

Alanas šyptelėjo. Tai tiesa.

- Bet tai dar ne viskas, Pole. Kai Patranka išėjo, atėjo garbusis Vilis. Jis...

- Ššš! - giežtai nutildė Polė, ir Alanas nustebęs nutilo. Ji apsidairė, tartum tikrindama, ar niekas nesiklauso jų pokalbio, po to vėl atsigręžė į jį. - Kartais aš bijau dėl tavęs, Alanai. Jeigu neišmoksi būti atsargesnis, po dvejų metų lėksi iš policijos, taip ir nesupratęs, kas nutiko. Privalai būti atsargesnis. Jeigu Denfortas Kitonas tau atrodo žmogus-granata, šis žmogus - granatsvaidis.

Pengbornas pasilenkė arčiau ir tarė:

- Jis ne granatsvaidis. Jis yra savim pasitikintis pasipūtęs mulkis, štai kas.

- Kazino "Nait"?

Alanas linktelėjo.

Ji uždėjo savo rankas ant jo rankų.

- Vargšelis. O atodė toks apsnūdęs miestukas iš pirmo žvilgsnio, a?

- Paprastai toks ir yra.

- Ar jis išėjo užsiutęs?

- O taip, - atsakė šerifas. - Tai antras mano pokalbis su garbiuoju Viliu apie "Nait" kazino legalumą. Jaučiu, kad bus dar keletas, kol katalikai pagaliau atidarys tą prakeiktą įstaigą ir visi su tuo susitaikys.

- Vadinasi, jis yra savim pasitikintis pasipūtęs mulkis? - dar tyliau paklausė Polė. Jos veidas buvo rimtas, o akyse žaidė velniukai.

- Taip. Dabar tie ženkliukai. Dar viena raukšlė.

- Ženkliukai?

- Brūkšniu perbrauktas lošimo automatas vietoj linksmo veido. Nenė taip pat tokį segi. Man įdomu, kieno tai idėja.

- Veikiausiai Dono Hemphilo. Jis ne tik geras baptistas, jis priklauso respublikonų valstybiniam komitetui. Donas šį tą išmano apie kampanijas, bet tikiuosi, jog jau suprato, kad viešąją nuomonę paveikti daug sunkiau, kai įsipainiojusi religija, - Polė paglostė jo rankas. - Nusiramink, Alanai. Būk kantrus. Lauk. Iš to ir susideda Kasl Roko gyvenimas: ramybė, kantrumas ir laukimas, kol išsisklaidys smarvė. Gerai?

Šerifas nusišypsojo, apvertė plaštakas ir suėmė Polės rankas... švelniai. Labai švelniai.

- Taip, - atsakė jis. - Nori draugijos šįvakar, mieloji?

- Ach, Alanai, aš nežinau...

- Jokių plekšnojimų ir kutenimų, - užtikrino jis. - Aš užkursiu židinį, pasėdėsime priešais jį, o tu man ištrauksi dar kelis lavonus iš miesto spintos.

Polė vangiai nusišypsojo.

- Man regis, tu matei visus lavonus, apie kuriuos aš sužinojau per paskutiniuosius šešis septynis mėnesius, įskaitant mano. Jeigu nori toliau tęsti Kasl Roko studijas, tau derėtų susidraugauti arba su senuoju Leniu Partidžu... arba su *ja,* - Polė parodė galva į Nenę ir truputį tyliau pridūrė: - Tik Lenis nuo Nenės skiriasi tuo, kad Lenis pasitenkina žinojimu. O Nenė Roberts mėgsta pasinaudoti savo žiniomis.

- Tai yra?

- Tai yra, toji dama savo turtą įsigijo ne rinkos kaina, - atsakė Polė.

Alanas valandėlę susimąstęs į ją žiūrėjo. Niekad nebuvo matęs draugės, apimtos tokios nuotaikos: analizuojančios, šnekios ir prislėgtos tuo pat metu. Nuo to laiko, kai tapo jos draugu, o vėliau - meilužiu, Pengbornas pirmą kartą susimąstė, ar klauso Polės Čalmers... ar vaistų.

- Manau, šį vakarą bus geriau pabūti atskirai, - staiga apsisprendė ji. - Aš nesu gera kompanionė tokios nuotaikos kaip dabar. Matau iš tavo žvilgsnio.

- Pole, tai netiesa.

- Aš grįšiu namo ir ilgai gulėsiu karštoje vonioje. Daugiau kavos negersiu, išjungsiu telefoną, eisiu anksti miegoti, ir visai gali būti, jog rytoj pabusiu kaip nauja moteris. Tuomet galėsim... na, žinai. Jokių plekšnojimų, bet gerai pasikutenti.

- Man neramu dėl tavęs, - tarė jis.

Moters rankos švelniai sujudėjo jo delnuose.

- Aš žinau. Tai nepadeda, bet aš labai dėkinga už tai, Alanai. Daugiau, nei gali įsivaizduoti.

2

Pravažiuodamas "Įkaušusį tigrą" pakeliui namo iš Kasl Roko automobilių parko, Hagas Prystas pristabdė... po to vėl padidino geitį. Jis grįžo namo, pastatė savo "Biuiką" kieme ir nuėjo į namą.

Jis turėjo du kambarius: viename miegojo, antrame veikė visa kita. Pastarojo kambario centre riogsojo stalas, užverstas aliuminio padėkliukais nuo šaldytų pietų (ant jų buvo primaigyta nuorūkų). Priėjęs prie atviros spintos, Hagas pasistiebė ant pirštų galiukų ir pagraibė viršutinėje lentynoje. Vieną akimirką jam pasirodė, kad lapės uodega dingo, kažkas atėjo ir pavogė ją, ir panika suspaudė skrandį. Po to pirštai užčiuopė šilkinį kailiuką, ir Hagas giliai atsiduso.

Didžiąją dienos dalį jis pramąstė apie tą daikčiuką, svajojo, kaip prisiriš prie savo "Biuiko" antenos, kaip puikiai ji ten atrodys plevėsuodama vėjyje. Jis ketino pririšti dar šį rytą, bet lijo ir jam nesinorėjo paversti uodegos šlapia mazgote. Glostydamas tankų kailiuką, jis vėl išėjo laukan, paspyręs pasimaišiusią skardinę nuo sulčių. Viešpatie, kaip gera!

Nuėjęs į garažą (kuriame buvo tiek šlamšto, jog nuo 1984-ųjų nebetilpo automobilis), šiaip taip surado galiuką storos vielos. Mintyse sukūrė planą: pradžioje pritaisys lapės uodegą prie antenos, po to pavalgys, o tada nuva-

žiuos į Grynsparką. Anoniminiai alkoholikai susitinka Amerikos legionierių rūmuose septintą valandą. Galbūt jau per vėlu pradėti naują gyvenimą... bet ne per vėlu tai patikrinti.

Padaręs iš vielos kilpą, užveržė ją ant uodegos storgalio ir jau taisėsi sukti kitą galą prie antenos, bet judesiai, iš pradžių buvę tokie užtikrinti, sulėtėjo. Hagas pajuto, kad pasitikėjimas traukiasi, palikdamas vietą abejonei.

Jis matė save sustojant Amerikos legionierių aikštelėje, ir tai gerai. Matė save nueinantį į susitikimą, tai irgi gerai. Bet po to pamatė vaiką, panašų į tą asilą, iššokusį priešais jo furgoną anądien, kuris eina pro aikštelę tuo metu, kai jis pasakoja esąs Hagas P., bejėgis priešintis alkoholizmui. Vaiko akį patraukia ryškiai oranžinis blyksnis nuo aikštelės. Jis prieina prie "Biuiko", apžiūri lapės uodegą: iš pradžių paliečia, po to ima glostyti. Tada apsidairo ir nieko nepastebėjęs nutraukia ją nuo antenos. Hagas matė, kaip tas vaikigalis eina į vietinių žaidimų automatų salę ir giriasi draugams: "Ei, žiūrėkite, ką nukniaukiau legionierių aikštelėje. Nebloga, ar ne?"

Hago širdis pritvinko bejėgiško pykčio, lyg tai jau būtų atsitikę. Jis paglostė lapės uodegą, apsidairė, tartum tikėtųsi pamatyti prietemoje susirinkusį ilgapirščių vaikų būrelį prie Kasl Hilo kelio, kurie laukia, kol jis nueis į vidų ir įkiš mikrobangėn porą šaldytų pietų, kad galėtų stverti jo lapės uodegą.

Ne. Geriau nevažiuoti. Šiuolaikiniai vaikai neturi jokio atsakomybės jausmo. Gali pavogti bet ką tiesiog dėl paties vogimo. Palaikys dieną dvi, o paskui nušveis kur į griovį ar tuščią aikštelę. Hagui suspaudė širdį pagalvojus, beveik pamačius, kaip jo mielas žaisliukas guli paliktas šiukšliname griovyje, mirksta lietuje, praranda spalvą kartu su "Bigmakų" popieriais ir sulankstytomis alaus skardinėmis.

Būtų *beprotystė* šitaip rizikuoti.

Jis nusuko vielą nuo antenos, parsinešė uodegą namo ir vėl padėjo ant viršutinės lentynos. Tik dabar uždarė spintos duris, bet jos nesilaikė.

Reikės įsitaisyti spyną, pagalvojo Hagas. *Vaikai bet kur įsilauš. Šiais laikais nieko nėra švento. Visiškai nieko.*

Jis nuėjo prie šaldytuvo, išsiėmė skardinę alaus, bet pagalvojęs padėjo ją į vietą. Alus - net keturios penkios skardinės - nesugrąžins jam ramybės. Tik ne šįvakar. Jis atidarė bufeto apačią, pasikuitė tarp pigių puodų bei keptuvių ir rado puspilnį "Black Velvet" butelį, laikomą ekstra atvejams. Prisipylė pusę stiklinės nuo drebučių, pagalvojo, po to pripildė ją pilną. Nugėrė gurkšnį, pajuto karščio sprogimą pilve, vėl pripildė. Jautėsi mažumėlę geriau, šiek tiek atsipalaidavęs. Žvilgtelėjo į spintą ir nusišypsojo. Ji ten saugi, bus dar saugesnė, kai jis parsineš iš "Western Auto" gerą stiprią spyną ir įtaisys į duris. Saugi. Gera turėti tai, ko tau tikrai reikia, bet dar geriau, kai tas daiktas yra saugus. Tai geriausia.

Staiga šypsena nuvyto.

Ar dėl to ją pirkai? Laikyti ant viršutinės lentynos užrakintoje spintoje?

Hagas vėl gurkštelėjo. Ką gi, tarė sau, gal tai ir nelabai gerai. Bet geriau, negu atiduoti kokiam ilgapirščiui vaikui.

- Šiaip ar taip, - balsu tarė jis, - dabar ne 1955-ieji. Dabar modernūs laikai.

Jis pritardamas palinksėjo, bet viena mintis nedavė ramybės: "Kokia nauda iš tos lapės uodegos čia? Kokia nauda jam ar kam nors kitam?"

Bet kiti du tys gurkšniai šią abejonę įveikė. Lapės uodegos laikymas ant lentynos atrodė pats logiškiausias, racionaliausias sprendimas pasaulyje. Jis nutarė atidėti pietus; toks protingas sprendimas buvo vertas dar kelių burnelių.

Hagas vėl prisipylė stiklinaitę, atsisėdo ant taburetės su metalinėmis kojomis ir prisidegė cigaretę. Sėdėdamas taip, gerdamas ir kratydamas pelenus ant vieno aliuminio padėklo, jis pamiršo lapės uodegą ir ėmė galvoti apie Nitę Kob. Beprotė Nitė. Jis iškrės jai kiaulystę. Galbūt kitą savaitę, gal dar kitą... bet labiausiai tikėtina, kad dar šią. Misteris Gauntas sakė jam, jog nemėgsta gaišti laiko, ir Hagas norėjo juo patikėti.

Jis to laukė.

Tai prasklaidys monotoniją.

Hagas gėrė, rūkė, o kai nulūžo purvinoje siauroje lovoje kitame kambaryje, jo veide švietė šypsena.

3

Vilmos Jeržyk pamaina "Hemphilo" prekybos centre baigėsi septintą, kai parduotuvė buvo uždaroma. Ji sustojo savo kieme po septynių penkiolika. Iš svetainės lango pro užuolaidas sklido silpna šviesa. Ji įėjo į namą ir pauostė. Užuodė makaronus su sūriu. Neblogai... bent jau kol kas.

Pitas tysojo su batais ant kušetės ir žiūrėjo "Laimės ratą". Ant jo kelių gulėjo "Press-Herald".

- Perskaičiau tavo raštelį, - pasakė jis, skubiai sėsdamasis ir dėdamas laikraštį į šalį. - Užstačiau troškinį. Pusę aštuonių bus gatavas, - jis žvelgė į ją atviromis ir truputį bailiomis rudomis akimis kaip norintis įtikti šuo. Pitas Jeržykas buvo anksti ir sėkmingai ištreniruotas. Jis turėjo savo trūkumų, bet jau seniai Vilma nebuvo radusi jo gulinčio ant kušetės su batais, dar seniau jis buvo išdrįsęs namuose prisidegti savo pypkę, ir tikriausiai pradėtų snigti rugpjūtį, jeigu jis nusišlapinęs pamirštų nuleisti dangtį.

- Ar nukabinai skalbinius?

Jo atvirame apvaliame veide atsirado kaltės ir sąmyšio išraiška.

- Jėzau! Užsiskaičiau laikraštį ir visai pamiršau! Tuojau pat einu, - jis jau graibė batų.

- Nieko, - pasakė Vilma, eidama į virtuvę.

- Vilma, aš nukabinsiu!

- Nesirūpink, - saldžiai atsakė ji. - Nenorėčiau, kad atsisakytum savo laikraščio ar televizoriaus vien todėl, jog aš ištisas šešias valandas stovėjau prie kasos. Sėdėk, Piteri. Ilsėkis.

Ji nė neatsisuko patikrinti jo reakcijos; per septynerius vedybinio gyvenimo metus Vilma įsitikino, kad Piteris Jeržykas daugiau negali jos niekuo nustebinti. Jis kelias minutes pastovės įskaudintas ir truputį nusivylęs, kaip žmogus, kuris ką tik išėjo iš tualeto ir neprisimena, ar nusišluostė, po to eis dengti stalo troškiniui. Jis daug klausinės apie pamainą parduotuvėje, įdėmiai klausysis atsakymų ir nė žodžio neįterps pasakodamas apie savo darbo dieną "Williams-Brown", stambioje nekilnojamojo turto agentūroje Oksforde. Tai buvo visiškai normalu, nes Vilmai nekilnojamasis turtas atodė nuobodžiausias dalykas pasaulyje. Po vakarienės jis neprašomas suplaus indus,

o ji skaitys laikraščius. Visa tai jis darys todėl, kad pamiršo vieną nedidelį darbelį. Vilma pati galėjo nukabinti skalbinius; tiesą sakant, ji mėgo čiupinėti ir uostyti visą dieną saulėje prakabėjusius skalbinius, bet neketino nusileisti Piteriui. Tai buvo mažytė jos paslaptis.

Ji turėjo daug tokių paslaptėlių, kurias saugojo dėl tos pačios priežasties: kare išnaudoji kiekvieną pranašumą. Kai kada grįžus namo, jai tekdavo valandą ar net dvi kovoti, kol suvarydavo Pitą į ožio ragą ir slaptame mūšio žemėlapyje pakeisdavo baltus jo smeigtukus savo raudonais. Šį vakarą pranašumą pasiekė nepraėjus dviems minutėms, kai ji peržengė slenkstį. Vilmai tai patiko.

Širdyje ji tikėjo, kad vedybinis gyvenimas yra amžina kova, o tokiame ilgame mūšyje, kur nevalia imti įkaitų, nevalia užleisti jokių pastatų, palikti nepatikrintų vietovių, lengva pergalė prarasdavo savo skonį. Bet tas metas dar neatėjo, todėl ji lengva širdimi po masyvia krūtine išėjo į kiemą, pasispaudusi po pažastimi skalbinių pintinę.

Kiemo viduryje ji nustebusi sustojo. Kur, po galais, paklodės?

Ji iškart turėjo pastebėti baltuojančius tamsoje stačiakampius, bet jų nesimatė. Ar juos nupūtė vėjas? Juokinga! Vėjelis šiandien vos dvelkė. Gal juos kas pavogė?

Tuomet pūstelėjo vėjo gūsis, ir ji išgirdo garsų pliaukštelėjimą. Gerai, jos yra... *kažkur*. Kai esi vyriausia duktė trylikos vaikų katalikų šeimoje, žinai, kaip plazda ant virvės paklodė. Bet tas garsas buvo kažkoks keistas. Sunkus.

Vilma žengė žingsnį pirmyn. Jos veidas, ir taip nuolat debesuotas, kaip moters, visą laiką laukiančios bėdos, apsiniaukė. Dabar ji jau matė paklodes... ar tai, kas buvo paklodės. Bet jos buvo *tamsios*.

Vilma prisiartino, kieme pūstelėjo vėjukas. Tamsūs keturkampiai išsipūtė, ir nespėjus ištiesti rankos kažkas sunkus ir glitus pliaukštelėjo per kūną. Kažkokia lipni masė aptėškė jai veidą, kažkas šlapia prilipo prie krūtinės. Atrodė, lyg šalta, gliti ranka bando ją sugriebti.

Vilma nebuvo iš tų moterų, kurios dažnai rėkia, bet dabar ji suklykė, mesdama iš rankų pintinę. Vėl pasigirdo pliaukštelėjimas, ir misis Jeržyk pabandė išsisukti nuo tų daiktų, atsiradusių priešais ją. Kairė koja kliudė iš vytelių pintą krepšį, ji suklupo, bet neišsitiesė visu ūgiu tik laimės ir greitos reakcijos dėka.

Sunkus šlapias daiktas tėškėsi į nugarą; tiršta masė nutekėjo iš abiejų kaklo pusių. Vilma vėl suriko ir keturiomis nuropojo po džiovykla. Iš po skarelės išsprūdo kelios plaukų sruogelės ir kuteno skruostus. Ji nekentė to jausmo... bet dar labiau negalėjo pakęsti to lipnaus, šalto ir drėgno glostymo.

Atsilapojo virtuvės durys, ir kieme pasigirdo išgąstingas Piterio balsas:

- Vilma? Vilma, kas tau?

Užpakalyje vėl tas pliaukšėjimas; atgrasus garsas, kaip juokas iš purvu užkimštos gerklės. Kitame kieme aukštu, isterišku balsu ėmė skalyti Heiverhilų mišrūnas, ir tai anaiptol nepataisė Vilmos nuotaikos.

Ji atsistojo ir pamatė atsargiai laipteliais besileidžiantį Pitą.

- Vilma? Tu nukritai? Ar nieko neatsitiko?

- Taip! - piktai suriko ji. - Taip, nugriuvau! Taip, nieko neatsitiko! Įjunk prakeiktą šviesą!

- Ar susižeidei...

- Įjunk prakeiktą ŠVIESĄ! - sustaugė Vilma ir perbraukė ranka per palto priekį. Pasirodo, jis buvo išteptas gličia tyre. Ji taip įsiuto, kad matė savo pulsą it spingčiojančią lempą priešais akis... ir labiausia pyko ant savęs, kam išsigando. Kad ir vieną akimirką.

Au! Au! Au!

Sumautas šunėkas kaimynų kieme neriasi iš kailio. Viešpatie, kaip ji nekenčia šunų, ypač gerklingų.

Pito siluetas dingo nuo virtuvės laiptų. Atsidarė durys, ranka kyštelėjo vidun, ir įsižiebė lempa, ryškiai nušviesdama vidinį kiemą.

Vilma pasižiūrėjo į save - tamsiai ruda dėmė per naujojo rudeninio palto priekį. Ji energingai persibraukė delnu per veidą, ištiesė ranką ir pamatė, kad ji taip pat ruda. Per nugarą ritosi srovelė.

- Purvas! - ji apstulbo iš netikėtumo, nejučiomis ištarė tai garsiai. Kas galėjo padaryti tokią niekšybę? Kas *išdrįso*?

- Ką sakai, brangioji? - paklausė Pitas. Jis ėjo prie jos, bet sustojo per protingą atstumą. Vilmos veido išraiška Pitui Jeržykui pasirodė labai grėsminga: atrodė, jog po oda sukiršino gyvačių lizdą.

- Purvas! - suriko ji, atkišdama rankas jam... į jį. - Purvas, sakau! Purvas!

Pitas pasižiūrėjo už žmonos ir pagaliau suprato. Vilma pasisuko ton pusėn. Virš virtuvės durų įtaisytas žibintas negailestingai apšvietė džiovyklą ir daržą. Paklodės, kurias ji išskalbė, dabar kabojo prisegtos it skudurai. Jos buvo ne tik kad išteptos purvu: jos buvo išmurkdytos purve, išvoliotos.

Vilma apžvelgė daržą ir pamatė duobes, iš kurių purvas buvo semtas. Pamatė žolėje niekadėjo ištryptą takelį, kai jis lakstė nešiodamas ir mėtydamas žemes.

- Kad jis prasmegtų! - suriko Vilma.

- Vilma... eik vidun, širdele, aš... - suvapėjo Pitas, paskui nušvito sugalvojęs. - Aš padarysiu arbatos.

- Susikišk tą arbatą! - suspigo Vilma, kiek leido gerklė, ir Heiverhilų šuo visai pašėlo. Och, kaip ji nekenčia šunų, jis išves ją iš proto, tas susmirdęs šunpalaikis!

Apimta įniršio ji puolė paklodes, įsitvėrė į jas ir ėmė tempti žemėn. Pirštai įsikibo į virvę, toji sugaudė it gitaros styga. Šlumštelėjo ant jos kabojusios paklodės. Sugniaužusi kumščius, užsimerkusi kaip įsiūčio pagautas vaikas, Vilma pašoko ir nusileido ant vienos iš jų. Paklodė švirkštelėjo ant kojinių purvo čiurkšlėmis. To jau buvo per daug. Ji prasižiojo ir išstaugė savo tūžmastį. O, ji suras, kas tai padarė. Taaai jau tikrai. Geriau patikėkit. O kai suras...

- Ar jums nieko neatsitiko, misis Jeržyk? - nuskambėjo sunerimęs misis Heiverhil balsas.

- Taip, po velnių, mes geriame ... ir žiūrime Lorensą Velk, gal gali užčiaupti tą savo šunį? - suriko Vilma.

Giliai alsuodama ji nulipo nuo žemėtos paklodės, plaukai, išsprūdę iš po skarelės, karojo į visas puses. Vilma kaip pakliuvo juos sukišo atgal. Sumauti šunys išves ją iš proto. Sumauti plačiagerkliai šu...

Mintys ūmai nutrūko vos nepokštelėjusios.

Šunys.

Sumauti plačiagerkliai šunys.

Kas gyvena Fordo gatvėje kaimynystėje?
Taigi Nitė Kob, štai kas.

Jos šuo skalijo visą pavasarį, tie jauno šuns kiauksėjimai įkyrėjo iki gyvo kaulo, kol galiausiai Vilma paskambino Nitei ir pasakė, kad jeigu ji neužtildysianti savo šuns, turės su juo atsisveikinti. Po savaitės, kai niekas nepasikeitė (bent jau ne tiek, kad Vilma galėtų pripažinti), ji vėl paskambino misis Kob ir pagrasino paskambinti policijai. Kitą vakarą, kai tas šunėkas vėl ėmė laidyti gerklę, ji taip ir padarė.

Po savaitės Nitė pasirodė parduotuvėje (priešingai negu Vilma, Nitė buvo iš tų žmonių, kurie turi gerai viską apsvarstyti, netgi sukramtyti, kol imasi kokių nors veiksmų). Ji atsistojo į eilę prie Vilmos kasos, nors nieko nepirko. Kai atėjo jos eilė, ji spigiu bejėgiu balseliu išspaudė: “Liaukitės lindusi prie manęs ir mano Raiderio, Vilma Jeržyk. Jis geras šunytis, todėl geriau liaukitės.”

Vilmos, visuomet pasirengusios kautynėms, nė kiek nešokiravo tas išpuolis darbo vietoje. Tiesą sakant, tai jai netgi patiko.

- Ponia, jūs dar nežinote, kas yra nemalonumai. Bet jeigu neužčiaupsit savo prakeikto šuns, sužinosite.

Misis Kob buvo balta kaip pienas, bet ji atsitiesė prispaudusi savo rankinę taip smarkiai, kad gyslos išsišovė iki pat alkūnių, ir tarusi: “Aš jus įspėju”, išskubėjo lauk.

- Tik pamanykit, prileidau į kelnes! - suriko įkandin Vilma (kautynių skonis visuomet pakeldavo jai nuotaiką), bet Nitė neatsigręžė, tik dar paspartino žingsnį.

Po to šuo nutilo. Vilmą tai truputį liūdino, nes pavasaris buvo gana nuobodus. Pitas nerodė jokių maišto ženklų, ir Vilmą apėmė besibaigiančios žiemos nuobodulys, kurio, regis, negalėjo išsklaidyti šviežia pievų ir medžių žaluma. Spalvų ir prieskonių jos gyvenimui galėjo suteikti tik geras pyktis. Kurį laiką atrodė, kad beprotė Nitė puikiai tiks į priešininkes, bet šuo greitai išmoko gerų manierų, ir Vilmai teko kitur ieškoti pramogų.

Vieną gegužės vakarą jos šuo vėl pradėjo loti. Sulojo vos kelis kartus, bet Vilma pripuolė prie telefono ir paskambino Nitei, - ji buvo pasižymėjusi jos numerį telefonų knygelėje, kad išnaudotų tokią progą.

Ėjo tiesiai prie reikalo: “Čia Vilma Jeržyk, brangioji. Paskambinau pasakyti, kad jeigu neužčiaupsi to savo šuns, aš pati tą padarysiu.”

- Jis jau liovėsi! - sušuko Nitė. - Parvedžiau namo, kai tik pradėjo loti! Palikit mane ir Raiderį ramybėje! Aš įspėjau jus! Jei ne - pasigailėsite!

- Neužmiršk, ką sakiau, - tarė Vilma. - Man įgriso. Kitą kartą, kai jis prasižios, nesivarginsiu kviesti policiją. Ateisiu ir pati perpjausiu jam gerklę.

Ji padėjo ragelį, neleidusi Nitei atsakyti. Pagrindinė taisyklė karinėse operacijose su priešu (giminėmis, kaimynais, sutuoktiniais) yra tokia: paskutinis žodis turi būti agresoriaus.

Nuo tos dienos šuo nė karto neamtelėjo. Na, gal ir sulojo kada, bet Vilma neišgirdo. Šiaip ar taip, ji niekad nebuvo labai pastabi, be to, Vilma įsitraukė į kur kas vaisingesnį barnį su grožio salono savininke Kasl Vju. Vilma beveik pamiršo Nitę su Raideriu.

Bet gal Nitė jos nepamiršo. Misis Jeržyk dar vakar matė Nitę naujojoje parduotuvėje. Ir jeigu žvilgsniu būtų galima žudyti, ji būtų kritusi negyva tiesiai ant grindų.

Stovėdama prie supurvintų, išdirbtų paklodžių, Vilma prisiminė bailų ir įžūlų žvilgsnį tos kalės veide, prisiminė, kaip pakilo lūpa, sekundę apnuogindama dantis. Vilma puikiai skyrė neapykantos išraišką, ir būtent tokią matė vakar Nitės Kob veide.

Aš įspėjau jus... pasigailėsite.

- Vilma, eime vidun, - pasakė Pitas. Jis švelniai apglėbė jos pečius.

Misis Jeržyk išsisuko.

- Atsikabink.

Pitas atsitraukė per žingsnį. Atrodė, kad jam norisi grąžyti rankas, bet nedrįsta.

Gal ji taip pat pamiršo, svarstė Vilma. *Kol nesusitiko manęs vakar naujoje parduotuvėje. O gal ji planavo kažką*

(aš įspėjau jus)

savo trenktoje makaulėje visą laiką, bet pamačiusi mane ėmė veikti.

Per kelias sekundes Vilma priėjo išvadą, kad čia buvo Nitė; su kuo dar per kelias paskutines dienas ji sukryžiavo žvilgsnius ir kas galėtų jausti jai pagiežą? Mieste yra ir daugiau žmonių, kurie jos nemėgsta, bet toks triukas, toks niekingas bailus pokštas labiausiai tikėtinas iš Nitės. Tinka prie to baime ir

(pasigailėsite)

neapykanta atmiešto šypsnio. Pati Nitė priminė šunį, drįstantį kąsti tik tuomet, kai auka atgręžusi nugarą.

Taip, tai Nitės darbas, jokios abejonės. Kuo daugiau Vilma apie tai galvojo, tuo labiau stiprėjo jos įsitikinimas. Tai nedovanotina. Ne todėl, kad suterliotos paklodės. Ne todėl, kad tai niekingas pokštas. Net ne dėl to, kad taip galėjo pasielgti tik nevisprotis.

Neatleistina todėl, kad Vilma nusigando.

Tiesa, tik akimirksnį, kai glitus rudas pavidalas pliaukštelėjo tamsoje per veidą, paglostė it šalta monstro ranka... bet net sekundės baimės buvo per daug.

- Vilma? - pratarė Pitas, kai žmona pasisuko į jį. Jam nepatiko jos veido išraiška, pasirodžiusi žibinto šviesoje: kampuoti ir šešėliuoti bruožai. Jam nepatiko ir žvilgsnis. - Širdele? Ar viskas gerai?

Vilma nudrožė pro jį net nežvilgtelėjusi. Pitas nuskubėjo įkandin žmonos į namą... prie telefono.

4

Nitė sėdėjo savo svetainėje su Raideriu prie kojų, laikydama ant kelių naują Florencijos stiklo gaubtą. Buvo dvidešimt minučių po septynių, kai suskambo telefonas. Ji krūptelėjo ir suspaudė gaubtą tvirčiau, su baime ir nepasitikėjimu žvelgdama į telefoną. Jai pasirodė, - tai, žinoma, kvaila, bet Nitė negalėjo atsikratyti tokių jausmų, - kad skambina koks nors Valdžios Žmogus ir lieps grąžinti nuostabųjį gaubtą, nes jis priklauso kam nors kitam, nes toks mielas daiktas jokiais būdais negali priklausyti Nitei, kad jau pati mintis skamba juokingai.

Raideris pakėlė akis lyg klausdamas, ar ji pakels pagaliau ragelį, po to nuleido snukį ant letenų.

Nitė atsargiai pastatė gaubtą ir pakėlė ragelį. Tai veikiausiai Polė, norinti paprašyti ką nors nupirkti “Hemphile” pietums prieš darbą.

- Alio, Kobų namai, - sausai pasakė ji. Visą gyvenimą ji bijojo Valdžios Žmogaus ir suprato, kad geriausia tą baimę nugalėti pačiai kalbant kaip valdžios žmogui. Baimės tai nenugindavo, tačiau bent jau sutur̃ėdavo.

- Žinau, ką padarei, kvaila kale! - drėbė balsas iš ragelio. Tai buvo taip netikėta ir skaudu kaip dūris ledo skaldikliu.

Nitei užėmė kvapą, veide sustingo siaubas, o širdis pamėgino kilti jos gerkle. Raideris vėl klausiamai į ją pasižiūrėjo.

- Kas... kas...

- Tu velniškai gerai žinai kas, - atšovė balsas, ir Nitė iš tiesų suprato. Tai buvo Vilma Jeržyk. Tai ta pikta ragana.

- Jis nelojo! - suspigo plonu balsu Nitė, it įtraukusi visą helio baliono turinį. - Jis jau užaugo ir daugiau nebeloja! Raideris prie mano kojų!

- Ar gerai pasismaginai mėtydama purvą ant mano paklodžių, šliure? - Vilma siuto. Ta moteris bando vaizduoti, kad kalbama tik apie šunį.

- Paklodžių? Kokių paklodžių? Aš... aš... - Nitė pasižiūrėjo į Florencijos stiklo gaubtą ir tarytum pasisėmė iš jo stiprybės. - Palik mane ramybėje! Tai tu beprotė, ne aš!

- Aš tau už tai neatleisiu. Neleisiu, kad kas nors vaikščiotų į mano kiemą ir purvintų paklodes, kai manęs nėra namie. Niekam. NIEKAM! Supratai? Ar suprato tavo trenkta smegeninė? Nesužinosi kur, kada ir, juo labiau, kaip, bet aš tave... pamokysiu. Supratai?

Nitė laikė ragelį prispaudusi prie ausies. Jos veidas buvo mirtinai išblyškęs, raudonavo tik brūkšnys nuo tarpuakio iki plaukų. Ji stovėjo sukandusi dantis, skruostai pūtėsi ir vėl bliuško, kai ji traukė orą pro burną.

- Palik mane ramybėje arba pasigailėsi! - suriko ji aukštu silpnu balsu. Raideris pakilo, pastatė ausis ir sunerimęs sekė šeimininkę. Jis jautė kambaryje grėsmę. Piktai sulojo. Nitė jo neišgirdo. - Tu dar pasigailėsi! Aš... aš pažįstu žmonių! Valdžios žmonių! Gerai pažįstu! Šitai tau atsirūgs!

Žemu grėsmingu balsu Vilma ištarė:

- Prasidėjusi su manimi, tu padarei didžiausią klaidą savo gyvenime. Manęs tu nepastebėsi.

Ragelyje pasigirdo trakštelėjimas.

- Nedrįsk! - sudejavo Nitė. Jos skruostais ritosi ašaros, siaubo ir begalinio, bejėgiško pykčio ašaros. - Nedrįsk, bjaurybe! Aš... aš...

Trakštelėjo dar sykį, ir pasigirdo nutrauktos linijos zvimbimas.

Nitė padėjo ragelį ir beveik tris minutes sustingusi sėdėjo savo krėsle, įsmeigusi akis į vieną tašką. Po to pravirko. Raideris sulojęs atsirėmė priekinėmis kojomis į krėslo šoną. Moteris apsikabino jį ir ėmė lieti ašaras į kailį. Raideris laižė šeimininkei kaklą.

- Neleisiu tavęs nuskriausti, Raideri, - kalbėjo ji. Traukė saldų švaraus šuns kvapą, norėdama nusiraminti. - Neleisiu tai raganai tavęs liesti. Ji ne Valdžios Žmogus, visai ne. Ji tiesiog bjaurybė, ir jeigu mėgins skriausti tave... arba mane... ji labai pasigailės.

Po valandėlės misis Kob atsitiesė, surado už pagalvėlės užkištą popierinę nosinaitę ir nusišluostė ja akis. Ji buvo išsigandusi... bet jautė ir varstantį

pyktį. Taip ji jautėsi tada, kai paėmė iš stalčiaus po kriaukle šakutę ir įsmeigė ją į vyro gerklę.

Paėmusi nuo stalo Florencijos stiklo gaubtą, prisispaudė jį švelniai prie savęs ir tarė:

- Jeigu ji ką nors suregs, labai labai dėl to gailėsis.

Taip su gaubtu ant kelių ir šunimi prie kojų ji sėdėjo ilgai ilgai.

5

Norisas Ridžvikas lėtai važiavo Meino gatve patruline mašina ir apžiūrinėjo pastatus vakarinėje jos pusėje. Netrukus turėjo baigtis jo pamaina, ir tuo jis labai džiaugėsi. Jis prisiminė, koks puikus buvo rytas, kol tas idiotas prie jo prisikabino. Prisiminė, kaip stovėjo priešais veidrodį vyrų tualete, taisydamasis kepurę ir su pasitenkinimu galvodamas, kad atrodo... Atsiminė, bet tas prisiminimas atrodė labai senas, pageltęs it devynioliktojo amžiaus nuotrauka. Nuo tos akimirkos, kai pusprotis Kitonas jį pastvėrė, viskas pradėjo nesisekti.

Jis priešpiečiavo "Cluck-Cluck Tonite", viščiukų bare prie 19-ojo kelio. Maistas kaip paprastai buvo geras, tik jam užėjo klaikus rėmens priepuolis, po kurio paleido vidurius. Apie trečią valandą jis Tauno kelyje sužvejojo vinį ir turėjo keisti padangą. Negalvodamas, ką daro, tiesiog norėdamas nusausinti pirštus, kad geriau suimtų varžto galvutę, jis brūkštelėjo rankas į ką tik išvalytos uniformos palaidinę ir paliko keturias ryškias tepalo dėmes. Kol jis apžiūrinėjo tas nelaimingas dėmes, viduriuose vėl atsisuko kranelis, ir jam teko nerti į krūmus. Tai buvo lenktynės, kas greičiau: ar jis nusimaus kelnes, ar jos bus pridėtos. Tas lenktynes Norisui pavyko laimėti... bet nuotaika nepasitaisė pamačius krūmelius, kuriuose jis pritūpė. Jie buvo panašūs į nuodingąjį žagrenį, ir, turint omeny nesėkmingą dieną, tikrai galėjo būti jis.

Norisas lėtai šliaužė palei Kasl Roko senamiesčio pastatus: "Norway Bank and Trust", "Western Auto", "Nenės užkandinę", tuščią tarpą, kur kadaise stovėjo Tėtušio Merilo sendaikčių krautuvėlė, "Siuvi ir siuvi", "Reikalingus daiktus", "Kasl Roko įrankius"...

Norisas užgulė ant stabdžių ir sustojo kaip įkastas. Jis pastebėjo, *rodos,* pastebėjo kažką nuostabaus "Reikalingų daiktų" vitrinoje.

Ridžvikas pasižiūrėjo į galinio vaizdo veidrodėlį. Meino gatvė tuščia. Kitame prekybinio kvartalo gale staiga išsijungė šviesoforas, kelias sekundes pastovėjo juodas, kol viduje traškėjo relės. Ir ėmė žybsėti geltona šviesa. Devynios valandos.

Norisas apsisuko ir sustojo ant bordiūro. Pažiūrėjo į raciją, - gal verta surinkti 10-22 (policininkas paliko automobilį), bet apsigalvojo. Jis tik dirstels į parduotuvės langą. Prieš išlipdamas pagarsino radiją ir atsuko langą. Turėtų užtekti.

Tau tik pasirodė, įtikinėjo jis save, taisydamasis kelnes. *Tikrai. Šiandiena skirta nusivylimams, o ne atradimams. Tai tiesiog kažkieno sena "Zebco" meškerė su rite...*

Bet jam nepasirodė. Vitrinoje buvo dailiai padėta meškerė, tinklas ir pora ryškiai geltonų guminių batų, ir jie aiškiai buvo ne "Zebco". Tai buvo "Bazun". Norisas nematė tokių po savo tėvo mirties prieš šešiolika metų.

Tada jam buvo keturiolika, ir "Bazun" jis baisiai mėgo dėl dviejų priežasčių: dėl pačios meškerės ir dėl to, ką ji reiškia.

Kokios meškerės? Tiesiog pačios geriausios meškerės žvejoti ežere ir upėje.

Ką ji reiškia? Gerus laikus. Va tiek. Gerus laikus, kuriuos su savo tėvu praleido liaunas berniūkštis, vardu Norisas Ridžvikas. Gerus laikus, kai traukė mišku prie kokio nors upelio, gerus laikus valtelėje vidury Kaslo ežero, kai viskas aplinkui skendėjo baltame rūke ir jie buvo vieni savo pasaulėlyje. Pasaulėlyje, skirtame tik vyrams. Kitame pasaulyje mamos netrukus ims ruošti pusryčius, o tai irgi neblogai, bet ne taip puiku kaip šitame. Joks kitas pasaulis neprilygo ir neprilygs tam.

Po tėvo mirties "Bazun" meškerė su rite dingo. Jis prisiminė ieškojęs jos garaže po laidotuvių, bet neradęs. Apšniukštinėjo rūsį ir net tėvų sieninę spintą (nors Noriso įsitikinimu, mama greičiau laikytų joje dramblį nei meškerę), bet "Bazun" nerado. Norisas visą laiką įtarinėjo savo dėdę Filą. Kelis kartus jau net rengėsi klausti, bet atėjus tam momentui drąsa išgaruodavo.

Dabar, žiūrėdamas į šitą meškerę su rite, kuri galėjo būti kaip tik toji, jis pirmą kartą pamiršo Patranką Kitoną. Jį užvaldė ryškus atminimas: tėvas sėdi valties gale, apžergęs žvejybos reikmenų dėžę, perduoda meškerę Norisui, kad galėtų įsipilti kavos iš didelio raudono termoso su pilkais dryžiais. Ridžvikas užuodė karštos gardžios kavos kvapą, galėjo užuosti net tėvo losjoną po skutimosi; jis vadinosi "Džentelmenas iš Pietų".

Staiga jį apėmė sena širdgėla ir tėvo ilgesys. Po tiek daug metų senas skausmas vėl smelkėsi į kaulus, raumenis aršiai kaip tą dieną, kai mama grįžo iš ligoninės ir paėmusi jo rankas tarė: *Dabar turime būti labai drąsūs, Norisai.*

Vitrinos viršuje įtaisyta lempelė ryškiai atsispindėjo ritės metale, ir sena meilė, tamsi ir auksinė meilė, vėl jį užliejo. Norisas spoksojo į "Bazun" meškerę ir mąstė apie dideliame raudoname su pilkais dryžiais termose garuojančią šviežią kavą ant ramaus ežero. Jis prisiminė grublėtą kamštinę meškerės koto rankeną ir ranka iš lėto persibraukė per akis.

- Pareigūne? - pasigirdo tylus balsas.

Norisas riktelėjo ir atšoko nuo vitrinos. Jis vos neprišlapino kelnių - puiki puikios dienos pabaiga. Bet išgąstis praėjo, ir jis apsidairė. Parduotuvės tarpduryje stovėjo aukštas vyras tvido švarku ir šypsojosi.

- Ar išgąsdinau? - paklausė jis. - Atleiskite.

- Ne, - atsakė Norisas ir pats nusišypsojo. Jo širdis vis dar plakė lyg pašėlusi. - Na... šiek tiek. Aš žiūrėjau į tą meškerę ir prisiminiau senus laikus.

- Ją gavau tik šiandien, - paaiškino vyras. - Sena, bet nepaprastai puikiai išsilaikiusi. Žinote, tai "Bazun". Nelabai garsi firma, bet tikrų žvejų gerai vertinama. Ji...

- ... japoniška, - baigė Norisas. - Žinau. Mano tėvas tokią turėjo.

- Tikrai? - vyro šypsena paplatėjo. Dantys buvo kreivi, bet Ridžvikui šypsena vis vien atrodė maloni. - *Tai* sutapimas, tiesa?

- Taip, - sutiko Norisas.

- Aš esu Lilendas Gauntas, šitos parduotuvės savininkas, - jis ištiesė ranką.

Kai ilgi Lilendo pirštai suspaudė jam ranką, Norisas pajuto pasišlykštėjimą, bet prisilietimas tetruko sekundę. Kol jie sveikinosi. Norisas priskyrė

tai savo skrandžiui, vis dar neatsigavusiam nuo sugedusių moliuskų, kuriuos valgė per priešpiečius. Kitą kartą ten užsukęs jis paims viščiuką, nes jais garsėja ta vieta.

- Galiu parduoti tą meškerę už visai padorią kainą, - pasiūlė misteris Gauntas. - Kodėl jums neužėjus vidun, pareigūne Ridžvikai? Pasitartume.

Norisas sukluso. Jis tikrai nesakė šitam seniui savo pavardės. Jis prasižiojo klausti, iš kur jis sužinojo, bet prisiminė ženkliuką su vardu, prisegtą prie kišenės. Aišku, iš kur žino.

- Nelabai galiu, - parodė nykščiu per petį į patrulinį automobilį. Jis dar girdėjo savo radiją, nors tai tebuvo traškesys; niekas neskambino visą vakarą. - Aš tarnyboje, suprantate. Na taip, devintą pamaina baigiasi, bet formaliai, kol parvarau automobilį...

- Tai užtruks kokią minutę, ne daugiau, - sukranksėjo Gauntas. Jo akys linksmai sekė Norisą. - Kai aš nusprendžiu parduoti daiktą, pareigūne, ilgai negaištu. Ypač, kai jis susijęs su žmogumi, vidury nakties saugančiu mano turtą.

Norisas norėjo pasakyti, kad devinta valanda - dar ne vidurys nakties ir tokioje ramioje vietelėje, kaip Kasl Rokas, vietinių verslininkų turtą saugoti retai kada tenka, bet pasižiūrėjo į "Bazun" meškerę su rite, ir vėl jį patiesė stiprus ir šviežias ilgesys. Norisas sugalvojo ankstų savaitgalio rytą išeiti su tokia meškere ir sliekų dėže bei dideliu Nenės kavos termosu pažvejoti. Bus taip, kaip su tėvu.

- Na...

- Užeikite, - viliojo Gauntas. - Jeigu aš galiu padirbėti pasibaigus darbo valandoms, tai ir jūs galite apsipirkti budėdamas. Pagaliau, pareigūne, juk nemanote, kad šiąnakt kas nors apiplėš banką?

Norisas dirstelėjo į banko pastatą, kuris tai nušvisdavo geltona šviesoforo šviesa, tai vėl patamsėdavo, ir nusijuokė.

- Abejoju.

- Taigi?

- Gerai, - nusileido Norisas. - Bet jeigu nesusitarsim per porą minučių, tikrai turėsiu važiuoti.

Lilendas Gauntas stenėdamas susijuokė.

- Girdžiu tylų išverčiamų savo kišenių garsą, - pasakė jis. - Užeikite, pareigūne Ridžvikai, per porą minučių apsisuksime.

- Man išties norisi tos meškerės, - išsidavė Norisas. Jis suprato, kad tai visai netinkamas būdas pradėti derėtis, bet nieko negalėjo pakeisti.

- Tai ir turėsite, - atsakė misteris Gauntas. - O aš turiu jums geriausią, kokį galite įsivaizduoti, pasiūlymą, pareigūne.

Jis įleido Ridžviką į parduotuvę ir uždarė duris.

Šeštas skyrius

1

Vilma Jeržyk nepažinojo savo vyro Pito taip puikiai, kaip tarėsi.

Ketvirtadienio vakare ji atsigulė su mintimi, kad penktadienį pirmiausia apsilankys pas Nitę Kob ir Padarys Tvarką. Dažni jos pykčiai kartais tiesiog

pasimiršdavo, bet tais kartais, kai susiimdavo rimtai, būtent Vilma rinkdavosi dvikovos vietą ir ginklus. Pirma jos karingo gyvenimo būdo taisyklė buvo tokia: *Visada siek, kad paskutinis žodis būtų tavo*. Antra - *Visada pulk pirma*. Tai ji ketino atlikti Padarydama Tvarką, kitaip tariant, negaištant sutvarkyti Nitę. Ji pasakė Pitui, jog patikrins, kiek kartų galės apsukti tos beprotės galvą, kol ji nusiris nuo pečių.

Vilma neabejojo, kad pragulės visą naktį nesumerkusi akių, įsitempusi it styga, - juk tai nebe pirmas kartas. Bet ji užmigo po dešimties minučių, o pabudo atsigavusi ir keistai rami. Penktadienio ryte, sėdėdama su chalatu virtuvėje, ji pagalvojo, kad per anksti Visiems Laikams Padaryti Tvarką. Vakar savo skambučiu ji siaubingai išgąsdino Nitę; ji pastebėjo tai, nors ir buvo be galo įsiutusi. To nebūtų išgirdęs tik visiškai kurčias.

Kodėl neleidus "Mis Psichikos Ligai - 1991" dar pagyventi? Kad pagulėtų nesudėdama bluosto ir svarstydama, iš kurios pusės laukti Vilmos keršto? Kelis sykius pravažiuoti pro jos namą, paskambinėti? Kol ji gurkšnojo savo kavą (Pitas sėdėjo priešais ir susirūpinęs stebėjo ją per laikraščio viršų), jai toptelėjo mintis, kad jeigu Nitė išties yra kvanktelėjusi, kaip visi sako, jai pačiai gali neprireikti Padaryti Tvarką. Tai gali būti tas retas atvejis, kai viskas susitvarko savaime. Ši mintis Vilmą taip nudžiugino, kad ji net leidosi Pito pabučiuojama, kai jis pasiėmė portfelį ir išsirengė į darbą.

Mintis, kad jos tylus it pelė vyras gali girdyti ją vaistais, niekad nebuvo atėjusi Vilmai į galvą. Tačiau Pitas Jeržykas darė kaip tik tai, ir ne pirmą kartą.

Vilma žinojo bauginanti savo vyrą, bet nė neįtarė, kaip smarkiai. Jis gyveno ne tik baimėje; jis gyveno pagarbioje baimėje lyg kokie nors tropikų čiabuviai, kadaise gyvenę jausdami pagarbią baimę ir prietaringą siaubą Didžiajam Griaudžiančio Kalno dievui, kuris metų metus ar net kelias kartas ramiai snaudęs netikėtai pratrūkdavo mirtį nešančia, deginančia lava.

Tie tikri ar tariami čiabuviai neabejotinai turėjo savus permaldavimo ritualus. Jie kažin ar padėdavo, kai pabudęs kalnas imdavo svaidytis žaibais ir tekėti per jų kaimus ugnies upeliais, bet jie neabejotinai saugojo kiekvieno bendruomenės nario proto ramybę, kol kalnas tylėjo. Pitas Jeržykas neturėjo ypatingų ritualų Vilmai garbinti; tiko daug proziškesnės priemonės. Vaistai pagal receptą vietoj komunijos ostijos, pavyzdžiui.

Jis apsilankė pas Rėjų van Aleną, vienintelį Kasl Roko šeimos gydytoją, ir paprašė jo ko nors, kas sumažintų nerimą. Jo darbo grafikas klaikus, pasakė jis Rėjui, o augant komisiniams jam vis sunkiau palikti darbo reikalus ofise. Jis esą nutaręs, kad pats laikas pasiteirauti, ar medicina gali užglaistyti kai kuriuos smailus kampus.

Rėjus van Alenas nieko neišmanė apie žaidimo nekilnojamuoju turtu įtampą, bet puikiai įsivaizdavo, koks nerimas gali kilti gyvenant su Vilma. Pitas Jeržykas nesusidurtų su tokiomis problemomis, jeigu išvis neišeitų iš savo ofiso, bet, suprantama, ne jam tai sakyti. Jis išrašė ksanakso, išdėstė perspėjimus ir palinkėjo sėkmės bei Dievo palaimos. Pasirinkus tokią gyvenimo pakeleivę, Pitui tikrai reikės ir vieno, ir kito.

Pitas vartojo ksanaksą, bet nepiktnaudžiavo juo. Ir niekad apie jį neužsiminė Vilmai: ji išsigąstų sužinojusi, kad jis VARTOJA VAISTUS. Pitas rūpestingai slėpė vaistų receptą portfelyje tarp popierių, kuriais žmona visai

nesidomėjo. Per mėnesį jis išgerdavo penkias ar šešias piliules, dažniausiai prieš Vilmos mėnesines.

Vėliau, praeitą vasarą Vilma paskelbė karą Henrietei Longman, kuri turėjo Kasl Hile "Grožio poilsį" ir pati jame dirbo. Priežastis - nevykęs cheminis sušukavimas. Salone jodvi aprėkė viena kitą, kitą dieną susižodžiavo Hemphilo parduotuvėje, o po savaitės išsikoliojo Meino gatvėje. Kivirčas vos nevirto peštynėmis.

Po to Vilma slankiojo namuose iš vieno kampo į kitą lyg narve uždaryta liūtė ir prisiekinėjo, kad pričiups tą kalę, pasiųs ją į ligoninę. "Jai pačiai prireiks *Grožio poilsio*, kai ja užsiimsiu, - šnypštė pro sukąstus dantis Vilma. - Patikėk manim. Aš rytoj pas ją nueisiu. Nueisiu ir Padarysiu Tvarką."

Pitas su augančiu nerimu suprato, kad tai ne tuščios kalbos: Vilma rimtai ketina tai padaryti. Dievai žino, kokią košę ji gali užvirti. Jis įsivaizdavo, kaip Vilma pamurkdo Henrietės galvą į rūgšties katilą, ir moteriškė lieka visam gyvenimui plika kaip Šeina O'Konor.

Misteris Jeržykas labai vylėsi, kad žmona truputį atvės iki kito ryto, bet ji atsikėlė dar piktesnė. Sunku buvo tuo patikėti, bet buvo kaip tik taip. Tamsūs ratilai paakiuose bylojo apie bemiegę naktį.

- Vilma, - netvirtai tarė jis, - man tikrai atrodo, kad į "Grožio poilsį" tau šiandien geriau neiti. Esu tikras, jeigu apgalvotum viską...

- Apgalvojau per naktį, - atšovė Vilma, įremdama gąsdinančiai buką žvilgsnį į vyrą, - O kai atliksiu, ką sumaniau, ji daugiau niekam nedegins plaukų šaknų. Tada jai reikės šuns neregiui, kad nuvestų į tualetą. O jeigu tu, Pitai, kiši pagalius man į ratus, galėsi apsirūpinti vokiečių aviganiu iš tos pačios vados.

Neišmanydamas, ko griebtis, ir ar vaistai suveiks, Pitas matė vienintelę išeitį išvengti gresiančios katastrofos - išsiėmė buteliuką iš vidinės portfelio kišenės ir įmetė ksanakso tabletę Vilmai į kavą. Po to išėjo į darbą.

Tikrąja šio žodžio prasme tai buvo pirmoji Pito Jeržyko komunija.

Visą dieną prasikankinęs nežinioje, jis grįžo namo bijodamas, ką gali ten rasti (Henrietė Longman negyva, Vilma - kalėjime, to jis tikėjosi labiausiai). Ir nudžiugo radęs žmoną dainuojančią virtuvėje.

Pitas giliai įkvėpė, nuleido emocinį skydą ir paklausė, kaip baigėsi su Longman.

- Ji atidaro saloną tik vidurdienį, todėl per tą laiką atlyžau, - atsakė Vilma. - Bet aš vis tiek nuėjau išsiaiškinti - pagaliau juk pasižadėjau pati sau. Nepatikėsi, ji pasiūlė man stiklą chereso ir pasakė norinti grąžinti man pinigus!

- O! Nuostabu! - sušuko apsidžiaugęs ir nusiraminęs Pitas... ir tuo reikalas su Henriete baigėsi. Jis kelias dienas laukė sugrįžtančio Vilmos pykčio, bet nesulaukė, bent jau nukreipto į salono savininkę.

Jis galvojo pasiūlyti Vilmai apsilankyti pas daktarą Van Aleną ir gauti raminamųjų receptą, bet ilgai ir nuodugniai apsvarstęs atmetė tą mintį. Vilma sumaltų jį į miltus, jeigu jis patartų jai GERTI NARKOTIKUS. NARKOTIKAI skirti narkomanams, o trankviliantai - skystablauzdžiams. Ji priims gyvenimą tokį, koks jis yra, ačiū. Be to, nenoriai pripažino Pitas, tiesos nenuneigsi: Vilmai *patiko* būti pamišusiai. Mirtinai įpykusi Vilma buvo tikroji Vilma, persisunkusi aukštais siekiais Vilma.

Pitas ją mylėjo, mylėjo taip, kaip tropikų salelės čiabuviai mylėjo savo Didįjį Griaudžiančio Kalno dievą. Pagarba ir baimė tik stiprino jo meilę; ji buvo VILMA, jėga, ir jis pabandė nukreipti ją nuo tikslo tik išsigandęs, kad ji pakenks sau pačiai... vadinasi, ir jam.

Nuo tada jis girdė ją ksanaksu tik tris kartus. Trečias - ir baisiausias - buvo Purvinų paklodžių naktį. Jis nekantravo sugirdyti jai arbatos puodelį, ir kai žmona pagaliau sutiko (maloniai pasikalbėjusi su beprote Nite Kob), jis užtaisė stiprią arbatą ir įmetė jon ne vieną, bet dvi tabletes. Ryte apsidžiaugė pamatęs Vilmos termostatą smarkiai nukritusį.

To Vilma Jeržyk, įsitikinusi savo galia vyrui, nežinojo. Ir tai sulaikė ją nuo noro tiesiog įvairuoti savo "Jugą" pro Nitės duris arba nurauti jai kudlas penktadienio rytą.

2

Bet Vilma nepamiršo Nitės ir jai neatleido; jai net nekilo abejonė, kad ne ji taip išdirbo paklodes, - šito negalėjo pakeisti jokie pasaulio vaistai.

Tuoj po to, kai Pitas išėjo į darbą, Vilma sėdo į savo mašinytę ir lėtai nuriedėjo Vilou gatve (ant geltono "Jugo" užpakalinio buferio buvo priklijuotas lipdukas: JEIGU NEPATINKA MANO VAIRAVIMAS, VALGYK MĖŠLĄ). Ji pasuko dešinėn, į Fordo gatvę, ir sulėtino greitį ties mielu Nitės Kob nameliu. Vilmai pasirodė, kad krustelėjo užuolaida, ir tai gera pradžia... tik pradžia.

Ji apsuko kvartalą (net nedirstelėjo pravažiuodama į Raskų namą), pravažiavo savo namus ir antrą sykį išvažiavo į Fordo gatvę. Pasiekusi Nitės namus, ji dukart supypsino ir sustojo priešais neišjungdama variklio.

Užuolaida vėl sujudėjo. Jokios abejonės šį kartą. Moteris ją stebi. Mintis apie tai, kaip misis Kob dreba iš siaubo ir kaltės, buvo geresnė nei ta, su kuria ji atsigulė miegoti: kaip ji nusuka tai kvaišai galvą lyg per "Egzorcistą."

- Ku-kū, matau tave, - piktai burbtelėjo ji, kai užuolaida nukrito į savo vietą. - Nemanyk, kad ne.

Vilma trečią sykį apsuko kvartalą ir sustojusi prie misis Kob namo pypsėjimu pranešė aukai apie savo atvykimą. Užuolaidos sujudėjo du kartus. Vilma Jeržyk patenkinta nuvažiavo.

Pusprotė visą dieną žvalgysis manęs, pagalvojo ji, *statydama automobilį savo kieme. Bijos koją iš namų iškelti.*

Vilma įėjo į namą lengvu žingsniu ir širdimi, po to atsidrėbė ant sofos su katalogu. Netrukus ji džiugiai užsakinėjo tris naujas paklodes: baltą, geltoną ir su lapeliais.

3

Raideris tupėjo ant kilimo svetainės viduryje ir žiūrėjo į savo šeimininkę. Po kurio laiko jis sunerimęs suinkštė, tarsi norėdamas priminti, kad dabar darbo diena, o ji jau geras pusvalandis vėluoja. Šiandien jai reikia išsiurbti Polės kambarius, o telefonistas atneš naujus aparatus su stambiais mygtukais. Jie skirti naudotis žmonėms, kurie kenčia nuo artrito kaip Polė.

Bet kaip jai išeiti?

Ta išprotėjusi lenkė kažkur sukiojasi su maža savo mašina.

Nitė sėdėjo savo krėsle pasidėjusi gaubtą ant kelių. Ji paėmė jį, kai ta beprotė lenkė pravažiavo namus pirmą kartą. Po kurio laiko ji grįžo vėl, sustojo ir pypsino. Vilmai išvažiavus, Nitė pamanė, kad gal jau baigta, bet ne - ta moteris atvažiavo trečią kartą. Nitė buvo įsitikinusi, kad pasiutlenkė mėgins veržtis vidun. Ji sėdėjo viena ranka glausdama lempos gaubtą, o kita - Raiderį, ir svarstė, ką darytų, jeigu ta lenkė tikrai pabandytų. Kaip apsigintų? To Nitė nežinojo.

Pagaliau ji sukaupė drąsos dirstelėti pro langą ir pamatė, kad Vilmos Jeržyk nėra. Palengvėjimo jausmą pakeitė siaubas, kad ta pamišėlė dabar patruliuoja gatvėse ir laukia, kada ji išeis laukan. Bet dar baisiau darėsi pagalvojus, kad lenkė ateis pas ją, kai nieko nebus namuose.

Kad ji įsilauš ir sudaužys jos nuostabųjį gaubtą į tūkstantį šukių.

Raideris suinkštė.

- Žinau, - ištarė Nitė, bet tai veikiau buvo dejonė. - Žinau.

Jai reikėjo eiti. Ji buvo atsakinga ir žinojo, kam turi būti už tai dėkinga. Polė Čalmers buvo jai gera. Tai ji parašė rekomendaciją, kuri ištraukė Nitę iš Džuniper Hilo visam laikui, tai Polė banke pasirašė už ją paskolą nameliui. Jei ne Polė, kurios tėvas buvo geriausias jos tėvo draugas, Nitė ir dabar gyventų nuomotame kambarėlyje kitapus Skardinio tilto.

Bet jeigu jai išėjus vėl pasirodys pamišusi lenkė?

Raideris neįstengs apginti jos gaubto. Jis drąsus, bet tik šuo. Ta beprotė gali padaryti jam ką nors bloga, jei bandytų sustabdyti. Nitė pajuto, kaip plėšomas šitos baisios dilemos ima skysti protas. Ji vėl sudejavo.

Ir staiga jai toptelėjo išganinga mintis. Nepaleisdama iš rankų gaubto, ji atsistojo ir perėjo kambarį, kuriame buvo tamsu dėl nuleistų užuolaidų. Nuėjusi į virtuvės galą, atidarė vienas duris. Tai buvo prie vienos namo sienos pristatyta pašiūrė. Prietemoje juodavo malkų ir daugybės senų daiktų šešėliai.

Lubose ant laido kabėjo vienintelė lemputė. Jokio jungiklio ar mygtuko čia nebuvo: ji užsižiebdavo įsukus giliau į lizdą. Nitė siektelėjo lemputės... ir sudvejojo. Jeigu ta pakvaišėlė tūno kur nors vidiniame kieme, tai pamatys šviesą. O pamačiusi šviesą, tiksliai žinos, kur ieškoti Florencijos stiklo gaubto, tiesa?

- O ne, taip lengvai manęs nepaimsi, - sumurmėjo ji, slinkdama apgraibomis pro savo mamos spintelę ir prie malkų numestą seną mamos olandišką etažerę. - Tai jau ne, Vilma Jeržyk. Aš ne kvaila. Įspėju.

Prispaudusi prie pilvo gaubtą, kaire ranka Nitė nubraukė senų voratinklių trikampį nuo vienintelio pašiūrės langelio. Paskui blizgančiomis akimis kokią minutę žvalgėsi po kiemelį. Niekas ten nejudėjo. Iš pradžių jai pasirodė, kad mato kvaišą lenkę, kiūtančią tolimajame kiemo kampe, bet atidžiau apžiūrėjusi įsitikino, jog tai tik Fyronsų kieme augančio seno ąžuolo šešėlis. Trys žemutinės medžio šakos sviro į jos kiemą. Vėjas jas truputį judino, štai kodėl šešėlis vieną akimirką atrodė kaip tos pamišėlės (pamišėlės lenkės, taip tiksliau).

Už jos suinkštė Raideris. Nitė atsisuko ir pamatė jį pakreipusį galvą tupintį ant pašiūrės slenksčio.

- Žinau, - pasakė moteris. - Žinau, mielasis, bet mes ją apmausime. Ji laiko mane buka. Ką gi, aš jai parodysiu, kaip yra iš tikro.

Ji apgraibom grįžo atgal. Akys pamažu apsiprato su tamsa, ir ji nutarė, kad neverta sukti lemputės. Atsistojusi ant pirštų galiukų, Nitė pagraibė spintutės viršų, kol pirštai aptiko raktą nuo didelio bufeto kairėje pusėje. Raktas nuo stalčių kadai kada buvo pamestas, bet nieko tokio - Nitė rado, ko ieškojo.

Atrakinusi bufetą, ji įdėjo gaubtą ant dulkių gumulų ir pelių spiriukų.

- Jis vertas geresnės vietos, suprantu, - tyliai pasakė Raideriui Nitė. - Bet čia jis bus saugus, o tai svarbiausia.

Ji vėl įkišo raktą į spyną, pasuko jį ir pamėgino bufeto duris. Jos buvo tvirtos lyg tikas, ir jai nuo širdies nusirito milžiniškas akmuo. Nitė dar sykį pabandė duris, po to linktelėjusi įsidėjo raktą chalato kišenėn. Nuėjusi pas Polę, ji užvers jį ant virvelės ir pasikabins ant kaklo. Negaišdama nė minutės.

- Štai! - šūktelėjo ji šuniui, kuris ėmė vizginti uodega. Veikiausiai jis pajuto, kad krizė praėjo. - Juo pasirūpinta, mielasis, o man reikia eiti į darbą! Vėluoju!

Rengdamasi paltą, Nitė išgirdo skambant telefoną. Žengė prie jo du žingsnius ir sustojo.

Raideris piktai amtelėjo ir sužiuro į šeimininkę. Argi nežinai, ką reikia daryti, kai skamba telefonas, klausė jo akys. Net aš tai žinau, nors esu tik šuo.

- Nekelsiu, - tarė Nitė.

Žinau, ką padarei, kvaiša kale, žinau, ką padarei, ką padarei, aš... aš tave... PRIČIUPSIU!

- Nekelsiu. Aš einu į darbą. Tai ji kvaiša, o ne aš. Aš jai niekad nieko nedariau! Visiškai nieko!

Raideris pritardamas sulojo.

Telefonas nutilo.

Nitė šiek tiek atsipalaidavo... bet širdis vis vien smarkiai dunksėjo.

- Būk geras berniukas, - pasakė ji Raideriui, švelniai glostydama. - Grįšiu vėlai, nes vėlai išeinu. Bet aš tave myliu, nepamiršk, būk geras šunelis visą dieną.

Šitą kasrytinę maldelę Raideris puikiai žinojo ir pavizgino uodega. Nitė atidarė duris, bet prieš žengdama apsidairė į abi puses. Ji nustėro pastebėjusi geltoną blyksnį, bet tai buvo ne lenkės automobilis; Polardų berniukas paliko ant šaligatvio savo triratuką.

Nitė užrakino duris, po to apėjo iš kiemo pusės patikrinti, ar pašiūrė užrakinta. Užrakinta. Ji pasuko Polės namų link, persimetusi per petį rankinę ir akimis ieškodama beprotės lenkės mašinos (Nitė negalėjo apsispręsti, ar pamačiusi ją turėtų slėptis už gyvatvorės, ar tiesiog sustingti). Ji buvo nuėjusi beveik visą kvartalą, kai išsigando, jog kaip reikiant nepatikrino paradinių durų. Skubiai žvilgtelėjusi į laikrodėlį, ji grįžo namo. Patikrino duris. Gerai užrakintos. Nitė lengviau atsiduso, po to nusprendė dėl visa ko patikrinti ir pašiūrės duris.

- Geriau pasisaugoti nei gailėtis, - burbtelėjo ji ir apėjo apie namą.

Ranka sustingo, kai ji siekė truktelti už pašiūrės rankenos.

Viduje vėl skambėjo telefonas.

- Ji beprotė, - sudejavo Nitė. - Aš juk nieko nepadariau!

Pašiūrės durys buvo užrakintos, bet ji stovėjo ten, kol nutilo telefonas. Tada vėl patraukė į darbą.

4

Šį kartą ji nuėjo beveik du kvartalus, kai ėmė kankinti mintis apie neužrakintas namo duris. Ji žinojo, kad užrakino, bet vis tiek abejojo.

Nitė sustojo prie mėlynos pašto dėžutės Fordo gatvės ir Dikonę kelio kampe neapsispręsdama. Jau ketino eiti toliau, bet pamatė už kvartalo sankryžą kertančią geltoną mašiną. Tai buvo ne beprotės lenkės mašina, o kažkoks "Fordas", bet Nitė palaikė jį lemtingu ženklu. Skubiai sugrįžusi namo, ji patikrino abejas duris. Užrakintos. Kai perėjo per kiemą, Nitei toptelėjo, kad reikėtų patikrinti ir bufeto duris, įsitikinti, kad jos išties užrakintos.

Ji žinojo, kad užrakino, bet vis tiek abejojo.

Nitė atrakino duris, įėjo į namą. Raideris džiugiai mataruodamas uodega šoko prie šeimininkės. Moteris paglamonėjo jį truputį - tik truputį. Jai reikėjo užsirakinti, nes ta kvėštelėjusi lenkė gali ateiti bet kada. Bet kada.

Ji užtrenkė duris, užsuko skląstį ir nuėjo į pašiūrę. Žinoma, bufeto durys buvo užrakintos. Grįžusi į namą, Nitė minutei stabtelėjo virtuvėje. Grįžo nerimas, kad ji apsiriko, ir bufeto durys iš tikro nėra užrakintos. Gal ji gerai nepatraukė, kad būtų tikra šimtu procentų. Galbūt durelės tik įstrigo.

Nitė vėl grįžo patikrinti, ir jai būnant pašiūrėje suskambo telefonas. Misis Kob nuskubėjo į namą suspaudusi suprakaitavusiame delne raktą nuo bufeto. Skėlė kakta į staktą ir suriko iš skausmo.

Kol ji pasiekė svetainę, telefono skambučiai vėl nutilo.

- Negaliu eiti šiandien į darbą, - sušnibždėjo ji. - Turiu... turiu...

(eiti sargybą)

Būtent. Ji turi eiti sargybą.

Pakėlusi ragelį, ji skubiai surinko Polės numerį, kol galvos vėl neėmė graužti neramios mintys kaip Raideris savo kramtomus žaislus.

- Alio? - atsiliepė Polė. - Čia "Siuvi ir siuvi".

- Sveika, Pole. Čia aš.

- Nite? Kas atsitiko?

- Nieko, aš skambinu iš namų, Pole. Man skauda skrandį, - ir tai jau nebuvo melas. - Ar negalėčiau gauti išeiginės. Žinau, kad reikia išsiurbti kambarius viršuje... ir telefonistas ateina... bet...

- Nieko tokio, - nedvejodama atsakė Polė. - Telefonistas nepasirodys anksčiau dviejų, o aš vis vien ketinau šiandien anksčiau baigti. Pernelyg skauda rankas. Aš jį įleisiu.

- Jei tau tikrai reikės manęs, aš galėčiau...

- Ne, patikėk, - šiltai patikino Polė, ir Nitė pajuto tvinkstančias ašaras. Polė tokia gera.

- Ar labai skauda, Nite? Gal man iškviesti daktarą Van Aleną pas tave?

- Ne... tiesiog spazmuoja. Praeis. Jeigu galėsiu, ateisiu po pietų.

- Nesąmonė, - atšovė Polė. - Tu neprašei laisvos dienos nuo tada, kai pradėjai pas mane dirbti. Keliauk į lovą ir pamiegok. Įspėju: jeigu pasirodysi, išsiųsiu atgal.

- Dėkoju, Pole, - suvapėjo Nitė. Ji kone verkė. - Tu man tokia gera.

- Tu to nusipelnei. Man reikia eiti, Nite - klientai. Prigulk. Paskambinsiu po pietų paklausti, kaip tau sekasi.

- Dėkui.

- Visiškai nėra už ką. Viso.

- Iki, - atsakė Nitė ir padėjo ragelį.

Ji prisiartino prie lango ir patraukė į šalį užuolaidą. Gatvė buvo tuščia... kol kas. Po to Nitė nukėblino pašiūrėn, atsirakino bufetą ir išėmė lempos gaubtą. Vos tik ji paėmė stiklą į savo rankas, užplūdo ramybė ir palengvėjimas. Parnešusi jį į virtuvę, misis Kob išplovė šiltu muilinu vandeniu, perplovė ir atsargiai iššluostė.

Paskui išsitraukė iš virtuvės stalčiaus mėsininko peilį. Nusinešė jį ir gaubtą į svetainę ir atsisėdo prieblandoje. Prasėdėjo taip visą rytą išsitempusi savo krėsle, pasidėjusi gaubtą ant kelių ir suspaudusi dešinėje peilį.

Dukart skambėjo telefonas.

Ragelio ji nekėlė.

Septintas skyrius

1

Penktadienį, spalio vienuoliktą, naujausią Kasl Roko parduotuvę užplūdo pirkėjai, ypač po pietų, kai žmonės pasiėmė savo atlyginimus. Skatino pinigai rankoje, ne mažiau veikė ir trečiadienį čia pabuvojusių atsiliepimai. Žinoma, buvo manančių, jog negalima tikėti žodžiais žmonių, kurie drįsta apsilankyti parduotuvėje *pačią pirmą jos atidarymo dieną,* tačiau tokių buvo mažuma, ir sidabro varpelis virš “Reikalingų daiktų” durų maloniai skambėjo visą dieną.

Po trečiadienio buvo atvežta arba išpakuota naujų prekių. Besidomintys tokiais dalykais sunkiai patikėtų, kad prekės išvis buvo atvežamos, - niekas niekad nematė jokio sunkvežimio, - bet tai vis vien nieko nereiškė. Penktadienį “Reikalinguose daiktuose” atsirado kur kas daugiau prekių, o tai svarbiausia.

Lėlių, pavyzdžiui. Ir nuostabaus darbo medinių mozaikų, kai kurios net iš dviejų pusių. Čia buvo ir unikalus šachmatų rinkinys: primityvi, bet neabejotinai talentinga ranka iš kalnų krištolo išraižė Afrikos gyvūnus - rikius atstojo šuoliuojančios žirafos, karingi raganosiai - pilis, vietoj pėstininkų buvo šakalai, karaliai buvo liūtai, o karalienės - grakščios leopardės. Parduotuvėje gulėjo juodųjų perlų vėrinys, - aiškiai brangus daiktas, kurio kainos niekas nedrįso klausti (bent jau tądien), bet jų grožis kone žeidė akis, tad keletas “Reikalingų daiktų” lankytojų grįžo namo apimti melancholijos ir keisto pamišimo, susijusio su perlų karolių tviskesiu tamsoje, juodu vėriniu ant juodo. Bet tai nebuvo vien moterys.

Ten buvo ir keletas marionečių, sena ir dailiai drožinėta ryla (misteris Gauntas sakė, kad ji groja kažką neįprasta, tik nepamena ką, bet dabar ji užrakinta). Jis kalbėjo, kad pirkėjui teks susirasti meistrą, kuris pagamintų rak-

tą; pasak jo, dar yra senolių, išmanančių tokius dalykus. Jo kelis kartus buvo pasiteirauta, ar rylą bus galima grąžinti, jeigu pirkėjas atrakins ją ir apsižiūrės, kad melodija ne jo skonio. Misteris Gauntas nusišypsojęs parodydavo naują skelbimą ant sienos. Jame buvo parašyta:

PIRKINIAI ATGAL NEPRIIMAMI IR NEKEIČIAMI
CAVEAT EMPTOR!*

- Ką tai reiškia? - paklausė Liusilė Danham. Liusilė dirbo padavėja pas Nenę ir užėjo į "Reikalingus daiktus" su savo drauge Roza Elena Majers per pietų pertraukėlę.

- Tai reiškia, kad jeigu tu nusiperki katę maiše, pasiimi katę, o jis pasilieka maišą, - atsakė Roza Elena. Pastebėjusi, kad misteris Gauntas ją nugirdo (nors būtų galėjusi prisiekti, jog dar prieš sekundę jį matė kitame parduotuvės gale) skaisčiai nuraudo.

Tačiau misteris Gauntas tik nusijuokė:

- Teisybė. Kaip tik tai jis ir reiškia!

Senas ilgavamzdis revolveris, prieš kurį padėtoje kortelėje buvo parašyta: "NED BUNTLINE SPECIAL"; lėlė berniukas su mediniais raudonais plaukais, strazdanėlėmis ir sustingusia draugiška šypsena (HOWDY DOODY** PROTOTIPAS, - užrašyta ant kortelės); labai gražios, bet nekrintančios į akis kanceliarijos dėžutės; senovinių atvirukų rinkinys; parkerių ir pieštukų rinkinėliai, lininės nosinės, gyvūnų iškamšos. Atrodo, kad čia buvo kas nors kiekvienam skoniui ir, nors nesimatė nė vienos etiketės su kaina, kiekvienai kišenei.

Misteris Gauntas gerai padirbėjo tą dieną. Dauguma parduotų prekių buvo gražios, bet anaiptol ne unikalios. Tačiau jis sudarė keletą "ypatingų" sandėrių per tas pertraukas, kai parduotuvėje likdavo vienas pirkėjas.

- Kai tempas sulėtėja, aš imu nenustygti vietoje, - prisipažino jis Selei Retklif, Brajano Rasko logopedei, maloniai šypsodamasis, - o kai imu nenustygti vietoje, kartais elgiuosi neapgalvotai. Blogai pardavėjui, bet klaikiai gerai pirkėjui.

Mis Retklif buvo ištikima garbiojo Rouzo baptistų sekcijos narė, tenai susipažino su savo sužadėtiniu Lesteriu Pratu, todėl, be "Nait" kazino neigiančio ženklelio, buvo prisisegusi ir kitą, su užrašu: "AŠ IŠGANYTA! O TU?" Pagaliukas, kaip liudijo etiketė, iš Šventosios Žemės iškart patraukė jos dėmesį, ir ji visai neprieštaravo, kai misteris Gauntas išėmė jį iš dėžutės ir padėjo jai ant delno. Ji įsigijo nuolaužą už septyniolika dolerių ir pažadą iškrėsti nekaltą pokštą Frenkui Dživetui, Kasl Roko aukštesniosios mokyklos direktoriui. Mis Retklif išėjo iš krautuvėlės po penkių minučių užsisvajojusi ir išsiblaškiusi. Misteris Gauntas pasiūlė suvynioti pirkinį, bet Selė atsisakė sakydama, kad nori laikyti jį rankoje. Žiūrint jai įkandin, būtų sunku pasakyti, ar ji eidama siekia kojomis žemę.

---

* Caveat emptor - pirkėjui tenkanti rizika *(lot.)*.
** Howdy Doody - lėlė kaubojus.

Skimbtelėjo sidabro varpelis.

Įėjo Kora Rask, žūtbūt pasiryžusi įsigyti Karaliaus nuotrauką, ir neapsakomai nuliūdo sužinojusi, kad ji jau parduota. Kora norėjo sužinoti, kas ją įsigijo.

- Atleiskite, - tarė misteris Gauntas, - bet ta dama buvo ne iš šitos valstijos. Ji vairavo automobilį su Oklahomos numeriais.

- Kad tave devynios! - supykusi ir nelaiminga riktelėjo Kora. Ji nė neįtarė, kaip norėjo tos fotografijos, kol pardavėjas pasakė, kad ji parduota.

Tuo metu parduotuvėje dar buvo Henris Gendronas su žmona, ir misteris Gauntas pasiūlė Korai luktelti, kol jis juos aptarnaus. Jis manė turįs kažką tokio, kas gali ją ne mažiau, o gal ir daugiau sudominti. Pardavęs Gendronams kimštą meškutį - dovaną jų dukrelei - ir palydėjęs juos iki durų, jis paklausė moters, ar ji sutiktų palūkėti valandėlę, kol jis pažiūrės galiniame kambaryje. Kora laukė, bet ne itin susidomėjusi ir nieko gera nesitikėdama. Ją apėmė niūri depresija. Misis Rask matė šimtus Karaliaus fotografijų, gal net *tūkstančius*, pati turėjo pustuzinį, bet toji atrodė... kažkuo ypatinga. Ji nekentė tos moters iš Oklahomos.

Misteris Gauntas grįžo su nedideliu driežo odos akinių futliaru. Atidaręs jį, parodė Korai aviatorių akinukus su tamsiai pilkais stiklais. Jai užėmė kvapą, ranka pakilo prie pulsuojančio kaklo.

- Ar jie... - pradėjo ji, bet neįstengė pabaigti.

- Karaliaus akiniai, - rimtai sutiko pardavėjas. - Vieni iš šešiasdešimties. Bet man sakė, jog šie buvo jo mėgstamiausi.

Kora įsigijo tuos akinius nuo saulės už devyniolika dolerių ir penkiasdešimt centų.

- Noriu kai ką iš jūsų išgirsti, - tviskančiomis akimis pažvelgė į ją misteris Gauntas. - Pavadinkim tai paslauga už paslaugą, gerai?

- Ką išgirsti? - abejodama paklausė Kora. - Apie ką?

- Pažvelkite pro langą, Kora.

Misis Rask padarė kaip prašoma, bet nepaleido iš rankų akinių nuo saulės. Kitoje gatvės pusėje priešais "Clip Joint" stovėjo Kasl Roko Pirmas patrulinis. Alanas Pengbornas ant šaligatvio šnekučiavosi su Bilu Fulertonu.

- Matai tą vaikiną? - paklausė Lilendas Gauntas.

- Kurį? Bilą Ful...

- Ne, kvaiša, tą kitą, - atsakė Gauntas.

- Šerifą Pengborną?

- Taip.

- Taip, matau, - Kora jautėsi apsvaigusi. Parduotuvės savininko balsas, rodėsi, sklido iš labai toli. Ji nesiliovė galvoti apie savo pirkinį - puikius saulės akinius. Ji norėjo grįžti namo ir tuojau pasimatuoti... bet, suprantama, ji neišeis tol, kol jai nebus leista, nes sandėris nebaigtas tol, kol misteris Gauntas nepasakė, kad jis baigtas.

- Jis man primena žmogų, kurį mano amato žmonės vadina kietais riešutėliais, - pasakė Lilendas Gauntas. - Ką tu manai apie jį, Kora?

- Jis kietas, - atsakė Kora. - Niekad nebus toks, koks buvo senasis šerifas Džordžas Banermanas, - taip bent tvirtina mano vyras, - bet jis kietas kaip botagas.

- Tikrai? - misterio Gaunto balsas vėl pasidarė priekabus ir pavargęs. Akys prisimerkė, bet nepaliko Alano Pengborno. - Nori išgirsti paslaptį, Kora? Aš mažai paisau kietų žmonių, bet *nekenčiu* kietų riešutėlių. Tiesą sakant, aš nepakenčiu kietų riešutėlių. Nepasitikiu žmonėmis, kurie visuomet nori pavartyti daiktą ir paieškoti įtrūkimų, prieš jį pirkdami, o kaip tu?

Kora nieko neatsakė. Ji tik stovėjo laikydama kairėje rankoje Karaliaus akinius ir bukai spoksojo į langą.

- Jeigu man reikėtų žmogaus, kuris stebėtų tą kietą šerifą, ką tu pasiūlytum, Kora?

- Polę Čalmers, - apsvaigusios balsu atsakė misis Rask. - Ji baisiai jam maloni.

Gauntas iškart papurtė galvą. Jis nenuleido akių nuo Alano, kai tas priėjo prie savo patrulinės mašinos, metė žvilgsnį į "Reikalingus daiktus" ir nuvažiavo.

- Netiks.

- Šeila Brigham? - abejodama pasiūlė Kora. - Ji dirba dispečere šerifo ofise.

- Gera mintis, bet ji taip pat netiks. Dar vienas kietas riešutėlis. Kiekviename mieste yra keletas, Kora, liūdna, bet tai tiesa.

Kora apsvarstė.

- Edis Vobertonas? - pagaliau ištarė ji. - Jis pagrindinis municipaliteto pastato sargas.

Gaunto veidas nušvito.

- Prižiūrėtojas! - šūktelėjo jis. - Taip! Nuostabu! Puiku! - jis pasilenkė per prekystalį ir pakštelėjo Korai Rask į žandą.

Moteris atšlijo perkreipusi lūpas ir trindama bučinio vietą. Ji kažką sugargė, bet Lilendas Gauntas nekreipė į ją dėmesio. Jis plačiai šypsojosi.

Kora išėjo (vis dar trindama riešu žandą), kai į "Reikalingus daiktus" užėjo Stefanė Bonsan ir Sindė Roza Martin iš Ešo gatvės bridžo klubo. Per skubėjimą Kora vos nepargriovė Stefės Bonsan, - skubino nenumaldomas noras grįžti namo. Grįžti namo ir pasimatuoti tuos akinius. Bet prieš tai ji norėjo nusiprausti veidą ir tą šlykštų bučinį. Jis ir dabar degino jai odą.

Virš durų skimbtelėjo sidabrinis varpelis.

3

Kai Stefė stovėjo prie lango susidomėjusi persiliejančiais senovinio kaleidoskopo raštais, Sindė Roza priėjo prie misterio Gaunto ir priminė jam trečiadienio pažadą: kad turės vazą, panašią į tą, kurią ji prieš tai nusipirko.

- Na, - slapukiškai šypsodamasis atsakė Lilendas Gauntas, - gal ir turiu. Ar galite atsikratyti savo bičiulės kokiai minutei?

Sindė Roza paprašė Stefės nueiti pas Nenę ir užsakyti jai kavos; ji tuoj ateis. Stefė išėjo nustebusi.

Misteris Gauntas nuėjo į parduotuvės užkulisius ir grįžo su Laligvė vaza. Ji ne tik buvo panaši į aną - ji buvo identiška.

- Kiek? - paklausė Sindė Roza, švelniai braukdama drebančiu pirštu per dailų vazos išlenkimą. Ji apgailestaudama prisiminė pasitenkinimą, kurį jautė trečiadienį įsigijusi vazą. Tai tikriausiai buvo tik kabliukas. Dabar jis at-

sigriebs. Ši vaza kainuos jau ne trisdešimt vieną dolerį, o visą turtą. Bet jai norėjosi atstatyti simetriją ant židinio atbrailos; Sindė baisiai jos geidė.

Ji sunkiai patikėjo savo ausimis, išgirdusi misterio Gaunto atsakymą.

- Tai pirmoji mano savaitė, tad kodėl nepavadinus jų dviem pirkiniais už vieną kainą? Štai prašau, mieloji. Džiaukitės į sveikatą.

Sindė pasijuto taip sukrėsta, kad imdama vos neišdrėbė vazos ant grindų.

- Ką... pamaniau, kad jūs sakėte...

- Jūs išgirdote teisingai, - pasakė Lilendas Gauntas, ir moteris ūmai pajuto negalinti atplėšti savo žvilgsnio nuo jo akių. *Frencė klydo*, toptelėjo jai lyg tarp kitko, *jos visai ne žalios. Jos pilkos. Tamsiai pilkos.* - Tačiau dar kai kas.

- Kas gi?

- Ar pažįstate šerifo padėjėją, vardu Norisas Ridžvikas?

Skimbtelėjo sidabro varpelis.

Everetas Frankelis, daktaro Van Aleno asistentas, nusipirko pypkę, kurią pastebėjo Brajanas Raskas, už dvidešimt dolerių ir šunybę, kurią turėjo iškrėsti Selei Retklif. Vargšas Sloupis Dodas, mikčius, antradieniais lankęs kalbos terapijos pamokas kartu su Brajanu, nupirko mamos gimtadieniui alavinį arbatinuką. Jis kainavo septyniasdešimt vieną centą... ir lengvai duotą pažadą iškrėsti linksmą išdaigą Selės draugui Lesteriui Pratui. Misteris Gauntas pažadėjo, kad atėjus laikui parūpins jam kelis daiktus, ir Sloupis atsakė, jog tai ba-ba-baisiai š-š-š-šaunu. Džiuna Gavinjė, labiausiai klestinčio miestelio pienininko žmona, įsigijo emale padengtą vazą už devyniasdešimt septynis dolerius ir pasižadėjimą pasišaipyti iš tėvo Brighamo. Netrukus misteris Gauntas pasirūpino, kad panašus pokštas būtų iškrėstas garbiajam Viliui.

Diena buvo užimta, vaisinga, ir kai šeimininkas pagaliau pakabino UŽDARYTA kortelę bei užtraukė užuolaidą, jis jautėsi pavargęs, bet patenkintas. Prekyba ėjosi puikiai, jis netgi žengė žingsnį užsitikrindamas, jog šerifas Pengbornas jam nekliudys. Tai gerai. Parduotuvės atidarymas visuomet maloniausia operacijos dalis, bet kartais ji kelia nerimą ar net būna rizikinga. Jis, suprantama, gali klysti dėl Pengborno, bet Gauntas įprato tokiuose dalykuose pasikliauti savo nuojauta, o Alanas atrodė toks, kokio geriau vengti... bent jau kol jis nėra pasirengęs sutvarkyti šerifą savais metodais. Misteris Gauntas pripažino, kad savaitė bus labai užimta, ir prieš jos pabaigą reikia tikėtis ne vieno fejerverko.

Daugybės fejerverkų.

4

Buvo ketvirtis po šešių vakaro, kai Alanas įsuko į Polės kiemą ir išjungė variklį. Ji stovėjo tarpdury laukdama jo ir šiltai pabučiavo. Pengbornas pastebėjo, kad ji užsimovė pirštinaites net trumpam išeidama į lauką, ir susiraukė.

- Liaukis, - pasakė Polė. - Jau ne taip skauda. Ar atvežei viščiuką?

Jis padavė baltus išriebaluotus maišelius.

- Jūsų tarnas, ponia.

Ji padarė nedidelį reveransą.

- Ir jūsų.

Paėmusi iš Alano maišelius, Polė nuvedė jį virtuvėn. Alanas atitraukė kėdę, apsuko ją ir apžergęs atsisėdo stebėti, kaip Polė nusitraukia pirštinaites ir dėlioja vištienos gabaliukus ant stiklinės lėkštės. Jis nupirko juos "Cluck-Cluck Tonite". Pavadinimas siaubingai kaimietiškas, bet viščiukai buvo pasakiški (pasak Noriso, moliuskai - visai kas kita). Vienintelė problema, kai gyveni už dvidešimties mylių, yra atšalimas... bet dėl to, mąstė jis, kaip tik buvo išrastos mikrobangų krosnelės. Apskritai jis galėjo sugalvoti tik tris svarius atvejus, kuriems tinka mikrobangės: šildyti kavą, daryti kukurūzų spragėsius bei šildyti maistą, kai parsiveži iš tokių vietų, kaip "Cluck-Cluck Tonite".

- Joms tikrai geriau? - pasiteiravo Alanas, kai Polė įdėjo lėkštę į krosnelę ir suspaudė mygtukus. Smulkmenų nė nereikėjo - abu žinojo, apie ką kalbama.

- Šiek tiek, - patvirtino ji, - bet esu įsitikinusi, kad greitai bus daug geriau. Delnuose jaučiu karščio tvilkčiojimą, juo paprastai pasireiškia pagerėjimas.

Polė ištiesė rankas. Ji buvo iki skausmo priblokšta jų kreivumo; ją ir toliau trikdė išsukioti pirštai, bet per ilgą laiką ji priprato laikyti Alano rūpestį meilės dalimi. Alanui jos rankos vis dar atrodė nevikrios, tarytum su nematomomis pirštinėmis, kurias žiaurus ir nerūpestingas siuvėjas užmovė ir amžiams prisiuvo tiesiai prie jos riešų.

- Ar šiandien reikėjo gerti tabletę?

- Tik vieną. Iš ryto.

Iš tiesų Polė išgėrė tris: dvi ryte, vieną po pietų, bet skausmas po vakar ne ką tenuslopo. Ji bijojo, kad tvilkčiojimas, apie kurį kalbėjo, buvo tik vaizduotės vaisius. Ji nemėgo meluoti Alanui; manė, kad meilė ir melas nepakeliui, toli kartu nenueis. Bet ji ilgai gyveno vieniša, ir dalis jos vis dar baiminosi nuolatinio Alano rūpesčio. Ji pasitikėjo juo, bet bijojo leisti jam žinoti viską.

Šerifas vis atkakliau kalbėjo apie Majo kliniką, o sužinojęs tikrąją padėtį tik dar labiau spirtų. Polė nenorėjo, kad prakeiktos jos rankos taptų svarbiausiu jų meilės komponentu... be to, bijojo sužinoti diagnozę, ką gali nustatyti Majo klinikoje. Ji pajėgia gyventi su skausmu, bet ar galėtų gyventi be vilties - neaišku.

- Ar išimsi bulves iš orkaitės? - paklausė ji. - Noriu prieš vakarienę paskambinti Nitei.

- O kas jai?

- Pilvas nesveikuoja. Šiandien neatėjo. Noriu įsitikinti, kad tai ne žarnų uždegimas. Rozali sako, kad aplinkui daug tokių atvejų, o Nitė bijo daktarų.

Alanas, kuris žinojo apie Polę Čalmers kur kas daugiau, nei ji įtarė, pagalvojo: "Pažiūrėkit, kas kalba, mano meile", kai ji ėjo prie telefono. Jis buvo policininkas ir neįstengė atsikratyti įpročio stebėti viską net ne tarnybos metu; tai darė automatiškai. Jis net nebandė įpročio atsikratyti. Jeigu jis būtų buvęs bent truputį atidesnis paskutiniaisiais Enės gyvenimo mėnesiais, ji su Todu dar būtų gyvi.

Jis pastebėjo pirštines, kai Polė išėjo prie durų pasitikti. Pastebėjo, kad ji nusimovė jas sukandusi dantimis, o ne paprastai, kita ranka. Jis pastebėjo,

kaip sudėjusi vištieną ji suspaudė lūpas, keldama lėkštę ir nešdama ją prie mikrobangės. Tai blogi ženklai. Alanas prisiartino prie virtuvės durų, išeinančių į svetainę, pažiūrėti, kaip - užtikrintai ar atsargiai - ji ims telefono ragelį. Tai buvo svarbiausias matas rankų skausmui išmatuoti. Ir bent ten jis pastebėjo gerą ženklą, bent jam taip atrodė.

Ji suspaudė Nitės numerį greitai ir užtikrintai, o kadangi telefonas buvo kitame kambario gale, Alanas nepastebėjo, kad aparatas kaip ir visi kiti buvo pakeistas su didesniais mygtukais. Jis grįžo į virtuvę, viena ausim klausydamasis pokalbio svetainėje.

- Sveika, Nite!.. Jau rengiausi padėti. Gal pažadinau?.. Taip... Aha... Tai kaip jis?.. A, gerai. Nerimavau dėl tavęs... Ne, nesirūpink vakariene, Alanas atvežė keptų viščiukų iš tos “Cluck-Cluck” Oksforde... Taip, tikrai?

Alanas išėmė didelę lėkštę iš vienos spintelės virš virtuvinio stalo ir pagalvojo: “Ji meluoja apie savo rankas. Nesvarbu, kad ji lengvai spaudo telefono mygtukus, jos nė kiek nepasitaisė nuo praeitų metų, o gal net pablogėjo”.

Mintis, kad jam meluojama, jo visiškai neliūdino; šerifo požiūris į tiesos iškraipymą buvo kur kas lankstesnis už Polės. Pavyzdžiui, kad ir dėl vaiko. Ji pagimdė jį 1971 metų pradžioje, praėjus septyniems mėnesiams po to, kai autobusu išvažiavo iš Kasl Roko. Ji pasakė Alanui, kad kūdikis, berniukas, vardu Keltonas, mirė Denveryje trijų mėnesių amžiaus. Staigi kūdikių mirtis - SIDS, jaunų motinų košmaras. Tai buvo visai įtikėtina istorija, ir Alanas neabejojo, kad Keltonas Čalmersas tikrai mirė. Bet Polės pasakojime buvo viena blogybė: tai buvo netiesa. Alanas buvo policininkas ir mokėjo atskirti melą.

(išskyrus, kai melavo Enė)

Taip, sutiko Alanas. Išskyrus, kai melavo Enė. Jūsų pastaba bus pažymėta protokole.

Kas jam išdavė, kad Polė meluoja? Gal dažnas mirkčiojimas ir pernelyg išsiplėtusios akys, tiesus žvilgsnis? Tai, kad ji ranka nuolat siekia ausies spenelio? Sukryžiuojamos ir vėl atkryžiuojamos kojos, tas vaikiškas žaidimas, reiškiantis: *Aš riečiu?*

Visa tai ir kartu niekas. Bet visų svarbiausia - tiesiog zumeris jo viduje, įsijungiantis kaip metalo detektorius, kai pro jį eina vaikinas su metalo plokštele galvoje.

Tas melas jo nepykdė ir nekėlė nerimo. Yra žmonių, kurie meluoja dėl naudos, žmonių, kurie meluoja iš skausmo, žmonių, kurie meluoja paprasčiausiai todėl, kad tiesos sakymas jiems absoliučiai svetimas... bet yra ir tokių, kurie laukia tinkamo momento pasakyti tiesai. Alanas laikė Polės melą apie Keltoną kaip tik tokiu melu ir nutarė laukti. Laikui bėgant, ji nuspręs pasidalyti su juo savo paslaptimis. Nėra kur skubėti.

Nėra kur skubėti: pati mintis atrodė prabanga.

Sodrus, ramus ir kažkoks tikras Polės balsas, sklindantis iš svetainės, taip pat atrodė prabanga. Jis dar neišvadavo Alano iš kaltės jausmo, kad jis yra čia, žino, kur laikomi visi indai ir stalo įrankiai, kuriame stalčiuje miegamajame yra jos nailono kojinės ar kur tiksliai baigiasi įdegimas ant jos kūno, bet visa tai pranykdavo girdint jos balsą. Buvo tikra viena: jos balsas pamažu tampa namų balsu.

- Galiu užeiti vėliau, jei nori, Nite... Tikrai?.. Ką gi, tikriausiai geriausia pailsėti... Rytoj?

Polė nusijuokė. Tas laisvas, malonus garsas Alanui visuomet praskaidrindavo pasaulį. Jis pagalvojo, kad dar daug laiko praeis, kol ji išduos savo paslaptis, jei ir toliau šitaip kvatosis.

- Dievaži, ne! Rytoj šeštadienis! Aš ketinu drybsoti ir daryti nuodėmes!

Alanas nusišypsojo. Atitraukęs stalčių orkaitės apačioje, jis išėmė porą puodkėlių, atidarė orkaitę. Viena, dvi, tys, keturios bulvės. Po šimts, kaip jiems reikės suvalgyti keturias dideles keptas bulves? Aišku, jis iš anksto žinojo, kad ras per daug, nes Polė visad tiek daug kepė. Šiose keturiose stambiose bulvėse buvo užkasta dar viena paslaptis, ir vieną dieną, kai jis sužinos visus atsakymus (bent daugumą ar kelis), kaltės ir svetimumo jausmas išnyks.

Jis išėmė bulves, po minutės supypsėjo ir mikrobangė.

- Man reikia eiti, Nite...

- Nieko! - šūktelėjo Alanas. - Aš sutvarkysiu šį reikalą! Juk aš policininkas, ponia!

- ...bet tu man paskambink, jeigu ko reikės. Ar tikrai viskas gerai?.. Tu juk praneši man, jei pablogės, sutarta, Nite?.. Gerai... Ką?.. Ne, tik paklausiau... Tau taip pat... Labanakt, Nite.

Kai Polė grįžo į virtuvę, Alanas jau buvo padėjęs vištieną ant stalo ir susikaupęs vertė vieną bulvę ant jos lėkštės.

- Alanai, mielasis! Tau nereikėjo to daryti!

- Visos paslaugos, miela ponia, - jis suprato dar ir tai, kad skaudant Polės rankoms gyvenimas tampa virtine nedidelių, pragariškų mūšių; eiliniai normalaus gyvenimo dalykai virsta siaubingų kliūčių gandine, kurią reikia įveikti, o bausmė už nesėkmingas pastangas buvo ne vien skausmas, bet ir nusivylimas. Sudėti indus į indaplovę. Įkišti balaną į židinį. Manipuliuoti peiliu ir šakute, lupant karštos bulvės lupeną.

- Sėskis, - tarė jis. - Pakudakuosim.

Ji nusikvatojo ir apkabino Alaną. Polė suspaudė jo nugarą vidinėmis žasto pusėmis, o ne plaštakomis, - atkreipė dėmesį nenuilstantis stebėtojas jo viduje. Bet ne tokia šaltakraujiška jo dalis pajuto, kaip prisispaudžia trapus kūnelis, užuodė salsvą šampūno kvapą.

- Tu esi brangiausias man žmogus, - tyliai ištarė ji.

Alanas pabučiavo ją - iš pradžių švelniai, po to stipriau. Ranka nuslydo nugara ant sėdmenų iškilumėlės. Senų jos džinsų medžiaga buvo lygi ir minkšta it kurmio kailiukas.

- Ramiau, drauguži, - pagaliau ištarė ji. - Dabar valgis, glamonės po to.

- Ar tai kvietimas? - jeigu skausmas jai neatlyžo, suprato jis, Polė atsisakys.

Bet ji ištarė: “Paauksuotas”, ir Alanas patenkintas atsisėdo.

Trumpam.

5

- Ar Elas grįš namo savaitgaliui? - paklausė Polė, kai vakarienės indai buvo nurinkti. Antras Alano sūnus mokėsi Miltono akademijoje į pietus nuo Bostono.

- Aha, - atsakė Pengbornas, gramdydamas lėkštes.

Pernelyg abejingai Polė tarė:

- Pamaniau, kadangi pirmadienį Kolumbo diena ir nėra pamokų...

- Jis važiuoja pas Dorfą į Keip Kodą, - pasakė Alanas. - Dorfas - tai Karlas Dorfmanas, jo kambariokas. Elas skambino antradienį ir paklausė, ar gali važiuoti trims dienoms savaitgalį. Atsakiau, kad gali.

Polė palietė jo ranką ir atgręžė Alaną į save:

- Kiek tame mano kaltės, Alanai?

- Kokios kaltės? - nuoširdžiai nustebęs paklausė Pengbornas.

- Tu supranti, apie ką aš kalbu. Esi geras tėvas, be to, nekvailas. Kiek kartų Elas buvo grįžęs namo, kai prasidėjo mokslo metai?

Staiga Alanas suprato, kur link ji kreipia kalbą, ir su palengvėjimu išsišiepė.

- Tik kartą, - atsakė jis, - ir tai tik norėdamas pasikalbėti su savo bičiuliu Džimiu Ketlinu, kompiuterių plėšiku iš buvusios klasės. Kelių kiečiausių savo programų jis negalėjo įrašyti į naują "Comodore 64", kurį padovanojau per gimtadienį.

- Matai? Tai ir turiu galvoje, Alanai. Jam atodo, kad per anksti bandau užimti jo mamos vietą ir...

- Viešpatie, - atsiduso Alanas. - Ar seniai sugalvojai, kad Elas mato tavyje bjaurią pamotę?

Polė suraukė antakius.

- Atleisk, kad man ši mintis neatrodo tokia juokinga kaip tau.

Pengbornas švelniai suėmė ją už rankų ir pakštelėjo į lūpų kamputį.

- O man visai nejuokinga. Kaip tik galvojau, jog buvo metas, kai jaučiausi su tavimi šiek tiek keistai. Atrodė per anksti. Taip nėra, bet kartais taip atrodo. Supranti, ką turiu galvoje?

Ji linktelėjo. Kakta truputį išsilygino, bet antakiai liko suraukti.

- Žinoma, suprantu. Filmų ir serialų herojai visuomet dramatiškai tempia gumą, ar ne?

- Kaip pirštu į akį. Filmuose daug kančių ir dvejonių. Nes skausmas labai tikras. Skausmas... - Alanas paleido ją, lėtai paėmė lėkštę ir ėmė ją šluostyti. - Skausmas yra brutalus.

- Taip.

- Taip, todėl aš kartais jaučiuosi truputį kaltas, - Alanas kiek paniuro dėl pasiteisinimo gaidelių savo balse. - Iš dalies dėl to, kad per anksti, nors taip nėra, iš dalies todėl, kad jo atsikračiau per daug lengvai, nors taip irgi nėra. Kai kada mane kamuoja mintis, kad dar esu skolingas kančių, negaliu to neigti, bet, laimė, suprantu, jog tai nesąmonė... nes dalis manęs - didelė dalis - ir toliau gedi.

- Tikriausiai esi žmogus, - tyliai ištarė Polė. - Kaip keistai egzotiška ir jaudinančiai klaidinga.

- Taip, tikriausiai. O Elas savaip tvarkosi su skausmu. Gerai tvarkosi, galiu tuo didžiuotis. Jis vis dar ilgisi savo mamos, bet jeigu ir gedi dėl ko nors, - o tuo aš nesu visiškai tikras, - tai savo brolio Todo. Bet tavo mintis, kad jis laikosi atokiau nepritardamas tau... ar mums... kelia šypseną.

- Džiaugiuosi, jei taip. Tu neįsivaizduoji, kaip man palengvėjo. Bet vis vien atrodo...

- Ne visai gerai?

Ji linktelėjo.

- Suprantu, ką turi omenyje. Bet vaiko elgesys, net jeigu jis yra normalus devyniasdešimt aštuoniais su puse procento, suaugusiems niekad neatrodo tinkamas. Kartais mes pamirštame, kaip lengvai jie išgyja, ir beveik visuomet - kaip staigiai jie keičiasi. Elas tolsta. Nuo manęs, nuo senų bičiulių, kaip Džimis Ketlinas, nuo paties Roko. Traukiasi, ir tiek. Kaip raketa, kai įsijungia trečios pakopos startinis jungiklis. Vaikai visuomet taip elgiasi, ir manau, jog jų tėvams šis netikėtumas visuomet būna liūdnas.

- Tačiau jam dar per anksti, - tyliai paprieštaravo Polė. - Septyniolikos per anksti atsiskirti.

- Anksti, - sutiko Alanas. Jo balsas skambėjo kiek piktai. - Per kvailą nelaimingą atsitikimą jis neteko savo mamos ir brolio. Jo gyvenimas subyrėjo į šipulius, mano gyvenimas subyrėjo, mes laikėmės kartu, kaip tokioje situacijoje laikosi dauguma tėvų ir sūnų, bandėme sulipdyti šukes. Mums neblogai pavyko, manau, bet nesu toks aklas, kad nepastebėčiau, jog viskas pasikeitė. Mano gyvenimas čia, Pole, Kasl Roke. Jo - jau nebe. Aš dar vyliausi, bet išraiška, pasirodžiusi jo veide tuomet, kai pasiūliau persikelti šį rudenį į Kasl Roko koledžą, galutinai mane įtikino. Jis nenori čia grįžti todėl, kad čia pernelyg daug prisiminimų. Tikiuosi, kad laikui bėgant tai gali pasikeisti... tačiau aš jo nestumsiu. Bet tai neturi nieko bendra su tavimi ir manimi. Tiesa?

- Tiesa. Alanai?

- Hmmm?

- Tu jo ilgiesi, ar ne?

- Taip, - lakoniškai atsakė Alanas. - Kiekvieną dieną, - jis nusigando pajutęs tvinkstančias ašaras. Skubiai nusisuko, atidarė bufetą, stengdamasis suimti save į rankas. Lengviausia tai padaryti buvo pakreipiant pokalbį kita linkme, ir greitai. - Kaip Nitė? - paklausė jis ir apsidžiaugė, kad balsas visai ramus.

- Ji tvirtina, kad dabar jau daug geriau, bet labai ilgai nekėlė ragelio. Jau įsivaizdavau, kad ji be sąmonės guli ant grindų.

- Tikriausiai miegojo.

- Sakė, kad ne, ir iš balso neatrodė apsimiegojusi. Žinai, kaip kalba telefono pažadinti žmonės?

Alanas linktelėjo. Tai policininko kasdienybė. Tiek jam pačiam teko atsiliepti, tiek skambinti ir žadinti žmones iš miego.

- Sakėsi tvarkiusi pašiūrėje senus mamos daiktus, bet...

- Jeigu jai žarnyno uždegimas, manding nukrapštei ją nuo puodo, bet ji nenori to pripažinti, - kandžiai baigė Pengbornas.

Polė patylėjo ir prapliupo juoktis.

- Lažinuos, kad tu teisus. Tokia jau ta Nitė.

- Aišku, - pasakė Alanas, pasižiūrėjo į kriauklę ir ištraukė kamštį. - Širdele, mes visi išsiprausę.

- Ačiū tau, Alanai, - Polė pakštelėjo jam į skruostą.

- O, žiūrėk, ką radau, - pasakė Alanas. Jis kyštelėjo ranką už jos ausies ir ištraukė penkiasdešimties centų monetą. - Ar jūs visuomet čia jas laikote, miela ponia?

- Kaip tu tai padarei? - tikrai nustebusi paklausė Polė, žiūrėdama į pusės dolerio monetą.
- Ką padariau? - paklausė jis. Penkiasdešimt centų tarsi pakibo virš šiek tiek judančių dešinės rankos krumplių. Jis įspraudė monetą tarp didžiojo ir bevardžio pirštų, o kai apvertė ranką, jos ten nebebuvo. - Kaip sakai, ar man reikėtų prisijungti prie cirko?
Moteris nusišypsojo.
- Ne, lik su manimi. Alanai, kaip tu manai, ar aš kvailai elgiuosi, taip rūpindamasi Nite?
- Ne-a, - atsakė tas. Jis įkišo kairę ranką, tą, kurion perdėjo monetą, kišenėn, ištraukė ją tuščią ir čiupo virtuvinę šluostę. - Tu ištraukei ją iš durnyno, davei jai darbo, padėjai nusipirkti namą. Jautiesi atsakinga už ją, ir iš dalies tam yra pagindas. Jeigu ja nesirūpintum, man reikėtų susirūpinti tavimi.
Polė išėmė paskutinę stiklinę iš džiovyklos. Alanas išvydo nusivylimą jos veide ir suprato, kad ji negali nulaikyti jos, nors stiklas buvo beveik sausas. Jis staiga prišoko ištiesęs ranką ir sulenkęs kelius. Judesys buvo toks grakštus, kad Polė priminė šokio žingsnelį. Stiklinė įkrito jam į ranką vos per aštuoniolika colių nuo žemės.
Skausmą, kuris kamavo ją visą naktį, ir baimę, jog Alanas pajus, koks jis stiprus, ūmai užgožė netikėtas, ją net nugąsdinęs geismas. Tas jausmas nebuvo labai kuklus, tiesa? Tai, ką ji jautė, buvo paprasčiau, visiškai primityvu. Tai buvo aistra.
- Tu judi kaip koks katinas, - pasakė ji, kai Alanas atsitiesė. Ji kalbėjo truputį prikimusiu balsu. Prieš akis tebestovėjo grakštus kojų sulinkimas, judantys šlaunų raumenys. Švelnus kiaušinėlio išlinkimas. - Kaip toks stambus vyras gali taip greitai judėti?
- Nežinau, - nustebęs pažiūrėjo į ją Pengbornas. - Kas nors ne taip, Pole? Keistai atrodai. Ar tau silpna?
- Jaučiu, - atsakė ji, - kad tuoj prileisiu į kelnaites.
Tada jis pajuto tą patį. Nei gera, nei bloga. Tiesiog tai buvo.
- Pažiūrėkim, ar tikrai, - tarė jis prieidamas vis taip pat grakščiai ir greitai, ko niekaip nesitikėtum matydamas jį žengiantį Meino gatve. - Patikrinkim, - padėjęs stiklinę ant stalo ir neleidęs jai suprasti, kas vyksta, jis įkišo ranką tarp kojų.
- Alanai, ką tu darai... - ir tuomet, kai jo nykštys švelniai prispaudė klitorį, *darai* virto *daraaaaai!*, jis stebėtinai lengvai ją pakėlė.
Polė apsikabino jo kaklą, stengdamasi laikytis ne pirštais net tokią karštą akimirką; jos rankos styrojo Alanui už nugaros it ryšeliai pagaliukų, bet tai liko vienintelė sustingusi kūno dalis. Visa kita tirpte tirpo.
- Alanai, nuleisk mane žemėn!
- Nė nemanau, - atsakė tas ir kilstelėjo dar aukščiau. Laisva ranka jis suėmė tarp menčių. Staiga Polė pajuto kylanti aukštyn ir žemyn ant rankos tarpkojyje it mergytė ant medinio arkliuko, Alanas padėjo jai sūpuotis ir jaustis lyg nuostabiose sūpynėse, kai kojos švilpia vėjyje, o plaukai siekia žvaigždes.
- Alanai...
- Stipriai laikykis, miela ponia, - ištarė jis juokdamasis, nes moteris svėrė kaip plunksnų maišelis. Per augantį jaudulį nejusdama jo rankos, moteris

atsilošė, tačiau žinojo, kad jis neleis jai nukristi, paskui jis vėl ją pakėlė, viena ranka glostydamas nugarą, o kita darydamas kažką apačioje, apie ką ji niekuomet negalvojo, ir štai ji vėl atsilošė kliedėdama jo vardą.

Oragazmas pervėrė it sprogstanti kulka, pasklidusi iš centro po visą kūną. Jos kojos maskatavo per šešis colius nuo virtuvės grindų (viena šlepetė nukrito nuo kojos ir nučiuožė į svetainę), galva atsilošė, tamsūs plaukai krito ir kuteno Alano ranką, o per malonumo viršūnę jis bučiavo saldžią baltą kaklo juostą.

Alanas nuleido ją žemėn... ir tuojau pat sugavo, kai jos keliai ėmė linkti.

- O dangau, - pradėdama juoktis pasakė Polė. - O dangau, Alanai, aš niekad neišplausiu šitų džinsų.

Tai jam pasirodė baisiai juokinga, ir jis garsiai kvatodamas nuvirto į vieną kėdę ir susiėmė už pilvo. Polė žengė prie jo. Alanas pagavo ją, prisitraukė prie savęs, po to atsistojo pakėlęs ją ant rankų.

Ji pajuto užplūstant antrą emocijų bangą, bet ši buvo aiškesnė, stipriau išreikšta. *Dabar*, tarė ji sau, *dabar tai geismas. Aš baisiai geidžiu šito vyro.*

- Nunešk mane į viršų, - pasakė ji. - Jeigu per toli, paimk mane ant kušetės. Jeigu ir jos nepasieksi, - tiesiai čia, ant grindų.

- Manau, pajėgsiu nunešti iki svetainės, - atsakė Alanas. - Kaip tavo rankos, miela ponia?

- Kokios rankos? - tartum sapnuodama ištarė ji ir užsimerkė. Ji paniro į tos akimirkos džiaugsmą, judėjimą tamsoje mylimo vyro rankose. Polė įsikniaubė veidu jam į krūtinę, o kai jis paguldė ją ant kušetės, prisitraukė prie savęs... savo pačios rankomis.

6

Jie praleido ant kušetės beveik valandą, dar galai žino kiek duše. Po to ji nusivedė jį į lovą ir atsigulė nieko daugiau neįstengdama.

Polė tą vakarą rengėsi pasimylėti su Alanu, bet daugiau dėl jo, negu išties pati to trokšdama. Ir tikrai nesitikėjo to, kas buvo... bet džiaugėsi. Skausmas vėl pradėjo kamuoti rankas, bet šiąnakt jai neprireiks perkodano užmigti.

- Tu esi nuostabiausias meilužis, Alanai.

- Tu taip pat.

- Bendra, - tarė ji ir padėjo galvą jam ant krūtinės. Tenai tyliai dungsėjo širdis, tarsi sakytų, jog toks jos ir šeimininko naktinis darbas. Ji neišleido iš atminties, - prisimindama ankstesnę aistrą, - koks greitas jis buvo, koks stiprus... ypač, koks greitas. Polė pažinojo jį nuo tada, kai pas ją atėjo dirbti Enė. Jau penki mėnesiai jis yra jos meilužis, bet tik šiandien sužinojo, kaip greitai jis gali judėti. Atrodė, kad visas jo kūnas skirtas triukams su monetomis, kortomis ir daryti gyvūnų šešėlius, apie kuriuos žinojo kiekvienas miestelio vaikas ir prašydavo parodyti, kai tik susitikdavo. Buvo baisoka... ir sykiu nuostabu.

Polė ėmė snausti. Jai reikėtų paklausti, ar Alanas rengiasi likti nakčiai, ir pasiūlyti pastatyti automobilį į garažą (Kasl Rokas - mažas miestelis, kuriame gyvena daug piktų liežuvių), bet tai atrodė bereikalingas rūpestis. Alanas pasirūpins. Alanas, ėmė tikėti ji, visuomet pasirūpina.

- Ar buvo kokių nors naujų išpuolių iš Patrankos ir garbiojo Vilio? - mieguistai paklausė ji.

Alanas šyptelėjo.

- Tyku abiejuose frontuose, bent jau kol kas. Kuo rečiau matau misterį Kitoną ir Rouzą tuo labiau jie man patinka - šiuo atžvilgiu diena buvo puiki.

- Tai gerai, - sumurmėjo ji.

- Taip, bet yra dar geresnė naujiena.

- Kokia?

- Norisui grįžo gera nuotaika. Jis įsigijo pas tavo draugą misterį Gauntą meškerę su rite ir nekalba apie nieką, išskyrus apie savaitgalio žvejybą. Manau, jis nušals savo uodegą, tą mažą savo uodegą, bet jeigu Norisas laimingas, laimingas ir aš. Gailiuosi dėl vakarykščio Kitono išpuolio. Žmonės juokiasi iš Noriso, nes jis liesas ir dirglus, bet per paskutiniuosius trejus metus iš jo išaugo geras ramybės saugotojas. Bet jis jautrus kaip niekas kitas. Ne jo kaltė, kad atrodo panašus į netikrą komiko Dono Noto brolį.

- Mmmmm...

Plaukia. Plaukia į malonią tamsą, kur nėra jokio skausmo. Polė atsipalaidavo, o kai ją pastvėrė sapnas, veide atsispindėjo katiniška pasitenkinimo išraiška.

7

Alanas ilgai negalėjo užmigti.

Grįžo vidinis balsas, tik šįkart jame nebuvo dirbtinio džiūgavimo. Jis buvo klausiantis, graudus, nusivylęs. *Kur mes esam, Alanai?* klausinėjo jis. *Juk čia ne tas kambarys? Ne ta lova? Ne ta moteris? Aš jau nieko nebesuprantu.*

Alanui staiga pasidarė gaila to balso. Tai nebuvo savęs gailėjimasis, nors balsas kaip niekad buvo panašus į jo paties. Jam atrodė, kad tas balsas nori kalbėti tik tiek, kiek jis - kita jo dalis, dabar egzistuojantis ir planuojantis ateitį Alanas, - nori klausytis. Tai buvo pareigos balsas, skausmo balsas. Tai vis dar buvo kaltės balsas.

Daugiau nei prieš dvejus metus Enei Pengborn prasidėjo galvos skausmai. Jie nebuvo smarkūs, bent taip ji tvirtino: ji šnekėjo apie juos taip pat nenoriai, kaip Polė apie savo artritą. Bet vieną kartą skusdamasis (tai buvo 1990-ųjų pradžioje) Alanas pastebėjo, kad prie kriauklės stovi neužkimštas didelis anacino buteliukas. Jis pradėjo jį užsukinėti... ir sustojo. Prieš savaitę jis ėmė porą aspirino tablečių iš to dviejų šimtų dvidešimt penkių tablečių buteliuko. Tada jis buvo beveik pilnas. Dabar - pustuštis. Nusišluostęs skutimosi kremo likučius, jis nuskubėjo į “Siuvi ir siuvi”, kur dirbo Enė, pasikvietė ją kavos ir išklausinėjo. Paklausė apie aspiriną. Jis tuomet buvo truputį nusigandęs.

(*tik truputį*, niūriai pritarė vidinis balsas)

Truputį, nes niekas neišgeria šimto devyniasdešimties tablečių per vieną savaitę, *niekas*. Enė prisipažino padariusi kvailystę. Sakė valiusi spintelę prie vonios ir išvertusi buteliuką. Dangtelis buvo blogai užsuktas, tabletės subiro į kriauklę, ėmė tirpti, todėl teko jas išmesti.

Taip sakė ji.

Bet jis buvo policininkas, ir net ne tarnybos metu negalėjo atsikratyti įpročio viską stebėti. Jis negalėjo išjungti melo detektoriaus. Jeigu stebi žmones, kai jie atsakinėja į tavo klausimus, iš tikro stebi, visuomet suprasi, kada jie meluoja. Alanui kartą teko apklausti vieną žmogų, kuris kiekvieną kartą meluodamas paliesdavo nykščio nagu savo iltinį dantį. Burna tarė melą, o kūnas neišvengiamai signalizavo tiesą. Todėl jis ištiesė rankas per stalą, už kurio abu sėdėjo, ir paėmęs Enės rankas paprašė sakyti tiesą. Truputį pasvyravusi, ji atsakė, kad taip, tikrai, galvą pradėjo skaudėti labiau, taip, ji išgėrė nemažai aspirino, bet ne tiek, kiek trūksta, nes buteliukas tikrai išvirto į kriauklę, ir Alanas patikėjo žmona. Užkibo ant seniausio kabliuko, apie kurį rašo vadovėliai, vieno sukčių triuko, vadinamo "kąsk ir traukis": jeigu tave sugauna meluojant, atsitrauk ir pasakyk pusiau tiesą. Jeigu Alanas būtų atidžiau ją stebėjęs, būtų pastebėjęs, kad Enė nėra jam visai atvira. Jis būtų privertęs ją prisipažinti iš pažiūros neįmanomą dalyką, kuris tačiau dabar toks neatrodė. Galvą skaudėjo taip smarkiai, kad ji išgerdavo mažiausiai po dvidešimt tablečių kasdien. Jeigu ji būtų prisipažinusi, jis būtų nugabenęs ją pas Portlendo ar Bostono neurologą nepasibaigus savaitei. Bet ji buvo jo žmona, o tuo metu ne tarnyboje jis nebuvo toks budrus.

Alanas pasitenkino nusiuntęs ją pas daktarą Rėjų van Aleną, o ji nuėjo. Rėjus nieko nerado, bet Alanas už tai niekad nejautė jam pagiežos. Rėjus atliko įprastus refleksų testus, apžiūrėjo jos akis oftalmoskopu, patikrino regėjimą, ar nesidvejina, ir nusiuntė į regioninę Oksfordo ligoninę pasidaryti rentgeno nuotraukos. Tačiau jis nesiūlė kompiuterinės tomografijos, o kai Enė pasakė, kad galvos skausmai liovėsi, Rėjus ja patikėjo. Alanas spėjo, jog jis galbūt patikėjo ne be pagrindo. Alanas žinojo, kad gydytojai išmano kūno kalbą ne blogiau už policininkus. Pacientai linkę meluoti ne mažiau kaip įtariamieji dėl to paties motyvo: paprasčiausios baimės. Be to, Rėjus apžiūrėjo Enę būdamas savo tarnyboje. Tad visai įmanoma, kad kai Alanas surado pustuštį buteliuką ir nusiuntė Enę pas daktarą, skausmai iš tiesų buvo išnykę. Tikriausiai buvo. Ilgo pokalbio metu su brendžio taure daktaro namuose šerifas išgirdo, kad augliui esant aukštai ant smegenų kamieno, simptomai dažnai pasirodo ir vėl dingsta. "Esant smegenų kamieno augliui, dažni priepuoliai, - pasakė jis Alanui. - Jeigu jai buvo priepuolis, galbūt..." Jis gūžtelėjo pečiais. Taip. Galbūt. Galbūt vyras, vardu Tedas Bomontas, yra netiesioginis jo žmonos ir sūnaus nužudymo bendrininkas, bet širdyje Alanas jo taip pat negalėjo kaltinti.

Ne visi dalykai, nutinkantys mažuose miesteliuose, žinomi jų gyventojams, kad ir kokios geros jų ausys ir landžios nosys. Kasl Roke buvo žinoma apie Frenką Dodą, išprotėjusį policininką, kuris žudė moteris dar prie šerifo Banermano, žinoma apie Kudžą, pasiutusį senbernarą. Žinoma taip pat, kad Tedo Bomonto, rašytojo ir vietos įžymybės, namas prie ežero supleškėjo iki pamatų 1989 metais, bet vietiniai negirdėjo gaisro aplinkybių ir to, kad Bomontą persekiojo vyras, net ne žmogus, o padaras, kurio neįmanoma įvardyti*. Tačiau Alanas Pengbornas žinojo tai ir kartais sapnuodavo košmarus. Viskas buvo iki Enės galvos skausmų... bet nesibaigė ir vėliau. Dėl girtų Tedo skambučių Alanas nenorom tapo Tedo šeimos griuvimo ir psichi-

---

* Aliuzijos į S.Kingo romanus "Kudžas" ir "Tamsioji pusė".

kos irimo liudininkas. Tai atsiliepė ir jo paties psichikai. Kažkokiame gydytojo kabinete Alanas skaitė straipsnį apie juodąsias skyles - dideles kosmines tuštumas, tarytum antimaterijos sūkurius, kurie nepasotinamai ryja viską, ką pasiekia. 1989 metų vasaros pabaigoje ir rudenį Bomono byla tapo asmenine Alano juodąja skyle. Pasitaikė dienų, kai jis klausinėdavo savęs elementariausių realybės dalykų ir sukdavo galvą, ar tai iš tikro nutiko. Buvo naktų, kai jis gulėdavo nesumerkdamas akių iki aušros, bijojo užmigti, bijojo susapnuoti juodą "Toronadą" su lipduku "AUKŠTOS KLASĖS KALĖS VAIKAS" ant užpakalinio buferio, vairuojamą pūvančio monstro. Tomis dienomis nutūpęs ant kraigo arba straksintis po pievelę žvirblis vos nepriversdavo jo surikti. Jeigu kas paklaustų, Alanas būtų atsakęs: "Mano dėmesys buvo nukreiptas kitur, kai prasidėjo bėdos su Ene." Bet buvo ne tai; giliai galvoje virė mūšis dėl sveikos nuovokos. "AUKŠTOS KLASĖS KALĖS VAIKAS" - kaip tai grįžo. Kaip jį persekiojo. Tai ir dar žvirbliai.

Jo dėmesys buvo atitrauktas ir tą kovo dieną, kai Enė su Todu susėdo į senutį "Skautą", skirtą važinėti po miestą, ir išvažiavo į "Hemphilo" prekybos centrą. Alanas šimtus kartų perkratė mintyse žmonos elgesį tą rytą ir nerado nieko keista, neįprasta. Kai jie išvažiavo, jis buvo savo kabinete. Pasižiūrėjo pro langą sėdėdamas už stalo, pamojavo atsisveikindamas. Todas pamojo ranka prieš sėsdamas į mašiną. Tai buvo paskutinis kartas, kai matė jį gyvą. Už trijų mylių 117-ajame kelyje, nepilna mylia nuo parduotuvės, "Skautas" dideliu greičiu išvažiavo iš kelio ir rėžėsi į medį. Įvykio vietoje valstijos policija nustatė, kad Enė, visad tokia atsargi vairuotoja, važiavo mažiausiai septyniasdešimt mylių per valandą. Todas buvo prisisegęs diržą. Enė ne. Ji veikiausiai mirė išlėkusi pro priekinį stiklą, palikdama koją ir pusę rankos. Todas dar galėjo būti gyvas, kai sprogo benzino talpa. Tai labiau už viską slėgė Alaną. Tai, kad jo dešimtmetis sūnus, rašęs mokyklos laikraštyje humoristinį astrologinį skyrelį ir sirgęs dėl Mažosios lygos komandų, dar galėjo likti gyvas. Kad sudegė mėgindamas atsegti savo diržo sagtį.

Buvo atlikta autopsija. Ji patvirtino smegenų auglį. Mažą, pasakė Van Alenas. Kaip žemės riešuto ankštis, paaiškino jis. Jis nepasakė Alanui, jog, laiku diagnozavus, jį būtų buvę galima išoperuoti; tai Alanas suprato iš liūdno gydytojo veido ir nuleistų akių.Van Alenas pripažino, kad ji, ko gero, patyrė priepuolį, kuris būtų signalizavęs apie rimtą problemą, jeigu būtų įvykęs anksčiau. Jis galėjo sukrėsti jos kūną kaip smarkus elektros šokas, priversti nuspausti greičio pedalą iki grindų ir prarasti kontrolę. Jis papasakojo tai ne savo valia, o negailestingai kamantinėjamas Alano, kuris, matė Van Alenas, nepaisydamas netekties skausmo, ketino sužinoti tiesą. Viską, kas nutiko automobilyje. "Prašau, - švelniai paliesdamas šerifo petį, tarė Van Alenas, - tai suvo siaubingai nelaimingas atsitikimas, ne daugiau. Jums reikia susitaikyti. Turite kitą sūnų, jam jūsų reikia tiek pat, kiek jums jo. Turite susitaikyti ir užsiimti savo reikalais". Pengbornas stengėsi. Neracionalus siaubas, susijęs su Tedu Bomontu ir

(žvirbliai, žvirbliai skrenda)

paukščiais ėmė blėsti, ir jis nuoširdžiai stengėsi sulipdyti savo gyvenimą: našlio, mažo miestelio policininko, paauglio berniuko, kuris greitai auga ir tolsta ne dėl Polės, o dėl tos katastrofos, tėvo gyvenimą. Sūnus tolsta po

klaikios, bukinančios traumos: *Sūnau, turiu pranešti baisią žinią, suimk save į rankas*... Ir tada, žinoma, jis pravirko, netrukus verkė ir Elas.

Vis dėlto, jie ėmėsi atstatomųjų darbų, ir toliau juos tęsia. Daug kas pasitaisė... tik du dalykai niekaip nepasimiršta.

Pirmas - tai tas per savaitę beveik ištuštintas aspirino buteliukas.

Antras - faktas, kad Enė važiavo neužsisegusi saugos diržo.

Juk ji visuomet jį segdavosi.

Po trijų kankinančių savaičių ir bemiegių naktų jis susitiko su neurologu Portlende, nors ir po laiko. Alanas ieškojo, kas jam atsakytų į klausimus, kuriuos atsibodo traukti iš Rėjaus van Aleno. Daktaro pavardė buvo Skoupsas, ir pirmą kartą gyvenime Alanas prisidengė vykstančiu policijos tyrimu. Daktaras patvirtino pagrindinius jo įtarimus: taip, smegenų auglį turintiems žmonėms pasitaiko neracionalaus elgesio priepuolių, kartais jie nusižudo. Skoupsas pasakė, jog tokie žmonės žudosi impulsyviai, vos minutę ar sekundę pasvarstę. Ar toks žmogus gali kartu nužudyti ir kitą? - pasiteiravo Alanas.

Skoupsas sėdėjo atsilošęs prie stalo, susinėręs ant kaklo rankas ir negalėjo matyti šerifo rankų, kurios buvo iki baltumo suspaustos tarp kelių. O taip, patvirtino daktaras. Neretas atsitikimas tokiais atvejais; smegenų kamieno augliai dažnai sukelia tokį elgesį, kuris nespecialistui atrodys psichopatiškas. Daroma išvada, kad kančia, kurią ligonis jaučia, atrodo artimųjų ar net visos žmonių rasės kančia; kita teorija teigia, jog kenčiančiam atrodo, neva kiti nebenorės be jo gyventi. Skoupsas paminėjo Čarlzą Vitmaną, skautą iš "Erelių" organizacijos, kuris užlipo ant Teksaso bokšto ir nužudė per du tuzinus žmonių, prieš nusižudydamas pats, bei pavaduojančią pradinės mokyklos mokytoją Ilinojuje, kuri nužudė kelis savo mokinius prieš paleisdama kulką sau į smilkinį. Abiem atvejais autopsija patvirtino, kad smegenyse buvo auglys. Toks yra šablonas, bet jis jokiu būdu netinka visais atvejais, net ne daugeliu. Smegenų augliai turi keistus, net egzotiškus simptomus; kartais - jokių. Nieko negalima tiksliai pasakyti.

Negalima. Todėl palik ramybėje.

Geras patarimas, tik juo sunku pasinaudoti. Dėl aspirino buteliuko. Ir saugos diržo.

Ypač tas diržas nesitraukė Alanui iš galvos; kabojo it juodas debesėlis. Enė *niekuomet* nevažiuodavo jo neužsisegusi. Net iki gatvės galo ir atgal. Tačiau Todas buvo jį užsisegęs kaip visuomet. Ar tai nieko nereiškia? Jeigu išvažiuodama iš kiemo paskutinį kartą ji nutarė nusižudyti ir pasiimti su savimi Todą, negi ji nebūtų užsispyrusi, kad ir sūnus atsegtų diržą? Net plėšoma skausmo, depresijos, sąmyšio, ji juk nenorėtų, kad Todas kęstų kančias?

Nieko negalima tiksliai pasakyti. Todėl palik ramybėje.

Net ir dabar, gulint lovoje su Pole prie šono, Alanui buvo sunku pasinaudoti tuo patarimu. Jo protas vis grįždavo lyg šuniukas pakramtyti žaliaminės odos krašto.

Šioje vietoje jam visad iškildavo vizija, klaikus regėjimas, kuris galiausiai atvedė pas Polę Čalmers, nes Polė buvo moteris, su kuria Enė artimiausiai bendravo ir, turint galvoje Bomonto bylą bei jos psichines pasekmes Alanui, Polė daugiau davė Enei paskutiniaisiais gyvenimo mėnesiais negu jis.

Jis įsivaizdavo, kaip Enė atsisega savo diržą, nuspaudžia greičio pedalą ir paleidžia vairą. Paleidžia vairą, nes yra užsiėmusi kitkuo.

Paleidžia jį, kad galėtų atsegti ir sūnaus diržą.

Viskas atrodė taip: "Skautas" lekia septyniasdešimties mylių per valandą greičiu, sukdamasis į dešinę, į medžius po baltu kovo dangumi, kuris žadėjo lietų, o Enė mėgina atsegti Todo diržą. Todas, klykdamas iš išgąsčio, stengiasi atstumti jos rankas. Matė, kaip mielas Enės veidas virsta raganos kauke, o sūnaus veidas iš siaubo ištįsta. Būdavo, pabunda vidury nakties permirkęs prakaitu, o ausyse tebeskamba sūnaus riksmas: *Medžiai, mamyte! Atsargiai, MEEEEDŽIAI!*

Tad vieną dieną jis atėjo aplankyti Polės prieš darbo pabaigą ir pasiūlė jai užeiti pas jį išgerti taurelės, arba, jeigu tai atrodys nepatogu, jis galįs užsukti pas ją.

Atsisėdę virtuvėje (teisingoje virtuvėje, užtikrino vidinis balsas) su puodeliu arbatos Polė ir kavos - Alanas, jis ėmė lėtai, užsikirtinėdamas kalbėti apie savo košmarą.

- Man reikia žinoti, jei tai įmanoma, ar ją kamavo depresijos ir iracionalumo priepuoliai, kurių nepastebėjau arba nesupratau, - pasakė jis. - Man reikia žinoti... - Alanas bejėgiškai nutilo. Jis žinojo, ką nori pasakyti, bet vis sunkiau ir sunkiau buvo tarti žodžius. Atrodė, tartum komunikacijos kanalas tarp jo sutrikusio nelaimingo proto ir burnos vis siaurėjo, seko, ir netrukus bus visai netinkamas praeiti.

Susiėmęs jis kalbėjo toliau.

- Man reikia žinoti, ar ji nusižudė. Nes, supranti, žuvo ne vien ji. Todas mirė su ja, ir jeigu buvo kokių nors ženklų... ženklų, turiu galvoje, požymių... kurių nepastebėjau, aš taip pat esu atsakingas už jo mirtį. Ir tai man būtina žinoti.

Jis nutilo smarkiai dunksinčia širdimi. Persibraukė ranka per kaktą ir truputį nustebo, kad delnas pasidarė šlapias nuo prakaito.

- Alanai, - tarė Polė, uždėdama ranką jam ant riešo. Jos šviesiai žydros akys įdėmiai žvelgė į jį. - Jeigu aš būčiau ką nors pastebėjusi ir niekam nesakiusi, dabar būčiau tokia pat kalta, kaip tu nori būti.

Alanas prasižiojo, tą gerai prisimena. Polė galėjo pastebėti Enės elgesyje ką nors, kas prasprūdo pro jo akis, tiek tai jis suprato. Mintis, kad pamatęs keistą elgesį tampi atsakingas ir privalai ko nors imtis, niekad nešovė jam į galvą.

- Nepastebėjai? - pagaliau paklausė jis.

- Ne. Perkračiau viską savo galvoje. Nenoriu menkinti tavo skausmo ir širdgėlos, bet esi ne vienintelis, kuris panašiai jaučiasi, ir ne tu vienas ilgai viską permąstai po to nelaimingo atsitikimo. Šias paskutines savaites iki išprotėjimo narsčiau scenas ir pokalbius autopsijos rezultatų požiūriu. Dabar viską pergalvoju, pasverdama tavo pasakojimą apie aspirino buteliuką. Ir žinai, ką supratau?

- Ką?

- Nieko, - ji ištarė tai neakcentuodama, bet nuskambėjo nepaprastai įtikinamai. - Visiškai nieko. Pasitaikė, kad man ji atrodydavo truputį pablyškusi. Buvo keletas atvejų, kai nugirdau ją kalbant su savimi siūlėjant sijono

apačią ar išpakuojant medžiagas. Tai buvo keisčiausi poelgiai, kokius aš galiu prisiminti, ir nekart dėl to buvau pati kalta. O tu?

Alanas linktelėjo.

- Šiaip ji buvo tokia, kokią pamačiau pirmą kartą: linksma, draugiška, darbšti... ir gera draugė.

- Bet...

Polės ranka vis dar buvo ant jo riešo; ji truputį spustelėjo.

- Ne, Alanai, jokių "bet". Rėjus van Alenas taip pat, kaip sakoma, graužiasi po laiko. Ar tu kaltini jį? Ar laikai, Rėjų kaltu, kad nepastebėjo auglio?

- Ne, bet...

- O mane? Aš dirbau su ja kiekvieną dieną, dažniausiai visai prie jos. Dešimtą kartu gerdavome kavą, dvyliktą priešpiečiaudavome, po to vėl išgerdavom kavos trečią popiet. Mes daug kalbėdavomės, kad neprailgtų laikas, ir neblogai viena kitą pažinome, Alanai. Žinau, kad tu patikai jai kaip draugas ir kaip meilužis, žinau, kaip ji mylėjo berniukus. Bet jeigu ji artėjo prie savižudybės dėl ligos... tada nežinau. Tai pasakyk, ar kaltini mane? - jos žydros akys žvelgė tiesiai į jį.

- Ne, bet...

Ranka spustelėjo nežymiai, bet įsakmiai.

- Noriu tavęs kai ko paklausti. Tai svarbu, todėl gerai pagalvok.

Alanas linktelėjo.

- Rėjus buvo jos gydytojas ir nieko nepastebėjo. Aš buvau jos draugė, aš nieko nepastebėjau. Tu buvai jos vyras - taip pat nieko nepastebėjai. Manai, jau viskas, bet apsirinki.

- Aš nesuprantu, kur tu lenki.

- Kai kas buvo artimesnis jai, - tęsė toliau Polė. - Artimesnis veikiausiai už mus visus.

- Apie ką tu kal...

- Alanai, o ką sakė Todas?

Pengbornas tik spoksojo į ją nieko nesuprasdamas. Jautėsi, lyg moteris būtų ištarusi svetimos kalbos žodį.

- Todas, - pakartojo ji nekantriai. - Todas, tavo sūnus. Tas, kuris neleidžia tau ramiai miegoti. Tai jis, ar ne? Ne ji, o jis?

- Taip, - sutiko Alanas. - Jis, - kalbėjo aukštu, drebančiu balsu, ne savo balsu, ir jautė, kaip kažkas viduje ima judėti. Dabar, gulėdamas Polės lovoje, jis iki skausmo aiškiai prisiminė tą akimirką prie virtuvinio stalo: jos ranka ant jo riešo įstrižuose popietės spinduliuose, jos plaukai vilnija auksu, mėlynos akys ir švelnus atkaklumas.

- Ar ji privertė Todą sėsti į mašiną, Alanai? Ar jis spardėsi? Rėkė? Priešinosi jai?

- Ne, aišku, kad ne, juk ji buvo jo ma...

- Kas sugalvojo vežtis Todą į parduotuvę tą dieną? Ji ar įsiprašė jis? Ar gali prisiminti?

Alanas ketino sakyti "ne", bet ūmai prisiminė. Prisiminė jų balsus iš svetainės, kai sėdėjo prie savo popierių:

Turiu važiuoti į parduotuvę, Todai. Nori važiuoti kartu?

Ar galėsiu pasižiūrėti naujas vaizdajuostes?

Manau, taip. Paklausk tėčio, ar jam ko nereikia.

- Tai buvo jos idėja, - atsakė jis Polei.

- Tu tikras?

- Taip. Bet ji tik pasiūlė, neliepė.

Tas kažkas jo viduje nesiliovė judėti. Jis nukris, pagalvojo Alanas, ir išmuš galingą prarają, nes jo šaknys plačiai išsikerojusios.

- Ar Todas bijojo jos?

Dabar ji apklausinėjo šerifą, kaip jis Rėjų van Aleną, bet Alanas jautėsi bejėgis ką nors pakeisti. Be to, pats nenorėjo. Buvo dar kai kas, kas jam neatėjo į galvą visas tas ilgas naktis. Tai, kas dar gyva.

- Enės? Viešpatie, ne!

- Net ir paskutiniaisiais mėnesiais?

- Ne.

- Ir paskutiniosiomis savaitėmis?

- Pole, tuo metu aš nelabai galėjau stebėti tokius dalykus. Kaip tik užvirė ta košė su Tedu Bomontu, rašytoju... visa ta beprotystė...

- Tai ar tu nori pasakyti, kad buvai taip atsijungęs, jog nepastebėjai šalia esančių Enės ir Todo, ar kad dažnai nebūdavai namie?

- Ne... taip... tai yra, aišku, aš buvau namie, bet...

Atsakinėdamas į tą tiradą klausimų, jis jautėsi keistai. Atrodė, lyg Polė būtų pripompavusi jį novokaino ir dabar traukė informaciją. Tas kažkas jo viduje toliau judėjo link ribos, kur gravitacija jau ne laikys, o trauks žemyn.

- Ar Todas kada priėjęs sakė, kad bijo mamos?

- Ne...

- Ar jis kada nors priėjo ir pasakė: "Tėtuk, man atrodo, kad mamytė nori nusižudyti ir kartu nužudyti mane"?

- Pole, tai juokinga! Aš...

- Taip buvo?

- Ne!

- Ar jis kada nors sakė, jog mama keistai kalba ar elgiasi?

- Ne...

- O Elas buvo mokykloje, tiesa?

- Ką tai turi bendra su...

- Jai pašonėje buvo likęs vienas vaikas. Kai tavęs nebūdavo, kai išeidavai dirbti, namuose likdavo tik jiedu. Ji valgydavo su juo vakarienę, padėdavo ruošti pamokas, abu žiūrėjo televizorių...

- Skaitė jam... - įsiterpė Alanas. Jo balsas buvo graudus, neatpažįstamas.

- Ji tikriausiai buvo pirmas žmogus, kurį Todas pamatydavo kiekvieną rytą, ir paskutinis - vakarą, - tęsė toliau Polė. Jos ranka gulėjo ant šerifo riešo. Akys įdėmiai žvelgė į jį. - Jeigu kas ir galėjo pastebėti, tai buvo tas žmogus, kuris žuvo kartu su ja. *Ir tas žmogus niekad apie tai neprasitarė.*

Staiga tas kažkas viduje atsikabino. Alano veidas susiraukė, lyg tai keliose vietose būtų pritvirtintos virvelės, kurias dabar švelniai tempė nematoma ranka. Karštis užtvindė gerklę ir bandė uždusinti. Karštis ūžtelėjo į veidą. Akys pritvinko ašarų, Polė Čalmers susidvejino, susitrejino, kol pagaliau sudužo į šviesos ir šešėlių prizmes. Krūtinė kilnojosi nepajėgdama įtraukti oro. Alanas su įprastu gąsdinančiu vikrumu apvertė ranką ir pliaukštelėjo per Polės plaštakas; jai, matyt, labai suskaudo, bet ji neišsidavė.

- Man jos trūksta! - suaimanavo jis, ir skausminga rauda pavertė žodžius atodūsiais. - Man jų abiejų trūksta, o Viešpatie, kaip man jų trūksta!

- Žinau, - ramiai atsakė Polė. - Žinau. Visa tai kaip tik dėl šito, ar ne? Dėl to, kad tu jų neapsakomai ilgiesi.

Jis pravirko. Elas dvi savaites po katastrofos verkė kiekvieną naktį, ir Alanas sėdėdavo jį apsikabinęs, ramindavo kaip mokėdamas, bet pats niekad neverkė. Dabar pratrūko. Rauda įveikė jį ir nesidavė nei nutraukiama, nei sulaikoma. Alanas negalėjo suvaldyti savo skausmo ir su palengvėjimu suprato, kad neverta to daryti.

Netyčia pastūmė kavos puodelį į šalį, išgirdo, kaip jis kažkokiame kitame pasaulyje dzingtelėjo ir sudužo ant grindų. Jis nuleido įkaitusią skaudančią galvą ant stalo, apkabino rankomis ir verkė.

Vėliau pajuto, kaip Polė pakelia jo galvą savo vėsiomis, švelniomis, artrito išsukiotomis rankomis ir pasideda sau į skreitą. Ji laikė, o Alanas ilgai ilgai verkė.

8

Jos ranka ėmė slysti nuo jo krūtinės. Alanas atsargiai ją nuleido, bijodamas, kad net menkiausias stuktelėjimas Polę pažadins. Žiūrėdamas į lubas, Pengbornas svarstė, ar tą dieną Polė tyčia išprovokavo jo širdgėlos prasiveržimą. Jis buvo linkęs manyti, kad taip ir buvo, tačiau suprato ar nujautė, jog jam reikėjo išsilieti, o ne rasti atsakymus, į kuriuos tikslių atsakymų nėra.

Tai buvo jų draugystės pradžia, nors jis tada apie tai negalvojo; veikiau tai atrodė kaip kažko pabaiga. Nuo to karto iki dienos, kai jis pagaliau sukaupė pakankamai drąsos pakviesti ją pietų, Alanas dažnai galvojo apie žydrų jos akių žvilgsnį ir jos ranką ant savo riešo. Jis mąstė apie tą švelnų ir kartu primygtinį stūmimą pagalvoti, kas jo buvo pražiūrėta arba atmesta. Tuo metu jis stengėsi susitvarkyti su naujais jausmais, susijusiais su Enės mirtimi. Vos tik buvo nustumta užtvara tarp jo ir širdgėlos, jie ūžtelėjo veržlia upe. Pagrindinis ir blogiausias - tai siaubingas pyktis, kad ji slėpė ligą, kurią buvo galima diagnozuoti ir išgydyti, ir pasiėmė su savimi sūnų tą dieną. Vieną šaltą, lietaus permerktą balandžio vakarą jis pasidalijo savo mintimis su Pole "Beržuose".

- Tu pamiršai savižudybę ir ėmei galvoti apie žmogžudystę, - pasakė ji. - Štai ko tu piktas, Alanai.

Alanas papurtė galvą ir rengėsi atsakyti, bet moteris pasilenkė per stalą ir priglaudė vieną kreivą pirštą prie jo lūpų tildydama. Ša. Tas judesys taip pribloškė jį, kad jis tikrai nutilo.

- Taip, - tarė Polė. - Šįkart neketinu tavęs tardyti, Alanai, - pernelyg seniai buvau vyro pakviesta pietų ir man tai per daug patinka, kad vaidinčiau mis Generalinę Prokurorę. Tačiau žmonės juk nepyksta ant kitų, - bent jau ne taip, kaip tu dabar, - kad pakliuvo į nelaimingą atsitikimą, nebent tai buvo dėl nepaprasto neatsargumo. Jeigu Enė ir Todas būtų žuvę dėl sugedusių "Skauto" stabdžių, galėtum kaltinti save, kad jų nepatikrinai, arba paduoti į teismą Sonį Džaketą, kad neatliko savo pareigų, kai paskutinį kartą buvai nuvaręs automobilį apžiūrai. Tačiau jos nekaltintum. Ar ne taip?

- Manau, kad taip.

- O aš žinau. Galbūt iš tiesų buvo koks nors nelaimingas atsitikimas, Alanai. Tu žinai, kad važiuojant jai galėjo prasidėti priepuolis, taip sakė ir daktaras Van Alenas. Bet ar niekad nepagalvojai, jog ji galėjo išsukti iš kelio, vengdama susidūrimo su kokiu nors elniu? Kad gali būti taip paprasta?

Pagalvojo. Elnias, paukštis, netgi priešpriešiais atvažiuojantis automobilis, įsukęs į jos juostą.

- Taip, bet jos diržas...

- Ach, pamiršk tu tą prakeiktą diržą! - šūktelėjo ji taip įsikarščiavusi, kad keli pietaujantys prie gretimų staliukų grįžtelėjo atgal. - Gal jai skaudėjo galvą, todėl tą vienintelį kartą pamiršo prisisegti diržą, bet tai vis vien nereiškia, jog ji tyčia sudaužė mašiną. Ir galvos skausmu - vienu iš baisių skausmo priepuolių - galima paaiškinti, kodėl Todo diržas visgi buvo prisegtas. Bet tai dar ne viskas.

- O kas dar?

- Yra begalė kitų “galbūt”, galinčių paremti tavo pyktį. Ir net jeigu baisiausi tavo įtarinėjimai yra tiesa, tu to niekad nesužinosi, sutinki?

- Taip.

- O jei ir sužinosi... - ji sėdėjo nenuleisdama nuo jo akių. Ant stalo tarp jų stovėjo žvakė. Jos liepsnoje Polės akys atrodė tamsesnės, jose žėrėjo po kibirkštėlę. - Na, smegenų auglys taip pat yra nelaimingas atsitikimas. Čia nėra jokios kaltės, Alanai, jokios. Kaip tu ten sakai savo darbe: jokio kaltininko. Kol su tuo nesusitaikysi, nebus jokio šanso.

- Kokio šanso?

- Mūsų šanso, - ramiai atsakė Polė. - Tu man labai patinki, Alanai, ir aš nesijaučiu per sena rizikuoti, bet esu pakankamai sena ir įgijusi liūdną patirtį, kur gali nuvesti nevaldomi jausmai. Aš jiems neleisiu toli nueiti, kol tu nepaliksi Enės ir Todo ramybėje.

Alanas be žodžių žiūrėjo į Polę. Ji liūdnai stebėjo jį prie lėkštės sename užmiesčio restoranėlyje, oranžinė židinio liepsna šokinėjo ant glotnaus jos skruosto ir antakio. Kieme po atbraila pratisai tromboną pūtė vėjas.

- Ar pasakiau per daug? - pasiteiravo Polė. - Jeigu taip, norėčiau, kad parvežtum mane namo, Alanai. Nemėgstu jaustis nepatogiai, kaip ir nutylėti, ką galvoju.

Alanas pasilenkė per stalą ir palietė jos ranką.

- Ne, nepasakei per daug. Man patinka tavęs klausytis, Pole.

Tuomet ji nusišypsojo. Šypsena nušvietė visą jos veidą.

- Tada turi šansą, - pasakė ji.

Taip viskas prasidėjo. Jie nesijautė kalti, kad susitikinėja, bet jautė pareigą būti atsargūs, ir ne todėl, kad jis buvo renkamas mažo miestelio pareigūnas, o jai reikėjo sutarti su bendruomene, kad sektųsi verslas. Ne todėl, kad abu jautė kaltės galimybę. Nė vienas iš jų nebuvo per senas rizikuoti, bet, matyt, abu buvo pakankamai subrendę, kad elgtųsi apdairiai. Reikėjo būti atsargiems.

Vėliau, gegužę, jie pirmą kartą pasimylėjo, ir tada ji pasipasakojo apie tuos metus tarp Tada ir Dabar... Tuo pasakojimu Alanas nelabai tikėjo ir vylėsi, jog vieną dieną ji papasakos iš naujo, tik ne taip tiesiai žiūrėdama ir pernelyg dažnai neliesdama kairės ausies spenelio. Jis suvokė, kaip jai buvo sunku atsiverti tiek, kiek ji atsivėrė, ir sutiko laukti kito. Turėjo sutikti. Nes

reikėjo būti atsargiems. Ir to pakako, visiškai pakako, kad įsimylėtų ją per ilgą Meino vasarą.

Dabar, žvelgdamas į presuotos skardos lubas prietemoje, jis mąstė, ar atėjo metas vėl pasišnekėti apie vedybas. Jis bandė kartą, rugpjūtį, bet Polė vėl pridėjo pirštą prie jo lūpų. Ša. Jis pagalvojo...

Bet sąmoninga jo mintis nutrūko, ir Alanas lengvai paniro į sapną.

9

Per sapną jis rinkosi prekes kažkokioje gigantiškoje parduotuvėje, eidamas tarp lentynų horizonte išnykstančiu tarpeliu. Čia buvo viskas, viskas, ko jis kadaise troško, bet negalėjo sau leisti: kraujo spaudimą matuojantis laikrodis, tikra "Abercrombie & Fitch" fetrinė skrybėlė, "Bell and Howell" aštuonių milimetrų filmavimo kamera, daugybė kitų daiktų, ir kažkas stovėjo už jo peties, ko jis negalėjo matyti.

- Ten, apačioje, mes tai vadiname kvailio įdaru, šikniau, - tarė balsas.

Alanui jis buvo pažįstamas. Jis buvo to aukštos klasės "Toronadą" vairuojančio kalės vaiko Džordžo Starko.

- Mes vadiname šitą parduotuvę Endsviliu, - pridūrė tas pats balsas, - nes tai vieta, kur baigiasi visos gėrybės ir paslaugos.

Alanas pamatė didžiulę gyvatę (ji atrodė kaip pitonas su barškuolės galva), iššliaužiančią iš "Apple" kompiuterių, pažymėtų: "VIEŠAM NAUDOJIMUI", skyriaus. Jis pasisuko bėgti, bet už rankos nutvėrė ranka be delno linijų ir sustabdė.

- Eik, - įkalbinėjo balsas. - Rinkis, ką tik nori. Imk viską, ką nori... ir užmokėk.

Bet viskas, ką jis paimdavo, virsdavo apanglėjusia ir išsilydžiusia sūnaus saugos diržo sagtimi.

Aštuntas skyrius

1

Denfortas Kitonas neturėjo smegenų auglio, bet ankstyvą šeštadienio rytą jam nežmoniškai skaudėjo galvą. Jis sėdėjo savo kabinete, šalia krūvos raudonai įrištų 1982 -1989 metų miesto mokesčių ataskaitų knygų gulėjo šūsnis korespondencijos: laiškai iš Meino valstijos Mokesčių biuro ir kserokopijos laiškų, kuriuos jis parašė atsakydamas.

Skausmas prasidėjo nuo ausų. Jis tai žinojo, bet nieko negalėjo pakeisti.

Vakar vėlai vakare Kitonas nuvažiavo į Liuistoną, grįžo į Roką apie pusę pirmos nakties ir iki ryto pravaikščiojo pirmyn ir atgal savo kabinete, kai jo žmona miegojo viršuje, prisigėrusi migdomųjų. Jis pajuto, kad vis dažniau žvilgsnis krypsta į nedidelę spintelę kampe. Joje buvo stalčius, prigrūstas senų, kandžių suėstų megztinių. Po jais gulėjo raižyta medinė dėžutė, kurią padarė tėvas gerokai seniau, kai Alzheimerio liga užslinko ant jo it šešėlis ir pagrobė visus įgūdžius bei atmintį. Toje dėžutėje buvo revolveris.

Kitonas vis dažniau prisimindavo revolverį. Ne dėl savęs, ne; bent jau iš pradžių. Dėl Jų. Persekiotojų.

Be ketvirčio šešios jis išėjo iš namų ir nuvažiavo tyliomis priešaušrio gatvėmis iš savo namų į municipaliteto pastatą. Edis Vobertonas su šluota rankose ir "Chesterfield" dantyse (gryno aukso šventojo Kristoforo medalionas, kurį jis išvakarėse įsigijo "Reikalinguose daiktuose", saugiai paslėptas kabojo po mėlynais languotais marškiniais) nulydėjo jį akimis į antrą aukštą. Vyrai nepersimetė nė vienu žodžiu. Edis per paskutinius metus priprato prie Kitono pasirodymų keistu metu, o Kitonas seniai nebepastebėdavo sargo.

Dabar Kitonas, kovodamas su troškimu tiesiog sudraskyti popierius į gabaliukus ir išmėtyti po visą kambarį, sušlavė į vieną krūvą ir ėmė rūšiuoti. Mokesčių biuro korespondencija į vieną krūvelę, jo atsakymai - į kitą. Jis laikė tuos laiškus apatiniame bylų spintos stalčiuje, stalčiuje, kurio raktą turėjo tik jis vienas.

Daugumos laiškų apačioje buvo pastaba: DK/šl. DK, suprantama, buvo Denfortas Kitonas. "šl" - Širlė Lorens, jo sekretorė, kuri rašė diktuojama ir spausdino korespondenciją. Širlei neteko spausdinti nė vieno atsakymo į Biuro laiškus.

Išmintingiau kai ką pasilikti sau.

Rūšiuojant popierius, akį užkliudė frazė: "... ir pastebime neatitikimus Miesto mokesčių grąžinimo ketvirčio ataskaitoje už 1989 metus..."

Jis skubiai padėjo laišką į šalį.

Kita: "... išanalizavus Darbuotojo kompensacijos formos pavyzdžius 1987 metų paskutiniame ketvirtyje, mums kilo rimtų klausimų dėl..."

Į bylą.

Dar viena:"... manome, jog jūsų prašymas atidėti apskaitą šiuo metu atrodo per ankstyvas..."

Jos mirgėjo, versdamos jaustis, lyg sėdint nevaldomoje karnavalo karuselėje.

"... šitų miškų ūkių fondų klausimai yra..."

"... neturime jokių įrašų, kad miestas buvo pripildytas..."

"... valstijos fondų paskirstymas nebuvo atitinkamai dokumentuotas..."

"... pamesti išlaidų apskaitos kvitai privalo būti..."

"... kasos čekių nepakanka..."

"... gali reikalauti visiškos išlaidų dokumentacijos..."

O štai šitas, paskutinis, gautas vakar. Tas pats, kuris nuvarė jį į Liuistoną, kur jis prisiekė daugiau niekuomet nevažiuoti arklių lenktynių metu.

Kitonas niūriai spoksojo į laišką. Galvą kalė ir gręžė; per nugarą nuvinguriavo prakaito srovelė. Po akimis juodavo nuovargio ratilai. Lūpų kampe iškilo raudonas šašas.

MOKESČIŲ BIURAS
Augusta, Meinas 04330

Antraštė po valstybiniu antspaudu rėkė ant jo, o šaltas ir formalus kreipinys gąsdino:

Kasl Roko tarybos pirmininkui.

Tik tiek. Neliko jokių "Brangus Denai" ar "Brangus misteri Kitonai". Nėra jokių linkėjimų šeimai laiško apačioje. Laiškas buvo šaltas ir bjaurus lyg dūris ledo skaldikliu.

Jie norėjo patikrinti miesto knygas.

Visas miesto ataskaitų knygas.

Miesto mokesčių įrašus, valstybinių ir federalinių pajamų įrašus, miesto išlaidų įrašus, kelių priežiūros įrašus, municipalinius teismų biudžetus, parkų departamento biudžetus, net finansines valstybės finansuojamo miškų ūkio ataskaitas.

Jie nori pamatyti viską, nori pamatyti tai spalio 17-ąją. Tai yra, už penkių dienų.

Jie.

Laiškas buvo pasirašytas valstijos iždininko, valstijos auditoriaus ir, dar blogiau, generalinio prokuroro, aukščiausiojo Meino valstijos policininko. Ir buvo pasirašyta ranka, o ne perspausdinta.

- Jie, - sušnibždėjo laiškui Kitonas. Papurtė jį rankose, popierius sušnarėjo. Tada Kitonas išsiepė dantis. - Jiiieeeee!

Nutrenkęs laišką ant kitų viršaus, jis užvertė bylą. Ant jos aplanko buvo rūpestingai išspausdinta: MEINO MOKESČIŲ BIURO KORESPONDENCIJA. Kitonas valandėlę spoksojo į užverstą bylą. Po to nutvėrė iš stovo plunksnakotį (Tarybos dovana) ir skersai išvedžiojo didelėmis nelygiomis raidėmis: "MĖŠLO BIURAS!" Dar kiek pažiūrėjęs prirašė: "MEINO ASILŲ BIURAS!" Jis laikė plunksnakotį rankoje it peilį, po to sviedė per kambarį į kampą.

Kitonas užvertė kitą bylą, kurioje laikė savo paties laiškų kopijas (jose visuomet prirašydavo savo sekretorės inicialus mažosiomis raidėmis), laiškų, kuriuos kurpė ilgomis bemiegėmis naktimis ir kurie pasirodė tuščias laiko gaišimas, kopijas. Kaktos centre be paliovos tvinksėjo vena.

Denfortas atsistojo, nunešė abi bylas prie spintos ir įkišęs į apatinį stalčių uždarė. Paskui patikrino, ar stalčius tikrai užsitrenkė. Priėjęs prie lango, jis žvelgė į miegantį miestą, giliai alsavo ir stengėsi nusiraminti.

Jį remia prie sienos. Persekiotojai. Tūkstantąjį kartą jis pagalvojo, kas galėjo juos užsiundyti. Jeigu pavyktų sužinoti tą asmenį, tą šlykštų Persekiotojų vadeivą, Kitonas ištrauktų pistoletą iš dėžutės po kandžių sugraužtais megztiniais ir padarytų jam galą. Tačiau ne iš karto. O, ne. Jis neskubėtų ir dar priverstų tą šunsnukį giedoti nacionalinį himną.

Jis prisiminė liesą šerifo padėjėją Ridžviką. Gal tai jis? Neatrodo baisiai protingas... bet išvaizda gali apgauti. Pengbornas sakė, kad Ridžvikas išrašė baudos kvitą jo nurodymu, bet tai netiesa. O ir vyrų tualete, kai Ridžvikas pavadino jį Patranka, akyse buvo pašaipa ir panieka. Ar Ridžvikas jau dirbo, kai ėmė eiti pirmi laiškai iš Mokesčių biuro? Kitonas tuo neabejojo. Vėliau jis patikrins to niekšo įdarbinimo įrašą ir įsitikins.

O pats Pengbornas? Jam proto tai netrūksta ir jis tikrai nekenčia Denforto Kitono (kaip ir Jie visi, juk Jie visi jo nekenčia), be to, Augustoje pažįsta daugybę žmonių. Gerai pažįsta Juos. Po šimts, juk jis tikriausiai kalbasi su Jais telefonu kiekvieną dieną. Telefono sąskaita yra siaubinga.

O gal jie abu? Pengbornas su Ridžviku? Abu išvien?

- Reindžeris Lounas ir ištikimasis jo bičiulis indėnas Tontas*, - žemu balsu ištarė Kitonas ir grėsmingai išsišiepė. - Jeigu tai tu, Pengbornai, pasigailėsi. Jeigu jūs abudu, abu pasigailėsite, - jo rankos lėtai susigniaužė į kumščius. - Aš ilgai nepakęsiu šito persekiojimo, patikėkit.

Jo rūpestingai išdailinti nagai susmigo į delnus. Kitonas nepastebėjo lašančio kraujo. Gal Ridžvikas. Ar Pengbornas, arba Melisa Klaterbak, frigidiška kalė, miesto iždininkė, o gal Bilas Fulertonas, Tarybos pirmininko pavaduotojas (jis puikiai numano, jog Fulertonas trokšta jo kėdės ir nenusiramins, kol į ją neatsisės)...

Galbūt jie *visi.*

Visi kartu.

Kitonas giliai ir skausmingai atsiduso, palikdamas garo apskritimą ant grotuoto savo kabineto lango. Dabar klausimas, ko imtis jam? Ką jis darys iki septynioliktos spalio?

Atsakymas buvo paprastas: jis nežinojo.

2

Denforto Kitono gyvenimas jaunystėje buvo vien baltas arba juodas, ir jam toks patiko. Jis mokėsi Kasl Roko aukštesniojoje mokykloje ir keturiolikos pradėjo dirbti nepilną darbo dieną šeimos automobilių parduotuvėje: plovė maketus ir blizgino modeliukus. “Kiton Chevrolet” buvo viena iš seniausių Naujosios Anglijos automobilių prekybos monopolių ir Kitonų finansinės struktūros kertinis akmuo. Tai išties buvo solidi struktūra - bent jau iki paskutinių laikų.

Mokydamasis ketverius metus aukštesniojoje jis visiems buvo Patranka. Jis lankė prekybos kursus, išlaikė solidų “B” lygį, beveik vienas vadovavo studentų tarybai, vėliau išvažiavo mokytis į Treinorio biznio koledžą Bostone. Tenai buvo vienas iš geriausių ir trim semestrais anksčiau gavo diplomą. Kai grįžo į Roką, greitai visiems leido suprasti, jog Patrankos laikai baigėsi.

Gyvenimas buvo puikus iki kelionės į Liuistoną su Stivu Freizeriu prieš devynerius ar dešimt metų. Tuomet ir prasidėjo visos problemos; kaip tik tada jo dailus juodai baltas gyvenimas ėmė pildytis gilėjančiais pilkais atspalviais.

Kitonas niekuomet nelošė: nei būdamas Patranka Kasl Roko aukštesniojoje, nei Denas Treinorio biznio koledže, nei būdamas misteris Kitonas iš “Kiton Chevrolet” bei Tarybos narys. Jo žiniomis, giminėje nebuvo lošėjų. Jis net negalėjo prisiminti nekalto lošimo iš centų. Čia nebuvo jokio tabu, jokio “negalima”, paprasčiausiai niekas nelošė. Kitonas niekad nebuvo statęs pinigų už arklį prieš kelionę į Liuistono hipodromą su Stivu Freizeriu. Nebandė lošti ir iš ko nors kito, tiesiog nejautė poreikio. Liuistono hipodromas sugriovė visa, ko Denfortui Kitonui kada nors reikėjo.

Tuomet jis buvo trečiasis Tarybos pirmininko pavaduotojas. Stivas Freizeris, jau penkeri metai iškeliavęs Anapus, buvo Miesto tarybos pirmininkas. “Į miestą” (taip visuomet buvo vadinamos kelionės į Liuistoną) važiavo Kitonas, Freizeris, taip pat Bačas Nidju, Roko socialinių tarnybų prižiū-

---

* Serialo veikėjai, du šaunuoliai, "gelbstintys pasaulį".

rėtojas, bei Haris Semjuelsas, kuris didžiąją savo brandaus gyvenimo dalį buvo Tarybos narys ir, ko gero, toks ir mirs. Kelionės pretekstas buvo valstybinio masto tarnautojų konferencija, kurioje buvo aptarti nauji valstybinių pajamų skirstymo įstatymai, ir kaip tik valstybinės pajamos buvo jo problemų priežastis. Be jų Kitonui būtų tekę išsikasti kapą su kastuvėliu. Su jomis jis galėjo pasitelkti į pagalbą ekskavatorių.

Tai buvo dviejų dienų konferencija. Pirmosios vakare Stivas pasiūlė papramogauti. Bačas su Hariu atsisakė. Kitono taip pat nelabai viliojo perspektyva praleisti vakarą su Stivu Freizeriu, - jis buvo nutukęs pagyrūnas, kurio smegeninėj gulėjo taukai vietoj smegenų. Tačiau Kitonas sutiko. Būtų ėjęs, net jeigu Stivas pasiūlytų praleisti naktį vaikštinėjant po giliausius pragaro tunelius. Juk, šiaip ar taip, Stivas buvo Tarybos pirmininkas. Haris Semjuelsas pasitenkins pirmininko antrojo, trečiojo ar net ketvirtojo pavaduotojo kėde, Bačas Nidju jau pareiškė ketinąs perleisti savo postą pasibaigus įgaliojimams. Denfortas Kitonas turėjo ambicijų, ir Freizeris, kad ir koks senas pagyrūnas buvo, galėjo atverti jam duris.

Taigi jie išėjo. Pirmiausia užsuko į “The Holly”. HOLLY KAIFUOK KIEK NORI! - perskaitė jis šūkį virš durų, ir Freizeris išties kaifavo: plempė viskį su vandeniu, tartum jo atsargos baigėsi, švilpė storoms, senoms ir nerangioms striptizo šokėjoms. Kitonui dauguma iš jų atrodė apdujusios nuo narkotikų. Jis prisimena galvojęs, jog jo laukia ilgas vakaras.

Bet po to jie nuėjo į Liuistono hipodromą, ir viskas pasikeitė.

Jie pataikė ateiti per penktąsias lenktynes, ir Freizeris nutempė besispyriojantį Kitoną prie statymų langelio lyg aviganis šuo nuklydusią nuo bandos avį.

- Stivai, aš nieko apie tai neišmanau...

- Tai nesvarbu, - linksmai atsakė Freizeris, tvoksdamas viskiu į Kitono veidą. - Mums šįvakar pasiseks, Patranka. Jaučiu tai.

Denfortas neišmanė, kaip reikia statyti, ir netylantis Freizerio tauškimas kliudė klausytis kitų lošėjų, prieinančių prie langelio. Priėjęs prie jo, jis įkišo penkis dolerius ir pasakė: “Ketvirtas numeris.”

- Laimėtojas, vieta ar šou? - paklausė kasininkas, bet Kitonas negalėjo praverti burnos. Už kasininko jis pamatė nuostabų dalyką. Trys tarnautojai skaičiavo ir rišo didžiulius kupiūrų pakus - daugiau, nei Kitonui teko regėti per visą gyvenimą.

- Laimėtojas, vieta ar šou? - nekantriai pakartojo kasininkas. - Pasiskubink, bičiuli, čia ne viešoji biblioteka.

- Laimėtojas, - atsakė Kitonas. Jis visiškai nenutuokė, ką reiškia “vieta” ir “šou”, bet žodį “laimėtojas” puikiai suprato.

Kasininkas atkišo jam bilietėlį ir tris dolerius grąžos: vieno ir dviejų kupiūras. Kitonas susidomėjęs apžiūrinėjo du dolerius, kol statė Freizeris. Jis, aišku, žinojo, kad yra tokia kupiūra, bet neprisiminė kada nors ją matęs. Ant banknoto Tomas Džefersonas. Įdomu. Apskritai viskas čia buvo įdomu: arklių, spragintų kukurūzų, riešutų kvapas; bruzdanti minia, nekantravimo atmosfera. Šioje vietoje jautėsi gyvumas, kurį jis kaipmat pažino ir priėmė. Tokį subruzdimą jis jautė savyje, ir ne sykį, tačiau pirmą kartą pajuto minioje. Denfortas Patranka Kitonas, kuris retai kur nors pritapdavo, jautėsi viso šito šurmulio dalis. Svarbi dalis.

- Čia daug geriau nei "Holly", - tarė jis, kaip prisijungė Freizeris.

- Taip, lenktynės - puikus dalykas, - pritarė tas. - Jos niekad nenurungs pasaulio čempionato, bet vis tiek. Eime prie turėklo. Už kurį žirgą statei?

Kitonas negalėjo prisiminti. Teko patikrinti bilietėlyje.

- Už ketvirtą numerį, - atsakė jis.

- Vieta ar šou?

- A... laimėtojas.

Freizeris su lengva panieka papurtė galvą ir paplekšnojo per petį.

- Laimėtojas - niekam tikęs statymas, Patranka. Niekam tikęs, net jeigu totalizatoriaus lenta tvirtina priešingai. Bet tu išmoksi.

Jis, aišku, išmoko.

Kažkur veriančiai suskambo varpas, privertęs Kitoną krūptelėti. Pro hipodromo garsiakalbius pasigirdo riksmas: "Ir štaaaai, lenktynės prasideda!" Minia griausmingai suriaumojo, Kitonui per kūną perbėgo šiurpuliukas. Kanopos kasė plūktą taką. Freizeris pastvėrė Kitoną už alkūnės ir ėmė skintis kelią pro žmones turėklo link. Jie išlindo vos dvidešimt jardų nuo finišo linijos.

Dabar pranešėjas skelbė žirgus. Pirmas numeris, Mano Meilutė, pirmauja pirmajame rate, aštuntasis numeris Brouken Fyldas antras, trečiasis skrieja Hou Du. Ketvirtuoju numeriu bėgo žirgas, vardu Absoliutlis (dar tokio kvailo vardo Kitonui neteko girdėti), dabar jis buvo šeštas. Kitonui buvo vis vien. Jį užbūrė skriejantys žirgai, žibintų šviesoje tviskantis jų kailis, ratų mirgėjimas, ratukams sukantis ties posūkiu, ryškūs važnyčiotojų apdarai.

Kai žirgai įlėkė į finišo tiesiąją, Brouken Fyldą pradėjo spausti Mano Meilutė. Mano Meilutė pradėjo šuoliuoti, o su ja ir Brouken Fyldas. Tuo pat metu Absoliutlis išlėkė į priekį; Kitonas pastebėjo tai anksčiau, nei bekūnis pranešėjo balsas paskelbė naujieną treke. Jis, beje, veik nejuto baksnojančio alkūne ir rėkiančio Freizerio: "Tai tavo žirgas, Patranka! Tavo žirgas, jis turi šansų!"

Žirgams dundant hipodromo tiesiąja, pro tą vietą, kur stovėjo Kitonas su Freizeriu, visa minia ėmė staugti. Denfortas vėl pajuto šiurpulį, kuris ne nukrėtė, o supurtė visą kūną. Jis taip pat pradėjo šaukti (kitą dieną buvo taip užkimęs, kad vos galėjo kalbėti pašnibždomis).

- Absoliutli! - staugė jis. - Pirmyn, Absoliutli, varyk, tu bjaurybe, šuoliuok!

- Risnok, - juokdamasis, kad net ašaros tekėjo skruostais, pataisė Freizeris. - Varyk, bjaurybe, risčia. Štai ką tu norėjai pasakyti, Patranka.

Kitonas nekreipė į jį dėmesio. Jis buvo kitame pasaulyje. Siuntė mintis žirgui, siuntė telepatinę galią oru.

- Varžosi Brouken Fyldas ir Hou Du, Hou Du ir Brouken Fyldas, - rėkė vaiduokliškas pranešėjo balsas, - Absoliutlis sparčiai veržiasi į priekį paskutinėje atkarpoje...

Keldami dulkes, priartėjo žirgai. Absoliutlis skriejo išlenkęs kaklą, atkišęs galvą, jo kojos mirgėte mirgėjo. Jis pralenkė Hou Du ir Brouken Fyldą, kuris neteko spartos ties Kitonu su Freizeriu. Jis atstumą didino net kirtęs finišo liniją.

Kai totalizatoriaus lentoje atsirado skaičiai, Kitonas paklausė Freizerio, ką jie reiškia. Freizeris pažiūrėjo į jo bilietą, po to į lentą, be garso švilptelėjo.

- Ar atgausiu savo pinigus? - nekantraudamas paklausė Kitonas.

- Patranka, gausi kur kas daugiau. Už Absoliutlį buvo statyta vienas prie trisdešimt.

Tą vakarą jis paliko hipodromą su trim šimtais išloštų dolerių. Štai taip prasidėjo jo manija.

3

Jis nukabino nuo pakabo savo paltą, apsirengė ir jau ketino išeiti, bet stabtelėjo uždėjęs ranką ant durų rankenos. Grįžtelėjo per kambarį. Ant sienos priešais langą kabojo veidrodis. Kitonas ilgai ir įdėmiai pasižiūrėjęs į jį priėjo arčiau. Ne vakar gimęs - girdėjo, kaip Jie naudojasi veidrodžiais.

Prikišo veidą, nekreipdamas dėmesio į pablyškusią veido odą bei krauju pasruvusias akis. Prisidengė akis delnais iš abiejų pusių, prisimerkė, stengdamasis įžiūrėti kamerą kitoje veidrodžio pusėje. Įžiūrėti Juos.

Nieko nepamatė.

Ilgokai pastovėjęs, Kitonas atsitraukė, perbraukė palto rankove per stiklą ir išėjo iš kabineto. Kol kas nieko. Bet tai dar nereiškia, kad Jie neateis šią naktį, neišims jo veidrodžio ir nepakeis iš vienos pusės permatomu stiklu. Šnipinėjimas - tai dar vienas Persekiotojų užsiėmimas. Dabar teks tikrinti veidrodį kasdien.

- Bet aš galiu, - tarė jis tuščiam koridoriui. - Galiu tai. Patikėk.

Edis Vobertonas plovė vestibiulio grindis ir nepakėlė galvos, kai Kitonas išėjo į gatvę. Jo automobilis stovėjo už pastato, bet jam nesinorėjo važiuoti. Jautėsi per daug išsiblaškęs vairuoti; veikiausiai įsirėžtų savo kadilaku į kieno nors vitriną, jeigu dabar sėstų už vairo. Jis net nejautė, kad eina nuo savo namų, o ne jų link. Buvo po septynių penkiolika, šeštadienio rytas, ir be jo Kasl Roko prekybiniame rajonėlyje nebuvo nė gyvos dvasios.

Mintys nuskriejo į pirmą vakarą Liuistono hipodrome. Atrodė, jis nepadarė jokios klaidos. Stivas Freizeris prakišo trisdešimt dolerių ir pasakė eisiąs po devinto bėgimo. Kitonas nutarė dar kurį laiką pasilikti. Jis net nepajuto, kai Stivas išėjo. Tačiau prisiminė, kaip buvo gera, kai šalia nėra žmogaus, kuris baksnoja alkūne ir burba: “Patranka, tą, Patranka, aną.” Kitonas nekentė tos pravardės, o Stivas, aišku, tai žinojo - kaip tik todėl ir pravardžiavo.

Kitą savaitę jis grįžo ten jau vienas ir prarado šešiasdešimt dolerių iš išloštosios sumos. Bet nesuko sau dėl to galvos. Nors tų banknotų pakų niekad nepamiršo, lošė ne vien dėl pinigų, ne; pinigai buvo tik simbolis, kurį išsineši su savimi, kuris liudija, kad tu ten buvai, kad nors trumpą valandėlę buvai didelio šou dalis. Iš tikrųjų jį traukė milžiniškas, kylantis minios susijaudinimas, kai suskamba varpas, sunkiai dungsteli atsiveriantys vartai, ir pranešėjas surinka: “Ir štaaaai, lenktynės prasideda!” Jam rūpėjo minios riaumojimas, kai žirgai, apsukę trečią ratą, lekia į tiesiąją, isteriški raginimai iš tribūnų, kai artėja prie finišo. Čia tai buvo gyvenimas, ooo, tikras gyvenimas. Taip gyvybinga, kad...

... kad net pavojinga.

Kitonas nutarė tuo nepiktnaudžiauti. Buvo gražiai suplanavęs savo gyvenimą. Ketino tapti Kasl Roko tarybos pirmininku, kai Stivas Freizeris paga-

liau užvers klumpes, o po šešerių septynerių metų jis rengėsi bolotiruotis į Atstovų rūmus. Po to - kas žino? Valstybinė tarnyba nesunkiai pasiekiama ambicingam, gabiam ir... išmintingam žmogui.

Bet žirgų lenktynės tapo tikra problema. Iš pradžių jis to nepajuto, bet neilgai trukus išlindo yla iš maišo. Hipodromas buvo ta vieta, kur žmonės sumoka pinigus, paima bilietėlį... ir palieka dalelę savo sveiko proto. Kitono šeimoje buvo pernelyg daug beprotystės, kad ramiai įsitrauktų į Liuistono hipodromą. Tai buvo žabangai su slidžiais kraštais, šypsena pridengti nasrai, užtaisytas ginklas be saugiklio. Nuėjęs ten, jis negalėdavo išeiti, kol nesibaigdavo paskutinės varžybos. Jis tai žinojo. Bet bandė. Kartą pasiekė net išėjimo turniketą, bet kažkokia galinga, enigmiška, reptiliška jėga smegenyse sukilo, užvaldė jį ir privertė sugrįžti. Kitonas bijojo galutinai pažadinti tą reptiliją. Geriau tegu miega.

Trejus metus jis taip ir gyveno. 1984-aisiais atsistatydino Stivas Freizeris, ir Kitoną išrinko Tarybos pirmininku. Tuomet ir prasidėjo jo bėdos.

Jis nuvažiavo į hipodromą atšvęsti savo pergalės, o ta proga nutarė eiti iki galo. Praėjo langelius, kur buvo statoma po du ar penkis dolerius, ir nudrožė tiesiai prie dešimties dolerių langelio. Tą vakarą jis pralošė šimtą šešiasdešimt dolerių, daugiau, nei norėjo (žmonai kitą dieną pasakė pralošęs keturiasdešimt), bet mažiau, nei *galėjo* sau leisti. Daug mažiau.

Po savaitės jis grįžo, tikėdamasis atsilošti tai, ką prarado. Ir jam beveik pavyko. Beveik - tai esminis žodis. Kaip ir beveik pasiekė išėjimą. Po savaitės jis buvo paleidęs vėjais du šimtus dešimt dolerių. Tokį trūkumą sąskaitoje Mirtlė būtų pastebėjusi, todėl jis pasiskolino truputį grynųjų iš miesto kasos, kad paslėptų trūkumą. Šimtą dolerių. Smulkmė, ne daugiau.

Toliau viskas ėmė ristis nuo kalno. Duobės kraštai slidūs, kartą slystelėjai - ir pasmerktas. Gali eikvoti energiją kabindamasis į kraštus ir sulėtinti kritimą... bet tai tik atitolina baigtį.

Paskutinis taškas, kai kelio atgal nebeliko, buvo 1989-ųjų vasara. Lenktynės vykdavo visą naktį nuo liepos antros pusės per visą rugpjūtį. Mirtlė kurį laiką manė, jog hipodromu jis tik prisidengia, o pats tuo metu lanko kitą moterį, tai buvo juokinga... tikrai juokinga. Kitonas nebūtų pajėgęs paimti net pačios Dianos, nusileidusios iš mėnulio su savo karieta, apsirengusios praskleista toga ir užrašu "Pamylėk mane, Denfortai" ant kaklo. Nuo žinojimo, kaip jis išeikvojo miesto kasą, jo vargšas vamzdis susitraukė iki pieštuko dydžio.

Kai Mirtlė pagaliau įsitikino, kad tai viso labo lenktynės, ji nusiramino. Mažiau būna namuose, kur elgdavosi kaip tironas, be to, daug nepralošia, nes tai neatsispindi banko sąskaitoje. Tiesiog Denfortas rado hobį, kuriuo gali džiaugtis įkopęs į brandų amžių.

Tai tik žirgų lenktynės, pagalvojo Kitonas, eidamas sugrūdęs rankas į palto kišenes Meino gatve. Jis keistai sukrizeno, tas garsas būtų privertęs atsigręžti kiekvieną, jeigu tik gatvėje kas nors būtų. Mirtlė seka banko sąskaitą. Mintis, kad Denfortas galėjo eikvoti ilgalaikes sąskaitas, jų gyvenimo santaupas, jai niekad netoptelėjo. Tik jis vienas žinojo, kad ir "Kiton Chevrolet" kabo ant bankroto ribos.

Ji darė banko sąskaitos ir namų išlaidų balansą.

Jis buvo valstybės įgaliotas buhalteris.

Kai kalbama apie švaistymą, valstybės įgaliotas buhalteris tai sugeba puikiausiai... bet galų gale uždanga vis tiek nuplėšiama. Kitono įpakavimas ėmė plyšti 1990 rudenį. Jis stengėsi tvarkytis, kaip tik galėjo, vildamasis atsilošti hipodrome. Tuomet jis susirado bukmeikerį, kuris leido jam statyti daug didesnes už leistinas sumas.

Tačiau ir toliau nesisekė.

O po to, šią vasarą, prasidėjo rimtas persekiojimas. Prieš tai Jie tik žaidė su juo. Dabar Jie nusiteikę ryžtingai, ir iki Armagedono dienos liko mažiau nei savaitė.

Aš Juos priremsiu, mąstė Kitonas. *Ginklų dar nesudėjau. Turiu paslėpęs rankovėje dar vieną kitą triuką.*

Jis, deja, nežinojo, kokie tai triukai, ir tai buvo blogiausia.

Nieko. Išeitis yra. Žinau, kad yra iš...

Mintis nutrūko. Jis stovėjo priešais naują parduotuvę "Reikalingi daiktai", ir tai, ką išvydo vitrinoje, valandėlei privertė pamiršti viską.

Lange gulėjo kvadratinė ryškiaspalvė dėžė su piešinėliu ant viršaus. Matyt, kažkoks žaidimas su lenta. Bet tai buvo arklių lenktynių žaidimas, ir jis galėjo prisiekti, kad piešinyje, kuriame prie finišo skriejo du žirgai, buvo pavaizduotas Liuistono hipodromas. Jeigu fone ne pagrindinė jo tribūna, tai jis beždžionė.

Žaidimas vadinosi "LAIMINGASIS BILIETAS."

Kitonas stovėjo neatitraukdamas nuo jo akių bemaž penkias minutes - kaip vaikas, užburtas elektrinių traukinukų vitrinos. Po to lėtai nuėjo prie durų po žalia markize pažiūrėti, ar parduotuvė atidaryta šeštadieniais. Ant durų kabojo tik kortelė, o joje, suprantama, buvo vienas žodis:

ATIDARYTA

Kitonas kurį laiką žiūrėjo į jį galvodamas tą pat, ką ir Brajanas Raskas: ji veikiausiai palikta per neapsižiūrėjimą. Kasl Roke Meino gatvės parduotuvių niekas neatidaro septintą ryto, ypač šeštadienį. Tačiau jis vis tiek patikrino rankeną. Ji lengvai pasisuko jo rankoje.

Darant duris, virš galvos skimbtelėjo mažas sidabro varpelis.

4

- Apskritai tai ne žaidimas, - po kelių minučių tarė Lilendas Gauntas, - jūs klystate taip manydamas.

Kitonas sėdėjo pliušu aptrauktame krėsle aukšta atkalte, kur tą savaitę sėdėjo Nitė Kob, Sindė Roza Martin, Edis Vobertonas, Everetas Frankelis, Maira Evans ir dar daug kitų miestelėnų. Jis gurkšnojo gerą Jamaikos kavą. Gauntas, visai neblogas vyrukas, primygtinai įsiūlė paragauti. Dabar jis buvo pasilenkęs prie vitrinos ir kėlė iš jos dėžę. Parduotuvės savininkas vilkėjo vyno spalvos smokingą, tvarkingas kaip visuomet, kiekvienas plaukelis savo vietoje. Jis prisipažino Kitonui dažnai atidarąs parduotuvę neįprastu laiku, nes jį kamuoja nemiga.

- Nuo tada, kai dar buvau jaunas, - šiurkščiai sukikeno jis, - o tai buvo labai seniai.

Bet Kitonui jis atrodė kaip ridikas, išskyrus akis: jos buvo kažkokios paraudusios, tarytum raudona būtų tikroji jų spalva.

Lilendas atnešė dėžę ir padėjo ant staliuko prie Kitono.

- Mano akį patraukė šitas žaidimas, - prisipažino Denfortas. - Jis nepaprastai primena Liuistono hipodromą. Retsykiais ten apsilankau.

- Jūs mėgstate lošti, tiesa? - šypsodamasis paklausė Gauntas.

Kitonas jau ketino išsiginti niekados nelošiąs, bet apsigalvojo. Šypsena buvo ne vien draugiška; joje atsispindėjo ir užuojauta, ir jis ūmai pasijuto esąs šalia nelaimės draugo. Tai tik liudijo, kokia netvirta jo būklė, nes spaudžiant Gaunto ranką jį apėmė toks gilus pasišlykštėjimas, kad sukėlė raumenų spazmą. Tą akimirksnį jis buvo įsitikinęs, kad rado Persekiotojų vadeivą. Reikia tvardytis, nuo čia netoli per bortą.

- Žinau, ką reiškia rizikuoti, - tarė jis.

- Deja, aš taip pat, - pasakė misteris Gauntas, įsmeigęs paraudusias akis į Kitoną, ir jie puikiai vienas kitą suprato... taip bent manė Denfortas. - Lošiau daugumoje hipodromų nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, todėl esu įsitikinęs, kad ant dėžutės nupieštas “Longacre Park” San Diege. Gaila, jo nebėra - statomas gyvenamųjų namų rajonas.

- O, - atsiduso Kitonas.

- Leiskite parodysiu. Manau, jums turėtų patikti.

Jis nuėmė dėžės dangtelį ir atsargiai iškėlė maždaug trijų pėdų ilgio ir pusantros pločio skardinį hipodromą ant platformos. Jis priminė Kitonui vaikystėje turėtus žaislus, pigius japonų gamybos pokario žaislus. Žaidimas imitavo dviejų mylių ilgio hipodromą. Jame buvo įtaisyti aštuoni siauri grioveliai, ties starto linija stovėjo ašuoni maži metaliniai arkliukai. Jie laikėsi ant nedidelio kuoliuko.

- Oho, - išsišiepė Kitonas. Tai buvo pirma šypsena per daugelį savaičių, ir ji atrodė ne vietoje.

- Jūs dar nieko nematėte, kaip sakoma, - su šypsena tarė Lilendas Gauntas. - Šitas daikčiukas 1930 ar 1935 metų gamybos, tikra retenybė. Tačiau tai ne vien žaislas pritraukti pirkėją.

- Ne?

- Ne. Ar žinote, kas yra vidžia lenta?

- Žinoma. Užduodi klausimus, o ji atseit atsako iš dvasių pasaulio.

- Būtent. Tai va, Depresijos laikais daugybė asmenų, renkančių ir parduodančių žinias apie arklius prieš lenktynes, tikėjo, kad “Laimingasis bilietas” yra arklių lošėjų vidžia lenta.

Draugiškos linksmos pardavėjo akys susitiko su Kitono akimis, ir šis pasijuto negalįs atitraukti žvilgsnio, kaip nepajėgė išeiti iš hipodromo nesibaigus lenktynėms.

- Kvaila, tiesa?

- Tikrai, - atsakė Kitonas. Bet jam visai neatrodė kvaila. Atrodė visai... visai...

Visai protinga.

Gauntas pagraibė po dėžę ir ištraukė mažą skardinį raktelį.

- Kiekvieną sykį laimi kitas arkliukas. Viduje, matyt, įtaisytas kažkoks mechanizmas - primityvus, bet pakankamai veiksmingas. Dabar žiūrėkite.

Jis įkišo raktelį į angą platformoje, ant kurios stovėjo metaliniai arkliukai, ir pasuko. Pasigirdo traškesys - mechanizmas prisukamas. Gauntas ištraukė raktelį, kai jis daugiau nebesisuko.

- Kurį numerį renkatės? - paklausė jis.

- Penktą, - atsakė Kitonas. Jis pasilenkė, pulsas padažnėjo. Tai kvaila, galutinis jo pripratimo įrodymas, bet jis jautė stiprėjantį susijaudinimą.

- Puiku, aš renkuosi šeštą numerį. Gal sulošime iš nedidelės sumos, tiesiog įdomumo dėlei?

- Aišku! Kiek?

- Ne iš pinigų, - atsakė Gauntas. - Metas, kai lošiau iš pinigų, seniai praėjo, misteri Kitonai. Iš jų visiškai neįdomu lažintis. Sutarkim taip: jeigu laimi jūsų arklys, aš padarysiu jums nedidelę paslaugą. Jūsų pasirinkimu. Jei manasis - jūs padarysite man.

- O jeigu laimės kuris nors kitas - niekas niekam neskolingas?

- Gerai. Pasirengę?

- Aha, - burbtelėjo Kitonas ir pasilenkė arčiau hipodromo rato. Sėdėjo suspaudęs rankas tarp storų šlaunų.

Prie starto linijos kyšojo nedidelis svertas.

- Lenktynės prasideda, - tyliai ištarė Lilendas Gauntas ir nuspaudė jį.

Po hipodromu ėmė traškėti ratukai ir dantukai. Arkliukai pajudėjo iš starto savo grioveliais. Iš pradžių judėjo lėtai, siūbavo pirmyn ir atgal, trukčiojo valdomi kažkokios spyruoklės ar net kelių, įtaisytų dėžės viduje. Bet pasiekę pirmą posūkį įsibėgėjo.

Antras arkliukas išlindo į priekį, už jo - septintas, o kiti liko krūvoje.

- Pirmyn, penktasis! - tyliai paragino Kitonas. - Varyk, bjaurybe!

Tarsi išgirdęs, mažas skardinis arkliukas ėmė tolti nuo būrio. Pusiaukelėje jis pasivijo septintąjį. Šeštasis žirgelis - Gaunto pasirinkimas - taip pat ėmė lėkti greičiau.

"Laimingasis bilietas" traškėjo ir barškėjo ant staliuko. Kitono veidas kabojo virš jo lyg didelis nevykęs mėnulis. Prakaito lašelis kaptelėjo ant mažučio žokėjaus, jojančio trečiuoju numeriu; jeigu ten būtų tikras žmogus, jis ir žirgas būtų kiaurai permirkę.

Trečiame rate septintas arkliukas puolė į priekį ir pasivijo antrąjį, o Kitono neatsiliko. Gaunto arkliukas lipo ant kulnų. Tie keturi, gerokai atsiplėšę nuo likusių, beveik kartu apsuko posūkį, pašėlusiai vibruodami savo grioveliuose.

- Varyk, netikusi bjaurybe! - suriko Kitonas. Jis visai pamiršo, jog tai tik metalo gabaliukai, nevykusi žirgų parodija. Jis pamiršo esąs parduotuvėje su žmogumi, kurio nepažįsta. Jaudulys visai užvaldė jį. Purtė kaip terjeras žiurkę. - Pirmyn, varyk! Trauk, bjaurybe, TRAUK! Pirmyn!

Penktasis ištrūko priekin... ir nuskubėjo pirmas. Gaunto arkliukas prisivijo, kai Kitono žirgas kirto finišo liniją.

Prisukimas baigėsi, bet dauguma arkliukų vis dėlto pasiekė finišą. Kitus Gauntas pirštu privarė prie linijos.

- Chu! - atsiduso Kitonas ir nusišluostė kaktą. Jis jautėsi visiškai išsunktas... bet taip gerai seniai nesijautė. - Buvo nuostabu!

- Ir dar kaip, - pritarė misteris Gauntas.
- Seniau mokėjo daryti daiktus, tiesa?
- Mokėjo, - sutiko Lilendas šypsodamasis. - Regis, dabar esu skolingas jums paslaugą, misteri Kitonai.
- O, tiek to, tai buvo žaidimas.
- Ne, aš rimtai. Džentelmenas visuomet vykdo savo pažadus. Tiesiog įspėkite mane prieš dieną ar dvi, kai pakviesite savo plombuotojus, kaip sakoma.

Pakviesite savo plombuotojus.

Tą akimirką viskas grįžo. Plombuotojai! Jie ateis pas jį! Jie! Ketvirtadienį Jie pasiųs tuos plombuotojus į namus... o kas tada? Kas tada?

Kaltinančios laikraščių antraštės sukosi jo galvoje.

- Gal norite išgirsti, kaip rimti ketvirtojo dešimtmečio lošėjai naudojo šitą žaisliuką? - tyliai pasiteiravo Gauntas.
- Žinoma, - abejingai atsakė Kitonas ir pakėlė akis. Kai jos susitiko su parduotuvės savininko akimis, mintis, kad laimėtoją galima sužinoti vaikišku žaidimu, vėl pasirodė visai logiška.
- Jie paimdavo tos dienos laikraštį, - ėmė pasakoti Lilendas Gauntas, - arba lenktynių biuletenį ir surengdavo visas lenktynes. Šita lenta, suprantate? Jie pavadindavo kiekvieną arkliuką tikro žirgo vardu, - liesdami garsiai tardavo jo vardą, - o tada prisukdavo ir paleisdavo. Šitaip sužaisdavo visas lenktynes: aštuonias, dešimt, tuziną. Po to, nuėję į hipodromą, statydavo už žirgus, kurie laimėjo namuose.
- Ar pasiteisindavo? - paklausė Kitonas. Atrodė, kad jo balsas sklinda iš kažkur kitur. Iš toli. Sklinda lyg iš Lilendo Gaunto akių. Plaukia ant raudonos putos. Tas pojūtis buvo baisiai keistas, bet gana malonus.
- Atrodo, - atsakė Gauntas. - Gal tai tiesiog kvailas prietaras, bet... ar norėtumėt nusipirkti šitą žaisliuką ir pats išmėginti?
- Taip, - atsakė Kitonas.
- Regis, jums “Laimingojo bilieto” baisiai reikia, Denfortai?
- Ir ne vieno. Reikia visos krūvos. Kiek?

Lilendas Gauntas nusijuokė.

- O, ne, šitai netiks! Tik ne būdamas skolingas! Štai ką: atsekite savo piniginę ir ištraukite pirmą pasitaikiusią kupiūrą. Esu tikras, kad to užteks.

Kitonas atsegė piniginę, nenuleisdamas nuo parduotuvės savininko akių, ir ištraukė banknotą. Aišku, tai buvo kupiūra su Tomu Džefersonu, - ta pati, nuo kurios prasidėjo visos jo bėdos.

5

Gauntas pradangino ją lyg cirko magas ir tarė:

- Ir dar kai kas.
- Kas?

Gauntas pasilenkė į priekį. Jis įdėmiai pažvelgė Kitonui į akis ir palietė kelį.

- Misteri Kitonai, žinote apie... Juos?

Kitonui užėmė kvapą, kaip kartais būna sapnuojant blogą sapną.

- Taip, - sušnibždėjo jis. - Viešpatie, taip.

- Šitame mieste Jų pilna, - kalbėjo toliau žemu, užtikrintu balsu Gauntas. - *Privisę*. Dirbu mažiau nei savaitę, bet jau žinau. Man rodos, Jie mane persekioja. Tiksliau, esu tuo įsitikinęs. Man gali prireikti jūsų pagalbos.

- Taip, - tarė Kitonas. Kalbėjo jau tvirčiau. - Dievaži, padėsiu, kiek reikės!

- Bet mes ką tik susipažinome, jūs man nieko neskolingas...

Kitonas, kuriam parduotuvės šeimininkas pasidarė artimiausias draugas per dešimt metų, prasižiojo prieštarauti. Gauntas pakėlė ranką, ir jis nutilo.

- ... be to, nežinote, kad pardaviau tikrai vertingą daiktą, o ne neišsipildžiusią svajonę... kuri gali virsti košmaru, jei tik leisite. Esu tikras, jog dabar jūs ja tikite, - turiu įtikinėjimo dovaną. Bet aš tikiu patenkintais pirkėjais, misteri Kitonai, tiktai patenkintais. Užsiimu šiuo verslu jau daugelį metų, ir savo reputaciją susikūriau patenkintais pirkėjais. Tad neškitės šitą žaislą. Jums jis veiks. O jei ne, atiduokite labdaros fondui ar išmeskite į šiukšlyną. Ką prarasite? Porą žalių?

- Porą žalių, - susimąstęs pakartojo Kitonas.

- Bet jeigu jis iš tiesų pasiteisins ir galėsite atsikratyti tų efemeriškų finansinių problemų, grįžkite pas mane. Išgersime kavos kaip šį rytą... ir pasišnekėsime apie Juos.

- Nueita per toli, kad užtektų tik grąžinti pinigus, - aiškiu, bet bespalviu lunatiko balsu pasakė Kitonas. - Per penkias dienas nepavyks paslėpti tiek galų.

- Daug kas gali pasikeisti per penkias dienas, - mąsliai tarė misteris Gauntas. Jis grakščiai pakilo. - Jūsų laukia reikšminga diena, manęs taip pat.

- O Jie, - susigriebė Kitonas. - Kaip Jie?

Gauntas uždėjo ilgą šaltą ranką ant Kitono peties, Denfortas net apsvaigęs pajuto, kaip nuo to prisilietimo suspaudžia skrandį.

- Išsiaiškinsim su Jais vėliau, - tarė jis. - Nesukite sau dėl to galvos.

6

- Džonai! - šūktelėjo Alanas, kai pro duris į šerifo ofisą įsmuko Džonas Lapointas. - Džiaugiuosi tave matydamas!

Buvo šeštadienis, pusė dešimtos ryto, ir Kasl Roko šerifo ofisas buvo tuščias kaip niekad. Norisas kažkur žvejoja, Sitonas Tomasas išvykęs į Senfordą aplankyti dviejų senmergių seserų. Šeila Brigham nuėjo į Ramių vandenų mergelės bažnyčios namus padėti broliui sukurpti laišką į laikraštį, kuriame aiškinama nekalta kazino "Nait" esmė. Tėvas Brighamas norėjo jame išreikšti savo nuomonę, kad Viljamas Rouzas yra paskutinis mulkis. Aišku, šeimyniniame laikraštyje tiesiai tokių dalykų nesakoma, bet tėvas Džonas su seserimi Šeila iš paskutiniųjų stengėsi išreikšti tai tarp eilučių. Endis Klaterbakas išvykęs tarnybos reikalais, taip bent manė Alanas; jis neskambino nuo tada, kai prieš valandą į ofisą atvažiavo Alanas. Kol pasirodė Džonas, visame municipaliteto pastate be šerifo, regis, buvo tik Edis Vobertonas, kuris kuitėsi prie vandens šaldiklio kambario kampe.

- Kas naujo, šefe? - paklausė Džonas, sėsdamas ant šerifo stalo krašto.

- Šeštadienio rytą? Nieko. Žiūrėk, - Alanas atsegė dešinę marškinių rankovę ir užraitojo ją. - Prašau stebėti, kad mano ranka neatitrūktų nuo riešo.

- Aha, - atsiliepė Džonas. Jis išsitraukė "Juicy Fruit" plokštelę iš kelnių kišenės, atvyniojo popierėlį ir susikišo gumą į burną.

Šerifas parodė dešinį delną, po to apvertė parodyti kitą pusę ir sugniaužė kumštį. Tada įkišo į jį kairės rankos smilių ir ištraukė kampelį šilkinės skarelės. Pajudinęs antakius tarė:

- Neblogai, tiesa?

- Jeigu tai Šeilos skarelė, ji visai neapsidžiaugs radusi suglamžytą ir trenkiančią tavo prakaitu, - atsakė Džonas. Jis neatrodė labai pritrenktas.

- Ne mano kaltė, kad paliko ją ant savo stalo, - atšovė Alanas. - Be to, magai neprakaituoja. Dabar sakyk: "Ei, abrakadabra!" Ištraukęs iš delno Šeilos skarelę, jis demonstratyviai pūstelėjo į orą. Ta išsipūtė ir nusileido ant Noriso rašomosios mašinėlės it margaspalvė plaštakė. Alanas pažvelgė į Džoną ir atsiduso: - Nieko ypatinga, a?

- Gražiai atlikta, - atsakė Džonas, - bet jau esu matęs kelis kartus. Gal net trisdešimt ar keturiasdešimt?

- O ką tu manai, Edi? - paklausė Alanas. - Kaip užkampio šerifui - neprastai, a?

Edis tik dirstelėjo nuo vandens šaldiklio, kuris pildėsi iš plastikinių talpų su "Šaltinio vandeniu."

- Nemačiau, šerife. Atleiskite.

- Jūs abu beviltiški, - atsiduso Alanas. - Bet aš tobulinu naujus triukus, Džonai. Nustebinsiu tave, pažadu.

- Aha. Alanai, tu vis dar nori, kad patikrinčiau naujo restorano River kelyje tualetus?

- Noriu, - patvirtino šerifas.

- Kodėl man visad tenka labiausiai dvokiantys darbai? O kodėl Norisas...

- Norisas tikrino "Happy Trails Campground" tupyklas liepą ir rugpjūtį, - atsakė Alanas. - Birželį aš pats tai dariau. Liaukis inkšti, Džoni. Tiesiog atėjo tavo eilė. Noriu, kad paimtum ir vandens mėginius. Pasinaudok specialiais maišeliais, kuriuos gavome iš Augustos. Yra pluoštas spintoje koridoriuje. Atrodo, mačiau juos už Noriso krekerių dėžutės.

- Gerai, - atsakė Džonas, - tiek to. Bet, rizikuodamas vėl būti apšauktas inkščiančiu, pasakysiu, jog už vandens tikrinimą dėl gyvių turėtų atsakyti restorano savininkas. Aš patikrinau.

- Žinoma, turėtų, - sutiko Alanas, - bet mes kalbame apie Timį Gegnoną. Tau tas nieko nesako?

- Sako, kad nepirkčiau mėsainio naujojoje "Riverside B-B-O Delish" net mirdamas iš bado.

- Teisingai! - šūktelėjo Alanas. Atsistojęs jis paplojo Džonui per petį. - Tikuosi, mums pavyks prigriebti tą šunsnukį prieš tai, kol Kasl Roke ims mažėti kačių ir šunų.

- Tai šlykštu, Alanai.

- Ne-a, tai Timis Gegnonas. Paimk šiandien vandens mėginius ir nusiųsk į Augustos sanitarinę stotį prieš darbo pabaigą.

- Ką ketini veikti dabar?

Alanas nuleido rankovę, užsegė sagą.

- Dabar keliauju tiesiai į "Reikalingus daiktus", - atsakė jis. - Noriu susipažinti su misteriu Lilendu Gauntu. Polei jis padarė nemažą įspūdį, be to, iš kalbų mieste sprendžiant, ne jai vienai. Ar buvai su juo susitikęs?

- Dar ne, - atsakė Džonas. Jie pajudėjo durų link. - Tačiau pravažiavau pro šalį porą sykių. Vitrinoje daug visokių įdomių daiktų.

Jie praėjo pro Edį, kuris skudurėliu blizgino stiklinį šaldiklio butelį. Jis nepažiūrėjo į praeinančius policininkus, atrodė užsimiršęs savo pasaulėlyje. Bet vos užsivėrė durys, Edis Vobertonas nulėkė į dispečerinę ir pakėlė telefono ragelį.

7

- Gerai... taip... taip, supratau.

Lilendas Gauntas stovėjo prie kasos su belaidžiu telefonu rankoje. Jo lūpos išsitempė į ploną mėnulio pjautuvą.

- Ačiū, Edi. Labai tau ačiū.

Gauntas skubiai nuėjo prie užuolaidos, skiriančios parduotuvę nuo kitų patalpų. Įlindo iki pusės ir pasilenkęs ištraukė kortelę.

- Dabar gali eiti namo... taip... gali būti ramus, nepamiršiu. Niekad nepamirštu veidų ir paslaugos, Edi, ir kaip tik todėl baisiai nemėgstu, kai man ką nors primena. Viso gero.

Jis nutraukė pokalbį nesulaukęs atsakymo, įstūmė anteną ir įsimetė telefoną į smokingo kišenę. Ant durų vėl buvo užtrauktos užuolaidos. Gauntas įkišo ranką ir ištraukė kortelę "Atidaryta." Pakeitęs ją atsineštąja, jis nuėjo prie vitrinos laukti Alano.

Prieš eidamas prie durų, Pengbornas kelis kartus dirstelėjo į langą, prie kurio stovėjo Gauntas. Net prispaudė veidą prie stiklo ir prisidengė rankomis. Tačiau nors savininkas stovėjo tiesiai priešais sukryžiavęs rankas, šerifas jo nematė.

Misteriui Gauntui iš karto nepatiko Pengborno veidas. Tai jo nė kiek nestebino. Jis skaitė veidus dar geriau, nei juos įsimindavo, o šitas buvo pavojingas.

Pengborno veido išraiška ūmai pasikeitė: vyzdžiai išsiplėtė, lūpos susispaudė. Gauntą staiga apėmė nepatirtas siaubas. *Jis mane mato*! pagalvojo jis, nors tai, žinoma, neįmanoma. Šerifas atsitraukė per žingsnį ir... nusijuokė. Gauntas iš karto suprato, kas atsitiko, bet tai anaiptol neišsklaidė smarkios neapykantos Pengbornui.

- Nešdinkis iš čia, šerife, - sukuždėjo jis. - Nešdinkis ir palik mane ramybėje.

8

Alanas ilgai tyrinėjo parduotuvės vitriną. Jis stebėjosi, dėl ko kilo visas tas ažiotažas. Prieš eidamas vakar pas Polę, jis kalbėjosi su Rozali Dreik, ir iš jos pasakojimo atrodė, jog "Reikalingi daiktai" yra tarsi kokia Naujosios Anglijos "Tiffany", bet porceliano servizas lange nebuvo panašus į daiktą, dėl kurio vertėtų keltis naktį ir rašyti laišką mamai; seniena - ne daugiau. Kelios lėkštelės buvo nuskeltos, o per centrinę ėjo įtrūkimas.

Ką gi, nutarė Alanas, kiek žmonių, tiek skonių. Tas servizas, ko gero, šimto metų, vertas maišo pinigų, o aš, kvailys, to nesuprantu.

Jis prisidengė akis ranka, kad įžiūrėtų, kas parduotuvės viduje, bet nieko nesimatė: šviesos išjungtos, parduotuvė tuščia. Tuomet jam pasirodė, jog sugavo kažką - keistą, perregimą siluetą, įdėmiai ir piktai stebintį jį. Pengbornas žengė atatupstas ir tik tuomet suprato, jog mato savo paties atspindį. Tas apsirikimas jį prajuokino.

Šerifas priėjo prie durų. Žaliuzės nuleistos, kabo kortelė, ant kurios ranka išvedžiota:

IŠVYKAU Į PORTLENDĄ PREKIŲ
ATLEISKIT UŽ NEPATOGUMĄ
PRAŠAU UŽSUKTI VĖL

Alanas išėmė piniginę iš užpakalinės kišenės, ištraukė vizitinę kortelę ir brūkštelėjo žinutę ant kitos pusės.

Gerbiamas misteri Gauntai,

Buvau užsukęs šeštadienio ryte susipažinti ir pasveikinti atvykus į miestą. Gaila, kad neradau. Tikiuosi, jums patinka Kasl Rokas! Užlėksiu pirmadienį. Galėsim išgerti puodelį kavos. Jeigu galiu kuo nors padėti, mano telefonus - namų ir ofiso - rasite kitoje pusėje.

Alanas Pengbornas

Jis pakišo kortelę po durimis ir atsistojo. Vėl pasižiūrėjo į vitriną, stebėdamasis, kam gali reikėti neįvardyto servizo. Bežiūrint jį apėmė stiprus jausmas, kad kažkas jį stebi. Alanas atsigręžė, bet pamatė tik Lesterį Pratą. Lesteris lipdė vieną iš tų prakeiktų plakatų ant telefono stulpo ir žiūrėjo visai į kitą pusę. Šerifas gūžtelėjo ir patraukė Meino gatve į municipalitetą. Pirmadienį turės daug laiko susitikti su Lilendu Gauntu, pirmadienis bus pats tas.

9

Misteris Gauntas sekė šerifą, kol tas dingo iš akių, po to priėjo prie durų ir pakėlė Alano paliktą vizitinę. Atidžiai perskaitęs abi puses, jis ėmė šypsotis. Šerifas ketina užsukti pirmadienį? Ką gi, puiku, nes misteris Gauntas tikisi, jog iki to laiko Kasl Roke atsiras ką veikti. O tai gerai, mat jam jau buvo tekę sutikti panašių į Pengborną: geriau juos pašalinti iš kelio, kol verslas dar tik ima įsibėgėti ir tiriama klientūra. Tokie kaip Pengbornas per daug mato.

- Tau kažkas atsitiko, šerife, - tarė misteris Gauntas. - Kažkas, dėl ko pasidarei dar pavojingesnis nei turėtum. Tai atsispindi net tavo veide. Įdomu, kas? Ar esi ką nors padaręs, pamatęs, ar ir viena, ir kita?

Jis stovėjo žvelgdamas į gatvę, lūpos lėtai atidengė stambius, kreivus dantis. Jis kalbėjo žemu, ramiu, žmogaus, kuris labiausiai mėgsta pasišnekėti su savimi, tonu.

- Reikia suprasti, jog esi savotiškas salonų fokusininkas, mano uniformuotas bičiuli. Tau patinka triukai. Ketinu parodyti tau, ko dar nesi matęs, prieš išvykdamas iš šito miesto. Garantuoju - būsi sužavėtas.

Jis suspaudė delne Alano vizitinę kortelę, sulenkė, sulamdė ją. Kai ji dingo, tarp smiliaus ir nykščio plykstelėjo liepsna. Kai Gauntas atgniaužė delną, kortelės nebuvo net pėdsako, nors dūmai rūko.

- Pasakyk: "Ei ir abrakadabra", - burbtelėjo Lilendas Gauntas.

10

Mirtlė Kiton trečią kartą priėjo prie vyro kabineto durų ir pasiklausė. Atsikėlusi devintą ryto, ji rado Denfortą užsidariusį viduj. Dabar, pirmą dienos, durys vis dar buvo užrakintos. Kai ji pasiteiravo, ar jis nori priešpiečių, išgirdo atsakymą, kad eitų šalin, nes jis užsiėmęs.

Mirtlė pakėlė ranką pabelsti... ir sustingo. Pakreipė galvą. Iš už durų sklido kažkoks garsas, lyg traškesys. Jis jai priminė garsus, sklidusius iš motinos laikrodžio su gegute, kol jis visai nesugedo.

Ji tyliai pabeldė.

- Denfortai?

- Eik šalin! - jo balsas buvo susijaudinęs, tačiau ji negalėjo suprasti susijaudinimo priežasties: iš džiaugsmo ar iš baimės.

- Denfortai, ar viskas gerai?

- Taip, po velnių! Eik iš čia! Tuoj ateisiu!

Traškėjimas ir girgždesys. Girgždesys ir traškėjimas. Garsas priminė žvyrą girnose. Jis ją šiek tiek gąsdino. Mirtlė vylėsi, kad vyro neištiko nervinis išsekimas. Pastaruoju metu jis elgiasi taip keistai.

- Denfortai, gal nori važiuoti į kepyklą spurgų?

- Taip! - suriaumojo jis. - Taip! Taip! Spurgų! Tualetinio popieriaus! Nosies operacijos! Važiuok kur nori! Pirk ką nori! Tik palik mane ramybėje!

Moteris kurį laiką susirūpinusi pastovėjo prie durų. Norėjo dar sykį pabelsti, bet susilaikė. Ji jau abejojo, ar nori sužinoti, kuo užsiėmęs jos vyras savo kabinete. Ji net nebuvo įsitikinusi, kad nori, jog Denfortas atidarytų duris.

Mirtlė apsiavė batus, apsivilko sunkų rudeninį paltą, - diena buvo saulėta, bet žvarbi, - ir nuėjo prie mašinos. Nuvažiavusi į kepyklą Meino gatvės gale, nusipirko pustuzinį spurgų: su medumi sau, su šokoladu ir kokoso riešutu - Denfortui. Ji tikėjosi jomis praskaidrinti vyrui nuotaiką; šokoladas ją pačią visuomet gerai nuteikdavo.

Grįždama namo, Mirtlė dirstelėjo į "Reikalingų daiktų" vitriną. Tai, ką ten išvydo, privertė užgulti ant stabdžių. Jeigu įkandin būtų kas nors važiavęs - avarija garantuota.

Lange stovėjo neapsakomai daili lėlė.

Žaliuzės, žinoma, vėl buvo pakeltos. Ir kortelė ant durų skelbė:

ATIDARYTA

Žinoma.

11

Polė Čalmers praleido tą šeštadienį ne taip kaip visad: visiškai nieko neveikdama. Ji sėdėjo prie lango supamajame krėsle sudėjusi ant kelių rankas ir žiūrėjo į retus praeivius už lango. Alanas paskambino jai prieš važiuodamas budėti, pranešė, kad nerado misterio Gaunto, ir paklausė, kaip ji jaučiasi ir ar ko nereikia. Ji atsakė, kad jaučiasi puikiai ir nieko nereikia. Bet abu teiginiai buvo melas. Ji visai nesijautė gerai, o reikėjo net keleto dalykų. Pirmiausia vaistų nuo artrito.

Ne, Pole, iš tikro tau reikia tik drąsos. Trupučio drąsos prieiti prie žmogaus, kurį myli, ir pasakyti: "Alanai, aš kai kur iškreipiau tiesą, pasakodama apie savo praeitį išvažiavus iš Kasl Roko, ir sumelavau apie savo sūnelio mirtį. Noriu paprašyti, kad atleistum, ir papasakoti tiesą.

Lengva pasakyti dabar, bet kai žvelgi mylimam vyrui į akis arba bandai rasti raktą atrakinti savo širdį ir nesudaužyti jos į kraujuojančius gabalėlius - sunku.

Skausmas ir melas, melas ir skausmas. Du dalykai, aplink kuriuos pastaruoju metu sukosi jos gyvenimas.

Kaip tau šiandien, Pole?

Gerai, Alanai, gerai.

Iš tiesų ji bijojo. Ir ne todėl, kad klaikiai skaudėjo rankas; Polė kone troško, kad skaudėtų, nes skausmas, kad ir koks baisus, buvo geriau nei laukimas.

Po vidudienio ji pajuto šiltą dilgčiojimą, tartum kokią vibraciją. Ji ėjo žiedais apie krumplius ir nykštį. Jautė ją tūnant ties kiekvieno nago geluonimi. Polei jau du kartus teko patirti tokią būseną ir ji žinojo, ką tai reiškia. Sulauks to, ką jos teta Betė, sirgusi tokia pat artrito forma, vadino blogu ženklu. "Kai rankas ima dilgčioti kaip elektra, visuomet žinau, kad atėjo laikas įtempti lynus," - sakydavo Betė. Polė dabar pati nesėkmingai bandė įtempti tuos lynus.

Lauke, viduriu gatvės varinėdami kamuolį, ėjo du berniukai. Dešinysis - Lousų jaunylis - gaudė kamuolį, bet tas išsprūdo iš pirštų ir nuriedėjo į Polės pievelę. Eidamas jo pasiimti, vaikas pastebėjo mis Čalmers ir pamojavo ranka. Polė kilstelėjo taip pat jam pamoti... ir ranką nutvilkė skausmas kaip vėjo įpūstas laužas. Jis pamažu praėjo, liko tik dilgčiojimas. Polė jautėsi kaip prieš audrą.

Skausmas grįš, kai sugalvos, ir ji nieko negali pakeisti. O dėl melo apie Keltoną... tai visai kas kita. Ir ne dėl to, mąstė ji, kad ta tiesa būtų baisiai šiurpi, šokiruojanti... net ne todėl, jog ji įtarė Alaną numanant ar net žinant apie tą melą. Jis žino. Mačiau jo akyse. Tai kodėl taip sunku, Pole? Kodėl?

Iš dalies, veikiausiai dėl ligos, iš dalies dėl vaistų, prie kurių ji vis labiau linko, - šitų dviejų priežasčių užteko sujaukti racionalų mąstymą, paversti aiškiausius ir tiesiausius kampus keistai išklaipytais. Be to, dar paties Alano skausmas... ir sąžiningumas, su kuriuo jis atsivėrė. Skausmas buvo išklotas jos teismui be menkiausios dvejonės.

Jo jausmai po to nelaimingo atsitikimo, kuris nusinešė Enės ir Todo gyvybes, buvo sujaukti ir bjaurūs, lydimi nemalonių bei gąsdinančių neigiamų emocijų, tačiau jis vis tiek viską jai išliejo. Pasipasakojo norėdamas sužino-

ti, ar jai buvo žinoma kas nors apie Enės psichinę būklę daugiau, negu žinojo jis pats... Ir kartu dėl to, kad atvirumas ir įprotis neslėpti tokių dalykų buvo jo būdo bruožas. Ji bijojo to, ką Alanas gali pagalvoti sužinojęs, jog ji ne visuomet būna atvira, kad jos širdis kaip ir rankos jau paliestos ankstyvos šalnos.

Polė neramiai pasimuistė krėsle.

Privalau jam papasakoti, anksčiau ar vėliau turėsiu. Tik kodėl nuo to nė kiek ne lengviau; niekas negali paaiškinti, kodėl melavau iš pat pradžių. Juk nenužudžiau savo sūnaus...

Ji atsiduso (atodūsis panėšėjo į dejonę) ir atsisėdo patogiau. Paieškojo akimis berniukų su kamuoliu, bet vaikai jau buvo nuėję. Polė atsilošė ir užsimerkė.

12

Ji nebuvo pirma mergina, pastojusi po audringų susitikinėjimų, ne pirma, kuri dėl to smarkiai susipyko su tėvais ir kitais artimaisiais. Jie vertė ją tekėti už Polo Šyheno, pravarde Hercogas, kuris jai įtaisė vaikelį. Polė atšovė, kad nė už ką netekės už Hercogo. Tai buvo tiesa, bet išdidumas vertė nutylėti, jog Hercogas visai nenori jos vesti; geriausias jo draugas prasitarė, kad Polas karštligiškai rengiasi tarnybon į jūrų laivyną, kai tik sueis aštuoniolika... o tai įvyks po šešių savaičių.

- Sakyk tiesiai, - kalbėjo Niutonas Čalmersas, galutinai sugriovęs tiltą tarp savęs ir dukters. - Dulkintis buvo geras, o į vyrus netinka, ar taip?

Tada ji mėgino pabėgti iš namų, bet mama pagavo. Jeigu ji neištekėsianti už to vaikino, kalbėjo Lorena Čalmers ramiu, saldžiu ir protingu, paauglystėje siaubingai siutinusiu Polę, balsu, tuomet jiems teks išsiųsti ją pas tetą Sarą į Minesotą. Ji galėsianti pabūti Sent Klode, kol pagimdys, o paskui atiduoti kūdikį įvaikinti.

- Žinau, kodėl nori mane išsiųsti, - atsakė Polė. - Tai vis dėl tetos Evelinos, tiesa? Tu bijai, kad sužinojusi apie mano nelaimę ji gali išbraukti tave iš savo testamento. Juk viskas dėl pinigų, ar ne? Aš tau visai nerūpiu. Aš tau nė velnio nerū...

Saldus ir protingas Lorenos Čalmers balsas visuomet užmaskuodavo staigų būdą. Ji sutraukė paskutinį ryšį su dukteria, kai smarkiai pliaukštelėjo jai antausį.

Polė pabėgo. Tai buvo be galo seniai - 1970-ųjų liepą.

Pasiekusi Denverį, ji trumpam apsistojo ir dirbo ten, kol pagimdė labdaros ligoninėje, pacientų vadinamoje "Adatų parku". Ji buvo apsisprendusi atiduoti vaiką kitų globai, bet kažkas, gal tiesiog pats kūdikis, kai akušerė paguldė jį ant jos rankų po gimdymo, privertė apsigalvoti.

Polė davė berniukui Keltono vardą pagal savo senelį iš tėvo pusės. Apsisprendimas pasilikti vaikelį ją truputį gąsdino, nes ji buvo linkusi laikyti save praktiška, protinga mergina, o tai, kas nutiko per paskutinius metus, nederėjo prie to įvaizdžio. Pirma, ta praktiška, išmintinga mergina pastojo netekėjusi tokiu metu, kai praktiškos, protingos merginos paprasčiausiai taip nesielgia. Po to ta praktiška, protinga mergina pabėgo iš namų ir pagimdė vaiką mieste, kuriame buvojo pirmą kartą ir nieko nepažinojo. Galų gale

praktiška mergina sugalvoja pasilikti kūdikį ir gabentis su savimi į ateitį, kurios ne tik kad nematė, bet net ir nejuto.

Tačiau ji pasiliko vaiką ne iš gailesčio ar iššūkio; to prikišti jai negali niekas. Ji pasijuto priblokšta meilės, to paprasčiausio, stipriausio ir niekaip nenuslopinamo jausmo.

Ji keliavo toliau. Ne, jie keliavo toliau. Polė išbandė daugybę juodžiausių darbų, galiausiai apsistojo San Franciske, kur viskas pagaliau turėjo susitvarkyti. 1971-ųjų vasaros pradžioje ten buvo savotiška hipių Meka, išsigimėlių, kaimiečių, hipių ir bendų, kurie vadinosi "Moby Grape" bei "Thirteenth Floor Elevators" rojus.

Kaip Skoto Makenzio dainoje apie San Franciską, kuri buvo populiari tais metais, vasara tenai buvo meilės metas. Polė Čalmers, kuriai ne hipiai buvo galvoje, kažkaip praleido tą meilę. Namas, kuriame ji gyveno su Keltonu, buvo pilnas išlaužtų pašto dėžučių ir jankių, kurie nešiojo ant kaklo taikos ženklą ir dažniausiai atlenkiamą peilį už purvino motociklininko bato aulo. Paprastai pas kaimynus lankydavosi teismo kurjeriai, reperiai ir policininkai. Daug policininkų, ir negalėjai apšaukti jų paršais į akis: jiems taip pat trūko meilės.

Polė kreipėsi pašalpos, bet sužinojo, kad nėra pakankamai pragyvenusi Kalifornijoje. Veikiausiai dabar kita tvarka, bet 1971-aisiais San Franciske vienišai motinai buvo taip pat sunku, kaip ir bet kur kitur. Ji prašė pagalbos iš vaikų fondo ir vylėsi ko nors sulaukti. Keltonas niekuomet nebadavo, bet jai pačiai teko čiulpti leteną. Neretai išalkusios ir visuomet išsigandusios liesos jaunos moters iš senų pažįstamų nebūtų pažinęs niekas. Pirmų trejų metų Vakarinėje pakrantėje prisiminimai, kuriuos ji saugojo galvos kamputyje it senus skudurus palėpėje, buvo klaikus, groteskiškas košmaras.

Ar ne dėl to ji nenorėjo pasakoti Alanui apie tuos laikus? Ar tai ne paprastas noras netraukti jų į dienos šviesą? Ji nebuvo vienintelė, patyrusi siaubingas savo išdidumo, savo atkaklaus užsispyrimo neprašyti pagalbos iš veidmainingų laikų, kurie skelbė laisvos meilės triumfą ir tuo pat metu nustūmė netekėjusias moteris su vaikais už normalios visuomenės ribų, pasekmes. Keltonas buvo kartu. Sūnus buvo jos sėkmės užstatas, kai ji piktai traukė savo skurdaus kryžiaus žygio keliais.

Baisu buvo tai, kad jos padėtis pamažu gerėjo. 1972 metų pavasarį ji jau galėjo gauti valstijos pagalbą, kitą mėnesį turėjo ateiti čekis iš vaikų fondo, ir ji ketino persikelti į geresnę vietą, bet viską sukliudė gaisras.

Jai paskambino į valgyklą, kurioje ji tada dirbo. Dar ir dabar ji kartais sapnuoja, kad Norvilas, greitų patiekalų virėjas, kuris nuolat bandė palįsti jai po sijonu, atsisuka laikydamas telefono ragelį. Ausyse nuolat kartojasi jo žodžiai: *Pole, tai policija. Nori su tavimi pasikalbėti. Pole, tai policija. Nori su tavimi pasikalbėti.*

Jie tikrai norėjo pasikalbėti, nes iš rūkstančio buto trečiajame aukšte ištraukė jaunos moters ir kūdikio lavonus. Jų nebuvo galima atpažinti. Policija žinojo, kas tas vaikas; jeigu Polė nebūtų dirbusi, žinotų, kokios ten moters lavonas.

Po trijų mėnesių nuo Keltono žūties ji grįžo į darbą. Buvo tokia vieniša, kad nuo to veik pamišo ir nejautė, kaip baisiai kenčia. Pagaliau Polė parašė namo, papasakojo tėvams, kad ji San Franciske, kad pagimdė berniuką, bet

jo jau nebėra. Smulkesnių detalių nebūtų išplėšę net kankindami karštomis replėmis. Tuomet ji negalvojo apie grįžimą namo, *sąmoningai* negalvojo, bet jai ėmė atrodyti, kad nesugrąžinus ankstesnių ryšių, pamažu ims mirti vertingiausia jos dalis kaip ilgai vandens negaunantis vešlus medis pradeda džiūti nuo vidinių šakų.

Polės mama iškart atsakė duotu pašto dėžutės adresu, maldavo grįžti į Kasl Roką... grįžti namo. Ji įdėjo čekį septyniems šimtams dolerių. Daugiabučio kambaryje, kur Polė gyveno po sūnelio mirties, buvo labai karšta, ir kraudamasi daiktus Polė padarė pertrauką atsigerti šalto vandens. Gerdama ji suprato, kad rengiasi grįžti namo tiesiog dėl to, kad prašė - kone maldavo - mama. Ji apie tai nebuvo pagalvojusi, o tai negerai. Ne Hercogo mikas įstūmė ją į bėdą, o tas puolimas neapsidairius.

Todėl ji atsisėdo siauroje viengungiškoje lovelėje ir gerai viską apsvarstė. Galvojo ilgai ir įtemptai. Galiausiai ji anuliavo pašto perlaidą ir parašė mamai atsakymą. Jis buvo vos puslapio, bet prireikė bemaž keturių valandų surašyti kaip reikiant.

Aš norėčiau grįžti, bent jau pabandyti, bet nenoriu, kad vėl imtumėt raustis praeityje ir graužti atkapstytus senus kaulus, parašė ji. *Nežinau, ar tai, ko man tikrai norisi, - pradėti naują gyvenimą senoje vietoje, - išvis įmanoma, bet aš noriu pamėginti. Todėl man kilo mintis: kurį laiką susirašinėkime. Tu, aš ir tėtis. Pastebėjau, kad popieriuje sunkiau būti piktai ir pagiežingai, tad geriau pasikalbėkime šitaip prieš susitikdami.*

Jie kalbėjosi šitaip beveik pusę metų, kol vieną 1973-iųjų sausio dieną misteris ir misis Čalmeriai pasirodė su bagažu prie jos durų. Jie buvo apsistoję "Mark Hopkins" viešbutyje ir neketino grįžti į Kasl Roką be jos.

Polė permąstė tai apimta prieštaringiausių jausmų: pykčio, kad jie tokie despotiški, liūdno sąmyšio, kad tas despotiškumas toks naivus ir mielas, baimės, kad bus verčiama atsakyti į klausimus, kurių taip gražiai išvengė laiškuose.

Polė pažadėjo nueiti su jais papietauti, ne daugiau; kita turi palaukti. Tėvas pareiškė, kad užsakęs numerį tik vienai nakčiai. "Tuomet pratęsk laikotarpį," - atsakė Polė.

Ji troško išsikalbėti su jais, prieš galutinai apsispręsdama. Intymesne forma išsiaiškinti tai, ką pradėjo tirti savo laiškais. Bet pirmas vakaras kartu buvo paskutinis vakaras, Polė daugiau nebematė savo tėvo stipraus ir sveiko.

Seni argumentai, kurių laiškuose buvo taip paprasta išvengti, prasidėjo prie aperityvo taurių. Iš pradžių tai buvo tik pavieniai šūviai, bet tėvas vis labiau girto, ir jie virto nekontroliuojamu pliekimu. Jis įžiebė ugnį pareikšdamas, jog jiems abiems atrodo, esą Polė pasimokė iš savo klaidų ir metas užkasti karo kirvį. Misis Čalmers įpūtė liepsną ramiu, saldžiu ir protingu balsu pasiteiraudama: "Kur vaikas, brangioji? Tiek mums juk gali papasakoti. Tikiuosi, atidavei į prieglaudą?"

Polė pažinojo tuos balsus, nuo pat mažens žinojo, ką jie reiškia. Tėvas atskleidė norą atstatyti kontrolę; bet kokia kaina jis privalo valdyti. Motinos balsas sakė, kad ji rodo meilę ir susirūpinimą vieninteliu būdu - reikalaudama informacijos. Abu balsai, pažįstami, mylimi ir nepakenčiami balsai, pažadino joje seną pyktį.

Jie išėjo iš restorano įpusėję pietus, kitą dieną Čalmersai vieni išskrido į Meiną.

Po trijų mėnesių pertraukos vėl nedrąsiai pasirodė laiškai. Pirma parašė Polės mama, atsiprašė už nelemtus pietus. Prašė sugrįžti namo ne taip atkakliai. Tai Polę nustebino... ir nepažintą, gilią kertelę pripildė nerimo. Ji jautė, kad motina pagaliau jos išsižada. Tokiomis aplinkybėmis tai buvo kvaila ir savimyliška, bet nė kiek nepakeitė esmės.

Manau, jog pati save geriausiai pažįsti, rašė misis Čalmers Polei. *Tavo tėvui ir man su tuo sunku susitaikyti, nes mums tu vis dar maža mergaitė. Man regis, jis išsigando pamatęs tave tokią gražią ir smarkiai suaugusią. O tu neturėtum per daug kaltinti jo už tokį elgesį. Jis nekaip jaučiasi: pilvas neduoda jam ramybės. Daktaras sako, kad tai tik tulžis, ir jeigu jis sutiks operuotis, viskas susitvarkys, bet aš dėl jo nerimauju.*

Polė atsakė tokiu pat susitaikymo tonu. Dabar tai buvo daug lengviau, nes ji pradėjo lankyti kursus verslo mokykloje ir galutinai atsisakė planų grįžti į Meiną. 1975 metais atėjo telegrama. Ji buvo trumpa ir žiauri: TAVO TĖVAS SERGA VĖŽIU. JIS MIRŠTA. PRAŠAU GRĮŽK NAMO. MYLIU, MAMA.

Jis buvo dar gyvas, kai Polė atvažiavo į Bridžtono ligoninę ūžiančia po skrydžio ir prisiminimų, pamačius senas vietas, galva. Ties kiekvienu kelio posūkiu iš Portlendo oro uosto ji pagalvodavo: *Paskutinį sykį mačiau tai dar būdama vaikas!*

Niutonas Čalmersas gulėjo atskiroje palatoje tai atgaudamas, tai vėl prarasdamas sąmonę; į nosį buvo įkišti vamzdeliai, o aplinkui kaip alkani grifai susirinko visokie aparatai. Jis mirė po trijų dienų. Polė ketino išvažiuoti į Kaliforniją negaišdama, - dabar ji jautėsi ten kaip namuose, - bet praėjus keturioms dienoms po tėvo laidotuvių mama patyrė infarktą.

Polė persikraustė į namą. Slaugė mamą tris su puse mėnesio, o naktimis sapnuodavo Norvilą, virėją iš "You Best Diner". Norvilas gręždavosi į ją, laikydamas dešinėje rankoje ragelį, toje pačioje, ant kurios buvo ištatuiruota: "GERIAU MIRTIS NEGU NEGARBĖ". *Pole, tai policija*, - sakydavo Norvilas. - *Nori su tavimi pasikalbėti. Pole, tai policija. Nori su tavimi pasikalbėti.*

Mama pakilo iš patalo, vėl galėjo vaikščioti, ėmė kalbėti, kad reikia parduoti namą ir keltis su Pole į Kaliforniją (to ji nieku gyvu nebūtų dariusi, suprato Polė, bet ji buvo vyresnė ir švelnesnė, todėl nieko nesakė), ir ūmai vėl ištiko širdies smūgis. Drėgną 1976 kovo popietę Polė pasijuto stovinti Houmlendo kapinėse šalia tetulės Evelinos ir žiūrinti į karstą greta šviežiai supilto tėvo kapo.

Jo kūnas pragulėjo Houmlendo kriptoje visą žiemą, laukdamas, kol įšalas atsileis ir bus galima pakasti. Per groteskišką atsitiktinumą, kokio nesugalvotų joks rašytojas, jis buvo palaidotas žmonos mirties išvakarėse. Velėna ant amžinos Niutono Čalmerso poilsio vietos dar nebuvo sugrąžinta, ir kapas atrodė begėdiškai plikas. Polės žvilgsnis klaidžiojo nuo motinos karsto prie tėvo kapo. *Atrodo, ji laukė, kol jis bus deramai palaidotas*, toptelėjo jai.

Kai neilga ceremonija buvo baigta, teta Evė pasivedėjo ją į šalį. Vienintelė giminaitė, liesa kaip šakalys moteris su juodu vyrišku paltu, keistai

linksmais raudonais kaliošais ir "Herbert Tareyton" cigarete burnos kampe stovėjo prie "Hey & Peabody" katafalko. Polei prisiartinus, ji brūkštelėjo degtuką į nykščio nagą, prisidegė cigaretę. Giliai įtraukusi išpūtė dūmą į šaltą pavasario orą. Lazdelę (paprastą uosio lazdelę; praeis dar treji metai, ir jai, kaip seniausiai miesto gyventojai, bus įteikta Bostono "Post" lazda) ji buvo įspraudusi tarp kojų.

Dabar, sėdėdama supamajame krėsle, kuris tai senutei tikrai būtų patikęs, Polė suskaičiavo, kad tą pavasarį Evei turėjo būti aštuoniasdešimt aštuoneri (tiek daug, o dar rūkė kaip kaminas), tačiau ji mažai pasikeitė nuo to laiko, kai Polė dar buvo maža mergaitė, trokštanti pigaus saldainiuko iš, regis, nesenkančių atsargų tetulės Evės prijuostės kišenėse. Daug kas pasikeitė Kasl Roke jai išvykus, bet ne tetulė Evė.

- Ką gi, baigta, - prikimusiu nuo rūkymo balsu tarė teta Evė. - Jie pakasti, Pole. Abu, tėvas ir motina.

Polė pravirko bejėgiškomis ašaromis. Ji pagalvojo, kad teta Evė bandys ją raminti, ir kūnas jau šiurpo laukdamas senutės prisilietimo, - ji nenorėjo būti raminama.

Bet be reikalo bijojo. Evelina Čalmers niekad nepriklausė toms moterims, kurios tiki, kad sielvartaujantiems padeda raminimas; kartais Polė vėliau mąstydavo, jog jai pati raminimo idėja turėjo atrodyti iliuzija. Šiaip ar taip, teta tik stovėjo įsirėmusi lazdute tarp raudonų kaliošų, rūkė ir laukė, kol Polės ašaras pakeis šniurkščiojimas.

Kai Polė susitvardė, tetulė Enė paklausė:

- Tavo mažius, tas, dėl kurio jie tiek šiaušėsi, jis mirė, tiesa?

Polė saugojo savo paslaptį nuo visų, tačiau nepajuto, kaip ėmė linksėti.

- Jo vardas buvo Keltonas.

- Geras vardas, - pasakė teta Evė. Ji patraukė cigaretę, po to iš lėto iškvėpė pro burną, kad dūmai pasiektų nosį (tai Lorena Čalmers su panieka raukdama nosį vadino "dvigubu šmaukimu"). - Viską supratau vos tik tave vėl čia pamačiusi. Perskaičiau akyse.

- Buvo gaisras, - tarė Polė, pakeldama akis. Ji turėjo popierinę nosinaitę, bet ta buvo beviltiškai permirkusi, todėl įsikišo ją kišenėn ir ėmė braukti ašaras kumščiais lyg mergytė, kuri nugriuvo nuo motorinuko ir nusibalnojo kelį. - Tikriausiai sukėlė jauna moteris, kurią buvau pasamdžiusi aukle.

- Taip, - tarė teta Evė. - O ar nori išgirsti vieną paslaptį, Triša?

Polė linktelėjo truputį pralinksmėjusi. Tikrasis jos vardas buvo Patricija, bet nuo vaikystės visiems miestelyje ji buvo Polė. Išskyrus tetą Evę.

- Mažylis Keltonas miręs... o tu - ne, - senutė nušveitė nuorūką ir pabrėždama dūrė Polei pirštu į krūtinę. - Tu - ne. Tai ką ketini daryti?

Polė pagalvojo.

- Grįžtu į Kaliforniją, - galiausiai ištarė ji. - Daugiau nežinau.

- Taip, pradžia nebloga. Bet to per maža, - ir tada teta Evė pasakė tai, ką po kelerių metų pasakys pati Polė, nuėjusi su Alanu Pengbornu pietauti į "Beržus": - Tu ne nusikaltėlė, Triša. Ar suvoki tai?

- Aš... aš nežinau.

- Vadinasi, ne. Kol to nesuvoksi, nesvarbu, kur važiuosi ir ką darysi. Neturėsi jokio šanso.

- Kokio šanso? - nustėrusi paklausė ji.

- Savo šanso. Šanso gyventi savo gyvenimą. Dabar tu atrodai kaip moteris, reginti vaiduoklius. Ne visi jais tiki, bet aš tikiu. Ar žinai, kas jie yra, Triša?

Ji lėtai papurtė galvą.

- Vyrai ir moterys, kurie negali peržengti praeities, - atsakė teta Evė. - Štai kas yra vaiduokliai. Ne šitie, - ji mostelėjo ranka į karstą šalia neseniai supilto kapo. - Mirusieji yra mirę. Užkasame juos, ir jie lieka užkasti.

- Jaučiu...

- Taip, - tarė senutė. - Žinau, kad jauti. Bet jie - ne. Tavo motina ir mano sūnėnas ne. Tavo mažius, miręs, kai buvai Tenai, - ne. Ar supranti mane?

Ji suprato; kai ką.

- Tu teisi, kad čia nelieki, Pole. Kol kas teisi. Grįžk, iš kur atkeliavai. Arba važiuok kitur: į Solt Leiką, Honolulu, Bagdadą, kur tik geidi. Nesvarbu, nes anksčiau ar vėliau tu grįši čia. Aš žinau. Šita vieta skirta tau ir tu skirta jai. Tai parašyta kiekvienoje tavo veido raukšlelėje, eisenoje, kalbėsenoje, net tame, kaip prisimerki žiūrėdama į nepažįstamą žmogų. Kasl Rokas sutvertas tau, o tu - jam. Todėl neverta skubėti. Keliauk, kur geidi. Bet keliauk gyva, Triša. Nebūk vaiduoklis. Jeigu virsi juo, geriau negrįžk čia.

Senutė užsigalvojusi apsidairė.

- Prakeiktame mieste ir taip užtenka vaiduoklių, - pridūrė ji.

- Pabandysiu, teta Eve.

- Taip, aš žinau, kad pabandysi. Tu sutverta bandyti, - teta Evė atidžiai į ją pasižiūrėjo. - Buvai geras vaikas, mielas vaikas, nors niekad nebuvai laimingas vaikas. Ką gi, laimė kvailiams. Bjaurybės daugiau nieko negali tikėtis. Man keista, kad tu likai gera ir miela, o tai svarbiausia. Regis, tau pavyks, - po to skubiai ir gana arogantiškai pridūrė: - Aš tave myliu, Triša Čalmers. Visuomet mylėjau.

- Aš jus taip pat, teta Eve.

Po to moterys apsikabino. Polė užuodė pažįstamą tetulės kvapą - žibuoklių kvapą - ir vėl susigraudino.

Kai jos išsiskyrė, teta Evė įkišo ranką palto kišenėn. Polė pagalvojo, kad ji ištrauks nosinę, ir nusistebėjo, kad po tiek metų pamatys senąją verkiant. Bet ji neverkė. Vietoj nosinės tetulė ištraukė kietą ledinuką kaip tais laikais, kai Polė Čalmers buvo mergytė su kasytėmis.

- Nori saldainiuko, širdele? - linksmai paklausė teta Evė.

13

Į kambarį ėmė slinkti prieblanda.

Polė išsitiesė krėsle pajutusi, kad vos neužsnūdo. Ji susitrenkė ranką, skausmo žaibas pervėrė iki peties, o po to jį pakeitė karštas pulsavimas. Taip, bus blogai. Šiandien vakare arba rytoj, bus labai blogai.

Nekvaršink galvos dėl to, ko negali pakeisti, Pole. Bet yra vienas dalykas, kurį tu gali, turi pakeisti. Turi papasakoti Alanui apie Keltoną. Turi liautis auginusi tą vaiduoklį savo širdyje.

Bet tam pasipriešino kitas, piktas, išgąstingas, rėksmingas balsas. Tikriausiai išdidumo balsas, nutarė ji, bet buvo šokiruota stiprumo ir užsidegimo, su kuriuo jis reikalavo, kad ankstesnis gyvenimas, anos dienos nebūtų

atkastos... net Alanui, niekam. O dar svarbiau, kad trumpas jos kūdikio gyvenimas ir baisi mirtis nebūtų numesti aštriems miesto liežuviams.

Kam tos kvailystės, Triša? paklausė tetos Evės balsas galvoje. Tos pačios, kuri mirė neapsakomai sena, bei iki paskutinės dienos "šniaukšdama" pamėgtąsias "Herbert Tareyton". *Kas iš to, jeigu Alanas sužinos, nuo ko iš tikro mirė Keltonas? Kas iš to, jei mieste visi pliaukš apie tai nuo Lenio Partridžo iki Mirtlės Kiton? Negi manai, kad kam nors dar rūpi tavo pavainikis, kvaila žąsele? Nesipūsk, tai senos naujienos. Nevertos antro puodelio pas Nenę.*

Gal ir taip... bet jis buvo *jos,* po šimts, *jos*. Gyvenęs ir miręs jis buvo jos. Ji taip pat priklausė sau - ne tėvui, ne savo motinai, ne Hercogui Šyhenui. *Ji priklausė pačiai sau.* Išgąsdinta, vieniša mergina, kuri skalbėsi savo kelnaites surūdijusioje virtuvės kriauklėje kiekvieną vakarą, nes turėjo tik trejas, išgąsdinta mergina, kuriai ant lūpos visuomet būdavo šašas nuo peršalimo, mergina, kuri kartais sėdėdavo prie lango, žvelgdavo į stogus ir pasirėmusi galvą rankomis verkdavo, - ta mergina buvo *jos*. Prisiminimas, kaip nakties tamsoje Keltonas traukdavo pieną iš mažos jos krūties, kaip ji skaitydavo Džono D. Makdonaldo knygą plonais viršeliais, o po kalvotas miesto gatves tai užkaukdavo, tai vėl nutildavo sirenos. Tas prisiminimas buvo *jos*. Ašaros, kurias ji išverkė, ištylėta tyla, ilgos, bjaurios dienos valgykloje, stengiantis išvengti gašlių Norvilo Beitso rankų, gėda, su kuria ji pagaliau sudarė nelengvą taiką, nepriklausomybė ir orumas, dėl kurių ji taip sunkiai grūmėsi ir taip sunkiai pajėgė išlaikyti... visa tai buvo jos ir negali atitekti miestui.

Pole, niekas nesako, kad tai turi priklausyti miestui, ir tu tai žinai. Klausimas, ar tai priklauso Alanui.

Ji kraipė galvą, sėdėdama supamajame krėsle, net nejausdama, kad neigia. Jai atrodė, jog per daug praleido bemiegių naktų, kad be kovos atiduotų savo vidų. Kada nors ji papasakos Alanui viską, - nelaikys to visiška paslaptimi, - bet tas laikas dar neatėjo. Tikrai ne... ypač, kai rankos perspėja ją, jog kelias būsimas dienas negalėsianti galvoti apie ką nors kita, išskyrus jas.

Suskambo telefonas. Čia tikriausiai Alanas, skambina iš budėjimo. Polė atsistojo ir nuėjo prie telefono. Atsargiai pakėlė ragelį abiem rankomis jau pasirengusi sakyti tai, ką jis tikriausiai norėtų išgirsti. Tetos Evės balsas bandė įsiterpti, perspėti, jog toks elgesys blogas, vaikiškai pataikaujantis ar net pavojingas. Polė skubiai ir šiurkščiai užtildė tą balsą.

- Klausau? - žvaliai tarė ji. - O, sveikas, Alanai! Gerai.

Ji paklausė, nusišypsojo. Jeigu būtų pažvelgusi į savo atspindį veidrodyje, pamatytų moterį, kuri kone vaitojo... bet Polė nepažvelgė.

- Puikiai, Alanai, - pasakė ji. - Jaučiuosi puikiai.

14

Beveik metas važiuoti į žirgų lenktynes.

Beveik.

- Nagi, - sušnibždėjo Denfortas Kitonas. Prakaitas sruvo jo veidu lyg aliejus. - Nagi, nagi, nagi.

Jis sėdėjo palinkęs prie "Laimingojo bilieto". Nušlavė viską nuo savo stalo, kad padarytų vietos, ir praleido didžiąją dalį dienos žaisdamas. Kito-

nas pradėjo nuo senų lenktynių prizininkų sąrašų "Bluegrass History: Forty Years of Kentucky Derby". Išbandė mažiausiai porą tuzinų lenktynių, pavadindamas skardinius arkliukus lenktyninių žirgų vardais, kaip mokė misteris Gauntas. Ir arkliukai, gavę prizininkų vardus, atbėgdavo pirmieji. Tai kartojosi kiekvieną sykį. Buvo nuostabu, taip nuostabu, kad tik ketvirtą valandą jis apsižiūrėjo, jog žaidžia senas lenktynes, kai naujos Liuistono hipodrome vyks kaip tik tą vakarą.

Reikia daryti pinigus.

Paskutinę valandą šalia "Laimingojo bilieto" gulėjo sulankstytas Liuistono "Daily Sun", kad matytųsi dalyvių lentelė. Iš dešinės buvo padėtas popieriaus lapelis, išplėštas iš jo užrašų knygelės. Stambiu Kitono šriftu paskubomis buvo užrašyta:

1 bėgimas: BAZOOKA JOAN
2 bėgimas: FILLY DELFIA
3 bėgimas: TAMMY'S WONDER
4 bėgimas: I'M AMAZED
5 bėgimas: BY GEORGE
6 bėgimas: PUCKY BOY
7 bėgimas: CASCO THUNDER
8 bėgimas: DELIGHTFUL SON
9 bėgimas: TIKO-TIKO

Buvo tik penkta vakaro, o Denfortas Kitonas jau leido paskutinį vakaro bėgimą. Arkliukai tarškėjo ir svyravo sukdamiesi ratu. Vienas iš jų išsiveržė toli į priekį ir pasiekė finišą smarkiai pranokęs visus kitus.

Kitonas pastvėrė laikraštį ir dar kartą išstudijavo to vakaro lenktynių dalyvių lentelę. Jo veidas švytėjo kaip po nuodėmių atleidimo.

- Malabaras! - sukuždėjo jis ir pakratė kumščius. Pieštukas, laikytas vienoje rankoje, panėšėjo į siuvimo mašinos adatą. - Tai Malabaras! Trisdešimt prie vieno! Mažiausiai trisdešimt prie vieno! Malabaras, dievaži!

Jis užsirašė savo popierėlyje giliai alsuodamas. Po penkių minučių "Laimingasis bilietas" buvo užrakintas Denforto Kitono kabineto spintoje, o jis pats "Kadilaku" lėkė į Liuistoną.

Devintas skyrius

1

Sekmadienį, be ketvirčio dešimtą, Nitė Kob užsivilko paltą ir skubiai užsisagstė. Jos veide įsirėžė rūstus pasiryžimas. Ji stovėjo virtuvėje, prie kojų tupėjo Raideris ir žiūrėjo tarsi klausdamas, ar ji tikrai ketina baigti šį reikalą.

- Taip, tikrai, - pasakė jam Nitė.

Šuo pabilsnojo uodega į grindis lyg sakydamas, jog žinojo tai.

- Sutaisiau Polei skanų lazanja kepsnį ir ketinu jai nunešti. Mano lempos gaubtas užrakintas bufete, žinau, kad tikrai užrakintas ir man nereikės grįžti patikrinti, nes tai gerai įsidėmėjau. Ta beprotė lenkė neprivers manęs kalėti savo namuose. Jei pamatysiu ją gatvėje, šį tą paaiškinsiu! Jau įspėjau!

Jai *reikėjo* išeiti. Reikėjo, suprato ji. Ji jau dvi dienas nebuvo iškišusi nosies, ir ėmė jausti, jog kuo ilgiau atidėlios, tuo sunkiau bus pasiryžti. Kuo ilgiau sėdės svetainėje nuleistomis užuolaidomis, tuo sunkiau prisivers jas pakelti. Nitė jautė, kaip mintis vėl užvaldo senas padrikas siaubas.

Todėl ji šiandien pakirdo anksti - penktą valandą! - ir paruošė Polei gardų lazanja kepsnį, kaip ji labiausiai mėgsta: su daug špinatų ir grybų. Grybai buvo konservuoti, nes Nitė neišdrįso vakar nueiti į parduotuvę, bet vis tiek patiekalas išėjo labai gardus. Dabar jis gulėjo keptuvėje ant spintelės, uždengtas aliuminio folija.

Moteris paėmė paketą ir nužingsniavo prie durų.

- Būk geras berniukas, Raideri. Grįšiu po valandos. Jeigu Polė pavaišins kava, užtruksiu truputį ilgiau. Viskas bus gerai. Nėra ko jaudintis. Aš nieko nepadariau tos kvailos lenkės paklodėms, ir jei ims kabinėtis, aš jai parodysiu.

Raideris skardžiai amtelėjo patikindamas, jog tiki ja ir supranta.

Nitė atidarė duris, iškišo galvą, bet nieko nepamatė. Fordo gatvė buvo tuščia kaip visos mažo miestuko gatvės ankstų sekmadienio rytą. Tolumoje garbiojo Rouzo baptistus šaukė bažnyčios varpas, kitoje miesto pusėje antras varpas viliojo tėvo Brighamo katalikus.

Sukaupusi visą drąsą, Nitė išėjo į saulėkaitą, padėjo skardą su lazanja ant laiptų ir uždariusi užrakino duris. Po to ji namo raktu įdrėskė ranką. Lenkdamasi skardos, ji mąstė: *Nuėjusi pusę kvartalo, o galbūt netgi mažiau, imsi galvoti, kad vis dėlto palikai atviras duris. Bet tu užrakinai. Prieš tai padėjai ant žemės lazanja. Jeigu dar netiki, pažvelk į savo ranką ir prisimink, kad įsidrėskei namų raktu, kai užrakinai spyną. Atsimink tai, Nite, ir viskas bus gerai, kai apniks abejonės.*

Mintis įbrėžti raktu ranką buvo nuostabi. Raudona žymė buvo *konkreti*, ir pirmą kartą per paskutines dvi dienas (ir bemieges naktis) Nitė išties pasijuto geriau. Ji nudrožė šaligatviu iškėlusi galvą, kietai suspaudusi lūpas. Pasiekusi gatvę, ji apsidairė į abi puses, ar nėra geltono lenkės automobilio. Pamačiusi jį, Nitė ketino prieiti ir liepti tai moteriai palikti ją ramybėje. Tačiau mašinos nebuvo nė kvapo. Vienintelė transporto priemonė - kelkraštyje paliktas oranžinis sunkvežimis, ir tas tuščias.

Gerai.

Nitė patraukė pas Polę Čalmers, o kai imdavo abejoti, primindavo sau, kad Florencijos stiklo lempos gaubtas užrakintas, Raideris paliktas eiti sargybą, o priekinės durys užrakintos. Ypač tai. Durys užrakintos, užtenka dirstelti į raudoną įbrėžimą, kad įsitikintų.

Todėl Nitė žengė iškėlusi galvą, o pasiekusi kampą pasuko nė neapsidairiusi.

2

Kai kvaišelė dingo iš akių, Hagas Prystas atsisėdo (Nitei išėjus pro duris, jis atsigulė ant sėdynės) už oranžinio sunkvežimio, kurį septintą ryto pasiėmė iš tuščio automobilių parko, vairo. Įjungė pirmą pavarą ir leido mašinai iš lėto ir be garso pririedėti prie Nitės Kob namų.

3

Skambutis pažadino Polę iš mieguistos būsenos; ji nemiegojo, veikiau buvo apsvaigusi nuo vaistų. Polė atsisėdo lovoje ir apsižiūrėjo vilkinti chalatą. Kada jį apsirengė? Ji neįstengė prisiminti, o tai gąsdino. Po valandėlės atmintis grįžo. Skausmas, kurio ji laukė, pasirodė pagal tvarkaraštį, ir buvo pirmas toks smarkus per visą gyvenimą. Jis pažadino ją penktą. Nuėjusi į tualetą suprato, jog nepajėgs net atsiplėšti popieriaus. Todėl ji išgėrė tabletę, apsirengė chalatą ir sėdėjo krėsle prie miegamojo lango, kol vaistai pradėjo veikti. Po to ją suėmė miegas, ir ji atsigulė.

Pirštai atrodė lyg grubios keraminės figūrėlės, per ilgai laikytos degimo krosnyje ir ėmusios trūkinėti. Skausmas tai gėlė, tai degino iš gilumos lyg išvedžiotos nuodingos vielos tinklas. Ji atkišo kaliausės rankas, klaikias deformuotas rankas, o apačioje vėl suskambėjo durų skambutis. Polė riktelėjo.

Ji išėjo ant laiptų, atkišusi rankas kaip šuva, kaulijantis skanėsto.

- Kas ten? - paklausė ji iš viršaus. Balsas nuo miego buvo prikimęs. Liežuvis buvo tokio skonio, tarsi gulėjęs patiestas į katės dėžutę.

- Čia Nitė! - atsiliepė balsas. - Ar gerai jautiesi, Pole?

Nitė. Gerasis Dieve, ką Nitė čia veikia sekmadienį prieš aušrą?

- Gerai! - atsakė Polė. - Einu ką nors užsimesiu! Atsirakink savo raktu, mieloji!

Išgirdusi spynoje brakštelint raktą, Polė nuskubėjo į miegamąjį. Ji pažvelgė į laikrodį ir pamatė, jog išaušo prieš kelias valandas. Ji atėjo čia ne ko nors apsirengti, - prie Nitės tinka ir chalatas. Jai reikėjo piliulės. Dar niekad, niekad taip nereikėjo vaistų.

Tikrąją savo būklę ji pamatė tik pamėginusi paimti piliulę. Šios gulėjo mažame stikliniame indelyje ant ornamentuoto židinio atbrailos. Polei pavyko įkišti ranką į indelį, bet pirštai nepajėgė sugraibyti piliulės: styrojo it netepti kažkokio automato pincetai.

Polė pasistengė dar labiau, valios pastangomis versdama pirštus suspausti želatinos kapsulę. Šioks toks progresas ir nežmoniškas skausmas. Tik tiek. Ji suinkštė iš skausmo ir nusivylimo.

- Pole? - nuo laiptų apačios nuskambėjo susirūpinęs Nitės balsas. Kasl Roko žmonėms Nitė galėjo atrodyti išsiblaškiusi, pagalvojo Polė, bet ji gerai pagauna visus Polės savijautos niuansus. Per seniai dirba šiuose namuose, kad ją būtų galima apgauti. Ir per daug ją myli. - Pole, ar tikrai gerai jautiesi?

- Tuojau nulipsiu, mieloji! - atsakė ji stengdamasi, kad balsas skambėtų linksmai ir žvaliai. Atitraukusi ranką nuo indelio, ji pasilenkė virš jo ir pagalvojo: *Viešpatie, maldauju, neleisk jai užeiti. Neleisk, kad matytų taip darant.*

Polė prisiglaudė lūpomis prie indelio it lakantis šuo ir iškišo liežuvį. Skausmas, gėda, siaubas bei juoda depresija apėmė ją. Ji prispaudė liežuvį prie vienos piliulės, ta prikibo. Moteris įsitraukė ją į burną it skruzdėda skanų kąsnį ir prarijo.

Kai piliulė sunkiai leidosi į skrandį, Polė pagalvojo: *Kažin ką atiduočiau, kad galėčiau nuo šito išsivaduoti. Bet ką. Viską.*

4

Hagas Prystas retai sapnuodavo; paskutiniu metu jis nukrisdavo miegoti veik be sąmonės. Tačiau praėjusią naktį jis sapnavo. Sapne jam buvo pranešta, ką reikia žinoti ir atlikti.

Per sapną jis sėdėjo už savo virtuvinio stalo, gėrė alų ir žiūrėjo kažkokį žaidimą, pavadinimu "Sale of the Century". Daiktai, iš kurių buvo žaidžiama, jam buvo matyti toje naujoje parduotuvėje, "Reikalinguose daiktuose." Visi varžovai kraujavo iš ausų ir akių. Jie juokėsi, bet atrodė išsigandę.

Ūmai pasigirdo prislopintas balsas:

- Hagai! Hagai! Išleisk mane, Hagai!

Jis sklido nuo spintos. Hagas nuėjo ir atidarė duris, pasirengęs nokautuoti tą, kas ten sėdi. Bet spintoje nieko nebuvo. Tik įprasta batų krūva, kaklaryšiai, švarkai, žvejybos įrankiai ir du jo medžiokliniai šautuvai.

- Hagai!

Jis pakėlė galvą, nes balsas sklido iš viršaus.

Tai buvo lapės uodega. Lapės uodega kalbėjo. Ir Hagas akimirksniu pažino tą balsą. Lilendo Gaunto balsą. Jis nuėmė kailinį šepetėlį, džiaugdamasis jo purumu ir švelnumu, kuris atrodė lyg šilko, lyg vilnos, o tiksliau - vienintelis toks.

- Ačiū, Hagai, - tarė lapės uodega. - Tenai išties ankšta. Be to, palikai ant lentynos seną pypkę. Na ir dvokia! Fu!

- Gal nori, kad padėčiau kur nors kitur? - paklausė Hagas. Jam net per sapną atrodė šiek tiek kvaila šnekėtis su lapės uodega.

- Ne, imu priprasti. Bet turiu su tavimi pasišnekėti. Turi kai ką padaryti, atsimeni? Pažadėjai.

- Kvaišelė Nitė, - sutiko jis. - Turiu iškrėsti kvaišelei kiaulystę.

- Teisingai, - pritarė uodega, - turi iškrėsti, kai tik pabusi. Taigi klausykis.

Hagas ištempė ausis.

Lapės uodega pasakė jam, kad Nitės namuose nebus nieko, išskyrus šunį, bet būdamas prie durų Hagas nutarė, jog protingiau iš pradžių pasibelsti. Taip ir padarė. Viduje pasigirdo skubus šuns nagelių krebždenimas grindimis, daugiau nieko. Jis dar kartą pabeldė, kad galutinai įsitikintų. Viduje piktai amtelėjo šuva.

- Raideri? - pašaukė Hagas. Uodega sakė, jog toks yra šuns vardas. Hagui vardas pasirodė labai gražus, nors šuns šeimininkė kvailesnė už bato aulą.

Šuo vėl amtelėjo, tik jau ne taip piktai.

Hagas išsiėmė iš medžioklinės palaidinės kišenės raktų ryšulį ir patyrinėjo. Seniai turi tą ryšulį, net negali prisiminti, nuo kokių durų keli raktai. Bet keturi iš jų buvo ilgi, kaip tik tokie, kokių reikia.

Hagas dukart apsidairė, įsitikino, jog gatvė tuščia, ir ėmė bandyti raktus vieną po kito.

5

Kai Nitė pamatė baltą, ištinusį Polės veidą ir laukinį žvilgsnį, savo pačios baimę, graužusią ją aštriais kiaunės dantukais, bematant pamiršo. Jai net nereikėjo žiūrėti į šeimininkės rankas, pakeltas ties liemeniu (nuleidus neapsakomai skaudėjo), kad suprastų jos būklę.

Lazanja išsyk atsidūrė ant laiptų. Jeigu skarda būtų nudardėjusi žemyn, Nitė net nežvilgteltų. Nervinga moteris, kurią Kasl Rokas įprato matyti savo gatvėse, moteris, kuri, atrodė, bėgo nuo kokios nors apgaulės net eidama į paštą, dingo. Čia buvo kita Nitė, Polės Čalmers Nitė.

- Eime, - paragino ji. - Į svetainę. Užmausiu šildomąsias pirštines.

- Nite, viskas gerai, - bejėgiškai tarė Polė. - Ką tik išgėriau vaistų, esu tikra, kad po kelių minučių...

Bet Nitė jau apkabino ją per liemenį ir vedėsi į svetainę.

- Kas atsitiko? Ar miegojai ant jų, kaip manai?

- Ne, išsyk būčiau pabudusi. Tiesiog... - Polė nusijuokė. Juokas buvo silpnas, suglumęs. - Tiesiog skauda. Žinojau, kad šiandien bus riesta, tik neįtariau, kaip smarkiai. Ir šildomosios pirštinės nepadės.

- Kartais padeda. Žinai, kad padeda. Gerai, pasėdėk čia.

Nitės tonas nepripažino atsikalbinėjimo. Ji stovėjo šalia, kol Polė atsisėdo į krėslą. Po to nusileido į vonios kambarį apačioje ieškoti šildomųjų pirštinių. Polė atsisakė jų prieš metus, o Nitė ir toliau, net prietaringai, jomis pasikliovė. "Nitės vištienos buljono versija", - kartą pasakė Alanas, ir jie abu juokėsi.

Polė sėdėjo ant ranktūrių padėjusi rankas nelyginant vandens išplukdytus rąstus ir aistringai žiūrėjo į sofą, kurioje penktadienio vakare mylėjosi su Alanu. Tuomet rankų visai neskaudėjo, bet tai, atrodė, buvo prieš tūkstantį metų. Ji pagalvojo, kad bet koks malonumas yra vaiduokliškas, efemeriškas dalykas. Meilė gal ir priverčia suktis pasaulį, bet visatą ant milžiniškos stiklo ašies suka tik smarkiai sužeistų ir baisiai įžeistų dejonės.

Ach, kvaila sofa, tarė ji mintyse. *Ach, kvaila tuščia sofa, kam tu man dabar reikalinga?*

Nitė grįžo su šildomosiomis pirštinėmis. Jos priminė storas puodkėles, sujungtas izoliuotu laidu. Iš kairės pirštinės raitėsi laidas su kištuku. Pirmiausia Polė pamatė šitų pirštinių reklamą "Good Housekeeping" žurnale. Paskambinusi į Nacionalinio artrito fondą išgirdo, kad tos pirštinės kai kuriais atvejais iš tikrųjų suteikia laikiną palengvėjimą. Kai parodė reklamą daktarui Van Alenui, tas pridūrė per dvejus metus gerai pažįstamą frazę: "Na, jos nepakenks".

- Nite, esu tikra, jog po kelių minučių...

- ... jausies geriau, - baigė Nitė. - Taip, žinoma. O gal jos padės. Laikyk rankas, Pole.

Polė pasidavė ir pakėlė rankas. Nitė praskėtė pirštinę ir užmovė atsargiai lyg išminuotojas sprogdinimo paklodę ant C-4 paketų. Jos prisilietimas buvo švelnus, įgudęs, užjaučiąs. Polė nesitikėjo, kad pirštinės kiek nors padės... tačiau Nitės susirūpinimas darė savo.

Nitė paėmė kištuką, atsiklaupė ir įkišo į lizdą netoli krėslo. Pirštinės ėmė tyliai birbti, pirmi šilumos čiuptuvėliai palietė Polės rankas.

- Tu man labai gera, - tyliai tarė Polė. - Ar žinai?

- Negali būti, - atsakė Nitė. Jos balsas truputį gergždė, o akys švytėjo. - Pole, ne mano reikalas tau patarinėti, tačiau negaliu ilgiau tylėti. Turi kažką daryti su vargšėm savo rankomis. Privalai. Tiesiog toliau šitaip negalima.

- Žinau, brangioji. Žinau, - depresija, užkariavusi jos protą, vertė lipti sienomis. - Kodėl atėjai, Nite? Aišku, ne pakepinti mano rankų.

Nitė nudžiugo.

- Padariau lazanjos!

- Tikrai? O, Nite, nereikėjo!

- Ne? Aš taip nemanau. Man regis, tu negalėsi pasigaminti maisto nei šiandien, nei rytoj. Aš padėsiu į šaldytuvą.

- Ačiū. Tikrai ačiū.

- Džiaugiuosi, kad padariau. Kai dabar tave pamačiau, dvigubai džiaugiuosi, - ji nuėjo koridoriumi ir atsigręžė. Jeigu nebūtų taip kentusi pati, Polė saulės šviesoje būtų pastebėjusi, kokia nusikamavusi pati Nitė. - Nė iš vietos!

Polė pratrūko juoktis, nustebindama ir Nitę, ir save.

- Negaliu! Pakliuvau į spąstus!

Virtuvėje atsidarė ir užsidarė šaldytuvo durelės - Nitė įdėjo lazanją. Po to ji pašaukė iš virtuvės:

- Užkaisiu kavos, gerai? Norėsi puoduko? Padėsiu išgerti.

- Taip, - atsakė Polė, - mielai. - Pirštinės birbė jau garsiau, buvo labai įšilusios. Jos tikrai padėjo, arba suveikė išgerta piliulė. Veikiausiai ir viena, ir antra, nutarė ji. - Bet jei tau reikia grįžti, Nite...

Misis Kob pasirodė tarpduryje. Ji buvo su prijuoste, vienoje rankoje laikė seną skardinį kavinuką. Niekaip neįprato naudoti naujo "Toshiba" kavos aparato... tačiau Polei teko pripažinti, kad Nitės kava gardesnė.

- Niekur geriau nėra, - tarė ji. - Be to, namas užrakintas, o Raideris paliktas saugoti.

- Tai jau taip, - sutiko šypsodamasi Polė. Ji gerai pažinojo tą šunį. Svėrė visus dvidešimt svarų ir virsdavo ant nugaros, kad pakasytų pilvą, kai bet kas - laiškanešys, skaitiklių tikrintojas, prekeivis - užsukdavo į namus.

- Manau, ji pagaliau paliko mane ramybėje, - pasakė Nitė. - Aš ją įspėjau. Nesimatė niekur, neskambino, vadinasi, atlyžo.

- Ką įspėjai? Dėl ko? - paklausė Polė, tačiau misis Kob jau buvo pasitraukusi į virtuvę, o Polė buvo tikrai prirakinta elektrinių pirštinių. Kai Nitė grįžo su kavos padėklu, perkodanas buvo pradėjęs vystyti Polę, ir ji pamiršo keistą Nitės užuominą... ir nieko ypatinga, nes ji dažnai lepteldavo ką nors keista.

Nitė įpylė grietinėlės ir pasaldino Polės kavą, po to prilaikė, kad ji galėtų gerti. Moterys tauškėjo apie šį bei tą, ir, suprantama, pokalbis netrukus nukrypo apie naują parduotuvę. Nitė vėl papasakojo, kad įsigijo Florencijos stiklo gaubtą, bet nepametėjo jokių smulkmenų, kaip Polė tikėjosi, iš tokio neeilinio Nitės gyvenimo įvykio. Tačiau tai priminė raštelį, misterio Gaunto paliktą torto dėžutėje.

- Visai pamiršau, misteris Gauntas kvietė mane užeiti šiandien po pietų. Sakėsi turįs daiktelį, kuris mane sudominsiąs.

- Tu juk neisi ten? Kai rankos tokios...

- Galiu. Jau geriau... man regis, pirštinės tikrai padėjo šį kartą. Turiu kažką veikti, - ji žvelgė į Nitę, tarsi ieškodama užtarimo.

- Ką gi... aš manau, - staiga jai šovė mintis. - Žinai, grįždama namo, aš galiu užeiti ten ir paprašyti, kad jis ateitų pas tave į namus!

- O, ne, Nite... parduotuvė tau nepakeliui!

- Kiek ten - porą gatvių, - Nitė metė šiltai drovų žvilgsnį Polės pusėn. - Be to, jis gali turėti dar kokį nors Florencijos stiklo daiktelį. Jam įsigyti pinigų dabar neturiu, tačiau misteris Gauntas to juk nežino, o pažiūrėti nieko nekainuoja, tiesa?

- Bet prašyti, kad jis ateitų čia...

- Aš paaiškinsiu, kas tau yra, - ryžtingai tarė Nitė ir ėmė rinkti puodelius ant padėklo. - Juk prekeiviai dažnai lankosi namuose, jei turi ką nors vertinga parduoti.

Polė žvelgė į ją su meile ir nuostaba.

- Žinai, tu čia pasikeitei, Nite.

Nitė nustebusi pakėlė galvą:

- Tikrai?

- Taip.

- Kaip?

- Į gerąją pusę. Nieko tokio. Jeigu priepuolis nepasikartos, aš pati noriu šiandien išeiti iš namų. Bet jeigu netyčia eitum pro "Reikalingus daiktus"...

- Eisiu, - prastai slepiamas troškimas spindėjo moters akyse. Mintis ją galutinai užvaldė. Pasitarnavimas Polei, be abejo, gaivino jos nervus.

- ... ir rastum šeimininką, duok jam mano telefoną ir paprašyk paskambinti, jeigu turės tą daiktą, apie kurį kalbėjo. Ar galėsi?

- Ir dar kaip! - atsakė Nitė. Ji atsistojo su padėku ir nunešė indus į virtuvę. Pakabinusi prijuostę į vietą, ji grįžo svetainėn nuimti šildomųjų pirštinių. Nitė jau buvo su paltu. Polė jai dar kartą padėkojo, ir ne tik už patiekalą. Rankas tebeskaudėjo, bet skausmas jau buvo pakeliamas. Ji galėjo pajudinti pirštus.

- Labai prašom, - atsakė Nitė. - Žinai, tu išties dabar geriau atrodai. Veidas atgavo spalvą. Išsigandau tave pamačiusi šįryt. Gal galiu kuo nors dar padėti, kol neišėjau?

- Ne, nemanau. - Polė nevikriai sugriebė vis dar šiltais nuo pirštinių pirštais draugės ranką. - Aš labai džiaugiuosi, kad užėjai, mieloji.

Tais retais kartais, kai Nitė nusišypsodavo, ji nušvisdavo visu veidu, lyg debesis apniukusį rytmetį praplėšusi saulė.

- Aš myliu tave, Pole.

Susijaudinusi Polė atsakė:

- Na, aš tave taip pat myliu, Nite.

Misis Kob išėjo. Tai buvo paskutinis kartas, kai Polė Čalmers matė ją gyvą.

6

Priekinių Nitės Kob durų spyna buvo ne sudėtingesnė už saldainių dėžutės užraktą. Tiko pirmas ilgas raktas. Jis atidarė duris.

Nedidelis gelsvas su balta krūtinėle šuo, tupintis koridoriuje, skardžiai amtelėjo, kai rytinę saulę užgožė didelis Hago šešėlis.

- Tai tu esi Raideris, - tyliai pasakė Hagas, kišdamas ranką į kišenę.

Šuo viauktelėjo ir apsivertė ant nugaros, atkišęs glebias kojas.

- Argi ne mielas! - pasakė Hagas. Raiderio uodegos stimburiukas pritariamai sududeno į grindis. Hagas uždarė duris ir pritūpė prie šuns. Viena

ranka kasė krūtinę toje vietoje, kuri, matyt, vertė leteną trukčioti, o kita iš kišenės išsitraukė šveicarišką peiliuką.

- O, koks gerutis! - dudeno jis. - Argi ne mielas?

Hagas išsitraukė popieriaus skiautę iš marškinių kišenės. Ant jo negrabia rašysena buvo užrašęs tai, ką liepė lapės uodega; Hagas atsisėdo prie virtuvinio stalo ir parašė dar neapsirengęs, kad nepamirštų nė žodžio.

Niekam neleisiu terlioti purvu švarių savo paklodžių. Įspėjau, kad pričiupsiu tave!

Jis atlenkė kamščiatraukį, užsmeigė ant jo lapelį. Po to pavertė peilio ašmenis taip, kad kamščiatraukis kyšotų tarp smiliaus ir didžiojo galingos dešinės rankos piršto. Hagas vėl ėmė kasyti ant nugaros tysantį ir meiliai žiūrintį Raiderį. Švelnus kaip boružėlė, pagalvojo Hagas.

- Taip! Argi tu ne šaunus, bičiuli? Tu geriausias! - kalbėjo Hagas kasydamas. Dabar trukčiojo abi užpakalinės šuns kojos. Raideris, sakytum, mynė nematomo dviračio pedalus. - Taip, geriausias! Tikrai! O ar žinai, ką aš turiu? Lapės uodegą! Taip, turiu!

Hagas iškėlė kamščiatraukį su pasmeigtu rašteliu virš baltos Raiderio krūtinėlės.

- Ir, žinai, *aš ketinu ją pasilikti*!

Vyras visa jėga kamščiatraukį smeigė žemyn. Kairė ranka, kasiusi Raiderį, dabar jį prispaudė. Švirkštelėjo šiltas kraujas, ištepdamas abi rankas. Gyvuliukas truputį pasimuistė ant grindų ir nurimo. Jis daugiau skardžiai nebeamsės.

Hagas atsistojo, širdis smarkiai tvinksėjo krūtinėje. Staiga jam pasidarė labai negera dėl to, ką padarė; kone supykino. Gal Nitė beprotė, gal ir ne, bet šiame pasaulyje ji buvo viena kaip pirštas, o jis nužudė vienintelį jos draugą.

Hagas nusivalė iškruvintas rankas į marškinius. Tamsioje vilnoje dėmių beveik nesimatė. Jis negalėjo atitraukti žvilgsnio nuo Raiderio. Tai jis nužudė. Taip, jis tai padarė ir žino tai, nors negali patikėti. Atrodė, lyg jis buvo apimtas transo.

Vidinis balsas, kuris retsykiais primindavo jam apie AA susirinkimus, ūmai prabilo: *Taip... man regis, po kurio laiko tu tuo patikėsi. Tačiau tai nebuvo joks sumautas transas; tu žinojai, ką darai.*

Ir kodėl.

Hagą apėmė siaubas. Reikia nešdintis iš čia. Jis ėmė lėtai trauktis koridoriumi ir suriko, atsitrenkęs į uždarytas duris. Ilgai graibė rankenos, kol pagaliau surado. Pasuko ją, atidarė duris ir išnėrė iš Nitės Kob namo. Kieme skubiai apsidairė, tikėdamasis pamatyti pusę miesto, stebintį rūsčiu, smerkiančiu žvilgsniu. Bet pamatė tik gatve dviratį minantį vaiką. Dviračio pintinėje keistu kampu gulėjo nešiojamas šaldiklis. Vaikas visai nekreipė į Hagą dėmesio, o kai pravažiavo, girdėjosi tik bažnyčios varpai... šįkart skambantys metodistams.

Hagas Prystas nuskubėjo takeliu. Įtikinėjo save nebėgti, bet vis vien ties savo sunkvežimiu jau ėjo protekine. Atlupo duris, šoko į vidų, ėmė taikyti į spynelę užvedimo raktelį. Bet prakeiktasis nenorėjo lįsti. Tris ar keturis kartus pabandęs viena ranka, jis turėjo prilaikyti dar ir dešine, kad pagaliau pa-

taikytų. Kaktą nusėjo prakaito karoliukai. Jam ne kartą teko iškęsti pagirias, bet taip nesijautė niekad - atrodė, tartum būtų užpuolusi maliarija.

Sunkvežimis suriaumojo ir atsikosėjo dūmų kamuoliu. Hago koja nuslydo nuo pedalo, automobilis dusyk truktelėjo nuo kelkraščio ir sustojo. Švokšdamas pro dantis, Hagas vėl užvedė varikį ir skubiai nuvažiavo.

Pasiekęs automobilių parką (ten tebebuvo tuščia kaip Mėnulio kalnuose) ir persėdęs į seną savo "Biuiką", jis pamiršo Raiderį ir tai, ką jam padarė kamščiatraukiu. Galva buvo užimta kai kuo kitu, svarbesniu. Grįžtant į parką, jį apėmė klaikiai aiški mintis, kad nebūnant namie kažkas pavogė lapės uodegą.

Hagas lėkė namo daugiau nei šešiasdešimt mylių per valandą, sustojo prie palaikės savo verandos vos per kelis colius, pakėlęs didžiulį dulkių debesį, ir paknopstom užlėkė laipteliais. Įsiveržė į namą, pribėgo prie spintos ir atplėšė duris. Pasistiebęs ant pirštų galiukų, jis virpančiomis iš baimės rankomis ėmė graibyti po viršutinę lentyną.

Iš pradžių pirštai užčiuopė tik pliką medį, ir Hagas sudejavo iš pykčio ir išgąsčio. Po to kairė ranka paniro į lyg šilkinį, lyg vilnonį švelnumą, ir jį užplūdo beribis ramybės bei pilnatvės jausmas. Tai buvo kaip maistas badaujančiam, poilsis išvargusiam... chininas, sergančiam maliarija. Stakato būgnai krūtinėje ėmė tilti. Hagas nuėmė lapės uodegą nuo lentynos ir atsisėdo prie stalo. Pasitiesęs ją ant kelių, ėmė glostyti abiem rankomis.

Hagas Prystas sėdėjo šitaip daugiau nei tris valandas.

7

Berniukas, kurį ant dviračio matė, bet nepažino Hagas, buvo Brajanas Raskas. Brajanas taip pat naktį sapnavo sapną ir turėjo šį rytą atlikti savo užduotį.

Sapnavo septintąsias Pasaulio čempionato rungtynes, kažkokias senas, Elvio laikų rungtynes, amžinas apokalipsines varžybas tarp "Dodžerių" ir "Jankių". Sendis Kofaksas buvo drabužinėje, darė apšilimą. Jis tarp metimų kalbėjosi su šalimais stovinčiu Brajanu Rasku. Sendis Kofaksas tiksliai nupasakojo Brajanui, ką daryti. Viskas buvo aišku; jis uždėjo visus taškus ant *i* ir brūkšnelius ant *t*. Jokių problemų.

Bėda buvo kita: Brajanui nesinorėjo to daryti.

Ginčydamasis su beisbolo legenda Sendžiu Kofaksu, jis jautėsi kaip išgama, tačiau vis tiek mėgino.

- Jūs nesuprantate, misteri Kofaksai, - kalbėjo jis. - Aš turėjau iškrėsti pokštą Vilmai Jeržyk. Taip ir padariau. Tikrai.

- Na ir kas? - atšovė Sendis Kofaksas. - Kur lenki, mažiau?

- Na, taip buvo susitarta. Aštuoniasdešimt penki centai ir vienas pokštas.

- Tu įsitikinęs, mažiau? Vienas pokštas? Tu tikras? Ar jis sakė: "Ne daugiau kaip vienas pokštas?" Ką nors tokio?

Brajanas negalėjo tiksliai prisiminti, bet jausmas, kad įkliuvo, nuolat stiprėjo. Ne... ne tik *įkliuvo. Pateko į spąstus*. Kaip pelytė, primasinta sūrio gabaliuko.

- Paklausyk manęs, mažiau. Sutartis...

Jis nutraukė mintį, uchtelėjo sviesdamas kamuoliuką. Tas pokštelėjo į gaudytojo pirštinę. Iš jos pakilo dulkių debesėlis, ir Brajanas ėmė vis labiau šiurpti pažinęs tamsias mėlynas akis, žiūrinčias į juos pro gaudytojo šalmo plyšį. Tos akys buvo misterio Gaunto.

Sendis Kofaksas sugavo atgal misterio Gaunto sviestą kamuoliuką, po to pažvelgė į Brajaną blankiomis kaip rudas stiklas akimis.

- Sutartis yra sutartis, kad ir ką sakytum, mažiau.

Sendžio Kofakso akys visai ne rudos, sapne suprato berniukas; jos taip pat mėlynos, ir nėra dėl ko stebėtis, nes Sendis Kofaksas buvo tas pats misteris Gauntas.

- Bet...

Kofaksas/Gauntas pakėlė pirštinėtą ranką.

- Paklausyk manęs, mažiau: nekenčiu to žodelio. Iš visų anglų kalbos žodžių jis yra blogiausias. Blogiausias bet kokioje kalboje. Žinai, kas yra užpakalis*, mažiau? Tai vieta, iš kur išlenda šūdas.

Vyras, apsivilkęs senoviška Bruklino "Dodžerių" apranga, įstatė kamuoliuką į pirštinę ir atsisuko veidu į berniuką. Tai iš tikrųjų buvo misteris Gauntas, ir į Brajano širdį įsėlino geliantis siaubas.

- Aš tikrai norėjau, jog tu iškrėstum Vilmai pokštą, Brajanai, tai tiesa. Bet aš niekad nesakiau, kad noriu *tik vieno pokšto*. Tu pats tai *sugalvojai*, mažiau. Tiki manimi, ar nori išgirsti pokablio įrašą?

- Tikiu, - atsakė Brajanas. Dar kiek - ir ims vapėti. - Tikiu, bet...

- Ką aš neseniai tik kalbėjau apie šitą žodį, mažiau?

Brajanas nuleido gavą ir nurijo seiles.

- Tau teks išmokti derėtis, - tarė Kofaksas/Gauntas. - Tau ir visiems kitiems Kasl Roke. Todėl ir atvykau surengti puikų derybų meno seminarą. Mieste kadaise gyveno vienas senis, pavarde Merilas, kuris šiek tiek apie tai nuraukė, bet seniai iškeliavo, - jis iššiepė stambius nelygius Lilendo Gaunto dantis siaurame susirūpinusiame Sendžio Kofakso veide. - Tas pasakytina ir apie sandėrius, Brajanai; man teks gerokai paplušti, kol to išmokysiu.

- Bet... - žodis išsprūdo iš vaiko lūpų anksčiau, nei jis susigriebė.

- Jokių "bet", - atšovė Kofaksas/Gauntas ir pasilenkė. Jo veidas rūsčiai žvelgė į Brajaną iš po beisbolo kepuraitės snapelio. - Misteris Gauntas geriau žino. Ar gali tai pakartoti, Brajanai?

Brajano lūpos sujudėjo, bet neišleido jokio garso. Akis graužė karštos ašaros.

Didelė šalta ranka nusileido ant berniuko peties. Ir suspaudė.

- Kartok!

- Misteris Gauntas... - Brajanui teko atsikrenkšti, kad vėl galėtų kalbėti. - Misteris Gauntas geriau žino.

- Gerai, mažiau. Labai gerai. Ir tai reiškia, kad darysi, kaip liepsiu... ar ne?

Berniukas sukaupė visą valią ir paskutinį kartą pabandė.

- O jeigu aš vis tiek atsisakysiu? Kas, jei atsakysiu "ne" toms, kaip vadinate... sąlygoms?

Kofaksas/Gauntas išėmė kamuoliuką iš pirštinės ir suspaudė delne. Iš siūlių ėmė lašėti kraujas.

---

* Žodžių žaismas: but "bet" ir butt "užpakalis" tariami vienodai.

- Iš tikrųjų tu negali atsakyti "ne", - tyliai tarė jis. - Jau nebegali. Juk jau septintosios Pasaulio čempionato rungtynės. Viščiukai iškeliavo namo ant keptuvės, arba šūdas, arba grūdas. Apsidairyk. Nagi, gerai apsižiūrėk.

Brajanas apsidairė ir pašiurpo pamatęs, jog stadionas sausakimšas, žmonės stovi praėjimuose... *ir jis visus juos pažįsta.* Matė mamą ir tėtę su jo mažuoju broliuku Šonu vyriausybinėje ložėje už rezultatų lentos. Kalbos terapijos klasė, su mis Retklif iš vieno galo ir dramblotu jos vaikinu Lesteriu Pratu - iš kito, buvo išsirikiavusi prie pirmos bazės linijos, plampė karališką kokakolą ir šlamštė dešrainius. Visas Kasl Roko šerifo ofisas sėdėjo atvirose tribūnose, gėrė alų iš popierinių puodelių su "Mis Rheingold" pretendenčių atvaizdais. Brajanas matė savo sekmadieninės mokyklos klasiokus, Miesto tarybos narius, Mairą ir Čaką Evansus, savo tetas, dėdes, pusbrolius ir pusseseres. Ten, už trečios bazės buvo Sonis Džaketas, o kai Kofaksas/Gauntas sviedė kruviną kamuoliuką ir jis pokštelėjęs nusileido gaudytojo pirštinėje, Brajanas pastebėjo, jog už jo kaukės Hago Prysto veidas.

- Pervažiuosiu, seiliau, - suriko Hagas, mesdamas kamuoliuką atgal. - Tu man pacypsi.

- Matai, mažiau, čia jau ne vien beisbolo kortelė, - už jo nugaros tarė Kofaksas/Gauntas. - Juk pats supranti, ar ne? Kai mėtei purvą į Vilmos Jeržyk paklodes, kai ką pradėjai. Kaip vaikinas garsiu riktelėjimu žiemą sukėlęs sniego griūtį. Tau lengva pasirinkti. Eini toliau... arba lieki, kur esi, ir būni palaidotas.

Sapne Brajanas neištvėręs pravirko. Taip, jis supranta. Gerai supranta, kad per vėlu ką nors pakeisti.

Gauntas suspaudė kamuoliuką. Kraujas kliūstelėjo dar smarkiau, pirštai įsirėžė į baltą, mėsingą odą.

- Jeigu nenori, kad visi Kasl Roke žinotų, jog tu sukėlei griūtį, Brajanai, daryk, kaip liepiu.

Berniukas pravirko dar smarkiau.

- Kai turi su manimi reikalų, - pasakė užsimodamas mesti Gauntas, - privalai atsiminti du dalykus: misteris Gauntas geriau žino, ir reikalai nebaigti, kol misteris Gauntas to nepasakė.

Jo metimas buvo staigus, kaip Sendžio Kofakso neatmušamieji metimai (taip bent pasakojo Brajano tėvas), o pasiekęs Hago Prysto pirštinę jis sprogo. Skaisčioje rudens šviesoje į visas puses išsilakstė kraujo, plaukų ir mėsos skutelių lietus. Brajanas Raskas pabudo ant šlapios nuo ašarų pagalvės.

8

Dabar jis važiavo padaryti tai, ką liepė misteris Gauntas. Išeiti iš namų nebuvo sunku: jis paprasčiausiai pasakė tėvams nenorįs eiti į bažnyčią, nes skauda pilvą (ir nė kiek nemelavo). Kai jie išėjo, jis susiruošė.

Sunku buvo minti dviratį, dar sunkiau - išlaikyti pusiausvyrą dėl pintinėje įstatyto "Playmate" pikniko šaldiklio. Jis buvo labai sunkus, todėl Jeržykų namus vaikas pasiekė suplukęs ir uždusęs. Šįkart jis nedvejojo, net nebandė paskambinti į duris, nesukūrė istorijos. Namuose nieko nebuvo. Sendis Kofaksas/Lilendas Gauntas sapne sakė, kad Jeržykai užtruks po vienuoliktos valandos mišių aptarti artėjančių "Nait" kazino atidarymo iškilmių, o

po to eis aplankyti draugų. Brajanas juo tikėjo. Jam tik norėjosi kuo greičiau atlikti tą bjaurų reikalą. O tada jis grįš namo, pastatys dviratį ir dieną praleis lovoje.

Berniukas abiem rankomis iškėlė šaldiklį iš pintinės ir pastatė ant žolės. Jis buvo už gyvatvorės, todėl jo negalėjo pastebėti. Tai, ką jis rengėsi padaryti, sukels didelį triukšmą, bet Kofaksas/Gauntas liepė nesijaudinti. Jis sakė, kad dauguma Vilou gatvės gyventojų yra katalikai, o nesilankantys vienuoliktos valandos pamaldose, bus aštuntą išėję tvarkytis visokių sekmadieninių reikalų. Brajanas nežinojo, ar tikrai taip yra. Buvo aiškūs tik du dalykai: misteris Gauntas geriau žino, ir reikalai su misteriu Gauntu nebaigti tol, kol jis to nepasakė.

Taip buvo susitarta.

Brajanas atidarė šaldiklį. Jame gulėjo tuzinas stambių akmenų. Kiekvienas buvo suvyniotas į Brajano sąsiuvinio lapą ir pritvirtintas gumyte. Lape didelėmis raidėmis buvo parašyta:

SAKIAU PALIKTI MANE RAMYBĖJE.
TAI PASKUTINIS ĮSPĖJIMAS.

Brajanas paėmė vieną ir priėjo žole per dešimt pėdų nuo didžiulio Jeržykų svetainės lango, - vadinamojo "panoraminio" lango tais laikais, kai buvo statytas namas. Vaikas užsimojo ir padvejojęs valandėlę sviedė kaip Sendis Kofaksas per septintąsias Pasaulio čempionato rungtynes. Pasigirdo garsus melodingas džergžtelėjimas išdužus stiklui, ir akmuo dungstelėjęs nusirito kilimu.

Tas garsas keistai paveikė berniuką. Dingo baimė ir pasidygėjimas užduotimi, kurios niekaip negalėjai prilyginti nekaltam pokštui. Dūžtančio stiklo garsas jam patiko... sukėlė tą patį jausmą, kaip svajojant apie mis Retklif. Svajonės buvo kvailystė, suprato jis dabar, o čia - nieko panašaus. Čia *tikra*.

Be to, jis pajuto, jog dabar jam kaip niekad anksčiau reikia Sendžio Kofakso kortelės. Jis sužinojo dar kai ką apie turėjimą ir jį lydinčią psichologinę būklę: kuo daugiau pastangų įdedi, siekdamas gauti kokį nors daiktą, tuo labiau norisi jį turėti.

Brajanas pasiėmė dar porą akmenų ir priėjo prie išdaužto lango. Pažvelgęs vidun, pamatė pirmą akmenį. Jis gulėjo ant virtuvės ir svetainės slenksčio. Atrodė labai neįprastai - lyg gumbatis ant altoriaus ar rožė traktoriaus variklyje. Viena gumytė, laikanti popierių, nusimovė, bet kita buvo savo vietoje. Brajanas apsidairė, ir akys užkliuvo už "Sony" televizoriaus. Vaikas atsivedėjo ir metė. Akmuo visiškai sutrupino kineskopą. Pasigirdo kurtinantis pokštelėjimas, plykstelėjo šviesa ir stiklas nusėjo grindis. Televizorius susverdėjo ant stovo, bet nenuvirto.

- Annn-tras! - burbtelėjo berniukas ir keistai nusikvatojo.

Trečias akmuo nuskriejo į keraminių niekučių grupelę ant staliuko prie sofos, bet nieko nekliudė. Jis atsitrenkė į sieną ir išdaužė gabalą tinko.

Brajanas pakėlė šaldiklį už rankenos ir nusinešė už namo. Ten jis išmalė du miegamojo langus. Paskui dar sudaužęs kepalo dydžio akmeniu virtuvės durų stiklą, kelis akmenis įmetė pro skylę. Vienas šovinys sutrupino ant

spintelės stovintį dubenį su keraminiais vaisiais, kitas įlėkė į mikrobangų krosnelę.

- Treee-čias! Sėskis, mažiau! - riktelėjo vaikas ir taip nusijuokė, kad vos neprišlapino kelnių.

Paskiau jis dar apėjo apie namą. Šaldiklis buvo palengvėjęs, galėjo nešti viena ranka. Paskutiniai trys akmenys sutrupino rūsio langus, kurie matėsi tarp Vilmos gėlių, galiausiai jis dar nudraskė žiedus. Padaręs tai, vaikas uždarė šaldiklį, grįžo prie dviračio ir užlipo ant jo važiuoti namo.

Mislaburskiai gyveno Jeržykų kaimynystėje. Kai Brajanas suko iš Jeržykų kiemo, pro savo namo duris išėjo misis Mislaburski ir sustojo. Ji buvo apsivilkusi skaisčiai žalią lietpaltį, plaukus apsivyniojusi raudona skarele, žodžiu, priminė kvietimą į Kalėdų vakarėlį pragare.

- Kas ten darosi, vaikeli? - griežtai paklausė ji.

- Negaliu pasakyti. Manau, misteris ir misis Jeržykai pykstasi, - nesustojęs atsakė berniukas. - Užsukau paklausti, ar jiems nereikės šią žiemą žmogaus nukasti kieme sniegą, bet nutariau geriau užeiti kitą kartą.

Misis Mislaburski metė pagiežingą žvilgsnį į Jeržykų namą. Per gyvatvorę jai matėsi tik antras aukštas.

- Tavim dėta, čionai išvis negrįžčiau, - pasakė ji. - Ta moteris man primena vieną tokią Pietų Amerikos žuvelę. Tą, kurios praryja visą karvę.

- Piranija, - pakišo Brajanas.

- Tikrai. Tokia.

Berniukas mynė toliau. Jis jau tolo nuo moters žaliu lietpalčiu ir raudonu turbanu. Pulsas tvinksėjo, bet širdis anaiptol nelipo iš krūtinės. Širdies gilumoje jis buvo įsitikinęs, kad vis dar sapnuoja. Jis jautėsi kaip nesavas, visai ne tas Brajanas Raskas, kuris mokosi vien "A" ir "B" pažymiais, Brajanas Raskas, priklausantis vidurinės mokyklos mokinių tarybai ir Gerų miestiečių lygai, Brajanas Raskas, iš elgesio gaunantis tik aukščiausią įvertinimą.

- Ji greitai ką nors nudės! - šūktelėjo įkandin misis Mislaburski. - Paminėsi mano žodį!

Brajanas burbtelėjo sau:

- Nė kiek nenustebčiau.

Jis tikrai likusią dienos dalį praleido lovoje. Normaliomis aplinkybėmis Kora būtų susirūpinusi, gal net nutempusi sūnų pas daktarą. Tačiau šiandien ji veik nepastebėjo Brajano negalavimo. Ir tai dėl nuostabių akinių nuo saulės, kuriuos jai pardavė misteris Gauntas; ji jautėsi pakerėta savo pirkinio.

Brajanas atsikėlė iš lovos apie šeštą, penkiolika minučių prieš tėvui grįžtant iš žvejybos ežere su dviem draugais. Pasiėmė "Pepsi" iš šaldytuvo ir atsistojo prie spintelės atsigerti. Jautėsi mažumėlę geriau.

Jautėsi galėjęs pagaliau įvykdyti savo sutarties, kurią sudarė su misteriu Gauntu, dalį.

Ir nutarė, kad misteris Gauntas iš tikro žino geriau.

9

Nė kiek nenujausdama apie nemalonų namie jos laukiantį siurprizą, Nitė Kob puikiausiai nusiteikusi ėjo Meino gatve į "Reikalingus daiktus." Ji jautė, kad parduotuvė bus atidaryta netgi sekmadienį, ir neapsigavo.

- Misis Kob! - šūktelėjo misteris Gauntas, kai ji įėjo. - Kaip miela jus matyti!

- Jus taip pat, misteri Gauntai, - atsakė Nitė, taip ir buvo...

Parduotuvės savininkas priėjo atkišęs ranką, bet Nitė išsisuko nuo jo prisilietimo. Tai buvo siaubingai nemandagu, bet ji negalėjo prisiversti. O misteris Gauntas, regis, tai suprato, telaimina jį Viešpats. Šyptelėjęs jis pakeitė kursą ir uždarė duris. Mikliai, kaip profesionalas lošėjas kad paslepia tūzą, jis pakeitė "Atidaryta" į "Uždaryta".

- Sėskitės, misis Kob! Prašau sėstis!

- Gerai... bet aš tik atėjau pasakyti, kad Polė... Polė... - ji pasijuto kažkaip keistai. Ne blogai, o keistai. Galvoje ėmė lietis. Gana grakščiai ji nusileido ant pliušo krėslo. Misteris Gauntas atsistojo priešais ją įsmeigęs akis, ir pasaulis tartum susikoncentravo į jį ir ėmė augti.

- Polė prastai jaučiasi, tiesa? - paklausė Lilendas Gauntas.

- Taip, - dėkinga patvirtino Nitė. - Suprantate, tai vis tos jos rankos. Ji...

- Serga artritu, taip, tai baisu, kokia gėla, velniava, gyvenimas - pragaras, o po to miršti. Žinau, Nite, - misterio Gaunto akys vėl ėmė augti. - Bet man nereikia jai skambinti... ar kviestis ją. Ji jaučiasi geriau.

- Tikrai? - iš toli paklausė misis Kob.

- Kurgi ne! Rankas skauda, žinoma, o tai gerai, bet ne taip, kad ji išvažiuotų, o tai dar geriau... sutinki, Nite?

- Taip, - suvapėjo Nitė, nesuvokdama, kam pritaria.

- Tavęs, - maloniausiu ir linksmiausiu balsu tarė misteris Gauntas, - laukia reikšminga diena, Nite.

- Negi? - tai jai buvo nauja; ji ketino popietę praleisti mėgstamame fotelyje su mezginiu rankose, žiūrėdama televizorių kartu su Raideriu.

- Taip. Labai svarbi diena. Todėl noriu, kad pasėdėtum ir pailsėtum čia, kol kai ką atnešiu. Ar gerai?

- Taip...

- Puiku. Ir užsimerkite, gerai? Pasistenkite išties gerai pailsėti, Nite!

Nitė paklusniai užsimerkė. Po neapibrėžto laiko tarpo Lilendas Gauntas liepė jai atsimerkti. Nitė pakluso ir truputį nusivylė. Kai žmonės prašo užsimerkti, jie ketina duoti ką nors gražaus. Dovaną. Ji tikėjosi atsimerkusi pamatyti misterį Gauntą, laikantį kitą Florencijos stiklo lempos gaubtą, o išvydo tik bloknotėlį. Jo lapeliai buvo maži, rausvi. Kiekvieno viršuje buvo antraštė:

EISMO TAISYKLIŲ PAŽEIDIMO ĮSPĖJIMAS.

- O, - atsiduso ji, - maniau, kad tai bus Florencijos stiklas.

- Nemanau, kad jums reikia antro gaubto, Nite.

- Tikrai? - Nitė vėl pasijuto nusivylusi. Dar labiau šį sykį.

- Taip. Liūdna, bet tai tiesa. Beje, ar pamenate pažadą padaryti man paslaugą? - misteris Gauntas atsisėdo šalia. - Juk prisimenate, tiesa?

- Taip, - atsakė ji. - Norite, kad iškrėsčiau Patrankai išdaigą. Norite, kad palikčiau jo namuose kažkokius popierius.

- Teisingai, Nite, labai gerai. Ar dar turite raktą, kurį jums daviau?

Lėtai kaip povandeninio baleto artistė Nitė ištraukė raktą iš dešinės palto kišenės. Ištiesė, kad parduotuvės šeimininkas matytų.

- Labai puiku! - šiltai pasakė jis. - Dabar įsidėkite jį atgal, Nite. Įsidėkite, kur jam saugu.

Moteris taip ir padarė.

- Štai tie popieriai, - jis padavė jai rausvą bloknotėlį ir lipnios juostos ritinuką. Kažkur viduje sugaudė aliarmo varpai, bet jie buvo toli, skambėjo vos girdimai.

- Tikiuosi, kad tai ilgai netruks. Turiu grįžti namo. Reikia pašerti Raiderį. Jis mano šuniukas.

- Žinau viską apie Raiderį, - tarė misteris Gauntas ir plačiai išsišiepė. - Bet jaučiu, kad šiandien jis neturės apetito. Ir jums nereikės nervintis, kad jis dergia virtuvės grindis.

- Bet...

Lilendas Gauntas palietė jos lūpas ilgu pirštu, ir moterį staiga supykino.

- Nereikia, - suinkštė ji, sprausdamasi į krėslą. - Tai siaubinga.

- Girdėjau, - sutiko misteris Gauntas, - todėl jeigu nenorite, kad būčiau jums siaubingas, Nite, nedrįskite daugiau ištarti to siaubingo žodelio.

- Kokio žodelio?

- "Bet". Man nepatinka tas žodis. Dar tiksliau, nesuklysiu pasakęs, kad jo nekenčiu. Geriausiame iš galimų pasaulių netinka toks šlykštus žodelis. Noriu, kad pasakytumėt man kai ką, Nite, noriu išgirsti žodžius, kuriuos aš mėgstu. Žodžius, kuriuos aš tiesiog dievinu.

- Kokius žodžius?

- Misteris Gauntas geriau žino. Pakartokite.

- Misteris Gauntas geriau žino, - ištarė moteris, ir vos tik žodžiai išlėkė iš jos lūpų, ji suprato, kad jie absoliučiai ir visiškai teisingi.

- Misteris Gauntas *visuomet* geriau žino.

- Misteris Gauntas *visuomet* geriau žino.

- Puiku! Visai kaip "Tėve mūsų", - tarė misteris Gauntas ir šiurpiai nusikvatojo. Juokas panėšėjo į žemės gelmėse girgždančius uolienų klodus, o akys iš mėlynų virto žaliomis, po to rudomis ir galiausiai juodomis.

- Dabar, Nite, klausykitės atidžiai. Padarysite man šitą paslaugėlę ir galėsite eiti namo. Supratote?

Nitė suprato.

Ir atidžiai klausėsi.

Dešimtas skyrius

1

Pietų Paryžius yra mažas ir apleistas pramoninis miestelis už aštuoniolikos mylių nuo Kasl Roko. Tai ne vienintelis atokus Meino miestelis, pakrikštytas europietiško miesto ar valstybės vardu; yra dar Madridas (vietiniai taria Med-ridas*), Švedija, Etna, Kalas, Kembridžas ir Frankfurtas. Gal kas ir žino, kodėl šitose apylinkėse tiek egzotiškų pavadinimų, tik jau ne aš.

* Mad (tariama *med*) - išprotėjęs *(angl.)*.

Aš žinau tik tiek, kad prieš dvidešimt metų labai geras virėjas prancūzas nutarė išsikraustyti iš Niujorko ir atidaryti Meino ežerų regione savo restoraną, o geresnės vietos už Pietų Paryžiaus miestelį nesurado. Net odos apdirbimo fabrikų dvokas jo neatbaidė. Taip atsirado maitinimo įmonė “Morisas”. Jis stovi ir šiandien prie 117-ojo kelio ir geležinkelio bėgių, priešais “McDonald`s”. Kaip tik į tą “Morisą” Denfortas “Patranka” Kitonas nusivedė papriešpiečiauti savo žmoną sekmadienį, spalio 13-ąją.

Mirtlė tą sekmadienį buvo apsvaigusi iš susijaudinimo, bet tam įtakos puikus “Moriso” maistas neturėjo. Kelis paskutinius mėnesius, o tiksliau - metus, gyvenimas su Denfortu pasidarė siaubingai nemielas. Jis visiškai ją ignoravo... tik aprėkdavo. Mirtlės savigarba, niekad nebuvusi labai didelė, nusmuko į neregėtas gelmes. Kaip ir kiekviena moteris ji žinojo, kad smurtaujama nebūtinai kumščiais. Vyrai kaip ir moterys gali žeisti savo liežuviu, o Denfortas Kitonas valdė savąjį meistriškai. Per paskutinius metus jis paliko jos širdyje tūkstančius nematomų randų.

Misis Kiton nežinojo apie lošimą; ji tikrai tikėjo, kad jis važiuoja stebėti žirgų lenktynių. Taip pat nežinojo ir apie išeikvojimą. Ji težinojo, kad keli Denforto giminaičiai buvo nestabilios būsenos, bet su pačiu Denfortu ji to nesiejo. Jis be proto neprisigerdavo, nepamiršdavo išeidamas ryte apsirengti, nesišnekėjo su neegzistuojančiais žmonėmis, todėl jai atrodė normalus. Kitaip tariant, ji nusprendė, kad kažkas negera jai pačiai. Kad dėl to Denfortas liovėsi ją mylėjęs.

Pusmetį ji mėgino susitaikyti su perspektyva pragyventi trisdešimt ar keturiasdešimt niūrių metų be meilės kaip šito vyro žmona, vyro, kuris būdavo tai piktas, tai šaltai sarkastiškas ir nedėmesingas jai. Ji tapo jam dar vienu baldu... išskyrus tuos atvejus, kai pasipainiodavo jam po kojomis. Tada, jeigu, pavyzdžiui, vakarienė buvo neparuošta, kai jis nusiteikdavo valgyti, jo kabineto grindys jam atrodė nešvarios ar net buvo sukeisti laikraščio puslapiai, kai jis ateidavo prie pusryčių stalo, išvadindavo ją kvaile. Sakydavo, kad pametusi užpakalį ji nežinotų, kur jo ieškoti. Sakydavo, kad jeigu jos smegenys būtų iš parako, ji negalėtų išsišnypšti nosies be sprogdinimo kapsulės. Iš pradžių Mirtlė bandė gintis nuo tų kalbų, bet Denfortas sugriovė jos gynybą it vaikiškus kartoninius įtvirtinimus. Jai supykus, vyras visai pasiusdavo. Todėl ji atsisakė pykčio ir liko kiūtoti painiavoje. Į vyro pyktį ji atsakydavo bejėgiška šypsena, žadėdavo padaryti geriau ir nuėjusi į savo kambarį atsiguldavo ant lovos, verkdavo svarstydama, kas jai pasidarė, ir visa širdimi troško draugo, su kuriuo galėtų išsišnekėti.

Neturėdama draugo, ji kalbėjosi su savo lėlėmis. Pradėjo jas kolekcionuoti pirmaisiais metais po vestuvių ir laikė dėžutėse palėpėje. Bet pastaraisiais metais atsinešė lėles į siuvimo kambarį, kur kartais išsiverkusi nueidavo su jomis pažaisti. Jos niekuomet nerėkė. Jos nelaikė jos tuščia vieta. Jos neklausinėjo, kaip ji tapo tokia kvaila: natūraliai ar mokėsi.

Pačią nuostabiausią lėlę ji rado vakar naujojoje parduotuvėje.

O šiandien viskas pasikeitė.

Tiksliau, šį rytą.

Ji nuleido ranką po stalu ir įsižnybė (nebe pirmą kartą), kad įsitikintų nesapnuojanti. Tačiau ir po to ji liko ten pat, “Morise”, ryškios spalio saulės

nutviekstame bare, o Denfortas sėdėjo šalia, su apetitu kirto valgį, o veide buvo šypsena, kuri jai atrodė neįprasta - taip seniai ją matė.

Mirtlė nežinojo, dėl ko viskas pasikeitė, ir nedrįso klausti. Ji tik žinojo, kad vakar vyras nuvažiavo į Liuistono hipodromą kaip visuomet (nes žmonės, kuriuos jis susitikdavo ten, veikiausiai buvo įdomesni nei Kasl Roke, jo žmona, pavyzdžiui), o pabudo manydama rasianti jo lovos pusę tuščią (arba net nemiegotą, kas reikštų, jog visą naktį prasnaudė savo kabinete ant kėdės) ir išgirsianti jį apačioje piktai bambant.

Tačiau Denfortas gulėjo šalia jos, apsivilkęs dryžuotą raudoną pižamą, kurią per anas Kalėdas gavo nuo jos dovanų. Tai buvo pirmas kartas, kai ją apsivilko; kiek jai žinoma, pižama taip ir nebuvo išimta iš dėžutės. Jis nemiegojo. Pasivertė į jos pusę šypsodamasis. Iš pradžių Mirtlė išsigando tos šypsenos. Jai pasirodė, jog vyras rengiasi ją nužudyti.

Po to Denfortas palietė jos krūtinę ir mirktelėjo.

- Nori, Mirtle? Ar tau per anksti?

Taigi jie mylėjosi, pirmą kartą po penkių mėnesių, jis buvo nuostabus, o štai dabar abu valgo priešpiečius "Morise" kaip porelė jaunų meilužių. Misis Kiton nežinojo, kam turėtų dėkoti už tokią nepaprastą permainą, bet tai nesvarbu. Ji tik norėjo džiaugtis tuo ir tikėti, kad taip bus ir toliau.

- Viskas gerai, Mirtle? - paklausė Kitonas, atsitiesdamas nuo lėkštės ir energingai šluostydamas servetėle burną.

Ji nedrąsiai ištiesė ranką per stalą ir palietė jo ranką.

- Viskas nuostabu. Viskas tiesiog... puiku.

Jai teko skubiai atitraukti savo ranką ir prispausti servetėlę prie akių.

2

Kitonas toliau taršė savo *boof borgnine,* ar kaip kitaip prancūzai tai vadina. Jo linksmumo priežastis buvo paprasta. Kiekvienas žirgas, kurį atrinko "Laiminguoju bilietu", vakar laimėjo lenktynes. Net Malabaras, trisdešimt prie vieno dešimtame bėgime. Jis grįžo į Kasl Roką skriste, su daugiau negu aštuoniolika tūkstančių dolerių, sugrūstų į švarko kišenes. Jo bukmeikeris, ko gero, dar ir dabar svarsto, kur pražuvo pinigėliai. Kitonas tai žino: jie saugiai nukišti į kabineto spintos dugną. Sudėti į voką. Vokas yra "Laimingojo bilieto" dėžėje kartu su neįkainojamu žaidimu.

Po daugelio mėnesių jis pagaliau gerai išsimiegojo, o pabudęs rado išeitį dėl audito. Ne visai išeitį, bet tai nebebuvo visiška tamsa, kuri tvyrojo jo galvoje nuo tada, kai gavo tą laišką. Pasirodo, išjudinti smegenis užteko vieno vienintelio sėkmingo vakaro hipodrome.

Jam nepavyks visiškai grąžinti pinigus prieš nusileidžiant kirviui, tas tai aišku. Liuistono hipodromas yra vienintelis hipodromas, rudens sezoną veikiantis kiekvieną vakarą, tai viena, be to, lošimai čia buvo smulkūs. Jis galėtų pavažiuoti į valstijos muges ir išlošti tenai keletą tūkstančių. Tačiau to taip pat neužteks. Antra vertus, dažnai jis negali kaip vakar rizikuoti net Liuistone. Bukmeikeriui atsibos, ir jis išvis liausis imti iš jo statymus.

Tačiau Denfortas tikėjo galįs grąžinti dalį pinigų ir sumažinti skolą. Jis taip pat gali sukurpti istoriją. Patikimas vystymosi projektas, kuris dar nėra

galutinai įgyvendintas. Baisi klaida... tačiau jis visiškai imasi atsakomybės ir dabar dėl jos deda visas pastangas. Jis galėsiąs pabrėžti, jog ne itin skrupulingas žmogus, patekęs į tokią situaciją kaip ši, galėjo pasinaudoti tinkamu momentu, iššluoti dar didesnę sumą iš miesto biudžeto - tiek, kiek gali, - ir dingti (kokiame nors saulėtame krašte su palmėmis, baltais paplūdimiais ir daugybe merginų su bikini, iš kur jį būtų sudėtinga, ar net visai neįmanoma iškrapštyti).

Jis gali apsimesti kankiniu ir pasiūlyti kaip Kristus sviesti į jį akmenį, jeigu kuris nors yra be nuodėmės. Taip jis pelnys laiko. Jeigu tarp jų yra keistuolis, kuris retsykiais neatsilaužia valstybinio pyrago, Kitonas pasirengęs suvalgyti jo šortus. Nepasūdęs.

Jie privalės duoti jam laiko. Dabar, kai jis galėjo nustumti isteriją į šalį ir racionaliai apmąstyti situaciją, tuo beveik neabejojo. Juk, šiaip ar taip, jie politikai. Jie supranta, kad žiniasklaida ims pešioti ir juos, kai sutaršys Deną Kitoną. Jie paklaus dalykų, kurie iškils viešų patikrinimų metu ar (Dieve gink) teisme. Paklaus, pavyzdžiui, kiek laiko - finansiniais metais, malonėkite, džentelmenai, - truko misterio Kitono operacija? Pasidomės, kaip Valstybinis mokesčių biuras nepabudo ir neužuodė negero kvapo anksčiau? Klausinės dalykų, kurie ambicingiems žmonėms yra nemalonūs.

Denfortui atrodė, kad pavyks išslysti. Jokių garantijų, bet tai įmanoma.

Dėkui misteriui Lilendui Gauntui.

Viešpatie, kaip jis myli Lilendą Gauntą.

- Denfortai? - nedrąsiai užkalbino Mirtlė.

Jis pakėlė akis.

- Mmm?

- Tai nuostabiausia diena po daugelio metų. Tik norėjau tau pasakyti, kokia aš dėkinga už šią dieną. Kartu su tavimi.

- O! - jam atsitiko baisiai keistas dalykas. Valandėlę jis niekaip neprisiminė priešais sėdinčios moters vardo. - Na, Mirtle, man taip pat gera.

- Ar šįvakar važiuosi į žirgų lenktynes?

- Ne, - atsakė jis. - Manau šiandien likti namuose.

- Tai nuostabu, - tarė Mirtlė. Jai tai pasirodė taip nuostabu, kad vėl teko prispausti servetėlę prie akių.

Jis nusišypsojo žmonai; ne taip kaip anksčiau, kai iškovojo jos širdį, bet panašiai.

- Na, Mirtle! Nori deserto?

Ji sukikeno ir mostelėjo servetėle.

- Ach, tu!

3

Kitonai gyveno Kasl Vju, rančoje su kambariais skirtingame aukštyje. Nitei Kob teko ilgai kilti aukštyn, o pasiekusi tikslą, ji jautėsi baisiai išvargusi ir sušalusi. Ji sutiko tris ar keturis praeivius, bet nė vienas į ją nepažiūrėjo; žingsniavo sulindę į savo paltų apykakles, nes ėmė pūsti smarkus vėjas. Reklaminis lapelis iš sekmadienio "Telegram" perlėkė gatvę ir pakilo tarytum keistas paukštis į šaltą mėlyną dangų, kai Nitė pasuko į Kitonų kiemą.

Misteris Gauntas pasakė jai, kad Patrankos ir Mirtlės nebus namie, o misteris Gauntas geriau žino. Garažo vartai buvo pakelti, valties - "Kadilako" - nebuvo.

Nitė nuėjo takučiu, sustojo prie pagrindinių durų ir išsitraukė bloknotėlį su lipnia juosta iš kairės palto kišenės. Ji nepaprastai troško dabar būti namie, žiūrėti sekmadienio filmą su Raideriu prie kojų. Taip ir bus, kai tik ji atliks savo darbą. Ji gal net nelies savo mezginio. Tiesiog sėdės su Florencijos stiklo gaubtu ant kelių. Nuplėšusi vieną rausvą lapelį, ji užklijavo virš lentelės šalia skambučio, ant kurios buvo užrašyta: "KITONAI. PREKEIVIŲ NELAUKIAME". Įsikišusi kišenėn bloknotėlį, ji ištraukė iš dešinės kišenės raktą ir įkišo į spyną. Prieš sukdama jį, Nitė dirstelėjo į lapelį, kurį ką tik užklijavo.

Nepaisant šalčio ir nuovargio ji šyptelėjo. Tikrai neblogas pokštas, turint omeny, kaip Patranka važinėja. Stebėtina, kad dar nieko neužmušė. Tačiau jai nesinorėtų būti vietoje to žmogaus, kurio parašas yra ant įspėjimo lapelio. Patranka baisiai pasius. Net ir vaikystėje jis neleisdavo iš savęs juoktis.

Nitė pasuko raktą. Spyna lengvai atsirakino. Misis Kob įėjo vidun.

4

- Dar kavos? - pasiūlė Kitonas.

- Ne, - atsakė Mirtlė. - Soti iki kaklo, - ji šypsojosi.

- Tai važiuokim namo. Noriu pasižiūrėti "Patriotus", - Denfortas žvilgtelėjo į laikrodį. - Jeigu paskubėsime, dar spėsiu pamatyti pradžią.

Mirtlė linktelėjo laiminga kaip niekad. Televizorius stovėjo svetainėje, ir jeigu Denfortas ketina žiūrėti rungtynes, jis neužsidarys savo kabinete.

- Tai paskubėkim, - tarė ji.

Kitonas iškėlė pirštą.

- Padavėjau? Prašau atnešti sąskaitą.

5

Nitės jau netraukė namo; jai patiko būti Patrankos ir Mirtlės namuose.

Pirmiausia čia buvo šilta. Antra, būdama tenai, ji patyrė netikėtą galios pojūtį - jautėsi stovinti už dviejų tikrų žmonių gyvenimo scenos kulisų. Ji užlipo į viršų ir apžiūrėjo visus kambarius. Jų čia buvo daug, turint galvoje, kad Kitonai bevaikiai, bet, kaip sakydavo jos mama, kas gali, tas turi.

Ji atidarė Mirtlės biuro stalčius, apžiūrėjo apatinius drabužius. Dalis jų buvo šilkiniai, kokybiški, bet Nitei pasirodė gana seni. Tą patį buvo galima pasakyti ir apie spintoje kabančias jos sukneles. Nitė užėjo į vonią, patikrino vaistinėlėje esančius vaistus, o iš ten nuėjo į siuvimo kambarį pasigrožėti lėlėmis. Gražus namas. Mielas namas. Kaip gaila, kad žmogus, kuris jame gyvena, yra mėšlas.

Nitė dirstelėjo į savo laikrodį ir nutarė, jog pats metas pradėti klijuoti rausvus lapelius. Ji taip ir padarė.

Kai tik apžiūrėjo visus kambarius.

6

- Denfortai, ar ne per greitai? - be kvapo paklausė Mirtlė, kai jie su vėjeliu pralenkė lėtai važiuojantį sunkvežimį. Priešais išlindęs automobilis pasignalizavo, o Kitonas įlindo į savo juostą.

- Noriu spėti iki varžybų pradžios, - atsakė jis ir išsuko į Meipl Šuga kelią pro ženklą "KASL ROKAS 8 MYLIOS".

7

Nitė įjungė televizorių (Kitonai turėjo didelį spalvotą "Mitsubishi") ir pažiūrėjo sekmadienio filmo gabalą. Vaidino Eva Gardner ir Gregoris Pekas. Gregoris atrodė įsimylėjęs Evą, nors sunku tiksliai pasakyti; galėjo mylėti ir kitą moterį. Vyko branduolinis karas. Gregoris Pekas vairavo povandeninį laivą. Nitei tai pasirodė neįdomu, todėl išjungusi televizorių ji prilipdė rausvą lapelį prie ekrano ir nuėjo į virtuvę. Apžiūrėjusi, kas yra spintelėse ("Corelle" indai, labai gražūs, bet puodai ir keptuvės neverti dėmesio), patikrino šaldytuvą. Ir suraukė nosį. Kiek maisto likučių! Tai nešeimyniškumo ženklas. Bet to Patranka nežino, galėtų lažintis. Tokie vyrai, kaip Kitonas, nerastų kelio iš virtuvės su žemėlapiu ir vedliu šunimi.

Žvilgtelėjusi į laikrodį, ji ėmėsi darbo. Siaubingai ilgai klaidžiojo po namą. Per ilgai. Ji ėmė skubiai plėšti lapelius ir klijuoti ant visokių daiktų: šaldytuvo, viryklės, telefono, kabančio ant sienos prie durų į garažą. Ir kuo labiau ji skubėjo, tuo labiau nervinosi.

8

Nitė buvo tik pradėjusi darbą, kai raudonasis Kitono "Kadilakas" pervažiavo Skardinį tiltą ir Vandens malūno taku pasuko į Kasl Vju.

- Denfortai? - netikėtai tarė Mirtlė. - Gal galėtum užvežti į Amandos Viljams namus? Suprantu, kad truputį nepakeliui, bet pas ją mano fondiu* puodas. Pamaniau... - nedrąsi šypsena pasirodė jos veide. - ... pamaniau, galėčiau pagaminti tau... mums ką nors skanaus. Per futbolo varžybas. Galėtum mane užvežti.

Denfortas prasižiojo sakyti, kad Viljamsai visai nepakeliui, rungtynės jau prasidėjo, o tą prakeiktą puodą ji galės pasiimti rytoj. Jam nepatiko karštas ir tįstantis sūris. Toje bjaurybėje tikriausiai knibžda bakterijų.

Paskui jis persigalvojo. Be jo Tarybą sudarė du bukagalviai ir viena kalė. Ta kalė buvo Mendė Viljams. Kitonas labai nenorėjo penktadienį susitikti su Bilu Fulertonu, miestelio kirpėju, ir Hariu Sėmjuelsu, vienintelio Kasl Roko laidojimo biuro savininku. Jis labai norėjo, kad tai atrodytų eilinis susitikimas, bet taip nebuvo. Juk galėjo būti, kad mokesčių inspektorius jiems taip pat nusiuntė laiškus. Kitonas apsidžiaugė, kad taip neatsitiko, - kol kas, - bet tos bjaurybės Viljams penktadienį nebuvo mieste.

---

* Fondiu - patiekalas, kai karštų riebalų ar lydyto sūrio indas laikomas virš ugnies ant stalo ir į jį ant iešmų kišami kepti mėsos arba duonos (sūryje) gabaliukai.

- Gerai, - pasakė jis ir pridūrė: - Galėtum pasiteirauti jos, ar nesužinojo apie miesto reikalus ko nors naujo, apie ką norėtų pasikalbėti su manimi.

- Ach, brangusis, žinai, kad niekados negalėsiu tiesiai paklausti...

- Žinau, bet pabandyti juk gali, ar ne? Tiek nesi kvaila, a?

- Ne, - skubiai tyliu balsu atsakė Mirtlė.

Denfortas paglostė jai ranką.

- Atleisk.

Misis Kiton apstulbusi pažvelgė į vyrą. Jis jos atsiprašė. Gal kokį kartą taip ir pasielgė pirmaisiais vedybų metais, bet ji neprisiminė tokio atvejo.

- Tik paklausk, ar vyriausybiniai berniukai prie ko nors nesikabinėjo, - pasakė Kitonas. - Žemės naudojimo taisyklių laikymasis, prakeikta kanalizacija... ar mokesčiai. Užeičiau ir paklausčiau pats, bet tikrai noriu pamatyti tas varžybas.

- Gerai, Denai.

Viljamsai gyveno pusiaukelėje į Kasl Vju. Kitonas šovė "Kadilaku" į kiemą ir sustojo už Viljams automobilio. Jis, žinoma, buvo užsienietiškas. "Volvo". Kitonas spėjo, kad ji yra slapta komunistė, lesbietė arba ir viena, ir antra.

Mirtlė atidarė dureles ir išlipo, droviai ir truputį nervingai šypsodamasi.

- Būsiu po pusvalandžio.

- Puiku. Nepamiršk paklausti, ar nieko nauja negirdėjo apie miesto reikalus, - pakartojo jis. Ir jeigu Mirtlės perpasakojimas, kad ir koks nerišlus, apie tai, ką pasakė Amanda Viljams, sukels bent menkiausią įtarimą, jis asmeniškai išsiaiškins su ta kale... rytoj. Ne šiandien. Ši diena jo. Jo nuotaika buvo per gera, kad galėtų pažvelgti į Amandą Viljams, o ką jau kalbėti apie susitikimą.

Denfortas vos sulaukė, kol Mirtlė užtrenks dureles ir jis galės atbulas išsukti į gatvę.

9

Nitė klijavo paskutinį lapelį ant Kitono kabineto durų, kai išgirdo į kiemą įsukant automobilį. Moteris dusliai suriko. Valandėlę suakmenėjusi neįstengė net pajudėti.

Pagavo! klykė jos protas, klausant tylaus "Kadilako" variklio birbimo. *Pagavo! O, Dieve Visagali, mane nutvėrė! Jis mane nužudys!*

Bet ji išgirdo misterio Gaunto balsą. Jis buvo nebe draugiškas, o šaltas ir komanduojantis, sklido iš jos smegenų centro. *Jis tikriausiai nužudys tave, jeigu nutvers, Nite. Jeigu supanikuosi, tikrai nutvers. Išeitis paprasta: nepanikuok. Eik iš kambario. Tuojau pat. Nebėk, bet eik greitai. Ir kuo tyliau.*

Nitė išskubėjo medinėmis kojomis per komise pirktą turkišką kilimą ant kabineto grindų, bambėdama kaip litaniją: "Misteris Gauntas geriau žino." Svetainėje iš visų pusių švietė rausvi lapeliai. Vienas netgi kabojo ant ilgos lipnios juostos nuo šviestuvo.

Dabar variklio ūžimas prislopo - Patranka įvažiavo į garažą.

Eik, Nite! Tuojau pat! Dabar vienintelis tavo šansas!

Ji pralėkė svetainę, užkliuvo už pagalvėlės ir išsitiesė. Susitrenkė galvą taip smarkiai, kad vos neprarado sąmonės, ir tikrai būtų praradusi, jei ne

minkštas kilimas. Akyse suraibuliavo šviesos ratilai. Ji atsistojo nejausdama, kad iš kaktos bėga kraujas, ir čiupo už durų rankenos, kai garaže nutilo variklis. Nitė metė išgąstingą žvilgsnį per petį virtuvės pusėn. Pamatė garažo duris, duris, pro kurias įeis šeimininkas. Ant jų buvo prilipdytas rožinis lapelis.

Nitė pasuko rankeną, bet durys neatsidarė. Atrodė užsitrenkusios.

Iš garažo pasigirdo pokštelėjimas - Kitonas užtrenkė dureles. Po to barškėjimas, kai automatiškai ėmė leistis garažo vartai. Ji išgirdo Patrankos žingsnius betonu. Jis švilpiniavo.

Nitės žvilgsnis, temdomas iš kaktos tekančio kraujo, nukrypo į rankenos bumbulą. Jis pasuktas. Štai kodėl durys neatsidaro. Tikriausiai pati pasuko įeidama, nors to neprisiminė. Pasukusi ji atidarė duris ir išėjo laukan.

Po nepilnos sekundės atsivėrė garažo durys į virtuvę. Denfortas Kitonas žengė vidun, sagstydamasis puspaltį. Sustojo. Melodija nutrūko. Jo rankos suakmenėjo ant paskutinių sagų, lūpos liko atkištos švilpti. Sustojęs jis nužvelgė virtuvę. Akys išsipūtė.

Jeigu tą minutę jis būtų priėjęs prie svetainės lango, būtų pamatęs lekiančią per pievelę Nitę, plazdančiu it šikšnosparnio sparnai paltu. Jis jos gal ir nepažintų, bet abejonių, jog tai moteris, nebūtų kilę, ir viskas galėjo pakrypti kitaip. Tačiau išvydęs tuos rausvus lapukus jis sustingo vietoje, apimtas šoko jo protas įstengė sugalvoti tik vieną žodį. Jis plyksėjo galvoje it milžiniškas neoninis ženklas su rėksmingomis raudonomis raidėmis: PERSEKIOTOJAI! PERSEKIOTOJAI! PERSEKIOTOJAI!

10

Nitė pasiekė šaligatvį ir pabėgo iš Kasl Vju, kiek kojos nešė. Išgąstingai kaleno jos pakulnės, o ausys įtikinėjo, kad girdi ne vien savo pačios žingsnius; Patranka seka įkandin, Patranka ją vejasi, o kai pagaus - primuš. Bet tai nesvarbu. Nesvarbu, nes jis gali ne tik primušti. Patranka - svarbus miestelio asmuo, ir jeigu jis sugalvos nusiųsti ją į Džuniper Hilą, pasieks savo. Todėl Nitė bėgo. Kraujas tekėjo iš kaktos į akį, ir vieną akimirką visas pasaulis jai atrodė tarsi pro raudoną linzę - visi namai pasruvo krauju. Nitė nusivalė jį palto rankogaliu ir bėgo toliau.

Šaligatvis buvo tuščias, o žmonės, kurie liko namuose, sekmadienio popietę prilipo prie televizorių žiūrėti “Patriotų” ir “Jets” rungtynių. Nitė pamatė tik vieną žmogų.

Tensė Viljams, sugrįžusi po dviejų dienų atostogų Portlende, kur buvo nuvykusios su mamyte aplankyti senelio, žvelgė pro svetainės langą, čiulpdama ledinuką ir laikydama savo meškutį Oveną po pažastimi, kai pro namą pralėkė Nitė Kob.

- Mamyte, prabėgo viena teta, - atraportavo ji.

Amanda Viljams sėdėjo virtuvėje su Mirtle Kiton. Abi gėrė kavą. Tarp jų ant stalo pūpsojo fondiu puodas. Mirtlė ką tik paklausė, ar ji neturinti kokių nors miesto naujienų, apie kurias reikėtų žinoti Denui, ir Amanda pagalvojo, jog tas klausimas baisiai keistas. Jeigu Patranka nori ką nors sužinoti, kodėl jis pats neatėjo? Beje, kam klausinėti tokių dalykų sekmadienį?

- Širdele, mamytė šnekasi su misis Kiton.

- Ji buvo kraujuota, - toliau porino mergaitė.

Amanda nusišypsojo viešniai.

- Sakiau Badžiui, kad jeigu jis išsinuomos tą “Fatališką masalą”, turės palaukti ir nežiūrėti, kol Tensė neatsiguls miegoti.

O tuo metu Nitė toliau bėgo. Pasiekusi Kasl Vju ir Lorelio gatvių sankryžą, ji turėjo sustoti. Čia dunksojo Viešoji biblioteka, apjuosta akmens tvora. Nitė atsišliejo į ją gaudydama kvapą, o vėjas tampė jos paltą. Rankomis ji spaudė kairį šoną, kurį giliai diegė.

Atsigręžusi į kalną, misis Kob įsitikino, kad gatvė tuščia. Patranka vis dėlto jos neseka. Tai tik jos vaizduotės padarinys. Po valandėlės ji įstengė pasirausti kišenėse ir surasti nosinę kraujui nuo veido nusivalyti. Nosinę ji rado, tik apsižiūrėjo, kad Patrankos namų rakto nebėra. Jis galėjo iškristi iš kišenės bėgant nuo kalno, bet didesnė tikimybė, kad ji bus palikusi jį durų spynoje. Na ir kas? Ji paspruko nuo Patrankos žvilgsnio, o tai svarbiausia. Ji padėkojo Dievui, kad išgirdo misterio Gaunto balsą reikiamu momentu, pamiršusi, jog dėl “Reikalingų daiktų” savininko ji ir ėjo į Patrankos namus.

Pasižiūrėjusi į iškruvintą nosinaitę, Nitė nusprendė, jog sumušimas ne toks smarkus, kaip galėjo atrodyti. Kraujas bėga mažiau. Ir šoną ne taip diegė. Ji atsistūmė nuo tvoros ir nukulniavo namo palenkusi galvą, kad žaizda ne taip matytųsi.

Namai, štai apie ką ji mąstė. Apie namus ir nuostabųjį lempos gaubtą. Namus ir sekmadienio filmą. Namus ir Raiderį. Kai ji bus namie užsirakinusi duris, užsitraukusi užuolaidas, įsijungusi televizorių, su prie kojų snaudžiančiu Raideriu, visa tai atrodys kaip šiurpus sapnas, sapnas, kokius sapnuodavo Džuniper Hile po vyro žmogžudystės.

Namai - tai jos prieglobstis.

Nitė paspartino žingsnį. Netrukus ji pasieks juos.

11

Po mišių Pitas ir Vilma Jeržykai lengvai užkando su Pulaskiais, o po priešpiečių Pitas ir Džeikas Pulaskis įsitaisė priešais televizorių žiūrėti, kaip “Patriotai” sumala Niujorko nusmurgėlius. Vilmai buvo nusišvilpt ant futbolo kaip ir ant beisbolo, krepšinio, ledo ritulio. Jai patiko vienintelė sporto šaka - imtynės (Pitas nė neįtarė, kad Vilma nė nemirktelėjusi būtų jį palikusi dėl Džėjaus Strongbou).

Ji padėjo Frėdai suplauti indus, po to pasakė ketinanti eiti namo baigti žiūrėti sekmadienio filmą “Paplūdimyje” su Gregoriu Peku. Ji pranešė Pitui pasiimsianti automobilį.

- Gerai, - atsakė tas, neatitraukdamas akių nuo ekrano. - Aš mielai pasivaikščiosiu.

- Tai ir vaikščiok, po velnių, - burbtelėjo ji sau panosėje.

Vilma iš tiesų buvo geros nuotaikos, kurios priežastis - “Nait” kazino. Tėvas Džonas nesirengė dėl jo nusileisti, kaip tikėjosi Vilma, ir jai labai patiko jo išvaizda sakant pamokslą “Tegu kiekvienas prižiūri savo sodą”. Jo balsas buvo švelnus kaip visuomet, tik to anaiptol negalėjai pasakyti apie mėlynas akis ir atkištą smakrą. Nuostabios jo metaforos apie sodą nepaslė-

pė nuo Vilmos, kaip ir visų kitų, ką jis turi galvoje: jeigu baptistai ir toliau kiš nosį į katalikų lysvę, jiems reikės įspirti į užpakalį.

Mintis apie užpakalio spardymą (tokiu masteliu) visuomet pataisydavo Vilmai nuotaiką.

Užpakalio spardymo perspektyva nebuvo vienintelis Vilmos sekmadienio malonumas. Jai nereikės gaminti pietų, be to, Pitas saugiai įtaisytas pas Džeiką ir Fredą. Jeigu nusišypsos laimė, ji galės visą vakarą stebėti, kaip vyrai bando išplėšti vienas kitam blužnį, o po to ramiai pasižiūrėti filmą. Bet prieš tai ji sugalvojo paskambinti savo draugei Nitei. Ji gerokai ją įbaugino, ir tai neblogai... pradžiai. Tiktai pradžiai. Nitei vis tiek teks sumokėti už tas supurvintas paklodes. Laikas kai ką nuveikti dėl mis Psichinės Ligos 1991. Nekantraudama imtis veiklos, Vilma važiavo namo kaip galėjo greičiau.

12

Denfortas Kitonas kaip lunatikas priėjo prie šaldytuvo ir nutraukė priklijuotą lapelį. Viršuje juodu šriftu buvo išspausdinti žodžiai:

ĮSPĖJIMAS DĖL EISMO TAISYKLIŲ PAŽEIDIMO

Po jais buvo toks tekstas:

Tai tik ĮSPĖJIMAS, bet prašom perskaityti ir laikytis!

Jūs buvote pastebėti pažeidžiant tam tikrą kelių eismo taisyklių įstatymą. Pareigūnas leidžia jums pasitenkinti įspėjimu šį kartą, tačiau jis užfiksavo jūsų automobilio markę, modelį bei numerį, ir kitą kartą mokėsite baudą. Prašom atsiminti, kad Kelių eismo taisyklės galioja VISIEMS.

Važinėkite saugiai!

Atvykite gyvi!

Vietinis policijos departamentas dėkoja jums!

Po pamokslu ėjo kelios tuščios eilutės, pažymėtos “MARKĖ, MODELIS, VALST. NUMERIS”. Pirmose dviejose eilutėse buvo įrašyta *“Kadilakas”* ir *“Seville”*. Valstybinio numerio grafoje buvo aiškiai išvedžiota:

PATRANKA 1

Didžiąją lapelio dalį sudarė eismo pažeidimų, tokių kaip posūkio nerodymas, nesustojimas, neleistinas parkavimas, sąrašas. Nė vienas iš jų nebuvo pažymėtas. Lapelio apačioje buvo grafa: “Kiti pažeidimai” ir paliktos dvi tuščios eilutės. Ten buvo smulkiomis raidelėmis įrašytas pažeidimas.

BUVIMAS DIDŽIAUSIU PIRDŽIUMI KASL ROKE

Lapelio apačioje buvo eilutė, skirta lapelį išrašiusio pareigūno pavardei. Ant jos buvo užspaustas Noriso Ridžviko antspaudas.

Lėtai, labai lėtai Kitonas suspaudė kumštyje lapelį. Jis sutraškėjo, sulinko ir susiglamžė. Po to dingo stambiame Kitono delne. Jis stovėjo vidury virtuvės ir žiūrėjo į aplinkui nukabinėtus rausvus popierėlius. Kaktoje ėmė tvinkčioti pulsas.

- Aš jį užmušiu, - sušnibždėjo Kitonas. - Prisiekiu Dievu ir visais šventaisiais, aš užmušiu tą suskį.

13

Kai Nitė grįžo namo, buvo dar tik dvidešimt po pirmos, o atrodė, jog buvo išėjusi keliems mėnesiams ar net metams. Einant cementiniu takeliu prie namo, ją prislėgė siaubas. Galvą vis dar maudė po griuvimo, bet Nitei atrodė, jog galvos skausmas yra visai menka kaina už tai, kad grįžo namo saugi ir nepažinta.

Savo rakto ji nepametė; jis buvo suknelės kišenėje. Suradusi įkišo jį į spyną.

- Raideri? - pašaukė ji rakindama duris. - Raideri, sugrįžau!

Ji atidarė duris.

- Kur mano mažasis berniukas, mmm? Kurgi jis? Ar neišalko? - koridorius buvo tamsus, todėl Nitė iš karto nepamatė kauburėlio ant grindų. Ištraukusi iš spynos raktą, įėjo vidun. - Ar labai išalko mano mažylis? Ar labai...

Jos koja užkliudė kažką kieta ir kartu minkšta, sakinys nutrūko. Nitė pažvelgė žemyn ir pamatė Raiderį.

Iš pradžių ji mėgino save įtikinti, jog yra visai ne taip, kaip tvirtina jos akys - ne, ne, ne. Juk ant grindų ne Raideris su kažkuo, styrančiu iš krūtinės, kaip tai gali būti?

Ji užtrenkė duris ir pliaukštelėjo per šviesos jungiklį. Koridoriaus lempos šviesoje ji pamatė, kad ant grindų guli Raideris. Guli ant nugaros, kaip visuomet, kai nori būti pakasytas, o iš jo kyšo kažkas raudona, panašu... panašu...

Nitė skausmingai sukliko, riksmas buvo panašus į inkštimą, ir krito ant kelių prie savo šuns.

- Raideri! O, Dieve Visagali! O Dieve, Raideri, juk tu gyvas, tiesa? Tu nemiręs?

Jos ranka, - šalta, ledinė ranka, - pliaukštelėjo per raudoną daiktą, kyšantį iš Raiderio krūtinės, kaip ką tik per jungiklį. Paskui suėmė jį ir ištraukė, pasisėmusi jėgų iš siaubo ir skausmo šulinio. Kamščiatraukis trakštelėjo ir pasidavė, podraug ištraukdamas mėsos gabalėlius, kraujo krešulius ir kuokštus plaukų. Liko žiojėti žetono dydžio skylė. Nitė suklykė. Numetusi kruviną kamščiatraukį, ji pakėlė sustingusį kūnelį.

- Raideri! - raudojo ji. - Mano mažas šunyti! Ne! O ne!

Priglaudusi prie krūtinės, ji sūpavo Raiderio lavonėlį, mėgindama atgaivinti savo šiluma, tačiau atrodė, jog ji nebeturi kuo sušildyti. Jai buvo šalta. Šalta.

Po kurio laiko ji nuleido Raiderio kūnelį ir pagraibė aplinkui ranka, kol rado šveicarišką armijos peiliuką su styrančiu kamščiatraukiu. Abejingai pakėlė jį ir staiga atsipeikėjo, pamačiusi ant nužudymo įrankio pamautą rašte-

lį. Nelanksčiais pirštais numovė jį ir ištiesė. Popierius apkepęs vargšo šunelio krauju, bet žodžiai įskaitomi:

Niekam neleisiu terlioti purvu švarių savo paklodžių. Įspėjau, kad pričiupsiu tave!

Iš Nitės akių pasitraukė beprotiško skausmo ir siaubo išraiška. Vietoj jo atsirado nuožmus protas, tviskantis kaip pajuodęs sidabras. Skruostai, išbalę kaip kreida, kai ji galiausiai suvokė, kas čia atsitiko, pamažu ėmė tvinkti krauju. Lūpos prasišiepė. Nitė kimiai iškošė:

- Tai tu... kale!

Sulamdžiusi raštelį, sviedė į sieną. Tas atšoko ir nukrito greta Raiderio lavonėlio. Nitė pripuolė, pakėlė, apspjovė ir vėl metė. Paskui atsistojo, lėtai nuėjo į virtuvę gniaužydama rankas.

14

Vilma Jeržyk įsuko mažą geltoną "Jugą" į kiemą, išlipo ir paskubomis nuėjo prie durų, naršydama rankinėje namo rakto. Ji niūniavo "Meilė verčia suktis pasaulį". Suradusi raktą, įkišo jį į spyną... ir sustingo, akies krašteliu pastebėjusi kažkokį judesį. Vilma pasižiūrėjo į dešinę ir išsižiojo.

Vėjas plaikstė svetainės užuolaidas. Jos plevėsavo lauke. O plevėsavo lauke todėl, kad didysis panoraminis langas, kuris Kluniams atsiėjo keturis šimtus dolerių, kai jų idiotas sūnus išpylė jį krepšinio kamuoliu prieš trejus metus, buvo sudaužytas. Nuo skylės centre styrojo ilgos stiklo šukės.

- Kas čia, po velnių? - suriko Vilma ir pasuko raktą spynoje taip smarkiai, kad vos nenulaužė jo per pusę.

Ji puolė į vidų, paskui save užtrenkdama duris, ir suakmenėjo. Pirmą kartą gyvenime Vilma Vadlovski Jeržyk buvo taip nustėrusi, kad negalėjo pajudėti.

Svetainė buvo apversta. Televizorius, jų gražusis plačiaekranis televizorius, kuriam išsimokėti dar liko vienuolika mėnesių, buvo virtęs šipuliais. Viduriai riogsojo pajuodę, rūkstantys. Iš ekrano liko tūkstančiai ant kilimo tviskančių gabaliukų. Priešais, kambario sienoje buvo išmušta didžiulė skylė. Po ja gulėjo kepalo formos ryšulys. Kitas gulėjo prie virtuvės durų.

Vilma uždarė namo duris ir priėjo prie daikto, gulinčio virtuvės tarpduryje. Ne visai rišlus balsas galvoje patarinėjo būti labai atsargiai, nes tai gali būti bomba. Einant pro televizorių, nosis užuodė aitrią, nemalonią smarvę: susvilusios izoliacijos ir sudegintos kiaulienos kvapą.

Pritūpusi prie radinio, ji įsitikino, kad tai visai ne paketas; bent jau tikrąja šio žodžio reikšme. Tai buvo akmuo, susuktas į liniuotą sąsiuvinio lapą, pritvirtintą guminiu žiedu. Vilma nutraukė popierių ir perskaitė:

SAKIAU, KAD PALIKTUM MANE RAMYBĖJE.
TAI PASKUTINIS ĮSPĖJIMAS.

Perskaičiusi dukart, ji pasisuko į antrą akmenį. Priėjusi nuplėšė guma pritvirtintą popierių. Popierius toks pat, užrašas toks pat. Vilma atsistojo, laikydama po popieriaus lapą abiejose rankose, akys bėgiojo nuo vieno prie kito

it moters, įdėmiai sekančios karštą stalo teniso partiją. Po valandėlės ji išspaudė tris žodžius:

- Nitė. Ta beprotė.

Įėjusi į virtuvę, ji iškvėpė pro sukąstus dantis. Imant iš sudaužytos mikrobangų krosnelės akmenį, į delną įsmigo šukė, misis Jeržyk abejingai ją ištraukė prieš atvyniodama popierių. Užrašas toks pat.

Vilma skubiai patikrino kitus pirmo aukšto kambarius ir įvertino nuostolius. Susirinko visus raštelius. Jie buvo vienodi. Po to grįžo į virtuvę. Ji dairėsi po sujauktą namą netikėdama tuo, ką mato.

- Nitė, - pakartojo ji.

Pagaliau ją stingdęs šoko ledkalnis ėmė tirpti. Pirmiausia jį pakeitė ne pyktis, o nepasitikėjimas. Viešpatie, mąstė ji, ta moteris išties išprotėjusi. Tikra beprotė, jeigu pamanė, jog man, - man! - gali padaryti tokį dalyką ir toliau ramiai gyventi. Ką, negi tarėsi turinti reikalų su kaliause?

Vilmos ranka mėšlungiškai suspaudė lapus. Ji pasilenkė ir sudraskė popieriaus kuokštą, styrantį iš kumščio.

- Nusišluostysiu užpakalį paskutiniu tavo perspėjimu! - suriko Vilma ir šveitė popierius.

Ji vėl nepatikliomis vaiko akimis apsidairė po virtuvę. Skylė mikrobangėje. Smarkiai įlenktas “Amana” šaldytuvas. Visur sudaužyti stiklai. Svetainėje - televizorius, kuris jiems atsiėjo vos ne tūkstantį šešis šimtus dolerių, dvokiantis it kepamas šuns kakis. Ir kas visa tai padarė? Kas?

Taigi Nitė, štai kas. Mis Psichinė Liga 1991.

Vilma ėmė šypsotis.

Žmogus, nepažįstantis jos, galėjo palaikyti tą šypseną švelnia, miela šypsena, meilės ir bičiulystės šypsena. Akyse švietė galingas jausmas; jį galima buvo palaikyti dvasiniu pakilimu. Tačiau jeigu jos veidą tą momentą būtų išvydęs Pitas Jeržykas, kuris pažinojo žmoną geriausiai, lėktų lauk neatsigręždamas.

- Ne, - tyliu, kone susirūpinusiu balsu tarė Vilma. - O, ne, mažule. Tu nesupranti. Tu net neįtari, ką reiškia turėti reikalų su Vilma. Tu net įsivaizduoti nepajėgi, ką reiškia perbėgti skersai kelią Vilmai Vadlovski Jeržyk.

Jos lūpos dar plačiau išsišiepė.

- Bet tu suprasi.

Šalia mikrobangų krosnelės kabojo du įmagnetinti plieno iešmai. Dauguma peilių, karojusių ant tų iešmų, nukrito kliudyti akmens, kurį Brajanas paleido į krosnelę; jie gulėjo ant spintelės. Vilma išsirinko ilgiausią, “Kingsford” peilį balto kaulo kriaunomis, ir lėtai persibraukė ašmenimis palei įpjautą delną, ištepdama ašmenis savo krauju.

- Aš išmokysiu tave visko, ką tau reikia žinoti.

Sugniaužusi rankoje peilį, Vilma išdrožė pro svetainę, trupindama lango ir televizoriaus šukes juodų išeiginių batelių kulniukais. Išėjo palikusi atviras duris ir patraukė per pievelę į Fordo gatvę.

15

Tuo pat metu, kai Vilma rinkosi ginklą iš peilių krūvos ant virtuvės spintelės, Nitė Kob traukė iš virtuvės stalčiaus mėsai kapoti kirvuką. Ji žinojo,

kad kirvukas aštrus, nes Bilas Fulertonas prieš mėnesį jį išgalando kirpykloje.

Nitė apsisuko ir lėtai nuėjo koridoriumi prie durų. Ties Raideriu, vargšu šuneliu, kuris niekam nebuvo padaręs nieko bloga, ji sustojo ir priklaupė.

- Aš įspėjau ją, - pusbalsiu kalbėjo Nitė, glostydama Raiderio kailiuką. - Įspėjau, leidau tai beprotei lenkei apsigalvoti. Leidau. Mano mielas šuniuk. Palauk manęs. Palauk, tuoj sugrįšiu.

Ji atsistojo ir išėjo iš namų, nesirūpindama uždaryti duris kaip ir Vilma. Saugumas Nitei daugiau neberūpėjo. Ji valandėlę pastovėjo ant slenksčio giliai alsuodama, po to patraukė tiesiai per veją Vilou gatvės link.

16

Denfortas Kitonas nubėgo į savo kabinetą ir atlapojo spintos duris. Pagraibė po dugną. Vieną akimirką jam pasirodė, jog žaidimas dingęs, kad tas prakeiktas šunsnukis persekiotojas šerifo padėjėjas paėmė jį, o kartu ir jo ateitį. Po to pirštai kliudė dėžę ir nuėmė dangtelį. Skardinis hipodromas buvo savo vietoje. O po juo - pilnas vokas. Denfortas palankstė jį klausydamas, ar traška banknotai, ir vėl grąžino į vietą.

Po to jis pribėgo prie lango pažiūrėti, ar negrįžta Mirtlė. Ji neturi pamatyti tų popierėlių. Jis turi nuplėšyti visus prieš jai grįžtant. Kiek jų yra? Šimtas? Apsidairęs kabinete jis pamatė jų begalę. Tūkstantis? Taip, gali būti. Gal ir tūkstantis. Ar net ir pora tūkstančių. Ką gi, jeigu ji grįš anksčiau, nei jis spės viską sutvarkyti, jai teks palaukti už durų, nes jis neįsileis, kol šitie sumauti persekiotojų rašteliai supleškės virtuvės židinyje. Visi aliai vieno.

Jis nutraukė lapelį, kabantį ant šviestuvo. Lipni juosta prisiklijavo prie jo žando, jis nusiplėšė ją piktai rikteldamas. Šiame “Kiti pažeidimai” grafoje buvo parašyta:

IŠEIKVOJIMAS

Kitonas pribėgo prie toršero šalia krėslo. Nuplėšė lapelį nuo gaubto.

KITI PAŽEIDIMAI:
NETEISĖTAS MIESTO LĖŠŲ PASISAVINIMAS

Ant televizoriaus:

ARKLIŲ DULKINIMAS

Taurė - Liūtų klubo garbingo miestiečio apdovanojimas - ant židinio atbrailos:

MOTINOS TRATINIMAS

Virtuvės durys:

PRIVERSTINIS PINIGŲ MĖTYMAS LIUISTONO HIPODROME

Durys į garažą:

PSICHINĖ MĖŠLAGALVIO PARANOJA

Jis rinko lapelius kaip vijurkas, išpūtęs akis, su styrančiais retais plaukeliais. Neilgai trukus jis ėmė švogžti, kosėti, skruostai nusidažė tamsia vyšnine spalva. Jis priminė storą vaiką suaugusio veidu, įsitraukusį į nepaprastai reikšmingą lobių paiešką.

Vieną lapelį nutraukė nuo indaujos durų:

VAGYSTĖ IŠ MIESTO PENSIJŲ FONDO ŽAISTI ARKLIUKAIS

Kitonas nubėgo į kabinetą su šūsnimi rausvų popieriukų. Po to ėmė traukyti kitus. Čionai visi užrašai sukosi apie viena:

IŠEIKVOJIMAS
VAGYSTĖ
PASISAVINIMAS
IŠEIKVOJIMAS
SUKČIAVIMAS
NETEISĖTAS PASISAVINIMAS
BLOGAS VADOVAVIMAS
IŠEIKVOJIMAS

Paskutinis žodis pasitaikydavo dažniausiai, švietė, šaukė, kaltino:

KITI PAŽEIDIMAI: IŠEIKVOJIMAS

Kitonui pasirodė, kad girdi kažką kieme, ir vėl nulėkė prie lango. Gal tai Mirtlė. O gal Norisas Ridžvikas atėjo piktai pasidžiaugti ir pasijuokti. Jei taip, Kitonas pasiims savo šautuvą ir jį nudės. Ne į galvą. Ne. Tai būtų per gerai, per greitai tokiam suskiui kaip Ridžvikas. Kitonas šaus jam į pilvą ir paliks rėkti ant pievelės, kol nudvės.

Tačiau tai buvo tik Garsonų “Skautas”, dundantis iš Vju į miestą. Skotas Garsonas buvo svarbiausias miesto bankininkas. Kitonas su žmona retsykiais pietaudavo kartu su Garsonais; jie malonūs žmonės, o Garsonas dar ir turi politinį svorį. Ką jis pagalvotų, pamatęs šituos lapelius? Ką pamanytų apie tą žodį IŠEIKVOJIMAS, klykiantį visuose popierėliuose it naktį išprievartauta moteris?

Vos atgaudamas kvapą, jis nubėgo į valgomąjį. Gal kokį pražiūrėjo? Vargu. Nuplėšė visus, nebent...

Ne! Štai vienas! Ant laiptų baliustros! O jeigu būtų nepamatęs? Viešpatie!

Kitonas pribėgo ir nuplėšė jį.

MARKĖ: KLEDARAS
MODELIS: SENAS IR PAVĖPĘS
VALST. NUMERIS: MULKIS 1
KITI PAŽEIDIMAI: FINANSINĖS MACHINACIJOS

Dar? Kur dar? Kitonas bėgiojo po pirmo aukšto kambarius. Marškiniai išsipešė iš kelnių, gauruotas pilvas kliuksėjo ant diržo. Daugiau lapelių jis neberado... čia.

Dar kartą karštligiškai apsidairęs, ar nesimato Mirtlės, jis užpūkštė smarkiai mušančia širdimi į viršų.

17

Vilma ir Nitė susitiko Vilou bei Fordo gatvių sankryžoje. Abi sustojo įsmeigusios viena į kitą akis kaip kaubojai pigiame vesterne. Vėjas plaikstė jų paltus. Saulė žybčiojo pro debesis, moterų šešėliai atsirasdavo ir vėl staiga pranykdavo lyg nepastovūs liudininkai.

Gatvėmis nepravažiavo jokia mašina, nepraėjo praeivis. Joms dviems priklausė šitas kampelis rudens popietę.

- Tu nužudei mano šunį, kale!

- Tu sudaužei mano televizorių! Išdaužei langus! Sutrupinai mano mikrobangę, kvaile!

- Aš tave įspėjau!

- Susikišk tą savo įspėjimą į užpakalį!

- Aš tave užmušiu!

- Ženk žingsnį, ir tikrai kažkam čia bus galas, tik ne man!

Vilma tarė tuos žodžius vis labiau nerimaudama ir stebėdamasi; Nitės veidas bylojo, kad pirmą kartą abi gali įsitraukti į kai ką rimčiau nei plaukų rovimas ar drabužių plėšymas. Pirmiausia, ką čia veikia ta Nitė? Kas atsitiko netikėtumo momentui? Kaip viskas taip staiga priėjo atomazgą?

Vilmos kraujyje buvo lenkų kazokų kraujo, todėl jai šitie klausimai nepasirodė verti dėmesio. Laukia kautynės, o tai svarbiausia.

Nitė puolė ją iškėlusi kirvuką. Ji išsišiepė ir suriko.

Vilma pasirengė atstačiusi peilį lyg kardą. Nitei prisiartinus, ji smeigė. Peilis giliai sulindo į Nitės žarnas, po to pakilo pražiodydamas pilvą ir paleisdamas dvokiančios košės. Akimirką Vilma rimtai išsigando to, ką padarė (ar gali būti, kad peilio, susmigusio į Nitę, rankena Vilmos Jeržyk rankoje?) ir atpalaidavo raumenis. Peilis nespėjo pasiekti pašėlusiai plakančios Nitės širdies.

- Aaach tu kaaale! - suriko Nitė ir kirto kirvuku. Tas įsmigo į Vilmos petį, dusliai sutrupindamas raktikaulį.

Skausmas išgujo visas logiškas mintis. Liko tik įnirtęs kazokas. Ji ištraukė peilį.

Nitė išlaisvino savo kirvuką; tam prireikė abiejų rankų, o kai ji pagaliau ištraukė jį iš kaulo, žarnų gumulas išdriko pro skylę suknelėje ir pakibo.

Moterys lėtai suko ratu, palikdamos kruvinus pėdsakus. Šaligatvis ėmė panėšėti į beprotišką Arturo Murėjaus šokių diagramą. Nitė pajuto, kaip pasaulis ima tvinksėti didžiuliais lėtais taktais: spalvos išblėsdavo, palikdamos ją blankumoje, po to pamažu vėl grįždavo. Ji girdėjo plakant širdį ausyse, lėtus dungsnius. Ji žinojo esanti sužeista, bet skausmo nejuto. Atrodė, kad Vilma truputį įpjovė į šoną.

Vilma suprato, kaip baisiai yra sužeista; suprato, jog neįstengia pakelti dešinės rankos, o suknelės nugara permirkusi krauju. Tačiau bėgti ji neketino. Niekuomet gyvenime nebėgo, nepradės ir dabar.

- Ei! - kažkas plonai suriko iš kitapus gatvės. - Ei! Ką jūs ten darote? Liaukitės, kad ir kas tai! Liaukitės, arba iškviesiu policiją!

Vilma pasuko galvą ton pusėn. Tą sekundę, kai jos dėmesys buvo atitrauktas, Nitė žengė į priekį ir švystelėjo kirviu. Ašmenys pataikė į masyvų Vilmos klubą ir atšoko nuo dubens kaulo, palikę įskilimą. Švirkštelėjo krau-

jas. Vilma subliovė ir atšoko besdama priešais save peiliu. Tačiau kojos susipynė, ir ji sunkiai žnegtelėjo ant šaligatvio.

- Ei! Ei! - ten stovėjo senutė, gniauždama pelės pilkumo skarą prie kaklo. Akiniai jos persigandusias akis pavertė vandeningais veizolais. Po to ji suspigo seniokišku balsu: - Padėkite! Policija! Žudo! ŽUUUUDOOOOO!

Moterys Vilou ir Fordo gatvių kampe nekreipė dėmesio. Vilma gulėjo kraujo klane prie "Stop" ženklo, o kai Nitė prisvirduliavo prie jos, ji atsisėdo ir atkišo peilį.

- Ateik, kale, - suurzgė ji. - Eik, jeigu eini.

Be garso kažką vapėdama, Nitė priėjo. Jos žarnų gumulas kadaravo prie pilvo it neišnešiotas vaisius. Užkliuvusi kaire koja už Vilmos dešinės, ji suknubo. Peilis pervėrė ją tiesiai po krūtinkauliu. Nitė sugargė kraujo pilna burna ir užsimojusi kirto kirvuku. Tas nusileido ant Vilmos viršugalvio. Misis Jeržyk ėmė tampyti konvulsijos, jos kūnas raitėsi po Nite. Su kiekvienu krustelėjimu peilis smigo vis gilyn.

- Mušei... mano... šuniu... - išspaudė Nitė, spjaudydama krauju į Vilmos veidą. Po to ji sudrebėjo ir suglebo. Galva kaukštelėjo į stulpą.

Trukčiojanti Vilmos koja nuslydo į lataką. Išeiginis juodas batelis nulėkė į lapų krūvą ir liko gulėti atkišęs smailą pakulnę į dangų. Kojos pirštai sutirtėjo... ir atsileido.

Abi moterys tysojo viena ant kitos it meilužės, o jų kraujas cinamono spalva dažė latake gulinčius lapus.

- ŽŽŽŽUUUUUUUDOOOOOOOO! - vėl suspigo senikė kitoje gatvės pusėje, po to susverdėjo ir krito aukštielninka ant savo koridoriaus grindų be sąmonės.

Kiti kaimynai priėjo prie langų ir pradėjo varstyti duris, klausinėti vienas kito, kas nutiko, eiti į kiemus. Iš pradžių artinosi prie žmogžudystės vietos atsargiai, skubiai traukėsi atgal, užsiėmę rankomis burnas nuo pamatyto vaizdo.

Paskui kažkas paskambino šerifui.

18

Polė Čalmers neskubėdama ėjo Meino gatve į "Reikalingus daiktus", užsimovusi ant skaudančių rankų šilčiausias pirštines, ir išgirdo policijos sireną. Sustojusi žiūrėjo, kaip Meino ir Lorelio sankryžą pralekia vienas iš trijų rudų "Plimut" patrulinių automobilių įjungtomis šviesomis. Jis lėkė penkiasdešimt mylių per valandą ir dar didino greitį. Nuo jo neatsiliko antras policijos automobilis.

Ji suraukusi kaktą palydėjo juos iš akių. Sirenos ir skriejančios policijos mašinos - retenybė Roke. Įdomu, kas atsitiko; tikrai kas nors rimčiau negu katė medyje. Alanas papasakos paskambinęs vakare.

Polė pažiūrėjo į priekį ir pamatė parduotuvės tarpduryje stovintį Lilendą Gauntą, taip pat su susidomėjimu stebintį policijos automobilius. Ką gi, viena aišku: jis dirba. Nitė taip ir nepaskambino pasakyti. Tai Polės nenustebino; Nitės protelis buvo slidus, kai kas praslysdavo.

Polė žengė toliau. Misteris Gauntas atsigręžė ir pamatė ją. Veide sutvisko šypsena.

- Mis Čalmers! Kaip malonu, kad užėjote!

Moteris vangiai šyptelėjo. Skausmas, nuslopęs ryte, pamažu vėl grįžo, negailestingai grūdo plonas vielas po rankų oda.

- Pole, nagi, užeikite... nepaprastai džiaugiuosi jus matydamas. Dėl ko tas triukšmas?

- Nežinau, - atsakė Polė. Šeimininkas palaikė jai duris, ir ji įėjo pro jį. - Manau, kad kas nors buvo sužeistas ir reikia gabenti į ligoninę. Savaitgaliais greitoji pagalba baisiai lėta. Tačiau kodėl tada dispečerė būtų pasiuntusi du automobilius...

Misteris Gauntas uždarė duris. Skimbtelėjo varpelis. Žaliuzės ant durų buvo nuleistos, šviesa sklido iš kitos pusės, todėl parduotuvė atrodė niūri... tačiau, pagalvojo Polė, jeigu niūruma gali būti maloni, čia yra kaip tik tokia. Nedidelė stalinė lempa metė auksinį šviesos ratą ant prekystalio šalia senoviško misterio Gaunto kasos aparato. Ten gulėjo atversta knyga. Roberto Lujo Styvensono “Lobių sala”.

Misteris Gauntas įdėmiai į ją pažiūrėjo, ir Polė šyptelėjo pamačiusi jo žvilgsnyje susirūpinimą.

- Pastarosiomis dienomis rankos mane nutarė pribaigti, - tarė ji. - Spėju, kad neatrodau kaip Demi Mur.

- Atrodote labai pavargusi ir blogai besijaučianti moteris, - atsakė misteris Gauntas.

Polės lūpos virptelėjo. Jo balse girdėjosi supratimas ir gili užuojauta, dar kiek - ir nesulaikys ašarų. Nuo to sulaikė viena mintis: *Jo rankos. Jeigu pravirksiu, jis ims mane raminti. Palies savo rankomis.*

Ji pasistengė šypsotis.

- Išgyvensiu; kaip visada. Sakykite, ar Nitė Kob nebuvo užlėkusi?

- Šiandien? - Lilendas Gauntas suraukė kaktą. - Ne, šiandien ne. Jeigu būtų užėjusi, būčiau pasiūlęs dar vieną stiklo dirbinį, kurį gavau vakar. Jis ne toks gražus, kokį pardaviau praėjusią savaitę, bet turėtų ją sudominti. O kodėl klausiate?

- A... šiaip sau, - atsakė Polė. - Sakė ketinanti, bet Nitė... Nitė dažnai ką nors pamiršta...

- Man gaila jos kaip moters, kuriai teko sunki dalia, - liūdnai pasakė misteris Gauntas.

- Taip, tikrai sunki, - mis Čalmers pasakė tai iš lėto, mechaniškai. Ji negalėjo atplėšti žvilgsnio nuo Gaunto akių. Tačiau ranka ji užkliudė stiklinės vitrinos kraštą ir taip galėjo nusisukti. Riktelėjusi iš skausmo.

- Ar nieko neatsitiko?

- Nieko, - atsakė Polė, bet tai buvo melas - nė iš tolo neatitiko tiesos.

Misteris Gauntas aiškiai tai suprato.

- Jūs blogai jaučiatės, - kategoriškai tarė jis, - todėl ilgai nekalbėsiu. Daiktą, kurį minėjau laiškelyje, gavau. Paduosiu jį ir išsiųsiu namo.

- Duosite?

- O, tai ne dovana, - pasakė jis, eidamas už kasos aparato. - Juk mes dar tiek nepažįstami, kad dovanotume vienas kitam dovanas, tiesa?

Polė nusišypsojo. Jis tikrai malonus žmogus, žmogus, visai natūraliai norintis kaip nors atsidėkoti žmogui, kuris pirmas Kasl Roke pasielgė su juo gražiai. Bet jai sunku buvo ką nors atsakyti; sunku buvo net klausytis. Ji la-

bai gailėjosi, kad išvis atėjo. Malonus, nemalonus, jai dabar norėjosi kuo greičiau grįžti namo ir išgerti piliulę nuo skausmo.

- Tai daiktas, kurį pardavėjas *turi* pasiūlyti išmėginti, jeigu, suprantama, jis etiškas, - Lilendas Gauntas išsitraukė raktų ryšulį, atrinkęs vieną, atrakino kasos stalčiuką. - Jeigu pabandžiusi porą dienų pamatysite, kad jis neveikia - grąžinsite man. Antra vertus, jeigu nuo jo šiek tiek palengvės, sutarsim dėl kainos, - jis nusišypsojo. - O kaip jums, kaina bus pati žemiausia, užtikrinu.

Ji sutrikusi žiūrėjo į pardavėją. Palengvės? Apie ką jis šneka?

Misteris Gauntas išėmė nedidelę baltą dėžutę ir padėjo ant prekystalio. Keistais ilgais pirštais nuėmęs dangtelį, ištraukė mažą sidabro daikčiuką ant plonytės grandinėlės. Jis panėšėjo į kažkokį pakabutį, bet kai Gauntas atlenkė pirštus, jo delne gulėjo kaušelį arbatai plikyti ar didelį antpirštį primenantis daiktelis.

- Jis iš Egipto, Pole. Labai senas. Ne toks senas kaip piramidė, - dievaži, ne! - bet vis vien labai senas. Jo viduje kažkas yra. Spėju, jog kažkokia vaistažolė, bet nesu tikras, - jis pajudino ranką. Arbatos kaušelis (jei ten buvo jis) susiūbavo ant grandinėlės. Viduje kažkas sujudėjo, sausai sučežėjo. Polei tas garsas nelabai patiko.

- Jis vadinamas *azka* arba *azakah*, - paaiškino misteris Gauntas. - Šiaip ar taip, tai yra amuletas, kuris turi apsaugoti nuo skausmo.

Polė mėgino šyptelėti. Norėjo likti mandagi, bet iš tiesų... negi atėjo čia tik dėl to nieko? Šis daiktelis net neturi estetinės vertės. Jis šlykštus, kalbant tiesiai.

- Nemanau...

- Aš taip pat, - nutraukė jis, - bet ekstremaliomis aplinkybėmis reikia ieškoti neįprastų priemonių. Užtikrinu, kad jis tikras... tai yra, kad jis nebuvo padarytas Taivane. Tai autentiška egiptietiška seniena; ne reliktas, bet senas dirbinys tai tikrai, iš Vėlyvojo Nuosmukio laikų. Jis turi kilmės sertifikatą, kuriame apibūdinamas kaip *benka-litis,* arba baltosios magijos įrankis. Noriu, kad paimtumėte jį ir nešiotumėte. Suprantu, kad skamba kvailai. Gal taip ir yra. Bet danguje ir žemėje yra keistesnių dalykų, kurių negalime įsivaizduoti net pačiais nežabočiausiais filosofavimo momentais.

- Ar jūs tikrai tuo tikite? - paklausė Polė.

- Taip. Per savo gyvenimą mačiau tokių dalykų, kad gydantis medalionas ar amuletas atrodo visai normalus reiškinys, - jo rudose akyse plykstelėjo žiburėlis. - Tiek visokių dalykų. Pasaulio pakampės priverstos įstabaus šlamšto, Pole. Na, nesvarbu, dabar kalbame apie jus. Net anąkart, kai skausmas veikiausiai nebuvo toks baisus kaip dabar, aš puikiai supratau, į kokią nemalonią padėtį jūs pakliuvote. Pamaniau, kad šitą mažą... daikčiuką... verta išmėginti. Pagaliau, ką prarasite? Juk viskas, ką išbandėte, nuėjo perniek?

- Aš dėkinga už rūpestį, misteri Gauntai, patikėkit, bet...

- Prašau vadinkite Lilendu.

- Taip. Gerai. Aš dėkinga už rūpestį, Lilendai, bet bijau, jog nesu prietaringa.

Ji pakėlė galvą ir pamatė į save įremtą pardavėjo žvilgsnį.

- Visai nesvarbu, prietaringa jūs ar ne, Pole... nes taip yra, - jis pajudino ranką. *Azka* lėtai sumataravo ant grandinėlės.

Polė prasižiojo... tačiau iš burnos neišsprūdo joks garsas. Ji prisiminė vieną pavasario dieną. Nitė paliko "Inside View" egzempliorių darbe. Vartydama jį, peržvelgdama pasakojimus apie vilkolakių vaikus Klivlende ir geologinį darinį mėnulyje, kuris primena Džono Kenedžio veidą, Polė užtiko *Protėvių maldos limbo* reklamą. Jis atseit gydė galvos, pilvo skausmus ir artritą.

Didžiąją dalį reklamos užėmė nespalvotas piešinėlis. Jame buvo vaizduojamas ilgabarzdis tipas su žyniuonio kepure (Nostradamus ar Gandalfas, nutarė Polė), laikąs kažką, panašų į vaikišką lanką, užmautą ant žmogaus invalido ratukuose. Ir nors reklamoje nebuvo tiesiai užsimenama, atrodė, jog po dienos dviejų tas žmogelis tryps šokiuose. Juokinga, aišku, tai tik dar vienas prietaras žmonėms, kurių protas susvyravo ar net visai pasitraukė, nuolat kamuojamas skausmo bei negalios, tačiau...

Ji ilgai sėdėjo žiūrėdama į tą reklamą ir, kad ir kaip keistai skambėtų, vos nesusuko numerio, kuris buvo duotas puslapio apačioje. Nes anksčiau ar vėliau...

- Anksčiau ar vėliau skausmo kamuojamas žmogus patikrins vis neįtikėtesnius kelius, jeigu tik jie gali nuvesti į palengvėjimą, - tarė misteris Gauntas. - Argi ne taip?

- Aš... aš nežinau...

- Šalčio terapija, šildomosios pirštinės, net spindulinė terapija - niekas nepadėjo, tiesa?

- Iš kur jūs visa tai žinote?

- Geras pardavėjas privalo žinoti savo klientų poreikius, - tyliu, hipnotizuojančiu balsu atsakė misteris Gauntas. Jis priėjo arčiau, iškėlė *azką* ant grandinėlės. Polė loštelėjo nuo tų ilgų rankų su minkštais nagais.

- Nebijokite, mieloji ponia. Nepaliesiu nė plaukelio ant jūsų galvos. Jei tik stovėsite ramiai... ir nejudėsite.

Polė iš tikro stovėjo ramiai. Ir nejudėjo. Stovėjo kukliai sukryžiavusi ant krūtinės rankas (vis dar su vilnonėmis pirštinėmis) ir leido misteriui Gauntui užmesti sidabro grandinėlę jai ant kaklo. Pardavėjas padarė tai švelniai kaip tėvas, nuleidžiantis dukros vestuvinį šydą. Polė nutolo nuo misterio Gaunto, nuo "Reikalingų daiktų", nuo Kasl Roko ir net pačios savęs. Pasijuto moterimi, stovinčia dulkėtoje lygumoje po bekraščiu dangumi už tūkstančių mylių nuo kitų žmogiškų sutvėrimų.

Azka dzingtelėjo į odinio švarkelio užtrauktuką.

- Pakiškite jį po švarku, o grįžusi namo pasikabinkite ant kūno. Jį reikia nešioti prie odos, kad efektas būtų didžiausias.

- Aš negaliu pakišti jo po švarku, - kaip per sapną tarė Polė. - Dėl užtrauktuko... negalėsiu jo atitraukti.

- Tikrai? Pamėginkite.

Mis Čalmers nusitraukė pirštinę ir pabandžiusi nustebo, nes dešinės rankos pirštai sulinko tiek, kad galėtų suimti užtrauktuko kabutį ir patraukti jį žemyn.

- Na štai, matote?

Sidabro rutuliukas nukrito ant palaidinukės. Jis atrodė baisiai sunkus, nemaloniai slėgė. Polei parūpo, kas ten jo viduje taip sučiužėjo. Pardavėjas sa-

kė, kad kažkokia žolė, bet garsas nebuvo panašus nei į lapų, net ne į miltelių. Jai pasirodė, jog taip gali judėti tik kas nors gyva.

Misteris Gauntas, regis, suprato ją.

- Jūs priprasite prie jo daug greičiau, nei gali atrodyti. Patikėkite, priprasite.

Lauke, už tūkstančių mylių ji vėl išgirdo sirenas. Jos kaukė it neramios dvasios.

Misteris Gauntas pasisuko, o nukrypus jo žvilgsniui Polė pajuto, kaip ima atsipeikėti. Ji buvo sutrikusi, bet sykiu jautėsi gerai. Kaip ką tik trumpai, bet saldžiai nusnūdusi. Nepatogumas ir nerimas išnyko.

- Man vis dar skauda rankas, - pasakė ji, tai buvo tiesa... tik ar skauda taip smarkiai? Šioks toks palengvėjimas jautėsi, bet galėjo ir pasirodyti; Polė įtarė, kad misteris Gauntas panaudojo hipnozę, kad įtikintų paimti *azką*. Arba skausmas sumažėjo dėl to, kad parduotuvėje daug šilčiau negu lauke.

- Labai abejoju, kad žadėtas poveikis bus greitas, - sausai atšovė parduotuvės šeimininkas. - Tačiau pamėginkite, ar gerai, Pole?

Moteris truktelėjo pečiais.

- Gerai.

Šiaip ar taip, ką ji praras? Pakabutis nėra didelis, nesimatys iškilimo po palaidine ar megztuku. Jeigu niekas nežinos, jai nereikės atsakinėti į klausimus apie jį, o tai gerai, nes Rozali Dreik tikrai parūps. Alanui, kuris tiki prietarais ne daugiau už medžio pliauską, tai pasirodys net juokinga. O Nitė... Nitė veikiausiai neteks amo sužinojusi, kad Polė nešioja amuletą, visai tokį, kokius reklamuoja "Inside View".

- Geriau nenusiimkite jo net prausdamasi duše, - patarė misteris Gauntas. - Nėra reikalo. Rutuliukas iš gryno sidabro - nesurūdys.

- O jeigu vis dėlto sušlapinčiau?

Jis tyliai sukosėjo į delną, lyg būtų sutrikęs.

- Na, *azkos* gerybinis efektas yra kaupiamasis. Jo nešiotojas kasdieną jaučiasi truputį geriau. Bent taip man sakė.

Kas sakė? nusistebėjo Polė.

- Tačiau nusiėmęs amuletą nešiotojas grįžta į pradinę skausmo stadiją ne pamažu, o iš karto, ir vėl užsikabinus *azką* jau tektų laukti pagerėjimo kelias dienas ar net savaites.

Polė nusijuokė. Negalėjo susilaikyti, bet apsidžiaugė, kai misteris Gauntas nusijuokė kartu.

- Suprantu, kaip tai skamba, - pasakė jis, - tačiau aš tik noriu padėti kuo galiu. Ar tikite manimi?

- Tikiu, - atsakė ji, - ir esu labai dėkinga.

Bet eidama iš parduotuvės Polė galvojo apie ką kita. Kad, pavyzdžiui, ji buvo vos ne transo būsenos, kai Lilendas Gauntas užkabino ant kaklo grandinėlę. Ir kad baisiai vengė jo prisilietimo. Tai buvo visai nesuderinama su draugystės, dėmesio ir užuojautos jausmais, kurie tiesiog spinduliavo iš misterio Gaunto kaip aura.

Ar jis ją kaip nors užhipnotizavo? Bet juk tai kvaila... ar ne? Ji mėgino prisiminti, ką jautė, kai jie kalbėjosi apie *azką*, bet neįstengė. Jeigu jis vis dėlto padarė tai, padarė netyčia ir su jos pagalba. O dar labiau tikėtina, jog ją apėmė pažįstamas svaigulys nuo perkodano. Tai svarbiausia priežastis, dėl

ko jai nepatiko tos tabletės. Ne, ne pati svarbiausia. Labiausiai jai nepatiko, kad vaistai daugiau nebeveikė jos, kaip turėjo veikti.

- Parvežčiau jus namo, jeigu vairuočiau automobilį, - pasakė misteris Gauntas, - tačiau taip ir neišmokau.

- Visiškai be reikalo kremtatės, - atsakė Polė. - Aš labai jums dėkinga už visą rūpestį.

- Dėkosite, jeigu jis suveiks, - tarė parduotuvės savininkas. - Geros jums dienos, Pole.

Vėl sukaukė sirenos. Iš rytinės miesto dalies skuba į Elmo, Vilou, Pondo ar Fordo gatvių pusėn. Polė pasisuko į ten. Tas sirenų garsas buvo kažkoks grėsmingas, ypač tokią ramią popietę; kėlė baisias mintis ir net vaizdinius apie gresiančią tamsą. Kaukimas tilo, vyniodamasis it nematomo laikrodžio spyruoklė.

Ji atsigręžė kažką pasakyti misteriui Gauntui, bet išvydo duris uždarytas. Kortelė "UŽDARYTA" tabalavo tarp stiklo ir žaliuzių. Jis grįžo vidun, kol ji buvo nusigręžusi, taip tyliai, jog Polė net nepajuto.

Ji lėtai pasuko namo. Kai priėjo Meino gatvės galą, pro ją prašvilpė dar vienas policijos, tik jau valstijos, automobilis.

19

- Denfortai?

Mirtlė Kiton įžengė pro priekines duris į svetainę. Netvirtai laikydama kairėje rankoje fondiu puodą, ji traukė iš spynos Denforto paliktą raktą.

- Denfortai, jau grįžau!

Atsakymo ji neišgirdo, televizorius taip pat neveikė. Keista, jis taip veržėsi namo žiūrėti varžybų. Ji pagalvojo, ar tik vyras nebus išėjęs žiūrėti kur nors kitur, gal pas Garsonus, tačiau garažo vartai buvo nuleisti, o tai reiškia, kad mašina čia. Denfortas pasistengdavo niekur neiti pėsčias, jeigu tik galėdavo. Ypač ne į kalną, kuris buvo status.

- Denfortai? Kur tu?

Jokio atsakymo. Svetainėje apversta kėdė. Susiraukusi Mirtlė pastatė fondiu puodą ant stalo ir pakėlė kėdę. Galvoje it voratinklis prasklendė pirmos neramios mintys. Ji priėjo prie kabineto durų, rado jas uždarytas. Prieš imdama už rankenos, moteris priglaudė ausį ir pasiklausė. Jai pasirodė, jog girdi tylų jo kėdės girgždesį.

- Denfortai? Ar tu čia?

Atsakymo nesulaukė... bet lyg išgirdo tylų kostelėjimą. Nerimas virto siaubu. Denfortas pastaruoju metu buvo labai įsitempęs, - jis vienintelis Tarybos narys, kuris rimtai dirba, - o sveria daugiau negu rekomenduojama. O jeigu širdies smūgis? Kas, jeigu guli ant grindų? Kas, jeigu garsas, kurį ji tarėsi išgirdusi, yra ne kosulys, o mėginimas įkvėpti?

Malonus rytas, kurį praleido kartu, tokią mintį padarė visai įtikimą: iš pradžių mielas pakilimas, po to grėsmingas kritimas. Ji ištiesė ranką prie kabineto rankenos... bet atitraukusi susiėmė už kaklo. Reikėjo poros gerų pamokų išmokti, jog nepasibeldus nevalia veržtis į vyro kabinetą... niekas, niekas, niekas neįžengė į jo *sanctum sanctorum* nepakviestas.

Taip, bet jeigu jam širdies smūgis... ar... ar...

Ji prisiminė apverstą kėdę ir dar labiau nusigando.

Kas, jeigu jis grįžo namo ir užklupo vagį? Kas, jeigu tas plėšikas vožė jam per galvą, apsvaigino ir nutempė į kabinetą?

Ji pabarbeno krumpliais į duris.

- Denfortai? Ar viskas gerai?

Jokio atsako. Namie tylu, tiksi tik senutėlis laikrodis svečių kambaryje ir... taip, jokios abejonės: girkštelėjo kėdė vyro kabinete.

Jos ranka vėl nuslydo prie rankenos.

- Denfortai, ar tu...

Pirštų galiukai jau beveik palietė rankeną, kai ją pasiekė griausmingas Denforto balsas ir privertė aiktelėjus atšokti nuo durų.

- *Palik mane ramybėje! Ar gali palikti ramybėje, kvaila kale?*

Mirtlė sudejavo. Širdis spurdėjo krūtinėje. Nieko nuostabaus: vyro balse įniršis ir atvira neapykanta. Po ramaus ir malonaus kartu praleisto ryto jis nebūtų jos įskaudinęs labiau negu glostydamas skruostą skustuvu.

- Denfortai... pamaniau, kad tau kas atsitiko... - ji vos išgirdo savo balsą.

- Palik mane ramybėje! - dabar, sprendžiant iš balso, jis stovėjo už durų.

O Viešpatie, atrodo, kad jis išprotėjo. Ar gali būti? Kaip tai atsitiko? Kas nutiko po to, kai jis išleido mane pas Amandą?

Bet atsakyti į tuos klausimus niekas negalėjo. Liko tik skausmas. Tad Mirtlė užlipo į viršų, ištraukė iš siuvimo kambario spintos naują lėlę ir nuėjo į miegamąjį. Nusispyrusi batelius, ji su lėle atsigulė ant lovos.

Kažkur toli klykavo sirenos. Ji praleido jas pro ausis.

Kitonų miegamasis tokiu metu buvo labai gražus, nutviekstas ryškios spalio saulės. Mirtlė to nepastebėjo. Matė vien tamsą. Jautė tik kančią, gilią kančią, kurios negalėjo išgydyti net ta puiki lėlė. Kančia gniaužė gerklę ir kliudė kvėpuoti.

O, kokia ji buvo šįryt laiminga, kokia laiminga! Jis taip pat buvo laimingas. Mirtlė tuo neabejojo. O dabar viskas dar blogiau nei prieš tai. Daug blogiau.

Kas atsitiko?

Viešpatie, kas atsitiko ir kas dėl to kaltas?

Mirtlė apsikabino lėlę, pakėlė akis į lubas ir užsikūkčiojo, virpėdama visu kūnu.

Vienuoliktas skyrius

1

To be galo ilgo sekmadienio vakare, be ketvirčio dvylika, atsidarė Kenebek Volei ligoninės valstybinio skyriaus durys, ir išėjo šerifas Alanas Pengbornas. Ėjo lėtai, nuleidęs galvą. Linoleumu čiužėjo ligoninės šlepetėmis apautos kojos. Už jo nugaros buvo galima perskaityti lentelę:

MORGAS
PAŠALINIAMS EITI DRAUDŽIAMA

Koridoriaus gale sanitaras lėtai, tingiai blizgino mašinėle grindis. Alanas, eidamas jo link, nusitraukė nuo galvos ligoninės kepuraitę, pakėlė chalatą ir įsikišo ją į džinsų kišenę. Tylus blizgintuvo dūzgimas migdė. Augustos ligoninė buvo anaiptol ne ta vieta, kur jam norėjosi šiąnakt būti.

Sanitaras, jam prisiartinus, pakėlė galvą ir išjungė mašiną.

- Jūs nekaip atrodote, bičiuli, - pasveikino jis Alaną.

- Nieko nuostabaus. Gal turite cigaretę?

Sanitaras išsitraukė “Luckies” pakelį iš kišenės ant krūtinės ir iškratė vieną šerifui.

- Bet čia rūkyti draudžiama, - įspėjo jis. Po to linktelėjo galva morgo pusėn. - Daktaras Rajanas pasius.

Alanas linktelėjo.

- Kur?

Sanitaras pavedėjo iki kito koridoriaus ir parodė duris.

- Veda į skersgatvį prie ligoninės. Palikite privertą kuo nors, antraip teks eiti aplinkui. Degtukų turite?

Alanas nuėjo koridoriumi.

- Nešiojuosi žiebtuvėlį. Ačiū už dūmą.

- Girdėjau, šiandien buvo dvigubas atvejis, - įkandin šūktelėjo sanitaras.

- Taip, - neatsigręždamas patvirtino Alanas.

- Autopsijos klaikios, ar ne?

- Taip, - sutiko Alanas.

Už nugaros vėl suūžė mašinėlė. Klaikios, tai jau taip. Nitė Kob ir Vilma Jeržyk jau dvidešimt trečias ir ketvirtas atvejis per jo karjerą; skrodimai visi buvo klaikūs, bet šitie ypač.

Durys, kurias nurodė sanitaras, buvo užtrenkiamos. Alanas pasidairė, ką užkišti, bet neradęs nieko, nusivilko chalatą ir susuko. Ūžtelėjo šaltas, tačiau nepaprastai gaivus nakties oras po troškaus, spiritu padvisusio morgo ir skrodimų patalpos. Įgrūdęs į tarpdurį chalatą, Alanas išėjo laukan. Leido durims užsiverti, patikrino, ar neužsitrenks, ir pamiršo jas. Atsišliejo į sieną ties šviesos ruoželiu, sklindančiu pro durų tarpą, ir prisidegė cigaretę.

Nuo pirmo užsitraukimo apsisuko galva. Jis bando mesti rūkyti jau dvejus metus, beveik pavykdavo, ir staiga vėl kas nors. Tuo ir žavus tas policininko darbas, kad neleidžia nuobodžiauti.

Šerifas žvelgė į žvaigždes, kurios paprastai nuramindavo, bet įžiūrėjo mažai: jas nustelbė ryškios ligoninės lempos. Atskyrė Didžiuosius Grįžulo ratus, Šienpjovį ir blankų rausvą taškelį - veikiausiai Marsą.

Marsas, mąstė jis. Būtent. *Tai neabejotinai jis. Marso kariai nusileido vidurdienį į Kasl Roką ir susitiko Nitę su ta kale Jeržyk. Kariūnai sumušė jas ir pasėjo neapykantą. Tik taip galima viską paaiškinti.*

Jis pagalvojo, ar nenuėjus pas Henrį Rajaną, Meino valstijos vyriausiąjį medicinos ekspertą, ir nepareiškus: *Tai ateivių intervencijos atvejis, byla nutraukiama.* Vargu ar Rajanas nustebtų. Ši diena ir jam buvo labai ilga.

Alanas giliai užsitraukė cigaretę. Dūmas buvo pasakiškas, tai kas, kad svaigsta galva; jis pagaliau aiškiai suprato, kodėl rūkymas uždraustas visose viešose vietose Amerikos ligoninėse. Džonas Kalvinas buvo velniškai teisus: niekas, kas priverčia šitaip pasijusti, negali būti sveika. Tačiau dabar leiskit man pasimėgauti nikotinu, bose - man taip gera.

Galvon toptelėjo padrika mintis, kaip būtų gera nusipirkti visą bloką šitų pačių "Luckies", atplėšti abu galus ir uždegti lietlempe. Pagalvojo, kad gera būtų prisilakti. Aišku, laikas labai netinkamas. Dar viena nepajudinama gyvenimo tiesa: *Kai tau mirtinai reikia prisigerti, niekada negali sau šito leisti.* Alanas nutarė, jog veikiausiai tik alkoholikai pirmiausiai paiso savo prioritetų.

Pieštuko storio šviesos pluoštelis pastorėjo. Alanas apsidairė ir pamatė Norisą Ridžviką. Norisas išėjo ir atsirėmė į sieną greta šerifo. Jis vis dar buvo su žalia kepuraite, dabar pakrypusia ant šono, o raišteliai karojo ant jo chalato nugaros. Veido spalva nesiskyrė nuo chalato.

- Jėzau, Alanai.

- Pirmą kartą matai lavonus, tiesa?

- Ne, dalyvavau autopsijoje Šiauriniame Vindame. Užtroškusio dūmais atvejis. Bet čia... Jėzau, Alanai.

- Taip, - sutiko Pengbornas ir įtraukė dūmų. - Jėzau.

- Gal turi cigaretę?

- Ne, atleisk. Iškaulijau šitą iš sanitaro, - jis smalsiai dirstelėjo į savo padėjėją. - Nežinojau, kad rūkai, Norisai.

- Nerūkau. Nutariau pradėti.

Alanas susijuokė.

- Viešpatie, negaliu sulaukti, kai rytoj eisiu žvejoti. Ar laisvų dienų tokiais atvejais nebūna?

Alanas pamąstęs papurtė galvą. Tai vis dėlto ne Marso kariai; viskas daug paprasčiau. Iš dalies kaip tik todėl viskas taip klaiku. Jis nematė priežasties atšaukti Noriso laisvadienius.

- Tai puiku, - tarė Norisas, paskui pridūrė: - Bet aš ateisiu, jeigu tau reikės, Alanai. Jokių problemų.

- Neprireiks, Norisai, - pasakė tas. - Susisiekiau su Džonu ir Klatu. Klatas nuvažiavo su vaikinais iš kriminalinės tarnybos pasišnekėti su Pitu Jeržyku, o Džonas su komanda - patikrinti Nitės pusę. Su jais palaikome ryšį. Viskas aišku. Šlykštu, bet aišku.

Taip ir buvo... tačiau tai vis vien kėlė nerimą. Giliai širdyje buvo labai neramu.

- Na, tai kas atsitiko? Suprantu, kad ta bjaurybė Jeržyk seniai prašėsi, kad kas nors ją paauklėtų. Laukiau, kad kas nors įtaisys jai "mėlynę" ar sulaužys ranką. Bet ne šito... Negi tai atvejis, kai pataikai ne ant to žmogaus?

- Manau, jog tai visai įmanoma, - atsakė Alanas. - Kasl Roke Vilma negalėjo išsirinkti blogesnio žmogaus vaidams.

- Vaidams?

- Polė pavasarį padovanojo Nitei šuniuką. Iš pradžių jis palodavo. Vilma baisiai dėl to širdo.

- Tikrai? Nepamenu, kad būčiau matęs skundą.

- Ji tik kartą oficialiai skundėsi. Aš skundą priėmiau. Polė prašė to. Ji jautėsi atsakinga, nes juk ji tą šuniuką padovanojo. Nitė pasakė, kad laiko jį namuose, kiek gali, to man užteko. Šuo daugiau nebelojo, bet Vilma, matyt, ir toliau kabinėjosi prie Nitės. Anot Polės, Nitė pereidavo į kitą gatvės pusę, pamačiusi ateinančią Vilmą, net jei toji buvo už dviejų kvartalų. Nitė iš paskutiniųjų vengė pakliūti jai į akis. Bet galiausiai jos kantrybė trūko. Kai Pi-

to ir Vilmos Jeržykų nebuvo namie, ji nuėjo į jų namus, pamatė kieme džiūstančius skalbinius ir išterliojo juos purvu iš sodo.

Norisas švilptelėjo.

- Ar gavome skundą dėl to, Alanai?

Šerifas papurtė galvą.

- Iki šios popietės viskas liko tarp damų.

- O kaip Pitas Jeržykas?

- Pažįsti Pitą?

- Na... - Norisas nutilo. Pagalvojo apie jį. Pagalvojo apie Vilmą. Pabandė įsivaizduoti juos drauge. Lėtai linktelėjęs galva tarė: - Jis bijojo, kad Vilma nesuėstų jo gyvo, jeigu mėgins įsikišti ir vaizduoti teisėją... todėl jis liko nuošaly. Teisingai?

- Kažkas panašaus. Jis net galėjo pakreipti įvykius, šiek tiek pakreipti. Klatas perdavė, kad Pitas kriminalistams prisipažino, jog Vilma norėjo eiti pas Nitę, kai tik pamatė savo paklodes. Ji buvo pasirengusi sukelti vėją. Veikiausiai paskambino jai ir pažadėjo nuimti galvą.

Norisas linktelėjo. Tarp Vilmos ir Nitės skrodimų jis paskambino Kasl Roko dispečerei ir paprašė abiejų moterų bylų. Nitės byla buvo plona: vienas punktas - nužudė savo vyrą. Ir viskas. Jokių skundų nei prieš tai, nei po to, įskaitant paskutinius kelerius metus, kuriuos ji gyveno Kasl Roke. Vilma buvo visai kitos veislės. Ji nieko nebuvo nužudžiusi, bet jos byloje buvo galybė skundų (rašytų tiek jos, tiek dėl jos) nuo pat Kasl Roko mokyklos laikų, kai ji smogė pavaduojančiai mokytojai į akį už tai, kad paliko ją po pamokų. Du kartus sunerimusios moterys, kurios per nelaimę pakliuvo į juoduosius Vilmos sąrašus, prašė policijos apsaugos. Vilma tris kartus buvo kaltinama įžeidimu. Kaltinimai vėliau buvo atmesti, bet ir taip aišku, kad niekas savo noru neims kabinėtis prie Vilmos Jeržyk.

- Jos buvo prasti vaistai viena kitai, - burbtelėjo Norisas.

- Nuodai.

- Tai vyras atkalbėjo ją eiti pas Nitę pirmą kartą, kai ji susiruošė?

- Žinojo būdą, geresnį už atkalbinėjimą. Jis papasakojo Klatui įmetęs dvi ksanakso tabletes į arbatą, jos truputį nuleido garo. Tiesą sakant, Jeržykas manė, jog viskas baigta.

- Ar tiki juo, Alanai?

- Taip, kiek galiu tikėti nesikalbėjęs su žmogumi akis į akį.

- Ko jis įdėjo į arbatą? Tai narkotikai?

- Raminantys. Jeržykas prisipažino kriminalistams, jog porą kartų prieš tai juos išbandė, kai žmona užsiplieksdavo, ir veikė puikiai. Tikėjosi, jog ir tą kartą padės.

- Bet nepadėjo.

- Manau, iš pradžių padėjo. Bent jau Vilma neišlėkė perkąsti Nitei kaklo tą patį vakarą. Tačiau neabejoju, kad ji ir toliau kabinėjosi prie Nitės; tą ji praktikavo nuo tada, kai kilo nesusipratimas dėl šuns. Skambinėjo. Pravažiuodavo pro namą ir panašiai. O Nitės oda buvo labai plona. Džonas Lapointas su vyrukais buvo apie septintą užėję pas Polę. Polė tvirtina, kad Nitė tikrai kažko nerimavo. Nitė ją aplankė šį rytą, bet tuomet Polė negalėjo suprasti, - Alanas atsiduso. - Manau, jog ji gailisi, kad neįsiklausė atidžiau.

- Kaip Polė šią žinią sutiko, Alanai?

- Atrodo, normaliai, - jis šnekėjosi su ja du kartus: vieną iš namo netoli nusikaltimo vietos, kitą - iš ligoninės, kai atvažiavo Norisas. Jos balsas buvo ramus, ji tvardėsi, bet po ramiu paviršiumi jautė ašaras ir sutrikimą. Jis labai nenustebo, kai paskambinęs pirmą kartą išgirdo, jog Polė daug ką žino; naujienos, ypač blogos, mažuose miesteliuose sklinda labai greitai.

- Kas sukėlė tą sprogimą?

Alanas pasižiūrėjo į Norisą nustebęs, po to prisiminė, jog jis dar nežino. Šerifas tarp skrodimų išklausė bemaž pilną Lapointo raportą, kai Norisas kitu telefonu kalbėjosi su Šeila Brigham ir sudarinėjo abiejų moterų skundų sąrašus.

- Kažkuri iš jų sumanė pagreitinti įvykius, - atsakė jis. - Spėju, kad Vilma, bet įvykių vaizdas vis dar miglotas. Matyt, Vilma nuėjo pas Nitę tuo metu, kai ji svečiavosi Polės namuose. Nitė veikiausiai paliko neužrakintas, ar net neuždarytas duris, o vėjas jas atplėšė, - žinai, kaip šiandien vėjuota.

- Taip.

- Todėl viskas galėjo prasidėti nuo sukiojimosi apie namus, kad neduotų Nitei ramybės. Po to Vilma pamato atviras duris ir apsigalvoja. Gal buvo ir kiek kitaip, bet man atrodo įtikinama.

Žodžiai dar nespėjo išeiti iš jo burnos, o Alanas jau žinojo, kad tai melas. Jam tai *neatrodė* įtikinama, štai kur bėda. *Turėjo* būti, jis *norėjo*, kad taip būtų, bet nebuvo. Mintis, kad abejoja versijos įtikinamumu *be priežasties*, neturėdamas už ko užsikabinti, jį nervino. Jis galėjo tik nusistebėti Nitės neatsargumu, kad pamiršo ne tik užrakinti, bet ir gerai uždaryti duris, nors, sprendžiant iš visko, paranojiškai bijojo Vilmos Jeržyk... Bet to įtarimams nepakako. Nepakako, nes Nitės protelis nebuvo gerai suderintas, ir prielaidų, ką toks žmogus darytų, o ko ne, daryti negalima. Bet...

- Ką padarė Vilma? - pasiteiravo Norisas. - Sujaukė namą?

- Nužudė Nitės šunį.

- Ką?

- Kaip girdėjai.

- Jėzau! Kokia niekšė!

- Na, nieko naujo, ar ne?

- Taip, bet vis tiek...

Štai vėl. Jau iš Noriso Ridžviko, kuriuo galima pasitikėti, nors per tiek metų daugelyje jo raportų derėjo pažymėti: *Taip, bet vis tiek.*

- Nužudė šveicarišku armijos peiliuku. Tiksliau, kamščiatraukiu, pamovusi ant jo raštelį, jog tai kerštas už sudirbtas paklodes. Todėl Nitė nuėjo pas Vilmą su akmenimis. Kiekvieną suvyniojo į raštelį ir užmovė gumeles. Raštelyje sakoma, kad tai paskutinis įspėjimas Vilmai. Ji išdaužė visus pirmo aukšto Jeržykų langus.

- Motina švenčiausia, - burbtelėjo Norisas ne be susižavėjimo.

- Jeržykai išvažiavo į vienuoliktos valandos mišias maždaug po dešimt trisdešimt. Po pamaldų priešpiečiavo pas Pulaskius. Pitas Jeržykas liko žiūrėti rungtynių su Džeiku Pulaskiu, todėl niekaip negalėjo atvėsinti Vilmos šį kartą.

- Ar jos susitiko ties tuo kampu atsitiktinai? - paklausė Norisas.

- Vargu. Manau, Vilma grįžo namo, pamatė, kas padaryta, ir paskambino Nitei.

- Kitaip tariant, iškvietė į dvikovą?

- Būtent.

Ridžvikas švilptelėjo, po to valandėlę stovėjo tylėdamas, sunėręs už nugaros rankas ir žvelgdamas į tamsą.

- Alanai, kodėl mes turime dalyvauti tuose prakeiktuose skrodimuose, a? - galiausiai paklausė jis.

- Pagal protokolą berods, - atsakė Alanas, bet tai buvo ne viskas... bent jau jam. Jeigu byla sukrečia ar sukelia įtarimų (o ši ir sukrėtė, ir sukėlė įtarimų), skrodimai gali išjudinti smegenis ir įjungti pavarą. Gali pamatyti kabliuką kepurei pasikabinti.

- Ką gi, tuomet metas apygardai nusisamdyti protokolo tarnautoją, - burbtelėjo Norisas, prajuokindamas šerifą.

Bet širdyje jis nesijuokė, nes tai kelioms dienoms sukrėtė Polę. Kažkas šitoje byloje buvo negerai. Iš pažiūros lyg ir viskas aišku, bet gilumoje, kur gyveno (ir kartais slėpėsi) intuicija, realiau atrodė kariai iš Marso. Bent jau Alanui.

Liaukis, gerai? Tu ką tik viską išklojai Norisui, nuo A iki Z, per tą laiką nespėjai cigaretės surūkyti!

Taip, išklojo. Bet tai dar ne viskas. Argi dvi moterys, net jei viena kuoktelėjusi, o kita ragana, susitikusios gatvės sankryžoje dėl tokių niekų supjausto viena kitą į gabalėlius kaip narkomanai?

Alanas atsakymo nežinojo. O kadangi nežinojo, spragtelėjo nuorūką ir vėl ėmė narstyti iš naujo.

2

Alanui viskas prasidėjo nuo Endžio Klaterbako skambučio. Alanas buvo ką tik išjungęs televizorių ("Patriotai" prakišinėjo vienu įvarčiu) ir rengėsi švarką, kai suskambo telefonas. Alanas ketino nueiti į "Reikalingus daiktus" ir susitikti su misteriu Gauntu. Gali būti, spėjo Alanas, jog tenai susitiks Polę. Klato skambutis viską apvertė aukštyn kojom.

Edis Vobertonas, pranešė Klatas, kabojo ant telefono, kai jis, Klatas, grįžo po priešpiečių. Kažkas vyksta "medinėje" miesto dalyje. Lyg ir moterys pešasi. Būtų gerai, pasakė Edis, jeigu Klatas praneštų apie tai šerifui.

- Kokių perkūnų tada Edis Vobertonas sėdi prie šerifo telefono? - susierzino Alanas.

- Regis, dispečerinė tuščia, tai jis pagalvojo...

- Jis gerai žino procedūrą: kai dispečerinėje nieko nėra, tegu atsakinėja pats velnias.

- Nežinau, kodėl jis pakėlė ragelį, - atsakė Klatas, atvirai nekantraudamas, - bet ne tai svarbiausia. Antras skambutis iš vietos pasiekė mus prieš keturias minutes, kai kalbėjausi su Edžiu. Skambino kažkokia senutė. Vardo neužsirašiau: arba ji neįstengė jo išlementi, arba nenorėjo. Šiaip ar taip, ji teigia, kad Fordo ir Vilou gatvių kampe įvyko rimtos kautynės. Tarp dviejų moterų. Ji teigia, kad su peiliais ir abi vis dar tenai.

- Vis dar mušasi?

- Ne... guli, abi. Mūšis baigėsi.

- Gerai, - Alano smegenų smagračiai ėmė suktis greičiau kaip įsibėgėjantis ekspresas. - Ar užregistravai skambutį, Klatai?
- Žinoma.
- Gerai. Sitonas budi šiandien, ar ne? Nedelsdamas siųsk jį tenai.
- Jau išsiunčiau.
- Telaimina tave Dievas. Dabar skambink valstijos policijai.
- Nori kriminalistų?
- Kol kas ne. Dabar tik įspėk juos apie situaciją. Susitiksim tenai, Klatai.

Nuvykęs į įvykio vietą ir pamatęs vaizdą, Alanas racija susisiekė su valstijos policija ir paprašė tuojau pat atsiųsti kriminalinį padalinį... du, jeigu gali sau leisti. Kol jie pasirodė, Klatas ir Sitonas Tomasas stovėjo priešais išskėstomis rankomis tysančias moteris ir prašė žmonių grįžti į savo namus. Atvažiavo Norisas, pasižiūrėjo, išsitraukė iš patrulinio automobilio bagažinės ritinį geltonos juostos: NUSIKALTIMO VIETA EITI DRAUDŽIAMA. Ant ritinio buvo storas dulkių sluoksnis; Norisas vėliau prisipažino Alanui, jog nesitikėjo, kad nuo senumo juosta nebus sulipusi.

Sulipusi ji nebuvo. Ridžvikas apsuko ją apie ąžuolų kamienus, atitverdamas trikampį apie dvi moteris, kurios tarsi mylėjosi prie "Stop" ženklo. Žiopliai nesiskirstė namo, tik pasitraukė į savo kiemus. Jų buvo apie pusšimtis, minia augo, nes mačiusieji skambino kaimynams, o tie skubėjo pasižiūrėti. Endis Klaterbakas ir Sitonas Tomasas buvo taip susinervinę, kad bet kada galėjo išsitraukti savo "muškietas" ir paleisti įspėjamuosius šūvius. Alanui buvo jų gaila.

Meine žmogžudystes tiria kriminalinio tyrimo skyrius, ir smulkioms žuvelėms (tai yra jiems visiems) baisiausias laikas yra nuo lavono suradimo iki KTS pasirodymo. Vietinė policija ir raitoji valstijos policija puikiai žino, jog kaip tik tada dažniausiai pertraukiama vadinamoji įrodymų grandinė. Jie taip pat žinojo, jog tai, ką jie dabar daro, pirmadienio rytą bus aršiai išnarstyta advokatūros, kuriai atrodo, kad smulkios žuvelės, kaimo berneliai yra tik gauja šerifo padėjėjų mėsingomis rankomis ir nerangiais pirštais.

O tylūs būreliai žmonių, stovinčių ant vejų kitoje gatvės pusėje, atrodė šiurpiai. Alanui jie priminė piktus zombius iš "Negyvėlių aušros."

Išsitraukęs iš po savo automobilio sėdynės ruporą, jis pasakė norįs, kad visi tučtuojau grįžtų į savo namus. Jie pakluso. Po to Alanas mintyse dar kartą perkratė protokolą ir susisiekė su dispečere. Tas pareigas tuo metu ėjo Sandra Makmilan. Ji ne tokia patikima kaip Šeila Brigham, bet nepasirinksi... Alanas vylėsi, jog išgirdusi, kas nutiko, Šeila netrukus ateis į dispečerinę. Jei ne iš pareigos jausmo, tai iš smalsumo.

Alanas liepė Sendžiui susisiekti su Rėjum van Alenu. Rėjus buvo Kaslo apygardos medicinos ekspertas ir patologoanatomas, ir Alanas norėjo, kad pasirodžius kriminalistams jis būtų, jei įmanoma.

- Rodžeris, šerife, - reikšmingu tonu pranešė Sendis. - Vieta išvalyta.

Alanas nuėjo pas savo pareigūnus į įvykio vietą.

- Kuris iš jūsų patikrino, kad moterys negyvos?

Klatas ir Sitas Tomasas neramiai susižvalgė, Alanui širdis nusirito į užkulnis. Masalas pirmadienio ryto maitvanagiams... o gal ir ne. Kriminalistų dar nėra, nors sirenos jau artėja. Alanas pralindo pro juostą ir ant pirštų

galiukų kaip vaikas, bandantis pasprukti iš namų uždraustu metu, nustypčiojo prie ženklo stulpo.

Kraujas telkšojo daugiausia tarp moterų lavonų ir lapų prikritusiame lietaus latake, tačiau dideliu ratu vieta buvo nutaškyta kraujo lašiukais. Alanas priklaupė priešais tą ratą, ištiesė ranką ir įsitikino, kad gali pasiekti lavonus - jis neabejojo, kad tai jau lavonai, - pasilenkęs.

Šerifas atsigręžė į Sitą, Norisą ir Klatą. Vyrai stovėjo krūvelėje, išpūtę akis.

- Fotografuokite mane, - pasakė Pengbornas.

Klatas ir Sitonas spoksojo, it išgirdę įsakymą čiukčių kalba, o Norisas nuskuodė į automobilį ir pasikuitęs tenai grįžo su "Polaroidu", kuriuo darydavo nusikaltimo vietos nuotraukas. Fondus skirstančios tarybos posėdyje Alanas ketino užsiprašyti bent naują fotoaparatą, bet dabar tas posėdis atrodė visiškai nesvarbus.

Norisas priėjo, nusitaikė ir nuspaudė mygtuką. Mechanizmas suūžė.

- Geriau padaryk dar vieną atsargos dėlei, - pasakė Alanas. - Nufotografuok ir kūnus. Neleisiu tiems tipams aiškinti, kad nutraukėme įrodymų grandinę. Tegu aš prasmegsiu, - šerifas pajuto, kad balsas skamba šiek tiek irzliai, bet nieko negalėjo pakeisti.

Norisas padarė dar vieną nuotrauką, užfiksuodamas Alano poziciją už įrodymų lauko ir kūnų padėtį prie "Stop" ženklo. Po to Alanas atsargiai pasilenkė į priekį ir prispaudė prie kruvino, ant viršaus gulinčios moters kaklo pirštus. Aišku, pulso nebuvo, bet paliesta galva nusviro nuo ženklo koto ir pasisuko. Alanas iškart pažino Nitę ir tuoj pagalvojo apie Polę.

Viešpatie, atsiduso jis. Paskui prisivertė patikrinti Vilmos pulsą, nors jos kiauše styrojo kirvelis mėsai kapoti. Jos kakta ir skruostai buvo nusėti mažais kraujo lašiukais. Jie priminė pagonišką tatuiruotę.

Po kurio laiko Alanas atsistojo ir priėjo prie savo vyrų už juostos. Jis niekaip negalėjo liautis galvojęs apie Polę, nors žinojo, kad tai negerai. Reikia mesti ją iš galvos, antraip jis ką nors sugadins. Jis pasvarstė, ar kuris nors iš žioplių jau pažino Nitę. Jeigu taip, ji sužinos ne iš jo. Alanas labai bijojo, kad ji pati neateitų pasižiūrėti.

Negalima galvoti apie tai dabar, tvardė jis save. *Tavo rankose - dviguba žmogžudystė, sprendžiant iš pirmo žvilgsnio.*

- Išsitrauk knygutę, - liepė jis Norisui. - Būsi sekretorius.

- Jėzau, Alanai, juk žinai, kaip lėtai aš rašau.

- Tu tik rašyk.

Ridžvikas padavė "Polaroidą" Klatui, išsitraukė iš užpakalinės kišenės užrašų knygutę. Kelių eismo pažeidimų kvitų knygelė su antspaudais apačioje iškrito kartu. Norisas pasilenkė, pakėlė ir abejingai susikišo atgal.

- Noriu, kad pažymėtum, jog viršutinės moters, pavadinsime ją Auka 1, galva rėmėsi į stulpą. Aš netyčia nustūmiau ją, tikrindamas pulsą.

Kaip lengva pereiti į policijos kalbą, toptelėjo Pengbornui, *kur mašinos tampa transporto priemonėmis, vagys - nusikaltėliais, o negyvi miestelėnai - atpažintomis aukomis. Policijos kalba, tas nuostabus stiklo barjeras.*

Pasisukęs į Klatą, jis paprašė padaryti antros lavonų padėties nuotrauką. Jis jautėsi labai laimingas, kad Norisas užfiksavo tikrąją, prieš paliečiant moteris.

Klatas padarė nuotrauką.

Alanas vėl pasisuko į Norisą.

- Parašyk, kad pasisukus Pirmosios Aukos galvai galėjau identifikuoti ją kaip Neticiją Kob.

Sitonas švilptelėjo.

- Nori pasakyti, kad tai Nitė?

- Taip. Noriu.

Norisas pažymėjo bloknotėlyje tą informaciją. Po to pasiteiravo:

- Ką dabar darysime, Alanai?

- Lauksime kriminalistų dalinio ir bandysim vaidinti gyvus, kai jie pasirodys, - atsakė Alanas.

Kriminalistai atvažiavo dviem automobiliais po nepilnų trijų minučių, jiems įkandin - Rėjus van Alenas kretančiu "Subaru Bratu". Dar po penkių minučių pasirodė antra valstijos policijos grupė mėlynu furgonu. Visi pareigūnai užsirūkė cigarus. Alanas to tikėjosi. Kūnai švieži, guli lauke, bet ritualo pakeisti negalima.

Prasidėjo nemalonus darbas, policininkų žargonu vadinamas "vietos saugojimu". Jis tęsėsi iki tamsos. Alanas prieš tai keletą sykių dirbo su Henriu Peitonu, Oksfordo nuovados galva (taigi ir šios bylos bei kriminalistų vadu). Jis nepastebėjo nė šešėlio vaizduotės jame. Henris buvo darbštuolis, mąstantis, skrupulingas darbštuolis. Kai bylą perėmė Henris, Alanas jautė galįs atsitraukti ir paskambinti Polei.

Kai grįžo, aukų rankos buvo apmautos maišeliais. Vilma Jeržyk buvo be vieno bato, todėl ta pati procedūra buvo atlikta ir jos pėdai. Identifikavimo komanda padarė kone tris šimtus nuotraukų. Per tą laiką pasirodė daugiau valstijos policijos. Kažkas laikė minią, kuri vėl bandė prisislinkti arčiau, kiti nukreipinėjo žmones iš televizijos į municipalitetą. Policijos dailininkai skubiai apmetė nusikaltimo vietos eskizą.

Galiausiai buvo pasirūpinta pačiais kūnais, bet prieš tai atlikta paskutinė procedūra. Peitonas padavė Alanui vienkartinių chirurginių pirštinių porą bei celofaninį maišelį.

- Kirvelį ar peilį?

- Paimsiu kirvelį, - atsakė šerifas. Bjauriau: kirvukas aptekėjęs Vilmos Jeržyk smegenimis, bet liesti Nitės Alanas nenorėjo. Jam ji patiko.

Kai žmogžudystės įrankiai buvo ištraukti, sukišti į maišelius ir išsiųsti į Augustą, abi kriminalistų komandos pradėjo šniukštinėti vietą apie lavonus, kurie tebegulėjo amžiams apsikabinę tirštėjančiame it emalė klane. Po to Rėjui van Alenui buvo leista pernešti kūnus į medicinos pagalbos automobilį. Scena buvo nutvieksta ilgosiomis patrulinių policijos automobilių šviesomis, ir sanitarams pirmiausia teko atskirti Vilmą su Nite.

Visą tai it mediniai stabai stebėjo Kasl Roko išrinktieji.

Henris Peitonas prisijungė prie Alano baigiantis rafinuotam baletui, pavadinimu "Tyrimas nusikaltimo vietoje".

- Pasiutiškai šlykštus būdas praleisti sekmadienio popietę, - tarė jis.

Alanas linktelėjo.

- Apgailestauju, kad tau teko tokia dalia. Nepasisekė.

Alanas vėl linktelėjo.

- Tačiau nemanau, kad kas nors tave dėl to tampys. Gerai, kad turi bent vieną pirminės kūnų pozos nuotrauką, - jis žvilgtelėjo Noriso, kalbančio su

Klatu ir neseniai pasirodžiusiu Lapointu link. - Tau pasisekė, kad tas vaikis neuždengė pirštu objektyvo.

- O, Norisas šaunuolis.

- Kaip ir K.E. Dželis... savo vietoje. Apskritai viskas atrodo gana paprasta.

Šerifas sutiko. Tai ir blogiausia; jis suprato tai daug anksčiau, negu Norisas baigė jų priverstinę kelionę skersgatvyje už Kenebek Volei ligoninės. Viskas per daug paprasta, galbūt.

- Dalyvausi pjaustymo vakarėlyje? - pasiteiravo Henris.

- Taip. Ar skrodimą atliks Rajanas?

- Kiek suprantu, taip.

- Pamaniau, kad pasiimsiu su savimi Norisą. Kūnai pirmiausia keliaus į Oksfordą?

- Aha. Ten mes juos įregistruojame.

- Jeigu dabar su Norisu išvažiuotume, galėtume pasiekti Augustą prieš tai, kai juos atveš.

Henris Peitonas linktelėjo.

- Kodėl gi ne? Manau, čia užrišta.

- Norėčiau pasiųsti po savo vyrą su kiekviena kriminalistų komanda. Kaip stebėtojus. Problemų nebus?

Peitonas pasvarstė.

- Ne-a... o kas saugos taiką? Senasis Sitonas Tomasas?

Alanas staiga pajuto plykstelint kažką, ką per maža pavadinti susijaudinimu. Diena buvo ilga, jis girdėjo, kaip Henris išsijuosęs maišo jo padėjėjus su žemėmis... tačiau jam reikėjo neprarasti Henrio malonės, kad galėtų dalyvauti byloje, kuri techniškai priklauso valstijos policijai, todėl prikando liežuvį.

- Nagi, Henri. Sekmadienio vakaras. Net "Įkaušęs tigras" uždarytas.

- Kodėl tau taip knieti šito nepaleisti, Alanai? Čia kas nors ne taip? Suprantu, kad tarp moterų vešėjo nesantaika, o ta, ant viršaus, jau nukneksino kažką. Bent jau savo vyrą.

Alanas pamąstė.

- Ne, nieko tokio. Bent jau ką aš žinau. Tik...

- Tau niekaip netelpa galvoje?

- Kažkas panašaus.

- Gerai. Sutinku, kol tavo vyrai supras, jog jie ten atėjo tik pasiklausyti, ne daugiau.

Alanas šyptelėjo. Jis pagalvojo, ar nepasakius Peitonui, jog jeigu jis paprašytų Klato ir Džono Lapointo ko nors paklausinėti, jie veikiausiai mautų į kitą pusę, bet apsigalvojo.

- Jie tylės kaip vandens į burnas prisisėmę, - tarė jis. - Pažadu.

3

Ir štai jie čia, jis ir Norisas Ridžvikas, po ilgiausio sekmadienio jo atmintyje. Bet diena turėjo vieną ypatybę, bendrą su Nitės ir Vilmos gyvenimu: ji baigėsi.

- Ar ketini užsisakyti kambarį motelyje? - nedrąsiai paklausė Norisas. Alanui nereikėjo būti minčių skaitytoju, kad suprastų, apie ką jis mąsto: žūklės rytoj nebus.

- Ne, po šimts, - Alanas pasilenkė ir pakėlė chalatą, kuriuo buvo privėręs duris. - Pasipustykim padus.

- Gera mintis, - sutiko Norisas, pirmą kartą pralinksmėjęs po susitikimo nusikaltimo vietoje. Po penkių minučių jie lėkė Kasl Roko link 43-iuoju greitkeliu, gręždami automobilio žibintais skyles tamsoje. Jie sugrįžo trečią nakties, jau pirmadienį.

4

Alanas sustojo prie municipaliteto pastato ir išlipo iš patrulinės. Jo šeimyninis automobilis buvo paliktas prie senutėlio Noriso "Folksvageno Vabalo" aikštelės pakraštyje.

- Važiuosi tiesiai namo? - paklausė jis Ridžviko.

Norisas droviai nusišypsojo ir nuleido akis.

- Kai tik nusimesiu uniformą.

- Norisai, kiek kartų aš tau sakiau, kad nesinaudotum tualetu kaip persirengimo būdele?

- Na, Alanai... juk aš ne visuomet ten persirenginėju, - tačiau abu žinojo, jog yra priešingai.

Šerifas atsiduso.

- Tiek jau to, šiandien tau buvo velniškai ilga diena. Atsiprašau.

Norisas truktelėjo pečiais.

- Tai žmogžudystė. Ne kasdien pasitaiko. O kai pasitaiko, visi laikosi išvien.

- Pasakyk Sendei arba Šeilai, kad įrašytų tave į viršvalandininkų sąrašą, jeigu dar rasi.

- Ir duok Patrankai progą dar pasiusti? - su kartėliu nusijuokė Norisas. - Ačiū, apseisiu. Jis užsisėdo ant manęs, Alanai.

- Ar jis karia ant tavęs šunis? - šerifas kelias dienas buvo visai pamiršęs Miesto tarybos pirmininką.

- Ne, bet baisiai piktai nudelbia sutikęs gatvėje. Jeigu žvilgsnis galėtų žudyti, gulėčiau negyvas kaip Vilma ar Nitė.

- Aš pats tau išrašysiu viršvalandžius rytoj rytą.

- Jeigu tavo vardu, sutinku, - pasakė Norisas, sukdamas prie durų su užrašu "Tarnybinis įėjimas." - Labanakt, Alanai.

- Geros žūklės.

Norisas kaipmat nušvito.

- Dėkui. Būtum matęs, kokią meškerę nusipirkau naujoje parduotuvėje - pasaka!

Alanas šyptelėjo.

- Tikiu. Vis žadu pas jį apsilankyti; tas vaikinas turi kiekvienam ką nors tokio, kodėl neturėtų man?

- Žinoma! - sutiko Norisas. - Pas jį tikrai yra visokių daiktų. Nustebsi.

- Labanakt, Norisai. Ir dar kartą ačiū.

- Nėra už ką, - bet Norisas akivaizdžiai buvo patenkintas.

Alanas įsėdo į savo automobilį, išvažiavo atbulas iš aikštelės ir įsuko į Meino gatvę. Jis tikrino pastatus abiejose gatvės pusėse automatiškai, net to nejausdamas... tačiau vis tiek įsidėmėdamaş informaciją. Jis pastebėjo, kad virš "Reikalingų daiktų" parduotuvės dega šviesa. Mažo miestelio gyventojams buvo gana vėlu nemiegoti. Jis pasvarstė, ar tik misterio Lilendo nekamuoja nemiga, ir priminė sau, kad reikia apsilankyti, bet tai padarys ne anksčiau, negu bus sutvarkytas Nitės ir Vilmos reikalas.

Šerifas pasiekė Meino ir Lorelio gatvių sankryžą, parodė posūkį į kairę, bet išvažiavęs į sankryžą pasuko dešinėn. Velniop tuos namus. Tai šalta ir tuščia vieta, kai vienintelis sūnus nakvoja Keip Kode pas draugą. Jo name per daug uždarytų durų, už kurių tūno prisiminimai. Kitame miesto gale yra gyva moteris, kuriai dabar gali labai reikėti draugijos. Gal net taip smarkiai, kaip šitam gyvam vyrui reikia jos.

Po penkių minučių Alanas užgesino žibintus ir tyliai įriedėjo į Polės kiemą. Durys bus užrakintos, bet jis žino, po kuriuo prieangio laipteliu ieškoti rakto.

5

- Ką tu čia veiki, Sende? - paklausė Norisas, atsileisdamas kaklaryšį.

Sandra Makmilan, išblukusi blondinė, dirbanti dalį dienos dispečere jau beveik dvidešimt metų, vilkosi paltą. Ji atrodė baisiai nuvargusi.

- Šeila turėjo bilietus į Bilo Kosbio šou Portlende, - atsakė ji Norisui. - Norėjo likti, bet priverčiau važiuoti: praktiškai išgrūdau pro duris. Argi dažnai Bilas Kosbis lankosi Meine?

Ar dažnai dvi moterys nutaria sukapoti viena kitą į gabalus dėl šunėko, kuris veikiausiai paimtas iš Kaslo gyvūnų prieglaudos? pagalvojo Norisas... bet nieko nepasakė.

- Sakyčiau, nedažnai.

- Beveik niekada, - giliai atsiduso Sendė. - Tačiau pasakysiu tau paslaptį: dabar, kai viskas baigta, aš beveik gailiuosi, jog nesutikau, kai Šeila siūlėsi pasilikti. Šita naktis buvo tokia *beprotiška*; manau, kiekviena televizijos stotis skambino mažiausiai po devynis kartus, o iki vienuoliktos vakaro ši vieta priminė parduotuvę per kalėdinį prekių išpardavimą.

- Gerai, keliauk namo. Leidžiu. Ar įjungei "Benkartą"?

"Benkartas" buvo aparatas, perjungiantis skambučius į Alano namus, kai kontoroje nėra dispečerės. Jeigu po keturių signalų ragelio nepakeldavo Alanas, "Benkartas" įsijungdavo ir pranešdavo skambinančiajam, kad skambintų į Oksfordo policiją. Šita sistema netiktų dideliam miestui, bet Kaslo apygardoje, mažiausioje iš visų šešiolikos Meino apygardų, veikė puikiai.

- Įjungtas.

- Gerai. Jaučiu, kad Alanas gali važiuoti ne tiesiai namo.

Sendė supratingai kilstelėjo antakius.

- Ar yra kokių žinių iš leitenanto Peitono? - paklausė Norisas.

- Nieko, - Sendė patylėjo. - Buvo klaiku, tiesa, Norisai? Tai yra... tos dvi moterys...

- Taip, buvo ganėtinai šiurpus vaizdas, - sutiko jis. Civiliniai jo drabužiai tvarkingai kabojo palikti ant pakabo. Nukabinęs jį nuo spintos rankenos, No-

risas pasuko į vyrų tualetą. Per paskutinius trejus metus jis įprato persirenginėti darbe, nors retai kada tekdavo persirengti tokią vėlyvą valandą kaip dabar. - Keliauk namo, Sende, aš užrakinsiu, kai baigsiu.

Jis pastūmė duris ir užkabino pakabą ant durų į kabiną. Jis buvo pradėjęs sagstytis marškinius, kai pasigirdo tylus beldimas į duris.

- Norisai? - pašaukė Sendė.

- Regis, be manęs čia nieko nėra, - atsiliepė jis.

- Buvau pamiršusi: tau paliko dovaną. Ji ant tavo rašomojo stalo.

Norisas sustingo segdamasis kelnes.

- Dovana? Nuo ko?

- Nežinau; šiandien čia buvo pragaras. Bet prie jos yra raštelis. Ir kaspinas. Tikriausiai tavo slapta meilužė.

- Tokia slapta, kad net aš nepažįstu, - nuoširdžiai apgailestaudamas tarė Norisas. Jis išlipo iš kelnių ir užmetė jas ant kabinos durų, kol movėsi džinsus.

Už durų piktai šyptelėjusi Sendė Makmilan pasakė:

- Šįvakar lankėsi misteris Kitonas. Galbūt jis paliko. Gal tai siurprizas.

Norisas nusijuokė.

- Čia tai būtų dienelė.

- Gerai, pažadėk, kad pasakysi rytoj - mirštu iš smalsumo. Supakuota gražiai. Labanakt, Norisai.

- Labanakt.

Kas galėjo palikti man dovaną? stebėjosi jis, traukdamas užtrauktuką.

6

Sendė išėjo statydamasi apykaklę: naktis buvo labai šalta, priminė, jog žiema ne už kalnų. Sindė Roza Martin, advokato žmona, buvo viena iš daugelio žmonių, kuriuos ji matė šį vakarą. Ji užsuko anksti. Tačiau Sendei neatėjo į galvą paminėti ją Norisui; jis nesisukioja aukštuose socialiniuose ir profesiniuose Martinų sluoksniuose. Sindė Roza minėjo ieškanti savo vyro, o tai atrodė visai normalu (nors per tokią maišalynę, kokia čia buvo šį vakarą, Sendė nebūtų nustebusi, jeigu ta moteris prisipažintų ieškanti Michailo Baryšnikovo), nes Albertas Martinas tvarkė kai kuriuos teisinius miesto reikalus.

Sendė atsakė nemačiusi misterio Martino tą vakarą, tačiau Sindė Roza galinti užlipti į viršų ir pasižiūrėti, ar jo nėra su misteriu Kitonu. Sindė Roza atsakė taip ir padarysianti, kad jau atėjo. Paskui komutatorius vėl sutvisko lyg kalėdinė eglutė, ir Sendė nematė, kaip Sindė Roza iš didelio krepšio ištraukia stačiakampį ryškiaspalvį paketą su mėlyno aksomo kaspinu ir padeda ant Noriso Ridžviko stalo. Dailus jos veidas buvo nutviekstas šypsenos, bet jos nebuvo galima pavadinti miela. Tiesą sakant, ji buvo gana žiauri.

7

Norisas išgirdo, kaip užsitrenkia durys, po to - prislopintą dispečerės automobilio variklį. Jis susikišo marškinius į džinsus, apsiavė batelius ir kruopščiai sukabino ant pakabos uniformą. Pauostęs marškinių pažastis nu-

tarė, kad dar nereikia vežti į valyklą. O tai gerai: sutaupytas centas - uždirbtas centas.

Išėjęs iš vyrų tualeto, jis pakabino uniformą ant tos pačios spintos rankenos, kur jos nesimatė. O tai irgi gerai, nes Alanas negalėjo pakęsti, kai Norisas išmėtydavo savo skudurus po visą kontorą. Jis sakydavo, kad vieta ima panėšėti į skalbyklą.

Norisas priėjo prie savo stalo. Kažkas iš tikrųjų paliko jam dovaną: dėžutę, suvyniotą į melsvą popierių ir aprištą mėlynu aksominiu kaspinu. Po juo buvo pakištas baltas vokas. Pagautas smalsumo Norisas ištraukė ir atplėšė voką. Viduje buvo kortelė, ant kurios didžiosiomis raidėmis buvo parašyta trumpa žinutė:

TIESIOG PRIMINIMAS!!!

Jis suraukė antakius. Žmonės, kurie jam nuolat viską primindavo, buvo Alanas ir motina... bet mama mirė prieš penkerius metus. Jis paėmė paketą, nuplėšė kaspiną ir atsargiai padėjo į šoną. Po to nuo baltos kartoninės dėžutės nuvyniojo popierių. Dėžutė buvo maždaug pėdos ilgio, keturių colių pločio ir tiek pat gylio. Dangtelis užklijuotas.

Norisas nuplėšė lipnią juostą ir atidarė dėžutę. Ant daikto viduje buvo sluoksnis vyniojamojo popieriaus, kuris leido įžiūrėti, jog tas daiktas plokščias, su rumbeliais aplink, bet sluoksnis buvo per storas, kad policininkas įžiūrėtų, kokia ten dovana.

Ridžvikas įkišo ranką nuimti popierių, ir smilius užkliudė kažką kieta - styrantį metalo liežuvėlį. Kieti plieno nasrai suvėrė vyniojamąjį popierių podraug su trim Noriso pirštais. Skausmas pervėrė ranką. Jis suriko ir atšoko griebdamas kaire ranka dešinį riešą. Dėžutė nukrito ant grindų, sučežėjo vyniojamasis popierius.

Trauk tave skradžiai, kaip *skauda!* Norisas sugriebė karančio popieriaus kaspiną ir nuplėšė jį. Po juo buvo stambūs žiurkių spąstai. Kažkas užtaisė juos, įkišo į dėžutę, pridengė vyniojamuoju popieriumi ir apsuko dailiu mėlynu popieriumi. Dabar jie įsisegė į tris jo pirštus. Norisas pamatė, kad smiliaus piršto nagas nuplėštas, liko tik kruvinas strampgalis.

- Prakeikimas! - sustaugė Norisas. Iš skausmo jis trenkė spąstus į Džono Lapointo stalo kraštą užuot atlenkęs metalo strypą. Viskas, ką jis pasiekė, tai vėl susimušė skaudančius pirštus į metalinį stalo kraštą. Jis vėl suriko, po to atlaužė spąstų strypą. Išsilaisvino pirštus, o spąstai vėl užsitrenkė nukritę ant grindų.

Norisas valandėlę stovėjo virpėdamas, po to nėrė į vyrų tualetą ir pakišo dešinę ranką po šalto vandens čiurkšle. Gėlė kaip suspaustas protinis dantis. Stovėdamas perkreiptomis lūpomis ir stebėdamas, kaip į kriauklės skylę teka jo kraujas, jis prisiminė Sendės žodžius: *Misteris Kitonas buvo užėjęs... gal tai siurprizas.*

Ir dar kortelė: TIESIOG PRIMINIMAS.

O, tai tikrai Patranka. Nė kruopelytės abejonės. Toks jau Patrankos stilius.

- Tu šunsnuki, - sugriaudėjo Norisas.

Šaltas vanduo sustingdė pirštus, apmaldė skausmą, bet Norisas žinojo, kad nepasiekus namų vėl ims skaudėti. Aspirinas prislopins skausmą, bet tikrą miegą šianakt galima pamiršti. Ir žvejybą rytoj.

O, ne, aš eisiu žvejoti, net jei sumauta mano ranka nukristų. Aš suplanavau, laukiau to, ir joks prakeiktas Denfortas Kitonas manęs nesulaikys.

Jis užsuko kraną ir švelniai nusausino popieriniu rankšluosčiu ranką. Nė vienas į spąstus pakliuvęs pirštas nelūžo, taip bent atrodo, bet nepaisant šalto vandens jie jau pradėjo tinti. Spąstai paliko purpurinį ratą per pirštus. Išdrėkstoje vietoje, kur buvo smiliaus nagas, sunkėsi kraujo karoliukai, klaikus gėlimas ėmė pamažu stiprėti.

Norisas grįžo į tuščią kontorą ir pažiūrėjo į spyruoklinius spąstus, gulinčius prie Džono stalo. Pakėlęs juos, Ridžvikas nuėjo prie savo stalo. Įmetė juos į dėžutę, o ją įsidėjo į viršutinį stalčių. Po to iš apatinio stalčiaus paėmė aspirino ir iškratė tris tabletes į burną. Vyniojamąjį, melsvą popierių ir kaspiną sugrūdo į šiukšliadėžę, pridengė juos gumulais išmestų popieriaus lapų.

Jis neketina pasakoti Alanui ar kam nors kitam, kokį šlykštų pokštą jam iškrėtė Patranka. Jie nesijuoks, bet Norisas žino, ką jie gali pagalvoti... tarėsi žinąs: *Tik senis Norisas Ridžvikas gali užkibti ant tokio kabliuko - įkišo ranką į užtaisytus žiurkių spąstus, galite patikėti?*

Tikriausiai tavo slapta meilužė... misteris Kitonas buvo užsukęs... galbūt tai siurprizas.

- Pats tuo pasirūpinsiu, - niūriai sušnibždėjo Ridžvikas. Jis laikė sužeistą ranką prie krūtinės. - Savaip, kai ateis laikas.

Ūmai jam toptelėjo kita mintis: o jeigu Patranka nepasitenkins spąstais, kurie galėjo ir nesuveikti? Kas, jeigu jis nuėjo į jo namus? "Bazun" meškerė tenai, net neužrakinta; jis tiesiog atrėmė į sandėliuko kampą, greta pintinėlės žuviai.

Kas, jeigu Patranka pamatė ją ir sugalvojo perlaužti?

- Jeigu jis taip padarė, aš pats jį perlaušiu, - tarė Norisas. Jis kalbėjo tyliu, piktu Henrio Peitono balsu, nors jo kolegos nebūtų balso pažinę. Norisas visai pamiršo užrakinti duris išeidamas. Jis net laikinai pamiršo skausmą. Svarbiausia buvo grįžti namo. Grįžti ir įsitikinti, kad meškerė sveika.

8

Siluetas po antklode nepajudėjo, kai Alanas įslinko į kambarį, ir jis pamanė, jog Polė miega, gal net perkodano dėka. Tyliai nusirengęs jis įsliuogė greta jos į lovą. Kai nuleido galvą ant pagalvės, pamatė, jog Polės akys atmerktos ir žiūri į jį. Iš netikėtumo jis krūptelėjo.

- Koks čia nepažįstamasis senmergės lovoje? - švelniai paklausė ji.

- Tai aš, - nusišypsojo Alanas. - Atleisk, kad pažadinau, senmergėle.

- Nemiegojau, - pasakė ji ir apkabino rankomis jo kaklą. Pengbornas apglėbė ją per liemenį. Jos lovos šiluma buvo maloni - Polė buvo kaip miegantì krosnelė. Alanas pajuto kažką kieta prie savo krūtinės; po naktiniais ji kažką pasikabinusi. Po to tas daiktas nuslinko, įkrito tarp jos krūties ir pažasties.

- Ar gerai jautiesi? - paklausė jis.

Polė prisiglaudė skruostu prie jo veido, nepaleisdama iš savo glėbio. Alanas jautė ant savo kaklo sunertus pirštus.

- Ne, - atsakė ji. Žodis ištrūko atodūsiu, ir ji užsikūkčiojo.

Pengbornas laikė ją apkabinęs ir glostė plaukus, kol ji verkė.

- Kodėl ji man nepasakojo, ką ta moteris daro, Alanai? - pagaliau ištarė Polė. Ji truputį atsitraukė. Dabar jo akys priprato prie tamsos ir galėjo įžiūrėti moters veidą: tamsias akis, tamsius plaukus ir baltą odą.

- Nežinau.

- Jeigu būtų man papasakojusi, būčiau padariusi tvarką! Būčiau nuėjusi pas tą Vilmą Jeržyk pati ir... ir...

Buvo ne laikas pasakyti jai, kad Nitė įsitraukė į tą žaidimą su ne mažesniu įniršiu ir pykčiu kaip Vilma. Buvo ne laikas pasakyti, kad atėjo diena, kai viso pasaulio ničių kob, - kaip ir vilmų jeržyk, - nebegalima pataisyti. Atėjo metas, kai jų ničniekas nebegali pataisyti.

- Dabar pusė keturių ryto, - atsakė Alanas. - Netinkamas laikas kalbėtis apie tai, kas būtų ir nebūtų buvę, - kiek patylėjęs jis pridūrė: - Anot Džono Lapointo, Nitė kažką tau pasakė apie Vilmą šį rytą... vakar rytą, tiksliau. Ką gi?

Polė pagalvojo.

- Na, nežinojau, kad ji kalba apie Vilmą, bent jau tuomet. Nitė atnešė lazanjos. O mano rankos... man labai skaudėjo. Ji iškart tai pamatė. Nitė nesusigaudo... nesusigaudė... nežinau, galėjo nesusigaudyti kai kuriuose dalykuose, bet paslėpti nuo jos ką nors buvo neįmanoma.

- Ji labai tave mylėjo, - liūdnai tarė Alanas, ir Polė vėl pratrūko raudoti. Jis suprato, kad taip bus, kaip ir žinojo, kad reikia anksčiau ar vėliau išsiverkti, antraip ašaros draskys ir degins iš vidaus.

Po kurio laiko mis Čalmers galėjo tęsti. Jos rankos vėl apsikabino Alano kaklą.

- Ji ištraukė tas nelemtas šildymo pirštines, bet jos tikrai padėjo; bent jau praėjo krizė. Tada paruošė kavos. Aš paklausiau jos, ar ji namie neturi ką veikti, atsakė, kad ne. Pasak jos, Raideris paliktas saugoti, po to pridūrė kažką tokio: “Tikiuosi, ji vis dėlto paliks mane ramybėje. Nemačiau jos ir nesikalbėjau, vadinasi, suprato įspėjimą.” Ne visai tiksliai, Alanai, bet kažką tokio.

- Kada ji buvo užsukusi?

- Maždaug ketvirtis po dešimtos. Galėjo būti truputį anksčiau ar vėliau, bet nedaug. Kodėl klausi, Alanai? Ar tai ką nors reiškia?

Lįsdamas po anklode šerifas manė, kad užmigs, vos tik galva palies pagalvę. Dabar jis jautėsi žvalus ir įtemptai mąstė.

- Ne, - atsakė jis po minutėlės. - Nemanau, jog tai ką nors reiškia, išskyrus tik, kad Nitė galvojo apie Vilmą.

- Aš tiesiog negaliu tuo patikėti. Ji atrodė taip pasitaisiusi, labai pasitaisiusi. Prisimeni, pasakojau, kad ji sukaupė drąsos viena pati nueiti į “Reikalingus daiktus” ketvirtadienį?

- Taip.

Ji paleido Alaną ir neramiai apsivertė ant nugaros. Jis išgirdo tylų metalo skimbtelėjimą, bet nieko bloga nepagalvojo. Jo smegenys perkratinėjo tai, ką Polė ką tik papasakojo, vartė šiaip ir anaip it ekspertas įtartiną brangakmenį.

- Man teks pasirūpinti laidotuvėmis, - pasakė Polė. - Nitė turėjo keletą giminių Jarmute, bet jie nenorėjo palaikyti su ja ryšių, kai ji buvo gyva, dar mažiau norės - kai mirusi. Bet man vis tiek reikės paskambinti jiems ryte. Ar man galima nueiti į Nitės namus, Alanai? Manau, ji turėjo adresų knygutę.

- Aš tave nuvešiu. Tačiau negalėsi nieko išsinešti, kol daktaras Rajanas surašys autopsijos išvadas, bet nematau nieko bloga, jei nusirašysi kelis telefono numerius.

- Ačiū.

Staiga jam toptelėjo mintis.

- Pole, kada Nitė iš tavęs išėjo?

- Berods be penkiolikos vienuolika. Nemanau, kad išbuvo pas mane valandą. O kas?

- Nieko, - atsakė jis. Jeigu Nitė būtų ilgai užsibuvusi pas Polę, ji negalėjo grįžti namo, rasti savo šunį negyvą, prisirinkti akmenų, suvynioti juos į raštelius ir nuėjusi pas Vilmą išdaužyti langus. Bet jeigu ji išėjo be ketvirčio vienuolika, turėjo geras dvi valandas laiko.

Ei, Alanai! prabilo balsas, tas pats perdėtai linksmas balsas, kuris visuomet primindavo Enę su Todu. *Kaip tu ketini visa tai paaiškinti sau, bičiuli?*

Pengbornas to nežinojo. Jis nežinojo ir dar kai ko: pirmiausia, kaip Nitė nutempė krūvą akmenų į Jeržykų namus? Ji neturėjo vairuotojo teisių, visiškai nieko neišmanė apie vairavimą.

Nusiramink, bičiuli, patarė tas balsas. *Ji parašė tuos raštelius savo namuose, veikiausiai ten pat koridoriuje, greta nužudyto šuns, ir ištraukė gumeles iš virtuvės stalčiaus. Jai nereikėjo tempti akmenų; jų pilna Vilmos vidiniame kiemelyje. Teisingai?*

Teisingai. Tačiau jis niekaip negalėjo nusikratyti įsitikinimo, kad akmenys jau buvo įvynioti į raštelius. Taip manyti nebuvo jokios konkrečios priežasties, tiesiog taip atrodė... to tikiesi iš vaiko arba suaugusiojo, kuris *mąsto* kaip vaikas.

Pavyzdžiui, Nitė Kob.

Baik... palik kaip yra!

Tačiau jis negalėjo.

Polė palietė jo skruostą.

- Aš neapsakomai džiaugiuosi, kad atvažiavai, Alanai. Tau ši diena tikriausiai irgi buvo siaubinga.

- Buvo ir geresnių, bet viskas baigta. Tau taip pat reikėtų palikti viską kaip yra. Pamiegok. Rytoj tau teks sutvarkyti daug reikalų. Ar atnešti tabletę?

- Ne, kol kas jaučiuosi truputį geriau. Alanai... - ji nutilo, bet neramiai sukrutėjo po antklode.

- Kas?

- Nieko, - atsakė ji. - Tai nesvarbu. Manau, galėsiu užmigti, kai tu šalia. Labanakt.

- Labanakt, brangioji.

Ji nusirito į šoną, užsitraukė antklodę ir nurimo. Valandėlę Alanas pagalvojo apie jos apsikabinimą: rankos susirakino ant jo kaklo. Jeigu ji įstengė šitaip sulenkti pirštus, jai išties geriau. Tai gerai, galbūt geriausia naujiena

nuo tada, kai Klatas paskambino per futbolo rungtynes. Jeigu tik niekas nepasikeis.

Polės nosies pertvara buvo truputį pakrypusi, dabar ji pradėjo tyliai šnarpšti, Alanui tas garsas buvo visai mielas. Buvo gera dalytis lova su žmogumi, tikru žmogumi, kuris skleidžia tikrus garsus... ir kartais nukniaukia paklodę. Jis nusišypsojo tamsoje.

Paskui mintys grįžo prie žmogžudysčių, ir šypsena nuvyto.

Manau, kad ji pagaliau paliko mane ramybėje. Nemačiau jos ir nekalbėjau, tikriausiai gavo mano įspėjimą.

Nemačiau jos ir nekalbėjau.

Tikriausiai gavo mano įspėjimą.

Tokios bylos nereikia narplioti; net Sitonas Tomasas būtų tiksliai nupasakojęs, kas atsitiko, vos pamatęs nusikaltimo vietą pro savo trifokalinius akinius. Buvo panaudoti virtuvės įrankiai, o ne dvikovos pistoletai, bet rezultatas - tas pat: du kūnai ligoninės morge su "Y" formos siūlėmis po skrodimo. Vienintelis klausimas - kodėl taip įvyko. Alanui kirbėjo dar keletas menkų dvejonių, bet jos išsisklaidys nespėjus palydėti Vilmos ir Nitės į kapines.

Dabar tos dvejonės nedavė ramybės, kai kurios iš jų

(Tikriausiai gavo mano įspėjimą)

turėjo vardus.

Alanui kiekviena byla buvo tartum sodas, apjuostas aukšta tvora. Reikėjo patekti į jį, tad ieškodavai vartų. Kartais jų būdavo keletas, bent vienas tai tikrai. Žinoma, vienas buvo. Jeigu ne, kaip sodininkas įėjo pasėti augalų? Vartai galėjo būti platūs, su rodykle ir neoniniu užrašu: "EITI ČIA", galėjo būti mažučiai, taip apžėlę vijokliais, jog tekdavo nemažai paieškoti, kol rasdavai, bet visuomet buvo. Jei nebijodavai prisitrinti pūslių raudamas gebenes, visuomet rasdavai.

Kartais vartai būdavo įkaltis, aptiktas nusikaltimo vietoje. Kartais tai būdavo liudininkas. Arba prielaida, paremta tvirtu įvykių ir logikos pagrindu. Šios bylos prielaidos buvo tokios: pirma, Vilma buvo įsitraukusi į eilinį ilgą priekabiavimo žaidimą; antra, šį kartą pasirinko ne tą žmogų, su kuriuo galima žaisti; trečia, Nitė nesusitvardė, kaip ir tada, kai užmušė savo vyrą. Bet...

Nemačiau jos ir nekalbėjau su ja.

Jeigu Nitė nebūtų to pasakiusi, kas pasikeistų? Kiek prielaidų šitas vienas sakinys sumala į miltus? Alanas negalėjo pasakyti.

Jis žvelgė į Polės miegamojo tamsą ir svarstė, ar išvis pavyks rasti vartus.

Galbūt Polė gerai nenugirdo, ką sakė Nitė.

Techniškai įmanoma, bet Alanas tuo netikėjo. Nitės veiksmai iki tam tikro taško paremia tai, ką Polė sakosi girdėjusi. Nitė neatėjo į darbą penktadienį, sakėsi serganti. Gal ir taip, gal tiesiog bijojo Vilmos. Skamba įtikinamai; iš Pito Jeržyko sužinojo, kad radusi subjaurotas paklodes Vilma mažiausiai kartą telefonu grasino Nitei. Ji galėjo skambinti dar kelis kartus dieną, Pitui nežinant. Bet sekmadienio rytą Nitė atėjo aplankyti Polės su dovana. Ar būtų atėjusi, jeigu Vilma vis dar keltų triukšmą? Alano supratimu, ne.

Ir dar tie akmenys, kuriais buvo išpilti Vilmos langai. Ant visų raštelių buvo parašyta vis tas pat: SAKIAU, KAD PALIKTUM MANE RAMYBĖ-

JE. TAI PASKUTINIS ĮSPĖJIMAS. Įspėjimas paprastai reiškia, kad įspėtam žmogui paliekama laiko pasikeisti, bet taip nebuvo Vilmos ir Nitės atveju. Jos susitiko gatvių kampe nepraėjus dviems valandoms, kai buvo paleisti akmenys.

Viską galima paaiškinti. Radusi savo šunį, Nitė pasiuto. Kaip ir Vilma, grįžusi ir pamačiusi nusiaubtą namą. Užteko vienos kibirkšties - telefono skambučio. Kažkuri iš moterų paskambino... ir viskas užvirė.

Alanas pasivertė ant šono, gailėdamasis senų laikų, kai buvo galima gauti vietinių skambučių įrašus. Jeigu jis būtų galėjęs patvirtinti faktą, kad Vilma kalbėjosi telefonu su Nite prieš susidurdamas, jaustųsi kur kas geriau. Tačiau... tarkim, kad skambutis vis dėlto buvo. Vis tiek lieka rašteliai.

Štai kaip viskas turėjo vykti, mąstė jis. *Nitė grįžta namo iš Polės ir randa koridoriuje užmuštą šunį. Perskaito raštelį ant kamščiatraukio. Tada parašo keturiolika ar šešiolika vienodų raštelių ant popieriaus lapų ir susikiša į palto kišenę. Taip pat pasiima gumelių. Nuėjusi pas Vilmą, pasuka į vidinį kiemą. Suranda keliolika akmenų, apvynioja juos rašteliais ir pritvirtina raštelius gumomis. Ji turėjo tai padaryti prieš mėtydama akmenis - būtų per ilgai užtrukusi, jeigu per tą karnavalą eitų papildyti akmenų atsargas. O viską baigusi ji keliauja namo ir kurį laiką gedi prie negyvo savo augintinio.*

Bet viskas atrodė ne taip.

Niekam tikę.

Spėjama įvykių grandinė visai nesiderina prie to, ką jis žinojo apie Nitę Kob. Vyrą ji nužudė po ilgų kančių metų, o ir pati žmogžudystė buvo impulsyvi, įvykdyta pakrikusios nuovokos moters. Jeigu senų Džordžo Banermano bylų įrašai nemeluoja, Nitė prieš tai nerašė Albionui Kobui įspėjamųjų raštelių.

Šerifui atrodė, jog viskas vyko daug paprasčiau: Nitė grįžta iš Polės. Randa šunį negyvą, paima kirvuką iš virtuvinės spintelės stalčiaus ir patraukia pas Vilmą pamokyti.

Bet, tokiu atveju, kas išdaužė Vilmos Jeržyk langus?

- Na ir laukiniai atėjo laikai, - burbtelėjo jis ir apsivertė ant kito šono.

Džonas Lapointas su kriminalistų komanda visą sekmadienio popietę atkūrinėjo Nitės veiksmus: kokie jie buvo. Ji nuėjo pas Polę su lazanja. Ten pasakė jai, kad tikriausiai grįždama namo užeis į naująją parduotuvę, "Reikalingus daiktus", ir pasikalbės su savininku, Lilendu Gauntu, jei ras jį tenai. Anot Polės, misteris Gauntas pakvietė ją tą popietę pasižiūrėti kažkokio daikto, ir Nitė ketino pasakyti misteriui Gauntui, kad Polė veikiausiai apsilankys, nepaisant smarkiai skaudančių rankų.

Jeigu Nitė būtų užėjusi į "Reikalingus daiktus", jeigu būtų praleidusi ten kurį laiką apžiūrinėdama prekes, plepėdama su savininku, kuris visiems mieste atrodė nepaprastai žavus ir su kuriuo Alanui vis nepavykdavo susitikti, atkristų versija, kad ji iškūlė langus ir atsirastų galimybė, jog buvo kažkoks kitas nežinomas akmensvaidys. Bet ne. Parduotuvė buvo uždaryta. Gauntas patvirtino Polei, kuri iš tikro užėjo vėliau, ir vaikinams iš kriminalinio skyriaus, kad nematė ir negirdėjo apie Nitę nuo tada, kai ji pirko pas jį Florencijos stiklo lempos gaubtą. Bet kokiu atveju jis praleido rytą galiniame kambaryje, klausydamasis klasikinės muzikos ir sudarinėdamas prekių katalogą. Jeigu kas ir būtų beldęs, tikriausiai nebūtų išgirdęs. Tad Nitė turė-

jo eiti tiesiai namo, ir jai užteko laiko padaryti tai, kas Alanui atrodė mažai tikėtina.

Vilmos Jeržyk galimybės buvo dar menkesnės. Jos vyras turi kažkokias stalių dirbtuves rūsyje; sekmadienio rytą nuo aštuonių iki dešimtos jis praleido tenai. Pamatęs, kad jau vėluoja, išjungė stakles ir užlipo į viršų persirengti vienuoliktos valandos mišioms. Vilma, tvirtino jis pareigūnams, buvo duše, kai jis įėjo į miegamąjį, ir Alanas neturėjo priežasties netikėti našlio liudijimu.

Turėjo būti taip: Vilma išvažiuoja iš namų devynios trisdešimt penkios ar devynios keturiasdešimt. Pitas rūsyje, kala inkilėlius ar dar ką nors ir nežino, kad žmonos nėra. Vilma pasiekia Nitės namus maždaug be ketvirčio dešimtą, - netrukus po to, kai Nitė išėjo pas Polę, - ir pamato neuždarytas duris. Vilma tai palaiko pakvietimu paauksintais krašteliais. Ji sustabdo automobilį, įeina vidun, užmuša šunį ir impulsyviai parašiusi raštelį išvažiuoja. Nė vienas iš kaimynų neprisimena, kad būtų matęs ryškiai geltoną Vilmos "Jugą" - nepatogu, bet tai dar ne įrodymas. Dauguma jų buvo išėję į bažnyčią arba miestą.

Vilma grįžta namo, užlipa į viršų, kol Pitas sutvarko savo stakles, nusirengia. Kai Pitas įžengia į vonią nusiplauti pjuvenuotų rankų prieš vilkdamasis švarką ir rišdamasis kaklaryšį, Vilma jau įėjusi į dušą, o tikriausiai dar net gerai nesušlapusi.

Tai, kad Pitas Jeržykas rado savo žmoną duše, buvo vienintelis dalykas šioje maišalynėje, kuris atrodė Alanui visai logiškas. Kamščiatraukis, kuriuo buvo persmeigtas šuo, buvo mirtinas ginklas, bet gana trumpas. Jai reikėjo nusiplauti kraują nuo rankų.

Vilma išvengia Nitės tenai, spėja įlįsti į vonią anksčiau už vyrą savo namuose. Ar tai įmanoma? Taip. Sunkiai, bet įmanoma.

Tad palik viską ramybėje, Alanai. Ir eik miegoti.

Bet jam nesisekė, nes tai traukė. Labai traukė.

Alanas vėl pasivertė ant nugaros. Apačioje, svetainėje laikrodis tyliai išmušė keturias. Tai jo niekur nenuves, bet jam niekaip nepavyko išmesti to iš galvos.

Jis bandė įsivaizduoti Nitę, kantriai sėdinčią prie virtuvės stalo ir dešimtą kartą vedžiojančią: "ČIA PASKUTINIS ĮSPĖJIMAS", kai vos už dvidešimties pėdų negyvas guli jos numylėtas šunelis. Bet neįstengė, nepaisant didelių pastangų. Tai, kas iš pradžių atrodė vartai, pasirodė tik ant aukštos, aklinos sienos nutapytas vartų atvaizdas. Optinė apgaulė.

Ar Nitė nuėjo į Vilou gatvę ir išdaužė Vilmos namo langus? To jis nežinojo, tačiau žinojo, kad Kasl Roke Nite Kob buvo domimasi... domimasi kaip beprote, kuri nužudė savo vyrą ir kelerius metus praleido Džuniper Hile. Tais retais kartais, kai Nitė išklysdavo iš įprastos savo rutinos, ji būtinai būdavo pastebėta. Jeigu ji būtų nudrožusi į Vilou gatvę sekmadienio rytą (dar tikriausiai bambėdama kažką panosėje ir neabejotinai verkdama), kas nors tikrai ją būtų pamatęs. Rytoj Alanas pradės belstis į duris tarp abiejų namų ir klausinėti.

Pagaliau jis ėmė snausti. Į sapną jį palydėjo krūva popieriumi apvyniotų akmenų. Ir jis vėl pagalvojo: *Jeigu Nitė jų nemėtė, tai kas tada?*

9

Ankstyvą pirmadienio rytą, artinantis aušrai ir naujai bei įdomiai savaitei, jaunuolis, vardu Rikis Bisonetas, išniro pro baptistų dvasininko namą supančią gyvatvorę. To dailučio namelio viduje teisiojo miegu miegojo garbusis Viljamas Rouzas.

Rikis, devyniolikos metų amžiaus, nesužaloto proto vaikinas, dirbo Sonio "Sunoco" autodirbtuvėse. Jis uždarė dirbtuves seniai, bet liko ofise, kol sutems (ar išauš), kad iškrėstų Rouzui pokštą. Penktadienį popiet Rikis sustojo prie naujosios krautuvės ir užsikalbėjo su savininku, įdomiu pagyvenusiu žmogumi. Viena tema keitė kitą, kol pagaliau Rikis pajuto pasakojąs misteriui Gauntui slapčiausią savo troškimą. Jis paminėjo jaunos - labai jaunos - manekenės ir aktorės vardą ir prisipažino, jog atiduotų kažin ką už kelias jos nuotraukas be drabužių.

- Žinai, turiu kai ką, kas tave gali sudominti, - pasakė misteris Gauntas. Jis pasižvalgė po parduotuvę, lyg norėtų įsitikinti, kad be jų dviejų nieko nėra, ir nuėjęs prie durų apvertė "Atidaryta" kortelę. Po to grįžo prie kasos, pasikuitė po prekystaliu ir atsitiesė su paprastu voku. - Dirstelkite į šitas, misteri Bisonetai, - tarė jis ir gan gašliai mirktelėjo. - Manau, kad nustebsite. Ar net būsite pritrenktas.

Jis ne tik kad nustebo. Ten buvo ta pati manekenė, kurios jis taip geidė! Ir ne tik nuoga. Kai kuriose nuotraukose ji buvo su garsiu aktoriumi. Kitose - su dviem garsiais aktoriais, vienas iš kurių galėjo tikti jai į senelius. O kitose...

Bet neleidęs pamatyti visų (o didelių, dvidešimt prie dvidešimt penkių centimetrų spalvotų nuotraukų turėjo būti mažiausiai penkiasdešimt), misteris Gauntas ištraukė jam iš rankų.

- Čia juk!.. - aiktelėjo Rikis, paminėdamas pavardę žmogaus, gerai žinomo tviskančių žurnalų skaitytojams bei tviskančių pokalbių šou žiūrovams.

- O, ne, - pasakė misteris Gauntas, nors jo gelsvai žalios akys tvirtino priešingai. - Esu tikras, kad negali būti... bet panašumas stulbinantis, tiesa? Suprantama, jog tokių nuotraukų pardavinėjimas yra nelegalus: ką jau kalbėti apie seksualinį turinį, mergaitė negali būti vyresnė nei septyniolikos, kad ir kas ji būtų. Bet mane galima įkalbėti derėtis dėl jų, misteri Bisonetai. Aš karščiuoju ne nuo maliarijos, o nuo prekybos. Taigi! Derėsimės?

Jie suderėjo. Rikis Bisonetas įsigijo septyniasdešimt dvi pornografines nuotraukas už trisdešimt šešis dolerius... ir šitą nekaltą pokštą.

Jis nubėgo per klebonijos pievelę, sustojo verandos šešėlyje įsitikinti, kad jo niekas neseka, po to užlipo laipteliais. Išsiėmęs baltą kortelę iš užpakalinės kelnių kišenės, įmetė pro plyšį laiškams. Po to nuleido žalvario dangtelį pirštais, nenorėdamas, kad jis čakšteltų. Tada peršoko verandos turėklą ir nuskuodė per veją. Paskutinėms kelioms pirmadienio ryto valandoms jis buvo daug ką numatęs; planai siejosi su septyniasdešimt dviem nuotraukomis ir dideliu buteliu rankų losjono "Jergens."

Kortelė nusklendė ant išblukusio kilimo kaip baltas drugelis. Nukrito žinute į viršų:

> Kaip gyveni, kvaila baptistine žiurke?
>
> Rašome norėdami įspėti, kad geriau liautumeisi pliurpti prieš "Nait" kazino. Mes norime tik pasilinksminti, tavęs neskriausime. Ta-

čiau grupelė lojalių katalikų jau pavargo nuo tavo baptistinio mėšlo. Mes žinome, kad visi jūs, baptistai, esate gauja subinlaižių. O dabar pasiklausyk, tu garbusis Garlaivio Vili. Jeigu nepatrauksi savo snargliuotos nosies nuo mūsų reikalų, taip užvešime tau ir tavo bukapročiams draugeliams, kad amžiais neiškuopsi!

Palik mus ramybėje, kvaila baptistų žiurke, arba pasigailėsi. Čia tik įspėjimas nuo

SUSIRŪPINUSIŲ KASL ROKO KATALIKŲ

Garbusis rado šitą laiškelį nulipęs laiptais su chalatu pasiimti rytinių laikraščių. Jo reakciją geriau galima įsivaizduoti, nei aprašyti.

10

Lilendas Gauntas stovėjo prie "Reikalingų daiktų" vitrinos stiklo, sunėręs už nugaros rankas, ir žvelgė į Kasl Roką.

Keturių kambarių butas būtų nustebinęs miestą, nes jame nieko nebuvo - visiškai nieko. Jokios lovos, jokio buities prietaiso, nė vienos kėdės. Spintos stovėjo atlapomis durimis tuščios. Kilimų pasiilgusiomis grindimis skersvėjis rideno dulkių gumulėlį. Vienintelis daiktas, tiesiogine šio žodžio prasme, buvo užuolaidos: jaukios languotos portjeros. Tai vienintelis daiktas, kuris turėjo reikšmės, nes matėsi iš gatvės.

Miestas dabar miega. Parduotuvės tamsios, namuose tamsu, vienintelis šviesoforas neramiai mirksi geltona akimi Meino ir Vandens malūno gatvių sankryžoje. Gauntas žvelgė į miestą švelniai ir su meile. Tas miestas dar ne jo, bet netrukus bus. Jis jau uždėjo jam areštą. Jie to dar nežino... bet sužinos. Sužinos.

Iškilmingas parduotuvės atidarymas buvo puikus, labai puikus.

Misteris Gauntas laikė save žmonių sielos elektriku. Mažame miestelyje, kaip Kasl Rokas, detonatoriai surikiuoti vienas paskui kitą. Reikia tik atidaryti dėžutes... ir imti sujunginėti. Suvirinai Vilmą Jeržyk su Nite Kob, pasinaudojęs laidais iš dar dviejų dėžučių, tarkim, jaunikaičio, vardu Brajanas Raskas, ir girtuoklio Hago Prysto. Suvirini kitus žmones tuo pačiu principu: Patranką Kitoną su Norisu Ridžviku, Frenką Dživetą su Džordžu Nelsonu, Selę Retklif su Lesteriu Pratu.

Atėjus metui, patikrini savo darbą, ar viskas gerai veikia (kaip šiandien), po to pasitrauki ir retsykiais paleidi srovę per laidus, kad būtų įdomiau. Kad būtų karščiau. Bet dažniausiai atsitrauki, kol viskas baigiasi... o po to geri energiją.

Visą energiją.

Vienu mauku.

Ir reikia tik pažinti žmogaus prigimtį bei...

- Žinoma, tai tik poreikio ir pasiūlos klausimas, - sušnibždėjo Lilendas Gauntas, stebėdamas miegantį miestą.

Ir kam visa tai? Na... tiesiog šiaip sau. Tiesiog šiaip sau.

Žmonės visuomet mąsto apie sielas; aišku, jis pasiims tiek, kiek pajėgs, kai uždarys savo krautuvėlę. Lilendui Gauntui jos buvo kaip medžioklės trofėjai medžiotojui, žuvies iškamšos žvejui. Žiūrint iš praktiškos pusės, šian-

dien jos mažai vertos, tačiau jis vis vien ėmė tiek, kiek panešė, nors ir kaip atkalbinėjo jo protas. Antraip nebūtų pradėjęs šito žaidimo.

Ir vis dėlto ne sielos, o pasitenkinimas varė jį į priekį. Paprasčiausias pasitenkinimas. Kol kas tai buvo vienintelė rimta priežastis, nes per ilgus metus naudojiesi kiekviena pasitaikančia pramoga.

Misteris Gauntas nuleido rankas, rankas, kurios supykindavo kiekvieną, kuriam teko nelaimė būti paliestam sausų pergamentinių pirštų, ir kietai sunėrė. Kairės rankos krumpliai susmigo į dešinės rankos delną, dešinės - į kairį delną. Jo nagai buvo ilgi, stori ir pageltę. Jie taip pat buvo labai aštrūs - po akimirkos pervėrė rankų odą, kliūstelėjo tirštas juodas kraujas.

Brajanas Raskas suklykė per miegą.

Maira Evans susikišo rankas į tarpkojį ir ėmė aršiai masturbuotis - sapne Karalius su ja mylėjosi.

Denfortas Kitonas sapnavo, kad guli ant hipodromo tako užsidengęs rankomis veidą, o žirgai lekia ant jo.

Selė Retklif sapnavo, kad praveria Lesterio Prato “Mustango” dureles ir pamato, kad vidus pilnas gyvačių.

Hagas Prystas prabudo nuo savo riksmo, kai sapne Henris Bofortas, “Įkaušusio tigro” savininkas, aplaistė jo lapės uodegą padegamuoju skysčiu ir padegė.

Everetas Frankelis, Rėjaus van Aleno asistentas, susapnavo, kad įsikišo į burną savo naująją pypkę ir tik tada pajuto, jog cibukas virto skustuvu ir nupjovė jam liežuvį.

Polė Čalmers ėmė tyliai dejuoti, o nedideliame sidabro pakabutyje, kuris kabojo jai ant kaklo, kažkas sausai sukrebždeno lyg dulkėtais sparnais. Ir paskleidė slopų kvapą... žibuoklių puokštelės aromatą.

Lilendas Gauntas pamažu atleido rankas. Stambūs, lenkti dantys buvo apnuoginti linksma ir klaikiai šlykščia šypsena. Visame Kasl Roke sapnai išnyko, ir miegantieji lengviau atsikvėpė.

Kol kas.

Netrukus kils saulė. Netrukus ir nauja diena su savo siurprizais ir keistenybėmis. Gauntas pagalvojo, kad metas nusisamdyti padėjėją... kuris tikrai neturės imuniteto prasidėjusiam procesui. Dieve gink, ne.

Tai sugadintų visą malonumą.

Lilendas Gauntas stovėjo prie lango ir žvelgė į bejėgį miestą, apgaubtą tos malonios tamsos.

ANTRA DALIS

AMŽIAUS IŠPARDAVIMAS

Dvyliktas skyrius

1

Pirmadienis, spalio keturioliktoji, Kolumbo diena, Kasl Roke pasitaikė karšta ir giedra. Vietiniai bambėjo dėl kaitros, o susirinkę būreliais kur nors miesto parke, pas Nenę ar ant suoliukų prieš municipaliteto pastatą kalbėjo, jog tai nenormalu. Veikiausiai tai dėl tų prakeiktų naftos gaisrų Kuveite, spėliojo jie, arba dėl ozono skylės, apie kurią nuolat tauškia per televizorių. Keli senoliai pareiškė, jog septintą ryto niekad nebuvo dvidešimt laipsnių šilumos antrą spalio savaitę, kaip juos gyvus matote.

Aišku, tai buvo netiesa, ir dauguma (jeigu ne visi) tai žinojo; kas dveji treji metai buvo galima sulaukti bobų vasaros, ir keturioms ar penkioms dienoms stodavo liepos vidurio orai. Po to staiga vieną rytą prabundi sušalęs ir pažvelgęs pro langą pamatai sidabru papuoštą žolę ar lengvai snyguriuojant. Jie visa tai žinojo, bet pokalbiams oro tema buvo labai tinkama. Niekam nekilo noras ginčytis; pyktis, kai oras nelauktai pasidarė karštas, buvo neprotinga. Žmonės gali pasidaryti bjaurūs, o jeigu Kasl Roko gyventojams reikėjo pavyzdžio, kas nutinka, kai žmonės pasidaro bjaurūs, jiems tereikėjo dirstelti į Vilou ir Fordo gatvių sankryžą.

- Čia tos dvi bobšės viską sujaukė, - pareiškė seniausias miestelio gyventojas ir didžiausias paskalininkas Lenis Partridžas, stovėdamas ant teismo rūmų laiptų dešiniajame municipaliteto sparne. - Kvailesnės už porą žiurkių užsikimšusioje kanalizacijoje. Ta Kob pasmeigė šakute savo vyrą, - Lenis pasitaisė įtvarą po plačiomis kelnėmis. - Paskerdė kaip kiaulę, tikrai. Po perkūnais! Na ir beprotės tos moterys! - paskui dirstelėjęs į dangų pridūrė: - Kai šitaip karšta - lauk nemalonumų. Pirmiausia šerifui Pengbornui reikėtų įsakyti Henriui Bofortui uždaryti “Tigrą”, kol oras vėl taps normalus.

- O man kas, seni, - atšovė Čarlis Fortinas. - Galiu nusipirkti dviem dienoms alaus parduotuvėje ir gerti namuose.

Grupelė vyrų, stovėjusių šalia Lenio, nusijuokė, o misteris Partridžas piktai susiraukė. Būrelis išsiskyrė. Daugumai iš tų vyrų reikėjo dirbti ir per šventes. Prie Nenės užeigos stovėję seni sunkvežimiai pajudėjo į miškus Švedijoje, Nods Ridže ir palei Kaslo ežerą.

2

Denfortas Kitonas, Patranka, sėdėjo savo kabinete vien tik su glaudėmis. Jos buvo šlapios. Jis nebuvo išėjęs iš kambario nuo sekmadienio popietės, kai trumpam užlėkė į municipalitetą. Iš ten parsinešė namo Mokesčių biuro bylą. Kasl Roko tarybos pirmininkas trečią kartą tepė savo koltą. Vienu tarpu šį rytą jis ketino jį užtaisyti. Ir nušauti savo žmoną. Po to nueiti į municipalitetą, susirasti tą šunsnukį Ridžviką (jis net neįtarė, kad Norisui laisva diena) ir jį nudėti. Galiausiai jis ketino užsirakinti savo kabinete ir nusišauti pats. Jo supratimu, tai buvo vienintelis būdas amžiams atsikratyti persekiotojų. Kitaip manyti būtų kvailystė. Jų nesustabdys net žaidimas, stebuklingai atrenkantis žirgų lenktynių nugalėtojus. O ne. Jis suprato tai grįžęs vakar namo ir aptikęs po visą namą iškabinėtus rausvus lapelius.

Suskambo telefonas ant stalo. Krūptelėjęs Kitonas nuspaudė revolverio gaiduką. Ginklas dusliai trakštelėjo. Jeigu jis būtų buvęs užtaisytas, kulka būtų peršovusi kambario duris.

Denfortas pakėlė ragelį.

- Gal paliksite mane nors trumpam ramybėje? - piktai suriko jis.

Ramus atsakymas jį išsyk nutildė. Tai buvo misterio Gaunto balsas, ir jis sruvo į sudaužytą Kitono sielą it gydantis balzamas.

- Kaip jums sekėsi su tuo žaisliuku, kurį pardaviau, misteri Kitonai?

- Jis veikia! - šūktelėjo Kitonas. Jis nudžiugo ir sekundę visai pamiršo ryte suplanuotą žmogžudystę ir savižudybę. - Laimėjau kiekviename bėgime, dievaži!

- Na ir puiku, - maloniai atsakė misteris Gauntas.

Kitono veidas vėl apsiniaukė. Balsas virto kuždesiu.

- Bet po to... vakar... kai grįžau namo... - jis neįstengė tęsti. Bet netrukus apsidžiaugė ir pajuto palengvėjimą, kai to nebereikėjo.

- Supratote, kad Jie lankėsi jūsų namuose? - pasiteiravo Lilendas Gauntas.

- Taip! Taip! Iš kur jūs...

- Šiame mieste Jų pilna, - tarė misteris Gauntas. - Juk sakiau jums per praėjusį susitikimą, ar ne?

- Taip! Ir... - Kitonas staiga sutilo. Jo veidas iš susirūpinimo persikreipė. - Jie gali klausytis šito telefono, ar suprantate, misteri Gauntai? *Jie gali klausytis mūsų pokalbio!*

Pašnekovas liko ramus.

- Jie gali, bet nesiklauso. Nemanykite, misteri Kitonai, kad esu naivus. Esu anksčiau su Jais susitikęs. Daug kartų.

- Neabejoju, - pasakė Denfortas. Jis pajuto, kad tas pašėlęs džiaugsmas, kurį atnešė "Laimingasis bilietas", negali prilygti supratimui, jog po ilgų kovų ir tamsos pagaliau surasta gimininga siela.

- Turiu prisijungęs prie savo linijos vieną tokį aparatėlį, - paaiškino misteris Gauntas ramiu ir maloniu balsu. - Jeigu telefono klausomasi, užsidega lemputė. Aš dabar žiūriu į tą lemputę, misteri Kitonai, bet ji tamsi. Tamsi kaip kai kurios širdys šiame mieste.

- Tai jūs žinote? - suvapėjo Denfortas Kitonas. Jis vos neverkė.

- Taip. Ir paskambinau pasakyti, jog nesielgtumėt neapgalvotai, misteri Kitonai, - jo balsas skambėjo tyliai, liūliuojančiai. Klausydamasis jo, Denfortas pajuto, kaip mintys ima kilti lyg vaikiškas helio balionas. - Nuo to Jiems bus tik lengviau. Ar jūs bent įsivaizduojate, kas būtų jums mirus?

- Ne, - burbtelėjo Kitonas. Jis žvelgė pro langą. Žvilgsnis buvo tuščias, akys apsiblaususios.

- Jie surengs balių! - riktelėjo misteris Gauntas. - Jie laks šerifo Pengborno ofise! O po to nuvažiavę į Houmlendo kapines nusišlapins ant jūsų kapo!

- Šerifo Pengborno? - sudvejojo Kitonas.

- Juk jūs nemanote, kad toks smirdžius, kaip šerifo padėjėjas Ridžvikas, galėtų imtis tokio dalyko be vyresnybės nurodymo, tiesa?

- Ne, žinoma, ne, - Kitonui darėsi aiškiau. Jie, visad Jie, grėsmingas juodas debesis aplink jį, o kai mėgini pastverti, lieki tuščiomis rankomis. Bet dabar jis ėmė suprasti, kad Jie turi vardus ir veidus. Jie net gali būti pažeidžiami. Nuo to pasidarė neapsakomai lengva.

- Pengbornas, Fulertonas, Semjuelsas, Viljams, tavo paties žmona. Jie visi įsitraukę, misteri Kitonai, bet aš spėju, - ir labai pagrįstai, - jog šerifas Pengbornas čia svarbiausias. Jeigu taip, jam patiktų, kad nužudęs vieną ar du iš jo pakalikų jūs pasitrauktumėt jam iš kelio. Beje, aš įtariu, jog kaip tik to jis ir siekia. Bet jūs apvyniosit jį apie pirštą, tiesa, misteri Kitonai?

- Taip! - tūžmingai iškošė Denfortas. - Ką man daryti?

- Šiandien nieko. Elkitės kaip paprastai. Nuvažiuokite į hipodromą, jei norite, ir pasidžiaukite naujuoju savo pirkiniu. Jeigu elgsitės kaip visuomet, išmušite Juos iš vėžių. Pasėsite priešų būryje sumaištį ir netikrumą.

- Sumaištį ir netikrumą, - Kitonas ištarė žodžius lėtai, mėgaudamasis jais.

- Būtent. O aš turiu savo planų, kai ateis metas, supažindinsiu.

- Pažadate?

- Žinoma, misteri Kitonai. Jūs man labai svarbus. Dar daugiau, galiu pasakyti, kad be jūsų nieko negalėčiau nuveikti.

Misteris Gauntas padėjo ragelį. Kitonas pasidėjo savo pistoletą ir valymo įrankius. Po to užlipęs į viršų numetė prišlapintas trumpikes į skalbinių krepšį, nusiprausė po dušu ir apsirengė. Kai nusileido žemyn, Mirtlė iš pradžių atšoko nuo jo, bet Kitonas maloniai ją pakalbino ir pabučiavo į skruostą. Moteris truputį atsipalaidavo. Kad ir kokia krizė buvo, ji, regis, praėjo.

3

Everetas Frankelis buvo raudonplaukis žaliūkas, tikras airis iš Korko... ir nieko nuostabaus, nes jo motinos protėviai išties buvo kilę nuo Korko. Jis dirbo Rėjaus van Aleno padėjėju ketvirtus metus, nuo tada, kai grįžo iš laivyno. Tą pirmadienio rytą jis atėjo į Kasl Roko šeimos ligoninę aštuntą valandą, ir Nensė Romadž, vyriausioji slaugė, paklausė, ar jis negalėtų tučtuojau vykti į Burgmejerio fermą. Helena Burgmejer, pasak jos, naktį patyrė epilepsijos priepuolį. Jeigu Everetas patvirtintų tą diagnozę, reikėtų ją atvežti pas daktarą, kuris turi pasirodyti netrukus, kad apžiūrėtų ir nuspręstų, ar reikia guldyti į ligoninę tyrimams.

Paprastai Everetas nelabai apsidžiaugdavo siunčiamas į namus, ypač dar taip toli už miesto, bet tokį nežmoniškai karštą rytą kaip šis kelionė į užmiestį atrodė labai laiku.

Be to, dar toji pypkė.

Įsėdęs į savo "Plimutą", jis atrakino dėklę ir išsitraukė ją. Jūrų putų pypkė buvo gili ir plati. Tikro meistro darbo: aplink galvutę išraižyti paukščiai, gėlės ir vijokliai, ir dar taip nagingai, kad, rodės, keičiasi žiūrint iš kito kampo. Jis paliko pypkę savo automobilio dėklėje ne vien todėl, kad rūkyti daktaro klinikoje uždrausta; jam nesinorėjo, kad kiti žmonės (ypač tokie ilganosiai, kaip Nensė Romadž) ją pamatytų. Paskui jie užsimanys sužinoti, už kiek ją pirko.

Be to, kai kas gali sugalvoti ją pasiglemžti.

Everetas sukando cibuką dantimis, žavėdamasis, kaip gera laikyti pypkę burnoje. Jis pakreipė užpakalinio vaizdo veidrodėlį, kad matytų save, ir apsidžiaugė tuo, ką išvydo. Pypkė darė jį vyresnį, protingesnį, suteikė jam grožio. O įsikandęs truputį pakreiptą į šoną pypkę, jis iš tikrųjų jautėsi vyresnis, protingesnis ir gražesnis.

Everetas važiavo Meino gatve, ketindamas pasukti į Skardinį tiltą tarp miesto ir užmiesčio, bet pravažiuodamas "Reikalingus daiktus" sulėtino greitį. Žalia markizė traukė jį it kabliukas su masalu. Staiga pasirodė nepaprastai svarbu - netgi reikalinga - sustoti.

Jis sustojo, jau ketino lipti iš automobilio, bet tuomet prisiminė, kad pypkė dantyse. Jis išsitraukė ją iš burnos ir vėl užrakino dėklėje. Šį kartą jis jau buvo pasiekęs šaligatvį, bet sugrįžo užrakinti visų keturių "Plimuto" durų. Kai pypkė tokia graži, neverta rizikuoti. Bet kas gali užsigeisti nušvilpti tokį dailų daikčiuką. Bet kas.

Jis priėjo prie parduotuvės ir nusivylęs sustojo. Ant lango kabojo kortelė su užrašu:

KOLUMBO DIENĄ NEDIRBU

Everetas rengėsi eiti atgal, bet atsidarė durys. Tarpduryje stovėjo prašmatniai atrodąs su gelsvai rudu švarku lopytomis alkūnėmis bei suodžių spalvos kelnėmis misteris Gauntas, iš pažiūros - tviskančios nuotaikos.

- Užeikite, misteri Frankeli, - pakvietė jis. - Džiaugiuosi jus matydamas.

- Na, aš važiuoju iš miesto - reikalai, bet sugalvojau stabtelti ir dar kartą padėkoti už pypkę. Visuomet tokios troškau.

Lilendas Gauntas šypsodamasis atsakė:

- Žinau.

- Matau, jūs nedirbate, todėl netrukdysiu...

- Mano parduotuvė visuomet atvira mylimiems klientams, misteri Frankeli, o jūs kaip tik toks. Vienas iš pačių mylimiausių. Užeikite, - jis ištiesė ranką.

Everetas atsitraukė nuo jos. Lilendas Gauntas linksmai nusikvatojo ir pasitraukė į šoną, kad jaunasis gydytojo asistentas galėtų įeiti.

- Aš tikrai negaliu likti... - prakalbo Everetas, jausdamas, jog kojos vis vien neša jį į parduotuvės prieblandą.

- Suprantu, - pasakė misteris Gauntas. - Gydytojas turi važiuoti atlikti savo pareigą, laisvindamas ligonį iš ligos gniaužtų ir... - jo veide pasirodė susigrūdę, kreivi dantys, pakilo antakiai. - ... gindamas demonus iš sielos. Ar aš teisus?

- Manau, taip, - atsakė Everetas. Jam suspurdėjo širdis, kai misteris Gauntas uždarė duris. Tikriausiai pypkei niekas nenutiks. Kartais žmonės įsilaužia į mašinas. Net patį vidurdienį.

- Jūsų pypkei nieko neatsitiks, - nuramino pardavėjas. Iš kišenės jis išsitraukė tuščią voką su skersai išvedžiotu vieninteliu žodžiu. Tas žodis buvo "Myliu". - Ar prisimenate pažadą dėl manęs iškrėsti nedidelį pokštą, daktare Frankeli?

- Aš ne dak...

Misterio Gaunto antakiai susijungė, priversdami Everetą užsičiaupti ir žengti žingsnį atgal.

- Prisimenate ar ne? - griežtai paklausė Lilendas. - Geriau atsakykite nedelsdamas, jaunuoli, aš ne toks tikras dėl tos pypkės, koks buvau prieš valandėlę.

- Prisimenu! - atsakė Everetas. Jo balsas buvo sunerimęs. - Selei Retklif! Kalbos mokytojai!

Suraukti misterio Gaunto antakiai šiek tiek prasiskyrė. Vaikinas lengviau atsiduso.

- Teisingai. Ir atėjo laikas iškrėsti tą pokštą, daktare. Štai.

Jis ištiesė voką. Everetas paėmė jį saugodamasis pardavėjo prisilietimo.

- Šiandien pamokų nėra, bet jaunoji mis Retklif sėdi savo kabinete ir tvarko bylas, - pasakė misteris Gauntas. - Žinau, jog jums nepakeliui į Burgmejerio fermą...

- Iš kur jūs tai žinote? - apstulbęs paklausė Everetas.

Lilendas Gauntas nekantriai mostelėjo ranka.

- ... bet grįždamas atgal galėsite užvežti, ar ne?

- Tikriausiai...

- O kadangi į pašalinius mokykloje žiūrima įtariai, net kai mokinių nėra, galėsite pasiteisinti užsukęs į mokyklos seselės kabinetą, tiesa?

- Jeigu ji tenai, manau, kad galėsiu, - atsakė vaikinas. - Iš tikro, turiu užsukti, nes...

- ... dar nepaėmėte skiepų įrašų, - už jį atsakė misteris Gauntas. - Puiku. Beje, jos tenai nėra, bet jūs to nežinote, tiesa? Tiesiog įkiškite galvą į kabinetą ir išeikite. Bet prieš įeidamas ar grįždamas įkiškite šitą voką į automobilį, kurį mis Retklif pasiskolino iš savo jaunuolio. Noriu, kad paliktumėte jį po vairuotojo sėdyne... ne visai užkištą. Noriu, kad liktų kyšoti kamputis.

Everetas puikiai nutuokė, kas tas "mis Retklif jaunuolis": aukštesniosios mokyklos fizinio lavinimo mokytojas. Jeigu jam būtų leista pasirinkti, Everetas būtų iškrėtęs pokštą Lesteriui Pratui, o ne jo sužadėtinei. Pratas buvo drūtas baptistas, paprastai vilkįs mėlynus marškinėlius ir tokios pat spalvos sportines kelnes su baltomis juostomis iš šonų. Tas vaikinas tryško prakaitu ir Jėzumi iš visų savo porų. Everetui jis nerūpėjo. Jis pasvarstė, ar Lesteris jau miegojo su Sele - ji tikras saldainiukas. Veikiausiai ne. Kai Lesteris per daug įkaista po glėbesčiavimosi verandoje, Selė, ko gero, liepia daryti jam atsispaudimus vidiniame kiemelyje ar kelis kartus apibėgti namą.

- Selė vėl važinėja pratmobiliu*?

- Taip, - truputį irzliai atsakė misteris Gauntas. - Bandote pokštauti, daktare Frankeli?

- Žinoma, - atsakė tas. Po teisybei, jis jautė neapsakomą palengvėjimą. Jis truputį bijojo dėl to "pokšto", kurį jam siūlė misteris Gauntas. Dabar jis įsitikino, kad susirūpinimas buvo be pagrindo. Juk tai ne petardą įkišti į moters batelį, įpilti į šokoladinį pieną laisvinamųjų ar ką nors panašiai. Ką blogo gali padaryti tuščias vokas?

Lilendas Gauntas vėl plačiai nusišypsojo.

- Labai gerai, - tarė jis. Priėjo prie kliento, kuris su siaubu laukė, kad šeimininkas apkabins jį per pečius.

Everetas skubiai atšoko. Šitaip misteris Gauntas nuginė jį prie durų ir atidarė jas.

- Džiaukitės pypkute, - palinkėjo jis. - Ar sakiau, kad ji kadaise priklausė serui Artūrui Konanui Doiliui, garsiajam Šerloko Holmso kūrėjui?

- Ne! - aiktelėjo Everetas Frankelis.

---

* Žodžių žaismas: Lesteris Pratas ir prat - "kvailas" *(angl.)*.

- Žinoma, nesakiau, - išsišiepęs tarė Lilendas Gauntas. - Tai būtų melas... bet aš niekuomet nemeluoju savo pirkėjams, daktare Frankeli. Nepamirškite paslaugos man.

- Nepamiršiu.

- Tuomet linkiu geros dienos.

- Jums taip pa...

Bet Everetas kalbėjosi vienas. Durys su nuleistomis žaliuzėmis jau buvo uždarytos.

Vaikinas valandėlę pažiūrėjo į jas, po to lėtai grįžo prie savo "Plimuto". Paprašytas papasakoti visą pokalbį su misteriu Gauntu jis turėtų atsiprašyti, nes sunkiai ką nors beatsiminė. Jautėsi kaip žmogus, kuriam suleido lengvų anestetikų.

Bet atsisėdęs už vairo Everetas pirmiausia atrakino dėklę, įkišo jon voką ir išsitraukė pypkę. Vieną dalyką jis prisiminė: savininkas erzino jį sakydamas, jog ta pypkė kadaise priklausė Konanui Doiliui. Ir jis beveik patikėjo. Kaip kvaila! Tereikia įsikišti ją į burną ir sukąsti dantimis, kad tai suprastum. Tikrasis pypkės šeimininkas buvo Hermanas Gėringas.

Everetas Frankelis užvedė automobilį ir lėtai išvažiavo iš miesto. Pakeliui į Burgermejerio fermą jis porą kartų sustojo kelkraštyje pasigėrėti, kaip jį puošia pypkė.

4

Alberto Gendrono, dantisto, kabinetas buvo Kasl Bildinge, masyviame plytiniame pastate kitoje gatvės pusėje priešais miesto municipalitetą ir keturkampę betoninę Kaslo apygardos vandens departamento dėžutę. Kasl Bildingas metė savo šešėlį virš Kaslo upės ir Skardinio tilto nuo 1924 metų ir glaudė tris iš penkių miestelio advokatų, okulistą, otorinolaringologą, kelis nepriklausomus nekilnojamojo turto agentus, kreditų konsultantą, moterų konsultacinę tarnybą ir rėmų krautuvėlę. Pustuzinis kontorų pastate šiuo metu buvo tuščios.

Albertas, ištikimas Ramių vandenų mergelės narys nuo senojo tėvo O'Nilo laikų, suseno: kadaise juodi plaukai pasidarė druskos ir pipirų spalvos, platūs pečiai sulinko kaip niekad, bet jis vis tiek liko įspūdingo dydžio - šešių pėdų septynių colių aukščio ir svėrė du šimtus aštuoniasdešimt svarų. Jis buvo stambiausias mieste, jei ne visoje apygardoje.

Dantistas lėtai užlipo siaurais laiptais į ketvirtą ir paskutinį aukštą, sustodamas aikštelėse atgauti kvapo, nes nepamiršo širdies ūžesių, kuriuos nurodė daktaras Van Alenas. Paskutinio laiptakio viduryje jis pamatė popieriaus lapą, priklijuotą prie neskaidraus stiklo jo kabineto duryse, kuris uždengė užrašą ALBERTAS GENDRONAS, dantų gydytojas.

Jis įžiūrėjo kreipinį per penkis žingsnius nuo durų, ir jo širdis suūžė smarkiau. Tik ne nuovargis pakirto jam pakinklius, o įtūžis.

KLAUSYK, TU SKUMBRĖS IŠPERA! buvo išvedžiota didžiosiomis raidėmis ryškiai raudonu markeriu lapo viršuje.

Albertas nuplėšė raštelį nuo durų ir greitai perskaitė. Skaitydamas šniokštė pro nosį it įsiutintas bulius.

KLAUSYK, TU SKUMBRĖS IŠPERA!

Mes bandėme su tavimi susitarti, - “Turintis ausis teišgirsta”, - bet veltui. TU PASUKAI Į PRAKEIKIMĄ IR BŪSI ĮVERTINTAS PAGAL SAVO VEIKSMUS. Mes taikstėmės su tavo popiežiškais stabais ir net su babilonietiškos kekšės garbinimu, bet dabar nuėjai per toli. KASL ROKE NEBUS LOŠIMO KAULIUKAIS SU VELNIU!

Tikrieji krikščionys šį rudenį jau užuodžia Kasl Roke pragaro ugnį ir sierą. Tu neužuodi tik todėl, kad tavo nosis užkimšta tavo nuodėmių ir degradacijos. KLAUSYKIS MŪSŲ ĮSPĖJIMO IR LAIKYKIS JO: MESK PLANUS PAVERSTI ŠITĄ MIESTĄ VAGIŲ IR LOŠIKŲ IRŠTVA, NES UŽUOSI PRAGARO UGNĮ! UŽUOSI SIERĄ!

“Visi nedorieji bus nutrenkti į pragarą, taip pat tautos, kurios pamiršta Dievą”. Psalmyno 9:17

KLAUSYKIS IR VADOVAUKIS, ARBA GARSIAI RAUDOSI.

SUSIRŪPINĘ KASL ROKO BAPTISTAI

- Po paraliais, - galiausiai burbtelėjo Albertas, suglamžė popiergalį kumpio dydžio kumštyje. - Tas idiotas baptistas batų pardavėjas pagaliau išsikraustė iš proto.

Pirmas dalykas, kurį jis padarė įžengęs į savo kabinetą, - tai paskambino tėvui Džonui ir pranešė, kad nuo dabar žaidimas dėl “Nait” kazino pasidarė rimtesnis.

- Nesijaudink, Albertai, - ramiai atsakė tėvas Brighamas. - Jeigu tas pusprotis užkabins mus, sužinos, kaip smarkiai gali atsakydamos užkabinti skumbrės išperos, ar aš teisus?

- Jūs visiškai teisus, tėve, - atsakė Albertas. Jis tebelaikė delne suglamžytą raštelį. Žvilgtelėjęs į gumulėlį, jis nemaloniai šyptelėjo po vėplio ūsais. - Visiškai teisus.

5

Be ketvirčio dešimtą skaitmeninis termometras ant banko pastato pranešė, jog temperatūra Kasl Roke pasiekė dvidešimt penkis laipsnius Celsijaus. Tolimajame Skardinio tilto gale nepaprastai karšta saulė šovė 117-ajame kelyje ties horizontu zuikutį. Alanas Pengbornas sėdėjo savo ofise ir tikrino Kob ir Jeržyk žmogžudysčių raportus, todėl nematė to spindulio ant metalo ir stiklo. Be to, jis vargu ar būtų susidomėjęs - tai viso labo tik artėjantis automobilis. Kad ir kaip ten būtų, žiauriai skaistus atspindys chrome ir stikle, lekiantis į tiltą daugiau nei septyniasdešimties mylių per valandą greičiu, skelbė naują Alano Pengborno... ir viso miestelio likimo etapą.

Nuo “Reikalingų daiktų” vitrinos ilgapiršte ranka buvo nukabinta kortelė KOLUMBO DIENĄ NEDIRBU. Vietoj jos atsirado kita:

REIKALINGAS PAGALBININKAS

Automobilis pralėkė tiltą penkiasdešimties mylių per valandą greičiu, nors ženklas reikalavo dvidešimt penkių. Tą automobilį mokyklos berniūkščiai būtų nulydėję su nuostaba ir pavydu: žalias kaip laimas "Dodžas Čelindžeris", iš galo iškeltas, kad nosis vos nearė kelio. Pro tamsintus langus buvo galima įžiūrėti tarp priekinių ir galinių sėdynių įtaisytą apsauginį rėmą. Mašinos užpakalis buvo apklijuotas lipdukais: HEARST, FUELLY, FRAM, QUAKER STATE, GOODYEAR WIDE OVALS, RAM CHARGER. Išmetamieji vamzdžiai patenkintai birbė pasisotinę devyniasdešimt šešto oktaninio skaičiaus benzinu, kurio išvažiavus iš Portlendo galima gauti tik Oksfordo lygumos greitkelyje.

Automobilis truputį sumažino greitį Meino ir Lorelio gatvių sankryžoje, po to cyptelėjęs padangomis įsuko į automobilių stovėjimo aikštelę priešais "Clip Joint". Tuo metu kirpykloje nebuvo klientų, Bilas Fulertonas ir Henris Gendronas, antrasis kirpėjas, buvo įsitaisę klientų krėsluose po senomis "Brylcreem" bei "Wildroot Creme Oil" reklamomis. Abu pasidaliję skaitė rytinį laikraštį. Kai vairuotojas privertė suriaumoti variklį, atsikosėti išmetamosiomis dujomis, abu pakėlė akis.

- Tokios mirtininko mašinos dar nemačiau, - tarė Henris.

Bilas linktelėjęs parėmė viršutinę lūpą nykščiu bei smiliumi.

- Aha.

Jie nekantraudami laukė, kol nutils variklis ir prasivers vairuotojo durelės. Iš tamsaus "Čelindžerio" vidaus išlindo koja, apauta juodu nudrengtu auliniu. Aukščiau ėjo blauzda, įsprausta į išblukusius džinsus. Po akimirkos neapsakomai skaisčioje saulėje pasirodė ir pats vairuotojas. Jis nusiėmė akinius nuo saulės, pasikabino "V" formos marškinių iškirptėje ir tingiai apsižvalgė.

- O-ho, - tarstelėjo Henris, - tik pažiūrėk, kokį šaunuolį čia velnias atnešė.

Bilas Fulertonas, pasidėjęs ant kelių sporto puslapį ir mažumą prasižiojęs, nudelbė atvykėlį.

- Tūzas Merilas, - leptelėjo jis. - Kaip mane gyvą matai.

- Ką, po šimts, jis čia veikia? - nusistebėjo Henris. - Maniau, jog jis Mekenik Folse, verda toje košėje.

- Nežinau, - atsakė Bilas ir patempė viršutinę lūpą. - Tik pažiūrėk į jį! Pilkas kaip žiurkė ir dukart tiek šlykštesnis! Kokio jis amžiaus, Henri?

Kolega tik gūžtelėjo.

- Daugiau kaip keturiasdešimties, bet penkiasdešimties dar neturi, kiek man žinoma. Bet kam tai svarbu? Jis vis vien atrodo kaip vaikščiojanti nelaimė.

Lyg nugirdęs kirpėjus, Tūzas atsigręžė į didelį kirpyklos langą ir lėtai, sarkastiškai kilstelėjo ranką pasisveikindamas. Vyrai krūptelėjo ir neramiai pasimuistė it dvi senmergės, staiga supratusios, kad įžūlus švilpimas iš baseino tarpdurio skirtas joms.

Tūzas susigrūdo rankas į kišenes ir nudrožė tolyn, - portretas žmogaus, kuriam priklauso viso pasaulio laikas ir ramybė.

- Kaip manai, gal reikėtų paskambinti šerifui Pengbornui? - pasiteiravo Henris.

Bilas Fulertonas vėl truktelėjo viršutinę lūpą. Po kurio laiko jis papurtė galvą.

- Jis netruks sužinoti, kad Tūzas grįžo į miestą, - atsakė. - Man nebūtina sakyti. Tau taip pat.

Vyrai sėdėjo tylėdami ir stebėjo, kaip Tūzas traukia Meino gatve, kol jis dingo iš akių.

7

Niekas nebūtų įtaręs, matydamas Meino gatvę pėdinantį Tūzą Merilą, jog tą žmogų graužia viena bėda. Gal tik Patranka Kitonas galėjo įtarti: Tūzas buvo skolingas keliems vaikinams stambią sumelę. Gerokai per aštuoniasdešimt tūkstančių, jei kalbėtume tiksliau. Bet blogiausia, ką galėjo padaryti kreditoriai Patrankai, tai pasodinti jį į kalėjimą. O jeigu Tūzas greitai nesuras pinigų, tarkim, iki lapkričio pirmos, jo kreditoriai pakiš jį po velėna.

Berniukai, kuriuos Tūzas Merilas kadaise terorizavo, - Tedis Dašampas, Krisas Čambersas ir Vernas Tesjė, - būtų iškart jį pažinę, nepaisant žylančių plaukų. To galbūt nebūtų tais metais, kai Tūzas dirbo vietiniame tekstilės fabrike (jau penkeri metai jis uždarytas). Anais laikais jo silpnybės buvo alus ir smulkios vagystės. Pirmosios dėka jis priaugo daug svorio, antrosios - prisišaukė nemažą senojo šerifo Džordžo Banermano dėmesį. Vėliau Tūzas atrado kokainą.

Jis metė darbą fabrike, varydamas greitu, labai greitu tempu numetė penkiasdešimt svarų ir persikvalifikavo į pirmo laipsnio vagis dėl šio žavingo narkotiko. Jo finansinė situacija ėmė svyruoti smarkiai kaip biržos prekiautojų ar narkotikų dilerių. Jis kartais pradėdavo mėnesį tuščiomis kišenėmis, o baigdavo pakasęs penkiasdešimt ar šešiasdešimt tūkstančių dolerių po išdžiūvusios obels šaknimis už savo namo Spanguolių pelkės kelyje. Vieną dieną prancūziški pietūs iš septynių patiekalų pas Morisą, kitą - “Kraft” makaronai su sūriu treilerio virtuvėlėje. Viskas priklausė nuo rinkos ir pasiūlos, nes Tūzas kaip ir dauguma prekiautojų kokainu buvo geriausias savo paties klientas.

Praėjus metams po to, kai naujasis Tūzas - lieknas, aukštas, žylantis ir gungtelėjęs Tūzas - nusivilko taukų kostiumą, kurį auginosi nuo to laiko, kai galutinai atsisveikino su bendruoju išsilavinimu, susipažino su keliais vyrukais iš Konektikuto. Jie prekiavo ne tik milteliais, bet ir ginklais. Tūzas netruko su jais susibičiuliauti; kaip ir jis, broliai Korsonai buvo geriausi savo pačių klientai. Jie pasiūlė Tūzui nemenką stambaus kalibro siuntą Meino centrinei sričiai, ir jis mielai priėmė. Tai buvo griežtai prekybinis susitarimas kaip ir kokainas iš pradžių. Be automobilių ir kokaino Tūzas pasaulyje užvis labiausiai mėgo ginklus.

Vienu metu, pritrūkęs lėšų, jis apsilankė pas savo dėdę, kuris skolino pinigus pusei miesto ir, pasak liežuvių, vartėsi taukuose. Tūzas nematė jokios priežasties, kodėl jis negalėtų gauti paskolos: jis buvo jaunas (na... keturiasdešimt aštuoneri - tai pakankamai jaunas amžius), su perspektyva, be to, dar giminaitis.

Tačiau jo dėdė apie tai galvojo kitaip.

- Ne, - atsakė jam Tėtušis Redžinaldas Marionas Merilas, - aš žinau, iš kur pas tave ateina pinigai - kai jie ateina. Jie iš balto mėšlo.

- Ach, dėde Redžinaldai...

- Nevadink manęs dėde Redžinaldu, - nutraukė Tėtušis. - Ir dabar ant tavo nosies jo kruopelytė. Neatsargus. Žmonės, kurie vartoja baltąjį mėšlą ir prekiauja juo, visuomet tampa neatsargūs. O neatsargieji baigia gyvenimą Šenke. Ir tai, jei jiems pasiseka. Jei ne - patrešia šešių pėdų ilgio ir trijų gylio pelkės plotelį. Kaip aš susigrąžinsiu savo pinigus iš mirusio ar sėdinčio kalėjime? Žodžiu, neduosiu tau nė sudilusio skatiko.

Tas pokalbis vyko netrukus po to, kai Kaslo apygardos šerifo pareigas perėmė Alanas Pengbornas. Ir pirma stambi jo pergalė - kai netikėtai užklupo Tūzą ir du jo dragužius, belaužiančius Henrio Boforto seifą "Įkaušusiame tigre." Tai buvo puikus ėjimas, kaip iš vadovėlio, ir Tūzas atsidūrė Šaušenke nepraėjus keturiems mėnesiams po dėdės įspėjimo. Kaltinimai planuotu plėšimu buvo pakeisti nuoširdžiai prisipažinus, bet Tūzui teko ir taip gera sunkių laikų dozė už naktinio įsilaužimo organizavimą.

Jį paleido 1989-ųjų pavasarį. Apsigyveno Mekenik Folse. Turėjo įsidarbinti; Oksfordo lygumos greitkelis dalyvavo valstijos išankstinio nuteistųjų paleidimo programoje, ir Džonas Tūzas Merilas gavo pagalbininko bei laikino mechaniko vietą.

Didžioji dalis jo draugų niekur nedingo, o ką jau kalbėti apie klientus, ir netrukus Tūzas vėl suko biznį ir šmaukė kokainą.

"Greitkelio"dirbtuvėse išbuvo iki bausmės termino galo ir metė darbą kitą dieną. Po kurio laiko sulaukė skambučio iš Skraidančių brolių Korsonų Denburyje, Konektikute, ir netrukus vėl prekiavo ginklais bei bolivietiškais miltukais.

Regis, laikai pasikeitė, kol jis sėdėjo kaliūzėje: vietoj pistoletų, medžioklinių šautuvų ir nupjautvamzdžių jis gyvai pardavinėjo automatinius ir pusiau automatinius ginklus. Viršūnę pasiekė šių metų birželį, pardavęs antžeminę "Thunderbolt" raketą jūreiviui su pietietišku akcentu. Jūreivis paėmė raketą, sumokėjo septyniolika tūkstančių dolerių naujutėlaitėmis šimtinėmis ne paeiliui einančiais serijų numeriais.

- Ką jūs veikiate su tokiais daikčiukais? - susižavėjęs paklausė Tūzas.

- Ką tik pageidausite, *señor,* - be šypsenos atsakė jūreivis.

O liepą viskas žlugo. Tūzas vis dar neįstengė suprasti, kaip tai galėjo atsitikti, žinojo tik tiek, kad reikėjo baigti prekybą koku ir ginklais su Skraidančiais broliais Korsonais. Jis nupirko du svarus kolumbietiško kokaino, padedamas Maiko ir Deivo Korsonų. Jie pametėjo apie aštuoniasdešimt penkis tūkstančius. Ta miltelių krūva galėjo būti verta dvigubai didesnės už prašomą sumą - narkotikai atrodė aukščiausios klasės. Tūzas su aštuoniasdešimt penkiais gabalais niekad nebandė suktis, bet jautėsi pasirengęs pabandyti. Tomis dienomis Tūzo Merilo šūkis buvo: "Jokių problemų!" Bet viskas pasikeitė. Smarkiai pasikeitė.

Permainos prasidėjo Deivui Korsonui paskambinus iš Denburio Konektikute ir paklausus, ką Tūzas sau galvoja, bandydamas prastumti geriamąją sodą vietoj kokaino. Tas tipas Portlende veikiausiai apstūmė Tūzą, o kai Deivas Korsonas tai suprato, jo balsas pasidarė ne itin draugiškas. Tiksliau, pasidarė visiškai nedraugiškas.

Tūzas galėjo išgaruoti. Tačiau užuot taip pasielgęs, sukaupė visą drąsą, - ne baisiai didelę, nepaisant solidaus amžiaus, - ir nuvažiavo pas brolius Korsonus. Jis papasakojo jiems, kas atsitiko. Jis paaiškino viską "Dodžo" furgone su kilimais, šilto vandens lova ir veidrodžiu ant lubų gale. Jam teko kalbėti labai įtikinamai, nes furgonas stovėjo išvažinėto žvyrkelio gale už kelių mylių į pietus nuo Denburio. Juodukas, pravarde Pernelyg Aukštas Timis, sėdėjo už vairo, o Skraidantys broliai Korsonai, Maikas ir Deivas, sėdėjo iš abiejų pusių su paruoštais šautuvais.

Kalbėdamas Tūzas prisiminė dėdės žodžius prieš įsilaužiant į "Įkaušusį tigrą". *Nerūpestingi žmonės baigia dienas Šenke. Ir tai, jeigu pasiseka. Jeigu neturi laimės, patrešia šešių pėdų ilgio ir trijų gylio pelkės lopinėlį.* Ką gi, Tėtušis pirma savo posakio puse buvo teisus; Tūzas pasitelks visas įtikinėjimo išgales, kad išvengtų antrosios dalies. Iš pelkės nėra jokių išankstinio paleidimo programų.

Jis labai pasistengė. Ir išsyk ištarė du stebuklingus žodžius: Dakis Morinas.

- Tu pirkai šitą šlamštą iš Dakio? - išpūsdamas akis pasitikslino Maikas Korsonas. - Tu esi tikras?

- Aišku, esu, - atsakė Tūzas. - O kas?

Skraidantys broliai Korsonai susižvalgė ir nusižvengė. Tūzas nesuprato, kodėl jie juokiasi, bet vis vien tuo apsidžiaugė. Tai atrodė geras ženklas.

- Kaip jis atrodė? - paklausė Deivas Korsonas.

- Jis aukštas, bet ne toks aukštas, kaip jis, - Tūzas dūrė nykščiu į vairuotoją, kuris sėdėjo užsidėjęs "Walkman" ausines ir kraipėsi į šonus pagal jam vienam girdimą ritmą, - bet aukštas. Kanadietis. Bent taip kalba. Nešioja mažą auksinį auskarą.

- Tai senis Dafis Dakas, - sutiko Maikas Korsonas.

- Pasakysiu tau tiesiai, stebiuosi, kaip jo dar niekas nenudėjo, - tarė Deivas Korsonas. Jis pasižiūrėjo į brolį, ir abu sutartinai nustebę palingavo galvas.

- Maniau, kad viskas gerai, - kalbėjo toliau Tūzas. - Su juo viskas ėjo gerai.

- Tik tu buvai kuriam laikui atsitraukęs iš žaidimo, ar ne? - paklausė Maikas Korsonas.

- Poilsiavai viešbutyje su grotomis, - pridūrė Deivas.

- Ko gero, sėdėjai, kai Dakmanas surado tuščią vietelę, - pasakė Maikas. - Nuo tada jo elgesys ėmė žiauriai prastėti.

- Dakis iškrėtė triuką, o jis tai mėgsta, - tęsė Deivas. - Ar žinai, Tūze, ką reiškia gaudyti su masalu?

Tūzas valandėlę pamąstęs papurtė galvą.

- O kaipgi, žinai, - paprieštaravo Deivas. - Kaip tik dėl to atsidūrei skylėje. Dakis parodė tau daug maišelių su milteliais. Vienas buvo su tikru kokainu. Kiti - pilni mėšlo. Tokio kaip tu, Tūze.

- Mes patikrinome! - paprieštaravo Tūzas. - Aš paėmiau atsitiktinį maišelį.

Maikas ir Deivas pašaipiai susižvalgė.

- Jie *tikrino*, - pasakė Deivas.

- Praplėšė *atsitiktinį* maišelį, - pridūrė Maikas Korsonas.

Jie pakėlė akis ir pasižiūrėjo vienas į kitą veidrodyje ant lubų.

- Na ir? - paklausė Tūzas, pažiūrėjęs į vieną, po to į kitą. Jis apsidžiaugė, kad jie pažįsta Dakį, ir kad nemano jį mėginus sukčiauti, tačiau vis tiek jautėsi neužtikrintai. Jie elgiasi su juo kaip su kvaileliu, o Tūzas Merilas - ne toks.

- Kas "na ir"? - paklausė Maikas Korsonas. - Jeigu nesi tikras, kad pats išsirinkai maišelį, tai nieko nereiškia, aišku? Dakis yra kaip fokusininkas, atliekantis pasenusį triuką su kortomis: išsirink kortą, bet kokią kortą. Ar esi apie tai girdėjęs, kvaiša?

Nepaisydamas ginklų, Tūzas nesusivaldė:

- Nedrįskite manęs šitaip vadinti!

- Vadinsime, kaip norėsime, - atšovė Deivas. - Tu mums skolingas aštuoniasdešimt penkis gabalus, Tūze, o už tai gavome sumautos "Arm & Hammer" sodos už pusantro žalio. Vadinsime tave smirdžiumi, jei tik norėsime.

Broliai persimetė žvilgsniu. Susikalbėjo be žodžių. Deivas atsistojo ir paplojo Pernelyg Aukštam Timiui per petį. Padavė jam savo ginklą. Po to Deivas su Maiku išlipo iš furgono ir sustoję prie žagrenių kažkokio fermerio lauko pakraštyje ėmė šnekėtis. Tūzas negirdėjo, apie ką jie kalbėjosi, bet puikiai suprato, kas čia vyksta. Jie tariasi, ką su juo daryti.

Jis sėdėjo ant vandens lovos krašto prakaituodamas kaip paršas ir laukė jų sugrįžtant. Pernelyg Aukštas Timis išsidrėbė ant užkloto krėslo, kurį atlaisvino Maikas Korsonas, ir nutaikęs į Tūzą šautuvą lingavo galvą. Iš ausinių vos girdimai skambėjo Marvino Gajaus ir Tamės Torel balsai. Marvinas su Tame, paskutiniuoju laiku pakilę ant bangos, traukė "Mano klaida".

Maikas ir Deivas grįžo.

- Duodame tau tris mėnesius pasitaisyti, - pasakė Maikas. Tūzas vos nesusileido iš palengvėjimo. - Dabar mums svarbiau mūsų pinigai, o ne tavo kailis. Beje, yra dar kai kas.

- Norime, kad pašalintum Dakį Moriną, - pasakė Deivas. - Ta nesąmonė per ilgai užsitęsė.

- Jis teršia mūsų vardą, - papildė Maikas.

- Manome, kad pajėgsi jį surasti, - tęsė Deivas. - Ir išsiaiškinti.

- Turi ką nors pasakyti, Tūze? - pasiteiravo Maikas.

Tūzas neturėjo. Jis džiaugėsi sužinojęs, kad sulauks kito savaitgalio.

- Lapkričio pirmą baigiasi terminas, - tarė Deivas. - Atneši mums pinigus, o tada visi imsimės Dakio. Jeigu ne, pasižiūrėsim, kiek gabalų nuo tavęs galima atrėžti, kol nudvėsi.

8

Tuo metu, kai šitaip apsimovė, Tūzas turėjo apie tuziną rinktinių stambaus kalibro automatinių ir pusiau automatinių ginklų. Didžiąją dalį duoto termino jis praleido mėgindamas paversti tuos ginklus pinigais, o pinigus kokainu. Geresnės prekės už koką nerasi, kai reikia greitai pasidaryti pinigų.

Bet ginklų rinka laikinai buvo perpildyta. Jis pardavė pusę, bet stambaus nė vieno, ir viskas. Antrą rugsėjo savaitę jam pakliuvo viliojantis pasiūlymas iš "Piece of Work Pub" Liuistone. Geresnio pasitaikyti negalėjo, nes klientas sutiko pirkti bent dešimt automatų, jeigu kartu eis patikimo ginklų dilerio pavardė. Tūzas galėjo tai suorganizuoti; Skraidantys broliai Korsonai buvo patikimiausi amunicijos dileriai, kokius jis pažinojo.

Tūzas nuėjo į tamsų tualetą porą kartų trukteleti prieš imdamasis sandėrio. Jį buvo apėmęs džiaugsmas, supainiojęs net kelis Amerikos prezidentus; jis patikėjo, kad tunelio gale mato šviesą.

Tūzas padėjo mažutį veidrodėlį, kurį nešiojosi marškinių kišenėje, ant bakelio, ir tada išgirdo balsą iš gretimos kabinos. Tūzas taip ir nesužinojo, kieno tas balsas; žinojo tik tiek, kad jo savininkas išgelbėjo jį nuo penkiolikos metų valstijos globos.

- Žmogus, su kuriuo kalbėjaisi, prisijungęs laidelį, - tarė balsas iš tualeto, ir Tūzas nieko nelaukęs išlėkė pro užpakalines duris.

9

Po tos klaidos (jis niekad nepagalvojo, kad nepažįstamas informatorius tiesiog galėjo pajuokauti) Tūzą apėmė savotiškas paralyžius. Jis bijojo ko nors imtis, tik retsykiais sau nusipirkdavo truputį kokaino. Niekad anksčiau jo nebuvo apėmęs toks sąstingis. Jis nekentė jo, bet nieko negalėjo padaryti. Pirmiausia, ką padarydavo kiekvieną rytą, tai pažvelgdavo į kalendorių. Lapkritis, regis, pas jį šuoliavo.

Po to šį rytą jis pabudo prieš auštant su viena mintimi, šviečiančia galvoje it keista melsva šviesa: reikia grįžti namo. Reikia važiuoti į Kasl Roką. Ten yra atsakymas. Grįžti namo atrodė tai, kas reikia... net jeigu paaiškėtų, kad jis klydo, aplinkos pakeitimas gali išsklaidyti tą keistą kamštį jo galvoje.

Mekenik Folse jis buvo tiesiog Džonas Merilas, buvęs kalinys, kuris gyvena lūšnoje polietilenu uždengtais langais ir kartoninėmis durimis. Kasl Roke jis visuomet buvo Tūzas Merilas, pabaisa, gyvuojanti ištisos vaikų kartos košmaruose. Mekenik Folse jis buvo baltą atmata, turinti "Dodžą", bet neturintis garažo jam laikyti. Kasl Roke jis buvo, bent jau kurį laiką, panašus į karalių.

Taigi jis grįžo, stovi čia, o kas toliau?

Tūzas nežinojo. Miestelis atrodė mažesnis, niūresnis ir tuštesnis už tą, kurį jis prisiminė. Pengbornas kur nors netoliese, netrukus Bilas Fulertonas susuks jam ir papasakos, kokie svečiai užklydo. Tuomet šerifas susiras jį ir paklaus, ką jis čia veikia. Paklaus, ar Tūzas turi darbą. Neturi ir net negali teisintis, kad atvažiavo aplankyti savo dėdės, nes Tėtušis sudegė su savo senienų krautuve. Gerai, tuomet pasakys Pengbornas, tai kodėl tau tiesiog nešokus į savo mašiną ir nemovus iš čia?

O ką jis atsakys į tai?

Tūzas nežinojo, jautė tik, jog tas melsvas žiburėlis, kuris jį pažadino, tebetviska kažkur viduje.

Merilas pastebėjo, kad aikštelė, kur stovėjo "Emporium Galorium" vis dar tuščia. Nieko, be žolių, kelių apanglėjusių lentgalių ir kelio šiukšlų. Stiklo duženos laidė skaudžias saulės strėles į akis, versdamos ašaroti. Ten nebuvo į ką žiūrėti, bet Tūzas vis tiek norėjo. Jis pasuko į kitą gatvės pusę. Jau beveik pasiekė šaligatvį, kai žvilgsnis užkliuvo už žalios markizės.

REIKALINGI DAIKTAI

buvo užrašyta ant jos. Kokios čia parduotuvės pavadinimas? Tūzas nuėjo pasižiūrėti iš arčiau. Galės vėliau pasižiūrėti į aikštelę, kur stovėjo dėdės skylė turistams medžioti. Vargu ar kas ją pajudins iš vietos.

Pirma akys užkliuvo už raštelio

Jis neatkreipė į jį dėmesio. Neaišku, ko jis atvažiavo į Kasl Roką, bet tik ne dirbti pardavėju.

Vitrinoje buvo keletas klasiškų daiktelių: jis mielai būtų pasiglemžęs juos, jeigu įsilaužęs rastų kokio turtuolio name. Šachmatai su džiunglių gyvūnų pavidalo figūromis. Juodų perlų karoliai, Tūzui jie pasirodė vertingi, bet veikiausiai perlai netikri. Savaime suprantama, kad šitame susmirdusiame miestelyje niekam neįkandamas tikrų juodųjų perlų vėrinys. Tačiau čia gero darbo kopija; atrodo labai tikroviškai. Ir...

Tūzas prisimerkęs pasižiūrėjo į knygą už perlų. Ji buvo pastatyta, kad kiekvienas praeivis pamatytų viršelį su dviejų vyrų siluetais naktį ant skardžio. Vienas laikė kirtiklį, kitas - kastuvą. Atrodė, kad jie kasa duobę. Knyga vadinosi *"Prarasti ir užkasti Naujosios Anglijos lobiai"*. Autoriaus pavardė buvo užrašyta smulkiu baltu šriftu po paveikslėliu.

Tai buvo Redžinaldas Merilas.

Tūzas priėjo prie durų ir pasuko rankeną. Virš galvos skimbtelėjo varpelis. Tūzas Merilas įžengė į "Reikalingus daiktus".

10

- Ne, - pasakė Tūzas, žiūrėdamas į knygą, kurią misteris Gauntas paėmė iš vitrinos ir padavė jam. - Čia ne ta, kurios aš norėjau. Tikriausiai supainiojote.

- Tai vienintelė knyga, esanti vitrinoje, užtikrinu jus, - truputį nustebusiu tonu tarė Lilendas Gauntas. - Galite pasižiūrėti pats, jeigu netikite.

Tūzas vos taip ir nepadarė, bet atsidusęs pasakė:

- Na, nieko tokio.

Knyga, kurią padavė parduotuvės savininkas, buvo Roberto Lujo Styvensono "Lobių sala". Viskas aišku, kaip ten buvo: jis mąstė apie Tėtušį ir susipainiojo. Bet didžiausia klaida buvo išvis važiuoti į Kasl Roką. Kokių velnių jis čia atsibastė?

- Klausykite, čia labai įdomi vietelė, bet man metas judėti. Pasimatysim kitą kartą, misteri...

- Gauntas, - prisistatė šeimininkas, tiesdamas ranką. - Lilendas Gauntas.

Tūzas ištiesė savąją ir šią tartum kas prarijo. Milžiniška, galvanizuojanti galia perbėgo per jį rankoms susilietus. Galvą vėl apėmė ta tamsiai mėlyna šviesa; šįkart panaši į gaubiantį švytėjimą.

Jis apkvaitęs, pakirstomis kojomis atitraukė savo ranką.

- Kas čia buvo? - sušnibždėjo jis.

- Manau, jog tai vadinama dėmesio patraukimu, - atsakė misteris Gauntas. Jis kalbėjo ramiai ir šaltai. - Jūs atkreipsite į mane dėmesį, misteri Merilai.

- Iš kur jūs žinote mano pavardę? Aš jums neprisistačiau.

- O, aš jus pažįstu, - nusijuokė misteris Gauntas. - Aš jūsų laukiau.

- Kaip jūs galėjote manęs laukti? Aš pats nežinojau, kad čia atvažiuosiu, kol neįsėdau į automobilį.

- Atleiskite minutėlę.

Gauntas priėjo prie lango, pasilenkė ir paėmė kortelę, atremtą į sieną. Paskui pasilenkė dar kartą, nuėmė “REIKALINGAS PAGALBININKAS” ir sugrąžino į vietą “KOLUMBO DIENĄ NEDIRBU”.

- Kodėl taip padarėte? - Tūzas jautėsi kaip atsitrenkęs į vielos tvorą su leidžiama vidutiniška elektros srove.

- Įprasta, kad parduotuvės savininkai nuima skelbimą apie ieškomą pagalbininką, kai vieta užimama, - gan griežtai atsakė misteris Gauntas. - Mano verslas Kasl Roke smarkiai auga, ir aš nutariau pasitelkti vienas rankas. Dabar aš taip greitai pavargstu.

- Ė, aš ne...

- Man taip pat reikia vairuotojo, - pertraukė misteris Gauntas. - Man regis, vairuoti tu sugebi geriausiai. Pirmas tavo darbas, Tūzai, bus nuvažiuoti į Bostoną. Turiu ten garaže palikęs automobilį. Nudžiugsite - tai “Takeris”.

- “Takeris”? - kurį laiką Tūzas pamiršo, kad atvažiavo į miestą ne dirbti padėjėju parduotuvėje... kaip ir, beje, ne vairuotoju. - Norite pasakyti, kaip tame filme?

- Ne visai, - atsakė misteris Gauntas. Jis nuėjo už prekystalio, kur stovėjo senoviškas kasos aparatas, ištraukė raktą, atrakino stalčių po juo ir ištraukė du mažus vokelius. Vieną padėjo ant stalo. Kitą ištiesė Tūzui. - Jis truputį patobulintas. Štai. Raktai.

- Ei, luktelkit minutėlę! Sakiau jums...

Misterio Gaunto akys, kurių keistos spalvos Tūzas negalėjo įvardyti, patamsėjo ir plykstelėjo. Merilas vėl pajuto, kaip linksta keliai.

- Tu sėdi duobėje, Tūze, tačiau jei nesiliausi elgęsis kaip strutis, įkišęs galvą į smėlį, man regis, prarasiu norą tau padėti. Pardavėjo padėjėjų nors vežimu vežk. Aš tai žinau, patikėk. Per savo gyvenimą esu jų samdęs šimtus. Gal net tūkstančius. Todėl liaukis malti ir imk raktus.

Tūzas paėmė vokelį. Kai jo pirštų galiukai prisilietė prie Lilendo Gaunto rankos, ta tamsi, gaubianti ugnis vėl pripildė jo galvą. Jis sudejavo.

- Turėsi nuvaryti savo automobilį adresu, kurį duosiu, - pasakė misteris Gauntas, - ir paliksi jį ten, kur dabar stovi manasis. Lauksiu vėliausiai iki vidurnakčio. Tikiuosi, kad grįši daug anksčiau. Mano mašina daug greitesnė nei atrodo.

Jis išsišiepė, apnuogindamas savo dantis.

Tūzas pabandė dar kartą:

- Klausykit, misteri...

- Gauntas.

Tūzas linktelėjo, galva sukadaravo it marionetės, tampomos naujoko lėlininko.

- Kitomis aplinkybėmis aš susigundyčiau. Jūs esate... įdomus, - žodis nebuvo visai tas, kokio jis norėjo, bet geresnis nepajėgė atsikabinti nuo liežuvio. - Bet jūs teisus - aš sėdžiu ant skardžio ir jeigu per kitas dvi savaites nerasiu stambios sumos grynais...

- Na, o kaip knyga? - pasiteiravo misteris Gauntas. Atrodė sutrikęs ir šiek tiek pasipiktinęs. - Ar ne jos užėjote?

- Tai ne ta, kurią aš...

Merilas pajuto tebelaikąs knygą rankoje ir vėl į ją pasižiūrėjo. Paveikslėlis buvo tas pats, tik pavadinimas kaip pirmą kartą išvydus vitrinoje: *Prarasti ir užkasti Naujosios Anglijos lobiai, Redžinaldas Merilas.*

- Kas čia dabar? - vaptelėjo jis. Staiga viską suprato. Jis visai ne Kasl Roke, jis savo namuose Mekenik Folse, guli lovoje ir viską sapnuoja.

- Man panašu į knygą, - atsakė parduotuvės savininkas. - O ar velionio tavo dėdės vardas nebuvo Redžinaldas Merilas? Koks sutapimas.

- Mano dėdė per savo gyvenimą nėra nieko rašęs, išskyrus gavimo kvitus ir paskolos raštelius, - lėtai, mieguistai pasakė Tūzas. Jis pakėlė akis į Gauntą ir pajuto, kad negali jų atplėšti. Gaunto akys mainė spalvą. Mėlynos... pilkšvos... rusvos... rudos... juodos.

- Aišku, - nesiginčijo misteris Gauntas, - veikiausiai tai pseudonimas. Galbūt aš pats parašiau šią knygą.

- Jūs?

Lilendas Gauntas palietė pirštais smakrą.

- O gal tai visai ne knyga. Ir visi tie ypatingi daiktai, kuriais prekiauju, yra visai ne tai, kas atrodo. Gal tai tiesiog pilka medžiaga, turinti vieną išskirtinę savybę - savybę įgyti vyrų ir moterų svajojamų daiktų pavidalus, - kiek patylėjęs jis mąsliai pridūrė: - Galbūt jie tiesiog yra pačios svajonės.

- Aš nieko nesuprantu.

Misteris Gauntas šyptelėjo.

- Žinau. Tai nesvarbu. Jeigu tavo dėdė būtų rašęs knygą, Tūzai, argi ji nebūtų apie užkastą lobį? Negi nesutinki, kad tas lobis - palaidotas žemėje ar jo draugužių kišenėse - nebuvo jį labiausiai dominęs dalykas?

- Jis mėgo pinigus, tas tiesa, - niūriai patvirtino Tūzas.

- Na, o kas jiems nutiko? - šūktelėjo misteris Gauntas. - Ar jis nors kiek paliko tau? Tikriausiai paliko: argi tu ne vienintelis gyvas jo giminaitis?

- Jis nepaliko man nė sumauto cento! - piktai atšovė Merilas. - Visi mieste kalbėjo, kad senas pirdžius turi krūvą pinigų, kuriuos krovė visą gyvenimą, bet po jo mirties pasirodė, jog sąskaitoje mažiau nei keturi tūkstančiai dolerių. To užteko palaidoti jį ir sutvarkyti jovalą, kurį paliko mieste. O žinote, ką rado atidarę jo seifą?

- Taip, - atsakė misteris Gauntas, ir nors jo lūpos buvo rimtos, net atjaučiančios, akys juokėsi. - Prekybinius pašto ženklus. Šešias knygas paprastų ir keturiolika su auksiniais krašteliais.

- Teisingai! - sutiko Tūzas. Jis pagiežingai žvilgtelėjo į “Prarastus ir užkastus Naujosios Anglijos lobius”. Nerimą ir dezorientacijos jausmą valandėlei paglemžė įsiūtis. - Ir žinote dar kai ką? Tais ženklais jau nebegalima naudotis. Kompanija subyrėjo. Visi Kasl Roke jo bijojo, - net aš jo truputį prisibijojau, - ir visi jį laikė turtingu kaip Skrudžas, o jis mirė subankrutavęs.

- Gal jis tiesiog nepasitikėjo bankais, - tarė Lilendas Gauntas. - Gal jis užkasė savo lobius. Kaip manai, tai įmanoma, Tūzai?

Tūzas prasižiojo, užsičiaupė, dar sykį prasižiojo. Užsičiaupė.

- Liaukis, - sudraudė misteris Gauntas. - Primeni žuvį akvariume.

Tūzas pasižiūrėjo į knygą rankose. Padėjo ją ant prekystalio ir pasklaidė smulkiu šriftu prirašytus lapus. Kažkas sušmėžavo. Tai buvo apdriskęs nelygiai sulankstyto rudo popieriaus gabalas nuo “Hemphilo” prekybos centro prekių maišelio. Kiek kartų vaikas būdamas jis matė, kaip dėdė nuplėšia skiautę, visai kaip ši, nuo maišelio, kuriuos laikė po senu “Tokeheim” kasos aparatu? Kiek kartų jis stebėjo, kaip jis ant tokio popiergalio prirašo skaičių... arba išrašo paskolos lapelį?

Jis išskleidė jį drebančiomis rankomis.

Tai buvo žemėlapis, tiek tai aišku, bet iš pradžių jis nieko jame nesuprato: kažkokia linijų, kryžiukų ir nelygių apskritimų raizgalynė.

- Kas čia per velnias?

- Tau reikia kai ko, kas padėtų sukoncentruoti dėmesį, va ir viskas, - atsakė misteris Gauntas. - Šitai galėtų padėti.

Tūzas pasižiūrėjo į parduotuvės šeimininką. Misteris Gauntas padėjo mažą veidroduką graviruoto sidabro rėmeliais ant stiklinio prekystalio šalia kasos. Paskui jis atidarė vokelį, paimtą iš užrakinto stalčiaus, ir iškratė ant veidrodėlio nemenką kokaino dozę. Patyrusiai Tūzo akiai milteliai atrodė pasakiškai aukštos kokybės: šviesa virš prekystalio nuo švarių kristaliukų žėrė tūkstančius mažų žarijėlių.

- Viešpatie, misteri! - Tūzui ėmė kutenti nosį iš nekantrumo. - Ar čia kolumbietiškas?

- Ne, čia speciali rūšis, - atsakė misteris Gauntas. - Ji gaunama iš Lengo lygumų. - Iš rusvo švarko vidinės kišenės išsitraukęs auksinį peilį vokams atplėšti, Lilendas ėmė skirti miltelius į dvi ilgas eilutes.

- O kur tai yra?

- Toli, už kalnų, - nežiūrėdamas paaiškino Gauntas. - Neklausinėk, Tūzai. Žmonės, kurie turi pinigų, puikiai moka džiaugtis gerais daiktais, pakliūvančiais jiems į rankas.

Jis įsikišo peilį ir iš tos pačios kišenės išėmęs trumpą vamzdelį padavė Tūzui.

- Vaišinkis.

Vamzdelis buvo stebėtinai sunkus: vis dėlto ne stiklo, o kažkokio kalnų kristalo, spėjo Tūzas. Jis pasilenkė prie veidrodėlio, po to sudvejojo. Kas, jeigu tas tipas serga AIDS ar dar kuo nors?

Neklausinėk, Tūzai. Žmonės, kurie turi pinigų, puikiai moka džiaugtis gerais daiktais, pakliūvančiais jiems į rankas.

- Amen, - tarė Tūzas ir įtraukė. Galvą pripildė silpnas bananų ir citrinų skonis, kuris būdingas tikrai geram kokainui. Šitas buvo švelnus, bet galingas. Merilas pajuto, kaip ima smagiau tvinksėti širdis. Mintys paaštrėja, pasidaro grynos. Jis prisiminė žodžius, kadaise girdėtus iš vieno žmogaus prieš įsimylint šiuos miltelius: *Daiktai įgauna daugiau pavadinimų, kai įtrauki koko. Daug daugiau.*

Tuomet jis to nesuprato, bet dabar žodžių prasmė pasidarė aiški.

Jis pasiūlė vamzdelį Gauntui, bet tas papurtė galvą.

- Niekad prieš penkias, - pasakė jis, - o tu mėgaukis, Tūzai.

- Dėkui.

Jis pažvelgė į žemėlapį ir pajuto, jog viską supranta. Dvi lygiagrečios linijos su "X" tarp jų neabejotinai žymi Skardinį tiltą, o tai supratus viskas stoja į savo vietas. Zigzagas, einantis per linijas, iksą į lapelio viršų yra 117-asis kelias. Mažesnis ir didesnis apskritimas turėtų reikšti Gavinjė fermą: didysis tikriausiai karvidė. Viskas atrodė logiška. Aišku, skaidru ir švyti kaip tas kokainas, kurį šitas keistas puošeiva iškratė iš savo vokelio.

Tūzas vėl palinko prie veidrodėlio.

- Šauk, kai pasiruoši, - burbtelėjo jis ir įtraukė dar du kartus. Pokšt! Trinkt! - Nieko sau, galingas daikčiukas, - gaudydamas kvapą tarė jis.

- Tai jau taip, - rūškanai pritarė Gauntas.

Tūzas pakėlė akis, kažkodėl manydamas, jog šeimininkas iš jo juokiasi, bet misterio Gaunto veidas buvo ramus. Tūzas vėl pasilenkė prie žemėlapio.

Dabar jo žvilgsnį patraukė kryželiai. Jų buvo septyni... ne, tiksliau, aštuoni. Vienas, rodos, buvo tuščioje, klampioje plynėje, kuri priklauso seniui Treblhornui... bet jis miręs, seniai miręs, ir ar nėjo šnekos, kad jo dėdė Redžinaldas gavo didžiąją tos žemės dalį už skolą?

Štai kitas prie draustinio, kitoje Kasl Vju pusėje, jeigu jis gerai orientuojasi. Dar du trečiajame kelyje, netoli rato, kuris veikiausiai žymi Džojaus Kamberio sodybą, Septynių Ąžuolų fermą. Kiti du žemėje, kuri turėtų priklausyti Daimondui Mačui vakarinėje ežero pusėje.

Tūzas spoksojo į Gauntą degančiomis, paraudusiomis akimis.

- Ar jis užkasė savo pinigus? Ar tą reiškia kryžiukai? Ar čia pažymėtos vietos, kur užkasti pinigai?

Misteris Gauntas grakščiai truktelėjo pečiais.

- Aš tikrai nežinau. Atrodo logiška, bet logikos žmonių veiksmuose mažai.

- Tačiau taip gali būti, - neatlyžo Tūzas. Jis netvėrė savyje iš susijaudinimo ir kokaino pertekliaus; rankų ir pilvo raumenyse tarsi sproginėjo varinės vielos gumulai. Jo gelsvas veidas, dėmėtas nuo brendimo spuogų randų, priplūdo kraujo. - Gali! Tos vietos su kryželiais... jos visos gali būti Tėtušio nuosavybė! Matote? Jis galėjo visas tas žemes globoti ar kaip kitaip tai vadinama, kad niekas negalėtų nupirkti... ir rasti tai, ką jis ten paslėpė...

Jis sutraukė paskutinius miltelius nuo veidrodėlio, po to palinko virš prekystalio. Veide spingsojo krauju pasruvusios akys.

- Aš galiu ne tik išlįsti iš duobės, - žemu drebančiu balsu tarė jis. - Galiu tapti velniškai turtingas.

- Taip, - sutiko misteris Gauntas, - sakyčiau, kad tai visai įmanoma. Bet nepamiršk to, Tūze, - jis parodė nykščiu į sieną, kur kabėjo užrašas:

PREKĖS ATGAL NEPRIIMAMOS IR NEKEIČIAMOS
CAVEAT EMPTOR!

Tūzas perskaitė jį.

- Ką tai reiškia?

- Tai reiškia, kad esi ne pirmas žmogus, manęs, jog senoje knygoje rado raktą į didelus turtus, - paaiškino misteris Gauntas. - Tai taip pat reiškia, kad man reikia pagalbininko ir vairuotojo.

Tūzas apstulbęs pažiūrėjo į jį. Paskui nusijuokė.

- Juokaujate? - parodė jis žemėlapį. - Man teks pasidarbuoti kastuvu.

Parduotuvės savininkas nepatenkintas atsiduso, sulankstė rudo popieriaus skiautę, įkišo į knygą ir padėjo ją į stalčių po kasos aparatu. Visa tai atliko neapsakomai vikriai.

- Ei! - suriko Tūzas. - Ką jūs darote?

- Aš ką tik prisiminiau, kad pažadėjau šitą knygą kitam pirkėjui, misteri Merilai. Apgailestauju. Be to, aš nedirbu - Kolumbo diena, pats žinote.

- Luktelkit!

- Aišku, jeigu tu nuspręstum pas mane įsidarbinti, esu tikras, kad galėčiau ką nors padaryti. Bet matau, jog esi labai užsiėmęs; akivaizdu, kad nori sutvarkyti savo reikalus, kol broliai Korsonai nepadarė iš tavęs pjausnio.

Tūzo burna vėl ėmė žiopčioti. Jis bandė prisiminti, kur buvo tie kryžiukai, bet suprato negalįs. Visi jie susiliejo į vieną... kapinių kryžių.

- Gerai! - sušuko jis. - Gerai jau, aš imsiuos to sumauto darbo!

- Tokiu atveju, manau, jog knyga vis dėlto parduodama, - pasakė misteris Gauntas. Ištraukęs iš stalčiaus, jis apvertė ją pažiūrėti kainos. - Kainuoja pusantro dolerio, - iššiepęs dantis rykliška šypsena, jis pasitaisė: - Kaip darbuotojui, doleris trisdešimt penki centai.

Tūzas išsitraukė savo piniginę, paleido iš rankų ir vos neskėlė kakta į stiklinio prekystalio kraštą, ją keldamas.

- Bet man reikės laisvo laiko, - pasakė jis šeimininkui.

- Būtinai.

- Nes man tikrai reikia šiek tiek pakasinėti žemę.

- Žinoma.

- Laikas nelaukia.

- Kaip malonu, kad tai žinai.

- Ar gerai, kai grįšiu iš Bostono?

- Ar nebūsi pavargęs?

- Misteri Gauntai, aš negaliu sau leisti pavargti.

- Aš galiu tau padėti, - tarė parduotuvės savininkas. Jo šypsena paplatėjo ir atkišo kaukolės dantis. - Galiu pasiūlyti tau truputį toniko, tai norėjau pasakyti.

- Ką? - išplėsdamas akis paklausė Tūzas. - Ką jūs pasakėte?

- Atsiprašau?

- Nieko tokio, - sumurmėjo Merilas.

- Gerai, ar dar turi raktus, kuriuos daviau?

Tūzas nustebo supratęs, jog įsikišo voką su raktais į užpakalinę kelnių kišenę.

- Gerai, - misteris Gauntas užpajamavo dolerį trisdešimt penkis centus senu kasos aparatu, paėmė penkių dolerių kupiūrą, kurią ant stalo padėjo Tūzas ir grąžino tris dolerius 65 centus. Tūzas paėmė grąžą it sapnuodamas.

- O dabar, - tarė Lilendas Gauntas, - duosiu tau kelis nurodymus. Ir nepamiršk, ką sakiau: noriu, kad grįžtum prieš vidurnaktį. Jeigu negrįši, būsiu nepatenkintas. O kai esu nepatenkintas, retsykiais prarandu savitvardą. Geriau tau arti nebūti, kai tai atsitinka.

- Jūs virstat siaubūnu? - pajuokavo Tūzas.

Misteris Gauntas nužvelgė jį žiauriai ir pašaipiai, Merilas net atsitraukė.

- Taip, - patvirtino jis. - Būtent tai aš ir darau, Tūzai. Virstu siaubūnu. Tikrai. Todėl turėk tai galvoje.

Tūzas turėjo.

11

Buvo ketvirtis po dešimtos, Alanas kaip tik rengėsi nueiti pas Nenę išgerti puodelį kavos, kai paskambino Šeila Brigham. Skambina Sonis Džaketas, pranešė ji. Jis užsispyrė pasikalbėti su Alanu ir nieku kitu.

Šerifas pakėlė ragelį.

- Sveikas, Soni, kuo galiu padėti?

- Tai va, - pratisu rytietišku akcentu prabilo Sonis, - nelabai norisi įkrėsti dar rūpesčių į tavo lėkštę po dvigubos vakarykštės porcijos, šerife, bet manau, jog miestelin grįžo senas tavo bičiulis.

- Koks bičiulis?

- Tūzas Merilas. Matau jo automobilį pastatytą gatvėje.

Po šimts, kas toliau? pagalvojo Alanas.

- Matei jį?

- Ne-a, bet jo automobilio negalima nepastebėti. Žalias kaip vėmalai "Dodžas Čelindžeris". Mačiau jį aikštelėje.

- Ką gi, ačiū, Soni.

- Nėra už ką... Kaip sakai, ką tas valkata veikia Kasl Roke, Alanai?

- Nežinau, - pasakė šerifas, o dėdamas ragelį pagalvojo: *Bet geriau išsiaiškinti.*

12

Šalia žalio "Čelindžerio" buvo tuščia vieta. Alanas įsuko pirmą patrulinę mašiną į ją ir išlipo. Pastebėjo pro kirpyklos langą smalsiai spoksančius Bilą Fulertoną ir Henrį Gendroną. Kilstelėjo ranką sveikindamasis. Henris parodė pirštu į kitą gatvės pusę. Alanas linktelėjo ir nuėjo ten. Vieną dieną Vilma Jeržyk ir Nitė Kob nužudo viena kitą gatvių kampe, kitą dieną atsidangina Tūzas Merilas. Šitas miestas ima virsti "Barnum & Bailey`s" cirku.

Pasiekęs šaligatvį, Pengbornas pastebėjo iš žalios "Reikalingų daiktų" markizės šešėlio išlendantį Tūzą. Jis kažką nešėsi rankoje. Iš pradžių Alanas negalėjo pasakyti, kas ten yra, bet Tūzui prisiartinus nutarė, jog gali; tik niekaip neįstengė tuo patikėti. Tūzas Merilas buvo ne iš tų tipų, kuriuos matai su knyga rankose.

Jie susitiko priešais tuščią aikštelę, kur kadaise stovėjo "Emporium Galorium."

- Sveikas, Tūzai, - užkalbino šerifas.

Tūzas neatrodė nustebęs. Nusikabino akinius nuo marškinių iškirptės, pakratė juos ir užsidėjo.

- Na, na, kaip einasi, bose?

- Ką veiki Kasl Roke, Tūzai? - nesutrikdamas paklausė Pengbornas.

Merilas perdėtai susidomėjęs apžiūrinėjo dangų. Šviesos zuikučiai mirgėjo ant jo akinių.

- Gera diena kelionei, - atsakė jis. - Vasariška.

- Labai gera, - sutiko Alanas. - Ar tavo teisės galioja, Tūzai?

Tūzas priekaištingai pasižiūrėjo į pareigūną.

- Argi važiuočiau, jeigu negaliotų? Tai juk būtų neteisėta, ar ne?

- Nemanau, kad tai atsakymas.

- Aš perlaikiau jas, vos tik atgavau rausvą lapelį, - atsakė Merilas. - Važinėju legaliai. Ką pasakysi, bose? Ar tai atsakymas?

- Gal pats galėčiau patikrinti? - Alanas ištiesė ranką.

- O, matau, manimi nepasitiki! - šūktelėjo Tūzas. Jis ir toliau kalbėjo pašaipiu, erzinančiu balsu, bet po juo šerifas girdėjo pyktį.

- Sakykim, kad aš iš Misūrio.

Tūzas perėmė knygą į kairę ranką, kad galėtų ištraukti piniginę dešine, ir Alanas geriau įsižiūrėjo į viršelį. "Lobių sala", autorius Robertas Lujis Styvensonas.

Jis patikrino teises. Jos buvo pasirašytos ir galiojančios.

- Automobilio techninis pasas yra mašinoje, jeigu nori, pereinam gatvę, patikrinsi, - pasiūlė Tūzas. Jo balse pyktis buvo dar aiškesnis. Ir sena arogancija.

- Manau, kad patikėsiu, Tūzai. Kodėl nenori man papasakoti, ką iš tikro veiki mieste?

- Atvažiavau pasižiūrėti į ją, - atsakė Tūzas ir parodė į tuščią aikštelę. - Nežinau kodėl, bet tai tiesa. Abejoju, ar manimi patikėsi.

Keista, bet šerifas patikėjo.

- Matau, nusipirkai knygelę.

- Aš moku skaityti, - tarė Tūzas. - Abejoju, ar tiki tuo.

- Na, na, - šerifas užsikišo nykščius už diržo. - Apsidairei, knygą įsigijai.

- Jis poetas, bet to nežino.

- O ką, gal ir taip. Malonu, kad tai pastebėjai, Tūzai. Dabar, tikiuosi, mausi iš miesto, tiesa?

- O kas, jeigu ne? Tu surasi prie ko prikibti? Ar tavo žodyne yra žodis "reabilitacija", šerife Pengbornai?

- Taip, - atsakė Alanas, - bet jo reikšmė ne Tūzas Merilas.

- Tu juk nenori manęs išstumti, žmogau.

- Ne. Jeigu norėsiu, pajusi iš karto.

Tūzas nusiėmė akinius.

- Jums, vaikinai, niekad negana? Niekada... nebaigiate.

Alanas nieko neatsakė.

Po valandėlės Tūzas tarsi atgavo savo šaltakraujiškumą. Vėl užsidėjo akinius nuo saulės.

- Žinai, manau, kad visgi išvažiuosiu. Turiu kai ką aplankyti ir nuveikti.

- Tai puiku. Užimtos rankos - laimingos rankos.

- Bet jei užsimanysiu grįžti, grįšiu. Girdi?

- Girdžiu, Tūzai, ir noriu pasakyti, jog nemanau, kad tai gera mintis. Girdi?

- Tu manęs neišgąsdinsi.

- Jei ne, - atsakė Alanas, - tu dar bukesnis, nei maniau.

Tūzas valandėlę pažiūrėjo pro tamsius akinius, po to nusijuokė. Šerifas nekreipė į tai dėmesio; juokas buvo bailus, keistas ir ne vietoj. Jis stovėjo ir stebėjo, kaip Merilas pereina gatvę, atidaro savo automobilio dureles ir sėdasi už vairo. Po sekundės užriaumojo variklis. Iš išmetamojo vamzdžio išsiveržė dūmų kamuolys. Žmonės gatvėje stabteldavo pažiūrėti.

Netinkamas duslintuvas, pagalvojo Alanas. Galėčiau už tai nubausti.

Bet kas iš to? Yra stambesnių žuvų už Tūzą Merilą, kuris, šiaip ar taip, palieka miestą. Jis vylėsi, jog visam laikui.

Jis matė, kaip žaliasis "Čelindžeris" padaro draudžiamą "U" posūkį Meino gatvėje ir pasuka Kasl Strymo pusėn, iš miesto. Tada Alanas pasisuko ir susimąstęs pažvelgė į žalią markizę. Tūzas atvažiavo į gimtąjį miestą ir nusi-

pirko knygą, "Lobių salą", tiksliau tariant. Įsigijo ją "Reikalinguose daiktuose".

Maniau, kad parduotuvė šiandien uždaryta, pagalvojo šerifas. Ar lentelėje ne tai buvo parašyta?

Jis paėjo gatve iki "Reikalingų daiktų." Neklydo; rado skelbimą "KOLUMBO DIENĄ NEDIRBU."

Jeigu priėmė Tūzą, gal priims ir mane, pagalvojo Alanas ir pakėlė kumštį pabelsti. Bet nespėjo nuleisti - pranešimų gaviklis, prisegtas prie diržo, ėmė pypsėti. Šerifas nuspaudė mygtuką, kuris išjungė tą nekenčiamą aparačiuką, ir neryžtingai pastovėjo prie durų... tik neliko pasirinkimo, ką daryti. Jeigu esi advokatas ar verslininkas, gal ir gali nekreipti kurį laiką dėmesio į pranešimus, bet kai esi apygardos šerifas, - išrinktas, o ne paskirtas, - dėl prioritetų klausimų nekyla.

Alanas kirto šaligatvį, stabtelėjo ir skubiai apsisuko. Jis jautėsi žaidžiąs "Raudoną šviesą", kai reikia atsisukti ir sugauti kitus judančius žaidėjus, kad galėtų nusiųsti juos į pradžią. Vėl grįžo pojūtis, kad jis yra stebimas, ir labai stiprus pojūtis. Alanas buvo įsitikinęs, jog pastebėjo sujudant žaliuzes ant misterio Gaunto durų.

Bet ten nieko nebuvo. Parduotuvė toliau snaudė neįprastai karštoje spalio saulėje, ir jeigu jis nebūtų savo akimis matęs išeinančio Tūzo, būtų galėjęs prisiekti parduotuvę esant tuščią, nors ir vaidenasi, kad kažkas žiūri.

Pengbornas nuėjo prie savo automobilio, pasilenkęs paėmė raciją ir įjungė.

- Skambino Henris Peitonas, - pranešė jam Šeila. - Jis jau gavo iš Henrio Rajano išankstinius pranešimus apie Nitę Kob ir Vilmą Jeržyk.

- Aš paimsiu.

- Henris sakė, kad jeigu nori gauti iš jo svarbiausius duomenis, jis bus pas save nuo dabar iki maždaug pietų.

- Gerai. Aš Meino gatvėje. Tuojau atvykstu.

- E, Alanai?

- Taip?

- Henris dar paklausė, ar planuojame gauti faksą iki šio šimtmečio pabaigos, jis galėtų atsiųsti kopijas, užuot skambinęs ir skaitęs viską tau telefonu. Iki.

- Pasakyk jam, kad parašytų laiškelį Tarybos pirmininkui, - nelinksmai tarė Alanas. - Ne aš tvarkau miesto biudžetą, ir jis tai žino.

- Na, aš tik persakau jo žodžius. Nėra ko širsti.

Alanui pasirodė, kad ir pati Šeila širsta.

- Ryšys baigtas, viso, - pasakė jis.

Jis įsėdo į patrulinę mašiną ir pakabino raciją. Pažvelgęs į banko pastatą, spėjo pamatyti, kad švieslentė rodo dešimt valandų penkiasdešimt minučių ir dvidešimt šešis laipsnius temperatūros. Jėzau, tik to mums tetrūko, pagalvojo jis. Visas miestas išsikraustys iš proto per tokį karštį.

Alanas užsigalvojęs lėtai nuvažiavo municipaliteto link. Jis negalėjo atsikratyti nuojautos, kad Kasl Roke kažkas vyksta, kažkas, kas tuoj tuoj taps nevaldoma. Tai beprotystė, suprantama, absoliuti nesąmonė, bet ta mintis vis tiek jo nepaliko.

Tryliktas skyrius

1

Miestelio mokyklos buvo uždarytos šventės dieną, bet Brajanas nebūtų ėjęs į pamokas, net jeigu reikėtų.

Brajanas sirgo.

Sirgo ne fizine liga, ne tymais, vėjaraupiais ar viduriavimu, net pačia niekingiausia ir labiausiai kankinančia iš visų ligų. Nesirgo ir psichiškai, bent jau tiesiogiai; tai buvo susiję su jo protu, tai tiesa, bet veikiau ta sąsaja buvo pašalinis efektas. Susirgusi jo dalis buvo kur kas giliau už protą; susirgo jo esybės dalis, neprieinama jokiam daktaro švirkštui ir mikroskopui. Jis visad buvo saulėto būdo vaikas, bet saulė dingo, palaidota po sunkiomis debesų antklodėmis, kurios nuolat augo.

Debesys ėmė kauptis tą popietę, kai jis apmėtė purvu Vilmos Jeržyk paklodes, sutirštėjo, kai misteris Gauntas pasirodė sapne apsivilkęs "Dodžerių" uniformą ir pasakė, kad jis dar nesumokėjęs už Sendžio Kofakso kortelę... Bet visiškas užtemimas įvyko šiandien, kai jis nusileido į apačią pusryčių.

Jo tėvas, apsirengęs pilku kombinezonu, kuriuo dirbo Diko Perio kompanijoje Pietų Paryžiuje, sėdėjo prie virtuvinio stalo su atverstu Portlendo "Press-Herald".

- Prakeikti "Patriotai", - pasakė jis už storos laikraščio barikados, - kada gi jie pagaliau įsigys puolėją, sugebantį mesti kamuolį?

- Nesikeik prie vaikų, - sudraudė Kora, stovinti prie viryklės, bet jos balse nebuvo įprastos jėgos; atrodė užsigalvojusi ir kažkuo užsiėmusi.

Brajanas užsliuogė ant kėdės ir užpylė dribsnius pienu.

- Sveikas, Brajau! - linksmai pasisveikino Šonas. - Nori eiti su manim į miestą? Pažaisti videožaidimus?

- Gal, - atsakė Brajanas. - Tikriausiai... - po to jis išvydo antraštę pirmame puslapyje ir užsičiaupė.

PO MIRTINO SUSIĖMIMO KASL ROKE
DVI MOTERYS NEGYVOS
"Tai buvo dvikova", - teigia šaltinis iš policijos.

Toliau buvo įdėtos abiejų moterų fotografijos. Brajanas abi pažino. Viena buvo Nitė Kob, gyvenusi už kampo Fordo gatvėje. Mama sakė, kad ji kvaištelėjusi, bet Brajanui ji atrodė visai normali. Jis kelis kartus glostė jos šuniuką, kai išvesdavo pasivaikščioti, ir Nitė niekuo nesiskyrė nuo kitų žmonių.

Antra nužudytoji buvo Vilma Jeržyk.

Jis makalavo šaukštu po savo lėkštę, bet taip ir neprarijo nė vieno. Kai tėtis išėjo į darbą, Brajanas išvertė patižusius dribsnius į šiukšlių konteinerį ir nukiūtino į savo kambarį. Tikėjosi, kad mama ropšis iš paskos bardamasi, kaip jis galįs mėtyti gerą maistą, kai Afrikoje vaikai badauja (jai kažkodėl atrodė, jog mintis apie badaujančius vaikus turi pataisyti apetitą), bet ne; šį rytą ji gyveno savo pasaulyje.

Tačiau Šonas nesitraukė, kaip visuomet lindo prie jo.

- Tai ką pasakysi, Brajau? Nori eiti? Ar nori? - jis kone striksėjo nuo vienos kojos ant kitos iš nekantrumo. - Sužaisime kelis žaidimus, po to galėsime apžiūrėti naują parduotuvę, kurios lange tiek įdomių daikčiukų...

- Nedrįsk ten eiti! - suriko Brajanas, ir jo mažasis broliukas atšoko sutrikęs ir nusivylęs. - Na, atleisk, - bandė taisyti padėtį Brajanas. - Bet tau ten eiti nereikia, Šonai. Ta vieta siurbia.

Šono viršutinė lūpa virpėjo.

- Kevinas Pilkė sako...

- Kuo tu labiau tiki: varvanosiu ar savo broliu? Ten nieko gera. Ten... - jis sudrėkino liežuviu lūpas ir pasakė, jo supratimu, visą tiesą. - Tai bloga vieta.

- Kas tau darosi? - paklausė Šonas. Jis kalbėjo piktai, rydamas ašaras. - Visą savaitgalį elgiesi kaip prisiryjęs narkotikų! Mama irgi!

- Aš prastai jaučiuosi, tik tiek.

- Ką gi... - berniukas pasvarstė. Po kurio laiko nušvito. - Gal po kelių žaidimų tau pasidarys geriau. Galime sužaisti "Air Raid", Brajau! Jie turi! Žinai, kur sėdi viduje, o tave visaip sukioja! Pasaka!

Brajanas pagalvojo. Ne. Jis negalėjo įsivaizduoti, kad eina į videožaidimų salę, šiandien tikrai ne, gal daugiau niekad. Visi kiti vaikai bus ten, turės atstovėti eilėje, kad galėtų išbandyti kietus žaidimus, tokius kaip "Air Raid", bet jis jau ne toks kaip jie, ir gali visam laikui likti kitoks.

Juk, šiaip ar taip, jis turi 1956 metų Sendžio Kofakso kortelę.

Tačiau Brajanui vis tiek norėjosi padaryti ką nors gera broliui, *bet kam*, kas bent kiek atpirktų tą siaubingą niekšybę, kurią jis padarė Vilmai Jeržyk. Todėl jis pasakė Šonui, kad galbūt eis pažaisti po pietų, o dabar tegu jis paima keletą ketvirtukų. Brajanas iškratė keletą monetų iš plastmasinės kokakolos butelio formos taupyklės.

- Oho! - aiktelėjo Šonas, išplėtęs akis. - Čia juk aštuonios... devynios... dešimt! Tu aiškiai nesveikas!

- Taip, tikriausiai. Pasilinksmink, Šonai. Ir nesakyk mamai, nes lieps sumesti atgal.

- Ji savo kambaryje, varto tuos tamsius akinius, - atsakė Šonas. - Ji net nežino, ar mes gyvi, - valandėlę patylėjęs berniukas pridūrė: - Nekenčiu tų akinių. Jie kažkokie šiurpūs, - šonas įdėmiai pažiūrėjo į brolį. - Tu tikrai blogai atrodai, Brajau.

- Ne baisiai gerai jaučiuosi, - nuoširdžiai prisipažino Brajanas. - Manau, prigulsiu.

- Na... tai aš tavęs palauksiu. Gal pasijusi geriau. Pažiūrėsiu filmukus per šešiasdešimt penktą kanalą. Nulipk, jeigu pasidarys geriau. - Šonas pažvangino sudėtuose delnuose monetas.

- Gerai, - atsakė Brajanas ir tyliai uždarė duris, kai brolis nuėjo.

Bet geriau nebuvo. Kuo toliau, tuo labiau jautėsi

(debesuota)

blogiau. Jis mąstė apie misterį Gauntą. Ir apie Sendį Kofaksą. Mąstė apie rėkiančią dienraščio antraštę: PO MIRTINO SUSIĖMIMO KASL ROKE DVI MOTERYS NEGYVOS. Galvojo apie nuotraukas, pažįstamus veidus popieriuje.

Vienu metu jis beveik užsnūdo, bet pažadino grotuvas tėvų miegamajame. Mama vėl leido seną Elvio plokštelę. Klausėsi jos beveik visą savaitgalį.

Mintys sukosi ir biro Brajano galvoje it ciklono pagautos nuolaužos.

MIRTINAS SUSIĖMIMAS.

Žinai, kalba, kad tu aukščiausios klasės... bet tai melas...

Tai buvo dvikova.

MIRTINA: Nitė Kob, ponia su šuniu.

Tu niekad nepagavai zuikio...

Kai turi reikalų su manimi, nepamiršk dviejų dalykų.

SUSIĖMIMAS: Vilma Jeržyk, ponia su paklodėmis.

Misteris Gauntas geriau žino...

"... tu man ne draugas."

... ir dvikova nesibaigė, kol misteris Gauntas to nepasakė.

Tos mintys, siaubo, kaltės ir baimės sūkurys, vis sukosi ir sukosi auksinių Elvio Preslio hitų ritmu. Apie pusiaudienį Brajanui ėmė sukti pilvą. Berniukas vienomis kojinėmis nulėkė į tualetą, užsidarė duris ir kaip įmanydamas tyliau išsivėmė. Mama neišgirdo. Ji tebebuvo savo kambaryje, kur Elvis kalbėjo jai, kad nori būti jos meškiukas.

Grįždamas į kambarį, labiau apgailėtinas nei bet kada, Brajanas staiga liguistai įsikalė į galvą, kad Sendžio Kofakso kortelės nebėra. Ją pavogė kažkas naktį, kai jis miegojo. Dėl tos kortelės jis prisidėjo prie žmogžudystės, o dabar jos nėra.

Berniukas pasileido tekinas, vos nepaslydo ant kilimo kambario viduryje ir pastvėrė beisbolo kortelių dėžutę nuo spintos. Taip skubiai vertė lapus, kad kelis net išplėšė. Bet kortelė - toji kortelė - buvo savo vietoje: siauras veidas žvelgė į jį po plastikiniu aplankalu paskutiniame puslapyje. Yra, Brajaną užplūdo milžiniškas palengvėjimas.

Jis ištraukė kortelę iš kišenėlės, nuėjo prie lovos ir atsigulė su ja. Neįsivaizdavo, kaip galėtų ją padėti. Tai viskas, ką jis gavo iš šito košmaro. Vienintelis daiktas. Jam kortelė daugiau nebepatiko, bet ji buvo jo. Jeigu sudeginęs ją Brajanas galėtų sugrąžinti gyvybes Nitei Kob ir Vilmai Jeržyk, tuoj šoktų ieškoti degtukų (taip jam bent atrodė), bet jis negali jų atgaivinti, o mintis, kad netekus kortelės viskas bus veltui, buvo nepakenčiama.

Todėl jis laikė kortelę, žvelgė į lubas ir klausėsi tylaus Elvio balso, kuris dabar perėjo prie "Medinės širdies". Nenuostabu, kad Šonui jis atrodė ligotas: jo veidas išbalo, akys pasidarė didelės, tamsios, abejingos. Jo paties širdis atrodė medinė.

Ūmai galvoje plykstelėjo mintis lyg praskriejusi ugninė kometa: *Jis buvo pastebėtas*!

Berniukas atsisėdo kaip nudiegtas lovoje ir su siaubu pažvelgė į save veidrodyje ant spintos durų. Ryškiai žalias lietpaltis! Skaisčiai raudona skarelė ant plaukų suktukų! Misis Mislaburski!

Kas ten vyksta, berniuk?

Gerai ir nežinau. Atrodo, misteris ir misis Jeržykai pykstasi.

Brajanas išlipo iš lovos ir nuėjo prie lango beveik tikėdamasis pamatyti, kaip būtent tą minutę šerifas Pengbornas įsuka į kiemą. Dar ne, bet netrukus atvažiuos. Nes kai dvi moterys nužudo viena kitą, vyksta tyrimas. Misis

Mislaburski bus apklausta. Ir ji pasakys, kad matė berniuką prie Jeržykų namo. Tas vaikas, pasakys ji šerifui, vardu Brajanas Raskas.

Apačioje suskambo telefonas. Mama nėjo jo pakelti, nors jos kambaryje buvo antras aparatas. Ji toliau dainavo pagal muziką. Pagaliau jis išgirdo, kaip atsiliepė Šonas.

- Kas kalba?

Brajanas ramiai pagalvojo: *Jis viską išgaus. Negaliu meluoti, tik ne policininkui. Neįstengiau sumeluoti net misis Leroš, kas sudaužė vazą ant stalo, kai ji buvo nuėjusi į direktoriaus kabinetą. Jis viską išgaus ir nusiųs mane į kalėjimą už žmogžudystę.*

Tuomet berniukas pirmą kartą pagalvojo apie savižudybę. Ta mintis nebuvo tragiška ar romantiška; ji buvo rami, labai racionali. Jo tėvas laiko garaže medžioklinį šautuvą, ir labai gerai. Šautuvas atrodė geriausia išeitis.

- Braaajau! Telefonas!

- Nenoriu kalbėtis su Stenu! - šūktelėjo jis. - Pasakyk jam, kad rytoj paskambintų!

- Čia ne Stenas, - šūktelėjo jam brolis. - Kažkoks tipas. Suaugęs.

Didelės ledinės rankos suėmė Brajano širdį ir suspaudė. Tai jis - šerifas Pengbornas.

Brajanai? Turiu tavęs kai ko paklausti. Turiu labai rimtų klausimų. Bijau, kad jeigu neatsakysi tiesiai, turėsiu tave išsivežti. Turėsiu atvažiuoti policijos automobiliu. Netrukus tavo vardas bus laikraščiuose, Brajanai, tavo nuotrauką rodys per televiziją, ir visi tavo draugai ją pamatys. Tėvai taip pat, ir broliukas. Parodęs nuotrauką, pranešėjas pasakys: "Tai Brajanas Raskas, berniukas, prisidėjęs prie Vilmos Jeržyk ir Nitės Kob nužudymo."

- K-k-kas jis? - spigiu balseliu paklausė jis.

- Nežinau! - atitrauktas nuo "Transformerių" Šonas atrodė suirzęs. - Rodos, sakė, kad Kraufiksas. Ar kažkas panašaus.

Kraufiksas?

Brajanas stovėjo prie durų smarkiai tvinksinčia širdimi. Pablyškusiame veide prasimušė klouniški raudoni skruostai.

Ne Kraufiksas.

Kofaksas.

Sendis Kofaksas skambina jam telefonu. Bet Brajanas puikiai nutuokė, kas ten iš tikro.

Medinėmis kojomis jis nulipo laiptais. Telefono ragelis svėrė berods mažiausiai penkis šimtus svarų.

- Sveikas, Brajanai, - tyliai pasisveikino misteris Gauntas.

- S-s-sveiki, - tuo pačiu spigiu balsu atsakė berniukas.

- Tau nėra ko jaudintis, - toliau kalbėjo misteris Gauntas. - Jeigu misis Mislaburski būtų mačiusi, kaip mėtei tuos akmenis, ji juk nebūtų klaususi, kas ten vyksta, ar ne?

- Iš kur jūs tai žinote? - Brajaną vėl ėmė pykinti.

- Tai nesvarbu. Svarbu tai, kad tu pasielgei teisingai, Brajanai. Labai teisingai. Atsakei manąs, kad Jeržykai pykstasi. Jeigu policija ir suras tave, jie galvos, kad girdėjai žmogų, kuris mėtė tuos akmenis. Bet nematei jo, nes jis buvo už namo.

Brajanas dirstelėjo pro arkinį praėjimą į kambarį, ar Šonas nesiklauso. Ne; jis sėdėjo susikryžiavęs kojas priešais televizorių su mikrobangėje spragintų kukurūzų maišeliu.

- Aš negaliu meluoti! - sušnibždėjo jis į ragelį. - Mane visuomet sugauna meluojantį!

- Tik ne šį kartą, Brajanai, - nuramino misteris Gauntas. - Šį kartą tu elgsies kaip tikras šaunuolis.

Bet baisiausia, kad Brajanas pagalvojo, jog misteris Gauntas ir tai geriau žino.

2

Kai vyresnysis sūnus galvojo apie savižudybę, o po to bejėgiškai, tyliai derėjosi su misteriu Gauntu, Kora Rask tyliai šoko savo miegamajame apsivilkusi chalatą.

Tik ji buvo ne miegamajame.

Užsidėjusi misterio Gaunto parduotus akinius nuo saulės, ji atsidurdavo Greislende.

Kora šoko pasakiškose salėse, kurios kvepėjo “Pine-Sol” grindų vašku bei kepsniais, salėse, kuriose buvo girdėti tik tylus oro kondicionierių ūžesys (tik keli Greislendo langai buvo atidaryti; dauguma užkalti ir užtraukti užuolaidomis), jos kojų šiurenimas minkštuose kilimuose ir Elvio, dainuojančio maldaujančiu balsu “Mano svajonė išsipildė”, balsas. Ji šoko po gigantišku prancūziško krištolo sietynu svetainėje, pro spalvoto stiklo povus. Ji braukė pirštais per sodrios mėlynos spalvos užuolaidas. Baldai buvo prancūzų provincijos stiliaus. Sienos - kraujo raudonumo.

Scena pasikeitė kaip sulėtintame kine, ir Kora pasijuto požemio urve. Ant vienos sienos čia kabėjo galvijų ragų, o ant kitos - auksinių plokštelių eilės. Iš trečiosios spoksojo neregės televizorių ekranų akys. Už ilgo, lenkto baro buvo lentynos, pririkiuotos “Gatorade”: apelsinų, laimų, citrinos skonio.

Trakštelėjo plokštelės keitiklis ant jos seno nešiojamo patefono su Karaliaus portretu ant dangčio. Nusileido antra plokštelė. Elvis uždainavo “Mėlynuosius Havajus”, ir Kora nuvingiavo į Džiunglių salę su Tiki dievais, kušete pabaisų formos atramomis, veidrodžiu, nėriniuotu gyvų fazanų krūtinėlių plunksnų rėmu.

Ji šoko. Užsidengusi akis akiniais, kuriuos įsigijo “Reikalinguose daiktuose”. Šoko Greislende, kai jos sūnus užkopė laiptais, atsigulė į lovą ir žiūrėdamas į siaurą Sendžio Kofakso veidą mąstė apie alibi ir šautuvus.

3

Kasl Roko vidurinė buvo raudonų plytų griozas tarp pašto ir bibliotekos. Iš tų laikų, kai miesto galvos nesijautė gerai, kol nepadarė mokyklą panašią į mažamečių pataisos namus. Ji buvo pastatyta 1926 metais ir puikiai atitiko sumanymą. Kasmet miestas vis labiau linko prie minties, kad reikia pastatyti naują mokyklą, su tikrais langais, o ne šaudomosiomis angomis,

žaidimų aikštele, kuri neprimintų kalėjimo kiemelio, ir klasėmis, kuriose tikrai būtų šilta žiemą.

Selės Retklif kalbos terapijos kabinetas buvo pusrūsyje, nukištas tarp katilinės ir sandėlio su popieriniais rankšluosčiais, kreida, "Ginn and Company" vadovėliais ir statinėmis kvapnių pjuvenų. Kambarėlyje, kur stovėjo mokytojos stalas ir dar šeši staliukai mokiniams, vos galėjai apsisukti, bet Selė vis tiek stengėsi sutvarkyti jį kaip galima jaukiau. Ji žinojo, kad daugumai mokinių, nukreiptų mokytis gerai kalbėti, - mikčių, šveplių, glebuojančių, disleksikų, - šitos pamokos nelinksmos ir gąsdinančios. Juos erzina bendraamžiai ir kamantinėja tėvai. Dar betrūksta, kad ir aplinka būtų niūri.

Todėl ant dulkinų vamzdžių palei lubas kabojo tampomos už virvelių lėlės, sienos buvo apklijuotos televizijos ir roko žvaigždėmis, o ant durų ji prilipdė didelį Garfildo plakatą. Iš jo burnos ėjo balionėlis su žodžiais: " Jeigu toks kietuolis, kaip aš, gali kalbėti, gali ir tu!"

Jos segtuvai su užrašais buvo pilni, nors užsiėmimai vyko tik penkias savaites. Ji rengėsi paskirti dieną jiems peržiūrėti, bet ketvirtis po pirmos Selė surinko visus, sukišo į stalčių, užtrenkė jį ir užrakino. Ji tarė sau, kad diena per graži pratūnoti rūsyje, nors ir maloniai tylu. Tačiau tai nebuvo visai tiesa. Ji buvo numačiusi šiai popietei konkrečių planų.

Mis Retklif norėjo grįžti namo, atsisėsti į savo kėdę prie lango, kur į skreitą krenta saulės šviesa, ir pasvajoti apie nuostabų medžio gabalėlį, kurį įsigijo "Reikalinguose daiktuose".

Selė vis tvirčiau tikėjo, jog ta nuolauža yra tikras stebuklas, vienas iš mažų, dieviškų turtų, kuriuos Viešpats išmėtė po pasaulį, kad surastų jo tikintieji. Laikydamas pagaliuką, jauteisi nelyginant atsigaivinęs iš šaltinio karštą dieną. Laikant jį...

Taip, laikant jį, apimdavo ekstazė.

Be to, jai buvo neramu. Nuolaužą ji paliko apatiniame savo komodos stalčiuje, po apatiniais, ir rūpestingai užrakino išeidama namus, bet vis tiek neapleido nuojauta, jog kas nors gali įsilaužti ir pavogti

(reliktą, šventą reliktą)

tą skeveldrą. Ji suprato, kad tai kvaila: ką vagiui daryti su tuo seno, papilkėjusio medžio gabalu, net jeigu jį rastų? O jeigu vagis jį *palies*... ir garsai bei vaizdai užplūs jo galvą, kaip pripildydavo jos, vos paėmus nuolaužą į delną... tai...

Reikia eiti mano. Ji persirengs šortus, kokį pusvalandį ramiai pasėdės tylioje

(egzaltacijoje)

meditacijoje, jausdama, kaip grindys po jos kojomis virsta švelniai siūbuojančiu deniu, klausydamasi baubiančių, maurojančių ir mekenančių gyvūnų, jausdama kitos saulės šviesą, laukdama stebuklingos minutės (ji buvo įsitikinusi, kad sulauks, jeigu palaikys užtektinai ilgai tą nuolaužą), kai milžiniška, nevikri arka sustos prie kalno viršūnės. Ji nežinojo, kodėl Dievas pasirinko ją parodyti šitą nepaprastą stebuklą, bet, kad ir kokia būtų priežastis, Selė ketino kiek galima geriau jį patirti.

Aukšta, daili jauna moteris su medaus spalvos plaukais ir ilgomis kojomis išėjo pro užpakalines duris, kirto žaidimų aikštelę. Apie tas kojas buvo daug šnekama kirpykloje, kai Selė praeidavo ant padoriai žemų kulniukų,

paprastai laikydama rankinę vienoje rankoje ir skirtukų prikištą bibliją kitoje.

- Viešpatie, tos moters kojos eina nuo smakro, - kartą leptelėjo Bobis Dagasas.

- Geriau tegu tavęs jos nedomina, - atsakė Čarlis Fortinas. - Nesulauksi, kad jos apsivytų apie tavo užpakalį. Ji priklauso Jėzui ir Lesteriui Pratui. Būtent tokia eile.

Po tų Čarlio žodžių kirpykla nugriaudėjo šiurkščiu vyrišku juoku. O už durų, to nežinodama, nepaisydama, apsigobusi žavia nekaltybe ir savo vertės suvokimu, į garbiojo Rouzo biblijos kursus suaugusiesiems trečiadienio vakare skubėjo Selė Retklif.

Bet kai "The Clip Joint" pasirodydavo Lesteris Pratas (o jis pasirodydavo bent jau kas trys savaitės patrumpinti savo šukuoseną) niekas nekrėsdavo juokų apie Selės kojas ar dar ką nors. Daugumai, kuriems tai rūpėjo, buvo aišku, jog jis tiki, kad Selė pukši kvepalais ir kakoja petunijomis, todėl su tokiu atsidavusiu, kaip Lesteris, nepasiginčysi. Šiaip jis buvo šaunus vaikinas, bet kalbai pakrypus apie Dievą ir Selę Retklif mirtinai surimtėdavo. O toks Lesteris gali išsukioti rankas kojas ir perstatyti savaip, jeigu užsimanys.

Jiedu su Sele turėjo baisiai karštus pasimatymus, bet niekad nenuėjo Iki Galo. Lesteris paprastai grįždavo iš tų pasimatymų visiškai išsunktas. Jo smegenys tryško džiaugsmu, o kiaušiniai degė iš nekantrumo, svajodami apie netolimą naktį, kai jam nereikės sustoti. Kartais jis pagalvodavo, ar nepaskandins jos, kai Tai pagaliau atsitiks.

Selė taip pat laukė vedybų ir seksualinio nusivylimo galo... nors paskutiniosiomis dienomis Lesterio glamonės jai nebeatrodė tokios svarbios. Ji svarstė, ar papasakoti jam apie gabalėlį medžio iš Šventosios Žemės, kurį įsigijo "Reikalinguose daiktuose", gabalėlį, kuriame glūdi stebuklas, bet taip ir nepapasakojo. Kada nors būtinai; stebuklais reikia dalytis. Tikra nuodėmė to nepadaryti. Bet ją nustebino (ir truputį nuliūdino) pavydus noras turėti vienai, kylantis kaskart pagalvojus, kad reikia parodyti nuolaužą Lesteriui ir duoti ją palaikyti.

Ne! suriko piktas vaikiškas balsas joje, kai ji pirmą kartą apie tai pagalvojo. *Ne, ji mano! Jam ji nereikš tiek, kiek man! Negali!*

Ateis diena, kai ji pasidalys tuo su juo, kaip pasidalys savo kūnu, bet kol kas tam dar ne laikas.

Šita karšta spalio diena priklauso vien tik jai.

Mokyklos automobilių aikštelėje stovėjo tik kelios mašinos, Lesterio "Mustangas" buvo naujausia ir gražiausia iš jų. Su savo pačios automobiliu ji nuolat turėjo problemų, - gesdavo kažkas variklyje, - bet tai ne bėda. Kai ji paskambino Lesui šį rytą ir paklausė, ar gali pasiskolinti jo automobilį (ji tik vakar jį buvo grąžinusi po šešių dienų), Lesteris atsakė tučtuojau atvarysiąs. Pats parbėgs namo, o vėliau eis su vaikinais pažaisti futbolą. Selė spėjo, jog jis būtų siūlęs imti jo mašiną, net jeigu jam pačiam reikėtų kur nors važiuoti, ir tai jai atrodė visai suprantama. Ji buvo įsitikinusi, - tai jai kuždėjo intuicija, o ne patirtis, - kad paprašytas Lesas dėl jos peršoktų per ugnį, ir tokį atsidavimą ji priėmė su naiviu pasitenkinimu. Lesas ją dievino, jie abu garbino Viešpatį, viskas buvo taip, kaip priklauso, pasaulis be pabaigos, amen.

Selė įsėdo į “Mustangą”, o sukdamasi padėti rankinės pastebėjo kažką kyšant po vairuotojo sėdyne. Atrodė panašu į laiškelį.

Ji pasilenkė ir ištraukė jį galvodama, kaip keista rasti tokį daiktą automobilyje. Lesas paprastai labai skrupulingai prižiūrėdavo automobilyje tvarką, kaip ir savo asmeninę. Ant voko buvo vienintelis žodis, bet jis Selę Retklif nemaloniai nudilgė. Šiek tiek plaukiančiu šriftu buvo išvedžiota “Meile”.

Moters ranka.

Ji apvertė voką. Ant kitos pusės nieko, vokas užklijuotas.

- Meile? - netikėdama ištarė Selė ir staiga pajuto, jog nežmoniškai prakaituodama sėdi Lesterio automobilyje neatidarius langų. Ji užvedė variklį, nuleido vairuotojo langą, po to pasilenkė per sėdynę atidaryti keleivio langą.

Jai pasirodė, kad užuodžia silpną kvepalų kvapą. Jei taip, kvepalai ne jos; ji niekuomet nesikvėpino ir nesidažė. Tikėjimas sakė, kad tai ištvirkėlių ginklai. (Be to, jai to nė nereikėjo.)

Ne, tai ne kvepalai. Tiesiog užuodei paskutinį sausmedžio žiedą prie aikštelės tvoros.

- Meile? - ištarė ji dar kartą, žiūrėdama į voką.

Vokas nieko nepaaiškino. Jis tiesiog patenkintas gulėjo jos rankose.

Selė perbraukė per jį pirštais, palankstė. Viduje, suprato ji, yra popieriaus lapelis... ir dar kažkas. Kažkas, kas atrodė panašu į nuotrauką.

Ji pakėlė voką priešais lango stiklą, bet nieko nepešė; saulė švietė iš kitos pusės. Valandėlę pasvyravusi, ji išlipo iš mašinos ir pakėlė voką prieš saulę. Bet galėjo tik įžiūrėti šviesų stačiakampį, - laišką, matyt, - ir tamsesnį keturkampėlį, veikiausiai nuotrauką nuo

(Meilės)

to, kas atsiuntė Lesui šitą laiškelį.

Tik, suprantama, šitas laiškas nebuvo siųstas; bent jau paštu ne. Nebuvo jokio antspaudo, adreso. Tik tas nerimą keliąs žodis. Laiškelis nebuvo atplėštas, o tai reiškia... ką? Kad kažkas buvo įlindęs į Lesterio “Mustangą”, kol Selė tvarkė segtuvus?

Gali būti. Tai taip pat gali reikšti, kad kas nors įsmuko į automobilį vakar vakare, - ar net dieną, - o Lesteris jo nepamatė. Šiaip ar taip, kyšojo tik kamputis. Galėjo nuslysti gilyn po kėde, kai ji iš ryto važiavo mokyklon.

- Sveiki, mis Retklif! - pasisveikino kažkas. Selė skubiai neleido laiškelį ir paslėpė sijono klostėse. Širdis kaltai suplakė.

Tai buvo mažasis Bilis Merčantas, skubantis per žaidimų aikštelę su riedlente po pažastimi. Selė pamojavo jam ir skubiai įsėdo mašinon. Veidą mušė karštis. Ji raudo. Kvaila, net beprotiška, bet ji elgėsi taip, lyg Bilis būtų sugavęs ją darant ką nors draudžiama.

O ką, gal ne? Ar tik nenori patikrinti laiško, kuris siųstas ne tau?

Tada ji pirmą kartą pajuto pavydą. O gal ir jai; daug žmonių Kasl Roke žino, kad ji paskutinėmis savaitėmis dažnai važinėja Lesterio automobiliu. Net jeigu laiškas skirtas ne jai, užtat Lesteris Pratas jos. Argi ji dar prieš kelias minutes negalvojo su pasitenkinimu, kuris būdingas tik jaunoms ir gražioms krikščionėms, kad jis dėl jos šoks į ugnį?

Meile.

Ne, tas laiškas paliktas ne jai, tas tai aišku. Ji neturi draugių, kurios vadina ją širdele, brangute ar meile. Jis paliktas Lesteriui. Ir...

Staiga jai pasidarė aišku, ir su palengvėjimu atsidususi ji atsilošė į pilkšvai mėlyną sėdynę. Lesteris dirbo fizinio lavinimo mokytoju Kasl Roko aukštesniojoje. Dirbo, aišku, tik su berniukais, bet kasdien jį matė daug mergaičių - jaunų, jautrių mergaičių. O Lesas - išvaizdus jaunas vyras.

Kokia nors įsimylėjusi merguželė iš vidurinės įkišo šitą raštelį. Štai ir viskas. Ji net neišdrįso palikti jį ant prietaiso skydelio, kad Lesas iškart pamatytų.

- Jis neprieštarautų, kad atplėščiau, - balsu tarė Selė, nuplėšė siaurą voko kraštą ir įkišo jį į peleninę, kurioje niekad nebuvo jokios nuorūkos. - Šįvakar gardžiai pasijuoksim.

Ji pakreipė voką, ir ant jos delno iškrito "Kodak" nuotrauka. Kai ją pamatė, jos širdis sekundę liovėsi plakus. Po to ji aiktelėjo, karštis užplūdo jos skruostus, delnas uždengė pražiotą burną.

Selė niekad nebuvo "Įkaušusiame tigre" ir gerai nežinojo, kaip jis atrodo iš vidaus, bet ji nebuvo visiška naivuolė: pakankamai žiūrėjo televizorių ir vaikščiojo į kino teatrą, kad atskirtų barą. Nuotraukoje prie stalo erdvioje patalpoje sėdėjo vyras ir moteris. Ant stalo buvo padėtas ąsotis ir dvi "Pilsner" taurės. Prie stalų už ir aplink juos sėdėjo kiti žmonės. Tolumoje matėsi šokių aikštelė.

Vyras ir moteris bučiavosi.

Ji vikėjo ryškų trumpą megztinuką, nedengiantį pilvo, ir balto lino sijonėlį. Labai trumpą sijonėlį. Vyras viena ranka buvo ją familiariai apkabinęs per liemenį, kitą pakišęs po jos sijonu ir kėlė jį dar aukščiau. Selė neryškiai įžiūrėjo moters kelnaites.

Pigi šliurė, piktai pagalvojo mis Retklif.

Vyras sėdėjo nugara į fotografą; Selė įžiūrėjo tik jo smakrą ir ausį. Bet matė, kad jis labai raumeningas ir kad jo juodi plaukai griežtai nutrumpinti ežiuku. Vyras vilkėjo mėlynus marškinėlius, - vaikų vadinamus "raumenų glaustinuke," - ir mėlynas treningines kelnes su balta juosta šonuose.

Lesteris.

Lesteris, tiriąs landšaftą po pigios šliurės sijonu.

Ne! paniškai neigė protas. *Čia negali būti jis! Lesteris nevaikšto po barus! Jis net negeria! Ir niekad nesibučiuoja su kitomis moterimis, nes myli mane! Žinau, kad myli, nes...*

- Nes jis taip sako, - pilkas, bespalvis balsas pribloškė ją pačią. Selė norėjo sulamdyti nuotrauką ir išmesti iš automobilio, bet ji neįstengė to padaryti: kas nors gali pamatyti, ką pagalvos?

Ji vėl pasilenkė prie fotografijos, tyrinėdama pavydžiu, įdėmiu žvilgsniu. Vyro veidas beveik užstoja moters veidą, tačiau Selė galėjo įžiūrėti jos antakio liniją, akies kampą, kairį skruostą ir smakro liniją. Dar svarbiau, kad ji matė moters šukuoseną: tamsūs plaukai, iškarpyti sruogomis, ant kaktos kirpčiukai.

Džudės Libi plaukai tamsūs. Ir iškarpyti, o ant kaktos kirpčiukai.

Tu klysti. Ne, dar blogiau - tu išprotėjai. Lesas išsiskyrė su Džude, kai ji išėjo iš bažnyčios. Po to ji išvažiavo. Į Portlendą, Bostoną ar dar kažkur. Tai kažkoks bjaurus pokštas. Tu žinai, kad Lesas niekada...

O ar ji žino? Ar tikrai žino?

Sukilo visas jos ankstesnis pasitenkinimas savimi ir grasino uždusinti. Širdies kertelėje pasigirdo balsas, kurio ji nebuvo girdėjusi iki šios dienos: *Nekaltybės patiklumas - geriausias melagio ginklas.*

Tai nebūtinai Džudė ir ne Lesteris. Juk negalima tiksliai pažinti žmonių, kai jie bučiuojasi, ar ne? Negali tvirtai teigti net filmuose, nors bučiuojasi įžymios žvaigždės. Tenka laukti, kai jie liausis ir vėl pasisuks į kamerą.

Čia ne filmas, tikino naujasis balsas. *Čia tikras gyvenimas. O jeigu čia ne jie, iš kur tas laiškas jo automobilyje?*

Selės akys nukrypo į dešinę moters ranką, grakščiai uždėtą ant

(Lesterio)

jos dauguižio kaklo. Ilgi, nudailinti nagai, nulakuoti tamsiu laku. Džudės Libi nagai lygiai tokie pat. Selė prisiminė, jog nė kiek nenustebo, kad ji liovėsi vaikščioti į bažnyčią. Merginai su tokiais nagais, tada pagalvojo ji, ne Viešpats galvoje.

Gerai, tai tikriausiai Džudė Libi. Bet tai nereiškia, kad su ja Lesteris. Tai gali būti šlykštus kerštas mums abiems, nes Lesteris metė ją supratęs, kad ji tokia pat krikščionė, kaip Judas Iskarijotas. Pagaliau daug vyrų kerpasi plaukus trumpai, bet kuris gali apsirengti mėlynus marškinėlius ir kelnes su baltomis juostomis šonuose.

Po to žvilgsnis kliudė kai ką, nuo ko krūptelėjo jos širdis. Vyras buvo su laikrodžiu - elektroniniu laikrodžiu. Ji pažino jį, nors nebuvo labai ryškus. Turėjo pažinti: negi pati nedovanojo jo Lesteriui gimtadienio proga aną mėnesį?

Tai gali būti sutapimas, atkakliai priešinosi jos protas. Tai tik "Seiko", geresnio negalėjau sau leisti. Bet kas gali turėti tokį. Bet naujasis balsas šiurkščiai nusikvatojo. Jis norėjo žinoti, ką ji įsivaizduoja apgausianti. Ir dar kai kas. Ji neįžiūrėjo rankos po sijonu (ačiū Dievui nors už tai!), bet matė žastą. Ant jo buvo du stambūs apgamai, tuoj virš alkūnės, jie kone lietėsi, sudarydami aštuoniukę.

Kiek kartų ji meiliai braukė pirštu per tuos apgamus, kai jiedu su Lesteriu sėdėjo verandoje? Kiek kartų ji bučiavo juos, kai Lesas glostė jos krūtis (apginkluotas tvirta "J.C. Penney" liemenėle tokiems pasiglėbesčiavimams verandoje) ir šnibždėjo meilės žodžius ir negęstančios ištikimybės pažadus į ausį?

Tai tikrai Lesteris. Laikrodį galima uždėti ir nuimti, bet apgamai negali... Ūmai ji prisiminė senos disko dainelės žodžius: "Blogos mergaitės... tu-tu... py-py..."

- Šliurė, šliurė, šliurė! - staiga piktai sušnypštė ji nuotraukai. Kaip jis galėjo pas ją grįžti? Kaip?

Galbūt, atsakė tas balsas, *ji leidžia jam tai, ko tu ne*?

Jos krūtinė pakilo, nusivylimo atodūsis ištrūko pro dantis.

Bet jie bare! Lesteris ne...

Tada ji suprato, kad tai nebesvarbu. Jeigu Lesteris susitikinėja su Džude, jeigu slepia tai, melas, kad negeria, nėra jau toks svarbus, tiesa?

Selė drebančia ranka padėjo nuotrauką į šalį ir ištraukė iš voko laiškelį. Tai buvo persiko spalvos lapelis, persigėręs kažkokiu sausu saldžiu kvapu. Selė pridėjo jį prie nosies ir pauostė.

- Šliurė! - kimiu, įniršusiu balsu suriko ji.

Jeigu Džudė Libi būtų pasirodžiusi priešais ją tą akimirką, Selė pultų ją savo nagais, kad ir tvarkingai nukirptais. Ji norėjo pamatyti Džudę. Ir Lesterį taip pat. Jis ilgai negalės žaisti futbolo po to, kai jie pasikalbės. Ilgai.

Mis Retklif išlankstė lapelį. Laiškelis buvo trumpas, išvedžiotas mergaitės rašysena.

Brangusis Lesai,

Felicija darė šią nuotrauką, kai vakar buvome "Tigre". Sakė, kad galės mus šantažuoti! Bet ji tik erzina. Atidavė nuotrauką man, o aš dovanoju tau kaip mūsų DIDŽIOSIOS NAKTIES suvenyrą. Buvo BAISIAI KVAILA pakišti taip savo ranką man po sijonu "visuomenės akyse", bet mane tas taip UŽKAITINO. Be to, tu esi TOKS STIPRUS. Kuo daugiau į ją žiūrėjau, tuo labiau ji mane kaitino. Įsižiūrėjęs gali pamatyti mano kelnaites! Gerai, kad Felicija nepasimaišė tada, kai aš buvau be nieko!!! Greitai pasimatysim. Tuo tarpu pasilaikyk šitą nuotrauką mano atminimui. Aš galvosiu apie tave ir tavo DIDELĮ DAIKTĄ. Geriau jau baigsiu dabar, kol dar visai neįkaitau, nes reikės kažką daryti. Ir liaukis nerimauti dėl PATS ŽINAI KO. Ji perdaug užsiėmusi santykiais su Jėzumi, kad galvotų apie mus.

Tavo
Džudė

Selė sėdėjo už Lesterio "Mustango" vairo beveik pusę valandos, daug sykių skaitė laiškelį, joje mišo pyktis, pavydas ir skausmas. Jos jausmuose buvo ir seksualinio susijaudinimo prieskonis, bet to ji niekam nebūtų prisipažinusi, ypač sau.

Ta kvaila kalė net nemoka parašyti "per daug", mąstė ji.

Jos akys įsmigdavo vis į naujas frazes. Dažniausiai į parašytas didžiosiomis raidėmis.

Mūsų DIDŽIOSIOS NAKTIES.
BAISIAI KVAILA.
UŽKAITINO.
TOKS STIPRUS.
Tavo DIDELĮ DAIKTĄ.

Bet ji vis grįždavo prie frazės, nuolat užkaitinančios jos pyktį šventvagišku komunijos ritualo iškraipymu:

... pasilaikyk šitą nuotrauką mano atminimui.

Selės galvoje kilo neprašyti vaizdiniai. Lesterio lūpos suspaudžia Džudės Libi spenelį, o ji burkuoja: "Imk, gerk tai mano atminimui." Lesteris klūpo tarp praskėstų Džudės Libi kojų, o ji jam liepia valgyti tai jos atminimui.

Selė suglamžė laiškelį ir numetė ant mašinos grindų. Sėdėjo sustingusi už vairo, sunkiai alsuodama, išsidraikiusiais plaukais (skaitydama laiškelį laisvąja ranka taršė plaukus). Po kurio laiko pasilenkė, pakėlė jį, ištiesino, sukišo kartu su fotografija atgal į voką. Rankos drebėjo taip, kad jai teko mėginti tris kartus, o bekišdama įplėšė voką iki pusės.

- Šliurė! - riktelėjo ji ir prapliupo verkti. Ašaros buvo karštos, degino it rūgštis. - Kalė! Ir tu! Tu! Prakeiktas melagis!

Ji pasuko raktą automobilio užvedimo spynelėje. "Mustangas" suriaumojo piktai, kaip ir ji. Ji nuleido pavarų perjungimo svirtį ir išlėkė iš aikštelės, palikdama dūmų debesį ir cypindama padangomis.

Bilis Merčantas, žaidimų aikštelėje tobulinęs važiavimo riedlente techniką, nustebęs pakėlė galvą.

4

Po penkiolikos minučių Selė savo miegamajame naršė apatinį trikotažą, ieškodama nuolaužos ir jos nerasdama. Jos pyktį Džudei ir niekšui melagiui draugui pakeitė siaubas: o kas, jeigu ji dingo? Kas, jeigu ją vis dėlto pavogė?

Selė atsinešė perplėštą voką su savimi ir tik dabar suvokė, kad laiko sugniaužusi kairėje rankoje. Nušveitusi jį į šoną, ji abiem rankom ėmė traukti padorius medvilninius apatinius iš stalčiaus. O kai jau ketino surikti iš panikos, įniršio ir nusivylimo, pamatė medžio skeveldrą.

Selė pastvėrė ją, ir akimirksniu sugrįžo ramybė bei rimtis. Ji paėmė kita ranka voką ir ištiesė abu daiktus priešais save: gera ir bloga, šventa ir prakeikta, alfa ir omega. Po valandėlės ji įkišo atplėštą voką į stalčių ir bet kaip užvertė liemenėlėmis bei kelnaitėmis.

Ji atsisėdo, sukryžiavo kojas ir palenkė galvą virš nuolaužos. Užsimerkė, tikėdamasi pajusti, kaip po ja ima siūbuoti grindys, vildamasi pajusti ramybę, kai išgirs gyvulių, kvailų gyvulių, išgelbėtų Dievo malone nedorais laikais, balsus.

Tačiau galvoje prabilo balsas žmogaus, kuris pardavė jai šitą medžio gabaliuką. *Tau reikia sutvarkyti tai*, iš relikto vidaus pasakė misteris Gauntas. *Tau iš tiesų reikia sutvarkyti šitą... šlykštų reikalą.*

- Taip, - atsakė Selė Retklif. - Taip, aš žinau.

Visą popietę ji praleido savo nekaltame miegamajame, galvodama, svajodama tamsiame rate, kurį skleidė medžio nuolauža aplink ją, tamsoje, primenančioje kobros gobtuvą.

5

- Pažvelkit į mano karalių, žaliai apsirengusį... iko-iko vieną dieną... jis ne vyras, jis meilės automatas...

Kai Selė Retklif meditavo naujoje tamsoje, Polė Čalmers sėdėjo skaisčioje saulėkaitoje prie lango, kurį buvo atidariusi pasidžiaugti neįprastai šilta spalio diena. Ji siuvo "Singer" mašina ir dainavo aiškiu, maloniu altu savo dainelę.

Priėjusi Rozali Dreik tarė:

- Matau, kažkas šiandien geriau jaučiasi. Spėju, kad daug geriau.

Polė pakėlė galvą ir padovanojo Rozali nevienareikšmę šypseną.

- Ir taip, ir ne, - pasakė ji.

- Tai reiškia, kad jautiesi geriau ir nieko negali padaryti.

Polė pamąstė apie tai kelias sekundes ir linktelėjo. Ne visai taip, bet tiks. Abi moterys, žuvusios kartu vakar, šiandien vėl kartu, Semjuelso šarvojimo salėje. Rytoj jas laidos skirtingų bažnyčių dvasininkai, bet popiet jos vėl taps kaimynėmis... Houmlendo kapinėse šį kartą. Polė laikė save iš dalies atsakinga už jų mirtį; juk jeigu ne ji, Nitė Kob niekuomet nebūtų grįžusi į Kasl

Roką. Ji išsiuntinėjo reikalingus laiškus, dalyvavo reikalingose apklausose, netgi surado Nitei kur gyventi. Ir kodėl? Bala žino, Polė gerai neprisiminė, tačiau tai atrodė krikščioniškos mielaširdystės aktas ir duoklė senai šeimų draugystei.

Ji neketino išsiginti šitos kaltės ar leisti kam nors įtikinti priešingai (Alanas išmintingai net nebandė), tačiau ji abejojo, ar būtų galėjusi pasielgti kitaip negu pasielgė. Nitės beprotystės priežasties Polė negalėjo suvaldyti ar pakeisti, tačiau ji vis tiek praleido Kasl Roke trejus laimingus, visaverčius metus. Gal treji tokie metai geriau už ilgus pilkus metus, kuriuos ji galėjo praleisti toje įstaigoje, kol ateis senatvė. Ir jeigu Polė savo veiksmais parašė Nitės vardą ant Vilmos Jeržyk mirties nuosprendžio, argi pati Vilma nepasirašė ant jo savo sutikimo? Juk ne ji, Polė, o Vilma persmeigė mielą ir nekaltą Nitės Kob šuniuką kamščiatraukiu.

Kita, paprastesnė jos dalis tiesiog gedėjo žuvusios draugės ir negalėjo suprasti, kaip Nitė galėjo padaryti tokį dalyką, kai Polei ji atrodė sveikstanti.

Didžiąją ryto dalį ji tvarkė laidotuvių reikalus ir skambino keliems Nitės artimiesiems (visi jie pareiškė nedalyvausią Nitės laidotuvėse, Polė ko kita ir nesitikėjo), ir šitas darbas padėjo jai sutelkti savo pačios gedulą... kaip ir privalo padaryti mirusiųjų laidojimo ritualai.

Tačiau jai iš galvos niekaip nėjo keli dalykai.

Lazanja, pavyzdžiui; ji vis dar guli šaldytuve, uždengta folija, kad neišdžiūtų. Ji rengėsi ją suvalgyti su Alanu vakare, jeigu jis ateis. Jei ne, suvalgys viena. To ji negalėjo pakęsti.

Ji vis prisimindavo, kaip greitai Nitė pastebėdavo jos skausmą, kaip tiksliai nustatydavo jo mastą, kaip atnešė šildomąsias pirštines tvirtindama, jog šį kartą tikrai padės. Ir, žinoma, paskutinius Nitės žodžius: “Aš myliu tave, Pole.”

- Polei pasaulis, Polei pasaulis, ei, ar girdi? - dainavo Rozali. Rozali su Pole dalijosi prisiminimais apie Nitę, kartu paverkė įsikibusios viena kitai į drabužius. Dabar Rozali taip pat atrodė laiminga; gal tiesiog todėl, kad išgirdo Polę dainuojant.

O gal todėl, jog abiems viskas atrodo ne visai realu, svarstė Polė. Ji jautėsi kaip su šydu. Ne visai juodu, Dieve gink; jis buvo tik tankus, neleidžiantis gerai matyti. Štai kodėl tas gedulas toks paviršutinis.

- Girdžiu, - atsakė Polė. - Aš tikrai geriau jaučiuosi, nieko negaliu padaryti ir esu be galo už tai dėkinga...

- Panašiai, - sutiko Rozali. - Nežinau, kas mane labiau nustebino, kai grįžau: girdėti tave dainuojant ar girdėti siuvant vėl. Ištiesk rankas.

Polė ištiesė. Jos niekad nebus kaip grožio karalienės, sustorėjusiais sąnariais, bet Rozali pastebėjo, kad patinimas nuo penktadienio, kai dėl nesiliaujančio skausmo Polė turėjo išeiti anksti, labai sumažėjo.

- Oho! - šūktelėjo Rozali. - Ar jas bent kiek skauda?

- Aišku, bet mažiau nei per visą paskutinį mėnesį. Žiūrėk.

Ji lėtai sugniaužė pirštus į kumščius. Po to taip pat atsargiai ištiesė.

- Jau mažiausiai mėnesį negalėjau to padaryti, - tiesa, žinojo Polė, toli gražu nebuvo tokia: ji be skausmo negalėjo sugniaužti rankų nuo balandžio ar gegužės mėnesio.

- O!

- Aš jaučiuosi geriau, - tarė Polė. - O jeigu dar Nitė galėtų būti kartu, pasaulis atrodytų idealus.

Atsidarė durys į krautuvėlę.

- Ar nueisi pažiūrėti, kas atėjo? - paprašė Polė. - Noriu pabaigti šitą rankovę.

- O kaipgi. - Rozali pasuko eiti, po to atsisuko. - Nitė labai apsidžiaugtų išgirdusi, kad tau geriau.

Polė linktelėjo.

- Aš puikiai žinau, - liūdnai tarė ji.

Rozali nuėjo į saloną aptarnauti pirkėjo. Kai ji išėjo, kairė Polės ranka palietė ant krūtinės nedidelį, ne didesnį už gilę, iškilimą tarp krūtų, po rausvu megztuku.

Azka - koks nuostabus žodis, pagalvojo ji ir vėl ėmė minti siuvimo mašiną, sukiodama suknelę - pirmą siuvinį nuo praeitos vasaros - po mirgančia adata.

Ji pasvarstė, kiek misteris Gauntas užsiprašys už tą amuletą. Kad ir kiek jis norės, pasakė ji sau, amuletas vertas daugiau. Neturėčiau, negaliu šitaip galvoti nuėjusi derėtis, bet tai tiesa. Kad ir kiek jis norės, bus per maža.

Keturioliktas skyrius

1

Kasl Roko tarybos nariai turėjo vieną sekretorę, jauną merginą egzotišku vardu Ariadnė Sent Kler. Ariadnė buvo laiminga jauna moteris, neslegiama proto naštos, bet nepavargstanti ir miela pažiūrėti. Ji turėjo stambias krūtis, pūpsančias stačiomis kalvomis po nesuskaičiuojama galybe angoros megztinukų, ir dailią odą. Taip pat turėjo labai prastas akis. Rudos, išdidintos jos mirguliavo po storomis akinių raginiais rėmeliais linzėmis. Patrankai ji patiko. Jis nutarė, jog ji per kvaila, kad būtų viena iš Jų.

Ariadnė kyštelėjo galvą į jo kabinetą be ketvirčio keturios.

- Atėjo Dikas Bredfordas, misteri Kitonai. Nori parašo ant lėšų skyrimo blanko. Galite pasirašyti?

- Gerai, pažiūrėkim, kas čia yra, - atsakė Patranka, kišdamas į stalo stalčių Liuistono “Daily Sun” sporto puslapį, sulankstytą taip, kad liktų tik žirgų lenktynių lentelė.

Jis šiandien jautėsi geriau: ryžtingesnis ir žvalesnis. Tie prakeikti rausvi lapeliai supleškėjo virtuvės krosnyje, Mirtlė liovėsi šokinėti jam prisiartinus it apsvilinta katė (jis daugiau dėl jos nesijaudino, tačiau vis tiek neramu gyventi su žmogumi, kuris laiko tave Bostono Smaugiku), o šį vakarą jis ketino susižerti hipodrome dar vieną stambią sumą. Per šventes žmonių bus daugiau ir statomos sumos didesnės.

Suprantama, jis galvojo patrigubinti ar net keturis kartus pakelti statymo sumą.

O dėl šerifo padėjėjo Suskio ir šerifo Šunsnukio bei visos kitos komandos... na, jis ir misteris Gauntas Juos žino, o išvien jie nesunkiai su Jais susitvarkys.

Dėl visų šitų priežasčių jis galėjo ramiai priimti Ariadnę savo kabinete, netgi galėjo kaip paprastai pasimėgauti apžiūrinėdamas švelniai banguojančią krūtinę pagarbaus dydžio liemenėlėje.

Ji padėjo išlaidų blanką ant jo stalo. Patranka paėmė jį ir atsilošė savo krėsle jį peržvelgdamas. Prašoma suma buvo nurodyta formos viršuje: devyni šimtai keturiasdešimt dolerių. Gavėjas - "Case Constructios and Supply" iš Liuistono. Vietoje, skirtoje *Finansuojamoms prekėms ir/ar paslaugoms,* Dikas išspausdino: *16 dėžių dinamito.* Žemiau, prie pastabų ir paaiškinimų buvo parašyta:

Mes pagaliau pasiekėme granito sluoksnį žvyro kasykloje prie 5-ojo kelio, apie kurį mus įspėjo valstijos geologas dar aštuoniasdešimt septintaisiais (smulkiau žr. mano ataskaitą). Bet po tuo sluoksniu yra daug žvyro, todėl mums reikia išsprogdinti granitą. Tai reikia padaryti, kol neprasidėjo žiema ir neėmė snigti. Jeigu teks pirkti žiemos kaina žvyrą iš Norvegijos, mokesčių mokėtojai mus pakars. Dviejų trijų pokštelėjimų turėtų pakakti, "Case" turi didelį kiekį "Taggart Hi-Impact"dinamito, patikrinau. Galime gauti jo dar ryt iki pietų ir pradėti sprogdinimus trečiadienį. Turiu pažymėjęs vietas, jeigu kas nors iš Tarybos norėtų ateiti pasižiūrėti.

Po visu tuo Dikas suraitė savo parašą.

Patranka du kartus perskaitė Diko raštelį, mąsliai baksnodamas pirštu į priekinius dantis, o Ariadnė stovėjo ir laukė. Po kurio laiko jis pasilenkė prie stalo, ištaisė blanke sumą, pridūrė sakinį, patvirtino parašu pakeitimą bei prierašą ir energingai išvedžiojo savo pavardę po Diko parašu. Grąžino rausvą popieriaus lapą sekretorei šypsodamasis.

- Štai! - tarė jis. - O visi laiko mane šykštuoliu!

Ariadnė pažiūrėjo į blanką. Patranka pakeitė devynis šimtus keturiasdešimt nauja - tūkstančio keturių šimtų - suma. Po Diko paaiškinimu, kam reikalingas dinamitas, Kitonas prirašė: *Geriau paimk dvidešimt dėžių, jeigu dinamitas toks geras.*

- Norėsite nuvažiuoti pasižiūrėti į žvyro karjerą, misteri Kitonai?

- Ne, ne, tai nebūtina, - Patranka atsilošė ir sunėrė rankas ant sprando. - Bet paprašyk Diko, kad paskambintų man, kai gaus dinamitą. Didelis kiekis sprogmenų. Juk nenorime, kad jie pakliūtų ne į tas rankas, tiesa?

- Aišku, ne, - atsakė Ariadnė ir išėjo. Su džiaugsmu. Misterio Kitono šypsenoje buvo kažkas, nuo ko jai darėsi... truputį nejauku.

O Patranka tuo metu pasuko krėslą taip, kad galėtų matyti Meino gatvę, kuri buvo kur kas judresnė nei tada, kai jis žvelgė į ją šeštadienio rytą. Daug kas per tas dienas atsitiko, daug kas, jo manymu, dar atsitiks per kelias ateinančias dienas. O, kai miesto Viešųjų darbų sandėlyje, nuo kurio jis, suprantama, turi raktą, stovės dvidešimt dėžių "Taggart Hi-Impact" dinamito, gali atsitikti bet kas.

Bet kas.

2

Tūzas Merilas kirto Tobino tiltą ir įvažiavo į Bostoną ketvirtą valandą po pietų tą pačią dieną, bet buvo gerokai po penkių, kai jis pagaliau pasiekė savo kelionės tikslą. Tai buvo keistas, beveik tuščias Kembridžo rajonas neto-

li persipynusių gatvių raizginio. Pusė jų buvo vieno eismo, o kita pusė - akligatviai. Apgriuvę šitos apleistos vietovės pastatai metė ilgus šešėlius ant gatvių, kai Tūzas sustojo priešais paprastą vienaukštį statinį iš šlako blokų Vipl gatvėje. Jis stovėjo tuščios, žole apžėlusios aikštelės centre.

Sklypas buvo aptvertas tinklo tvora, bet tai negelbėjo - vartai buvo pavogti. Liko tik vyriai. Tūzas matė, jog ant jų liko metalo pjūklo randai. Jis įsuko "Čelindžerį" pro tarpą, kur buvo vartai, ir lėtai nuvažiavo prie šlako statinio.

Jo sienos buvo lygios, be langų. Išvažinėtas keliukas nuvedė prie pastato šono, užrakintų garažo vartų, žiūrinčių į Čarlzo upę. Ant garažo vartų taip pat nebuvo langų. "Čelindžeris" nelinksmai šokinėjo per duobes kadaise asfaltuotame keliukyje. Tūzas pravažiavo paliktą vaikišką vežimėlį ant stiklo duženų; viena nemalonia mėlyna akimi į jį žvelgė sutrešusi lėlė. Jis sustojo priešais užrakintus garažo vartus. Ką dabar daryti? Šitas laužas atrodo nelankytas nuo 1945-ųjų.

Tūzas išlipo iš automobilio, išsitraukė popieriaus skiautę iš kišenės. Ant jos buvo užrašytas adresas, kur stovi misterio Gaunto mašina. Merilas įtariai apsidairė. Pagal kelis namus, kuriuos jis pravažiavo, šičia turėtų būti Vipl gatvės 85. Bet kas gali tiksliai pasakyti? Tokios vietos niekad nebūna pažymėtos numeriais, o paklausti nėra ko. Tiesą sakant, visa šita miesto dalis buvo apleista ir nejauki. Tuščios aikštelės. Išrengtos mašinos, nuo kurių buvo nurankiotos visos tinkamos detalės ir išluptas aliai vienas varinės vielos centimetras. Tušti daugiaaukščiai, laukiantys, kol politikai susižers lėšas. Painios gatviūkštės, pasibaigiančios purvinose aikštėse ar sąvartynuose. Tūzas beveik valandą ieškojo Vipl gatvės, o kai pagaliau rado, gailėjosi, kad čia atvažiavo. Čia toks rajonas, kuriame policininkai kartais randa kūdikių lavonėlius, sugrūstus į surūdijusius šiukšlių konteinerius ir išmestus šaldytuvus.

Jis priėjo prie garažo durų ir pasidairė skambučio. Nerado. Prikišo prie aprūdijusio metalo ausį ir pasiklausė - gal ką išgirs. Jo supratimu, čia gali būti kaifo parduotuvėlė; toks dendis, kaip tas tipas Gauntas su aukštos kokybės kokainu, gali neblogai pažinoti žmones, kurie saulutei nusileidus pardavinėja "Poršė" ir "Lambordžinius", kad gautų grynųjų.

Viduje buvo visiškai tylu.

Gal net ne ten pataikiau, pagalvojo Tūzas, bet jis ne vieną kartą pervažiavo gatvę ir įsitikino, jog tai vienintelė, - be to, pakankamai tvirta, - vieta, kur gali būti laikomas klasiškas automobilis. Nebent jis viską supainiojo ir atvažiavo ne į tą miesto dalį. Apie tai pagalvojus, jį ėmė nervas. *Turi grįžti prieš vidurnaktį, nes aš būsiu nepatenkintas. O kai aš nepatenkintas, kartais netenku pusiausvyros.*

Pamiršk, nelinksmai pasakė sau Tūzas. Jis paprasčiausias senas šiknius su prastu dantų protezu. Žydras tikriausiai.

Vis dėlto pamiršti negalėjo, be to, misteris Lilendas Gauntas nebuvo tik senas šiknius su prastu dantų protezu. Bet daugiau aiškintis nesinorėjo.

Dabar buvo aišku viena: netruks sutemti, o Tūzo visai neviliojo mintis likti šitoje miesto dalyje po saulėlydžio. Čia kažkas buvo ne taip. Kažkas daugiau nei tie klaikūs namai su aklais langais ir latakuose paliktais išnarstytais automobiliais. Jis neišvydo nė vieno žmogaus, einančio šaligatviu, sėdinčio ant bordiūro ar spoksančio pro langą, nuo tada, kai prisiartino prie

Vipl gatvės... tačiau jo vis vien neapleido įsitikinimas, jog yra stebimas. Tiesą sakant, neapleido ir dabar; plaukeliai šiurpo ant jo sprando.

Jis jautėsi tarytum būtų visai ne Bostone. Šita sumauta vieta labiau priminė Prieblandos Zoną.

Jeigu negrįši iki vidurnakčio, aš būsiu nepatenkintas.

Tūzas sugniaužė kumštį ir padaužė į surūdijusius garažo vartus.

- Ei! Ar ką nors domina plastikiniai indai?

Atsakymo jokio.

Durų apačioje buvo rankena. Tūzas pabandė; durys ne tik kad nepavažiavo, bet net nesudrebėjo staktoje.

Tūzas švilptelėjo ir nervingai apsidairė. Jo "Čelindžeris" stovėjo netoliese; dar niekad gyvenime taip nesinorėjo tiesiog šokti į jį ir išdumti. Bet jis nedrįso.

Tūzas apėjo namą. Nieko, visiškai nieko. Tiesiog šlako blokeliai, nutepti klaikia žalia spalva. Ant galinės garažo sienos buvo išpurkštas grafiti. Tūzas kelias sekundes patyrinėjo jį, nesuprasdamas, kodėl jo oda pašiurpo.

JOG-SOTCHOTO TAISYKLĖS,

perskaitė jis išblukusias raudonas raides.

Po to vėl grįžo prie garažo vartų ir pagalvojo: *O kas toliau?*

Nieko gero nesumąstęs, jis nuėjo į automobilį ir liko sėdėti žiūrėdamas į garažą. Kiek palaukęs, uždėjo abi rankas ant signalo ir pratisai pasignalizavo.

Staiga garažo vartai ėmė tyliai kilti.

Tūzas sėdėjo prasižiojęs, išsyk panoro tiesiog užvesti "Čelindžerį" ir mauti kuo toliau ir kuo greičiau. Meksikas būtų pati ta vieta pradžiai. Po to jis vėl prisiminė misterį Gauntą ir lėtai išlipo iš mašinos. Priėjo prie garažo, kai vartai sustojo lubų aukštyje.

Garažas buvo akinančiai apšviestas pustuzinio dviejų šimtų vatų elektros lempučių, kabančių ant storų laidų. Jos buvo įstatytos į skardinį gaubtelį, todėl ant grindų krito šviesos ratai. Tolimajame patalpos gale stovėjo audeklu uždengtas automobilis. Prie sienos riogsojo įrankiais užverstas stalas. Prie kitos sienos glaudėsi sukrautos trys dėžės. Ant viršaus pūpsojo senamadiškas juostinis magnetofonas.

Garažas buvo tuščias.

- Kas atidarė vartus? - tyliu balsu paklausė Tūzas. - Kas, po velnių, atidarė vartus?

Bet atsakyti nebuvo kam.

3

Jis įvairavo "Čelindžerį" į garažą ir pastatė prie galinės sienos - ten buvo daug vietos. Po to grįžo prie durų. Šalia, ant sienos kabojo vartų mechanizmo valdymo dėžutė. Tūzas paspaudė "Žemyn" mygtuką. Tuščia laukymė, kurioje stovėjo šitas garažas, ėmė suptis į šešėlius, kurie jį nervino. Merilui vis rodėsi, kad mato juose kažką judant.

Vartai nusileido net nesutraškėję ar sugirgždėję. Laukdamas, kol durys užsidarys, Tūzas dairėsi garso sensoriaus, kuris atsiliepė į automobilio signalą. Nesimatė. Tačiau vis vien turi būti; garažo durys šiaip sau neatsidarinėja.

Bet, tarė jis sau, jeigu taip kur nors gali būti, Vipl gatvė pati ta vieta.

Tūzas priėjo prie dėžių, ant kurių riogsojo magnetofonas. Jo batai garsiai grikšėjo cementinėmis grindimis. *Jog-Sotchoto taisyklės*, prisiminė jis ir krūptelėjo. Jis nežinojo, kas tas Jog-Sotchotas; veikiausiai koks nors restafarietis regi dainininkas su šimtu svarų kasyčių, augančių ant neplautos galvos, bet Tūzui nepatiko garsas, kurį palikdavo mintyse tariamas tas vardas. Galvoti apie jį tokioje vietoje buvo negerai. Tai atrodė pavojinga mintis.

Prie vieno magnetofono disko buvo priklijuotas raštelis su dviem žodžiais, parašytais didžiosiomis raidėmis:

ĮJUNK MANE

Tūzas nuplėšė lapuką ir įjungė magnetofoną. Diskai ėmė suktis, o kai jis išgirdo balsą, net pašoko. Taip, o kieno balsą jis tikėjosi išgirsti? Ričardo Niksono?

- Labas, Tūzai, - pasigirdo misterio Gaunto balsas iš įrašo. - Sveikas atvykęs į Bostoną. Prašau nuimk brezentą nuo mano automobilio ir sukrauk dėžes. Jose yra ypatinga prekė, kurios man gali greitai prireikti. Bijau, kad vieną teks pastatyti ant galinės sėdynės; “Takerio” bagažinė ne per didžiausia. Tavo automobiliui čia niekas negresia, grįši be nuotykių. Ir prašau nepamiršti: kuo greičiau grįši, tuo greičiau galėsi pradėti tikrinti žemėlapyje pažymėtas vietas. Gero kelio.

Po to pasigirdo tuščias juostelės šnypštimas.

Tačiau Tūzas paliko diskus suktis dar kokią minutę. Viskas labai keista... ir kuo toliau, tuo keisčiau darosi. Misteris Gauntas apsilankė čia po pietų, turėjo, kaipgi kitaip būtų paminėjęs žemėlapį, o Tūzas šiadien iš ryto dar nebuvo matęs nei jo, nei misterio Lilendo Gaunto. Tas senis turėjo atskristi čia lėktuvu, kol jis, Tūzas, važiavo automobiliu. Bet kodėl? Ką, po šimts, tai reiškia?

Jo čia nebuvo, toptelėjo Merilui. Tai kas, kad atrodo neįmanoma; Gauntas čia atvažiavęs nebuvo. Pasižiūrėk kad ir į tą suknistą magnetofoną. Niekas daugiau tokių nenaudoja. Pažiūrėk į apdulkėjusius diskus. Ir raštelis dulkėtas. Šitas patvarkymas seniai tavęs laukia. Gal net nuo tada, kai Pengbornas išsiuntė tave į Šaušenką.

O, juk tai beprotystė.

Visiškas mėšlas.

Tačiau kažkuri smegenų dalis tuo tikėjo. Misterio Gaunto šiandien net arti Bostono nebuvo. Jis praleido popietę Kasl Roke, suprato Tūzas; stovėjo prie lango, stebėjo praeivius, gal net retsykiais pakeisdavo kortelę “Kolumbo dieną nedirbu” kita - “Atidaryta”. Kai pamatydavo besiartinantį reikiamą žmogų, tai yra tokį, su kuriuo galima sudaryti sandėrį.

O kokį sandėrį?

Tūzas abejojo, kad nori tai išsiaiškinti. Bet kas tose dėžėse, jam rūpėjo. Jeigu jau turės parvežti į Kasl Roką, tegu skradžiai, jeigu nežinos.

Jis sustabdė magnetofoną ir nukėlė jį. Po to paėmė nuo stalo plaktuką ir greta į sieną paremtą laužtuvą. Grįžęs įkišo laužtuvą po mediniu dangčiu, kilstelėjo, cyptelėjo išlįsdamos vinys. Dėžės turinys buvo uždengtas sunkiu alyvuotu audeklu. Jis pakėlė jį ir aiktelėjo.

Detonatoriai.

Dešimtys detonatorių.

Gal net šimtai detonatorių, gulinčių jaukiame lizdelyje.

Jėzau Kristau, ką jis rengiasi daryti? Pradėti III pasaulinį karą?

Smarkiai plakančia širdimi Tūzas sukalė dangčio vinis, nukėlė detonatorių dėžę ir atidarė antrą, tikėdamasis rasti dailias storų raudonų pagaliukų, primenančių kelkraščių stulpelius, eiles.

Bet ten buvo ne dinamitas. Ginklai.

Kokie du tuzinai galingų automatinių pistoletų. Nosį pasiekė aštrus alyvos kvapas. Tūzas nežinojo, kieno jie gamybos (gal vokiečių), bet aišku, ką jie reiškia: nuo dvidešimt metų iki gyvos galvos, jeigu pagaus su jais Masačiusetse. Paprastai valdžia nemėgsta ginklų, ypač automatinių.

Šitą dėžę jis nukėlė į šoną neuždengęs dangčio. Atidarė trečią. Pilna šovinių apkabų pistoletams.

Tūzas atsitraukė, nervingai trindamas burną kairės rankos delnu.

Detonatoriai.

Automatiniai pistoletai.

Amunicija.

Čia prekės?

- Tik ne aš, - tyliai ištarė Tūzas, purtydamas galvą. - Tik ne tai. O, ne, jokiu būdu.

Meksikas kuo toliau, tuo labiau, atrodė, viliojo. Gal net Rio. Tūzas nežinojo, ar misteris Gauntas ruošia jam spąstus, ar elektros kėdę, bet jis nenorėjo turėti su tuo nieko bendra. Jis išvažiuoja, dingsta negaišdamas.

Jo akys nukrypo į automatų dėžę.

Aš pasiimu vieną, nutarė jis. Bėdą savo galvai. Pavadinkim tai suvenyru.

Merilas žengė prie dėžės, bet ūmai vėl ėmė suktis magnetofono diskai, nors joks mygtukas nebuvo nuspaustas.

- Nė negalvok apie tai, Tūzai, - šaltai patarė misterio Gaunto balsas, ir Tūzas suriko. - Tu juk nenori su manimi pyktis. Jeigu tik pamėginsi, aš padarysiu tai, su kuo palyginus broliai Korsonai atrodys tik žaidimas. Tu esi mano berniukas. Laikykis manęs, ir mes pasilinksminsim. Laikykis manęs ir atkeršysi Kasl Roke kiekvienam, kuris tau pridirbo... o išvažiuosi turtingas. Eik prieš mane - niekuomet nesiliausi rėkęs.

Įrašas nutrūko.

Išvirtusios Tūzo akys nuslinko magnetofono laidu iki kištuko. Tas gulėjo ant grindų, padengtas storo dulkių sluoksnio.

Be to, aplinkui nesimatė rozetės.

4

Tūzas staiga nusiramino. Ir tai ne taip keista, kaip gali pasirodyti iš pradžių. Jo emocinis barometras nusistovėjo dėl dviejų priežasčių.

Pirma, Tūzas buvo savotiškas primityvas. Jis neblogai jaustųsi gyvendamas urve ir tąsydamas savo moterį už plaukų, kai nereikėtų mėtyti akmenų į savo priešus. Tai buvo žmogus, kurio reakcija gali būti iš anksto numatoma tik tada, kai jis susiduria su didesne jėga ir autoritetu. Taip pasitaikydavo nedažnai, o kai pasitaikydavo, Tūzas beveik iškart paklusdavo. Jam pačiam to nežinant, dėl šios priežasties jis tiesiog nepaspruko nuo brolių Korsonų. Tokių, kaip Tūzas Merilas, didžiausias poreikis, be noro dominuoti, yra troškimas apsiversti ir atkišti neapsaugotą gerklę pirmam pasitaikiusiam lyderiui.

Antra priežastis buvo dar paprastesnė: jis nutarė, kad sapnuoja. Širdyje Tūzas žinojo, kad viskas yra realu, bet sapno idėja patikėti lengviau nei savo pojūčiais. Jam net nesinorėjo mąstyti apie pasaulį, kuriame gali egzistuoti toks misteris Gauntas. Daug paprasčiau - ir saugiau - tiesiog užsimerkti ir vykdyti užduotį. O tuomet jis gal net pabus ir išvys pažįstamą pasaulį. Dievas mato, tas pasaulis kupinas pavojų, bet jie bent suvokiami.

Merilas užkalė ginklų ir šovinių dėžę. Po to nuėjo prie automobilio, suėmė už dulkėto brezento ir nutraukė... Kitą akimirką nuostaba ir pasitenkinimas privertė viską pamiršti.

Tai tikrai buvo “Takeris”, dailus automobilis.

Jo spalva - kanarėlės geltonumo. Glotnus korpusas tviskėjo chromu per šonus ir po “V” formos priekiniu buferiu. Trečiasis žibintas spoksojo iš kapoto centro, po sidabriniu ornamentu, primenančiu futuristinio eksprestraukinio variklį.

Tūzas lėtai apėjo mašiną, rydamas akimis.

Iš abiejų užpakalinės dalies pusių buvo įtaisytos chromuotos grotelės; galai žino kam. Storos “Goodyear Whitewall” padangos buvo akinančiai švarios, vos ne švietė po lempomis. Ant galinio kapoto buvo išvedžiota: “Tucker Talisman”. Merilas niekad negirdėjo apie tokį modelį. Apskritai manė, jog Prestonas Takeris išleido tik “Torpedą”.

Bet štai bėda, seni - šitas daikčiukas be valstybinių numerių. Negi ketini važiuoti į Meiną su mašina, kuri krenta į akis kaip šašas, mašina be numerių ir dar prikrauta ginklų ir sprogmenų?

Taip. Ketina. Tai bloga mintis, žinoma, tikrai bloga... tačiau alternatyva (t.y. apdumti misterį Lilendą Gauntą) atrodė daug baisesnė. Be to, tai tik sapnas.

Jis iškratė iš vokelio raktus, nuėjo į automobilio priekį ir ėmė dairytis spynelės. Bet po kelių sekundžių prisiminė filmą su Džefu Bridžesu ir suprato, kur šuo pakastas. Kaip vokiško “Foksvageno Vabalo” ir “Ševrolė Korvairo”, čia buvo Takerio variklis. Bagažinė priekyje.

Ir, aišku, Tūzas rado spynelę tiesiai po tuo keistu trečiu žibintu. Pakėlė kapotą. Bagažinė išties buvo nedidelė ir tuščia, jei neskaitysim vieno objekto. Mažo buteliuko su baltais milteliais ir grandinėle prie kamštelio pritaisytu šaukšteliu. Ant tos grandinėlės kabojo raštelis. Tūzas nuplėšė jį ir perskaitė:

ĮTRAUK MANE

Tūzas vykdė nurodymus.

5

Pasijutęs kur kas geriau po nepakartojamų misterio Gaunto miltukų, kilstelėjusių jo smegenis it Henrio Boforto muzikinės dėžės dangtį, Tūzas sukrovė ginklus ir šovinius į bagažinę. Dėžę su detonatoriais padėjo ant galinės sėdynės, stabtelėjęs tik giliai įtraukti oro. Sedanas turėjo tą su niekuo (nebent vagina) nepalyginamą naujo automobilio kvapą, o atsisėdęs už vairo įsitikino, jog mašina tikrai nauja: misterio Gaunto "Takerio Talismano" spidometras rodė 00000.0.

Tūzas įkišo raktelį į uždegimo spynelę ir pasuko.

"Talismanas" storai, kimiai užburzgė. Kiek arklių po gaubtu? Merilas nežinojo, bet atrodė visa kaimenė. Kalėjime buvo daug knygų apie automobilius, ir Tūzas perskaitė aliai vieną. "Takeris Torpeda" buvo šešių cilindrų, maždaug trijų šimtų penkiasdešimties kubinių centimetrų, kaip mašinos, kurias misteris Fordas kūrė tarp 1948 ir 1952 metų. Jis buvo maždaug pusantro šimto arklio jėgų galios.

Šitas automobilis atrodė galingesnis. Daug galingesnis.

Tūzui knietėjo išlipti, apeiti iš užpakalio ir pabandyti atidaryti gaubtą... bet panašu, kad tai nelyg galvoti apie tą beprotišką vardą, kažkokį Jog. Kažkodėl tai neatrodė gera mintis. Geriausia buvo kuo greičiau nuvaryti šitą daiktą į Kasl Roką.

Jis jau ketino lipti iš automobilio ir pakelti vartus, bet apsigalvojęs nuspaudė signalą - o gal pavyks. Pavyko. Vartai ėmė tyliai kilti.

Čia aiškiai yra garso sensorius, tarė Tūzas sau, bet pats tuo netikėjo. Jam tas daugiau nė nerūpėjo. Įmetęs pirmą pavarą, jis išvairavo "Talismaną" iš garažo. Važiuodamas duobėtu keliuku, vėl pasignalizavo, ir pro užpakalinio vaizdo veidrodėlį pamatė, kad garažo vartai ima leistis. Jis taip pat pastebėjo nosim į sieną atremtą savo "Čelindžerį" ir numestą ant grindų brezentą. Jį apėmė keista nuojauta, kad mato savo mašiną paskutinį kartą. Tačiau ir tai Tūzui nerūpėjo.

6

"Talismanas" buvo ne tik svajonių mašina; jis, regis, pats žinojo, kaip išvažiuoti į Storou kelią ir šiaurinę magistralę. Tai vienur, tai kitur patys įsijungdavo posūkio signalai, ir Tūzas tiesiog pasukdavo. Po kelių mirksnių mažas, šiurpus Kembridžo rajonėlis, kuriame jis rado "Takerį", liko užpakaly, o priekyje sušmėžavo Tobino tiltas, daugiau garsėjantis kaip Mistinės upės tiltas, juodas siluetas temstančiame danguje.

Tūzas įjungė šviesas, ir ryškus šviesos pluoštas šovė priešais automobilį. Sukant vairą, šviesa sukosi kartu. O vidurinis žibintas išvis buvo jėga. Nenuostabu, kad jie išstūmė tokią mašinytę sugalvojusį vyruką iš verslo, pagalvojo Tūzas.

Jis buvo nuvažiavęs trisdešimt mylių už Bostono, kai pastebėjo degalų kiekį talpoje rodančią rodyklę nukrypus už "E". Artimiausiame posūkyje Merilas išsuko ir sustojo prie "Mobil" stoties benzino kolonėlės. Patarnautojas alyvuotu nykščiu pasmaukė nuo kaktos kepurę ir sužavėtas apėjo automobilį.

- Geras aparatas! - tarė jis. - Kur gavote?

Tūzas negalvodamas leptelėjo:

- Lengo lygumose. Jog-Sotchoto Vintadž Motors.

- A?

- Pilk, sūnau... čia tau ne viktorina.

- O! - tarstelėjo vaikinas, ir darsyk žvilgtelėjęs į mašiną pasidarė baisiai paslaugus. - Aišku! O kaipgi!

Ir jis stengėsi, bet pompa išsijungė įpylusi degalų vos už keturiolika centų. Vaikinas pamėgino įpilti daugiau nuspaudęs pistoletą ranka, bet benzinas ėmė tekėti per viršų, žliaugti tviskančiu automobilio šonu.

- Atrodo, benzino netrūksta, - sutrikęs pasakė vaikinukas.

- Atrodo.

- Gal sugedo jūsų degalų rodyklė...

- Nuvalyk benziną nuo mašinos. Nori, kad spalva nueitų? Kas tau yra?

Vaikis puolė vykdyti įsakymo, o Tūzas nuėjo į tualetą patraukti nosimi. Kai jis išėjo, vaikinukas stypsojo per pagarbų atstumą nuo "Talismano", nervingai sukiodamas rankose skudurą.

Jis išsigandęs, toptelėjo Tūzui. Ko išsigandęs? Manęs?

Ne, vaikis "Mobil" uniforma net nežvilgtelėjo jo pusėn. Jis nenuleido akių nuo "Takerio".

Bandė jį paliesti, pagalvojo Tūzas.

Tas atradimas, - o tai buvo kaip tik tai, - ištempė Merilo lūpų kampučius. Jis bandė paliesti automobilį ir kažkas nutiko. Kas, ne tiek svarbu. Bet jis suprato, jog žiūrėti galima, bet geriau neliesti, o tai svarbiausia.

- Mokėti nereikia, - pasakė vaikinas.

- Na ir puiku, - Tūzas atsisėdo už vairo ir išdūmė. Jam šovė nauja mintis apie "Talismaną". Baisoka, tas tiesa, bet gera. Jis pagalvojo, kad degalų rodyklė, matyt, visuomet rodo tuščią talpą... o talpa visuomet pilna.

7

Vartai į mokamus Niū Hampšyro kelius yra automatiniai: įmeti į krepšį reikalingą sumą (variokais draudžiama), užsidega žalia šviesa ir važiuoji. Tačiau kai prie krepšio prisiartino "Talismanas", žalia šviesa užsidegė pati, kartu su užrašu:

SUMOKĖTA, DĖKUI

- Kas čia per velniava, - burbtelėjo Tūzas ir patraukė į Meiną.

Išvažiavęs iš Portlendo, jis spaudė aštuoniasdešimt mylių per valandą, bet automobiliui tai buvo ne riba. Tuoj už posūkio į Folmutą Tūzas pastebėjo prie kelio tūnantį valstijos policijos automobilį. Iš vairuotojo lango kyšojo su niekuo nesupainiojamas radaras.

O-ho, pagalvojo Tūzas, jis mane pričiupo. Suvystė. Viešpatie, ir kodėl aš lėkiau su tokiu mėšlu bagažinėje?

Bet jis žinojo kodėl, ir kaltas buvo ne kokainas, kurio jis prisiuostė. Gal priežastis ir ne viena, tik ne šį kartą. Tai vis "Talismanas". Jis *norėjo* greitai važiuoti. Žvilgtelėjęs į spidometrą, Merilas atleisdavo greičio pedalą, bet po penkių minučių vėl pajusdavo, kad jis per ketvirtį nuo grindų.

Tūzas jau laukė, kad patrulinė mašina atgis, ims pulsuoti mėlyna šviesa ir puls jį vytis, bet taip neatsitiko. Jis praskriejo aštuoniasdešimt mylių per valandą, bet faras net nemirktelėjo.

Ė, jis veikiausiai parpė.

Bet Tūzas neapsigaudinėjo. Kai pamatai pro langą kyšantį radarą, žinai, kad vyrukas viduje netveria savo kailyje. Ne, atsitiko kas kita: policininkas negalėjo pamatyti "Talismano". Tai skamba beprotiškai, bet buvo kaip tik taip. Didelis geltonas automobilis su trimis rėkiančiais priekiniais žibintais buvo neregimas sudėtingai technikai ir policijai.

Išsišiepęs Tūzas pasileido važiuoti šimtu dešimt mylių per valandą. Ir buvo Kasl Roke penkiolika po aštuonių, sutaupęs beveik keturias valandas.

8

Misteris Gauntas išėjo iš parduotuvės ir atsistojo po markize pasižiūrėti, kaip Tūzas įsuka Talismaną į vieną iš trijų automobilio parkavimo vietų priešais "Reikalingus daiktus".

- Greitai apsisukai, Tūzai.

- Taip. Čia tai mašina.

- Kaip mane gyvą matai, - sutiko Lilendas Gauntas. Jis perbraukė ranka per glotnų "Takerio" kapotą. - Vienintelis egzempliorius. Tikiuosi, atgabenai mano prekes?

- Taip. Misteri Gauntai, grįždamas aš įsitikinau, koks nepaprastas yra šitas automobilis, bet gal visgi geriau būtų užkabinti valstybinius numerius ir apžiūros lipduką...

- Tai nebūtina, - abejingai atsakė misteris Gauntas. - Pastatyk skersgatvyje už parduotuvės, Tūzai. Vėliau tuo pasirūpinsiu.

- Kaip? Kur? - Tūzas staiga pajuto nenorą atiduoti automobilį misteriui Gauntui. Ir ne vien todėl, kad paliko savo ratus Bostone, o naktiniam darbui reikėjo transporto. Po "Talismano" visi kiti automobiliai, kuriuos kada nors vairavo, įskaitant "Čelindžerį", atrodė kaip metalo laužas.

- Tai, - atsakė misteris Gauntas, - mano reikalas, - jis ramiai žvelgė į Tūzą. - Tu pamatysi, Tūzai, kad viskas eis kaip sviestu patepta, jeigu į darbą man žiūrėsi kaip į tarnybą armijoje. Dabar gali elgtis trejopai: teisingai, blogai ir pagal misterį Gauntą. Jeigu rinksies trečią kelią, nelaimės tave aplenks. Supratai mane?

- Taip. Taip, supratau.

- Na ir gerai. O dabar privažiuok prie užpakalinių durų.

Tūzas nuvairavo geltonąjį automobilį už kampo ir lėtai nuvažiavo siauru skersgatviu už vakarinėje Meino gatvės pusėje stovinčių parduotuvių ir kontorų. Užpakalinės "Reikalingų daiktų" durys buvo atviros. Misteris Gauntas laukė geltonos šviesos stačiakampyje. Jis nė nebandė pagelbėti pūkščiančiam Tūzui sunešti dėžes į parduotuvės užpakalinę patalpą. Daugelis pirkėjų, pamatę tą kambarį, būtų nustebę. Jie girdėjo, kaip už aksominės užuolaidos, kuri skyrė prekybos salę nuo likusios namo dalies, misteris Gauntas stumdo dėžes, kilnoja prekes... bet kol Tūzas nesunešė dėžių į šeimininko nurodytą kampą, patalpa buvo visiškai tuščia.

Ne, vienas daiktas buvo. Kitame kambario gale pelėkautuose tysojo stambi žiurkė. Jos kaklas buvo nulaužtas, dantys iššiepti agonijos grimasoje.

- Gerai padirbėta, - tarė trindamas ilgapirštes rankas misteris Gauntas. - Popietė ne veltui, kaip sakoma. Tu pasirodei geriau, nei aš tikėjausi, Tūzai... daug geriau.

- Ačiū, sere, - Merilas jautėsi keistai. Niekad gyvenime jis nevadino jokio vyro seru.

- O čia šis tas tavo bėdai, - misteris Gauntas padavė rudą voką. Tūzas suspaudė jį pirštų galiukais ir pajuto girgždant sausus miltelius. - Manau, norėsi šiąnakt padirbėti, ar ne? Čia tau energijos miltelių, kaip buvo sakoma senoje "Esso" degalų reklamoje.

Tūzas atsipeikėjo.

- O, velnias! Prakeikimas! Aš palikau tą knygą, knygą su žemėlapiu, savo mašinoje! Ji Bostone! Tegu ją skradžiai! - trinktelėjo kumščiu sau per šlaunį Merilas.

Misteris Gauntas šypsojosi.

- Aš taip nemanau, - pasakė jis. - Man regis, ji "Takeryje".

- Ne, aš...

- Kodėl tau pačiam neįsitikinus?

Tūzas paklausė, ir, žinoma, rado knygą, gulinčią ant "Talismano" prietaisų skydelio. *Prarasti ir užkasti Naujosios Anglijos lobiai.* Paėmęs ją pavartė. Žemėlapis buvo vietoje. Jis dėkingai pažiūrėjo į misterį Gauntą.

- Man nereikės tavo pagalbos iki rytojaus vakaro, maždaug tokio meto, - tarė misteris Gauntas. - Siūlau dieną praleisti savo namuose Mekenik Folse. Turėtum sutikti: tau reikės išsimiegoti. Jeigu neklystu, prieš akis ilga naktis.

Tūzas pagalvojo apie kryželius žemėlapyje ir linktelėjo.

- Be to, - tęsė Lilendas Gauntas, - būtų išmintinga nekristi šerifui Pengbornui į akis dieną ar dvi. Vėliau tai nebeturės reikšmės, - jo lūpos išsišiepė, išlindo rykliški dantys. - Savaitės pabaigoje dauguma dalykų, kurie šiuo metu labai svarbūs miestelio gyventojams, neteks reikšmės. Tu taip nemanai, Tūzai?

- Jei jau taip sakote, - neprieštaravo Merilas. Jį apėmė ta keista svaigulio būsena, ir jam buvo tas pat. - Tačiau aš nežinau, kaip man seksis.

- Aš tuo pasirūpinau, - pasakė misteris Gauntas. - Priekyje rasi pastatytą automobilį, raktai spynelėje. Kompanijos automobilis, taip sakant. Gaila, tai tik "Ševrolė", visiškai paprastas "Ševrolė", tačiau turėsi patikimą ir nepastebimą transporto priemonę. Aišku, tau labiau patiks TV naujienų furgonas, bet...

- Naujienų furgonas? Koks furgonas?

Misteris Gauntas nesiteikė atsakyti.

- Bet "Šervrolė" atitiks visus dabartinius tavo poreikius, užtikrinu. Tik nemėgink pramauti pro policijos postą. Bijau, kad nepavyks. Tik ne su ta mašina. Deja.

Tūzas išgirdo save sakant:

- Man išties norėtųsi tokio automobilio kaip "Takeris", misteri Gauntai. Jis nuostabus.

- Na, galbūt galėsime susitarti. Matai, Tūzai, mano verslo principas labai paprastas. Ar nori jį sužinoti?

- Žinoma, - Tūzas išties norėjo.

- Parduodama viskas. Tokia mano filosofija. Viskas parduodama.
- Viskas parduodama, - užsisvajojęs pakartojo Tūzas. - Oho! Kietai!
- Taip! Kietai! O dabar, Tūzai, manau, jog man reikia užkrimsti. Buvau per daug užsiėmęs, kad prisėsčiau, tai kas, kad šventadienis. Pakviesčiau prisijungti, bet...
- Dangau, aš tikrai negaliu.
- Tikrai, negali. Tau reikia kai kur nueiti ir pakasioti, neklystu? Laukiu tavęs rytoj vakare, tarp aštuonių ir devynių.
- Tarp aštuonių ir devynių.
- Taip, sutemus.
- Kai niekas nežino ir nemato, - užsigalvojęs pridūrė Tūzas.
- Pataikei! Labanakt, Tūzai.

Misteris Gauntas ištiesė ranką. Tūzas jau siekė jos... ir staiga pamatė, jog joje jau kažkas yra. Ta pati ruda žiurkė iš sandėlio. Tūzas, kriuktelėjęs iš pasibjaurėjimo, atsitraukė. Jis nesuprato, kaip misteris Gauntas pakėlė tą padarą. O gal čia kitas?

Bet Merilas nusprendė, jog tai nesvarbu. Svarbu, kad jis neketina spausti žiurkės vietoj rankos, kad ir koks kietas tas misteris Gauntas.

O šeimininkas šypsodamasis tarė:
- Atleisk. Kiekvienais metais darausi vis didesnis užuomarša. Atrodo, vos nepadaviau tau savo vakarienės, Tūzai!
- Vakarienės, - suvapėjo Merilas.
- Taip, iš tiesų, - storas geltonas nykščio nagas įsmigo į baltą kailiuką ant žiurkės pilvo, po akimirkos į misterio Gaunto delną ištryško viduriai. Neleidęs Tūzui daugiau pamatyti, misteris Gauntas nusisuko ir uždarė duris į skersgatvį.
- Taip, o kur aš padėjau tą sūrį?

Durims užsitrenkiant, garsiai žvangtelėjo metalas.

Tūzas pasilenkė jausdamas, kad privems ant batų. Skrandis susitraukė, gumulas pakilo stemple... ir vėl atslūgo.

Nes matė ne tai, ką mano.
- Tai buvo pokštas, - burbtelėjo jis sau. - Švarko kišenėje jis turėjo guminę žiurkę ar kažką panašų. Tiesiog pokštas.

Argi? O kaip tada viduriai? Ir šalta pliurza apie juos? Ką pasakysi?

Tu tiesiog pavargai, tarė jis mintyse. Išsigalvojai tai. Ten buvo guminė žiurkė. O visa kita... triukas.

Bet akimirką viskas - tuščias garažas, kelią žinantis “Takeris”, net tas grėsmingas grafiti, JOG-SOTCHOTO TAISYKLĖS, - griuvo ant jo, ir galvoje nuskambėjo stiprus balsas: *Nešdinkis iš čia! Dink, kol dar gali!*

Bet tai didžiausia nesąmonė. Nakty jo laukia pinigai. Gal net daug pinigų. Ar visas lobis.

Tūzas kurį laiką stovėjo tamsoje it robotas pasibaigus elementams. Pamažėle grįžo realybės jausmas, savęs pojūtis, ir jis nutarė, kad žiurkė nesvarbi. Kaip ir “Talismanas”. Reikšmingi tik milteliai, žemėlapis, gal dar paprastas misterio Gaunto verslo principas, bet niekas daugiau. Jis negali to leisti.

Merilas lėtai nupėdino už kampo prie “Reikalingų daiktų” fasado. Parduotuvė buvo uždaryta ir tamsi, kaip visos šitoje gatvės dalyje. “Ševrolė Silebritis”, kaip buvo žadėta, stovėjo priešais misterio Gaunto parduotuvę.

Tūzas bandė prisiminti, ar matė jį atvažiavęs iš Bostono, bet neįstengė. Kaskart, kai mėgindavo pasikasti atmintyje apie tai, kas buvo prieš kelias minutes, pataikydavo į akligatvį; matė save siekiantį šeimininko rankos, žodžiu, darantį įprastą judesį, ir netikėtai pamatantį, jog misteris Gauntas laiko didelę nustipusią žiurkę.

Manau, jog man reikia užkrimsti. Pasiūlyčiau prisijungti, bet...

Gerai, tai tik dar vienas nereikšmingas dalykas. "Ševrolė" stovi, o tai svarbiausia. Tūzas atidarė dureles, padėjo knygą su neįkainojamu žemėlapiu ant sėdynės, po to ištraukė raktelius ir apėjęs mašiną atidarė bagažinę. Jis puikiai žinojo, ką ten rasiąs, ir nenusivylė. Joje gulėjo sukryžiuotas kirtiklis ir kastuvas trumpa rankena. Pasižiūrėjęs atidžiau, Tūzas pamatė, jog misteris Gauntas netgi įdėjo darbinių pirštinių porą.

- Misteri Gauntai, jūs viską apgalvojate, - tarė jis ir užtrenkė kapotą. Tada ir pamatė lipduką ant užpakalinio "Silebričio" buferio. Pasilenkęs arčiau, perskaitė:

AŠ ♥ ANTIKVARINIUS DAIKTUS

Tūzas prajuko. Juokėsi važiuodamas Skardiniu tiltu pakeliui į Treblhorno fermą, kur rengėsi pradėti kasinėti. Kildamas Panderli Hilu, kitoje upės pusėje prasilenkė su "Kadilaku". Automobilis buvo sausakimšas baptistų jaunuolių, traukiančių visa gerkle "Jėzus mūsų draugas".

Vienas iš tų jaunų vyrų buvo Lesteris Aivenhas Pratas. Po futbolo rungtynių jis ir grupelė vyrukų nuvažiavo prie Oburno ežero už maždaug dvidešimt penkių mylių.Tenai vyko savaitės laiko Gyvosios bažnyčios susirinkimas, o Vikas Tremainas užsiminė, jog tądien penktą valandą vyks Kolumbo dienos susibūrimas ir pamaldos. Kadangi Selė buvo pasiėmusi automobilį ir vakarui jie nieko neplanavo (nei eiti į kiną, nei vakarieniauti "Makdonalde" Pietų Paryžiuje), jis nuvažiavo kartu su Viku ir kitais bičiuliais, gerais krikščionimis.

Aišku, jis suprato, kodėl draugams taip rūpėjo kelionė; kalta buvo ne tiek religija, tiksliau, ne vien religija. Suvažiavimuose, kurie vyko visoje Naujojoje Anglijoje nuo gegužės mėnesio iki paskutinės spalio mugės, visuomet buvo daug dailių merginų, o giesmės (ką jau kalbėti apie karštas maldas ir Jėzaus dvasią) jas visad gerai nuteikdavo.

Lesteris, kuris turėjo merginą, žiūrėjo į savo draugų planus ir ketinimus atlaidžiai kaip seniai vedęs vyras į pulkelį neapsiplunksnavusių vaikėzų. Jis važiavo kartu tiesiog iš draugiškumo bei pomėgio gerai pasimelsti ir pagiedoti po rimto sporto. Tai buvo geriausias jam žinomas būdas atvėsti.

Susitikimas buvo šaunus, bet daugybė žmonių norėjo jį pratęsti. Kaip tik todėl viskas užsitęsė daug ilgiau, negu Lesteriui norėjosi. Jis ketino paskambinti Selei ir pasiūlyti nueiti į "Weeksie" ledų kokteilio. Jis pastebėjo, jog merginos mėgsta netikėtus pakvietimus.

Jie pravažiavo Skardinį tiltą, Vikas išleido jį ties Meino ir Vandens malūno gatvės kampu.

- Gerai pažaidėm, Lesai! - šūktelėjo iš galinės sėdynės Bilas Makfalendas.
- O taip! - linksmai atsakė Lesteris. - Pakartokim šeštadienį - gal pavyks ne tik išsukti, bet ir sulaužyti tau ranką!

Keturi jaunuoliai nusikvatojo, ir Viko automobilis truktelėjo iš vietos. Vasariškai šiltame ore dar ilgai girdėjosi "Jėzus yra mano amžinas draugas". Paprastai bobų vasaros vakarais, kai saulė nusileidžia, ima gnaibyti šaltukas. Šiąnakt taip nebuvo.

Lesteris lėtai pėdino į kalvą namo, jausdamasis pavargęs, apsunkęs ir visiškai patenkintas. Kiekviena diena puiki, kai esi atidavęs savo širdį Jėzui, bet kai kurios būna netgi puikesnės. Ši buvo kaip tik tokia, ir dabar jam norėjosi tik palįsti po dušu, paskambinti Selei ir šokti į lovą.

Sukdamas į savo kiemą, jis dairėsi į dangų, ieškojo Šienpjovio, ir dėl to atsitrenkė šakumu į savo "Mustangą".

- Uuuuch! - riktelėjo Lesteris Pratas. Jis atsitraukė, susiriętė ir susiėmė už sutrenkto kapšelio. Po kelių sekundžių pakėlė iš skausmo ašarojančias akis. Ką čia, bitute, daro jo automobilis? Selės "Hondos" neturėjo sutvarkyti mažiausiai iki trečiadienio, bet prisimenant, kad šventė ir visa kita - ketvirtadienį ar net penktadienį.

Staiga galvoje švystelėjo: Selė viduje! Ji atėjo, kai jo nebuvo namie, ir dabar laukia! Seksas prieš vestuves negerai, bet kartais tenka sudaužyti porą kiaušinių, kad suplaktum omletą. Ir Lesas buvo pasirengęs išpirkti kaltę už tą nuodėmę, jei jau padarytų.

- Tram-pam-pam! - entuziastingai šūktelėjo Lesteris. - Širdelė Selė Ievos kostiumu!

Jis nustraksėjo per veją, vis dar laikydamasis už šakumo. Kiaušiniai tvinksėjo tiek pat iš nekantrumo, kiek ir iš skausmo. Paėmęs raktą iš po kilimėlio jis įėjo į namą.

- Sele? - pašaukė Lesas. - Sele, tu čia? Atleisk, kad sugaišau... buvau Gyvosios bažnyčios susitikime prie Oburno ežero ir...

Jis nutilo. Niekas neatsakė, vadinasi, Selės nėra. Nebent...

Kiek kojos nešė, jis užlėkė į viršų, staiga įsitikinęs, jog ras merginą miegančią jo lovoje. Ji atmerks akis ir atsisės, o antklodė nuslys nuo dailių jos krūtų (kurias jam teko liesti, bet pamatyti taip ir nepasisekė); Selė išties rankas, plačiai atmerks mieguistas rugiagėlių spalvos akis, ir nespėjus laikrodžiui išmušti dešimtos jie praras nekaltybę. Tram-pam-pam!

Bet miegamasis buvo tuščias kaip virtuvė su svetaine. Apklotas ir paklodės gulėjo kaip visuomet ant grindų: Lesteris buvo iš tų vaikinų, kurie taip trykšta energija ir šventąja dvasia, kad negali ramiai atsikelti ryte iš lovos. Jis pašokdavo, norėdamas ne tik sutikti, bet ir pulti dieną, partrenkti ją ant velėnos ir priversti sugauti kamuolį.

Tačiau dabar, lipant apačion, jo platus, sąmojingas veidas buvo apniukęs. Automobilis čia, o Selės nėra. Ką tai reiškia? Jis to nežinojo, bet jam tas nepatiko.

Įjungęs verandoje šviesą, nuėjo prie mašinos - gal ji paliko raštelį. Nulipo pusę laiptelių ir sustojo. Taip, raštelis yra. Išpurkštas raudonais dažais (tikriausiai iš jo garažo) ant priekinio "Mustango" stiklo.

EIK VELNIOP, PRAKEIKTAS APGAVIKE

Lesteris ilgai stovėjo ant laiptų, skaitydamas sužadėtinės žinutę. Dėl susitikimo? Negi? Ar ji pamanė, kad jis važiavo į tą tikinčiųjų susitikimą su kažkuo susitikti? Tą minutę protas nesurado kito logiško paaiškinimo.

Jis grįžo į namą ir paskambino Selei. Leido telefonui skambėti porą tuzinų kartų, bet niekas neatsakė.

10

Selė žinojo, kad jis skambins, todėl paprašė Irenos Liudžens leisti pernakvoti jos namuose. Irena, mirštanti iš smalsumo, žinoma, sutiko. Selė buvo kažko susikrimtusi, nepanaši į save. Sunku tuo patikėti, bet taip buvo.

Savo ruožtu Selė nė neketino ką nors pasakoti Irenai ar kam kitam. Tai buvo per daug siaubinga ir begėdiška. Ji nusineš tą paslaptį į kapą. Todėl bemaž pusvalandį ji atrėminėjo draugės klausimus. Po to visa istorija išsiveržė podraug su ašaromis. Irena klausėsi ją apkabinusi, o akys iš nuostabos supvalėjo.

- Viskas gerai, - ramino Irena, sūpuodama glėbyje draugę, - viskas gerai, Sele. Jėzus tave myli, jei tas kalės vaikas ne. Aš taip pat. Ir garbusis Rouzas. O tam raumenų kalnui tu tikrai parodysi, tiesa?

Selė linksėjo šniurkšėdama, o Irena glostė jai plaukus ir ramino. Irena netvėrė noru greičiau sulaukti ryto, kai galės paskambinti draugėms. Jos nepatikės savo ausimis! Irenai išties buvo gaila Selės, tačiau širdy ji buvo patenkinta, kad taip nutiko. Selė buvo tokia graži ir dar tokia šventa, todėl taip malonu matyti ją nelaimingą.

O Lesteris buvo gražiausias vyrukas bažnyčioje. Jeigu jiedu su Sele išsiskirs, gal į akį krisiu aš? Kartais jis žiūri į mane taip, lyg svarstytų, kokius apatinius aš nešioju, todėl tai visai įmanoma...

- Aš jaučiuosi taip baisiai! - raudojo Selė. - Tokia susipurvinusi!

- O kaipgi kitaip, - atsakė glostydama jos plaukus Irena. - Juk tu jau neturi tos nuotraukos ir laiškelio, tiesa?

- Aš su-su-sudeginau juos! - garsiai riktelėjo į sudrėkusį Irenos šoną Selė ir vėl pratrūko.

- Na ir gerai, - sumurmėjo Irena, - taip ir turėjai pasielgti, - bet sau tarė: “Galėjai leisti ir man užmesti akį, kvaišele”.

Selė permiegojo Irenos svečių kambaryje, bet beveik nesumerkė akių. Ašaros išseko, ji tiesiog gulėjo spoksodama į tamsą ir mėgavosi saldžiais keršto vaizdais, kokių net neįsivaizduoja apgavikas jos draugužis.

Penkioliktas skyrius

1

Pirmasis “tik iš anksto susitarus” misterio Gaunto klientas atvyko antradienio rytą lygiai aštuntą valandą. Tai buvo Liusilė Danham, viena iš Nenės užkandinės padavėjų. Ją buvo apėmęs beviltiškas, gilus skausmas išvydus “Reikalingų daiktų” vitrinoje juoduosius perlus. Ji žinojo, kad per milijoną metų nesusitaupys sumos jiems įsigyti. Tik ne iš algos, kurią mokėjo šykš-

tuolė Nenė Roberts. Tačiau kai misteris Gauntas pasiūlė pasikalbėti apie tai, kai per petį (taip sakant) nemurksos pusė miesto, Liusilė puolė kaip išbadėjusi žuvis blizgantį masalą.

Iš parduotuvės ji išėjo po dvidešimties minučių apsvaigusi nuo laimės. Ji įsigijo vėrinį už neįtikėtiną trisdešimt aštuonių dolerių ir penkiasdešimties centų kainą. Ir pažadėjo iškrėsti nepiktą pokštą pasipūtėliui baptistų kunigui Viljamui Rouzui. Liusilės supratimu, tai ne darbas, o malonumas. Tas bibliją cituojantis šiknius dar niekad jai nebuvo palikęs arbatpinigių, net niekingo ketvirtuko dydžio. Liusilė (gera metodistė, kuri nė kiek nesibodėjo pakratyti užpakaliuką karštu bugi ritmu šeštadienio naktį) buvo girdėjusi apie danguje vyksiantį teismą; vargu ar Rouzas žino, jog palaiminti ne gaunantieji, o duodantieji.

Ką gi, ji jam duos grąžos... bet tai visai nekalta. Taip sakė misteris Gauntas.

Tas džentelmenas išlydėjo ją maloniai šypsodamasis. Jis buvo suplanavęs nepaprastai įtemptą dieną: jo laukė susitikimai veik kas pusvalandį, reikėjo daug kam paskambinti. Karnavalas parengtas tinkamai: sėkmingai išmėgintas pagrindinis atrakcionas, bet kada galima paleisti likusius. Kaip visuomet, kai pasiekdavo šitą tašką, nesvarbu, ar būdavo Libane, Ankaroje, vakarinėse Kanados provincijose ar net čia, Hinksvilyje, Jungtinėse Valstijose, Lilendui imdavo trūkti valandų paroje. Tačiau jis iš paskutiniųjų siekė savo tikslo, nes dirbančios rankos - laimingos rankos, o kova jau pati savaime kilni ir...

... ir jeigu neapgauna senos akys, parduotuvės link skuba antrasis klientas, Ivetė Gendron.

- Labai, labai, labai užimta diena, - sumurmėjo misteris Gauntas ir suraitė plačią šypseną.

2

Alanas Pengbornas atvyko į savo ofisą pusę devynių ir prie telefono jau rado priklijuotą žinutę. Septynios keturiasdešimt penkios skambino Henris Peitonas iš valstijos policijos. Norėjo, kad Alanas paskambintų kaip įmanoma greičiau. Šerifas atsisėdo, prispaudė ragelį petimi ir nuspaudė mygtuką, automatiškai surenkantį Oksfordo nuovadą. Iš viršutinio stalčiaus ištraukė keturis sidabrinius dolerius.

- Sveikas, Alanai, - atsiliepė Henris. - Bijau, kad turiu pranešti blogų naujienų apie tavo dvigubą žmogžudystę.

- O, staiga tai jau mano dviguba žmogžudystė, - atsakė Pengbornas. Jis suspaudė saujoje keturias monetas, kai ją ištiesė, buvo likusios trys. Alanas atsilošė ir užkėlė kojas ant stalo. - Matyt, naujienos tikrai blogos.

- Neatrodai nustebęs.

- Ne, - jis vėl suspaudė kumštį ir mažuoju pirštu pastūmė apatinį dolerį iš krūvelės. Išdirbtas veiksmas... bet Alanui tai nebuvo nauja. Sidabro doleris išslydo iš kumščio į rankovę ir dzingtelėjo atsimušęs į pirmąjį. Per tikrą pasirodymą tai būtų nuslopinta fokusininko šūksniu. Alanas ištiesė delną: jame buvo tik dvi monetos.

- Gal gali paaiškinti, kodėl ne? - parūpo Henriui. Jis atrodė truputį suirzęs.

- Na, tiesiog paskutines dvi dienas daug apie tai mąsčiau, - paaiškino Alanas. Tačiau tai buvo tik dalis tiesos. Nuo akimirkos, kai sekmadienio dieną iš dviejų moterų, gulinčių prie "Stop" ženklo, pažino Nitę Kob, jis mažai mąstė apie ką kita. Jis net sapnavo tai, ir nuojauta, kad netrukus sužinos kai ką daugiau, virto įsitikinimu. Todėl Henrio skambutis jį tik nuramino ir atleido nuo noro skambinti pirmam.

Šerifas sugniaužė du dolerius.

Dzingt!

Ištiesė delną. Liko vienas.

- Kas kelia tau susirūpinimą? - paklausė Henris.

- Viskas, - ramiai atsakė Alanas. - Pradedant pačiu atsitikimo faktu. Bet labiausiai, ko gero, nusikaltimo laikrodžio veikimas... ar *neveikimas*. Bandau įsivaizduoti, kaip Nitė Kob randa nugalabytą šunį ir sėda rašyti visus tuos raštelius. Ir žinai, negaliu to padaryti. O kai negaliu, imu svarstyti, kiek nežinau iš šito velniško reikalo.

Alanas smarkiai suspaudė kumštį, ištiesė jau tuščią.

- Aha. Tai gal tos blogos naujienos tau pasirodys ne tokios jau blogos. Čia dar kažkas nagus prikišęs, Alanai. Mes nežinome, kas nužudė Kob šunį, bet beveik galime teigti, jog tai ne Vilma Jeržyk.

Šerifas mikliai nukėlė nuo stalo kojas. Sidabriniai doleriai pažiro iš rankovės ant stalo. Vienas ėmė ristis stalo kraštu. Alano ranka klaikiai vikriai pastvėrė jį, kol nepaspruko.

- Geriau klok viską, ką turi, Henri.

- Gerai. Pradėkim nuo šuns. Gaišeną nuvežėm pas Džoną Peliną, veterinarą iš Pietų Portlendo. Jis toks gyvūnų specialistas, kaip Henris Rajanas žmonių. Džonas teigia, jog kamščiatraukis pervėrė šuns širdį ir jis mirė beveik akimirksniu, todėl mirties laiką galima nustatyti gana tiksliai.

- Malonu, - tarstelėjo Alanas. Jis prisiminė Agatos Kristi romanus, kuriuos Enė krimto tuzinais. Juose visuomet koks nors kaimo daktariūkštis nustatydavo mirties laiką, tarkim, tarp 4:30 ir ketvirčio po penkių. Bet beveik dvidešimt metų pradirbęs įstatymų sargyboje Alanas buvo įpratęs prie realesnio atsakymo apie mirties laiką: "Praeitą savaitę. Tikriausiai".

- Tikrai, sutik. Taigi tas daktaras Pelinas tvirtina, kad šuo mirė tarp dešimtos ir vidudienio. Piteris Jeržykas sako, kad kai atėjo į miegamąjį ruoštis bažnyčion - *truputį po dešimtos* - jo žmona buvo duše.

- Taip, žinome, jog taip ir buvo, - pasakė Alanas. Jis jautėsi truputį nusivylęs. - Bet Pelinas turi nurodyti paklaidą, juk jis ne Dievas. O penkiolikos minučių Vilmai užtenka.

- Taip? Kaip ji tau patinka, Alanai?

Kiek pamąstęs, šerifas liūdnai atsakė:

- Pasakysiu atvirai, seni, man ji visai nepatinka. Ir niekad nepatiko, - po kurio laiko Alanas prisivertė pridurti: - Šiaip ar taip, atrodys kvaila, jeigu nenutrauksime bylos tik dėl kažkokio šundaktario ataskaitos ir - kiek? - penkiolikos minučių tarpo.

- Gerai, pakalbėkim apie raštelį ant kamščiatraukio. Prisimeni jį?

- "Niekam neleisiu terlioti purvu savo švarių paklodžių. Įspėjau, kad pričiupsiu tave".

- Teisingai. Rašysenos ekspertas iš Augustos vis dar pluša prie jo, bet Pitas Jeržykas parūpino mums žmonos rašto pavyzdžių, ir dabar turiu pasidėjęs šalia raštelio kopiją. Rašysena nesutampa. Visiškai nesutampa.

- Ką tu sakai!

- Kaip mane girdi. O maniau, jog tavęs negalima nustebinti.

- Žinojau, kad kažkas ne taip, bet iš galvos niekaip neišėjo tie akmenys su rašteliais. Įvykių chronologija tikrai neaiški, ir tai nedavė man ramybės, bet galėjau su tuo susitaikyti. Dėl to, kad tokia, kaip Vilma Jeržyk, galėjo tą padaryti. Tu įsitikinęs, jog ji neiškraipė rašysenos? - Alanas pats tuo netikėjo: mintis keliauti inkognito nebuvo būdinga Vilmai Jeržyk, tačiau tokios galimybės atmesti negalima.

- Aš? Aš įsitikinęs. Bet nesu ekspertas, mano įsitikinimai teisme nieko nereikš. Štai kodėl raštelis grafologinėje analizėje.

- Kada rašto specialistas baigs savo raportą?

- Kas žino? Bet kol kas pasikliauk manimi, Alanai - jie skiriasi kaip diena ir naktis. Nieko bendra.

- Gerai, jei tai padarė ne Vilma, kažkas norėjo, jog Nitė pamanytų būtent taip. Kas? Ir kodėl? Kodėl, po galais?

- Nežinau, skaute, čia tavo miestas. Bet aš dar turiu porą dalykėlių.

- Klok, - Alanas įsidėjo dolerius atgal į stalo stalčių, po to per sieną eiti paleido aukštą ploną vyrą su cilindru. Grįžtant cilindrą pakeitė lazdelė.

- Pirma, tas, kas nužudė šunį, paliko ant Nitės durų rankenos kruvinus pirštų atspaudus.

- Karšta!

- Greičiau šilta. Jie neaiškūs. Žmogus paliko juos skubėdamas išeiti lauk.

- Niekam tikę?

- Turime kelis fragmentus, kuriuos galima panaudoti, bet vargu ar jie tiks teisme. Nusiunčiau į FTB "Print-Magic" Virdžinijoje. Dabar jie sugeba nuostąbiai atkurti atspaudus iš dalių. Dirba lėtai, - praeis savaitė ar net dešimt dienų, kol gausiu atsakymą, - bet kol kas palyginau tuos fragmentus su Jeržyk atspaudais, gautais iš medicinos ekspertizės.

- Nesutampa?

- Visai kitas raštas, Alanai. Lyginau dalį su visuma, jeigu tektų liudyti teisme, gynyba sumaltų mane į miltus. Bet kadangi mes sėdime prie stalo, taip sakant, sakau - ne, jie visiškai nepanašūs. Pirmiausia dydis. Vilmos Jeržyk rankos smulkios. Fragmentai - stambios rankos. Nepaisant susiliejančių linijų, rankos baisiai didelės.

- Vyro pirštų atspaudai?

- Jokios abejonės. Bet, kaip sakiau, teisme tai nepraeitų.

- Kas gi jis? - ant sienos staiga atsirado švyturys, po to virto piramide. Piramidė prasiskleidė lyg gėlė ir virto skrendančia žąsimi. Alanas bandė įsivaizduoti vyro, ne Vilmos Jeržyk, bet vyro, kuris nuėjo į Nitės namus, kai ji išėjo, veidą. Vyro, kuris nužudė Raiderį kamščiatraukiu ir apkaltino tuo Vilmą. Ieškojo veido, bet matė tik šešėlius. - Henri, kam galėjo ateiti į galvą tokia mintis, jei tai buvo ne Vilma?

- Nežinau. Bet, atrodo, turime liudininką, mačiusį langų daužytoją.

- Ką? Kas jis?

- Nepamiršk, sakiau "atrodo".

- Girdėjau, ką sakei. Neerzink manęs. Kas jis?

- Vaikas. Moteris, kuri gyvena šalia Jeržykų, išgirdusi triukšmą, išėjo pažiūrėti, kas darosi. Sakė pamaniusi, jog "ta kalė" - tai jos žodžiai - galutinai išprotėjo ir nutarė išmesti savo vyrą pro langą. Pamatė nuo namo dviračiu lekiantį vaiką. Atrodė išsigandęs. Ji paklausė, kas ten vyksta. Vaikas atsakė, kad misis ir misteris Jeržykai tikriausiai kivirčijasi. O kadangi ji pamanė tą patį, be to, triukšmas liovėsi, daugiau apie tai negalvojo.

- Tai bus Džilijana Mislaburski, - tarė Alanas. - Namas tiesiai priešais Jeržykų yra tuščias - parduodamas.

- Taip. Džilijana Misla... kokia ten. Tai viskas, ką turiu.

- Kas tas vaikas?

- Nežinau. Ji jį pažino, bet negalėjo prisiminti pavardės. Sako, kad gyvena kaimynystėje, tame pačiame kvartale. Mes jį surasime.

- Kokio amžiaus?

- Sakė tarp vienuolikos ir keturiolikos.

- Henri? Būk žmogus, leisk man pačiam jį rasti. Ar gerai?

- Aha, - iškart sutiko Henris, ir Alanas lengviau atsiduso. - Aš nesuprantu, kodėl turime tirti pas jus įvykusį nusikaltimą. Portlende ir Bengore leidžia patiems tvarkytis, tai kodėl neleidžia Kasl Roke? Viešpatie, aš net nemokėjau ištarti tos moters pavardės, kol tu nepasakei!

- Roke daug lenkų, - abejingai atsakė Alanas. Nuplėšęs rausvą baudos lapelį, jis užsirašė: *Džila Mislaburski ir berniukas, 11 - 14.*

- Jeigu mano vaikinai ras tą vaiką, pamatęs tris uniformuotus antžmogius jis viską pamirš iš baimės, - tęsė Henris. - O tave jis tikriausiai pažįsta, juk lankaisi mokyklose, ar ne?

- Taip, pasakoju apie programą prieš narkotikus Įstatymų ir saugumo dieną, - atsakė šerifas. Jis stengėsi prisiminti šeimas su vaikais Jeržykų ir Mislaburski rajone. Jeigu Džila Mislaburski pažino jį, bet nežinojo jo pavardės, greičiausiai jis gyvena už kampo arba Pondo gatvėje. Ant lapo skiautės Alanas skubiai brūkštelėjo: *Deloizai, Raskai, Belingamai.* Gal yra ir daugiau šeimų su tokio amžiaus berniukais, kurių jis dabar neprisimena, bet pradžiai yra už ko užsikabinti. Pakamantinėjęs jis greitai ras tą vaiką.

- Ar Džila prisimena, kada girdėjo triukšmą ir matė berniuką? - pasiteiravo Alanas.

- Ji negali tvirtinti, bet mano, jog buvo po vienuoliktos.

- Vadinasi, tai nebuvo Jeržykų muštynės, nes tuomet jie dalyvavo mišiose.

- Teisingai.

- Tada ji girdėjo langų daužytoją.

- Ir vėl tu teisus.

- Bet tai labai keista, Henri.

- Ir trečias atsakymas teisingas. Dar vienas, ir tu išloši skrudintuvą.

- Įdomu, ar vaikas jį matė?

- Paprastai aš sakau: "Per gerai, kad būtų tiesa", bet Mislaburski sako, jog vaikas atrodė nusigandęs, tad galėjo. Jeigu jis iš tiesų matė tą tipą, lažinuosi iš alaus, kad tai ne Nitė Kob. Man regis, kažkas supjudė jas, skaute, šiaip, tiesiog iš malonumo.

Bet Alanas, pažįstąs miestą geriau nei Henris, palaikė tai fantastika.

- Gal tai to vaikio darbas, - tarė jis. - Gal todėl jis buvo išsigandęs. Gal turim paprastą vandalizmo atvejį.

- Pasaulyje, kuriame yra Maiklas Džeksonas ir tas puskvailis Akslis Rouzas, viskas įmanoma, - tarė Henris, - bet vandalizmo atvejis labiau tikėtinas, kai berniukas šešiolikos ar septyniolikos metų, supranti?

- Taip, - sutiko Pengbornas.

- Ir kam spėlioti, jei gali vaiką rasti? Juk gali, ar ne?

- Taip, aš įsitikinęs. Bet norėčiau palaukti, kol baigsis pamokos, jeigu neprieštarauji. Kaip ir sakei, nieko gero, jeigu jį išgąsdinsime.

- Dėl manęs, gerai. Abiems damoms kito kelio nėra kaip tik į žemę. Reporteriai sukiojasi, bet tuščia jų - nuvaikysiu lyg muses.

Alanas pakėlė akis į langą ir kaip tyčia pamatė lėtai pravažiuojantį televizijos furgoną, kurio tikslas tikriausiai buvo teismo rūmai už kampo.

- Taip, čia jų irgi yra, - pasakė jis.

- Ar gali paskambinti man prieš penkias?

- Prieš keturias, - atsakė Pengbornas. - Ačiū, Henri.

- Nieko tokio, - tarė Henris Peitonas ir padėjo ragelį.

Pirmiausia Alanui norėjosi nueiti pas Norisą Ridžviką ir viską papasakoti; Norisas, ką ir sakyti, buvo puikus klausytojas. Po to prisiminė, jog Norisas vidury Kaslo ežero su meškere rankoje.

Sukonstravęs dar kelis gyvūnų siluetus ant sienos, šerifas pakilo. Jautėsi neramiai, kankino bloga nuojauta. Nekenks apsukti kvartalą, kur vyko žmogžudystės. Gal pamatęs namus prisimins ir daugiau tokio amžiaus vaikų... kas žino? Gal tai, ką Henris sakė apie vaikus, tinka ir pagyvenusioms lenkėms, perkančioms drabužius pas Leinę Brajant? Gal Džilos Mislaburski atmintis pagerės, kai klausinės pažįstamas veidas.

Alanas jau ketino imti uniforminę kepurę nuo kabyklos, bet apsigalvojo. Geriau, nutarė jis, šiandien neatrodyti labai oficialiai. Bet nepakenks, jeigu pasinaudosiu policijos automobiliu.

Jis išėjo iš kabineto ir kurį laiką svarstydamas liko stovėti priimamajame. Džonas Lapointas pavertė savo rašomąjį stalą ir vietą apie jį Raudonojo kryžiaus pagalbos reikalinga vietove. Visur buvo išmėtyti popieriai. Stalčiai, sukrauti vienas ant kito, kilo bokštais, kurie buvo pasirengę griūti bet kurią akimirką. O Džonas, paprastai pats linksmiausias iš visų policininkų, buvo įraudęs ir keikėsi.

- Aš išplausiu tavo burną muilu, Džoni, - šypsodamasis tarė Alanas.

Džonas krūptelėjo, apsisuko. Atsakė drovia ir suglumusia šypsena:

- Atleisk, Alanai. Aš...

Šerifas nelaukė. Jis jau buvo kitoje patalpos pusėje, judėjo greičiu nei penktadienį, kai apstulbino Polę Čalmers. Džonas Lapointas prasižiojo. Po to akies kampeliu pamatė, kodėl skubėjo šerifas: du viršutiniai stalčiai ėmė siūbuoti.

Alanas spėjo apsaugoti nuo visiškos katastrofos, bet pirmojo stalčiaus nesugavo. Jis driokstelėjo ant jo kojos, pažerdamas po kambarį popieriaus lapus, sąvaržėles bei kitą smulkmę. Kitus du stalčius spėjo delnais prispausti prie Džono stalo.

- Dieve Švenčiausias! Čia tai bent greitis, Alanai! - šūktelėjo Džonas.

- Dėkoju, Džonai, - rūškanai šyptelėjo šerifas. Stalčiai ėmė slysti. Stumdamas nieko nepešė, tik pajudino iš vietos stalą. Be to, skaudėjo numuštus pirštus. - Rėžk visus komplimentus, jei nori, bet gal prieš tai nukelsi nuo kojos prakeiktą stalčių?

- Ach! Velnias! Taip! Taip! - Džonas nulėkė. Per tą skubėjimą atsitrenkė į Alaną. Pengbornas paleido iš rankų laiku sugautus stalčius. Šie taip pat nuslydo jam ant kojos.

- Och! - suriko Pengbornas. Siekė dešinės pėdos, bet kairę skaudėjo labiau. - Bjaurybė!

- Dieve Švenčiausias, Alanai, atleisk!

- Ką tu ten laikai? - paklausė šerifas, šokinėdamas susiėmęs už kairės kojos. - Pusę Kasl Roko nekilnojamojo turto?

- Matai, seniai juos betvarkiau, - kaltai šyptelėjo Lapointas ir puolė kasti popierius į stalčius. Jo pakankamai gražus veidas degė raudoniu. Jis klūpojo ant kelių, o kai nukrypavo surinkti sąvaržėlių, nulėkusių po Klato stalu, nuvertė blankų ir raportų krūvą, kurią buvo sukrovęs ant grindų. Dabar šerifo priimamasis priminė tornado zoną.

- Ak! - tarstelėjo Džonas.

- Ak, - pakartojo Alanas, sėsdamasis ant Noriso Ridžviko stalo ir mėgindamas pamasažuoti kojų pirštus per sunkius policininko aulinius. - "Ak" - labai tikslus situacijos nusakymas. Tokio "ak" dar nesu matęs.

- Atleisk, - vėl atsiprašė Džonas, beveik ant pilvo palindęs po stalu ir abiem rankom šluojąs sąvaržėles.

- Džonai, lįsk iš ten! - suriko Pengbornas. Jis labai stengėsi nesusijuokti, bet iš anksto žinojo, kad pastangos bus tuščios.

Lapointas krūptelėjo. Galva stuktelėjo į stalo apačią. Nuo stalo krašto netekusi pusiausvyros nuvirto dar viena popierių krūva. Lapai nusklendė po visą kambarį.

- Jis rankios juos visą dieną, - atsiduso Alanas. - Ar net visą savaitę.

Ilgiau jis neištvėrė. Užvertė galvą ir nusikvatojo. Endis Klaterbakas, buvęs dispečerinėje, išėjo pasižiūrėti, kas darosi.

- Šerife, ar viskas gerai? - paklausė jis.

- Taip, - atsakė Alanas. Nužvelgęs paskleistas formas ir raportus, jis vėl ėmė juoktis. - Džonas tiesiog kūrybiškai tvarko popierius.

Džonas išsirangė iš po stalo ir atsistojo. Atrodė kaip žmogus, neapsakomai trokštąs, kad kas nors lieptų atiduoti pagarbą arba padaryti keturiasdešimt atsispaudimų. Nepriekaištingos prieš kelias minutes uniformos priekis buvo aplipęs dulkėmis, ir nepaisant linksmybių šerifas padarė vieną išvadą: Edis Vobertonas seniai šluostė dulkes po tais stalais. Po to jis vėl prajuko. Paprasčiausiai neįstengė susituręti. Klatas žiūrėjo tai į Džoną, tai į Alaną, nesuprasdamas, kas vyksta.

- Gerai, - suėmęs save į rankas tarė šerifas. - Ko mes ieškome, Džonai? Šventosios Gralio taurės? Ko?

- Savo piniginės, - nesėkmingai šluostydamas nuo pilvo dulkes pasakė Džonas. - Niekaip negaliu rasti prakeiktosios.

- Ar žiūrėjai savo automobilyje?

- Abiejuose, - atsakė Džonas. Jis su pasibjaurėjimu permetė akimis šlamštą ant grindų. - Patrulinę, su kuria vakar važinėjau, ir savo "Pontiaką".

Bet būdamas čia aš dažnai ją įdedu į kurį nors stalčių, nes atsisėdus nepatogu. Tai ir tikrinau...

- Būtų patogu, jeigu nesinešiotum joje viso savo gyvenimo, Džonai, - protingai pastebėjo Endis Klaterbakas.

- Klatai, - tarė Alanas, - pasirūpink eismu, gerai?

- A?

Alanas užvertė akis.

- Susirask, ką veikti. Mes su Džonu susitvarkysim - abu patyrę kriminalistai. Jeigu suprasim, jog tai ne mūsų jėgoms, duosim tau žinią.

- O, žinoma. Aš tik norėjau padėti. Mačiau tą jo piniginę. Atrodo, lyg viduje būtų visa Kongreso biblioteka. Tiksliau...

- Dėkui už įnašą bendram labui, Klatai. Pasimatysim.

- Gerai, - atsakė Klatas. - Visuomet džiaugiuosi galėdamas padėti. Iki, seniai.

Alanas užvertė akis. Jam vėl norėjosi juoktis, bet susilaikė. Iš nelaimingos Džono išraiškos buvo aišku, jog jam galvoje ne juokai. Jis buvo sutrikęs, bet ne tik. Alanui porą sykių teko pamesti piniginę, ir jis žinojo tą bjaurų jausmą. Prarasti pinigai ir pranešinėjimas bankams, kad kreditinės kortelės iškeliavo, buvo ne pats blogiausias dalykas. Imi prisiminti dalykus, kuriuos joje laikei; kitiems tai gali pasirodyti paprasčiausias šlamštas, o tau - niekuo nepakeičiamos vertybės.

Džonas pritūpė ir ėmė rinkti popierius, rūšiuoti juos ir krauti į krūveles. Jis atrodė nepaprastai prislėgtas. Alanas padėjo.

- Ar labai nusimušei pirštus, Alanai?

- Ne. Juk žinai tuos batus, jautiesi kaip apsiavęs sunkvežimio padangas. Kiek buvo piniginėje, Džonai?

- Ai, ne daugiau kaip dvidešimt žalių. Bet praėjusią savaitę gavau medžiotojo licenciją, ji buvo tenai. Ir mano "Mastercard". Turėsiu paskambinti į banką ir atšaukti numerį, jeigu nerasiu tos prakeiktos piniginės. Bet labiausiai gaila nuotraukų. Mamos, tėtės, mano seserų... supranti. Viso to.

Bet Džonui labiausiai rūpėjo ne mamos ar tėvo nuotrauka; svarbiausia buvo jo ir Selės Retklif fotografija. Klatas darė ją Frajerburgo mugėje prieš tris mėnesius, kai Selė paliko jį dėl bukagalvio Lesterio Prato.

- Na, ji atsiras, - paguodė Pengbornas. Pinigus ir korteles gali pamiršti, bet piniginė ir nuotraukos atsiras, Džonai. Taip paprastai būna. Pats žinai.

- Taip, - atsiduso Džonas. - Matai... po galais, aš vis stengiuosi prisiminti, ar turėjau ją, atėjęs į darbą šį rytą. Ir negaliu.

- Na, tikiuosi, kad ją rasi. Pakabink skelbimuką, gerai?

- Pakabinsiu. Ir sutvarkysiu šitą jovalą.

- Žinau, Džonai. Nesijaudink.

Alanas išėjo į aikštelę purtydamas galvą.

3

Mažas sidabro varpelis skimbtelėjo virš "Reikalingų daiktų" durų, kai truputį nedrąsiai įėjo Bebsė Miler, Ešo gatvės bridžo klubo narė.

- Misis Miler! - patikrinęs sąrašą prie kasos aparato, pasveikino misteris Gauntas. Jis pasižymėjo pavardę varnele. - Kaip gerai, kad galėjote užeiti! Ir pačiu laiku! Jus sudomino muzikinė dėžutė, jei neklystu? Dailus dirbinėlis.

- Norėjau pasišnekėti apie ją, tikra tiesa, - atsakė Bebsė. - Regis, ji parduota, - moteriai buvo sunku įsivaizduoti, jog toks mielas daiktelis gali būti dar neparduotas. Pagalvojus apie tai, suspausdavo širdį. Misteris Gauntas teigė nežinąs, kokią melodiją ji groja... bet ji manė žinanti. Kadaise pagal tą melodiją ji šoko Old Orchard Byčo paviljone su futbolo komandos kapitonu, o paskui tą patį vakarą noriai atidavė jam savo nekaltybę po pasakišku gegužės dangumi. Jis suteikė jai pirmą ir paskutinį orgazmą gyvenime, jo prisiminimas kunkuliavo kraujyje, o ta melodija - galvoje.

- Ne, ji dar čia, - atsakė misteris Gauntas. Po to išėmė dėžutę iš vitrinos, kur ji slėpėsi už "Polaroido" fotoaparato, ir padėjo ant viršaus. Kai ją pamatė, Bebsės Miler veidas nušvito.

- Esu tikra, kad ji man neįkandama, - pasakė misis Miler. - Tai yra, iš karto neįkandama, bet man ji tikrai patinka, misteri Gauntai, ir jeigu kaip nors galima būtų sumokėti dalimis... jeigu būtų...

Lilendas Gauntas nusišypsojo raminančia šypsena.

- Man regis, jūs be reikalo jaudinatės, - pasakė jis. - Jūs nustebsite išgirdusi, kokia prieinama šitos muzikinės dėžutės kaina, misis Miler. Labai nustebsite. Sėskitės. Pasikalbėkim apie tai.

Moteris atsisėdo.

Jis priėjo.

Akys užvaldė jos žvilgsnį.

Moters galvoje vėl suskambo toji melodija.

Ir Bebsė užsimiršo.

4

- Dabar prisimenu, - pasakė Džilijana Mislaburski Alanui. - Ten buvo Raskų berniukas. Bilis, regis, jo vardas. O gal Briusas.

Jie stovėjo jos svetainėje, kurioje dominavo "Sony" televizorius ir gigantiškas plastikinis nukryžiuotas Jėzus ant sienos už jo. Televizorius rodė Opros Vinfri šou. Sprendžiant iš aukštyn į erškėčių vainiką užverstų akių, pagalvojo Alanas, jis tikriausiai rinktųsi "Džeraldo". Arba "Ištuokos bylų kolegiją". Misis Mislaburski pasiūlė šerifui puodelį kavos, bet jis atsisakė.

- Brajanas, - pataisė jis.

- Teisingai! - sutiko Džilijana. - Brajanas!

Ji vėl vilkėjo ryškiai žalią apsiaustą, bet šį rytą išsileido suktukus. Jos galvą gaubė netvarkinga didelių garbanų, kokios lieka susukus plaukus ant tualetinio popieriaus ritinėlio, karūna.

- Jūs įsitikinusi, misis Mislaburski?

- Taip. Šį rytą aš prisiminiau, kas jis toks. Jo tėvas statė pas mus aliuminio sienas prieš dvejus metus. Berniukas ateidavo padėti. Man jis atrodė geras vaikas.

- Ar įsivaizduojate, ką jis ten darė?

- Sakė norėjęs paklausti, ar jie dar nepasisamdė žmogaus žiemą valyti kieme sniegą. Manau, taip ir buvo. Sakė grįš vėliau, kai jie liausis peštis. Vargšas vaikas atrodė mirtinai išsigandęs, ir nieko keista, - moteris papurtė galvą. Garbanos sutirtėjo. - Man gaila, kad ji mirė tokia mirtimi... - Džila Mislaburski susimokėliškai pritildė balsą. - Bet dėl Pito džiaugiuosi. Niekas

nežino, ką jam teko patirti, vedus tą moterį. Niekas, - ji reikšmingai pažvelgė į Jėzų ant sienos, po to vėl į šerifą.

- Aha, - tarė Alanas. - Gal pastebėjote dar ką nors, misis Mislaburski? Ką nors susijusį su namu, kokiais nors garsais ar vaiku?

Ji įrėmė pirštą į nosį ir pakėlė galvą.

- Na, ne. Berniukas, Brajanas Raskas, turėjo dviračio pintinėje įsidėjęs šaldiklį. Pamenu tai, bet nemanau, jog tai kaip nors...

- O, - tarstelėjo stabdydamas moterį ranka Pengbornas. Galvoje švystelėjo viena mintis. - Šaldiklį?

- Na, žinote, tokį, kokius nešamės į piknikus ar vakarėlius lauke. Prisiminiau tik todėl, kad jis atrodė per didelis jo dviračiui. Buvo pasviręs, rodos, tuoj iškris.

- Dėkoju, misis Mislaburski, - lėtai ištarė Alanas. - Labai jums dėkingas.

- Ar tai svarbu? Ar tai įkaltis?

- O, vargu, - bet jis taip nemanė.

Labiau tikėtinas vandalizmo atvejis, jeigu vaikas būtų šešiolikos ar septyniolikos, sakė Henris Peitonas. Alanui irgi taip atrodė... bet jam jau teko anksčiau susidurti su dvylikamečiais vandalais, o tame šaldiklyje tilpo ne vienas akmuo.

Staiga pokalbis su Brajanu Rasku, kurį jis buvo numatęs šiai popietei, ėmė atrodyti kur kas įdomesnis.

5

Suskambėjo varpelis. Į “Reikalingus daiktus” lėtai, vangiai, maigydamas tepaluotą “Sunoco” kepuraitę, įėjo Sonis Džaketas. Jis elgėsi taip, lyg žinotų, jog tuojau ne savo valia sudaužys keletą brangių daiktų; gadinti viską, skelbė jo veidas, ne jo noras, o karma.

- Misteri Džaketai! - įprastai energingai pasisveikino Lilendas Gauntas ir paliko antrą varnelę lape prie kasos aparato. - Kaip džiaugiuosi, kad galėjote užeiti!

Sonis paėjo tris žingsnius ir sustojo, dirsčiodamas tai į vitrinas, tai į parduotuvės savininką.

- Gerai, - tarė jis, - atėjau ne šiaip sau. Pasakau tiesiai. Senis Haris Semjuelsas perdavė, jog siūlėte šįryt pas jus užvažiuoti. Sakė, kad turite neblogą veržliarakčių rinkinį. Ieškau sau, bet šita parduotuvė neatrodo tokia, kur rasčiau ką nors tinkama. Aš tiesiog pasakau, ką galvoju, sere.

- Ką gi, dėkui už atvirumą, - pasakė misteris Gauntas, - bet neskubėkite daryti išvadas, misteri Džaketai. Turiu rinkinėlį raktų - su dviejų standartų reguliavimu.

- O, tikrai? - pakėlė antakius Sonis. Jis buvo girdėjęs apie tokius; tie patys raktai tiko užsienietiškoms ir vietinėms mašinoms, bet pamatyti neturėjo progos.

- Taip. Padėjau į sandėlį, kai tik išgirdau, kad tokių ieškote, misteri Džaketai. Nes būtų kaipmat nupirkę; norėjau, kad bent pasižiūrėtumėt.

Sonis Džaketas iškart sureagavo su jankišku įtarumu.

- Kokių galų to reikia?

- Nes turiu klasišką automobilį, o jį retsykiais reikia patvarkyti. Girdėjau, jog esate geriausias mechanikas šitoje Derio pusėje.

- A, - Sonis nusiramino. - Gal ir taip. Kokius ratus turite?
- "Takerį".
Sonio antakiai kilstelėjo, žvilgsnyje atsirado pagarbos kibirkštėlė.
- "Torpedą"! Dalykas!
- Ne, aš turiu "Talismaną". Jų tėra du: prototipas ir manasis. 1953 metų. Neilgai trukus po to misteris Takeris persikėlė į Braziliją, kur ir mirė, - misteris Gauntas miglotai šyptelėjo. - Prestonas buvo šaunus vaikinas, automobilių dizaino žynys... bet biznierius jis buvo nekoks.
- Tikrai?
- Taip, - rūkelis jo žvilgsnyje išsisklaidė. - Bet tai buvo vakar, o šiandien yra šiandien! Versk puslapį, e, misteri Džaketai? Versk puslapį, sakau aš, visuomet... pakelk galvą ir žygiuok į ateitį neatsigręždamas!
Sonis truputį neramiai stebėjo misterį Gauntą akių kampeliais ir nieko nesakė.
- Geriau parodysiu tą rinkinį.
Sonis ne iškart pritarė. Jis dvejodamas apžvelgė stiklinių prekystalių turinį.
- Nieko vertingo negalėsiu nupirkti. Sąskaitos kilometrinės. Kartais norisi mesti viską ir važiuoti į kaimą.
- Suprantu, ką turite galvoje, - tarė misteris Gauntas. - Tai vis dėl tų prakeiktų respublikonų, mano nuomone.
Susirūpinęs, nepatiklus Sonio veidas akimirksniu atsileido.
- Pataikei kaip pirštu į akį, bičiuli! - šūktelėjo jis. - Džordžas Bušas baigia nustekenti šalį... jis ir tas sumautas karas! Kaip manai, ar demokratai kitais metais gali pastatyti ką nors prieš jį, kuris laimėtų?
- Abejoju, - atsakė misteris Gauntas.
- Džesį Džeksoną, pavyzdžiui - negrą.
Jis šiurkščiai pasižiūrėjo į misterį Gauntą, kuris palenkė galvą lyg sakytų: *Taip, bičiuli, kalbėk į sveikatą. Mes abu gyvenimo vėtyti ir nebijome išdėti tiesą į akis*. Sonis Džaketas šiek tiek atsipalaidavo, pamiršo tepaluotas savo rankas, pasijuto kaip namuose.
- Aš ne prieš nigerius, suprantate, bet pagalvojus apie juočkį Baltuosiuose rūmuose - Baltuosiuose rūmuose! - mane ima krėsti drebulys.
- Žinoma, - pritarė parduotuvės šeimininkas.
- O tas italiūkštis iš Niujorko - Ma-ri-jo Ku-vo-ajamo! Manai, kad tipas su tokia pavarde gali nugalėti tą keturakį prietranką iš Baltųjų rūmų?
- Ne, - atsakė misteris Gauntas. Jis kilstelėjo dešinę ranką, kurios ilgas smilius buvo vos per ketvirtį colio nuo šlykštaus, plokščio nykščio. - Be to, nepasitikiu žmonėmis su mažomis galvutėmis.
Sonis prasižiojo, po to pliaukštelėjo sau per kelius ir nusižvengė.
- Nepasitikiu mažomis... gerai! Gerai, misteri. Velniškai gerai pasakyta!
Misteris Gauntas šypsojosi.
Vyrai nusišypsojo vienas kitam.
Misteris Gauntas atnešė raktų rinkinį odiniame dėkle, išmuštame juodu aksomu. Gražesnio instrumentų rinkinio Sonis Džaketas nebuvo regėjęs.
Jie šypsojosi prie veržliarakčių kaip beždžionės, kurios tuoj ims peštis.
Ir, suprantama, Sonis jį nusipirko. Kaina buvo neįtikėtinai maža - šimtas septyniasdešimt dolerių, bei pora šaunių pokštų Donui Hemphilui ir garbia-

jam Rouzui. Sonis prisipažino misteriui Gauntui, jog tai bus vienas malonumas: jis mielai pagadins tiems smirdžiams psalmių giedotojams kraują.

Jie šypsojosi kalbėdami apie šunybes, kurios bus iškrėstos Garlaivio Viliui ir Donui Hemphilui.

Sonis Džaketas ir Lilendas Gauntas tą valandėlę buvo smagiausiai besišypsanti porelė.

Virš durų suskambo varpelis.

6

Henris Bofortas, "Įkaušusio tigro" savininkas ir šeimininkas, gyveno ketvirtis mylios nuo savo darbo vietos. Maira Evans sustojo "Tigro" automobilių aikštelėje, kuri šį neregėtai giedrą ir karštą rytą buvo tuščia, ir nuėjo prie namo. Turint galvoje jos ketinimų pobūdį, atsargumas atrodė pagrįstas. Jai nebuvo ko nerimauti. "Tigras" neužsidaro iki pirmos nakties, o Henris retai atsikelia prieš pirmą dienos. Visos užuolaidos - tiek viršuje, tiek apačioje, - buvo užtrauktos. Jo automobilis, pavyzdingai išlaikytas 1960 "Tendeberdas", džiaugsmas bei pasididžiavimas, stovėjo kieme.

Maira vilkėjo džinsais ir mėlynais vyro darbiniais marškiniais. Šie kabojo kone iki kelių. Marškiniai slėpė diržą ir prie jo kabančią makštį. Čakas Evansas kolekcionavo II pasaulinio karo atributus (Mairai nežinant, jis papildė savo rinkinį daiktu iš naujosios miesto parduotuvės), ir makštyje gulėjo japoniškas durtuvas nuo šautuvo. Prieš pusvalandį Maira nukabino jį nuo Čako dirbtuvės sienos rūsyje. Su kiekvienu žingsniu durklas bumbsėjo į dešinę jos šlaunį.

Ji skubėjo kuo greičiau atlikti užduotį ir vėl grįžti pas savo Elvio nuotrauką. Ji įsitikino, jog kaskart, laikant nuotrauką, imdavo vytis kokia nors istorija. Ji nebuvo tikra, - na, ne visuomet, - bet jai labiau patiko nei tikroji. Per pirmą, kuri vyko koncerte, Karalius užkėlė ją ant scenos pašokti. Antroji - Žaliasis kambarys po pasirodymo, o trečioji - limuzine. Limuziną vairavo vienas iš Elvio vaikinų, ir Karalius net nesivargino pakelti tamsinto stiklo tarp jų ir vairuotojo, prieš pradėdamas išdarinėti su ja pačius begėdiškiausius bei pikantiškiausius dalykėlius, kol jie važiavo į oro uostą.

Ketvirta istorija vadinosi "Lėktuve." Čia jie buvo "Lizoje Marijoje", Elvio lėktuve... plačioje dviguleje lovoje už kabinos, jei jau norit tiksliau. Ta istorija Maira mėgavosi vakar ir šį rytą; skrido trisdešimt dviejų tūkstančių pėdų aukštyje, skrido lovoje su Karaliumi. Ji būtų mielai sutikusi likti ten amžiams, bet žinojo, jog taip nebus. Bus ketvirtas veiksmas: "Greislendas". O tenai bus dar puikiau.

Bet prieš tai jai reikėjo atlikti vieną reikaliuką.

Šį rytą, kai išėjo vyras, ji gulėjo lovoje nuoga, vien tik su gumytėmis prilaikomomis kojinėms (Karalius labai aiškiai parodė, jog nori matyti Mairą vien su jomis), suspaudusi rankose nuotrauką, dejavo ir vartėsi patale. Ūmai dvigulė lova dingo. "Lizos Marijos" varikliai nutilo. Išsisklaidė Karaliaus "English Leather" kvapas.

Vietoj jų pasirodė misterio Gaunto veidas... tik jis jau neatrodė taip, kaip parduotuvėje. Jo veido oda buvo pūslėta, išdeginta kažkokios paslaptingos liepsnos. Ji pulsavo ir kilnojosi, tarytum po ja buvo kažkas, trokštąs išsiverž-

ti laukan. O kai jis nusišypsojo, vietoj didelių kvadratinių dantų buvo dvi eilės ilčių.

- Laikas, Maira, - tarė misteris Gauntas.

- Aš noriu būti su Elviu, - suinkštė ji. - Aš padarysiu tai, bet ne dabar...prašau, ne dabar.

- Ne, dabar. Tu pažadėjai ir pasistengsi pažadą įvykdyti. Jeigu ne, Maira, smarkiai pasigailėsi.

Ji išgirdo tylų trakštelėjimą. Pažvelgusi žemyn, su siaubu pamatė, kad įtrūko stiklas ties Karaliaus veidu.

- Ne! - suriko ji. - Ne, nedarykite to!

- Aš ir nedarau, - nusijuokė Lilendas Gauntas. - Tu pati tai darai. Tavo kvailumas tai daro, tingi kale. Čia Amerika, Maira, čia lovoj uždarbiauja tik kekšės. Amerikoje padorūs žmonės turi atsikelti iš lovos ir uždirbti reikalingus daiktus arba amžiams juos prarasti. Regis, pamiršai tai. Žinoma, aš visad rasiu ką nors kitą, kas iškrės pokštą misteriui Bofortui, o dėl tavo nuostabių *affaire de coeur** su Karaliumi...

Dar vienas įtrūkimas it sidabrinis žaibas nuvingiavo per stiklą, dengiantį fotografiją. O veidas po juo, su augančiu nerimu pastebėjo Maira, ėmė senti, raukšlėtis, lyg į vidų būtų prasiskverbęs ardantis oras.

- Ne! Aš tai padarysiu! Tuojau pat! Aš jau keliuosi, matote! Tik sustabdykite tai! SUSTABDYKITE!

Maira stryktelėjo ant žemės kaip moteris, apsižiūrėjusi, jog guoliu dalijosi su skorpionų šeimyna.

- Tada vykdyk pažadą, Maira, - pasakė misteris Gauntas. Dabar jis kalbėjo iš smegenų kertelės. - Juk žinai, ką reikia daryti, tiesa?

- Taip, žinau! - Maira išsigandusi žiūrėjo į nuotrauką - seno, ligoto vyro išpurtusiu nuo gyvenimo išbandymų ir praradimų veidu nuotrauką. Ranka, laikanti mikrofoną, buvo virtusi grifo letena.

- Kai grįši atlikusi savo darbą, - kalbėjo Lilendas Gauntas, - nuotrauka bus kaip buvusi. Tik pasistenk, kad tavęs niekas nepastebėtų, Maira. Jeigu pastebės, daugiau niekad *jo* nematysi.

- Nepastebės! - suvapėjo ji. - Prisiekiu, nepastebės!

Dabar, pasiekusi Henrio Boforto namus, ji prisiminė tą įspėjimą. Apsidairė, ar niekas nevažiuoja keliu. Jis buvo tuščias. Varna mieguistai sukrankė kažkieno tuščiame lauke. Daugiau jokio garso. Diena, regis, virpėjo nelyginant gyvas padaras, o žemė tysojo išsikvėpusi nuo lėto nesezoninio širdies ritmo.

Maira nuėjo per kiemą, keldama marškinius ir tikrindama, ar makštis su durklu po jais. Prakaitas kuteno nugarą ir po liemenuku. Pati to nejausdama (nebūtų patikėjusi, jei ir pasakytų kas), ji tą valandėlę pasidarė graži. Paprastai tuščią veidą persmelkė tvirtas, anksčiau nepatirtas ryžtas. Skruostikauliai išryškėjo pirmą kartą po mokyklos baigimo, kai ji nutarė, jog jos gyvenimo misija yra suvalgyti kiekvieną pasaulio spurgą, pyragaitį ir saldainį. Keturias dienas, pasinėrusi į vis keistesnius meilės nuotykius su Karaliumi, ji neturėjo kada susimąstyti apie maistą. Plaukai, paprastai netvarkingai karantys apie jos veidą, buvo tvirtai surišti užpakalyje ir atidengė kaktą. Gal išsigan-

---

* Širdies reikalų *(pranc.)*.

dę hormonų pertekliaus ar taip pat staigiai sumažėjus cukraus dozei, nuo veido išnyko lyg nerimstantys vulkanai raudonavę spuogai. Dar nuostabiau atrodė akys - išsiplėtusios, žydros, kone fatališkos. Tai buvo ne Mairos Evans, o kažkokio džiunglių žvėries, kuris gali pulti bet kurią akimirką, akys.

Ji priėjo prie Henrio mašinos. 117-uoju keliu kažkas artėjo: senas, kretantis sunkvežimis traukė į miestą. Maira nėrė už automobilio ir pasislėpė, kol sunkvežimis pravažiuos. Po to vėl atsistojo. Iš marškinių kišenės išsitraukė sulankstytą popieriaus lapelį. Atsargiai ištiesino jį ir pakišo po "Tendeberdo" valytuvu, kad aiškiai matytųsi žinutė.

DAUGIAU NEDRĮSK MANE IŠPRAŠYTI IR PASILIKTI MANO MAŠINOS RAKTUS, PRAKEIKTA VARLE!

Metas padirbėti durklu. Maira dar kartą apsidairė, bet vienintelis gyvas padaras aplinkui buvo vieniša varna, veikiausiai ta pati, kuri prieš tai kranksėjo. Ji užplasnojo ant telefono stulpo viršaus ir tarsi stebėjo ją.

Maira išsitraukė durtuvą, stipriai suėmė abiem rankomis ir užsimojusi bedė į padangą iš vairuotojo pusės. Jos veidas buvo persikreipęs, laukė garsaus pokštelėjimo, bet pasigirdo tik tylus *všššššš!* Automobilis pastebimai pakrypo į kairę. Maira pakreipė durtuvą, platindama skylę, ir padėkojo vyrui, kad galanda savo žaisliukus.

Išpjovusi kreivą guminę šypseną sparčiai bliūkštančioje padangoje, moteris nuėjo prie kito priekinio rato ir padarė tą pat. Ji nekantravo grįžti pas savo nuotrauką, bet kartu ir džiaugėsi, kad čia atėjo. Čia irgi buvo savotiškai smagu. Ji su malonumu įsivaizdavo Henrio veidą, kai jis pamatys savo neįkainojamą "Tendeberdą". Nežinia kodėl, bet Maira pagalvojo, jog grįžusi į lovą "Lizoje Marijoje" ji parodys Karaliui porą naujų triukų.

Atėjo eilė užpakaliniams ratams. Durklas šiek tiek atšipo, bet ji stengėsi iš peties.

Kai darbas buvo atliktas, ir keturios padangos buvo ne tik pradurtos, bet ir išverstos, Maira atsitraukė pasigrožėti. Ji tankiai alsavo, vyrišku mostu nubraukė nuo kaktos prakaitą. Henrio Boforto pasididžiavimas stovėjo gerais šešiais coliais žemiau negu tada, kai ji pasirodė. Jis ilsėjosi ant ratlankių, o aplink dryksojo guma. Kaip tik tada Maira sugalvojo atlikti paskutinį, labai svarbų, potėpį, nors niekas jo neprašė. Ji perbraukė durtuvu per automobilio sparną, palikdama ilgą kreivą brūkšnį.

Metalas sucypė, ir Maira išsigandusi pakėlė akis į namą, įsitikinusi, jog miegamojo užuolaida ūmai pakils, ir išlįs pasižiūrėti Henris Bofortas.

Taip neatsitiko, bet moteris suprato, kad metas dingti. Ji ir taip čia užsibuvo, be to, miegamajame jos laukia Karalius. Maira nuskubėjo į gatvę, kišdama dėklan durtuvą ir vėl užleisdama marškinius. Kol ji pasiekė "Įkaušusį tigrą", pro šalį pravažiavo viena mašina, bet ji judėjo į priešingą pusę; jeigu vairuotojas pasižiūrėjo per užpakalinio vaizdo veidrodėlį, tematė jos nugarą.

Misis Evans įsėdo į savo automobilį, išsitraukė iš plaukų gumelę, leisdama jiems laisvai kristi, ir grįžo į miestą. Visa tai ji padarė viena ranka. Kita turėjo ką veikti žemiau juostos. Ji atsirakino namus ir strimgalviais užlėkė į antrą aukštą. Nuotrauka gulėjo ant lovos, kaip buvo palikusi. Maira nuspyrė

batus, nusismaukė džinsus, stvėrė nuotrauką ir šoko su ja į lovą. Įtrūkimų stikle nebebuvo, Karalius vėl atgavo savo jaunystę ir grožį.

Tą patį galėjai pasakyti ir apie Mairą Evans... bent jau tuomet.

7

Virš durų neįmantrią melodiją išdainavo sidabro varpelis.

- Sveiki, misis Poter! - džiugiai pasveikino Lilendas Gauntas. Pasižymėjo savo lape. - Jau maniau jūsų nesulauksiu.

- Pati nemaniau, kad užeisiu, - pasakė Lenora Poter. Ji atrodė prislėgta ir palaužta. Sidabriniai plaukai, paprastai tvarkingi iki tobulybės, buvo bet kaip susukti į kuodą. Iš po jos brangaus pilko saržo sijono kyšojo apatinuko kraštas, o paakiai buvo pajuodę. Pačios akys neramiai lakstė į visas puses, kupinos piktumo ir nepasitikėjimo.

- Norėjote apžiūrėti "Howdy Doody" lėlę, jei neklystu? Pamenu, sakėte, jog turite visą kolekciją vaikiškų persona...

- Nemanau, jog galėsiu apžiūrėti tokius trapius daiktelius šiandien, - pareiškė Lenora. Ji buvo turtingiausio Kasl Roko advokato žmona ir kalbėjo greita advokatiška maniera. - Mano nuotaika neapsakomai prasta. Šiandien man tamsiai raudona diena. Ne šiaip raudona - tamsiai raudona!

Misteris Gauntas išlindo iš už prekystalio ir priėjo prie jos susirūpinusiu ir užjaučiančiu veidu.

- Brangioji ponia, kas atsitiko? Jūs baisiai atrodote!

- O kaipgi kitaip! - atšovė ji. - Įprastas mano psichinės auros tekėjimas buvo suardytas, bjauriai suardytas! Paprastai mėlyna - o tai ramybės ir išminties spalva - mano *calava* virto skaisčiai raudona! Ir dėl visko kalta ta kalė kitoje gatvės pusėje! Ta bjauri šliurė!

Misteris Gauntas paglostė moters galvą, iš tikro net neprisilietęs.

- Kokia kalė, misis Poter? - paklausė jis, nors atsakymą žinojo.

- Bonsan, kas gi daugiau! Bonsan! Šlykšti melagė Stefanė Bonsan! Mano aura dar niekad nebuvo tamsiai raudona, misteri Gauntai! Buvo kelis kartus pasidariusi rausva, taip. Sykį, kai Oksforde manęs vos nesuvažinėjo girtuoklis, buvo paraudusi kelias minutes, bet tamsiai raudona dar nebuvo! Aš paprasčiausiai negaliu taip gyventi!

- Žinoma, ne, - guodė Lilendas Gauntas. - Niekam ir į galvą nešautų, kad galite, brangioji.

Pagaliau jis sugavo misis Poter žvilgsnį. Kai jos akys smarkiai lakstė, tai padaryti buvo gana sunku. Ir moteris akimirksniu nurimo. Lenora pajuto, jog žiūrėti į misterio Gaunto akis yra tas pat, kas stebėti savo aurą, kai atlieki visus pratimus, valgai tinkamą maistą (daugiausia pupų daigus ir soją) ir palaikai savo *calava* lygį bent valandos meditacija iš ryto ir prieš einant miegoti. Jo akys buvo švelniai melsvos nelyginant dangus virš dykumos.

- Prašau čia, - tarė jis. Ir nusivedė prie trijų pliušo krėslų su aukšta atkalte, kuriuose praeitą savaitę sėdėjo tiek daug Kasl Roko gyventojų. Kai ji nurimo, Lilendas Gauntas paprašė:

- Papasakokit man viską.

- Ji manęs visuomet nekentė, - pradėjo Lenora. - Jai atrodo, kad jos vyras nepadaro karjeros taip greitai, kaip jai norisi, tik todėl, jog kliudo mana-

sis. Ir jis tai daro mano primokytas. Tai moteris maža smegenine, stambia krūtine ir šlykščiai pilka aura. Pažįstate tokias.

- Tikrai, - sutiko misteris Gauntas.

- Bet iki šio ryto neturėjau progos sužinoti, kaip smarkiai ji manęs nekenčia! - Lenora Poter vėl ėmė karščiuotis, nepaisant raminančio Lilendo žvilgsnio. - Atsikėlusi pamačiau, kad visos mano gėlių lysvės išdarkytos! Išdarkytos! Viskas, kas vakar dailiai žydėjo, šiandien miršta! Viskas, kas ramino aurą ir puoselėjo *calava*, pražudyta! Tos furijos! Tos šlykščios furijos Bonsan!

Lenoros rankos susigniaužė į kumščius, paslėpdamos rūpestingai sutvarkytus nagus. Ji trenkė kumščiais į raižytus krėslų ranktūrius.

- Chrizantemos, astrai, serenčiai... ta kekšė atėjo naktį ir visus išrovė! Išmėtė po kiemą! Ar žinote, kur dabar mano dekoratyviniai kopūstai, misteri Gauntai?

- Ne, kur? - žvaliai paklausė jis, ir toliau glostė ją, neliesdamas kūno. Jis nutuokė, kur jie galėtų būti, ir nė kiek neabejojo, kas atsakingas už *calava* sudarkymą: Melisa Klaterbak. Lenora Poter neįtarinėjo šerifo padėjėjo žmonos todėl, jog jos nepažinojo. Melisa pastarosios irgi nepažinojo, tik pasisveikindavo sutikusi gatvėje. Melisa jai nejautė jokio pykčio (išskyrus, pagalvojo Gauntas, normalią piktdžiugą, kurią jaučia kiekvienas, naikinantis kito gėrybes). Ji išrovė Lenoros gėles, nes už tai gavo Limožo servizą. Kai įsigilini, tai buvo vien kontrakto vykdymas. Malonus vykdymas, bet kas sakė, jog darbas visuomet turi būti kančia?

- Mano gėlės gatvėje! - suspigo Lenora. - Vidury Kasl Vju! Ji gerai pasidarbavo! Net afrikietiškų saulučių neliko! Nieko neliko! Nieko... viskas išrauta!

- Ar matėte ją?

- Man nereikia matyti! Ji vienintelė nekenčia manęs taip, kad galėtų padaryti tokią niekšybę. O lysvėse pilna jos aukštakulnių pėdsakų. Patikėkit, ta šlykštynė nenusiauna jų net lovoje. O, misteri Gauntai, - suvaitojo ji, - vos tik užmerkiu akis, vien purpuras! Ką man daryti?

Lilendas Gauntas valandėlę tylėjo. Tik žiūrėjo, kol ji nurimo ir apsvaigo.

- Jau geriau? - pagaliau tarė jis.

- Taip, - tyliu, ramesniu balsu atsakė Lenora. - Rodos, vėl matau mėlyną...

- Bet jūs per daug nusiminusi, kad galvotumėt apie pirkinius.

- Taip...

- Turint galvoje, ką iškrėtė ta bjaurybė.

- Taip...

- Ji turės sumokėti.

- Taip.

- Jeigu dar kartą pamėgins ką nors tokio, atsiims savo.

- Taip!

- Kaip tik turiu vieną daiktelį. Pasėdėkite čia, misis Poter. Tuojau sugrįšiu. O kol kas tegu mintys būna mėlynos.

- Mėlynos, - svajingai sutiko ji.

Misteris Gauntas grįžo su automatiniu pistoletu, kurį Tūzas pargabeno iš Kembridžo, ir padavė Lenorai Poter. Jis buvo užtaisytas ir melsvai švytėjo po vitrinos lempomis.

Lenora pakėlė ginklą prie akių. Nužvelgė jį labai patenkinta ir visiškai nusiraminusi.

- Taip, aš niekuomet nieko neraginčiau ką nors nušauti, - tarė misteris Gauntas. - Nebent būtų labai svari priežastis. Bet, man regis, jūs turite tokią priežastį, misis Poter. Svarbu ne gėlės... mes abu tai žinome. Gėles galima pakeisti. Bet jūsų karma... jūsų *calava*... na, ką dar mes - kiekvienas iš mūsų - turime? - ir atsainiai nusijuokė.

- Nieko, - pritarė ji ir nukreipė pistoletą į sieną. - Pokšt, pokšt, pokšt. Čia tau, pavydi kekše su aukštakulniais. Tikiuosi, kad tavo vyras gyvenimą baigs miesto sąvartyne. Daugiau jis nenusipelnė. Daugiau jūs abu neverti.

- Matote tą mažutį svertuką, misis Poter? - Gauntas parodė jai.

- Taip, matau.

- Tai saugiklis. Jeigu ta furija sugalvos ateiti ir dar ką nors iškrėsti, pasirūpinkit, kad jis būtų pakeltas. Supratote?

- O, taip, - užhipnotizuotos balsu atsakė Lenora. - Puikiai suprantu.

- Niekas jūsų nekaltins. Be to, moteris turi ginti savo nuosavybę. Moteris privalo ginti savo karmą. Ta išgama Bonsan veikiausiai daugiau nekels kojos, bet jei ateitų...

Jis reikšmingai pasižiūrėjo į klientę.

- Jeigu ateis, tai bus paskutinis kartas, - Lenora pakėlė trumpavamzdį ginklą prie lūpų ir pabučiavo.

- O dabar įsidėkite jį į rankinuką, - paliepė misteris Gauntas, - ir keliaukite namo. Kas žino, gal ji kaip tik dabar jūsų kieme. Dar daugiau - ji gali įsibrauti ir į jūsų namą.

Lenora susijaudino. Mėlynoje jos auroje ėmė pintis bloga lemiančios purpuro gijos. Ji pakilo, kišdamasi automatą į rankinuką. Lilendas Gauntas nusigręžė, ir moteris kelis kartus sumirksėjo.

- Atleiskite, misteri, bet ateisiu pasižiūrėti lėlių kitą kartą, o dabar skubu namo. Bijau, kad ta Bonsan įsmuks pas mane, kol aš čia. Ji gali net įlįsti į mano namą!

- Kaip siaubinga, - tarstelėjo Lilendas Gauntas.

- Taip, o už turtą dera būti atsakingam; jį reikia saugoti. Privalome aiškiai tai suprasti, misteri Gauntai. Kiek aš jums skolinga už... už... - tačiau ji negalėjo tiksliai prisiminti, ką jis jai pardavė. Tada ji tik parodė ranka į savo rankinuką.

- Tai jums nieko nekainuos. Šiandien ypatinga diena. Tegu tai bus... - jo šypsena paplatėjo. - Susipažinimo dovanėlė.

- Ačiū, - padėkojo Lenora. - Jaučiuosi kur kas geriau.

- Aš kaip visuomet džiaugiuosi galėjęs pasitarnauti, - linktelėjo "Reikalingų daiktų" šeimininkas.

8

Norisas Ridžvikas nemeškeriojo.

Norisas Ridžvikas žiūrėjo pro Hago Prysto miegamojo langą.

Hagas tysojo ant lovos ir knarkė. Stambi, šiurkšti jo ranka gniaužė kailį. Norisas galėjo suklysti, - šiaip ar taip, Hago delnas didelis, o langas baisiai nešvarus, - bet tai priminė kandžių suėstą lapės uodegą. Nesvarbu, kas ten, svarbu, kad Hagas miega.

Norisas grįžo per pievelę prie savo mašinos už Hago "Biuiko". Atidarė keleivio dureles ir pasilenkė. Ant grindų stovėjo kraitelė žuvims. O "Bazun" meškerė gulėjo ant užpakalinės sėdynės; jam atrodė geriau, saugiau, vežiotis ją kartu.

Meškerės jis taip ir neišmėgino. Tiesa labai paprasta: jis bijojo. Vakar buvo nusivežęs prie ežero, viskas buvo gerai... bet staiga prieš užmesdamas jis susvyravo.

O kas, pagalvojo Norisas, *jeigu užkibs tikrai stambi žuvis? Pilkis, pavyzdžiui?*

Pilkis - senas upėtakis, savotiška Kasl Roko žvejų legenda. Pasakodavo, jog jis pranoksta dvi pėdas, vikrus kaip žebenkštis, stiprus lyg lokys. Anot senolių, Pilkio nasrai švyti kabliukais, ant kurių jis užkibo... tačiau kurie neįstengė jo sulaikyti.

Kas, jeigu jis sulaužys meškerę?

Mintis, kad ežerinis upėtakis, netgi toks didelis kaip Pilkis (jeigu jis ne išmonė), gali sulaužyti "Bazun" meškerę, buvo kvaila, bet Norisas nenorėjo rizikuoti... o sprendžiant iš pastarosiomis dienomis nuo jo nusigręžusios laimės, gali atsitikti būtent taip. Jis jau įsivaizdavo pokštelėjimą, matė perlūžusią perpus meškerę: vienas galas guli valties dugne, kitas - plūduriuoja už borto. O kai meškerė sulūžusi, ją tenka išmesti.

Todėl jis meškeriojo su senąja. Žuvų nesugavo... bet susapnavo misterį Gauntą. Tame sapne misteris Gauntas avėjo ilgus guminius žvejo batus ir seną plačiakraštę skrybėlę su žaismingai šokčiojančiais plunksnų masalais. Jis sėdėjo valtyje, nusiyręs į Kaslo ežero vidurį, o Norisas stovėjo ant šiaurinio kranto, greta prieš dešimtį metų supleškėjusios senos tėvo trobelės. Jis stovėjo ir klausėsi, o Lilendas kalbėjo. Jis priminė Norisui jo pažadą, ir Ridžvikas pabudo įsitikinęs: vakar jis teisingai pasielgė nepasiėmęs "Bazun" meškerės vietoj senos "Zebco". Ji per graži, per gera. Nusikalstum rizikuodamas ją sulaužyti.

Dabar Norisas atidarė krepšelį žuviai ir, išsitraukęs ilgą peilį žuviai darinėti, nuėjo prie Hago "Biuiko".

Šitas girtas slunkius to nusipelnė, tarė jis sau, bet kažkas viduje nenorėjo sutikti. Tas kažkas sakė, jog jis daro didžiausią klaidą savo gyvenime, kurios gali ir neištaisyti. Jis policininkas, jo darbas suimti žmones, kurie padarė ką nors tokio, ką jis pats ruošiasi daryti. Tai vandalizmas, trumpiau tariant, o vandalai yra nusikaltėliai.

Tau spręsti, Norisai, staiga prabilo jo galvoje misteris Gauntas. *Tai tavo meškerė. Ir Viešpats leido laisvai pasirinkti. Rinkis. Visuomet gali pasirinkti. Bet...*

Balsas nutrūko. Pabaigos ir nereikėjo. Norisas žinojo, kuo baigsis, jeigu jis dabar apsisuks. Grįžęs į savo mašiną, ras meškerę perlūžusią per pusę. Nes Amerikoje gali gauti viską, jeigu už tai sumoki. Jeigu neįstengi sumokėti arba atsisakai, lieki tuščiom rankom amžiams.

Be to, darau tai dėl savęs, ramino save Norisas. Ir ne dėl tos puikios meškerės. Hagas Prystas perpjautų savo paties motinos gerklę už "Old Duke" butelį ar cigarečių pakelį.

Taip jis nusikratė kaltės jausmo. Kai balsas mėgino protestuoti, prašyti pagalvoti prieš darant kvailystę, jis jį uždusino. Tada pasilenkė ir ėmė pjaus-

tyti Hago furgono padangas. Kaip ir Mairos Evans, kuo toliau, tuo labiau augo jo entuziazmas. Galiausiai jis pasismagino išmaldamas užpakalinius ir priekinius žibintus, o po visko užkišo po valytuvu raštelį:

TAI TIK ĮSPĖJIMAS
TU ŽINAI, KO AŠ ATEISIU KITĄ KARTĄ, HUBERTAI. PASKUTINĮ KARTĄ SPARDEI MANO ROKOLĄ. NEKIŠK NOSIES Į MANO BARĄ!

Atlikęs užduotį, Norisas spurdančia širdimi prisliūkino prie miegamojo lango. Hagas Prystas pūtė į akį nusitvėręs tą kailio kraštą.

Kam, po galais, reikalinga ta šlykšti seniena, stebėjosi Ridžvikas. O laiko tartum mylimą meškiuką.

Jis grįžo į savo automobilį, įsėdo, įjungė neutralią pavarą ir leido senukui "Vabalui" be garso išriedėti iš kiemo. Variklį jis užvedė tik atsidūręs gatvėje. Ir kiek galėdamas greičiau nuvažiavo. Įsiskaudėjo galvą. Nemaloniai suko pilvą. Jis kartojo sau, jog tai neturi reikšmės, kad jis jaučiasi gerai, po velnių, tikrai gerai.

Bet išties taip pasijuto tik nutvėręs ploną meškerės kotą. Vėl grįžo ramybė.

Norisas laikė meškerykotį iki pat namų.

9

Suskambėjo sidabrinis varpelis.

Į "Reikalingus daiktus" įsmuko Sloupis Dodas.

- Sveikas, Sloupi, - tarė misteris Gauntas.

- S-s-sveiki, misteri Ga-Ga-Gaa...

- Pas mane tau nėra ko mikčioti, Sloupi, - nutraukė jį šeimininkas. Iškėlė ranką, pirštais rodydamas "V", ir pertraukė ja per orą priešais negražų berniuko veidą. Sloupis išgirdo smegenyse trakštelint ir prasižiojo.

- Ką jūs man padarėte? - aiktelėjo jis. Žodžiai liete liejosi iš burnos it karoliukai.

- Triuką, kurį tikrai norėtų išmokti panelė Retklif, - atsakė misteris Gauntas. Jis nusišypsojo ir pasižymėjo savo lape Sloupio pavardę. Po to dirstelėjo į senutį laikrodį kambario kampe. Be ketvirčio pirma. - Pasakyk man, kaip taip anksti baigei pamokas. Ar niekas nepasiges?

- Ne, - Sloupis vis dar negalėjo atsipeikėti. Jei tik įmanytų, būtų pasižiūrėjęs į savo burną, kaip ten tiems žodžiams taip sekasi neklupinėti. - Pasakiau misis Devyz, kad skauda pilvą. Ji nusiuntė mane pas mokyklos seselę. Jai pasakiau, jog truputį geriau, bet vis vien skauda. Ji paklausė, ar galėsiu pats grįžti namo. Atsakiau, kad galėsiu, ir ji mane išleido, - Sloupis patylėjo, paskui pridūrė: - Atėjau, nes užmigau klasėje. Sapnavau, kad mane kvietėte.

- Kviečiau, - misteris Gauntas pasirėmė savo keistais lygiais pirštais smakrą ir šyptelėjo. - Tai ar patiko tavo mamai arbatinukas, kurį padovanojai?

Berniuko skruostai pasidarė raudoni lyg plyta. Jis bandė kažką sakyti, bet nuleido galvą ir įbedė akis į batus.

Švelniausiu, maloniausiu tonu Lilendas Gauntas pasiteiravo:

- Tu pasilikai jį sau, tiesa?

Sloupis linktelėjo nepakeldamas galvos. Baisiausia buvo tas neaiškumas ir širdgėla, o misteris Gauntas juos kažkaip išsklaidė... bet kas iš to? Jis buvo per daug sutrikęs, kad ką nors pasakytų.

- Gerai, prisipažink, kam dvylikos metų berniukui arbatinukas?

Sloupio kuodas, prieš sekundę linksėjęs aukštyn žemyn, sujudėjo į šonus. Jis nežinojo, kam dvylikamečiui berniukui arbatinukas. Aišku buvo viena: jis norėjo jį pasilikti sau. Jis jam patiko. Jis tikrai... tikrai jam patiko.

- ...liesti, - pagaliau sulemeno jis.

- Atleisk, nenugirdau? - kilstelėjo antakį misteris Gauntas.

- Man patinka jį liesti, sakiau!

- Ach, Sloupi, Sloupi, - apeidamas prekystalį pasakė Lilendas Gauntas, - gali man nesiaiškinti. Aš puikiai pažįstu tą jausmą, vadinamą "troškimu turėti". Juo grįsta mano karjera.

Sloupis Dodas sunerimęs išsisuko nuo misterio Gaunto.

- Prašau nelieskite manęs! Prašau!

- Sloupi, aš neketinu tavęs liesti, kaip neketinu įkalbinėti atiduoti mamai tą arbatinuką. Jis tavo. Gali daryti su juo ką tinkamas. Tiesą sakant, aš pritariu tavo norui jį pasilikti.

- Jūs... tikrai?

- Taip! Tikrai! Egoistai yra laimingi žmonės. Tikiu tuo visa širdimi. Bet, Sloupi...

Berniukas kilstelėjo galvą ir bailiai pasižiūrėjo pro raudonų plaukų sruogą į Lilendą Gauntą.

- Atėjo metas sumokėti likusią kainą.

- O! - Sloupio veide pasirodė palengvėjimas. - Tai va, ko jums iš manęs reikėjo? Pamaniau gal... - tačiau jis negalėjo arba nedrįso pabaigti minties. Jis nežinojo, ko galėjo norėti šitas misteris.

- Gerai. Ar prisimeni, kam turėsi iškrėsti pokštą?

- Žinoma. Treneriui Pratui.

- Teisingai. Tas pokštas iš dviejų dalių: turi kai ką kai kur padėti ir kai ką pasakyti treneriui. O jeigu viską atliksi tiksliai, arbatinukas amžiams liks tavo.

- Ar galėsiu kalbėti kaip dabar? - karštai sušuko vaikas. - Ar ir kalbėti galėsiu nemikčiodamas?

Misteris Gauntas apgailestaudamas atsiduso.

- Bijau, kad kalbėsi kaip anksčiau, vos tik išeisi iš mano parduotuvės, Sloupi. Berods kažkur turėjau prietaisėlį prieš mikčiojimą, bet...

- Prašau! Prašau, misteri Gauntai! Aš padarysiu, ką tik norite! Kam tik norite! Negaliu pakęsti savo mikčiojimo!

- Žinau, kad padarysi, bet yra viena problema. Nesugalvoju tiek pokštų, kuriuos reikėtų iškrėsti: mano koziriai, galima sakyti, jau surinkti. Todėl neturėsi kuo užsimokėti.

Sloupis ilgai dvejojo prieš prabildamas. Kai pagaliau pasiryžo, jo balsas buvo tylus ir drovus.

- Ar jūs negalėtumėte... aš noriu pasakyti, ar niekada... neskiriate labdaros, misteri Gauntai?

Lilendo veidas virto įsikūnijusiu gailesčiu.

- Ach, Sloupi! Kiek kartų aš mąsčiau apie tai ir kaip norėčiau! Mano širdis sklidina mielaširdingumo, bet...

- Bet?

- Čia jau nebus biznis, - baigė parduotuvės savininkas. Padovanojo berniukui užjaučiančią šypsenėlę... bet jo akys žybtelėjo taip plėšriai, kad Sloupis atšoko per žingsnį. - Juk supranti, ar ne?

- A... taip! Suprantu!

- Antra vertus, - tęsė misteris Gauntas, - kelias kitas valandas būsiu be galo užsiėmęs. Kai karuselė įsisuka, jos nebegalima sustabdyti... bet kol kas reikia prižiūrėti. Jeigu staiga liausies mikčioti, gali kilti klausimų. O tai negerai. Šerifas jau ir taip uždavinėja klausimus, kurie jam neturėtų rūpėti, - vieną sekundę jo veidas apsiniaukė, po to pražydo šypsena. - Bet aš juo pasirūpinsiu, Sloupi. Tai jau taip.

- Kalbate apie šerifą Pengborną?

- Taip, apie jį, - misteris Gauntas pakėlė du pirštus ir vėl perbraukė priešais vaiko veidą nuo kaktos iki smakro. - Tik mes apie tai nekalbėjom, tiesa?

- Apie ką? - nustebo Sloupis.

- Nieko.

Tądien Lilendas Gauntas vilkėjo tamsiai pilką švarką; iš kišenės jis išsitraukė juodos odos piniginę ir padavė vaikui. Tas paėmė atsargiai, stengdamasis neprisiliesti prie jo pirštų.

- Tu žinai trenerio Prato automobilį?

- "Mustangą"? Aišku.

- Įkišk ją po keleivio sėdyne, kad kyšotų tik kampelis. Lėk į aukštesniąją mokyklą - ji turi atsidurti ten prieš paskutinį skambutį. Supratai?

- Taip.

- Tada turi palaukti, kol jis išeis. O tuomet...

Misteris Gauntas ėmė kalbėti pusbalsiu, Sloupis žiūrėjo į jį padūmavusiomis akimis ir linksėjo.

Sloupis Dodas išėjo po kelių minučių, įsikišęs už marškinių Džono Lapointo piniginę.

Šešioliktas skyrius

1

Nitė gulėjo paprastame pilkame karste, už kurį sumokėjo Polė Čalmers. Alanas siūlė pasidalyti išlaidas perpus, bet ji jam jau pažįstamu būdu griežtai atsisakė. Karstas stovėjo Houmlendo kapinėse ant metalinės pakylos, prie sklypelio, kur buvo palaidoti Nitės giminės. Žemių kauburėlis buvo apklotas dirbtinės žolės kilimu, kurio žaluma vėrė akį. Ta dirbtinė žolė visuomet priversdavo Alaną sudrebėti. Ji buvo kažkokia begėdiška, šiurpi, dar blogesnė už paprotį išpuošti mirusįjį geriausiais drabužiais, tarsi jo lauktų svarbus biznio susitikimas Bostone, o ne ilgas dūlėjimas tarp šaknų ir kirminų.

Garbusis Tomas Kilingvortas, metodistų dvasininkas, dukart per savaitę atliekąs tarnybą Džuniper Hile ir gerai pažinojęs velionę, Polės prašymu

sutiko palaidoti. Pamokslas buvo trumpas, bet šiltas, pilnas atsiminimų apie Nitę Kob, kurią jis pažinojo, moterį, pamažu, bet drąsiai besivadavusią iš beprotystės šešėlių ir dar kartą pabandžiusią sugrįžti į pasaulį, kuris ją taip nuskriaudė.

- Kai buvau mažas, - pasakė Tomas Kilingvortas, - mano mamytė įkyrėdavo man savo mėgstama airiška patarle: *Būk danguje anksčiau, nei apie tavo mirtį sužinos velnias.* Nitės Kob gyvenimas buvo nelengvas, daugeliu atžvilgių sunkus, bet aš vis tiek netikiu, kad ji su velniu turėjo kokių nors reikalų. Nepaisydama baisios, ankstyvos jos mirties, mano širdis tiki, kad ji nukeliavo į dangų, o žinia apie jos mirtį velnio dar nepasiekė, - Kilingvortas laimindamas iškėlė rankas. - Pasimelskime.

Iš kitos kalnelio pusės, kur tuo pat metu buvo laidojama Vilma Jeržyk, pasiekė tai kylantys, tai krintantys podraug su tėvo Džono Brighamo altu balsai. Tenai nuo duobės iki pat rytinių kapinių vartų buvo išsirikiavusi mašinų eilė; žmonės suvažiavo jei ne dėl Vilmos Jeržyk, tai dėl našlaujančio jos vyro. O prie Nitės karsto stovėjo tik penki palydintys: Polė, Alanas, Rozali Dreik, senasis Lenis Partridžas (dalyvaująs visose laidotuvėse, kai tik laidojamas kas nors ne iš popiežiaus armijos) ir Norisas Ridžvikas. Norisas atrodė pablyškęs ir paskendęs savo mintyse. Žuvys nekibo, nutarė Pengbornas.

- Telaimina jus Viešpats ir teneblėsta prisiminimas apie Nitę Kob jūsų širdyse, - tarė kunigas, ir prie Alano stovėjusi Polė vėl pravirko. Jis apkabino ją, moteris prisiglaudė, dėkingai spausdama jam ranką. - Tepakelia Viešpats į jus savo veidą; tegu apipila jus savo malone; tepraskaidrina jūsų sielas ir suteikia ramybę. Amen.

Diena buvo dar karštesnė nei Kolumbo diena, ir kai Alanas pakėlė galvą, jį apakino nuo metalinio rėmo atsispindėję saulės zuikučiai. Jis perbraukė laisvąja ranka per kaktą, kurią kaip vasarą išmušė prakaitas. Polė susirado rankinėje sausą popierinę nosinaitę ir nusišluostė akis.

- Mieloji, kaip jautiesi? - paklausė Alanas.

- Gerai... bet turiu išsiverkti dėl jos, Alanai. Vargšė Nitė. Vargšė, vargšė Nitė. Kodėl taip atsitiko? *Kodėl*? - Ji vėl užsikūkčiojo.

Alanas, kuriam nedavė ramybės lygiai toks pat klausimas, apkabino ją. Per jos petį pamatė Norisą, pėdinantį prie Nitės palydos automobilių. Jis atrodė kaip žmogus, kuris arba nežino, kas vyksta, arba dar nepabudo. Pengbornas susiraukė. Po to prie Noriso prisiartino Rozali Dreik, jie apsikabino.

Alanas pagalvojo: Ridžvikas taip pat ją pažinojo ir tiesiog liūdi. Įpratai krūpčioti nuo kiekvieno šešėlio; gal geriau būtų išsiaiškinti, kas darosi tau?

Paskui priėjo Kilingvortas, Polė, sutvardžiusi ašaras, pasisuko jam padėkoti. Kunigas ištiesė rankas. Su nuostaba šerifas pastebėjo, kaip ramiai Polė leido jam suimti savo rankas. Jis jau negalėjo prisiminti, kada mylima moteris taip laisvai ir nerūpestingai kam nors ištiesė ranką.

Jai ne tik geriau, jai smarkiai geriau. Kas, po galais, atsitiko?

Kitoje kalvelės pusėje tėvas Džonas Brighamas nosiniu, šiek tiek erzinančiu balsu tarė: "Ramybė su jumis".

- Ir su tavimi, - atsakė gedintieji.

Alanas pažvelgė į paprastą pilką karstą šalia to atgrasaus dirbtinės žolės kauburio ir pagalvojo: *Ramybės tau, Nite. Dabar ir amžiams, ramybė su tavimi.*

2

Kol Houmlendo kapinėse vyko dvigubos laidotuvės, priešais Polės namus sustojo Edžio Vobertono automobilis. Edis išlipo iš jo (ne iš gražaus automobilio, kurį sudarkė šunsnukis iš "Sunoco", o tiesiog geldos) ir atsargiai apsidairė. Viskas atrodė ramu: gatvė snaudė kaip rugpjūčio popietę.

Edis nuskubėjo Polės takeliu, traukdamas iš marškinių oficialų voką. Misteris Gauntas paskambino jam vos prieš dešimt minučių, pranešė, kad laikas baigti mokėti už medalioną. Ir štai jis čia... o kaip kitaip. Misteris Gauntas iš tų tipų, kuriems pasakius: "varlė" - šoki.

Edis palypėjo tris laiptelius. Karšto vėjo gūsis sudzinguliavo varpeliais virš durų. Įprastesnio garso neįmanoma įsivaizduoti, tačiau Edis vis vien pašoko. Vėl apsižvalgęs, bet nieko nepamatęs, jis pasižiūrėjo į voką. Adresuotas mis Patricijai Čalmers - dailiajai išsišokėlei! Edis net neįtarė, kad tikrasis Polės vardas yra Patricija, bet jam tai nerūpėjo. Jo reikalas - iškrėsti pokštą ir nešdintis.

Vobertonas įmetė voką į pašto plyšį. Laiškas nusklendė ir nukrito ant kitų siuntų: dviejų katalogų ir kabelinės televizijos bukleto. Paprastas oficialus laiškas su Polės adresu po pašto ženklu ir atgaliniu adresu kairiame viršutiniame kampe:

San Francisko Vaikų gerovės departamentas
666 Gierio gatvė
San Franciskas, Kalifornija 94112

3

- Kas atsitiko? - paklausė Alanas Polės, kai jie pamažu leidosi prie jo šeimyninio automobilio. Jis norėjo persimesti žodeliu su Norisu, bet tas jau buvo nuvažiavęs savo "Folksvagenu". Ko gero, vėl prie ežero pažvejoti, kol saulė nusileis.

Vis dar išblyškusi Polė pakėlė raudonas akis, bet jau mėgino šypsotis.

- Kam atsitiko?

- Tavo rankoms. Kas joms padėjo? Koks nors stebuklas, a?

- Taip, - atsakė Polė ir ištiesė pirštus, kad abu galėtų pasižiūrėti. - Gerai, tiesa? - jos šysena pasidarė truputį natūralesnė.

Pirštai buvo išsukioti ir suriesti kaip anksčiau, o sąnariai patinę, bet patinimas, atsiradęs penktadienio vakare, buvo beveik pranykęs.

- Nagi, panele, klok viską.

- Nežinau, ar noriu pasakoti, - atsakė Polė. - Aš pati šiek tiek nustebusi.

Jie sustojo ir pamojavo pro šalį sena mėlyna "Tojota" pravažiuojančiai Rozali.

- Na, - mygo Alanas, - pasakyk.

- Gerai, - tarė ji, - atrodo, kad pagaliau radau gerą daktarą, - jos skruostai truputį nukaito.

- Kas jis toks?

- Daktaras Gauntas, - nervingai sukikeno ji. - Daktaras Lilendas Gauntas.

- Gauntas! - Pengbornas žiūrėjo į ją apstulbęs. - Ką jis turi bendra su tavo rankomis?

- Nuvežk mane į jo parduotuvę, pakeliui papasakosiu.

4

Po penkių minučių (vienas iš gyvenimo Kasl Roke pranašumų, pagalvojo Pengbornas, kad beveik viskas yra už penkių minučių kelio) jis įsuko į vieną iš trijų vietų automobiliui priešais "Reikalingus daiktus". Lange kabojo anksčiau matyta lentelė:

ANTRADIENIAIS IR KETVIRTADIENIAIS
TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS

Staiga Alanui toptelėjo, kad anksčiau jis nepagalvojo, jog priiminėti klientus tik pagal išankstinį susitarimą mažame miestelyje yra labai keista.

- Alanai? - nedrąsiai tarė Polė. - Atrodai įširdęs.

- Aš neįširdęs, - atsakė jis. - Kokių galų man širsti? Tiesą sakant, aš net nežinau, kaip jaučiuosi. Berods... - jis nusikvatojo, papurtė galvą ir pradėjo iš naujo. - Berods Todas tai vadino "pasiutimu". Šarlatanizmas? Tai tau nebūdinga, Pole.

Polė iškart suspaudė lūpas, o kai ji atsisuko, akyse atsispindėjo įspėjimas.

- "Šarlatanizmas" - ne tas žodis. Juo aš apibūdinu tuos, kurie skelbiasi "Inside View". Jis netinka, kai priemonė veikia, Alanai. Sakysi, kad aš neteisi?

Jis prasižiojo kažką atsakyti, bet Polė aplenkė.

- Pasižiūrėk, - ji iškėlė savo plaštakas prieš saulę, kelis kartus be didelių pastangų išskėtė ir vėl suglaudė pirštus.

- Gerai. Man trūksta žodžių. Ką aš...

- Taip, matau. Tikrai trūksta.

- Atleisk.

Tada ji pasisuko visu veidu į jį. Sėdėjo ten, kur taip dažnai sėdėdavo Enė, sėdėjo šeimyniniame Pengbornų automobilyje. Kodėl jo dar nepardaviau, nusistebėjo Alanas. Ką, aš kvailas?

Polė švelniai uždėjo savo rankas ant Alano.

- Ach, darosi labai nemalonu: mes niekad nesiginčijame, nenoriu, kad dabar pradėtume. Šiandien palaidojau gerą draugę. Neketinu dar susipykti su savo vaikinu.

Pengbornas šyptelėjo.

- Tai kas aš esu? Tavo vaikinas?

- Na... tu esi mano draugas. Ar bent taip galiu vadinti?

Jis apkabino ją truputį sutrikęs, kaip greitai galėjo susipykti. Ir ne todėl, kad jai dar blogiau; ne, kad jai geriau.

- Širdele, gali vadinti, kaip nori. Aš tave labai myliu.

- Mes nesipyksime, kad ir kas nutiktų.

Jis rimtai linktelėjo.

- Kad ir kas nutiktų.

- Nes aš tave taip pat myliu, Alanai.

Pengbornas pabučiavo ją į skruostą ir paleido.

- Parodyk man tą amuletą, kurį jis tau davė.

- Čia ne amuletas, o *azka*. Be to, jis man nedavė, o leido išbandyti. Štai kodėl čia atvažiavau: noriu nusipirkti. Juk sakiau. Viliuosi, jog neužsimanys už jį mėnulio ir žvaigždžių.

Alanas pasižiūrėjo į lentelę vitrinoje, žaliuzėmis užtrauktas duris. Ir pagalvojo: man baisu, ką jis už tai gali paprašyti, brangioji.

Jam visa tai nepatiko. Jis per laidotuves niekaip negalėjo atitraukti akių nuo Polės rankų, stebėjo, kaip lengvai ji susitvarkė su rankinės užsegimu, susiieškojo nosinaitę ir vėl užsegė pirštų galiukais, o ne nykščiais, kuriuos skaudėjo mažiau. Jis suprato, kad Polė jaučiasi geriau, bet šita istorija su magišku pakabučiu (o nukrapščius kremą nuo torto pasirodydavo būtent tai) vertė jį ne juokais nervintis. Tai buvo panašu į neaiškų žaidimą.

ANTRADIENIAIS IR KETVIRTADIENIAIS
TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS

Ne, visame Meine nebuvo kitos tokios įstaigos, nebent keli prabangūs Moriso restoranai, kurie priiminėtų tik iš anksto susitarus. Bet ir ten gali užeiti tiesiai iš gatvės ir devynis kartus iš dešimties gauti staliuką... nebent vasaros metas, kai knibžda turistų.

TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS

Tačiau jis pastebėjo (akies kampeliu, taip sakant), kad žmonės vis tiek lankosi. Ne miniomis, žinoma, bet akivaizdu, kad misterio Gaunto prekyba nenukenčia. Kartais pirkėjai užsuka grupelėmis, bet dažniausiai po vieną... taip bent pasirodė šerifui, perkračius mintyse praėjusią savaitę. O ar ne taip dirba sukčiai? Atskiria tave nuo bandos, pasikviečia vieną, sudaro patogias sąlygas, o po to pasiūlo pirkti Linkolno tunelį už ypatingai žemą kainą.

- Alanai? - Polė švelniai pastukseno krumpliais jam į kaktą. - Tu namie?

Jis nusišypsojo.

- Aš čia, Pole.

Ji vilkėjo tamsiai mėlyną sarafaną ir ryšėjo tokios pat spalvos kaklaraištį, tinkantį laidotuvėms. Kol Alanas mąstė, ji nusirišo jį ir mikliai prasegė dvi viršutines baltos palaidinės sagutes.

- Daugiau! - gosliai šūktelėjo jis. - Norime iki galo! Iki galo!

- Stop, - griežtai, bet su šypsena tarė Polė. - Mes sėdime Meino gatvės vidury pusę trijų dienos. Be to, ką tik iš laidotuvių, jei pamiršai.

Alanas susigriebė.

- Jau tikrai taip vėlu?

- Jeigu pusė trijų vėlu, vadinasi, vėlu, - ji paplekšnojo jam per riešą. - Ar tu kada ne kada patikrini tai, ką čia užsisegęs?

Pengbornas pasižiūrėjo į laikrodį ir pamatė, jog jau ne pusė trijų, o be dvidešimt trys. Pradinėje pamokos baigiasi trečią valandą. Jeigu nori būti ten prieš Brajanui Raskui išeinant, turi judintis dabar.

- Parodyk man savo svambalą, - tarė jis.

Polė suėmė už sidabro grandinėlės ir ištraukė pakabutį... sugniaužusi delne. Ir nepaleido, kai Alanas siekė jį paliesti.

- O... nežinau, ar galima, - ji šypsojosi, bet Alano judesys jai buvo aiškiai nepriimtinas. - Gali pakeisti vibraciją ar dar ką nors.

- Ach, Pole, ką tu čia dabar, - pyktelėjo Pengbornas.

- Klausyk, - tarė ji, - išklosiu atvirai, gerai? - balse vėl girdėjosi pykčio gaidelės. Ji stengėsi tvardytis, bet paslėpti jų negalėjo. - Lengva tau iš to juoktis. Ne tavo telefonas su stambiais mygtukais, ne tu geri perkodaną arklinėmis dozėmis...

- Ei, Pole! Kas...

- Ne, ne "ei, Pole", - jos skruostus išmušė raudonos dėmės. Vėliau ji supras, kad pyktį iš dalies sukėlė paprastas dalykas: sekmadienį ji mąstė taip, kaip Alanas dabar. Nuo to laiko kažkas pakeitė jos nuomonę, o su tuo susitaikyti nebuvo lengva. - Šitas daikčiukas veikia. Žinau, jog tai keista, bet jis veikia. Sekmadienio ryte, kai atėjo Nitė, maniau, jog man galas. Ėmiau svarstyti, gal mane iš kančių išvaduotų abiejų plaštakų amputavimas. Man taip skaudėjo, Alanai, jog ta mintis pasirodė kone išsigelbėjimas. "O - amputacija! Kodėl nepagalvojau apie tai anksčiau? Tai juk tokia paprasta išeitis!" Dabar, praėjus vos dviem dienoms, man tik kartais pamaudžia, bet ir tai pasitaiko vis rečiau. Prisimenu, prieš metus aš visą savaitę laikiausi rudųjų ryžių dietos, nes ji atseit turėjo padėti. Argi čia ne tas pat?

Pyktis išgaravo, dabar ji žiūrėjo į Alaną kone maldaudama.

- Aš nežinau, Pole. Tikrai nežinau.

Polė ištiesė delną, bet laikė *azką* dviem pirštais. Alanas pasilenkė pasižiūrėti iš arčiau, šįkart nemėgindamas liesti. Ten buvo nedidelis sidabro pakabutis, ne visai apvalus. Apatinėje dalyje pribadyta smulkių skylučių. *Azka* blausiai švytėjo saulės šviesoje.

Alanui bežiūrint, jį apėmė stiprus, iracionalus jausmas: man jis nepatinka. Jis jam visai nepatiko. Pengbornas užgniaužė norą tiesiog nutraukti jį nuo Polės kaklo ir sviesti pro langą.

Gerai! Puiki mintis, pirmyn! Padaryk tai, ir nesurinksi dantų!

- Kartais atrodo, kad viduje kažkas juda, - šypsodamasi tarė Polė. Kaip šokinėjanti meksikietiška pupa ar kažkas tokio. Ar ne juokinga?

- Nežinau.

Jis nuogąstaudamas žiūrėjo, kaip pakabutis įkrenta už jos palaidinukės... tačiau vos tik jis dingo iš akių, o Polės pirštai - neginčijamai lankstūs pirštai - ėmė segioti sagas, tas negeras jausmas išnyko. Liko tik augantis įtarimas, kad misteris Lilendas Gauntas gretinasi prie jo mylimos moters... jeigu taip, ji nebus vienintelė.

- Tu nepagalvojai, kad gali tai būti dėl ko kito? - Alanas judėjo atsargiai - kaip žmogus, besirenkantis slidžius akmenis pereiti per upelį. - Juk žinai, tau ir anksčiau būdavo palengvėjimų.

- Žinau, būdavo, - nekantriai atšovė Polė. - Juk čia mano rankos.

- Pole, aš tik bandau...

- Žinojau, kad sureaguosi taip, kaip dabar reaguoji, Alanai. Tiesa labai paprasta: aš žinau, kokie būna palengvėjimai sergant artritu, ir, dievaži, čia nieko panašaus. Per pastaruosius penkerius ar šešerius metus buvo dienų, kai jaučiausi gana gerai, bet niekad *taip* gerai. Čia kas kita. Tai kaip... - ji nutilo, pagalvojo, po to truktelėjo pečiais. - Jaučiuosi, kaip pasveikusi. Nesitikiu, jog suprasi mane, bet kitaip pasakyti nemoku.

Pengbornas linktelėjo suraukęs antakius. Jis suprato, ką ji sako, be to, kad tikrai taip yra. Gal *azka* atvėrė jos galvoje kažkokią snaudžiančią gydymo galią? Ar tai įmanoma, net jeigu liga nėra psichosomatinio pobūdžio?

Teosofonės visuomenės vergai mano, jog taip visuomet būna. Milijonai žmonių, nusipirkusių L. Rono Habardo knygą apie dianetiką, taip pat. Jis pats atsakyti negali; viena, kas tikrai aišku - jam dar neteko matyti neregio, kuris susigrąžintų sau regą tikėjimu, ir sužeistojo, kuris sustabdytų kraujavimą koncentracijos pastangomis.

Neabejotina buvo štai kas: visa tai negerai kvepia. Kažkas čia dvokia kaip negyva žuvis, pamesta tris dienas ant karštos saulės.

- Gerai, baikim, - tarė Polė. - Pastangos nepykti ant tavęs mane vargina. Einam su manim. Pats pasišnekėk su misteriu Gauntu. Jau laikas su juo susipažinti. Jis galės geriau paaiškinti, kaip veikia tas pakabutis... ir ko jis nedaro.

Pengbornas vėl pasižiūrėjo į savo laikrodį. Iki trečios valandos liko keturiolika minučių. Vieną akimirką jis norėjo palikti Brajaną Raską ramybėje ir eiti su ja. Bet būtų gerai sugauti vaiką pakeliui iš mokyklos, kol jis negrįžo namo. Daugiau sužinos, jei pasišnekės negirdint mamai, kuri sukiosis aplinkui it liūtė, ginanti savo mažylį, pertraukinės, gal net išvis uždraus atsakinėti. Taip, aišku: jeigu paaiškės, kad jos sūnus kažką slepia arba misis Rask taip nutars, Alanui gali būti sunku išpešti reikalingą informaciją.

Čia - tik potencialus apgavikas, o Brajanas Raskas gali atskleisti abi žmogžudystes.

- Negaliu, mieloji, - atsakė jis. - Gal vėliau šiandien. Turiu nuvažiuoti į pradinę mokyklą su kai kuo pasišnekėti. Ir kuo greičiau.

- Tai dėl Nitės?

- Dėl Vilmos Jeržyk... bet, jei mano įtarimas pasiteisins, tai lies ir Nitę. Jeigu ką nors sužinosiu, vėliau papasakosiu. O kol kas ar gali padaryti vieną dalyką?

- Alanai, aš pirksiu jį! Rankos ne tavo!

- Ne, aš ir neprašau nepirkti. Noriu, kad sumokėtum jam čekiu, tik tiek. Jeigu jis padorus prekybininkas, nematau priežasties, kodėl neimtų. Gyveni mieste, tavo bankas panosėje. Jeigu paaiškėtų kas nors negera, visuomet galėsi sustabdyti čekio galiojimą.

- Aišku, - pasakė Polė. Jos balsas buvo ramus, bet Alanas su nerimu pajuto, kad nepataikė ant slidaus akmens ir stačia galva nugarmėjo į upę. - Manai, kad jis sukčius, ar ne, Alanai? Manai, kad susišluos kvailos bobelės pinigus, susivynios palapinę ir naktį pasipustys padus?

- Nežinau, - abejingai atsakė šerifas. - Žinau tik tiek, kad šiame mieste jis dar tik savaitė. Todėl čekis - tinkama atsargumo priemonė.

Taip, jis kalbėjo logiškai. Polė tai pajuto. Ir tas logiškumas, tas kietakaktis racionalumas kalbant apie daiktą, kuris jai atrodė tikras stebuklas, kurstė jos pyktį. Ją apėmė noras skelti jam antausį ir surikti į veidą:"Argi tu nematai, Alanai? Gal tu aklas?" Tai, kad Alanas buvo teisus sakydamas, jog misteriui Gauntui čekis neturėtų sudaryti jokių problemų, ją erzino dar labiau.

Būk atsargi, sušnibždėjo balsas. Žiūrėk, neskubėk, pagalvok, prieš praverdama burną. Atsimink, kad myli šitą žmogų.

Bet kitas, šaltas, jai visai nepažįstamas balsas atšovė: Argi? Tikrai?

- Gerai, - burbtelėjo pro suspaustas lūpas Polė ir atsitraukė nuo jo. - Dėkui, kad rūpiniesi mano gerove, Alanai. Matai, kartais pamirštu, kaip man reikia tokio globėjo. Aš būtinai išrašysiu jam čekį.

- Pole...

- Ne, Alanai. Užteks kalbėtis. Daugiau nenoriu šiandien ant tavęs širsti, - ji atidarė dureles ir atsistojo. Sarafanas sekundei kilstelėjo, atidengdamas šlaunį.

Alanas rengėsi išlipti, sulaikyti ją, pakalbėti, nuraminti, kad ji suprastų, jog jis abejoja tik rūpindamasis ja. Bet pasižiūrėjęs į laikrodį pamatė, jog iki trijų liko tik devynios minutės. Jei nepaskubės, gali Brajano nepagauti.

- Pasikalbėsim šį vakarą, - šūktelėjo jis pro langą.

- Gerai, - atsakė Polė. - Kaip nori, - ir neatsigręžusi nuėjo tiesiai prie durų po žalia markize. Prieš įjungdamas atbulinę pavarą ir išsukdamas į gatvę, Alanas išgirdo skambtelint varpelį.

5

- Mis Čalmers! - linksmai šūktelėjo misteris Gauntas ir paliko mažą varnelę lape prie kasos aparato. Sąrašas artėjo prie pabaigos. Po Polės pavarde buvo dar viena.

- Prašau vadinti Pole, - pataisė ji.

- Atleiskite, - jo šypsena paplatėjo. - Pole.

Moteris atsakė šypsena, bet nenuoširdžia. Dabar ji apgailestavo taip piktai išsiskyrusi su Alanu. Ašaros prašėsi laukan.

- Mis Čalmers? Pole? Kaip jūs jaučiatės? - eidamas artyn, paklausė misteris Gauntas. - Atrodote truputį pablyškusi, - jo veide atsispindėjo tikras susirūpinimas. Tai štai žmogus, kurį Alanas laiko sukčiumi, pagalvojo Polė. Jeigu dabar pamatytų...

- Tai, matyt, dėl saulės, - šiek tiek virpančiu balsu atsakė ji. - Lauke labai šilta.

- O čia vėsu, - paguodė Lilendas. - Prašau, Pole. Sėskitės.

Jis nulydėjo ją prie raudono pliušo krėslų, bet taip ir nepaliesdamas jos nugaros. Moteris atsisėdo suglaudusi kelius.

- Aš netyčia žiūrėjau pro langą, - kreipėsi jis, sėsdamas greta ir sudėdamas ant kelių ilgas rankas, - ir man pasirodė, jog jūs su šerifu susipykote.

- Nieko rimta, - atsakė Polė, bet per skruostą staiga nusirito didelė ašara.

- Priešingai, - paprieštaravo jis, - tai labai rimta.

Ji pakėlė į jį akis nustebusi... ir įkliuvo į misterio Gaunto rudo žvilgsnio spąstus. Ar jo akys ir anksčiau buvo rudos? Ji negalėjo tiksliai prisiminti. Dabar buvo aišku tik tai, kad visas dienos liūdesys - vargšelės Nitės laidotuvės, kvailas kivirčas su Alanu, - ima tirpti į jas bežiūrint.

- Ar... ar tikrai?

- Pole, - tyliai tarė Lilendas, - manau, kad viskas baigsis gerai. Jeigu pasikliausite manimi. Ar pasikliausite? Ar pasitikite manimi?

- Taip, - atsakė Polė, nors viduje, giliai, kažkas bejėgiškai mėgino įspėti. - Pasitikiu... kad ir ką Alanas sako, pasitikiu visa širdimi.

- Na ir gerai, - tarė misteris Gauntas. Jis paėmė moters ranką. Vieną akimirką jos veidas persikreipė iš pasidygėjimo, po to vėl pasidarė mieguistas ir abejingas. - Tai labai gerai. O tavo bičiulis šerifas gali nesirūpinti: čekis man tinka, auksas taip pat.

6

Alanas suprato, kad nespės, jeigu neužsidės ant stogo švyturėlio. Nesinorėjo taip daryti. Jis nenorėjo, kad Brajanas Raskas pamatytų policijos automobilį; būtų mielai pasirodęs su truputį pagyvenusiu šeimyniniu automobiliu, kokį veikiausiai vairuoja jo paties tėtis.

Buvo per vėlu važiuoti iki pat mokyklos. Alanas sustojo prie Meino ir Mokyklos gatvių sankryžos. Labiausiai tikėtina, kad berniukas eis šituo keliu, jeigu tik logika šiandien veikia.

Alanas išlipo, atsišliejo į furgonėlio buferį ir panaršė kišenėse krapštuko ar kramtomosios gumos. Kaip tik vyniojo ją, kai tolumoje suskambėjo mokyklos skambutis. Jis nusprendė, kai tik susitiks su Brajanu Rasku, pasišnekėti su misteriu Lilendu Gauntu iš Akrono Ohajuje - nesvarbu, kad iš anksto nesusitaręs... bet ūmai apsigalvojo. Prieš tai paskambins į Augustos prokuratūrą ir paprašys patikrinti, ar Gaunto pavardės nėra tarp sukčių. Jeigu jos neras pas save, galės nusiųsti paklausimą į kompiuterinį centrą "LAVS R & I" Vašingtone (Alano nuomone, tai buvo vienas iš kelių gerų darbų, kuriuos nuveikė Niksono administracija).

Gatvėje pasirodė pirmieji vaikai: rėkavo, juokėsi, šokinėjo. Staiga šerifui toptelėjo viena mintis. Jis įlindo į mašiną, atidarė dėklę ir pasikuitė ten. Ant grindų iškrito Todo juokų skardinė.

Alanas jau buvo beprarandąs viltį, bet galiausiai rado, ko ieškojo. Jis ištraukė tai, uždarė dėklę ir išlindo iš mašinos. Rankoje laikė nedidelį kartoninį voką su lipduku, ant kurio buvo adresas:

Susilankstančios gėlės triukas
Blekstouno stebuklų kompanija
Gryr gatvė 19,
Patersonas, Niū Džersis

Iš to voko Alanas ištraukė dar mažesnį kvadratėlį - įvairiaspalvio rūkomojo popieriaus blokelį - ir pasikišo po laikrodžio apyranke. Visi fokusininkai turi prie savęs porą triukų, kiekvienas turi mėgstamiausius. Po apyranke buvo Alano mėgstamiausias.

Pasirūpinęs garsiosiomis išsilankstančiomis gėlėmis, Alanas toliau ėmė laukti Brajano. Pamatęs berniuką, dviračiu guviai besisukiojantį tarp mokinukų būrelių, jis iškart pažvalėjo. Bet įsitikinęs, jog tai tik Henlonų dvynys, vėl atsipalaidavo.

- Sumažink greitį, nes gausi baudos kvitą, - riktelėjo jis, kai dviratininkas prašvilpė pro šalį. Džėjus Henlonas pasisuko į jį nusigandęs ir vos neatsitrenkė į medį. Toliau mynė jau ramiau.

Alanas nulydėjo jį akimis, po to pasisuko mokyklos pusėn laukti Brajano Rasko.

7

Selė Retklif pasikėlė laipteliais iš nedidelio kalbos terapijos kabinetėlio pradinės mokyklos rūsyje po trijų penkios minutės ir nuėjo pagrindiniu ko-

ridoriumi į mokytojų kambarį. Koridorius spėriai tuštėjo - kaip visad, esant geram ir šiltam orui. Lauke būreliai vaikų rėkalodami lėkė per veją į stotelę, kur tingiai lūkuriavo antras ir trečias autobusai. Selės pakulnės kaukšėjo grindimis. Vienoje rankoje ji nešėsi stipraus rudo popieriaus voką. Prie apvalios krūtinės glaudėsi užrašytas Frenko Dživeto vardas.

Ji stabtelėjo prie kabineto Nr.6, per vienerias duris nuo mokytojų kambario, ir pasižiūrėjo pro viela sutvirtinto stiklo langelį. Kabinete misteris Dživetas kažką aiškino grupelei mokytojų, kurie ves fizinio lavinimo pamokas rudenį bei žiemą. Frenkas Dživetas buvo striukas storulis, kuris Selei visuomet primindavo misterį Voterbį, Arčio komiksų herojų. Kaip ir misteriui Voterbiui, jam nuolat nuo nosies slydo akiniai.

Jam iš dešinės sėdėjo Alisa Taner, mokyklos sekretorė. Ji konspektavo.

Misteris Dživetas dirstelėjo į kairę, pastebėjo Selę ir padovanojo savo šypsenėlę. Selė kilstelėjo ranką pamojuoti, taip pat šypsodamasi. Ji nepamiršo tų dienų, kai šypsena buvo natūrali jos veido išraiška. Kaip ir malda šypsena atrodė natūraliausias dalykas pasaulyje.

Keli mokytojai pasisuko pasižiūrėti, kam šypsosi jų bebaimis vadovas. Alisa Taner taip pat. Ji droviai pamojo sveikindamasi ir nusišypsojo sacharinine šypsena.

Jie žino, toptelėjo Selei. Jie visi žino, kad tarp mūsų su Lesteriu viskas baigta. Irena vakar buvo tokia miela... tokia atjaučianti... ir taip nekantravo viską išplatinti. Kaliūkštė.

Selė jai irgi pamojavo, dirbtinai šypsodamasi. Tikiuosi, kad pakeliui tave pervažiuos šiukšlių mašina, bjaurybe, pagalvojo ji, po to nuėjo toliau, kaukšėdama padoraus aukščio kulniukais.

Kai per vieną pertrauką jai paskambino misteris Gauntas ir pasakė, jog atėjo laikas susimokėti už nuostabiąją nuolaužą, Selė entuziastingai, net su pasitenkinimu sutiko. Ji nujautė, jog “išdaiga”, kurią pažadėjo iškrėsti misteriui Dživetui, nėra jau tokia nekalta, o tai jai patiko. Šiandien jai norėjosi daryti bloga.

Selė uždėjo ranką ant mokytojų kambario durų rankenos... ir sustojo.

“Kas tau darosi? - nelauktai pagalvojo ji. Turi nuolaužą... nuostabią, šventą relikviją, kuri sukelia pasakišką viziją. Ar ne tai turėtų žmogui padėti? Nuraminti jį? Suartinti su Dievu Tėvu Visagaliu? Neatrodo, kad pasidarei ramesnė ir artimesnė Dievui. Atrodo, jog tavo galvoje prigrūsta spygliuotos vielos”.

- Taip, bet tai ne mano ir ne tos nuolaužos kaltė, - sušnibždėjo Selė. - Kaltas Lesteris. Misteris Penis Lesteris Pratas.

Neaukšta mergaitė su akinukais ir sunkiomis petnešomis atsigręžė nuo “Pep klubo” plakato ir smalsiai pasižiūrėjo į mokytoją.

- Į ką taip žiūri, Irvina? - paklausė Selė.

Irvina sumirksėjo.

- Aš tik šiaip, mis Retklif.

- Tada keliauk kur nors kitur, - metė Selė. - Pamokos jau baigėsi.

Irvina nuskubėjo koridoriumi, retsykiais nepatikliai dirsteldama per petį.

Selė atidarė mokytojų kambario duris ir įėjo. Vokas, kurį ji nešėsi, buvo tiksliai ten, kur nurodė misteris Gauntas, kitaip sakant, už šiukšlių konteinerių prie kavinės. Dživeto pavardę ji užrašė pati.

Mis Retklif grįžtelėjo per petį įsitikinti, jog ta kaliūkštė Alisa Taner neateina. Po to nuskubėjo per direktoriaus kabinetą ir padėjo voką ant Frenko Dživeto stalo. Liko vienas darbelis.

Ji atidarė viršutinį rašomojo stalo stalčių ir ištraukė sunkias žirkles. Paskui pasilenkė ir truktelėjo apatinio stalčiaus rankeną. Stalčius buvo užrakintas. Misteris Gauntas perspėjo, kad taip gali būti. Selė žvilgtelėjo į sekretoriatą. Durys į koridorių vis dar uždarytos. Gerai. Puiku. Įkišusi žirkles į plyšį iš visų jėgų užgulė. Trakštelėjo medis, mergina pajuto, kaip maloniai sukietėja speneliai. Tai buvo savotiška pramoga. Baisi, bet maloni pramoga.

Ji pataisė žirkles (galiukai įlindo giliau) ir vėl spustelėjo. Spyna pasidavė, ir stalčius atsidarė, parodydamas savo turinį. Selė prasižiojo iš nuostabos. Netrukus ji ėmė kikenti: tyliai, prislopintai, garsas labiau panėšėjo į riksmą nei juoką.

- Ach, misteri Dživetai! Koks jūs blogas berniukas!

Stalčiuje gulėjo žurnalų krūvelė, o viršutinis, tiesą sakant, taip ir vadinosi: “Blogas berniukas”. Nučiupinėtame viršelyje buvo maždaug devynerių metų berniuko nuotrauka. Jis dėvėjo šeštojo dešimtmečio motociklininko kepurę, daugiau nieko.

Selė ištraukė žurnalus. Jų buvo koks tuzinas, gal net daugiau. “Laimingi vaikai”, “Nuogaliukai”, ”Vėjo išrengti”, “Bobio fermos pasaulis”. Ji žiūrėjo ir netikėjo savo akimis. Iš kur jis tokių peša? Tokių tikrai negausi vaistinėje, net viršutinėje lentynoje, pažymėtoje “TIK 18-iolikos IR VYRESNIEMS”, apie kurią garbusis Rouzas kartais kalbėdavo bažnyčioje.

Gerai pažįstamas balsas staiga ją įspėjo: *Paskubėk, Sele. Susirinkimas beveik baigėsi, tu juk nenori, kad tave čia rastų?*

Paskui pasigirdo antras balsas, moters balsas, kurį Selė beveik galėjo įvardyti. Ji jautėsi tarytum kalbėtų telefonu su kažkuo ir girdėtų kitame laido gale pašalinį balsą.

Ta kaina anaiptol ne per didelė, tarė tas balsas. *Ji pasakiška.*

Selė atjungė tą balsą ir padarė taip, kaip liepė misteris Gauntas: išmėtė nešvankius žurnalus po visą Dživeto kabinetą. Po to padėjo žirkles į vietą, skubiai išėjo ir uždarė duris. Priėjusi prie sekretoriato durų, jas pravėrė ir apsidairė. Koridoriuje nieko nėra... bet gretimoje klasėje žmonių balsai garsesni, jie juokiasi. Jie ketina skirstytis - pasitarimas neįprastai trumpas.

Ačiū misteriui Gauntui! pagalvojo Selė ir nėrė lauk. Ji buvo beišeinanti pro paradines duris, kai užpakaly išgirdo išeinančius bendradarbius. Selė nesidairė. Ji pagalvojo, kad visas penkias minutes nemąstė apie tą šiknių Pratą, o tai puiku. Grįžusi namo, prisileis vonią su putomis ir maloniai pagulės, paėmusi nuolaužą ir pamiršusi savo buvusį sužadėtinį. Kokia nuostabi permaina! Taip, tikrai! Taip...

Ką tu čia veiki? Kas buvo tame voke? Kas paliko jį prie kavinės? Kada? Ir, svarbiausia, Sele, ką tu užvirei?

Mis Retklif pastovėjo valandėlę, jausdama, kaip kaktą ir smilkinius išmuša prakaitas. Jos akys buvo didelės ir išsigandusios it pabaidytos triušės. Po to ji atsipeikėjo ir ėjo toliau. Ji mūvėjo plačias kelnes, kurios maloniai lietė kojas ir vertė prisiminti glamones su Lesteriu.

Man nesvarbu, ką padariau, nutarė Selė. Dar daugiau, tikiuosi, jog tai tikra kiaulystė. Jis jos nusipelnė: atrodo kaip misteris Voterbis, o laiko tokius šlykščius žurnalus. Tikiuosi, kad įžengęs į savo kabinetą gaus priepuolį.

- Taip, tikiuosi, kad gaus sumautą priepuolį, - sušnibždėjo ji. Tai buvo pirmas kartas, kai ji garsiai nusikeikė. Speneliai vėl sukietėjo ir ėmė tvinkčioti. Selė paspartino žingsnį pagalvojusi, kad vonioje gali nuveikti ir šį tą daugiau. Ji nutarė, kad turi šiokių tokių troškimų. Gerai nežinojo, kaip juos patenkinti... bet jau sugalvojo, kaip tai išsiaiškinti.

Viešpats tačiau padeda tiems, kurie padeda patys sau.

8

- Ar kaina ne per didelė? - paklausė misteris Gauntas Polės.

Polė prasižiojo atsakyti ir staiga nutilo. Misterio Gaunto dėmesys atrodė nukrypęs į kitus dalykus; jis žvelgė kažkur be garso murmėdamas, lyg melstųsi.

- Misteri Gauntai?

Lilendas krūptelėjo. Jo akys vėl nukrypo į ją.

- Atleiskite man, Pole. Kartais mano mintys nuklysta, - nusišypsojo jis.

- Kaina ne per didelė, - atsakė Polė. - Ji pasakiška, - ir išėmusi iš rankinės čekių knygutę ėmė rašyti. Protarpiais ji imdavo stebėtis, ką čia veikia, bet pajusdavo misterio Gaunto žvilgsnį. O kai jų akys susitikdavo, klausimų ir abejonių nelikdavo.

Čekis buvo išrašytas keturiasdešimt šešiems doleriams. Lilendas Gauntas tvarkingai jį sulankstė ir įsikišo į sportinio švarko kišenę.

- Būtinai užpildykite šaknelę, - įspėjo misteris Gauntas. - Įtarusis jūsų bičiulis tikrai norės ją pamatyti.

- Jis rengiasi su jumis susitikti, - pasakė Polė, vykdydama pardavėjo raginimą. - Jis laiko jus sukčiumi.

- Jis daug mąsto ir daug planuoja, - atsakė misteris Gauntas, - bet jo planai pasikeis, o mintys išsisklaidys kaip ryto rūkas. Pasikliaukit mano žodžiu.

- Juk jūs... jo nenuskriausite?

- Aš? Jūs baisiai klystate, Patricija Čalmers. Aš pacifistas, vienas iš didžiųjų pasaulio pacifistų. Aš nekelsiu rankos prieš šerifą. Tiesiog noriu pasakyti, kad jis šiandien turės reikalų kitoje tilto pusėje. Kol kas to dar nežino, bet sužinos.

- O...

- Gerai, Pole.

- Nagi?

- Jūsų čekis nepadengia *azkos* kainos.

- Tikrai?

- Taip, - jis laikė paprastą baltą voką. Mis Čalmers nesuprato, kaip jis atsidūrė jo rankose, bet nenustebo. - Už savo amuletą, Pole, turėsite padėti man iškrėsti vieną pokštą.

- Alanui? - staiga ji nusigando lyg kiškis, kuris užuodžia dūmelį karštą vasaros dieną. - Kalbate apie Alaną?

- Tikrai ne apie jį, - atsakė Lilendas. - Prašyti iškrėsti pokštą pažįstamam, o ką jau kalbėti apie žmogų, kurį tariesi mylinti, būtų neetiška, brangioji.

- Tikrai?

- Taip... nors aš manau, jog turėtumėt rimtai apsvarstyti savo santykius su šerifu, Pole. Gal suprasite, jog pasirinkimas labai paprastas: truputį pa-

kentėti dabar, kad nereikėtų kęsti didelių kančių vėliau. Kitaip tariant, kurie išteka paskubomis, dažnai dėl to gailisi.

- Aš jūsų nesuprantu.

- Žinau, kad nesuprantate. Geriau suprasite perskaičiusi gautą paštą. Matote, aš ne vienintelis, kuris traukia jo landžią nosį. Bet kol kas pasikalbėkime apie paslaugą. Tas pokštas skirtas vaikinui, kurį aš visai neseniai įdarbinau. Jo pavardė Merilas.

- Tūzas Merilas?

Gaunto šypsena dingo.

- Nepertraukinėkite manęs, Pole. Nepertraukinėkite, kai aš kalbu. Nebent norite, kad rankos ištintų kaip balionai, pripildyti nuodingų dujų.

Moteris loštelėjo išplėtusi mieguistas akis.

- A... atleiskite.

- Gerai. Atsiprašymą priimu... šį sykį. O dabar klausykitės. Atidžiai klausykitės.

9

Frenkas Dživetas ir Brajonas Maginlis, geografijos mokytojas ir krepšinio treneris, įžengė į sekretoriatą įkandin Alisos Taner. Frenkas plačiai šypsodamasis pasakojo Brajonui anekdotą, girdėtą iš vadovėlių pardavėjo. Jis buvo apie daktarą, kuris negalėjo nustatyti moteriai diagnozės. Niekaip neapsisprendė, ar tai AIDS, ar Alzheimerio liga.

- Taigi moters vyras pasiveda gydytoją į šalį, - žengdamas į sekretoriatą tęsė Frenkas. Sekretorė pasilenkė prie savo stalo, patikrino žinučių pluoštą, ir Frenkas pritildė balsą. Alisa kartais nesupranta anekdotų.

- Na? - Brajonas pradėjo šypsotis.

- Tai va. Jis labai nusiminęs. Sako: "Viešpatie, daktare, negi daugiau negalite padėti? Ar yra koks nors būdas, kaip tai sužinoti?"

Alisa atrinko dvi korteles ir pasuko su jomis į direktoriaus kabinetą. Bet pasiekusi duris sustojo kaip įkasta. Nė vienas iš mokytojų to nepastebėjo.

- "Aišku, tai labai paprasta, - atsako daktaras. - Nuveskite ją dvidešimt penkias mylias į mišką ir palikite. Jeigu grįš, nesidulkinkite su ja".

Brajonas Maginlis kvailai paspoksojo į savo bosą, po to pratrūko žvengti. Direktorius prisijungė. Jie abu taip juokėsi, kad neišgirdo, kaip Alisa Frenką pašaukė pirmą kartą. Antrą kartą išgirdo nesunkiai. Nes sekretorė kone išrėkė jį.

Frenkas pripuolė prie jos.

- Alisa? Kas... - tada jis viską pamatė ir persigando. Gerklė užsikirto. Jis jautė, kaip susitraukia kiaušiniai; jie, regis, traukėsi, iš kur išlindo.

Žurnalai.

Apatiniame stalčiuje slėpti žurnalai.

Jie buvo išmėtyti po kabinetą kaip konfeti. Berniukai su uniformomis, berniukai šieno kupetose, berniukai su šiaudinėmis skrybėlėmis, berniukai ant arklių.

- Kas čia, po galais? - pasigirdo prikimęs iš siaubo ir susižavėjimo balsas Frenkui iš kairės. Jis pasisuko ton pusėn (kaklo gyslos sugirgždėjo it

netepti durų vyriai) ir pamatė Brajoną Maginlį, žiopsantį į visus tuos žurnalus. Jo akys kone virto iš akiduobių.

Pokštas, norėjo jis pasakyti. *Kvailas pokštas, tie žurnalai ne mano. Užtenka tik pasižiūrėti į mane ir suprasi, kad tokie žurnalai negali dominti tokio vyro... tokio...*

Kokio vyro?

Jis nežinojo, bet tai jau neturi reikšmės, nes jis prarado kalbos dovaną. Visiškai prarado.

Trys suaugę žmonės stovėjo priblokšti, tylėdami žvalgėsi po pradinės mokyklos direktoriaus Frenko Dživeto kabinetą. Žurnalas, balansavęs ant kėdės krašto, suplazdėjo puslapiais, pagautas karšto oro gūsio iš praverto lango, ir šleptelėjo ant grindų. “Sultingi vaikinai”, - skelbė viršelis.

Pokštas, gerai, galiu pasakyti, kad tai pokštas, bet ar jie manimi patikės? Jeigu stalčius išlaužtas? Ar patikės, jei pamatys išlaužtą stalčių?

- Misis Taner? - pašaukė mergaitė už jų nugarų.

Visi trys - Dživetas, Taner ir Maginlis - apsisuko, it nutverti nusikaltimo vietoje. Tenai stovėjo dvi aštuntokės, raudona ir balta palaikančiųjų komandos apranga. Sekretorė ir Brajonas Maginlis akimirksniu mėgino užstoti Frenko kabineto vaizdą (direktorius pats buvo įaugęs į žemę, suakmenėjęs), bet truputį pavėlavo. Mergaitės išplėtė akis. Viena iš jų - Darlena Vikeri - užsidengė rankomis savo rausvą burnytę ir netikėdama savo akimis pasižiūrėjo į Frenką Dživetą.

Frenkas pagalvojo: “O, gerai. Rytoj iki pietų apie tai žinos kiekvienas mokinys. O vakare - visas miestas”.

- Mergaitės, prašau išeiti, - įsakė misis Taner. - Kažkas bjauriai pasityčiojo iš misterio Dživeto, šlykščiai, sakyčiau, pasijuokė. Nedrįskite kam nors apie tai prasitarti. Supratote?

- Taip, misis Taner, - atsakė Irina Makavoi. Po trijų minučių ji papasakos savo geriausiai draugei Donai Bjuli, kad misterio Dživeto kabinetas buvo išpuoštas sunkiomis grandinėmis pasipuošusių berniukų nuotraukomis.

- Taip, misis Taner, - paantrino Darlena Vikeri. Po penkių minučių ji viską išklos savo geriausiai draugei Natali Pryst.

- Keliaukite, - pasakė Brajonas Maginlis. Jis bandė kalbėti griežtai, bet liežuvis po šoko neklausė. - Eikite iš čia.

Mergaitės išbėgo, švytuodamos sijonėliais virš smailų keliukų.

Brajonas lėtai pasisuko į Frenką.

- Man regis... - pradėjo jis, bet direktorius nesiklausė. Jis įžengė į savo kabinetą kaip lunatikas, uždarė duris su lentele “Direktorius” ir ėmė pamažu rankioti žurnalus.

“Kodėl raštu visko neprisipažinus?” - klykė jo protas.

Jis nekreipė dėmesio į tą balsą. Giliau, įgimtas savisaugos balsas tvirtino, kad dabar jis pažeidžiamas labiausiai. Jeigu bandys pasikalbėti su Alisa ar Brajonu, bandys pasiaiškinti - pats užsiners kilpą ant kaklo.

Sekretorė pabeldė į duris. Frenkas nekreipė dėmesio ir toliau lėtai sukiojosi po kabinetą, rankiodamas žurnalus, kuriuos sukaupė per paskutinius devynerius metus: užsisakė paštu ir atsiėmė Geits Folse, kiekvieną kartą drebėdamas, kad užklups valstijos policija ar pašto inspektoriai. Bet taip neatsitiko. O dabar... štai.

Jie nepatikės, kad žurnalai tavo, tvirtino primityvusis balsas. Jie neleis sau tuo patikėti - būtų pažeista per daug mažo miestelio gyvenimo koncepcijų. Kai suimsi save į rankas, galėsi visa tai sutvarkyti. Bet... kas galėjo tą padaryti? Kas galėjo? (Frenkui niekad nešovė mintis, kokių galų jis sutempė tuos žurnalus čia, būtent čia, ne kur kitur.)

Frenkas Dživetas galėjo prisiminti tik vieną žmogų, žmogų iš Kasl Roko, su kuriuo jis dalijosi savo paslaptimis. Džordžas T. Nelsonas, aukštesniosios mokyklos darbų mokytojas. Džordžas Nelsonas, kuris, nepaisant apgaulingos išorės, yra grynas gėjus. Džordžas T. Nelsonas, su kuriuo Frenkas Dživetas kadaise lankėsi viename vakarėlyje Bostone, vakarėlyje, kuriame buvo daug pusamžių vyriškių ir grupelė nuogų berniukų. Vakarėlyje, už kurį gali visam gyvenimui sėsti už grotų. Vakarėlyje...

Ant jo stalo gulėjo rudas vokas. Centre buvo užrašytas jo vardas. Frenkas Dživetas pajuto siaubingą tuštumos pojūtį pilve. Jautėsi kaip nevaldomame lifte. Atsigręžęs pamatė pro plyšį spoksančius susiglaudusius sekretorę ir geografijos mokytoją. Jų akys buvo išplėstos, burnos pražiotos, Frenkas pagalvojo, jog dabar jau žino, kaip jaučiasi žuvis akvariume.

Jis mostelėjo jiems išeiti. Jie nepakluso, bet tai direktoriaus visai nenustebino. Čia košmaras, o košmaruose niekas nevyksta taip, kaip norisi. Tam ir yra košmaras. Jį apėmė smarkus dezorientacijos ir pasimetimo jausmas... bet po juo kaip žarija ruseno pyktis.

Frenkas atsisėdo ir padėjo žurnalų krūvą ant grindų. Tada pastebėjo, jog stalčius išlaužtas, kaip ir bijojo. Atplėšęs voką, jis iškratė turinį. Daugiausia tai buvo fotografijos. Jo ir Džordžo T. Nelsono fotografijos iš to vakarėlio Bostone. Jie flirtavo su keliais dailiais vaikinukais (vyriausiam iš tų gražuoliukų galėjo būti dvylika), bet visose nuotraukose Džordžo T. Nelsono veidas buvo neryškus, užtai Frenko Dživeto - kaip mėnuliukas.

Direktoriaus ir tai nenustebino.

Voke buvo laiškelis. Jis ištraukė jį ir perskaitė.

Frenkai, bičiuli,

atleisk, kad darau tai, bet man reikia išvykti iš miesto ir nėra kada terliotis. Noriu dviejų tūkstančių. Atnešk man į namus šįvakar 7:00. Pajėgsi sukrapštyti, tokiam žalčiui, kaip tu, tai nebus problema. Tik pagalvok, kaip pasijusi pamatęs šitų nuotraukų kopijas, prikabintas po "Nait" kazino plakatais ant kiekvieno stulpo. Išlėksi iš miesto kaip įkirptas, seni. Atsimink: du gabalai septynios penkiolika vėliausiai mano namuose, nes pasigailėsi, kad gimei su įnagiu.

Tavo draugas
Džordžas

Tavo draugas.

Tavo *draugas!*

Jo žvilgsnis su nuostaba ir siaubu vis krypo prie paskutinės eilutės.

Tavo sumautas, tratintojas, judošius DRAUGAS!

Brajonas Maginlis vėl beldėsi į duris, o kai Frenkas Dživetas pakėlė akis nuo stalo, kur kažkas patraukė jo dėmesį, mokytojo kumštis liko kaboti ore.

Direktoriaus veidas buvo baltas kaip kreida, raudonavo tik nupaišyti klouno skruostai. Jo lūpas buvo ištempęs šypsnys.

Dabar misterį Voterbį jis priminė mažiausiai.

Mano drauge, pasakė Frenkas mintyse. Suglamžė laiškelį viena ranka, o kita sukišo nuotraukas į voką. Dabar melsva pykčio kibirkštėlė įsiplieskė į oranžinę liepsną. *Aš ateisiu, būtinai. Ateisiu pasišnekėti su savo draugu Džordžu T. Nelsonu.*

- Taip, būtinai, - balsu ištarė jis. - Būtinai.

Frenkas ėmė šypsotis.

10

Buvo ketvirtis po trijų, ir Alanas nutarė, kad Brajanas Raskas grįžo namo kitu keliu - mokinių srautas išseko. Bet kai siekė kišenėn automobilio raktelių, pamatė Mokyklos gatve dviratį minančią vienišą figūrėlę. Berniukas važiavo lėtai, sunkiai, palenkęs galvą taip, kad šerifas neįstengė įžiūrėti jo veido.

Bet jis matė, kas dviračio pintinėlėje: "Playmate" šaldiklis.

11

- Supratote? - paklausė misteris Gauntas Polės, kuri laikė voką.

- Taip, aš... aš supratau. Supratau, - bet jos veide atsispindėjo nerimas.

- Neatrodote labai laiminga.

- Na... aš...

- Tokie daikteliai, kaip *azka*, ne visuomet padeda nelaimingiems žmonėms, - pasakė Lilendas. Jis parodė pirštu į nedidelį iškilumą po palaidine, sidabriniame rutulėlyje vėl tarsi kažkas sujudėjo. Tą akimirką rankas pervėrė siaubingas skausmas. Polė garsiai sudejavo.

Misteris Gauntas pamojo pirštu. Mis Čalmers pajuto, kaip rutulėlyje kažkas sujudėjo, tik jau aiškiau, ir skausmas pranyko.

- Jūs juk nenorite, kad viskas grįžtų, kaip buvę, tiesa, Pole? - saldžiu balsu paklausė misteris Gauntas.

- Ne! - suriko ji. Jos krūtinė smarkiai kilnojosi, rankos ėmė trinti viena kitą lyg prausiantis, o akys nesitraukė nuo Lilendo. - Prašau, nereikia!

- Nes bloga gali virsti siaubinga, tiesa?

- Taip! Taip, gali!

- Ir niekas nesupras, tiesa? Net šerifas. Jis nesupranta, ką reiškia pabusti nuo pragaro rankose, ar ne?

Polė papurtė galvą ir pravirko.

- Darykit, kaip liepiu, ir daugiau niekad nereiks to prisiminti, Pole. Ir dar kai kas: elkitės, kaip sakau, ir jei kas Kasl Roke sužinos, jog jūsų vaikas supleškėjo San Franciske, sužinos ne iš manęs.

Polė riktelėjo, sukliko kaip beviltiškai įvyta į klaikų košmarą.

Misteris Gauntas šyptelėjo.

- Bėda viena nevaikšto, tiesa, Pole?

- Iš kur apie jį sužinojote? - sušnibždėjo ji. - Niekas nežino. Net Alanas. Sakiau Alanui...

- Žinau, nes toks mano darbas. O jis įtaria, Pole, - niekad nepatikėjo tuo, ką pasakojai.

- Sakė...

- Neabejoju, kad jis daug ką sakė, bet jumis niekad nepatikėjo. Moteris, kurią pasamdėte prižiūrėti savo vaiką, buvo narkomanė, ar ne? Tai nebuvo jūsų kaltė, bet į tai vedė asmeninis pasirinkimas, Pole, argi ne? Jūsų pasirinkimas. Mergina, kurią pasamdėte Keltonui prižiūrėti, atsijungė ir numetė cigaretę, - gal tai buvo žolės suktinukė, - į šiukšliadėžę. Ji buvo pirštas, nuspaudęs gaiduką, bet ginklą užtaisė jūsų išdidumas, jūsų negalėjimas nulenkti galvą prieš tėvus ir kitus gerus Kasl Roko žmones.

Polė verkė.

- Tačiau ar jauna moteris negali turėti išdidumo? - švelniai pasiteiravo misteris Gauntas. - Kai visa kita dingę, ar ji negali būti išdidi, turėti piniginėje bent šitą pinigėlį?

Polė pakėlė ašarotą, išdidų veidą.

- Maniau, jog tai mano reikalas, - pasakė ji. - Ir toliau taip manau. Tegu tai išdidumas, bet kas iš to?

- Taip, - atlyžo Lilendas. - Kalbate kaip nugalėtoja... bet juk jie būtų priėmę jus, argi ne? Jūsų tėvas su motina? Tai būtų buvę nemalonu, - vaikas visad tai primintų, nesiliautų plakę miestelio liežuviai, - bet įmanoma.

- Taip, ir kiekvieną dieną būčiau turėjusi kovoti, kad mama nepamygtų po padu! - prapliupo ji gaižiu balsu, taip nepanašiu į jos įprastą.

- Sutinku, - raminančiu tonu tarė misteris Gauntas. - Todėl likote tenai. Jūs ir Keltonas. Jūs ir jūsų pasididžiavimas. O kai Keltonas žuvo, jums vis dar liko pasididžiavimas... ar aš teisus?

Polė sudejavo iš skausmo ir širdgėlos, užsidengė delnais veidą.

- Skauda labiau negu rankas? - paklausė misteris Gauntas. Polė linktelėjo neatitraukdama rankų nuo veido. Parduotuvės savininkas sunėrė šlykščias ilgapirštes rankas už galvos ir išrėžė panegiriniu tonu: - Humaniškumas! Kaip kilnu! Kaip verta dėl to aukoti kitą!

- Liaukitės! - suaimanavo ji. - Ar galite liautis?

- Juk tai paslaptis, tiesa, Patricija?

- Taip.

Jis palietė jos kaktą. Polė pratisai sudejavo, bet neatsitraukė.

- Tai pragaro durys, kurias norite palikti užrakintas?

Moteris linktelėjo.

- Tuomet darykit, kaip sakiau, Pole, - sukuždėjo jis. Po to atitraukė vieną delną nuo jos veido ir ėmė glostyti. - Darykite, kaip sakiau, ir laikykite prikandus liežuvį, - jis iš arti pasižiūrėjo į jos sudrėkusius skruostus ir nuo ašarų paraudusias akis. Vos pastebima pasidygėjimo grimasa perkreipė jo lūpas.

- Nežinau, kas labiau mane nervina - verkianti moteris ar besijuokiantis vyras. Nusišluostykite veidą, Pole.

Lėtai, užsisvajojusi moteris išsitraukė nėriniuotą nosinaitę iš rankinuko ir ėmė šluostytis.

- Gerai, - tarė misteris Gauntas ir pakilo. - Leidžiu eiti namo, Pole. Jūsų laukia darbai. Bet noriu, kad žinotumėte: man buvo be galo malonu su jumis bendradarbiauti. Man visad nepaprastai patinka išdidžios damos.

- Ei, Brajanai, nori pamatyti triuką?

Berniukas ant dviračio metė žvilgsnį per nukarusius ant kaktos plaukus, ir Alanas išsyk pažino jo veido išraišką: atvira, tikra baimė.

- Triuką? - drebančiu balsu pasitikslino vaikas. - Kokį triuką?

Šerifas nesuprato, ko išsigando Brajanas, bet viena buvo aišku: jo išmonė, visuomet pralauždavusi ledus, bendraujant su vaikais, šį kartą suveikė priešingai. Geriausia viską pamiršti ir pradėti iš pradžių.

Jis pakėlė ranką - tą, ant kurios nešiojo laikrodį, - ir nusišypsojo išblyškusiam, atsargiam ir nusigandusiam vaikui.

- Matai - mano rankovėje nieko nėra, matai pačią ranką iki peties. O dabar... *presto!*

Alanas lėtai perbraukė dešine ranka per kairiąją ir nesunkiai išstūmė nykščiu paketėlį iš po laikrodžio apyrankės. Gniauždamas delną, jis patraukė vos matomą kilputę, kuri laikė paketėlį. Tada jis uždėjo ant kumščio dešinę ranką, o kai atitraukė - iš niekur pražydo didelė rūkomojo popieriaus gėlių puokštė.

Pengbornui teko atlikti šitą triuką šimtus kartų, dar niekad taip gerai nepavyko, bet lauktos reakcijos - nuostabos ir plačios šypsenos - iš Brajano taip ir nesulaukė. Jis kreivai žvilgtelėjo į gėles (tame žvilgsnyje matėsi palengvėjimas, tarsi jis tikėjosi ko nors nemaloniau), po to pakėlė akis į Alaną.

- Neblogai, a? - paklausė šerifas. Jis išsišiepė, bet šypsena buvo ne tikresnė už prosenelio dantis.

- Taip, - sutiko berniukas.

- Aha. Matau, tu nenusiteikęs, - Alanas sudėjo rankas, aklai suspausdamas puokštę. Tai lengva, net per lengva. Metas įsigyti naują išsilankstačią puokštę. Jos ilgai nesilaiko. Maža spyruoklytė šioje jau išsitampė, ir netrukus ims plyšti spalvotas popierius.

Šerifas ištiesė rankas, jau kiek natūraliau šypsodamasis. Puokštė buvo dingusi; vėl virto lankstinuku po jo laikrodžio apyranke. Brajanas Raskas nereagavo niekaip. Jo veide negalėjai perskaityti jokios išraiškos. Vasarinio įdegimo likučiai nepajėgė pridengti blyškumo ir fakto, jog jis jau įžengė į paauglystę: ant kaktos raudonavo keli spuogeliai, nosies kampučiuose buvo inkštirų. Paakiai turėjo violetinį atspalvį, lyg liudytų, kad ramus nakties miegas seniai praeity.

Šitas vaikas toli gražu nesijaučia gerai, pagalvojo Alanas. Kažkas smarkiai sugadinta, gal net sulaužyta. Tikėtinos dvi galimybės: arba Brajanas Raskas matė tą, kuris siaubė Jeržykų namą, arba jis pats tą padarė. Ir viena, ir kita blogai, bet jeigu yra antrasis variantas - Alanas gerai net neįsivaizdavo kaltės, kuri slėgė šį vaiką, dydžio ir svorio.

- Tai geras triukas, šerife Pengbornai, - bespalviu, abejingu balsu pasakė Brajanas. - Tikrai.

- Ačiū, džiaugiuosi, kad patiko. Ar žinai, apie ką noriu su tavimi pasikalbėti, Brajanai?

- Manau... žinau, - atsakė vaikas, ir Alanui staiga pasirodė, jog jis rengiasi prisipažinti iškūlęs tuos langus. Štai, tiesiog gatvės sankryžoje jis prisipažins, o Alanas žengs didelį žingsnį aiškindamasis, kas atsitiko tarp Vilmos ir Nitės.

Bet Brajanas daugiau nieko nepasakė. Jis tik žiūrėjo į šerifą pavargusiomis, raudonomis akimis.

- Kas atsitiko, sūnau? - tyliu balsu paklausė Alanas. - Kas nutiko, kai buvai prie Jeržykų namo?

- Nežinau, - atsakė berniukas. Jo balsas buvo nenusakomas. - Bet aš sapnavau apie tai vakar. Ir sekmadienį. Sapnavau, kad einu į tą namą, tik sapne matau, kas iš tikro kelia tą triukšmą.

- Ir kas gi, Brajanai?

- Monstras, - atsakė vaikas. Jo balsas nepasikeitė, tik akių kampučiuose pasirodė po didelę ašarą. - Sapne aš pasibeldžiu, o ne nuvažiuoju, kaip buvo iš tikro, durys atsidaro, pasirodo pabaisa ir ji mane... suėda, - ašaros suvirpėjo ir nusirito per Brajano Rasko skruostus.

Taip, pagalvojo Alanas, visai gali būti - čia paprasčiausia baimė. Išgąstis, kokį mažas vaikas gali patirti atidaręs miegamojo duris netinkamu metu ir pamatęs tėvus besimylinčius. Jis per mažas suprasti, kad jie mylisi, jis pamano, jog jie mušasi. Jam gal net pasirodo, kad jeigu jie taip triukšmauja, vadinasi, nori užmušti vienas kitą.

Bet...

Bet neatrodė tikra. Tiesiog taip. Jis jautė, kad šitas vaikas meluoja per akis, nors žvilgsnis toks laukinis, tvirtinantis: *Aš noriu tau viską papasakoti.* Ką tai reiškia? Pengbornas tiksliai nežinojo, bet patirtis vertė manyti, jog įtikinamiausia versija - Brajanas žino, kas mėtė tuos akmenis. Galbūt ten buvo kas nors, ką Brajanas mano privaląs apsaugoti. Arba vandalas žino, kad berniukas jį matė, ir Brajanas tai žino. Galbūt Brajanas bijo keršto.

- Kažkoks žmogus mėtė į Jeržykų namą akmenis, - tyliu ir, tikėjosi, raminančiu balsu pasakė Alanas.

- Taip, sere, - tarė berniukas, kone atsiduso. - Tikriausiai. Manau, jog taip galėjo būti. Pamaniau, jog jie pešasi, bet tokį triukšmą galėjo sukelti ir kažkas, mėtantis akmenis. Kreš, bum, beng.

Ritmas iš “Purple Gang”, toptelėjo Alanui, bet jis nutylėjo.

- Tau pasirodė, jog jie pykstasi?

- Taip, sere.

Pengbornas atsiduso.

- Ką gi, dabar žinai, kas buvo iš tikro. Ir supranti, jog tai buvo blogas darbas. Mėtyti akmenis į kieno nors langus - labai rimta, net jei po to ir nebūna pasekmių.

- Taip, sere.

Tos akys, žvelgiančios į jį iš kreidinio veido. Alanas suprato du dalykus: šitas berniukas tikrai nori pasakyti, kas atsitiko, bet jis tikrai to nedarys.

- Tu atrodai labai nelaimingas, Brajanai.

- Taip, sere?

- Taip, sere... ar tai reiškia, kad tu tikrai nelaimingas?

Brajanas linktelėjo, ir per skruostus nuvinguriavo dar dvi ašaros. Šerifą draskė dvi prieštaringos emocijos: gili užuojauta ir laukinis pyktis.

- Kodėl tu nelaimingas, Brajanai? Papasakok man.

- Aš sapnuodavau gražų sapną, - pradėjo berniukas vos girdimu balsu. - Jis buvo kvailas, bet vis tiek gražus. Apie mis Retklif, mano kalbos mokytoją. Dabar aš žinau, kad jis kvailas. Kai nežinojau, buvo geriau. Ir žinote, aš dabar daug daugiau suprantu.

Jo tamsios, nelaimingos akys vėl susidūrė su Alano.

- Tas mano sapnas... apie pabaisą, kuri mėto akmenis... jis baisus, šerife Pengbornai... bet nelaimingas aš dėl dalykų, kuriuos dabar žinau. Tai lyg žinoti, kaip fokusininkas atlieka savo triukus.

Jis kryptelėjo galva, ir Alanas galėjo prisiekti, kad vaikas žiūri į jo laikrodžio apyrankę.

- Kartais geriau būti kvailu. Dabar tai žinau.

Alanas uždėjo ranką berniukui ant peties.

- Brajanai, geriau liaukis taukšti nesąmones. Papasakok man, kas nutiko. Pasakyk, ką matei ir ką padarei.

- Atvažiavau paklausti, ar jiems nereikia žmogaus, kuris žiemą kieme nukastų sniegą, - mechanišku balsu, kuris šerifą smarkiai gąsdino, atsakė Brajanas. Vaikas atrodė kaip eilinis Amerikos vienuolikmetis ar dvylikametis - sportiniai bateliai, džinsai, marškinėliai su Barto Simpsono nuotrauka - bet kalbėjo nelyginant blogai užprogramuotas robotas, kuriam gresia perkrova. Pirmą kartą Alanui toptelėjo, kad vaikas galbūt dangsto kurį nors iš savo tėvų.

- Išgirdau triukšmą, - tęsė berniukas. Jis kalbėjo trumpais, aiškiais sakiniais kaip detektyvai, įpratę kalbėti teisme. - Mane jis išgąsdino. Džeržgesys, bumbsėjimas, lūžtantys daiktai. Todėl aš kuo skubiau nuvažiavau šalin. Prie kaimyninių namų durų stovėjo moteris. Ji paklausė, kas ten vyksta. Man atrodo, kad ji irgi buvo išsigandusi.

- Taip, - patvirtino Alanas. - Džilijana Mislaburski. Kalbėjausi su ja, - jis palietė šaldiklį, įgrūstą į dviračio pintinaitę. Jam neprasprūdo pro akis, kaip vaiko lūpos susispaudė. - Ar turėjai jį sekmadienio rytą, Brajanai?

- Taip, sere, - atsakė Brajanas. Jis nusibraukė rankomis ašaras ir liūdnai žiūrėjo į šerifą.

- Kas jame?

Brajanas nieko neatsakė, bet Alanui pasirodė, kad jo lūpos virpa.

- Kas jame buvo, Brajanai?

Vaikas vėl neatsakė.

- Ar jis buvo pilnas akmenų?

Raskas lėtai ir ryžtingai papurtė galvą - ne.

Alanas paklausė trečią kartą:

- Kas jame buvo?

- Tai, kas ir dabar, - sušnibždėjo Brajanas.

- Ar galiu atidaryti ir pažiūrėti?

- Taip, sere, - bejėgiškai atsakė berniukas. - Manau, taip.

Alanas atvertė dangtį ir dirstelėjo vidun.

Šaldiklis buvo pilnas beisbolo kortelių: *"Topsų", "Flajersų", "Dourasų"**.

- Jos mainymui. Vežiojuosi korteles su savimi beveik visur, - paaiškino Brajanas.

- Tu... vežiojiesi jas su savimi.

- Taip, sere.

- Kodėl, Brajanai? Kodėl tu vežiojiesi šaldiklį, prikištą beisbolo kortelių?

---

* Beisbolo kortelių tipai.

- Sakiau jums - jos skirtos mainyti. Niekad nežinai, kada gali atsirasti proga gerai apsikeisti su kuo nors. Aš vis dar ieškau Džo Fojaus, - jis žaidė "Impossible Dream team" 67-aisiais, ir Maiko Grynvilo naujoko kortelės. O "Gator's" - mano mėgstamiausia komanda. - Dabar Alanui pasirodė, jog vaiko akyse sužibo linksmas žiburiukas, jis bemaž telepatiškai girdėjo balsiuką: *Apgavau! Apgavau*! Bet ne, tai tik jo vaizduotė.

Argi?

Gerai, ką gi tu tikėjaisi rasti tame šaldiklyje? Krūvą akmenų su pritvirtintais rašteliais? Negi manai, kad jis keliavo išmalti langų dar kam nors?

Taip, prisipažino jis. Iš dalies jis taip galvojo. Brajanas Raskas, Mažasis Kasl Roko Siaubas. Pamišęs Akmenų Svaidytojas. Bet blogiausia, jog jis suprato, kad Brajanas Raskas žino, kas jo galvoje.

Apgavau! Apgavau, šerife!

- Brajanai, prašau papasakok man, kas čia darosi. Jeigu žinai, papasakok man.

Berniukas uždarė "Playmate" šaldiklį ir nieko netarė. Šaldiklis užsitrenkė.

- Negali pasakyti?

Brajanas lėtai linktelėjo - suprask, neklydai: jis negali pasakyti.

- Pasakyk man bent tai: ar tu bijai? Ar bijai, Brajanai?

Vaikas vėl linktelėjo, taip pat lėtai.

- Pasakyk man, ko tu bijai, sūnau. Galbūt aš galėsiu ką nors padaryti, - jis pabaksnojo pirštu į diržą, kurį buvo susijuosęs per uniforminius marškinius. - Manau, man moka kaip tik už šitą žvaigždę. Kartais aš galiu sutvarkyti tai, kas kelia grėsmę.

- Aš... - pradėjo Brajanas, bet tą akimirką sukvarkė policijos racija, prieš trejus ar ketverius metus įtaisyta po furgono prietaisų skydeliu.

- Numeris pirmas, numeris pirmas, čia bazė. Ar girdite? Baigiau.

Brajanas nusuko akis nuo šerifo. Jos nukrypo į automobilį, Šeilos Brigham balso pusėn: į valdžios, policijos balsą. Alanas pajuto, kad vos kažko nepapasakojęs vaikas (taip norėjosi tuo tikėti) apsigalvojo. Jis užsisklendė it moliusko geldutė.

- Važiuok namo, Brajanai. Mes pasikalbėsime apie šitą... šitą tavo sapną... vėliau. Gerai?

- Taip, sere, - atsakė vaikas. - Gerai.

- O kol kas pagalvok apie tai, ką sakiau: būti šerifu, vadinasi, pašalinti grėsmę.

- Turiu važiuoti namo, šerife. Jeigu greitai negrįšiu, mano mama supyks ant manęs.

Šerifas linktelėjo.

- Gerai, mes to nenorime. Važiuok, Brajanai.

Jis žiūrėjo, kaip vaikas nuvažiuoja. Brajanas mynė palenkta galva, ne važiavo, o kūprino suspaudęs tarp kojų dviratį. Čia kažkas buvo ne taip, kažkas bloga, ir tikslas - sužinoti, kas nutiko Vilmai su Nite, - Alanui jau atrodė mažiau svarbus nei išsiaiškinti, kodėl to vaiko toks iškankintas veidas.

Juk moterys negyvos ir palaidotos. Brajanas Raskas dar gyvas.

Pengbornas priėjo prie seno furgono, kurį parduoti turėjo jau pernai, pasilenkė ir paėmė racijos mikrofoną.

- Taip, Šeila, čia numeris pirmas. Aš girdžiu, atsiliepk.

- Tau skambino Henris Peitonas, Alanai, - pranešė dispečerė. - Liepė perduoti, kad svarbu. Jis nori, kad judu sujungčiau.

- Gerai, - atsakė Alanas. Jis pajuto, kaip pulsas padažnėjo.

- Gali užtrukti kelias minutes, gerai?

- Nieko. Būsiu čia. Numeris pirmas baigė.

Jis atsišliejo į automobilį ir nepadėdamas mikrofono laukė, ką neatidėliotino praneš Henris Peitonas.

13

Kai Polė grįžo namo, buvo dvidešimt po trijų. Ją vienu metu traukė į dvi vietas. Pirma, ji jautė gilų, neduodantį ramybės poreikį atlikti užduotį, kurią jai skyrė misteris Gauntas (ji nebuvo linkusi vadinti jos Lilendo terminu - *pokštas*: Polė Čalmers ne pokštininkė), kad *azka* priklausytų jai visiškai. Suvokimas, kad derybos nesibaigė, kol misteris Gauntas to nepasakė, jai netoptelėjo į galvą.

Antra vertus, ją traukė susisiekti su Alanu, papasakoti, kas iš tikro atsitiko... bent jau kiek prisiminė. Vieną dalyką (kuris kėlė gėdą ir kažkokį nerimą) ji galėjo prisiminti: misteris Lilendas Gauntas nekenčia žmogaus, kurį Polė myli ir daro kažką - *kažką* - labai negera. Alanas turi tai sužinoti. Net jei *azka* nustos veikti, jis turi sužinoti.

Tu nerimtai.

Visgi taip, dalis jos galvojo visai rimtai. Ta dalis, kuri bijojo Lilendo Gaunto, gerai neprisiminė, kodėl jis sukėlė tą siaubą.

Ar nori, kad viskas vėl būtų taip, kaip buvo? Ar nori turėti rankas, kurios atrodo pilnos skeveldrų?

Ne... bet ji nenorėjo, kad Alanui kas nors atsitiktų. Nenorėjo, kad misteris Gauntas padarytų miestui tai, ką rengiasi (ji įtarė tai). Ji nenorėjo dalyvauti visame tame, važiuoti į tuščią Kemberių namą 3-iojo kelio gale ir daryti kiaulystę, kurios esmės nesuprato.

Tie prieštaringi troškimai tąsė ją lėtai grįžtančią namo. Jeigu misteris Gauntas kažkaip ją užhipnotizavo (išeidama iš parduotuvės ji tuo neabejojo, bet įsitikinimas silpnėjo laikui bėgant), hipnozės poveikis veikiausiai jau pranyko. Ir dar niekad gyvenime ji taip nepajėgė nuspręsti, ko imtis toliau. Tarsi iš smegenų buvo pavogta visa sprendimų gamybos medžiaga.

Galiausiai ji nuėjo namo padaryti tai, ką patarė misteris Gauntas (nors patarimo ji tiksliai nebeprisiminė). Ji patikrins paštą, o tada paskambins Alanui papasakoti, ko iš jos norėjo misteris Gauntas.

Jeigu padarysi tai, niūriai perspėjo vidinis balsas, *azka* tikrai nustos veikusi. Ir tu tai žinai.

Taip... bet dar yra gėrio ir blogio klausimas. Yra. Ji paskambins Alanui, atsiprašys, kad taip negražiai elgėsi ir persakys misterio Gaunto prašymą. Gal net perduos jam voką, gautą iš "Reikalingų daiktų" šeimininko, kurį turėjo padėti į skardinę.

Galbūt.

Geriau pasijutusi, Polė įkišo raktą į spyną. Ir vėl nusistebėjo, kad judesys išėjo be jokių pastangų, tiesiog natūraliai. Paštas gulėjo ant kilimo kaip pa-

prastai. Korespondencijos nedaug. Po išeiginės pašte paprastai tikiesi didesnės šlamšto krūvelės. Polė pasilenkė pakelti. Kabelinės televizijos bukletas su besišypsančiu ir neįtikėtinai gražiu Tomo Kruzo veidu, vienas katalogas iš "Horchow Collection", kitas - iš "Taiklesnio įvaizdžio." Ir...

Polė pamatė laišką, ir skrandį suspaudė. Patricijai Čalmers iš Kasl Roko, nuo San Francisko Vaikų gerovės departamento... iš Gierio gatvės 666. Ji gerai prisiminė tą vietą, nes lankėsi ten tris kartus. Tris kartus kalbėjosi su Vaikų gerovės biurokratais, du iš kurių buvo vyrai, vyrai, kurie žiūrėjo į ją kaip į prie išeiginių batų prilipusį saldainio popierėlį. Trečiasis biurokratas buvo baisiai stora negrė, moteris, kuri mokėjo klausytis ir juoktis, kuri pagaliau išdavė Polei patvirtinimą. Bet ji gerai prisimena Gierio gatvės 666, antrą aukštą. Labai gerai. Polė prisiminė, kaip pro didelį langą koridoriaus gale ant linoleumo krito balzgana dėmė; prisiminė aidintį rašomųjų mašinėlių tarškesį pro visuomet atviras duris; prisiminė būrelį vyrų, rūkančių prie urnos su smėliu koridoriaus gale, jų žvilgsnius. Prisiminė, kaip jautėsi apsirengusi geriausią savo eilutę: tamsias polistirolo kelnes su švarku, baltą šilko palaidinę, žemakulnius batelius. Ir kokia išsigandusi ir vieniša jautėsi tame koridoriuje be širdies ar sielos. Čia pagaliau buvo patvirtintas jos prašymas pašalpai gauti, bet ji prisiminė vyrų akis, kurios tyrinėjo jos krūtinę (jie buvo apsirengę net geriau, negu Norvilas, bet tai neturi reikšmės), jų patemptas lūpas, svarstant Keltono Čalmerso, šitos kekšytės pavainikio, problemą. Dabar ji nepanaši į hipę, ne, bet vos iškėlusi koją iš įstaigos nusivilks šitą dailų kostiumėlį, ką jau kalbėti apie liemenėlę, ir įsmuks į nusmukusius džinsus bei permatomą išblukusią palaidinę. Žvilgsniai bylojo dar daugiau, ir nors atsakymas iš departamento ateidavo paštu, ji jau žinodavo, kad nieko nepeš. Polė pravirkdavo kiekvieną kartą, kai išeidavo iš to pastato, o dabar galėjo prisiminti kiekvieną karčią ašarą, nuriedėjusią per skruostus. Tai ir dar praeivių žvilgsnius. Ne susirūpinimą, o tik tuščią smalsumą.

Ji daugiau niekad nenorėjo prisiminti tų laikų ir antro aukšto koridoriaus, bet dabar vėl viskas grįžo. Ir dar taip ryškiai, kad ji užuodė grindų vašką, matė balzganą šviesą iš lango, girdėjo mieguistą senų mašinėlių tratėjimą biurokratijos viduriuose.

Ko jie nori? Dieve mano, ko tiems žmonėms prireikė iš manęs po tiek laiko?

Suplėšyk! kone suklykė balsas viduje, ir Polė vos nepaklausė to įsakymo. Bet, užuot suplėšiusi, ji atplėšė laišką. Viduje buvo viengubas popieriaus lapelis. Kserokopija. Ir nors laiškas buvo adresuotas jai, Polė nustėro pamačiusi, jog laiškas siųstas šerifui Alanui Pengbornui.

Jos akys nukrypo į lapelio apačią. Po ranka išvedžiotu parašu buvo Džono L. Perlmaterio pavardė. Ji menkai ką tesakė. Žvilgsnis nuslydo žemiau, ji perskaitė prierašą: "nuorašas: Patricijai Čalmers". Na, kopija ne karbono, o kserokso, bet nuoroda išsklaidė abejonę, kad laiškas atsiųstas Alanui (ir nuostabą, jog buvo atneštas klaidingu adresu). Bet kas čia...

Polė atsisėdo ant suolelio koridoriuje ir ėmė skaityti. O tuo metu jos veidu it visokie debesys slinko įvairios emocijos: sąmyšis, supratimas, gėda, siaubas, pyktis ir galiausiai įtūžis. Garsiai riktelėjusi: "Ne!", ji prisivertė dar kartą perskaityti laišką, lėtai, nuo pradžios iki galo.

San Francisko Vaikų gerovės departamentas,
Gierio gatvė 666
San Franciskas, Kalifornija 94112

1991 rugsėjo 23

Šerifui Alanui Dž. Pengbornui
Kaslo apygardos šerifo ofisas,
Municipaliteto 2,
Kasl Rokas, Meinas 04055

Brangus šerife Pengbornai,

Aš gavau jūsų laišką, siųstą rugsėjo 1 dieną, ir rašau norėdamas pranešti, jog niekuo negaliu padėti. Šitas departamentas tik teismo sprendimu įgaliojamas duoti informaciją apie prašančius pašalpos vaikams. Aš parodžiau jūsų laišką Martinui D. Čangui, vyriausiajam patarėjui teisiniais klausimais, jis įpareigojo mane pranešti, jog jūsų laiško kopija buvo nukreipta į Aukščiausiąjį Kalifornijos teismą. Misteris Čangas pasidomėjo, ar jūsų prašymas nėra pats savaime nelegalus. Kad ir koks bus atsakymas, turiu pasakyti, jog jūsų domėjimasis šios moters gyvenimu San Franciske yra nepriimtinas ir užgaulus.

Siūlau jums, šerife Pengbornai, atsisakyti to, kol nesusidūrėte su teisiniais nemalonumais.

Nuoširdžiai jūsų,
Džonas L. Perlmateris
Direktoriaus pavaduotojas

nuorašas: Patricijai Čalmers

Ketvirtą kartą perskaičiusi tą baisų laišką, Polė pakilo nuo suolelio ir nuėjo į virtuvę. Ji ėjo lėtai, atrodė daugiau plaukia, nei eina. Žvilgsnis buvo apsiblausęs ir sutrikęs, bet kai ji pasiekė ant sienos kabantį telefoną ir surinko šerifo ofiso numerį, akys prablaivėjo. Jose buvo paprastas, bet su niekuo nesupainiojamas jausmas: pyktis, prilygstantis neapykantai.

Jos meilužis knaisiojasi po jos praeitį - mintis neįtikėtina ir keistai, klaikiai akivaizdi. Paskutinius keturis penkis mėnesius ji ne kartą lygino save su Alanu Pengbornu ir daug kuo laikė jį pranašesniu. Jis verkė, ji buvo apgaulingai rami, slepianti gėdą, skausmą ir slaptą išdidumą. Jis sąžiningas - ji melų maišas. Koks šventas jis atrodė! Koks bauginančiai tobulas! Koks veidmainiškas jos užsispyrimas palikti praeitį ramybėje!

Ir tuo pat metu jis šniukštinėjo aplinkui, bandė sužinoti tikrąją Keltono Čalmerso istoriją.

- Tu niekšas, - sušnibždėjo ji, o kai telefonas ėmė skambėti, jos pirštai nuo įtampos net pabalo.

14

Lesteris Pratas paprastai išeidavo iš Kasl Roko aukštesniosios mokyklos su keliais draugais. Jie visi patraukdavo į "Hemphilo" prekybos centrą atsigerti vaisvandenių, po to pas kurį nors namuose porą valandų giedodavo giesmes, žaisdavo žaidimus ar tiesiog mėtydavo kamuolį. Tačiau šiandien

Lesteris išėjo iš mokyklos vienas, persimetęs kuprinę per petį (jis niekino tradicinį mokytojų portfelį) ir nunarinęs galvą. Jeigu Alanas būtų matęs per mokyklos veją aikštelės link traukiantį Lesterį, jį pritrenktų jo panašumas į Brajaną Raską.

Tris kartus Lesteris bandė susisiekti su Sele, sužinoti, kas galėjo ją šitaip užrūstinti. Paskutinį kartą ieškojo jos per priešpiečių pertrauką. Jis žinojo, kad ji vidurinėje mokykloje, bet geriausia, ką jis pešė, tai žinutė per Moną Loles, kuri dėstė šeštokams ir septintokams matematiką ir bičiuliavosi su Sele.

- Ji negali prieiti prie telefono, - šaltai pareiškė Mona.

- Kodėl negali? - paklausė, kone suinkštė Lesteris. - Nagi, Mona, duok man ją!

- Aš nežinau, - šaltą Monos toną pakeitė ledinis. - Žinau tik tiek, kad ji persikėlė pas Ireną Liudžens ir atrodo praverkusi visą naktį, be to, ji sako, kad nenori su tavimi kalbėtis. - *Ir tai tavo kaltė*, kalbėjo jos tonas. *Žinau, nes tu esi vyras, o visi vyrai yra išgamos, ir tai tik dar vienas taisyklę iliustruojantis pavyzdys.*

- Bet aš juk net nežinau, kas darosi! - suriko Lesteris. - Gal bent tiek gali pasakyti? Perduok jai, kad nesuprantu, ko ji ant manęs supyko! Pasakyk, kad ir kas yra, tai nesusipratimas, nes aš nieko nepadariau!

Ragelyje tvyrojo ilga pauzė. Kai Mona vėl prakalbo, jos tonas šiek tiek sušvelnėjo. Nedaug, bet vis geriau negu tas ledas.

- Gerai, Lesteri. Aš jai pasakysiu.

Pratas kilstelėjo galvą, tikėdamasis išvysti "Mustange" sėdinčią Selę, kuri pabučiuos ir susitaikys, bet automobilis buvo tuščias. Vienintelis žmogus, besisukiojantis prie jos, buvo silpnaprotis Sloupis Dodas su savo riedlente.

Iš užpakalio prisiartino Stivas Edvardsas ir pliaukštelėjo per petį.

- Lesai, nori užsukti pas mane kokos? Keli vaikinai jau pažadėjo. Turime pasikalbėti apie tą pasibjaurėtiną katalikų priekabiavimą. Šįvakar bažnyčioje svarbus susitikimas, nepamiršk, ir būtų gerai, jeigu galėtume pareikšti vieningą nuomonę, ko imtis. Užsiminiau apie tai Donui Hemphilui, jis pritarė. - Stivas žiūrėjo taip, lyg lauktų, kad Lesteris paglostys jam galvą.

- Šiandien negaliu, Stivai. Gal kitą kartą.

- Ei, Lesai, tu nesupratai? Kito karto gali nebūti! Popiežiaus pakalikai jau nesiceremonija!

- Aš negaliu ateiti, - pakartojo Lesteris. Ir jeigu turi proto, sakė jo veidas, daugiau neįkalbinėk.

- Na, bet... kodėl negali?

Todėl, kad turiu išsiaiškinti, kokia širšė įgėlė mano merginai, pagalvojo Lesteris. Aš tai sužinosiu, net jeigu reikės iš jos tai ištraukti replėmis.

- Jeigu tai dėl Selės, Lesai...

Lesterio akys pavojingai žybtelėjo.

- Geriau neminėk Selės.

Stivas, ramus jaunuolis, kurį užkaitino triukšmas dėl kazino, dar tiek nedegė, kad peržengtų Lesterio Prato nubrėžtą liniją. Bet jis neketino pasiduoti. Be Lesterio Prato Jaunųjų grupės susirinkimas buvo nerimtas, nesvarbu, kad susirinks daug narių. Jis pakreipė kalbą kita linkme:

- Žinai, kokią anoniminę kortelę gavo Bilas?

- Taip, - atsakė Lesteris. Garbusis Rouzas rado ją ant koridoriaus kilimo, tai buvo ta pati garsioji "baptistų žiurkės" kortelė. Garbusis pasiuntė ją per rankas, skubiai sušaukęs vyrišką Jaunųjų grupės susitikimą, nes nemačius jos pačiam, buvo neįmanoma patikėti. Sunku iki galo suprasti gelmes, pridūrė Rouzas, į kurias nugrims katalikai, norėdami uždusinti teisingąją opoziciją prieš jų šėtono inspiruotą naktinį lošimą. Gal tik savo akimis pamatę šitą nedorybės spjūvį "nuostabūs jauni žmonės" supras, su kuo turi reikalą. "Ar ne todėl sakoma, kad perspėtas - apginkluotas?" - oriai baigė garbusis Rouzas. Tada jis išsitraukė kortelę (ji buvo maišelyje, lyg tas, kuris paliko ją, buvo kuo nors apsikrėtęs) ir paleido ratu.

Perskaitęs ją, Lesteris buvo pasirengęs paskambinti katalikų varpais, bet dabar visa tai atrodė tolima, net vaikiška. Kamgi rūpi, ar katalikai lošia iš pinigų, kelių naujų padangų ar virtuvės įrankių? Kai reikėjo pasirinkti ar katalikus, ar Selę Retklif, Lesteris ilgai nesvarstė.

- ... rinksimės aptarti kitą mūsų žingsnį! - tęsė Stivas. Jis ėmė karščiuotis. - Mums reikia perimti iniciatyvą, Lesai... mes privalome! Garbusis Bilas sako bijąs, kad tie vadinamieji susirūpinę Kasl Roko katalikai kalba rimtai. Kitas jų žingsnis gali būti...

- Klausyk, Stivai, palik mane ramybėje!

Stivas užsičiaupė ir spoksojo į draugą akivaizdžiai sutrikęs. Jis laukė, kol Lesteris, paprastai ramiausias iš visų vaikinų, atsipeikės ir atsiprašys. Kai jis suprato, jog atsiprašymo nesulauks, ėmė trauktis mokyklos link, tolyn nuo Lesterio.

- Vaikine, tu prastos nuotaikos, - pasakė jis.

- Teisybė! - šiurkščiai atrėžė Lesteris. Jis sugniaužė kumščius ir įrėmė juos į klubus.

Bet Lesteris buvo ne šiaip piktas; jam skaudėjo, velniškai skaudėjo, labiausiai protą, ir norėjosi ant ko nors tą skausmą išlieti. Ne ant vargšo Stivo Edvardso; tvardymasis neišsilieti ant Stivo tik dar pakurstė pyktį. Pasiuntė elektros srovę į daugybę protinių įrenginių, kurie paprastai buvo tamsūs ir ramūs. Pirmą kartą nuo tada, kai įsimylėjo Selę, Lesteris - taikiausias iš visų žmonių - supyko ir ant jos. Kokią teisę ji turi jį siųsti į pragarą? Kokią teisę turi vadinti jį šunsnukiu?

Ji dėl kažko siunta, tiesa? Gerai, siunta. Gal jis netgi kažkiek kaltas. Aišku, jis nė neįsivaizduoja, kas tai galėtų būti, bet, tarkim (kaip argumentą), kad kaltas. Bet ar tai suteikia jai teisę šitaip sklaidytis net nepaprašius pasiaiškinti? Ar tai duoda teisę nakvoti pas Ireną Liudžens, kad jis negalėtų rasti, ir neatsiliepti telefonu bei įdarbinti Moną Loles patikėtine?

Aš ją susirasiu, nusprendė Lesteris, ir išsiaiškinsiu, kas neduoda jai ramybės. Kai išsiaiškinsim, vėl galėsim susitaikyti. Po to duosiu jai patarimą, kokį duodu mokiniams, pradėjusiems žaisti krepšinį: komandiniame žaidime svarbiausia pasitikėjimas.

Jis nusimetė kuprinę, nušveitė ją ant galinės sėdynės ir įsėdo į automobilį. Lipdamas pastebėjo kažką kyšant po keleivio sėdyne. Kažką juoda. Panašų į piniginę.

Lesteris pastvėrė ją pagalvojęs, jog ji Selės. Jeigu ji paliko piniginę savaitgalį, dabar turėjo jos pasigesti. Ji nerimauja. Jeigu pavyktų išsklaidyti jos nerimą dėl prarastos piniginės, pokalbis gali būti lengvesnis.

Bet piniginė nebuvo Selės; jis suprato tai, vos tik atidžiau pasižiūrėjo į radinį po sėdyne. Piniginė buvo juodos odos. Selės - gruoblėtos mėlynos odos ir daug mažesnė.

Pagautas smalsumo, jis ją atvertė. Tai, ką pamatė, trenkė it saulės smūgis. Tai buvo Džono Lapointo policininko kortelė.

Ką, po perkūnais, veikė Džonas Lapointas jo automobilyje?

Selė važinėjo juo visą savaitgalį, pašnibždėjo protas. Tai kaip manai, ką jis veikė tavo mašinoje?

- Ne, - ištarė Lesteris. - O, ne, jokiu būdu - ji negalėjo. Ji nesusitikinėja su juo. Jokiais būdais.

Bet ji buvo susitikusi. Ji ir šerifo padėjėjas Džonas Lapointas išdraugavo beveik metus, nepaisant nesutarimų tarp katalikų ir baptistų. Susipyko prieš triukšmą, kilusį dėl "Nait" kazino, bet...

Lesteris išlipo iš "Mustango" ir pervertė piniginės kišenėles. Jis negalėjo patikėti tuo, ką mato. Štai vairuotojo teisės - nuotraukoje jis su ūsiukais, kuriuos nešiojo draugaudamas su Sele. Lesteris žinojo, kaip kai kas vadina tokius ūsiukus: putytės šepetėliais. O čia - Džono Lapointo meškeriotojo pažymėjimas. Džono su motina ir tėvu nuotrauka. Medžiotojo pažymėjimas. Ir... ir...

Lesteris įsmeigė akis į nuotrauką. Tai buvo Džono ir Selės fotografija. Vaikino ir geriausios jo draugės nuotrauka. Jie stovėjo priešais tiro galeriją mugėje. Žiūrėjo vienas į kitą ir juokėsi. Selė laikė didžiulį meškiną. Lapointas, matyt, ką tik išlošė jai.

Lesteris spoksojo į nuotrauką. Kaktoje iššoko vena, ėmė tvinksėti.

Kaip ji pavadino jį? Šlykščiu apgaviku?

- Kas kalba... - sušnibždėjo Lesteris Pratas.

Pradėjo tvenktis pyktis. Tai vyko labai greitai, o kai kažkas palietė petį, jis išmetė piniginę ir apsisuko sugniaužęs kumščius. Dar kiek, ir būtų smogęs beginkliam, mikčiojančiam Sloupiui Dodui.

- T-t-treneri P-Pratai? - paklausė Sloupis. Jo vyzdžiai buvo išsiplėtę, bet ne nuo išgąsčio. Iš susidomėjimo, o ne baimės. - Ar vi-viskas ge-ge-gerai?

- Gerai, - atšovė Lesteris. - Keliauk namo, Sloupi. Automobilių aikštelėje su riedlente tau nėra ką veikti.

Jis lenkėsi paimti nukritusios piniginės, bet berniukas buvo per dvi pėdas žemesnis ir jį aplenkė. Prieš grąžindamas piniginę treneriui, jis smalsiai pasižiūrėjo į Lapointo vairuotojo teisių nuotrauką.

- Taip, - tarstelėjo jis, - tas pats vy-vy-vyras.

Sloupis užšoko ant savo lentos ir rengėsi nuvažiuoti šalin. Lesteris nutvėrė vaiką už marškinių. Riedlentė išslydo jam iš po kojų, nuvažiavo ir atsitrenkusi į duobę apsivertė. Sloupio "AC/DC" marškinėliai (SALIUT ROKUI, buvo užrašyta ant jų) įplyšo prie apykaklės, bet berniukas, rodos, nekreipė į tai dėmesio; jis atrodė ne tik kad neišsigandęs Lesterio veiksmų, neatrodė net nustebęs. Lesteris to nepastebėjo. Į smulkmenas jis nekreipė dėmesio. Pratas buvo iš tų ramių vaikinų, po kurių ramybe slepiasi staigus ir piktas būdas, visa griaunantis emocinis tornadas. Kai kurie žmonės pragyvena gyvenimą taip ir nesužinoję apie tai. Tačiau Lesteris jį patyrė ir dabar buvo visiškai jo užvaldytas.

Laikydamas už berniuko marškinėlių, Lesteris prikišo prie jo prakaitu pasruvusį veidą. Vena jo kaktoje pulsavo smarkiau ir greičiau negu prieš tai.

- Kaip tai suprasti "tas pats vyras"?

- Tai tas pats vy-vy-vyras, su kuriuo m-mis Re-Re-Retklif susitiko po pamokų aną p-penktadienį.

- Susitiko po pamokų? - kimiai pasitiksino Lesteris. Jis papurtė berniuką, kad tas net kaukštelėjo dantimis. - Tu tikras?

- Taip, - atsakė Sloupis. - Jie išvažiavo jūsų ma-mašina, treneri P-Pratai. Vairavo tas vy-vy-vyras.

- Vairavo? Mano automobilį? Džonas Lapointas vežė mano automobiliu Selę?

- Taip, jis, - rodydamas į vairuotojo teises patvirtino Sloupis. - B-bet prieš įsėsdamas jis pa-pa-pabučiavo ją.

- Tikrai? - paklausė Lesteris. Jo veidas pasidarė nepaprastai ramus. - Tikrai.

- O t-t-taip, - patvirtino Sloupis. Ir plačiai (gana nešvankiai) išsišiepė.

Tyliu, maloniu, visai nepanašiu į įprastą atsainų jo balsą tonu Lesteris pasiteiravo:

- O ji atsakė jam bučiniu? Kaip manai, Sloupi?

Berniukas linksmai sukibirkščiavo akimis.

- Sakyčiau t-t-taip! Iš tikro jie la-la-laižėsi, t-treneri Pra-Pratai!

- Laižėsi, - pakartojo tyliu ir maloniu balsu Pratas.

- Aha.

- Iš tikro laižėsi, - žavėjosi maloniu savo balsu Lesteris.

- Ir d-dar kaip.

Lesteris paleido vaiką ir išsitiesė. Vena kaktos viduryje aprimo, jis ėmė šypsotis. Ta šypsena buvo nemaloni, tarsi atidengė baltų dantų daugiau, negu žmogus gali turėti. Mėlynos akys prisimerkė. Trumpai kirpti plaukai styrojo į visas puses.

- T-t-treneri Pratai? - pašaukė Sloupis. - K-Kas nors ne t-t-taip?

- Ne, - maloniai atsakė Lesteris. Šypsena nepranyko. - Nieko ypatinga, - mintyse jis jau gniaužė to melagio, popiežiaus pakaliko, meškiukų laimėtojo, mergišiaus, prancūzpalaikio Džono Lapointo kaklą. Šikniaus, kuris vaikšto kaip žmogus. Niekšo, kuris išmokė Lesterio mylimą merginą, negalėjusią plačiau praverti lūpų, kai Lesteris ją bučiuodavo, kaip reikia laižytis.

Iš pradžių jis imsis Džono Lapointo. Jokių problemų. O kai su juo susitvarkys, pasišnekės su Sele.

Ar dar ką nors.

- Visiškai nieko, - pakartojo jis ramiu, šilkiniu balsu ir sėdo už "Mustango" vairo. Automobilis kryptelėjo į kairę pusę, kai ant sėdynės nukrito visi du šimtai dvidešimt svarų raumenų ir kaulų. Jis užvedė variklį, suriaumojo ir išdūmė, pažėręs žvyro. Sloupis, teatrališkai kosėdamas ir vaikydamas dulkes nuo veido, nuėjo prie savo riedlentės.

Senų jo marškinėlių kaklas buvo visiškai atskirtas nuo kūno ir kabojo it juodi karoliai. Berniukas šypsojosi. Jis padarė tai, ko prašė misteris Gauntas, ir jam velniškai pavyko. Treneris Pratas atrodė įsiutęs kaip bulius.

Dabar jis gali eiti namo ir apžiūrėti savo arbatinuką.

- Aš tik no-no-norėčiau ne-nemikčioti, - pasakė jis šiaip sau.

Ir užlipęs ant lentos nudardėjo.

15

Šeilai sunkiai sekėsi sujungti Alaną au Henriu Peitonu; kartą ji jau manė, kad pametė susijaudinusį Henrį ir vėl turės jo ieškoti. Vos spėjo sutvarkyti tą reikalą, kai užsidegė asmeninė Alano linija. Šeila padėjo į šalį cigaretę, kurią rengėsi prisidegti, ir pakėlė ragelį.

- Kaslo apygardos šerifo linija.

- Sveika, Šeila. Noriu pasikalbėti su Alanu.

- Pole? - dispečerė susiraukė. Ji buvo tikra, kad neapsiriko, bet dar niekad nebuvo girdėjusi Polės Čalmers tokios šaltos ir dalykiškos kaip atsakingasis didelės kompanijos sekretorius. - Tai tu?

- Taip, - patvirtino Polė. - Noriu pasikalbėti su Alanu.

- Dievaži, Pole, negalėsi. Jis dabar kalbasi su Henriu Peitonu...

- Sujunk mane, - neleido baigti Polė. - Aš palauksiu.

Šeila pasijuto nejaukiai.

- Gerai... e... sujungsiu, bet tai ne taip lengva. Matai, Alanas... na, žinai, gatvėje. Turiu sujungti jį su Henriu.

- Jei gali sujungti su Henriu, gali sujungti ir mane, - šaltai atrėžė Polė. - Taip?

- Na, taip, bet negaliu pasakyti, kiek jie...

- Man tas pat, jei kalbėsis, net kol užšals pragaras, - atsakė Polė. - Užlaikyk, o kai jie baigs, sujunk mane su Alanu. Neprašyčiau to, jeigu nebūtų svarbu... supranti, Šeila, ar ne?

Taip, Šeila suprato. Ir dar kai ką: Polė pradeda ją gąsdinti.

- Pole, ar viskas gerai?

Kitame linijos gale ilgai buvo tylu. Polė atsakė klausimu.

- Šeila, ar spausdinai šerifo Pengborno pavedimu laišką, adresuotą San Francisko Vaikų gerovės departamentui? Ar matei vokų tokiu adresu?

Šeilos galvoje užsiziebė visa eilė raudonų žiburėlių. Ji kone dievino Alaną Pengborną, o Polė Čalmers kažkuo jį kaltina. Ji nebuvo dėl to šimtu procentų tikra, bet galėjo pažinti kaltinamą toną. Gerai jį pažinojo.

- Tai informacija, kurios negaliu bet kam pateikti, - daug šalčiau atsakė ji. - Geriau pasiklausk paties šerifo, Pole.

- Taip, geriau paklausiu pati. Nepadėk ragelio ir sujunk, kai galėsi, gerai?

- Pole, kas atsitiko? Ar susipykai su Alanu? Tu turi žinoti, kad jis niekada nedaro to, kas...

- Daugiau nieko nežinau, - pasakė Polė. - Jeigu aš ką nors netinkamo paklausiau, atleisk. Tai ar sujungsi mane, kai galėsi, ar man pačiai eiti jo ieškoti?

- Ne. Aš sujungsiu, - atsakė Šeila. Jai pasidarė neramu, kad atsitiko kažkas baisaus. Ji kaip ir dauguma Kasl Roko moterų tikėjo, kad Alanas ir Polė labai myli vienas kitą, ir kaip dauguma buvo linkusi žiūrėti į juos kaip pasakos, kurios pabaigoje viskas gerai baigiasi, veikėjus. Bet dabar Polė atrodo perpykusi; balsas buvo sklidinas skausmo ir dar kažko. Tai buvo panašu į neapykantą. - Palauk, Pole, tai gali būti negreitai.

- Gerai. Dėkui, Šeila.

- Nėra už ką, - ji nuspaudė pauzės mygtuką ir susirado cigaretę. Prisidegė, giliai užtraukė ir suraukusi antakius įsmeigė akis į mažą mirgančią liepsnelę.

16

- Alanai? - pašaukė Henris Peitonas. - Alanai, girdi? - jo balsas aidėjo kaip garsiakalbis statinėje.
- Aš čia, Henri.
- Prieš pusvalandį man paskambino iš FTB, - pradėjo Henris. - Mums labai pasisekė dėl tų atspaudų.

Alano širdis ėmė tvinksėti spėriau.

- Tais ant Nitės durų rankenos? Fragmentais?
- Taip. Turime tikėtiną kandidatą šiame miestelyje. Svarbiausia - smulki vagystė 1977-aisiais. Taip pat turime atspaudus iš armijos.
- Netempk gumos - kas jis?
- To individo pavardė yra Hagas Albertas Prystas.
- Hagas Prystas! - šūktelėjo Pengbornas. Jis nebūtų labiau nustebęs, jeigu Henris būtų paminėjęs politiko Dž. Denforto Kveilio pavardę. Kiek Alanui žinoma, jie vienodai "gerai" pažinojo Nitę Kob. - Kam Hagui žudyti Nitės šunį? Ir daužyti Vilmos Jeržyk langus, jei taip?
- Aš nepažįstu to džentelmeno, todėl neatsakysiu, - pasakė Henris. - Kodėl tau jo nesusėmus ir neapklausus? Beje, siūlyčiau tai padaryti nedelsiant, kol vaikinas nesusinervino ir nesumanė aplankyti savo giminių Drai Hampe, Pietų Dakotoje.
- Gera mintis, - tarė Alanas. - Vėliau pasikalbėsim, Henri. Ačiū.
- Tik informuok mane, skaute. Šiaip ar taip, byla mano.
- Taip. Pasikalbėsim.

Mikrofonas trakštelėjo nutrūkus linijai, racija ėmė tuščiai birbti. Alanas pagalvojo, ką apie jų žaidimus pamanys "Nynex" ir "AT & T"*, o tada pasilenkė pakabinti mikrofono. Kaip tik tada traškesį nutraukė Šeilos Brigham keistai drovus balsas.

- Šerife, laukia Polė Čalmers. Ji prašė sujungti, kai tik būsi laisvas.

Alanas sumirksėjo. Polė? Jis staiga išsigando, kaip telefonui suskambus trečią ryto. Polė niekad anksčiau to nedarė, o ir, Alano įsitikinimu, neimtų to daryti: tai prieštarautų jos gero tono supratimui, kuris Polei buvo labai svarbus.

- Kas nutiko, Šeila, ar ji pasakė?
- Ne, šerife.

Ne. Aišku, kad nesakė. Jis ir taip žinojo. Polė viešai nepasakoja savo reikalų. Faktas, jog jis to paklausė, liudijo jo sutrikimą.

- Šerife?
- Sujunk mus, Šeila.
- Gerai, šerife.

Trakšt!

Jis stovėjo akinančioje saulėje per greitai ir smarkiai plakančia širdimi. Jam tai nepatiko.

Mikrofonas trakštelėjo dar kartą, toli, vos girdimai dispečerė pasakė: "Gali, Pole, turėtų būti sujungta".

- Alanai? - Balsas buvo toks garsus, kad jis krūptelėjo. Milžino... pikto milžino balsas. Tiek jis suprato iš vieno vienintelio žodžio.

---

* JAV telefonų kompanijos.

- Aš klausau, Pole, kas yra?

Valandėlę buvo tylu. Iš mikrofono sklido vos girdimi kitų žmonių pokalbiai. Jis pagalvojo, ar tik ryšys nebus nutrūkęs, ir beveik apsidžiaugė dėl to.

- Alanai, žinau, kad šita linija atvira, - tarė Polė, - bet tu suprasi, apie ką aš kalbu. Kaip tu galėjai? Kaip galėjai?

Kažkas pažįstama tame pokalbyje. Kažkas.

- Pole, aš tavęs nesuprantu...

- O, manau, kad supranti, - atsakė ji. Jos balsas pasidarė storesnis, sunkiau suprantamas, ir Alanas pajuto, kad jeigu ji dar neverkia, tai tuoj pravirks. - Sunku sužinojus, kad iš tikro nepažįsti žmogaus, kaip atrodė. Sunku sužinojus, kad veidas, kurį manei mylinti, yra tik kaukė.

Kažkas girdėta, taip, ir dabar jis jau pažino, kas tai. Tai panašu į košmarus, kankinusius po Enės ir Todo mirties, košmarus, kuriuose jis stovėjo prie gatvės ir žiūrėjo, kaip jie nuvažiuoja "Skautu". Jie važiuoja į mirtį. Jis tai žinojo, bet buvo bejėgis ką nors pakeisti. Bandė pamoti rankomis, bet jos buvo nepakeliamai sunkios. Bandė surikti, bet pamiršo, kaip atsiveria burna. Jie pravažiuoja pro jį kaip nematomą žmogų; dabar panašiai - jis tapo neregimas Polei.

- Ene... - Alanas su siaubu susigriebė ištaręs ne tą vardą ir pradėjo iš naujo: - Pole. Aš nesuprantu, apie ką tu kalbi, Pole, bet...

- Supranti! - nelauktai suriko ji. - Nemeluok, kai yra ne taip! Kodėl nepalaukei, kol aš pati papasakosiu, Alanai? O jeigu negalėjai laukti, kodėl nepaklausei? Kodėl reikėjo kapstytis man už nugaros? Kaip tu galėjai?

Pengbornas užsimerkė, bandydamas suvaldyti pašėlusiu greičiu šuoliuojančias mintis, bet jam nesisekė. Jų vietoje iškilo šiurpus paveikslas: Maikas Hortonas iš "Norway Journal-Register", palinkęs prie stalo, karštligiškai užsirašinėja santrumpomis.

- Nežinau, ką, tavo manymu, aš padariau ne taip, bet tu blogai supratai. Geriau susitikime, pasikalbė...

- Ne. Nemanau, kad galiu tave matyti, Alanai.

- Taip. Gali. Ir susitiksi. Būsiu...

Bet įsiterpė Henrio Peitono balsas: *Kodėl tau nevažiavus tuojau pat, kol jis nesusinervino ir nenusprendė aplankyti savo giminaičių Drai Hampe, Pietų Dakotoje?*

- Kur būsi? - klausė ji. - Kur būsi?

- Aš kai ką prisiminiau, - lėtai atsakė šerifas.

- O, tikrai? Gal laišką, kurį parašei rugsėjo pradžioje, Alanai? Laišką į San Franciską?

- Nesuprantu, apie ką tu šneki, Pole. Dabar negaliu atvažiuoti, nes buvo įsilaužimas ir... dar kai kas. Bet vėliau...

Tada ji prabilo kūkčiodama, kalbėjo neaiškiai, bet Alanas vis tiek suprato.

- Negi nesupranti, Alanai? Vėliau nebus, daugiau nebebus. Tu...

- Pole, prašau...

- Ne! Atstok nuo manęs! Palik mane ramybėje, šnipinėjantis pasalūne!

Trakšt!

Vėl užkaukė atvira telefono linija. Alanas apsidairė gatvių sankryžoje tarytum žmogus, kuris nežino, kur esąs, ir gerai nesupranta, kaip ten pateko.

Jo žvilgsnis buvo įsmeigtas į vieną tašką, sumišęs, jis atrodė kaip kovotojas kelios sekundės prieš tai, kai keliai sulinksta ir jis nuvirsta be sąmonės.

Kaip šitai atsitiko? Ir kaip galėjo atsitikti taip greitai?

Jam tiesiog galva neaprėpė. Visas miestas per paskutinę savaitę, sakytum, kuoktelėjo... dabar virusas pasiekė ir Polę.

Trakšt!

- E... šerife? - tai buvo Šeila. Ir iš jos pritilusio, švelnaus tono Alanas suprato, jog dispečerė nepraleido jų pokalbio pro ausis. - Alanai, ar girdi? Atsiliepk.

Ūmai Pengbornui užėjo noras išrauti mikrofoną ir sviesti jį į krūmus. Tada nuvažiuoti. Bet kur. Viską pamiršti ir keliauti su saule.

Tačiau jis sukaupė valią ir prisivertė mąstyti apie Hagą Prystą. Tai būtina, nes panašu, kad ant jo sąžinės guli dviejų moterų žmogžudystė. Dabar svarbu Hagas, o ne Polė... ir ta mintis atnešė didžiulį palengvėjimą.

Jis įjungė mikrofoną.

- Klausau, Šeila.

- Alanai, atrodo, kad ryšys su Pole nutrūko. Aš... e... nenorom nugirdau, bet...

- Nieko, Šeila, tarp mūsų baigta. (Mintis buvo kraupi, bet jis stengėsi apie tai negalvoti.) - Kas su tavimi?

- Džonas pasiekiamas, - apsidžiaugusi nauja pokalbio tema, pasakė Šeila. - Klatas budi. Netoli Kasl Vju, bent jau ten buvo, kai skambino paskutinį kartą.

- Gerai, - neįprastai piktas Polės veidas mėgino iškilti jam prieš akis. Jis nuvijo jį ir vėl susitelkė ties Hagu Prystu. Bet vieną sekundę negalėjo įsivaizduoti jokio veido, tik šiurpią tamsą.

- Alanai? Girdi?

- Taip. O kaipgi. Paskambink Klatui ir liepk važiuoti prie Hago Prysto namo Kasl Hilo kelio gale. Jis žinos kur. Spėju, kad Hagas darbe, bet jeigu netyčia pasiėmė išeiginę, noriu, kad Klatas atvežtų jį apklausai. Aišku?

- Taip, Alanai.

- Perduok, kad elgtųsi nepaprastai atsargiai. Nes Hagą reikia apklausti dėl Nitės Kob ir Vilmos Jeržyk mirties. Visa kita blankuose jis turėtų užpildyti pats.

- O! - Šeila atrodė susijaudinusi ir nusigandusi. - Supratau, šerife.

- Aš važiuoju į miesto transporto parką. Tikiuosi rasti Hagą tenai. Baigiu.

Kabindamas po prietaisų skydu mikrofoną (atrodė, kad laikė jį rankoje jau bent ketverius metus), Alanas pagalvojo: Jeigu būtum pasakęs Polei tai, ką dabar perdavei Šeilai, reikalai nebūtų šitaip pakrypę.

Arba ne; iš kur jam žinoti, jeigu net nežino, kokie tie reikalai? Polė apkaltino jį šnipinėjimu... ir nešvariais darbeliais. Nemenka laisvė spėlionėms ir jokio rakto. Beje, dar šis tas. Liepimas dispečerei sujungti taip pat neatsitiktinis. Kaip ir pranešimas bendradarbiams, kad persekiojamas žmogus gali būti pavojingas. Sakyti tai atvira policijos linija savo merginai - visai kas kita. Jis pasielgė teisingai.

Tačiau tai nė kiek nesumažino širdperšos, ir jis dar sykį pasistengė susikoncentruoti darbui: rasti Hagą Prystą, atsivežti į ofisą, skirti jam advokatą,

jeigu panorės, o tuomet apklausti, kodėl persmeigė kamščiatraukiu Nitės šunį, Raiderį.

Kurį laiką tai veikė, bet kai Alanas užvedė variklį ir pajudėjo iš vietos, mintyse stovėjo ne Hago, o Polės veidas.

Septynioliktas skyrius

1

Maždaug tuo metu, kai Alanas važiavo per miestą areštuoti Hago Prysto, Henris Bofortas stovėjo kieme ir spoksojo į savo "Tendeberdą". Raštelis, kurį rado pakištą po valytuvu, buvo jo rankoje. Tas šunsnukis sumaitojo padangas žiauriai, bet jas galima pakeisti. Henriui kraujas užvirė pamačius perbrėžtą dešinį mašinos šoną.

Jis dar kartą perskaitė raštelį balsu:

- "Nedrįsk daugiau manęs išprašyti ir pasilikti mano mašinos raktus, prakeikta varle!"

Ką jis paskutiniu metu išgujo iš baro? O, daug žmonių. Retai kada netekdavo to daryti. Bet išvarė ir pasiliko mašinos raktus ant lentos už baro? Toks atvejis buvo vienas, neseniai.

Vienui vienas.

- Tu suski, - tyliai tarstelėjo "Įkaušusio tigro" savininkas. - Tu sumautas pusgalvi.

Jis pasvarstė, ar negrįžus vidun ir nepasiėmus medžioklinio šautuvo, bet apsigalvojo. "Tigras" visai netoli, gatvės gale, o po baru paslėpta ypatinga dėžutė. Joje guli dvivamzdis "Vinčesteris" nurėžtais vamzdžiais. Jis guli nuo tada, kai avigalvis Tūzas Merilas bandė jį apiplėšti. Ginklas buvo nelegalus, ir Henris niekad juo nepasinaudojo.

Bet dabar gali tekti.

Jis perbraukė per šlykščią rievę, kurią paliko Hagas, po to suglamžė popierėlį ir nušveitė į šoną. Bilis Taperis jau bus bare, plaus grindis ir bokalus. Henris pasiims nupjautvamzdį, tada pasiskolins Bilio "Pontiaką". Reikia pamokyti tą prietranką.

Henris nuspyrė suglamžytą popieriaus gumuliuką į žolę.

- Tu gydeisi nuo pusprotystės, Henri, bet daugiau tau nereikės - užtikrinu.

Jis paskutinį kartą palietė įbrėžimą. Per visą gyvenimą nebuvo taip įsiutęs.

- Aš garantuoju.

Ir spėriu žingsniu nuskubėjo į "Įkaušusi tigrą".

2

Versdamas aukštyn kojomis Džordžo T. Nelsono miegamąjį, Frenkas Dživetas po lovos čiužiniu rado pusę uncijos kokaino. Jis nuplovė jį unitaze ir žiūrėdamas į šniokščiantį vandenį pajuto sunkumą pilve. Frenkas ėmė sagstytis kelnes, bet apsigalvojo ir sugrįžo į miegamąjį. Atrodo, kad jis vi-

siškai išprotėjo, bet Frenkui buvo vis vien. Bepročiams nereikia galvoti apie ateitį. Bepročiams ateitis nieko nereiškia.

Džordžo T. Nelsono miegamajame liko nepaliestas tik paveikslas ant sienos. Senos moters paveikslas. Jo rėmai buvo brangūs, paauksuoti, ir Frenkas nutarė, jog tai dievinamos Džordžo motinėlės portretas. Pilvą vėl suspaudė. Frenkas nukabino nuo sienos paveikslą ir padėjo ant grindų. Tada nusimovė kelnes, apžergė jį ir atliko gamtinius reikalus.

Tai buvo tos klaikios dienos viršūnė.

3

Lenis Partridžas, seniausias Kasl Roko gyventojas ir Bostono "Post" lazdos, kuri kadaise priklausė Evei Čalmers, savininkas, važinėjo vienu iš seniausių miestelio automobilių. Tai buvo 1966 metų "Ševrolė Bel-Airas". Kadaise jis buvo baltas, o dabar - nenusakomos spalvos, murzinai pilkas. Jo būklė nebuvo pavyzdinė. Galinio lango stiklą jau seniai buvo pakeitęs plėvelės gabalas, sparnai buvo taip išrūdiję, kad Lenis galėjo įžiūrėti kelią pro rūdžių nėrinius, o išmetamasis vamzdis karojo it supuvusi dykumoje mirusio žmogaus ranka. Riebokšliai taip pat buvo dingę. Važiuodamas "Bel-Airu" Lenis leisdavo troškių dūmų kamuolius, o laukai, kuriuos jis kasdien pravažiuodavo, atrodė it apipurkšti stipriais augaliniais nuodais iš lėktuvo. "Ševrolė" sukliurkdavo tris (kartais keturias) kvortas alyvos per dieną. Tokia statistika Leniui visai neatrodė baisi: jis pirkdavo atidirbusį variklio tepalą iš Sonio Džaketo su dešimties procentų nuolaida... atsižvelgiant į jo garbų amžių. O kadangi "Bel-Airas" jau dešimtmetį nebuvo genamas greičiau kaip trisdešimt penkios mylios per valandą, jis turėjo šansų pergyventi savo šeimininką.

Kai Henris Bofortas ėjo gatve į "Tigrą", už Skardinio tilto, beveik už penkių mylių, Lenis varė savo griuveną į Kasl Hilą.

Viduryje kelio išdygo žmogus didingai ištiestomis rankomis. Vyras buvo iki pusės nuogas ir basas. Jis mūvėjo tik chaki kelnes atsegtu užtrauktuku, o ant kaklo buvo užsimetęs kandžių sugraužtą apykaklę.

Lenio širdis šoktelėjo išdžiūvusioje krūtinėje, ir jis abiem kojomis primygo stabdžių pedalą. Tas nežemiškai sudejavęs kone sulindo į grindis, "Bel-Airas" galiausiai sustojo vos per tris pėdas nuo žmogėno. Lenis pažino Hagą Prystą. Hagas net nekrustelėjo. Kai mašina sustojo, jis spėriai priėjo prie vairuotojo durelių, už kurių sėdėjo Lenis, prispaudęs prie šiltais marškiniais pridengtos krūtinės rankas ir gaudydamas kvapą.

- Hagai! - iškošė jis. - Ką, po paraliais, čia darai? Aš vos tavęs nesuvažinėjau! Aš...

Hagas atlupo dureles ir pasilenkė į vidų. Kailiakraštis, kurį jis buvo užsikabinęs ant kaklo, švystelėjo į priekį, ir Lenis pasibjaurėjęs atšlijo. Tai buvo panašu į išsišėrusią lapės uodegą. Dvokė bjauriai.

Hagas nutvėrė Partridžą už kombinezono atlapų ir išvilko iš automobilio. Lenis persigandęs ir pasipiktinęs sukvaksėjo.

- Atleisk, senoli, - abejingai, kaip žmogus, kuriam visai ne tas galvoje, tarė Hagas. - Man reikia tavo automobilio. Manasis ne formos.

- Tu negali...

Bet Hagas akivaizdžiai galėjo. Jis nušveitė Lenį per kelią it skudurų maišą. Kai Lenis nusileido, jo kvaksėjimą pakeitė pratisos skausmo dejonės. Lūžo raktikaulis ir du šonkauliai.

Nekreipdamas į senį dėmesio, Hagas sėdo už vairo, užtrenkė dureles ir nuspaudė akceleratorių. Variklis subaubė iš netikėtumo, iš vamzdžio parūko melsvi dūmai. "Bel-Airas" jau švilpė nuo kalno per penkiasdešimt mylių į valandą, kai Lenis Partridžas šiaip taip apsivertė ant nugaros.

4

Endis Klaterbakas įsuko į Kasl Hilo kelią maždaug 3:35 popiet. Prasilenkė su Lenio Partridžo griuvena nieko neįtardamas. Visos Klato mintys sukosi apie Hagą Prystą, o surūdijęs "Bel-Airas" buvo tik peizažo detalė.

Klatas visiškai nenutuokė, kuo ir kaip Hagas gali būti susijęs su Vilmos ir Nitės mirtimis, bet nesuko dėl to galvos. Jis pareigūnas, ir tuo viskas pasakyta. Kas ir kodėl - kitų reikalas, o dabar buvo metas, kai jis tuo labai džiaugėsi. Jis žinojo, kad Hagas yra bjaurus girtuoklis, kurio metai nepamokė. Toks žmogus gali bet ką... ypač, kai gerai paėmęs.

Jis tikriausiai darbe, pagalvojo Klatas, tačiau pasiekęs lūšną, kurią Hagas vadino namais, jis atsegė savo tarnybinio revolverio dėklą. Po sekundės Prysto kieme pastebėjo blykčiojant stiklą ir chromą, ir jo nervai įsitempė it styga. Hago automobilis čia, o tokiu atveju namuose būna ir jo šeimininkas. Toks yra gyvenimo dėsnis.

Išlėkęs iš namų pėsčias, Hagas pasuko tolyn nuo miesto, Kasl Hilo link. Jeigu Klatas būtų dirstelėjęs ton pusėn, būtų įžiūrėjęs kelkraštyje gulintį Lenį Partridžą ir spurdantį it viščiukas, sugalvojęs pasiturkti smėlyje. Bet Klato dėmesys buvo sutelktas į namą. Plonas Lenio cypavimas pakliūdavo į vieną policininko ausį, o išeidavo pro kitą, nesukėlęs jokio aliarmo.

Prieš lipdamas iš patrulinio automobilio, Klatas išsitraukė ginklą.

5

Viljamas Taperis buvo devyniolikos metų ir nesirengė tapti Rodeso stipendininku, bet jam užteko proto išsigąsti Henrio elgesio, kai jis pasirodė be dvidešimt keturios paskutiniąją tikrą Kasl Roko egzistavimo dieną. Jis buvo pakankamai protingas, kad suprastų, jog nieko nelaimės atsisakęs duoti savo "Pontiako" raktelius; tokios nuotaikos Henris (kuris normaliomis aplinkybėmis buvo šauniausias bosas, kokį Bilis turėjo) būtų tiesiog jį nutrenkęs ir atėmęs jėga.

Pirmą - ir, ko gero, paskutinį - kartą gyvenime Bilis bandė pagudrauti.

- Henri, - nedrąsiai pasiūlė jis, - atrodo, jums reikia išgerti. Žinau, nes man taip būna. Kodėl gi mums abiems neišlenkus?

Henris dingo už baro. Bilis girdėjo verčiamus daiktus, tylius keiksmus. Galiausiai šeimininkas pakilo su spynele užrakinama stačiakampe dėžute. Padėjęs ją ant stalo, Henris ėmė rinkti raktą iš ryšulio, kurį nešiojosi prie diržo.

Jis pasvarstė Bilio pasiūlymą, pradėjo purtyti galvą, bet persigalvojo. Taurelė ne pro šalį: nuramins nervus, ir nedrebės rankos. Jis rado reikiamą raktą, atrakinęs spyną padėjo ją ant stalo.

- Gerai, - atsakė jis. - Bet jeigu jau gerti, tai pagal taisykles. “Chivas”. Viengubą tau, dvigubą man, - dūrė pirštu į Bilį Henris. Vaikinukas suvirpėjo; jis staiga pagalvojo, kad Henris pridurs: *Bet tu eisi su manimi*. - Ir neprasitark savo motinai, kad tave girdžiau, supratai?

- Taip, sere, - lengviau atsiduso Bilis. Jis suskubo atnešti butelį, kol šeimininkas nepersigalvojo. - Puikiausiai supratau.

6

Dikas Bredfordas, žmogus, kuris vadovavo didžiausiai ir brangiausiai Kasl Roko operacijai - viešiesiems darbams - buvo labai nepatenkintas.

- Ne, jo čia nėra, - atsakė jis Alanui. - Nebuvo pasirodęs visą dieną. Bet jeigu pamatysite anksčiau už mane, padarykit paslaugą - perduokite, kad jis atleistas.

- Kodėl tampėtės su juo taip ilgai, Dikai?

Jie kalbėjosi prie Miesto garažo Nr.1, jame stovėjo “Case Construction and Supply”sunkvežimis, trys vyrai iškrovinėjo nedideles, bet sunkias medines dėžes. Ant kiekvienos švietė raudonas rombas - sprogstančių medžiagų simbolis. Iš garažo vidaus girdėjosi tylus oro kondicionieriaus ūžimas. Buvo labai keista tokiu metų laiku dar girdėti kondicionierių, bet Kasl Roke šita savaitė buvo neapsakomai keista.

- Taip, tampiausi per ilgai, - sutiko Dikas ir perbraukė pirštais per trumpus žylančius plaukus. - Dariau tai tikėdamas, kad jame slepiasi geras žmogus, - Dikas buvo drūtas striukas žmogelis, kuris atrodė pasirengęs bet kada nurodyti kitam jo vietą. Tačiau jis buvo maloniausias, švelniausias iš visų Alano sutiktų žmonių. - Bet kai jis nebuvo girtas ar pagiringas, dirbo kaip niekas kitas šiame mieste. Ir jo veide buvo kažkas, kas tartum sakė, jog jis iš tų žmonių, kurie turi gerti, kol velnias neįveiks galutinai. Pamaniau, pastovus darbas padės jam atsitiesti. Bet paskutinę savaitę...

- Kas paskutinę savaitę?

- Vyras keliavo į pragarą liftu. Visą laiką atrodė, kad jis kažkuo apsvaigęs, ir nebūtinai nuo degtinės. Atrodė, kad jo akys nugrimzdo į kaktą, kalbėdamas niekad nežiūrėjo į tavo akis, o kažkur pro petį. Be to, ėmė pats su savimi šnekėtis.

- Apie ką?

- Nežinau. Vargu ar kiti vaikinai žino. Nemėgstu atleidinėti žmonių, bet dėl Hago apsisprendžiau dar prieš jums pasirodant. Viskas baigta.

- Atleiskite, Dikai, - Alanas nuėjo prie automobilio, iškvietė Šeilą ir pranešė, kad Hago nebuvo darbe visą dieną.

- Jeigu gali susisiekti su Klatu, Šeila, perspėk, kad saugotų savo užpakalį. Ir nusiųsk ten Džoną pastiprinimui, - po to valandėlę padvejojęs, nes atsargumas gali kainuoti bereikalingus šūvius, pridūrė dar kai ką. Privalėjo: jis atsakingas už savo pareigūnus. - Klatas ir Džonas turi manyti, kad Hagas ginkluotas ir pavojingas. Supratai?

- Ginkluotas ir pavojingas. Supratau.

- Gerai, numeris pirmas baigė.

Jis pakabino mikrofoną ir sugrįžo prie Diko.

- Kaip manote, Dikai, jis galėjo išvykti iš miesto?

- Jis? - Viešųjų darbų viršininkas pakreipė galvą ir išspjovė kramtomojo tabako sulčių. - Tokie tipai kaip jis niekuomet neišvažiuoja iš miesto, nepasiėmę savo paskutinio atlyginimo. Paprastai tokie išvis nekelia kojos iš miesto. Kai reikia prisiminti iš miesto vedančius kelius, Hago kirpimo žmones užpuola atminties nepakankamumas.

Kažkas kliudė Diko žvilgsnį, jis pasisuko į vyrus, iškraudinėjančius dėžes.

- Žiūrėkite, ką darote, vaikinai! Atėjote jas iškrauti, o ne pažaisti!

- Nemažai sprogmenų turite, - pastebėjo Alanas.

- Aha - dvidešimt dėžių. Reikės išsprogdinti granito klodą žvyro karjere prie 5-ojo kelio. Panašu, kad dar užteks kilstelti Hagą iki pat Marso, jei reikės.

- Kodėl prisivežėt tiek daug?

- Ne aš tai sugalvojau; Patranka padidino kiekį mano prašyme. Galai žino kodėl. Pasakysiu vieną dalyką - jis atsisės pamatęs šio mėnesio elektros sąskaitą... nebent atšaltų. Tas kondicionierius ryja energiją kaip smakas, o dėžutes reikia laikyti vėsiai, kad neprakaituotų. Man sakė, kad šitie miltukai nedrėksta, bet geriau apsidrausti nei gailėtis.

- Patranka padidino kiekį, - susimąstęs pakartojo šerifas.

- Taip, keturiomis ar šešiomis dėžėmis, dabar neprisimenu tiksliai. O sako, stebuklų nebūna, a?

- Taip. Dikai, ar galiu pasinaudoti jūsų tarnybiniu telefonu?

- Jauskitės kaip namie.

Alanas sėdėjo prakaituodamas už Diko stalo visą minutę ir klausė, kaip tuščiai skamba Polės namų telefonas. Po kurio laiko jis padėjo ragelį.

Alanas išėjo iš kabineto lėtai, nunarinęs galvą. Dikas kabino spyną ant sandėlio su dinamitu, o kai atsigręžė į šerifą, jo veidas buvo ištįsęs ir nelaimingas.

- Hago Prysto viduje slėpėsi geras žmogus, Alanai. Kaip Dievą myliu. Daug kartų jis buvo pasirodęs. Esu tai matęs. Ir daug dažniau, nei kam gali atrodyti. O Hagas... - jis gūžtelėjo. - Aha. Nieko nebus.

Alanas linktelėjo.

- Ar viskas gerai, Alanai? Atrodote nekokios nuotaikos.

- Viskas, - šyptelėjo šerifas. Bet Dikas neklydo: jis išties jautėsi blogos nuotaikos. Kaip ir Polė. Ir Hagas. Ir Brajanas Raskas. Atrodo, kad šiandien visų nuotaika prasta.

- Gal pasiūlyti vandens stiklinę ar arbatos su ledu? Turiu.

- Dėkui. Geriau jau važiuosiu.

- Ką gi. Praneškite man, kai kas nors paaiškės.

To Pengbornas pažadėti negalėjo, bet viduje kirbėjo bloga nuojauta, kad Viešųjų darbų viršininkas po dienos kitos galės pats viską perskaityti laikraštyje. Arba pamatyti per televiziją.

7

Senasis Lenio Partridžo "Bel-Airas" sustojo priešais "Reikalingus daiktus" be kelių minučių keturios, ir valandos žmogus išlipo lauk. Hago užtrauktukas vis dar buvo atitrauktas, o ant kaklo kabojo lapės uodega. Jis basas perėjo šaligatvį ir atidarė duris. Virš galvos dzingtelėjo varpelis.

Jį matė tik Čarlis Fortinas. Čarlis stovėjo "Western Auto" tarpduryje ir traukė savo dvokiančią namų darbo suktinukę.

- Senis Hagas galutinai kuoktelėjo, - pats sau pasakė jis.

Misteris Gauntas sutiko Hagą malonia ir palankia šypsena... tarsi į jo parduotuvę kasdien užeidinėtų basi, pusplikiai vyrai su lapės uodega aplink kaklą. Jis pasižymėjo savo sąraše prie kasos. Daugiau pavardžių nebeliko.

- Aš pakliuvau į bėdą, - eidamas prie misterio Gaunto pasakė Hagas. Jo žvilgsnis šokinėjo į šalis it stalo teniso kamuoliukas. - Į tikrą makalynę.

- Žinau, - ramiausiai atsakė parduotuvės savininkas.

- Man atrodė, kad turiu čia ateiti. Nežinau - aš nuolatos sapnuoju jus. Aš... aš nežinau, kur dar galėčiau kreiptis.

- Tu nesuklydai, Hagai.

- Jis supjaustė mano padangas, - sušnibždėjo Hagas. - Bofortas, šunsnukis, kuriam priklauso "Įkaušęs tigras". "Tu žinai, ko aš ateisiu kitą kartą", parašė jis. Aš suprantu, ką tai reiškia. Ir dar kaip suprantu, - Hago kampuota, stambiapirštė ranka paglostė nušiurusį kailį, o veidą nutvieskė susižavėjimo šypsena. Ji būtų atrodžiusi pokvailė, jeigu nebūtų tokia nuoširdi. - Mano gražiosios, puikiosios lapės uodegos.

- Gal tau reikėtų pasirūpinti juo, - patarė misteris Gauntas, - kol jis tavęs nesutvarkė. Suprantu, kad skamba... na... labai... bet jeigu nuspręstum...

- Taip! Taip! Kaip tik tai man ir reikia padaryti!

- Atrodo, turiu vieną daikčiuką, - tarė Lilendas. Pasilenkė, o kai atsitiesė, kairėje rankoje laikė automatinį pistoletą. Pastūmė jį per stiklinį prekystalį. - Pilnai užtaisytas.

Hagas paėmė ginklą. Sutrikimas išsisklaidė, vos tik metalas nusvėrė ranką. Jis užuodė aitrų tepalo kvapą.

- Aš... aš palikau namie piniginę, - prisipažino jis.

- O, dėl to nesirūpink, - nuramino misteris Gauntas. - Mes draudžiame prekes "Reikalinguose daiktuose", Hagai, - nelauktai jo veidas pasidarė griežtas. Jis iššiepė dantis ir žybtelėjo akimis. - Parodyk jam! - suriko žemu, kimiu balsu misteris Gauntas. - Parodyk tam niekšui, kuris nori sunaikinti tai, kas yra tavo! Parodyk jam, Hagai! Apsigink! Apgink savo nuosavybę!

Hagas išsišiepė.

- Dėkoju, misteri Gauntai. Labai jums dėkoju.

- Nėra už ką, - vėl ramiu tonu atsakė misteris Gauntas, o varpelis jau lydėjo išeinantį Hagą Prystą. Hagas kišosi automatinį pistoletą už kelnių juosmens.

Lilendas Gauntas priėjo prie lango ir žiūrėjo, kaip Hagas sėda už pavargusio "Ševrolė" vairo, po to išsuka į gatvę. "Budweiser" alaus furgonas, lėtai judėjęs Meino gatve, supypsėjo ir pasuko į šoną, kad nesusidurtų.

- Parodyk jam, Hagai, - tyliai pakartojo misteris Gauntas. Iš jo ausų ir plaukų ėmė vinguriuoti dūmų srovelės. Kitos, storesnės, ėmė rūkti iš šnervių bei tarpudančių. - Parodyk visiems, kam įstengsi. Balius baigtas, mano mielasis.

Misteris Gauntas užvertė galvą ir ėmė juoktis.

8

Džonas Lapointas lėkė prie šerifo ofiso durų į municipaliteto automobilių stovėjimo aikštelę. Jis buvo susijaudinęs. Ginkluotas ir pavojingas. Nedažnai pasitaiko dalyvauti suimant ginkluotą ir pavojingą įtariamąjį. Bent

jau šitame apsamanojusiame miestelyje. Jis visai pamiršo dingusią piniginę, juo labiau Selę Retklif.

Džonas pasiekė duris tą akimirką, kai jas kažkas atidarė iš lauko. Ir staiga prieš akis išdygo visi du šimtai dvidešimt svarų įpykusio trenerio.

- Štai ir žmogus, kurį norėjau susitikti, - maloniu balsu pasakė Lesteris Pratas. Jis laikė juodą odinę piniginę. - Kažką pametei, šlykštus bedievi kalės vaike?

Džonas negalėjo suprasti, ką čia veikia Lesteris Pratas ir kaip pas jį atsirado pamesta jo piniginė. Jis žinojo, kad yra paskirtas į pastiprinimą Klatui ir ketino vykdyti įsakymą nedelsdamas.

- Kad ir kas būtų, pasikalbėsime vėliau, Lesteri, - atsakė jis ir siektelėjo piniginės. Tada Pratas patraukė ją, o po to vožė ja per veidą, labiau apstulbindamas, o ne supykdydamas policininką.

- O, aš nelinkęs kalbėtis, - atrėžė naujuoju maloniu balsu Lesteris. - Savo laiko aš negaišiu, - jis numetė piniginę, stvėrė Džoną už pečių ir sviedė į šerifo ofisą. Šerifo padėjėjas Lapointas nuskriejo šešias pėdas ir nusileido ant Noriso Ridžviko stalo. Užpakalis persiyrė per popierių šūsnį ir nutrenkė žemėn Noriso dokumentų krepšį. Įkandin jo nulėkė ir Džonas.

Šeila Brigham išsižiojusi spoksojo iš dispečerinės.

Džonas ėmė stotis. Jis buvo sukrėstas ir apsvaigęs, be to, niekaip neįstengė suvokti, kas čia vyksta.

Lesteris boksininko žingsneliu artinosi prie jo. Kumščiai buvo suspausti senamadiška Džono L. Salivano poza, kuri būtų atrodžiusi juokinga, bet taip neatrodė.

- Aš tave pamokysiu, - šilkiniu balsu čiulbėjo Lesteris. - Parodysiu, kas nutinka katalikui, kuris pavagia baptisto merginą. O kai pamoką baigsiu, patikėk, tu jos niekad neužmirši.

Lesteris Pratas priartėjo per mokomąjį atstumą.

9

Bilis Taperis gal ir nebuvo intelektualas, bet išklausyti mokėjo, o Henriui Bofortui tą popietę užjaučiančio klausytojo reikėjo labiausiai. Henris išgėrė savo viskį ir papasakojo, kas atsitiko... bekalbėdamas nusiramino. Jam pasidarė aišku, kad pasiėmęs nupjautvamzdį jis galėjo sulaukti vakaro ne už baro, o šerifo vienutėje. Teisybė, "T-berdas" jam brangus, bet dėl jo sėsti už grotų neverta. Padangas jis pakeis, įbrėžimas ant šono pamažu išbluks. O Hagu Prystu pasirūpins teisingumas.

Jis išlenkė taurelę ir atsistojo.

- Ar ir toliau ketinate jo ieškoti, misteri Bofortai? - susirūpino Bilis.

- Savo laiko nešvaistysiu, - atsakė Henris, ir vaikinukas lengviau atsidusо. - Tegu Alanas Pengbornas juo pasirūpina. Ar ne tam aš moku mokesčius, Bili?

- Manau, taip, - Bilis pažvelgė pro langą ir nudžiugo. Sena surūdijusi gelda, kuri kadaise buvo baltas "Šervrolė", ropštėsi į kalvą kosėdama mėlynais dūmais. - Žiūrėkite! Tai Lenis! Šimtą metų jo čia nemačiau!

- Na, mes atsidarome tik nuo penkių, - tarstelėjo Henris. Jis nuėjo už baro paskambinti. Dėžė su nupjautvamzdžiu šautuvu liko ant baro. O juk ren-

giausi juo pasinaudoti. Tikrai rengiausi. Ir kas tik žmonėms neužeina - kaip kokie nuodai.

Bilis priėjo prie durų, kai senio mašina sustojo aikštelėje.

10

- Lesteri... - prabilo Džonas Lapointas, ir tą akimirką didelis kaip kumpis - tik daug kietesnis - kumštis smogė į veidą. Pasigirdo nemalonus trakštelėjimas, kai lūžo nosis, ir veidą pervėrė skausmas. Džonas užsimerkė, tamsoje pažiro skaisčios žiežirbos. Jis ritosi per kambarį mojuodamas rankomis, beviltiškai mėgindamas išsilaikyti ant kojų. Kraujas žliaugė iš nosies per lūpas. Jis užkliudė pranešimų lentą ir numetė ją ant žemės.

Lesteris vėl ėmė artintis, suraukęs antakius po trumpai kirptu pakaušiu.

Dispečerinėje Šeila paėmė raciją ir ėmė rėkti Alanui.

11

Frenkas Dživetas rengėsi palikti savo gero "draugo" Džordžo T. Nelsono namus, bet staiga persigalvojo. Grįžęs namo ir radęs suverstą miegamąjį, nuleistus į klozetą miltelius bei apdirbtą motiną Džordžas T. Nelsonas gali sugalvoti susirasti savo seno vakarėlio draugužį. Frenkas nutarė, jog būtų tikra kvailystė nebaigti to, ką pradėjo... o jeigu pabaiga reiškia nurėžti niekingam šantažuotojui jo pasididžiavimą, tebūnie taip.

Apačioje buvo ginklų spinta; mintis baigti reikalą Džordžo T. Nelsono ginklu Frenkui atrodė romantiškai teisinga. Jeigu nepavyktų atrakinti ginklų spintos ar išlaužti jos duris, jis pasiims draugužio virtuvinį peilį. Po to atsistos už durų ir Džordžui pasirodžius nurėš jam kiaušus arba sugriebęs už sprando perpjaus gerklę. Šautuvas būtų geriau, bet kuo daugiau Frenkas mąstė apie karštą kraują, švirkščiantį iš prakiurdyto Džordžo T. Nelsono kaklo, tuo labiau jam patiko ši mintis. Taip tau ir reikia, Džordži. Taip ir reikia, susmirdęs šantažuotojau.

Frenko mintis nutraukė pačiu netinkamiausiu metu prabilusi Džordžo papūga, Temė Fėj. Klausantis jos, Frenko veide atsirado keista ir baisiai nemaloni šypsena. Kaipgi galėjau pamiršti šitą sumautą paukštį? - klausė jis savęs, eidamas į virtuvę.

Kiek paieškojęs, Frenkas surado stalčių su aštriais peiliais ir kitas penkiolika minučių badė vienu pro Temės Fėj narvelio virbus, versdamas paukštelį blaškytis iš siaubo, po to nugalabijo. Tada jis nusileido į pirmą aukštą pasižiūrėti, ką galima padaryti ginklų spintai. Spyna nebuvo iš sudėtingų, tad lipdamas laiptais Frenkas linksmai uždainavo:

O... geriau nesimušk ir neverk,
Nerauki kaktos, nes - girdi -
Santa Klausas ateina į miestą!
Jis mato tave, kai tu miegi!
Jis žino, kada pabundi!
Žino, geras ar blogas buvai,
Tad pasistenk būti geras!

Frenkas, kuris niekuomet nepraleisdavo Lorenso Velko šeštadienio vakarą ir žiūrėdavo laidą su savo mylima mamyte, išdainavo paskutinę eilutę storu Lario Huperio bosu. Dangau, kaip gera! Kaip jis dar prieš valandą galėjo pagalvoti, kad priėjo liepto galą? Čia ne galas - čia pradžia! Nuo seno - ypač tokių senų brangių bičiulių, kaip Džordžas T. Nelsonas - į nauja!

Frenkas įsitaisė už durų. Jis buvo pasirengęs atremti lokį: į sieną atremtas medžioklinis "Vinčesteris", 32-o kalibro automatinis šautuvas užkištas už diržo, o rankoje "Sheffington" peilis steikams. Iš tos vietos jis gerai matė geltonų plunksnų gumulėlį, kurio vardas buvo Temė Fėj. Frenkas droviai šyptelėjo, o lėliukės be perstojo lakstė už misterio Voterbio akinukų.

- Tad pasistenk būti geras! - pakartojo jis pusbalsiu. Stovėdamas prie durų, jis kelis kartus paniūniavo tą eilutę, po to dar kelis - kai įsitaisė patogiau: sukryžiavo kojas ir atsirėmė į sieną, pasidėjęs ginklus ant kelių.

Jis sunerimo, kai ėmė merktis akys. Kvaila užsnausti laukiant, kada galėsi perrėžti žmogui gerklę, bet buvo kaip tik taip. Atrodo, jis buvo kažkur skaitęs (ko gero, per Meino universiteto Farmingtone, kurį baigė, paskaitas), kad smarkų šoką patyrusiai nervų sistemai kartais taip nutinka. O šokas tikrai buvo smarkus. Stebėtina, kaip jo širdis nesprogo lyg sena padanga, kai jis pamatė po kabinetą išmėtytus žurnalus.

Frenkas nutarė, jog rizikuoti neprotinga. Jis šiek tiek atitraukė ilgą mėsos spalvos Džordžo sofą nuo sienos ir užlindęs atsigulė už jos, pasidėjęs prie kairės rankos medžioklinį šautuvą. Dešinė, suspaudusi peilio rankeną, ilsėjosi ant krūtinės. Štai. Kur kas geriau. Džordžo T. Nelsono kilimas visai patogus.

- Tad pasistenk būti geras, - sududeno Frenkas. Jis tyliai mykė, kol pasidavė miegui.

12

- Numeris pirmas! - suklykė Šeila iš racijos mikrofono, kai Alanas važiavo per Skardinį tiltą. - Atvažiuok, numeris pirmas! *Tučtuojau* atvažiuokite!

Šerifui sumaudė pilve. Klatas pataikė į širšių lizdą Hago Prysto namuose Kasl Hilo kelyje - jis neabejojo tuo. Kodėl, po šimts, jis neliepė Klatui palaukti Džono ir tik tada imtis Hago?

Pats žinai kodėl: duodant įsakymus, darbui buvo sutelktas ne visas tavo dėmesys. Dėl to nukentėjo Klatas, turėsi išsrėbti savo dalį. Bet tai bus vėliau, o dabar reikia atlikti savo darbą. Tad pirmyn, Alanai, pamiršk Polę ir vykdyk prakeiktą savo pareigą.

Jis pastvėrė mikrofoną.

- Numeris pirmas, baze, atsiliepk!

- Kažkas muša Džoną! - suriko dispečerė. - Greičiau važiuok, Alanai, jis jį užmuš!

Informacija šerifui buvo tokia netikėta, jog sekundę jis buvo visiškai sumišęs.

- Ką? Kas? Kur?

- *Važiuok, jis jį pribaigs!*

Tada Alanas atsipeikėjo. Aišku, ten Hagas Prystas. Dėl kažkokių priežasčių Hagas atvažiavo į jo ofisą, pasirodė anksčiau, nei Džonas išvyko į Kasl

Hilą, ir ėmė darbuotis. Pavojus kilo Džonui Lapointui, o ne Endžiui Klaterbakui.

Alanas prisitaisė mėlyną švyturėlį ant stogo. Pasiekęs krantą, mintyse atsiprašė senuko furgonėlio ir primygo greičio pedalą.

13

Klatas pradėjo įtarti, kad Hago nėra namie, kai pamatė, jog visos žmogelio automobilio padangos ne tik prakiurdytos, bet ir supjaustytos į gabalus. Jis vis dėlto nutarė prieiti prie namo, ir tada išgirdo kažkieno pagalbos riksmą.

Kurį laiką pastovėjo nežinodamas, ko imtis, po to išlėkė į kiemą. Dabar jis jau pastebėjo ant kelio gulintį Lenį ir nulėkė jo link.

- Padėkite man! - inkštė Lenis, kai prie jo suklupo Klaterbakas. - Hagas Prystas išprotėjo, bjaurybė tiesiog išmetė mane!

- Kur jums skauda, Leni? - pasiteiravo Klatas. Jis palietė senukui petį, Lenis suriko. Geresnio atsakymo Klatas nesitikėjo. Jis atsistojo, gerai nežinodamas, ką daryti toliau. Galvoje viskas susijaukė. Jam aišku buvo viena: labai nesinorėtų viską sugadinti.

- Nejudėkite, - galiausiai tarė jis. - Einu paskambinti greitajai pagalbai.

- Aš ir nesirengiu atsistojęs šokti tango, kvaily, - atšovė Lenis. Jis verkšleno iš skausmo. Apskritai priminė seną sužeistą skaliką.

- Gerai, - tarė Klatas. Jis pasileido bėgti į savo patrulinį automobilį, bet vėl grįžo pas Lenį. - Jis paėmė jūsų automobilį, tiesa?

- Ne! - iškošė senis, suspaudęs rankomis savo lūžusius šonkaulius. - Jis išmetė mane iš mašinos ir nuskriejo stebuklingu kilimu. Aišku, kad paėmė! Tai kokių velnių aš čia gulėčiau? Manai deginuosi, ar ką?

- Aišku, - pasakė Klatas ir nukūrė keliu. Kišenėse žvangėjo monetos.

Jis taip smarkiai lenkėsi prie savo automobilio, kad vos neskėlė kakta į lango rėmą. Nutvėrė mikrofoną. Reikia pranešti Šeilai, kad atsiųstų senukui pagalbą, bet ne tai svarbiausia. Alanas ir valstijos policija turi žinoti, kad Hagas Prystas vairuoja Lenio Partridžo “Ševrolė Bel-Airą”. Klatas nežinojo, kurių jis metų, bet to bespalvio smirdalo su niekuo nesupainiosi.

Tačiau jis negalėjo rasti Šeilos dispečerinėje. Mėgino susisiekti tris kartus, bet atsakymo nesulaukė. Neatsiliepė niekas.

Lenis vėl ėmė rėkti, todėl Klatas nuėjo į Hago namus telefonu paskambinti Norvegijos gelbėjimo tarnybai.

14

Henris Bofortas taip pat mėgino susisiekti su šerifo ofisu. Jis stovėjo prie baro, prispaudęs ragelį prie ausies.

- Nagi, pakelk ragelį. Ką, velniai neštų, jūs ten veikiate? Žaidžiate taurelę?

Bilis Taperis išėjo į lauką. Henris išgirdo, kad jis kažką rėkia, ir nekantriai pakėlė akis. Po riksmo sekė garsus pokštelėjimas. Henris pagalvojo, kad sprogo sena Lenio automobilio padanga... bet po to išgirdo dar du pokštelėjimus.

Bilis grįžo į barą. Jis ėjo labai lėtai. Laikėsi susiėmęs už gerklės, o pro pirštus veržėsi kraujas.

- *Enri*! - dusdamas sukriokė jis. - *Enri*! E...

Vaikinukas pasiekė muzikinę dėžę, po to jėgos apleido kūną, ir jis susmuko.

Ant jo kojų, kurios buvo beveik už durų, sujuodavo šešėlis, netrukus pasirodė ir jo šeimininkas. Jis kaklą buvo apsivyniojęs lapės uodega, o rankoje laikė pistoletą. Iš vamzdžio rūko dūmas. Ant gaurų tarp spenelių žvilgėjo prakaito karoliukai. Jo paakiai buvo rudi, patinę. Bilį Taperį peržengė Hagas.

- Sveikas, Henri, - tarė jis.

15

Džonas Lapointas nežinojo, kodėl tai vyksta, bet įsitikino, jog ir toliau šitaip mosuodamas kumščiais Lesteris jį tikrai užmuš. O Pratas, atrodo, nė nemanė sumažinti tempą, ką jau kalbėti apie galą. Džonas bandė nuslysti palei sieną, kad Lesas nepasiektų, bet tas jį sulaikė už marškinių. Lesteris net nebuvo uždusęs, o jo marškinėliai - išsipešę iš elastinio treninginių kelnių juosmens.

- Prašom, Džoni, berniuk, - tarė Lesteris ir vožė kumščiu į viršutinę lūpą. Policininkas pajuto, kaip ji plyšta ant dantų. - Ir toliau auginkis savo ūselius.

Džonas aklai spyrė koja. Užpuolikas riktelėjo iš netikėtumo, bet krisdamas abiem rankom įsitvėrė į kruvinus Džono marškinius ir nusitempė jį su savimi. Jie ėmė raičiotis ant grindų, spardydamiesi ir kumščiuodami vienas kitą.

Abu buvo per daug užsiėmę, kad pastebėtų, kaip Šeila Brigham lekia iš dispečerio kabinos į Alano kabinetą. Ji nusikabino nuo sienos šautuvą, atlaužė gaiduką ir grįžo į grumtynių vietą. Lesteris sėdėjo apžergęs Džoną ir daužė jo galvą į grindis.

Šeila mokėjo naudotis ginklu: šaudė į taikinį nuo aštuonerių metų. Dabar ji įrėmė buožę į petį ir suriko:

- *Pasitrauk nuo jo, Džonai! Leisk man gerai nusitaikyti!*

Lesteris atsisuko balso pusėn, išsišiepė it gorila ir toliau talžė policininką.

16

Kai Alanas pasiekė municipalitetą, pastebėjo pirmą gerą ženklą tą dieną: Noriso Ridžviko "Folksvageną", atvažiuojantį iš kitos pusės. Norisas vilkėjo civiliniais drabužiais, bet šerifui tai nė kiek nerūpėjo. Šiandien jam reikės jo pagalbos. Oi, kaip reikės!

Bet visos viltys netrukus išgaravo.

Didelis raudonas automobilis, "Kadilakas" su Kitono numeriais, staiga šovė iš siauro skersgatvio, iš kurio buvo galima pakliūti į municipaliteto automobilių aikštelę. Alanui bežiūrint, Patranka įvairavo savo kadilaką į Noriso "Vabalo" šoną. "Kadilakas" važiavo nedideliu greičiu, bet buvo lygiai keturis kartus didesnis už Noriso mašinytę. Sudžeržgė metalas, "Folksvagenas" apsivertė ant keleivio šono, barstydamas išdužusius stiklus.

Šerifas užgulė stabdžius ir iššoko iš savo automobilio.

Patranka lipo iš "Kadilako".

Norisas apdujęs rangėsi iš savo mašinos pro langą.

Patranka ėmė žingsniuoti Noriso link, gniauždamas kumščius. Veide atsirado dirbtinė šypsena.

Alanas dirstelėjo į jo veidą ir puolė artyn.

17

Pirmas Hago paleistas šūvis sutrupino "Wild Turkey" butelį už baro. Antrasis sudaužė stiklą ant įrėminto leidimo prekiauti svaigiaisiais gėrimais visai virš Henrio galvos. Trečiasis nudrėskė Henriui Bofortui žandą.

Henris suriko, čiupo dėžę su nupjautvamzdžiu ir užlindo už baro. Jis žinojo, kad Hagas į jį pataikė, bet negalėjo pasakyti, ar žaizda rimta. Tik pajuto, kad dešinę veido pusę tarsi kas nudegino, o tada ėmė tekėti šiltas ir lipnus kraujas.

- Pasikalbėkim apie mašinas, Henri, - tarė Hagas, artindamasis prie baro.

- Ne, geriau apie mano lapės uodegą. Ką pasakysi?

Henris atidarė dėžutę. Ji buvo išmušta raudonu aksomu. Drebančiomis rankomis "Įkaušusio tigro" savininkas išėmė nupjautvamzdį "Vinčesterį". Norėjo patikrinti, ar užtaisytas, bet suprato, kad per vėlu. Reikia tikėtis, kad užtaisytas.

Jis pritraukė kojas ir pasirengė iššokti nuoširdžiai tikėdamasis, kad Hagas to nesitiki.

18

Šeila suprato, kad Džonui nepavyks išsikrapštyti iš po to bepročio, kurį ji pagaliau pažino. Lesteris Platas ar Pratas... žodžiu, aukštesniosios mokyklos treneris. Jai neliko abejonių, kad Lapointas to neįstengs, nes Lesteris liovėsi daužyti jo galvą ir suėmė už gerklės.

Šeila apsuko šautuvą, sugniaužė vamzdį ir užsimojo per petį kaip beisbolininkas Tedas Viljamsas. O tada atsivedėjusi vožė.

Lesteris paskutinę akimirką pasuko galvą, kaip tik tada, kai riešutmedžio buožė trenkėsi į tarpuakį. Sutraškėjo kaulas, buožė išmušė skylę Lesterio kiauše ir ištėškė smegenis. Atrodė, jog kažkas smarkiai atsistojo ant pilnos spragintų kukurūzų dėžės. Lesteris Pratas ant grindų sudribo jau negyvas.

Šeila Brigham pažvelgė į jį ir ėmė klykti.

19

- Tu manei, kad aš nežinosiu, kas tai padarė? - traukdamas pro "Folksvageno" langą apsvaigintą, bet nesužeistą Norisą, niurnėjo Patranka Kitonas. - Manei, nesužinosiu, nors kiekvieno lapelio, kurį priklijavai, apačioje tavo pavardė? Manei? Ar manei?

Jis užsimojo smogti Norisui kumščiu, tą akimirką už jo atsiradęs Alanas nesunkiai užlaužė jam ranką.

- A! - sustūgo Patranka ir gramozdiškai atsisuko.

Municipaliteto pastate kažkas ėmė klykti.

Alanas dirstelėjo į tą pusę, po to užkabinęs antrankius nuvedė Patranką prie atvirų jo "Kadilako" durų. Patranka priešinosi. Šerifas kelis sykius šniojo jam į pečius ir kitą antrankį prirakino prie automobilio durų rankenėlės.

Kai Pengbornas atsisuko, Norisas jau stovėjo šalia. Jis spėjo pagalvoti, jog Ridžvikas atrodo baisiai, ir priskirti tai faktui, kad į jį ką tik limuzinu trenkėsi Miesto tarybos pirmininkas.

- Einam, - paragino jis Norisą. - Yra problemų.

Bet Norisas kurį laiką jo negirdėjo. Jis prasibrovė ir užvažiavo Kitonui į akį. Patranka išgąstingai sukarkė ir atsitrenkė į automobilio dureles. Jos vis dar buvo atidarytos, o nuo jo svorio užsitrenkė, prispausdamos prakaituotų baltų jo marškinių kraštą.

- Čia už žiurkinius spąstus, tu pūzre! - suriko Norisas.

- Aš tau parodysiu! - atšovė Patranka. - Negalvok, kad išsisuksi! Aš parodysiu *Jums* visiems!

- Palauk, - suriaumojo Ridžvikas. Jis vėl artinosi, pakėlęs kumščius prie siauros kaip balandėlio krūtinės. Bet Alanas sugriebė jį ir atitraukė.

- Liaukis! - sustaugė jis Norisui į veidą. - Viduje nemalonumai! Rimta bėda!

Oras vėl suskardėjo nuo klyksmo. Žmonės pradėjo rinktis Meino gatvės šaligatviuose. Norisas pasisuko į juos, po to į šerifą. Jo žvilgsnis praskaidrėjo, jis vėl pasidarė panašus į save, pastebėjo Alanas.

- Kas atsitiko, Alanai? Kas nors susiję su juo? - jis parodė smakru į "Kadilaką". Patranka stovėjo tenai, piktai dėbsojo į juos ir laisvąja ranka tąsė mašinos rankenėlę. Jis tarytum neišgirdo riksmo.

- Ne, - atsakė Alanas. Ar turi savo ginklą?

Norisas papurtė galvą.

Šerifas atsegė dėklą, ištraukė tarnybinį 38-o kalibro pistoletą ir padavė Norisui.

- O kaip tu, Alanai? - paklausė tas.

- Noriu, kad rankos būtų neužimtos. Gerai, eime. Hagas Prystas ofise, jis pamišo.

20

Hagas Prystas išprotėjo, tas tiesa, neverta abejoti, tačiau jis buvo už gerų trijų mylių nuo Kasl Roko municipaliteto.

- Pasikalbėkim... - pradėjo jis, ir kaip tik tada iš po baro iššoko Henris Bofortas dešinėje pusėje iškruvintais marškiniais ir atkištu šautuvu.

Henris ir Hagas iššovė vienu metu. Automatinio pistoleto pokštelėjimą užgožė medžioklinio nupjautvamzdžio griausmas. Iš patrumpinto vamzdžio plykstelėjo ugnis, parūko dūmai. Hagas buvo pakeltas ir nuneštas per kambarį. Iš jo rankos iškrito pistoletas. Lapės uodegos galai užsidegė.

Kai Hago paleista kulka kliudė kairį Henrio plautį, baro savininkas trenkėsi į gėrimų lentynas. Buteliai ėmė virsti ir dužti. Krūtinė pasidarė nejautri. Henris metė šautuvą ir nušlitiniavo prie telefono. Bare tvyrojo neįprastas išpiltų svaigalų ir svilėsių tvaikas. Henris stengėsi įkvėpti, bet nors krūtinė ir kilojosi, jam tai nepavyko. Orui veržiantis pro skylę krūtinėje, girdėjosi tylus švilpimas.

Telefonas, regis, svėrė tūkstantį svarų, bet jis pagaliau pakėlė ragelį prie ausies ir nuspaudė mygtuką, automatiškai renkantį šerifo numerį.

Dzin... dzin... dzin...

- Kas jums darosi, žmonės? - sušvokštė Henris. - Aš čia mirštu! Pakelkite pagaliau!

Bet telefonas tik skambėjo toliau.

21

Norisas pasivijo Alaną vidury skersgatvio, ir jie abu įžengė į nedidelę automobilių aikštelę prie municipaliteto. Norisas laikė tarnybinį šerifo revolverį, uždėjęs pirštą ant gaiduko ir nukreipęs vamzdį į dangų. Aikštelėje stovėjo tik Šeilos Brigham "Saabas" ir Džono Lapointo patrulinis automobilis. Alanas nusistebėjo, kur Hago mašina, o tada atsilapojo šoninės ofiso durys. Kyštelėjo kažkas kruvinomis rankomis, nešinas šautuvu iš šerifo kabineto. Norisas nuleido revolverį ir ėmė spausti pirštą ant gaiduko.

Alanas per sekundės dalį suvokė du dalykus. Pirma, kad Norisas iššaus. Antra - klykiantis individas su šautuvu yra ne Hagas Prystas, o Šeila.

Kone dieviška Alano Pengborno reakcija tą dieną išgelbėjo dispečerei gyvybę. Jis nebandė surikti ar ranka pakreipti ginklo vamzdį. Nebandė laimės. Jis tiesiog sulenkė alkūnę ir smogė ja į Noriso dešinę mirksnį anksčiau, nei jis spėjo iššauti. Uždarame kiemelyje šūvis pokštelėjo kaip petarda. Išdužo vienas langas antrame aukšte. Tada Šeila metė šautuvą, kuriuo nudėjo Lesterį Pratą, ir verkdama pasileido prie jų.

- Jėzau, - vos girdimai ištarė Norisas. Jo veidas buvo baltas kaip popierius, kai jis atkišo šerifui pistoletą rankena į priekį. - O Viešpatie, aš vos nenušoviau Šeilos.

- Alanai! - verkdama sušuko dispečerė. - Ačiū Dievui!

Ji atsitrenkė į juos, nesulėtinusi greičio, ir vos abiejų neparvertė. Pengbornas įsikišo ginklą ir apkabino moterį. Ji virpėjo kaip viela, kai ja teka pernelyg galinga srovė. Alanas įtarė, jog pats virpa ne ką mažiau ir vos neprišlapino kelnių. Šeila buvo apimta isterijos, apakinta panikos, bet tai veikiausiai buvo tik į gera: ji nenutuokia, kad vos per plauką nepasigavo kulkos.

- Kas ten vyksta, Šeila? - paklausė jis. - Trumpai, - ausyse taip aidėjo nuo šūvio, jog jis beveik galėjo prisiekti, kad kažkur skamba telefonas.

22

Henris Bofortas pasijuto nelyginant saulėje tirpstąs senis besmegenis. Kojos klupo. Jis pritūpė, nepaleisdamas iš rankų skambančio neatsakyto telefono. Galva sukosi nuo alkoholio ir degančio kailio smarvės. Dabar pakvipo dar kažkuo. Ko gero, Hagu Prystu.

Henris suprato, kad nieko nebus, teks pagalbos ieškotis kitur, bet nemanė pajėgsiąs. Ne jam surinkti kitą telefono numerį. Todėl jis klūpojo savo kraujo baloje už baro, klausėsi švilpimo iš savo krūtinės ir iš paskutiniųjų stengėsi neprarasti sąmonės. "Tigras" atsidaro tik po valandos, Bilis negyvas, niekas nekelia ragelio, todėl pasirodžius pirmiesiems klientams jis taip pat gulės negyvas.

- Prašau, - bejėgiškai sukuždėjo Henris. - Prašau pakelkite ragelį kas nors, atsiliepkite.

23

Šeila Brigham pamažu atgavo savitvardą, ir Alanas iškart sužinojo svarbiausia: ji atsikratė Hago smūgiu šautuvo buože. Ir niekas nemėgins jų nušauti įžengus pro duris.

Reikia tikėtis.

- Na, eime, - pasakė jis Norisui.

- Alanai... Kai ji išėjo... pamaniau...

- Žinau, ką pamanei, bet nieko neatsitiko. Pamiršk tai, Norisai. Džonas viduje. Einam.

Jie prisiartino ir sustojo iš abiejų durų pusių.

Alanas pasižiūrėjo į Ridžviką.

- Eik lėtai.

Norisas linktelėjo.

Alanas stvėrė už rankenos, atlapojo duris ir puolė į vidų. Norisas atsargiai sekė įkandin.

Džonas buvo vargais negalais atsistojęs ir nuslinkęs beveik iki durų. Alanas su Norisu įsibėgėję partrenkė jį žemėn. Džonas nučiuožė per plytelėmis išklotas grindis it rutulys žaidime su kėgliais. Jis atsitrenkė į sieną ir dusliai suriko.

- Jėzau, tai juk Džonas! - suriko Norisas.

- Padėk man, - paprašė Alanas.

Jie nulėkė prie Džono, kuris vangiai sėdosi savo jėgomis. Jo veidas buvo visas kruvinas. Nosis - smarkiai pakrypusi į vieną pusę. Viršutinė lūpa sparčiai tino. Kai šerifas ir Ridžvikas pribėgo prie jo, Lapointas išspjovė į delną dantį.

- Jis beprotiš, - sušveplavo Džonas. - Šeila trenkė jam šu šautuvu. Manau, ušmušė.

- Džonai, ar viskas gerai? - paklausė Norisas.

- Ne viškaš, - atsakė Džonas ir lyg įrodydamas privėmė tarp išžergtų savo kojų.

Alanas apsidairė. Jis suvokė, jog kaltos ne jo ausys: telefonas tikrai skamba. Bet dabar tai atrodė nesvarbu. Jis pamatė Hagą, gulintį žemyn veidu prie sienos, ir nuėjo prie jo. Priglaudė ausį prie nugaros, klausydamasis, ar plaka širdis. Iš pradžių girdėjo tik telefono skambutį. Atrodė, jog tie prakeikti telefonai skamba ant kiekvieno stalo.

- Atsakyk arba nukelk tą ragelį! - riktelėjo jis Norisui.

Policininkas nuėjo prie artimiausio aparato - buvusio ant jo stalo - ir pakėlęs ragelį išpylė:

- Netrukdykite mūsų, čia ypatinga padėtis. Prašau paskambinti vėliau.

Ir padėjo ragelį, neišklausęs atsakymo.

24

Henris Bofortas atitraukė ragelį - sunkų, nežmoniškai sunkų ragelį - nuo ausies ir netikėdamas savo akimis pasižiūrėjo.

- Ką tu pasakei? - sukuždėjo jis.

Jis staiga nebepajėgė jo išlaikyti; ragelis pasidarė velniškai sunkus. Paleidęs jį ant grindų, Bofortas lėtai susmuko ant vieno šono ir liko gulėti ten sunkiai alsuodamas.

25

Iš visko sprendžiant, Hagas buvo negyvas. Jis suėmė jį už pečių, apvertė... bet ten buvo ne Hagas. Krauju, smegenimis ir kaulo skeveldromis aplipęs veidas buvo nepažįstamas, bet tikrai ne Hago Prysto.

- Kas, po velnių, čia darosi? - nusistebėjo jis.

26

Denfortas "Patranka" Kitonas stovėjo vidury gatvės prirakintas prie savo "Kadilako" ir stebėjo, kaip Jie žiūri į jį. Kai Vyriausiasis persekiotojas su savo padėjėju pasišalino, Jiems neliko į ką žiūrėti.

Jis žiūrėjo žinodamas, kas jie tokie.

Bilis Fulertonas ir Henris Gendronas rymojo priešais vyrų kirpyklą. Bobis Dagasas stovėjo tarp jų su pasmakrėje parišta skraiste, kuri priminė milžinišką seilinuką. Čarlis Fortinas išlindo iš savo "Western Auto". Skotas Garsonas su savo susmirdusiais draugeliais advokatais stovėjo prieš banką, kur veikiausiai šnekučiavosi, kai prasidėjo ta sumaištis.

Akys.

Prakeiktos *akys*.

Visos žiūri į *jį*.

- Aš jus matau! - nelauktai suriko Patranka. - Visus matau! Jus visus! Ir žinau, ką daryti! Taip! Žinau!

Jis atidarė "Kadilako" dureles ir pabandė įsėsti. Nepavyko. Jis buvo prirakintas prie rankenėlės iš lauko pusės, grandinė tarp antrankių buvo ilga, bet ne tiek, kad leistų įlipti.

Kažkas nusijuokė.

Patranka labai aiškiai išgirdo tą juoką.

Jis apsidairė.

Daug Kasl Roko gyventojų stovėjo ant Meino gatvės šaligatvių ir stebėjo jį protingų žiurkių akutėmis.

Visi buvo čia, išskyrus misterį Gauntą.

Tačiau Lilendas Gauntas neliko nuošaly: jis buvo Patrankos galvoje ir smulkiai pasakojo, ką daryti.

Patranka klausėsi... ir ėmė šypsotis.

27

"Budweiser" furgonas, į kurį vos neatsitrenkė Hagas, sustojo keletoje krautuvėlių kitoje upės pusėje ir galiausiai įsuko į "Įkaušusio tigro" aikštelę. Buvo po keturių viena minutė. Vairuotojas išlipo, pasiėmė savo bloknotą, pasitaisė žalias chaki kelnes ir nudrožė į barą. Per penkias pėdas nuo durų jis sustingo išplėtęs akis. Baro tarpduryje tysojo pora kojų.

- Še tau! - riktelėjo jis. - Kaip tu, bičiuli?

Jo ausis pasiekė tylus inkštimas:

- ... padėk...

Vairuotojas nubėgo vidun ir už baro rado leisgyvį Henrį Bofortą.

28

- Še Lešteriš Prataš, - sukrankė Džonas Lapointas. Iš abiejų pusių prilaikomas Noriso ir Šeilos, jis priėjo prie klūpančio šerifo.

- Kas? - paklausė Alanas. Jis pasijuto pakliuvęs į absurdo komediją. Ei, Lesteri, turėtum pasiaiškinti.

- Lešteriš Prataš, - kantriai pakartojo Džonas. - Jiš fišinio lavinimo mokytojaš aukštešniojoje mokykloje.

- Ką jis čia veikia? - paklausė Pengbornas.

Džonas Lapointas vangiai papurtė galvą.

- Nešinau, Alanai. Įšiveršė kaip pamišęš.

- Ei, palaukite, - tarė Alanas, - o kur Hagas Prystas? Kur Klatas? Kas, po galais, čia darosi?

29

Džordžas T. Nelsonas stovėjo ant savo miegamojo slenksčio ir apstulbęs dairėsi. Kambarys atrodė kaip po atmatų gaujos - “Sex Pistols” ar “Cramps” - vakarėlio su savo gerbėjais.

- Kas... - suvebleno jis ir daugiau nebepajėgė ištarti nė žodžio. O ir nereikėjo. Jis suprato. Tai dėl koko. Taip. Jis paskutinius šešerius metus platino kokainą Kasl Roko aukštesniojoje (ne visi dėstytojai garbino tai, ką Tūzas Merilas kartais vadino “bolivietiškais bingo miltukais”, bet tuos, kurie garbino, galima vadinti užkietėjusiais), ir po čiužiniu buvo palikęs pusę uncijos beveik gryno kokaino. Narkomanas, viskas aišku. Kažkas prasitarė, dar kažkas užsimanė. Džordžas įtarė tai, vos įvažiavęs į kiemą ir pamatęs išdaužtą virtuvės langą.

Jis priėjo prie lovos ir medinėmis rankomis kilstelėjo čiužinį. Miltelių nebuvo. Beveik dviejų tūkstančių dolerių vertės grynas kokainas išgaravęs. Džordžas ne savo kojomis nupėdino į vonią patikrinti, ar jo asmeninės atsargos vaistinėlėje, anacino buteliuke, liko sveikos. Dar niekad taip nereikėjo įtraukti.

Jis pasiekė tarpdurį ir sustojo išpūtęs akis. Jo dėmesį patraukė ne sujaukta patalpa, - tualetas. Dangtis buvo nuleistas ir apdulkėjęs baltais miltukais.

Džordžas spėjo, jog tai ne vaikiška “Johnson`s” pudra.

Jis priėjo prie unitazo, paseilino pirštą ir palietė dangtį. Po to palaižė. Liežuvio galiukas kaipmat nutirpo. Ant grindų tarp unitazo ir vonios mėtėsi tuščias maišelis. Vaizdas pasidarė aiškus. Beprotiškas, bet aiškus. Kažkas įsilaužė vidun, rado kokainą... ir nuleido jį į unitazą. Kodėl? Kodėl? Džordžas to nežinojo, bet nusprendė suradęs tą žmogų būtinai paklausti. Prieš tai, kai nuims galvą nuo pečių.

Jo trijų gramų atsargos paliestos nebuvo. Pasiėmęs buteliuką, jis išėjo iš vonios kambario ir vėl sustojo kaip nudiegtas. To pasibjaurėtino dalyko ne-

buvo pastebėjęs eidamas per miegamąjį iš koridoriaus, bet iš šito kampo nepastebėti buvo neįmanoma.

Jis valandėlės stypsojo priblokštas reginio, lūpos konvulsiškai trukčiojo. Pulsas tvinksėjo smilkiniuose, lyg ten spurdėtų paukšteliai. Galiausiai jam pavyko išspausti:

- ... mama!

Apačioje, už Džordžo T. Nelsono mėsos spalvos sofos miegojo Frenkas Dž透vetas.

30

Meino gatvės prekeiviai, ištraukti laukan riksmų ir šūvio, galėjo džiaugtis nauju reginiu: sulėtintu Miesto tarybos pirmininko pabėgimu.

Patranka pasilenkė į automobilį, kiek pajėgė, ir įjungė degimą. Tada nuspaudė mygtuką, kuris nuleidžia langą iš vairuotojo šono. Uždaręs duris jis ėmė atsargiai lįsti pro langą.

Jis buvo įsmukęs vidun iki kelių, bjauriai atlaužta kaire ranka, kuri buvo prirakinta prie rankenos, kai Skotas Garsonas susigriebė:

- Ei, Denfortai, - nedrąsiai tarė jis, - neturėtum taip elgtis. Man regis, esi suimtas.

Patranka žvilgtelėjo pro dešinę pažastį (užuosdamas gana aitrų savo prakaito kvapą) ir pamatė aukštyn kojom stovintį Garsoną. Jis stovėjo tiesiog už jo nugaros. Ir atrodė, kad nori ištempti jį iš automobilio.

Patranka sulenkė kojas ir spyrė, kiek pajėgė, kaip ponis, ganykloje auklėjantis asilus. Jo batų kulnys kaukštelėjo į bankininko veidą. Garsono akiniai paauksuotais rėmeliais išlakstė dalimis. Bankininkas suriko, atšoko susiėmęs už sukruvinto veido ir nuvirto ant žemės.

- Cha! - viauktelėjo Patranka. - Nesitikėjai? Nesitikėjai, tu persekiojantis kalės vaike?

Jis pagaliau įsirangė į mašiną. Čia ilgos grandinės nereikėjo. Peties sąnarys įspėjančiai trakštelėjo, bet leido pralįsti po ranka ir atsisėsti. Dabar jis sėdėjo už vairo, pasidėjęs prirakintą kairę ranką ant lango. Užvedė variklį.

Skotas Garsonas atsisėdo kaip tik tada, kai "Kadilakas" šovė jo pusėn, grasindamas sutraiškyti.

Jis spėriai nusirito į kairę, per plauką išvengdamas mirties. Didelė "Kadilako" padanga pervažiavo jo dešinę ranką ir užtikrintai sutrupino. Užpakalinis ratas baigė darbą. Garsonas išsitiesė, žiūrėdamas į spėriai besipučiančius sutraiškytus pirštus, ir ėmė staugti į karštą žydrą dangų.

31

- TEEEEMEEEE FĖĖĖĖĖĖĖĖJ!

Tas riksmas sugrąžino Frenką Dživetą iš gilėjančio miego. Pirmąsias sekundes jis nesuvokė, kur esąs; tik tiek, kad vieta ankšta ir tamsi. Ir nemaloni. O rankoje kažkas... kas?

Jis kilstelėjo dešinę ir vos neišsibedė akies mėsininko peiliu.

- Oooooo, neeeeeeeee! TEEEEEEMEEEEE FĖĖĖĖĖĖJ!

Staiga atmintis sugrįžo. Jis guli už seno "draugo" Džordžo T. Nelsono sofos, o čia ir pats šeimininkas aprauda negyvą savo papūgą. Po kurio laiko grįžo ir visa kita: po kabinetą išmėtyti žurnalai, šantažuojantis laiškelis, žlunganti (žlugusi, vis labiau tikėjo jis) karjera.

O dabar - neįtikėtina! - jis girdi Džordžą T. Nelsoną raudantį. Verkiantį prie sumauto paukštpalaikio. Na, pagalvojo Frenkas, aš išvaduosiu tave nuo širdgėlos, Džordžai. Kas žino, gal pakliūsi į paukščių rojų.

Dejonės artėjo prie sofos. Vis labiau ir labiau. Jis pašoks, - siurprizas, Džordžai! - ir niekšas kris negyvas anksčiau, nei supras, kas nutiko. Frenkas jau rengėsi padaryti tą šuolį, kai raudodamas, kad net širdis plyšo, Džordžas T. Nelsonas šlumštelėjo ant sofos. Jis buvo sunkus vyras, ir svoris pristūmė sofą prie sienos. Aišku, jis neišgirdo nustebusio "Uuuf!" po savimi, nes verkė garsiau. Džordžas paėmė telefono ragelį, sunkiai įžiūrėdamas pro ašaras, surinko numerį ir (stebuklas!) po pirmo skambučio susisiekė su Fredu Rabinu.

- Fredai! - suvaitojo jis. - Fredai, atsitiko kažkas baisaus! Gal dar nesibaigė! O Dieve, Fredai! O Dieve!

Po juo ėmė trokšti Frenkas Dživetas. Jo galvoje šmėkštelėjo vaikystėje skaityti Edgaro Alano Po apsakymai apie gyvo palaidojimą. Jo veidas pamažu darėsi tamsiai raudonas. Sunki sofos koja, kurią savo svoriu prie jo prispaudė Džordžas T. Nelsonas, slėgė it švino kolona. Sofos dugnas rėmėsi į jo petį ir veidą.

Virš jo Džordžas nerišliai pasakojo į Fredo Rabino ausį apie tai, ką rado grįžęs namo. Po kurio laiko jis nutilo, o po to išrėkė: "Man tas pat, kad negalima kalbėti apie tai telefonu. KAIP MAN GALI RŪPĖTI, KAI JIS UŽMUŠĖ MANO TEMĘ FĖJ? KAI TAS NIEKŠAS NUŽUDĖ TEMĘ FĖJ! Kas galėjo tai padaryti, Fredai? Kas? Privalai man padėti!

Vėl stojo pauzė, kai Džordžas klausėsi, ir Frenkas su siaubu pajuto, jog artinasi momentas, kai jis uždus. Staiga jis sugalvojo, ką daryti: peršauti sofą. Džordžo gali ir nenušauti, pagaliau gali net nepataikyti, bet tikrai atkreips jo dėmesį, o tuomet yra vilties, kad jis patrauks savo storą užpakalį nuo sofos ir neleis jam mirti prispausta nosimi.

Frenkas paleido peilį ir pabandė pasiekti už diržo užkištą pistoletą. Jį persmelkė siaubas supratus, jog to nepavyks padaryti: pirštai per du colius nesiekė dramblio kaulu inkrustuotos ginklo rankenos. Kiek jėgos leido, jis mėgino paslinkti ranką žemiau, bet sunkios sofos - podraug su Džordžo T. Nelsono svarais - prispaustas petys nepajudėjo nė per plauką. Buvo lyg prikaltas.

Prieš išvirtusias Frenko akis sužydo juodos rožės - uždusimo pranašės.

Iš begalinio atstumo jis išgirdo seną "dravgužį" rėkiant Fredui Rabinui, iš visko sprendžiant, kokaino dileriui.

- Ką čia mali! Skambinu tau, norėdamas pasakyti, kad mane nusiaubė, o tu man liepi pasiieškoti kito mulkio? Man nereikia gražbylysčių, Fredai, man reikia...

Jis pašoko, nužingsniavo per kambarį. Iš paskutiniųjų Frenkas stumtelėjo sofą kelis colius nuo sienos. To užteko įtraukti neapsakomai malonaus oro.

- Ką jis parduoda? - suriko Džordžas. - O Viešpatie! Jėzau Kristau! Kodėl to nesakei iš karto?

Vėl tyla. Frenkas gulėjo po sofa it į krantą išmestas banginis, traukė orą ir vylėsi, kad siaubingai pulsuojanti galva nesprogs. Po sekundės jis pakils ir sutrėkš "dragužio" austres. Tuojau pat. Kai iš akių dings tos juodos gėlės. Po akimirkos. Dviejų daugiausia.

- Gerai, - tarė Džordžas T. Nelsonas. - Turiu su juo pasimatyti. Aš abejoju, ar jis toks stebuklingas darbininkas, kaip sakai, bet geriau negu nieko, tiesa? Bet pasakysiu tau dar kai ką: man nusišvilpt, ar jis platina, ar ne. Aš rasiu tą šunsnukį, kuris tai padarė ir prikalsiu prie artimiausios sienos. Supratai?

Supratau, pagalvojo Frenkas, bet dar pamatysim, kas ką prikals prie sienos, brangus mano vakarėlio bičiuli.

- Taip, aš išgirdau tą pavardę! - suriko Džordžas į ragelį. - Gauntas, Gauntas, sumautas Gauntas!

Jis nutrenkė ragelį, po to veikiausiai sviedė telefoną per kambarį, nes Frenkas išgirdo dūžtant stiklą. Paskutinį kartą atsidusęs Džordžas išsiveržė iš namo. Subirbė jo "Iroc-Z" variklis. Frenkas girdėjo, kaip jis atbulas išsuka iš kiemo, ir lėtai atstūmė sofą. Gatvėje sucypė padangos, ir "draugužis" Džordžas T. Nelsonas dingo.

Po dviejų minučių iš po rausvos sofos išlindo dvi rankos ir įsikibo į kraštą. Po akimirkos tarp rankų pasirodė blyškus bepročio veidas perkreiptais misterio Voterbio akinukais. Sofos nugara paliko raudoną dryžuotą įspaudą ant dešinio Frenko skruosto. Prie retėjančių plaukų buvo prilipę keli dulkių gumulėliai.

Lėtai it iš upės dugno iškylantis lavonas Frenko veide pasirodė šypsena. Šįkart Džordžas T. Nelsonas ištrūko jam iš nagų, bet jis neketina palikti miesto. Tai paaiškėjo iš telefoninio pokalbio. Frenkas susiras jį neatėjus vakarui. Kaip galėtų nerasti tokiame mažame miestelyje?

32

Šonas Raskas stovėjo savo namų virtuvės tarpduryje ir smalsiai apžiūrinėjo garažą. Prieš penkias minutes ten nuėjo jo vyresnysis brolis, - Šonas žiūrėjo pro savo kambario langą ir jį pastebėjo. Brajanas kažką nešėsi rankoje. Atstumas buvo per didelis, kad berniukas gerai įsižiūrėtų, bet Šonui to nė nereikėjo. Jis žinojo. Tai buvo nauja beisbolo kortelė, kurią Brajanas laikė pačiame viršuje. Brajanas nežinojo, kad brolis apie tą kortelę žino. Šonas net žinojo, kieno ta kortelė, nes šiandien grįžo iš pamokų daug anksčiau už Brajaną ir įsėlino į brolio kambarį pasižiūrėti. Šonas nesuprato, kodėl brolis taip ja rūpinasi; kortelė buvo sena, aptriušusiais kampeliais, išblukusi. Be to, žaidėjas buvo kažkoks negirdėtas - Los Andželo puolėjas Semis Kobergas, vienerios laimėtos, trejos pralaimėtos rungtynės. Vaikinas, kuris nė metų neišbuvo aukščiausioje lygoje. Kodėl Brajanas taip rūpinasi beverte kortele?

Šonas nežinojo. Buvo akivaizdūs du dalykai: Brajanas tikrai rūpinasi ja, ir paskutinę savaitę jo elgesys ėmė gąsdinti. Jis atrodė kaip vaikas iš televizijos reklamos apie narkomanus. Bet juk Brajanas nevartoja narkotikų... juk ne?

Kažkuo brolio, einančio į garažą, veidas Šoną taip išgąsdino, kad jis nubėgo pasakyti mamai. Jis gerai nežinojo, ką pasakyti, bet paaiškėjo, jog tai nesvarbu, nes jam to padaryti nepavyko. Mama šlaistėsi po miegamąjį su chalatu ir tais kvailais saulės akiniais iš naujos parduotuvės.

- Mama, Brajanas... - pradėjo berniukas.
- Eik iš čia, Šonai. Mamytė dabar užsiėmusi.
- Bet mama...
- Eik lauk, pasakiau!
Bet nespėjo išeiti pats - buvo be ceremonijų išgrūstas už durų. Jos chalatas prasiskleidė, ir Šonas, nespėjęs nusisukti, pamatė po juo mamą visiškai nuogą, net be naktinių.
Ji užtrenkė duris. Ir užsirakino.
Dabar Šonas stovėjo virtuvės tarpdury ir nekantriai laukė grįžtančio iš garažo brolio... bet Brajanas nesirodė.
Nerimas tarpo, augo, kol virto nevaldomu siaubu. Šonas išėjo iš virtuvės, perbėgo skersvėjuotą tarpą ir įžengė į garažą.
Čia buvo tamsu, trenkė benzinu ir buvo nežmoniškai karšta. Iš pradžių jis nepastebėjo šešėlyje esančio brolio ir pamanė, jog jis išėjo pro užpakalines duris į kiemą. Bet kai akys priprato prie tamsos, jis aiktelėjo.
Brajanas sėdėjo prie galinės sienos, greta vejapjovės. Jis laikė tėvo šautuvą. Buožė buvo atremta į grindis. Vamzdis nukreiptas į jo veidą. Brajanas laikė vamzdį viena ranka, o kitoje spaudė purviną seną beisbolo kortelę, kuri taip užvaldė jį paskutinę savaitę.
- Brajanai! - suriko Šonas. - Ką tu darai?
- Nesiartink, Šonai, nes teks ir tau.
- Brajanai, nereikia! - pravirkęs sušuko Šonas. - Nebūk toks liurbis! Tu... tu mane gąsdini!
- Noriu, kad man kai ką pažadėtum, - tarė Brajanas. Jis buvo nusiavęs sportbačius ir nusimovęs kojines. Dabar vieną kojos pirštą buvo įkišęs į “Remington” šautuvo gaiduko kilpą.
Šonas pajuto, kaip tarpkojyje pasidaro šlapia ir šilta. Dar niekad nebuvo taip išsigandęs.
- Brajanai, prašau! *Praaaašaaau*!
- Noriu, kad pažadėtum man niekuomet neiti į naująją parduotuvę, - pasakė Brajanas. - Girdėjai mane?
Šonas žengė žingsnį prie savo brolio. Brajano pirštas prisispaudė prie gaiduko.
- Ne! - sukliko Šonas, iškart atsitraukdamas. - Tai yra, taip! Taip!
Brajanas truputį nuleido vamzdį, kai pamatė, kad broliukas atsitraukė. Šiek tiek atleido pirštą.
- Pažadėk man.
- Taip! Ką tik nori! Tik nedaryk to! Ne... neerzink manęs daugiau, Brajau! Eikime žiūrėti “Transformerių”! Galime žiūrėti Vapnerį, jei nori! Visą savaitę! Visą mėnesį! Aš žiūrėsiu su tavimi! Tik negąsdink manęs daugiau, Brajanai, prašau negąsdink!
Brajanas Raskas tarytum neišgirdo. Jo žvilgsnis buvo padūmavęs, veidas rimtas.
- Niekada ten neik, - pakartojo jis. - “Reikalingi daiktai” yra nuodinga vieta, o misteris Gauntas - nuodytojas. Bet iš tikro jis ne žmogus, Šonai. Visiškai ne žmogus. Prisiek man, kad niekad nepirksi iš jo jokio nuodingo daikto.
- Prisiekiu! Prisiekiu! - vapėjo Šonas. - Prisiekiu mama!

- Ne, - atsakė Brajanas, - tu negali to daryti, nes jis ir ją apnuodijo. Prisiek savo vardu, Šonai. Prisiek man savo paties vardu.

- Prisiekiu! - išrėkė Šonas tamsiame, tvankiame garaže. Jis maldaudamas ištiesė rankas į brolį. - Aš tikrai prisiekiu, prisiekiu savo vardu! O dabar nuleisk žemyn šautuvą, Brajau...

- Aš myliu tave, mažasis broliuk, - Brajanas pažiūrėjo į beisbolo kortelę. - Sendis Kofaksas - šiknius, - pridūrė jis ir nuspaudė kojos pirštu gaiduką.

Veriantis Šono riksmas užgožė šautuvo šūvį tamsiame karštame garaže.

33

Lilendas Gauntas stovėjo prie savo parduotuvės lango ir žiūrėdamas į Meino gatvę šypsojosi. Šūvio garsas Fordo gatvėje buvo vos girdimas, bet senio klausa buvo aštri.

Šypsena paplatėjo.

Jis nukabino kortelę, pranešančią, kad klientai priimami tik iš anksto susitarus, ir užkabino naują.

UŽDARYTA IKI KITO PRANEŠIMO

- Dabar mes linksminamės, - tarė sau Lilendas Gauntas. - O taip.

Aštuonioliktas skyrius

1

Polė Čalmers viso to nežinojo.

Kai Kasl Rokas ėmė pirmuosius tikrus misterio Gaunto darbo vaisius, ji buvo 3-iojo Miesto kelio gale, prie seno Kemberio namo. Polė nuskubėjo ten, vos tik baigė kalbėtis su Alanu.

Baigė? - paklausė ji savęs mintyse. Ach, mano brangioji, tai per daug civilizuota. Kai numetei ragelį - tai nori pasakyti?

Taip, sutiko ji. Kai numečiau ragelį. Juk jis knisosi man už nugaros. O kai paskambinau, jis viską neigė ir melavo. Jis *melavo.* Man regis, toks elgesys nusipelnė necivilizuoto atsakymo.

Kažkas neramiai sujudėjo viduje; tas kažkas būtų prabilęs, jei gautų laiko. Bet ji neleido. Polė nenorėjo klausytis jokių priekaištų. Išvis nenorėjo galvoti apie paskutinį pokalbį su šerifu. Ji norėjo atlikti užduotį ir grįžti namo. O tenai ji išsimaudys vonioje ir trylikai valandų kris į lovą.

Bet širdies balsas išspaudė keturis žodžius: Bet, Pole... ar pagalvojai...

Ne. Nepagalvojo. Teks, anksčiau ar vėliau, tačiau ne taip greitai. Kai imsi galvoti, vėl skaudės. Dabar jai norėjosi atlikti tai, ką ketino... ir nieko negalvoti.

Kemberio namas buvo šiurpokas... garsėjo namo su vaiduokliais reputacija. Ne taip seniai kieme mirė du žmonės - mažas berniukas ir šerifas Džordžas Banermanas. Kiti du, Garis Pervjeras ir pats Džo Kemberis, žuvo netoli nuo čia, pakalnėje. Polė paliko savo automobilį toje vietoje, kur fatališ-

ką klaidą, pastatydama savo "Fordą Pinto", padarė Dona Trenton*. Kai Polė paliko automobilį, ant krūtinės siūbavo *azka*.

Ji neramiai apžvelgė įdubusią verandą, seniai dažų nematiusias, vijokliais apaugusias sienas, spoksančius į ją juodus langus. Negudrią melodiją žolėje čirškė žiogai, saulė svilino kaip tada, kai Dona Trenton kovojo čia už savo ir savo sūnaus gyvybę.

Ką aš čia veikiu? pagalvojo Polė. *Kokį galą aš čia veikiu?*

Tą ji žinojo. Reikalas buvo visiškai nesusijęs su Alanu Pengbornu, Keltonu ar San Francisko Vaikų gerovės departamentu. Šita iškyla neturėjo nieko bendra su meile. Ir su skausmu. Buvo... ir to pakako.

Sidabrinio pakabučio viduje buvo kažkas. Kažkas gyva. Jeigu ji neįvykdys sutarties su Lilendu Gauntu, tas kažkas žus. Polė nežinojo, ar pakeltų dar kartą skausmą, kurį jautė sekmadienį iš ryto. Jeigu visą gyvenimą reikėtų tokį kęsti, ji verčiau nusižudytų.

- Tai ne Alanas, - sušnibždėjo ji, eidama prie daržinės su juoduojančia vartų gerkle ir grėsmingai išlinkusiu stogu. - Jis sakė, kad prieš jį nepakels rankos.

Tai ko rūpiniesi? - paklausė tas nerimstantis balsas.

Jai tai rūpėjo, nes nenorėjo, kad Alanui kas nors atsitiktų. Ji pyko ant jo, taip - tiksliau, buvo mirtinai įsiutusi, bet tai dar nereiškia, kad dėl to ji turėtų peržengti ribą, pasielgti su juo taip, kaip jis pasielgė.

Bet, Pole... ar pagalvojai...

Ne. Ne!

Ji iškrės kiaulystę Tūzui Merilui, kuris jai visai nerūpėjo; ji net nepažinojo jo, tik girdėjo apie jį kalbant. Kiaulystė skirta Tūzui, bet...

Bet Alanas, kuris išsiuntė Tūzą į Šaušenką, kažkaip irgi su tuo susijęs. Taip sakė širdis.

Ar ji gali to atsisakyti? Ar gali, jei panorėtų? Tuomet Keltonas taip pat būtų įtrauktas. Misteris Gauntas aiškiai nepasakė, jog jai atsisakius įvykdyti užduotį žinia apie jos sūnelio likimą pasklis po miestą, bet leido suprasti... Ji negali leisti, kad taip atsitiktų.

Ar turi moteris teisę į išdidumą? Kai viso kito neteko, ar turi teisę į šitą paskutinę monetą, be kurios jos piniginė liktų tuščia?

Taip. Taip. Ir dar kartą taip.

Misteris Gauntas pasakė, jog ji rasianti jai reikalingą įrankį daržinėje; Polė pamažu nuėjo jos link.

Eik, kur tau liepta, bet eik gyva, Triša, sakydavo jai teta Evė. *Nebūk vaiduoklis*.

Tačiau dabar, žengdama pro sustingusius ant aprūdijusių vyrių daržinės vartus, Polė jautėsi kaip vaiduoklis. Dar niekad nebuvo tokia panaši į vaiduoklį. *Azka* siūbavo tarp krūtų... pati savaime. Kažkas joje yra. Kažkas gyva. Jai tai nepatiko, bet dar labiau nepatiko mintis, kas atsitiktų, jeigu tas gyvis žūtų.

Ji padarys, ką misteris Gauntas liepė (bent jau šį kartą), nutraukys ryšius su Alanu Pengbornu (buvo klaida išvis su juo prasidėti, aiškiai suvokė ji dabar) ir pasiliks savo praeitį sau. Kodėl gi ne?

Šiaip ar taip, tai menkniekis.

---

* Aliuzija į S.Kingo romaną "Kudžas".

2

Kastuvas buvo tiksliai nurodytoje vietoje, rėmėsi į sieną dulkėtame šviesos spindulyje. Polė pakėlė jį už glotnios, nutrintos rankenos.

Staiga jai pasirodė, kad girdi storą urzgimą iš daržinės gilumos, tartum pasiutęs senbernaras būtų prisikėlęs dar piktesnis nei tuomet, kai mirtinai sukandžiojo Didįjį Džordžą Banermaną ir tapo Tedo Trentono mirties priežastimi. Polė skubiai nėrė iš daržinės pašiurpusiomis rankomis. Kiemas taip pat ne iš jaukiųjų, rūškanai juodomis akimis dėbso namas, bet geriau nei tenai.

Ką aš čia veikiu? vėl paklausė jos protas, o atsakė tetulės Evės balsu: *Virsti vaiduokliu. Štai ką - virsti vaiduokliu.*

Polė smarkiai užsimerkė ir piktai sušnypštė:

- Baik! Liaukis!

Teisingai, tarė Lilendas Gauntas. *Beje, kas čia tokio? Tai tik nekaltas juokelis. O jeigu jo pasekmės bus rimtos, - taip neatsitiks, žinoma, bet tarkime, - kas bus dėl to kaltas?*

- Alanas, - sušnibždėjo Polė. Jos akys nervingai sukiojosi akiduobėse, pirštai gniaužėsi tarp krūtų. - Jeigu būtų pasišnekėjęs... jeigu nebūtų atstūmęs manęs savo knaisiojimusi ne savo reikaluose...

Tylus širdies balsas bandė prieštarauti, bet jį nutraukė Lilendas Gauntas.

Ir vėl tu teisi, tarė jis. *O ką tu čia veiki? Atsakymas paprastas - moki. Štai, ką tu, ką jūs visi darote. O vaiduokliai čia niekuo dėti. Ir nepamiršk paprasčiausio ir nuostabiausio prekybos aspekto: kai už daiktą sumoki, jis tampa tavo. Tu juk nesitiki, kad toks puikus daiktelis pigiai atsieis? Bet kai sumokėsi, jis bus tavo. Kai sumokėsi, turėsi teisę į tą daiktą. O dabar stovėsi ir klausysies tų baisių garsų visą dieną ar darysi tai, ko atvažiavai?*

Polė atsimerkė. *Azka* ramiai kabojo ant grandinėlės. Jeigu ji tikrai judėjo, - o Polė dabar tuo abejojo, - kažkokiu būdu sustojo. Namas buvo tik namas, apleistas namas, kuris neišvengiamai griūva bei yra. Langai - ne akys, o nuotykių ieškančių berniukų paliktos skylės. O daržinėje ji galėjo girdėti tik nuo karščio skylančią lentą.

Jos tėvai mirę, kūdikėlis taip pat žemelėje. Negyvas ir šuo, kuris karaliavo šiame kieme tris beprotiškas dienas ir naktis prieš vienuolika metų.

Čia nėra vaiduoklių.

- Aš taip pat ne vaiduoklis, - tarė Polė ir ėmė eiti aplink daržinę.

3

Apėjus daržinę, rasi seno tralo liekanas, pasakė jai misteris Gauntas. Ji apėjo. Rado "Air-Flow" sidabriniais šonais, beveik užgožtą vėlyvų saulėgrąžų.

Kairėje pusėje pamatysi didelį plokščią akmenį.

Ji nesunkiai rado tą akmenį. Jis buvo didelis kaip šaligatvio plokštė.

Patrauk jį ir kask. Maždaug dviejų pėdų gylyje rasi "Crisco" skardinę.

Polė nustūmė akmenį į šalį ir ėmė kasti. Po penkių minučių kastuvas atsitrenkė į metalą. Ji padėjo kastuvą ir toliau kapstė rankomis, laisvindama skardinę iš šaknų voratinklio. Po minutės ji jau laikė ją rankoje. Skardinė buvo aprūdijusi, bet sveika. Nukrito pajuodusi etiketė, ir ji pamatė ananasi-

nio torto receptą (produktų sąrašas buvo pajuodavęs) bei "Bisquic" kuponą. Ji nagais atidarė skardinės dangtelį. Nuo pasklidusio tvaiko ji susiraukė ir atšlijo. Vidinis balsas bandė paklausti, ką ji čia veikia, bet Polė užtildė jį.

Polė pasižiūrėjo vidun ir pamatė tai, ką misteris Gauntas sakė: prekybinių pašto ženklų pluoštą ir kelias išblukusias moters, santykiaujančios su koli šunimi, nuotraukas.

Ji iškratė viską, susikišo į kelnių kišenę ir skubiai nusišluostė rankas į šlaunis. Kai tik galės, nusiplaus jas, pažadėjo Polė sau. Palietusi tuos ilgai po žeme gulėjusius daiktus, ji jautėsi susitepusi.

Iš kitos kišenės ji išsitraukė antspauduotą biznio voką. Ant priekio spausdintomis raidėmis buvo užrašyta:

ŽINIA BEBAIMIUI LOBIŲ IEŠKOTOJUI

Polė įgrūdo voką į skardinę, po to rūpestingai užkasė ją, kaip buvo. Dabar labiausiai troško kuo greičiau iš ten dingti.

Baigusi Polė greitai apėjo daržinę, kastuvą nusviedė į aukštas žoles. Ji nesiruošė nešti jį į daržinę, kad ir koks paprastas girdėto garso paaiškinimas.

Pasiekusi automobilį, ji atidarė keleivio dureles, po to dėklę. Ji pasikuitė popieriuose ir surado seną degtukų dėžutę. Tik iš ketvirto karto pavyko uždiebti degtuką: nors pirštų jau visai neskaudėjo, rankos taip virpėjo, kad per smarkiai spausdama nulenkė galvutes.

Pagaliau uždegusi degtuką, ji paėmė jį dviem dešinės rankos pirštais, o tada ištraukė šūsnį dėmėtų pašto ženklų ir nuotraukų iš džinsų kišenės. Prikišo liepsnelę prie jų ir dar palaikė, kol jie įsidegs. Nusviedusi degtuką, ji palenkė popierius, kad tie labiau įsiliepsnotų. Moteris buvo liesa ir žiūrėjo tuščiu žvilgsniu. Šuo - ligotas. Buvo gera žiūrėti, kaip fotografijos paviršius pučiasi ir ruduoja. Kai nuotraukos ėmė raitytis, ji numetė liepsnojantį popierių pluoštą ant žemės, kur kadaise moteris mirtinai beisbolo lazda užtalžė senbernarą.

Ugnis išsisklaidė. Pašto ženklai ir nuotraukos virto susiraukšlėjusių pelenų krūvele. Nelauktai dvelktelėjęs vėjas sutrupino juos į miltelius, kurie pakilo sukdamiesi verpetu. Polė nulydėjo juos skvarbiu ir nusigandusiu žvilgsniu. Iš kur tas vėjo sūkurys?

O, nereikia! Ar negalėtum baigti...

Ir tada iš tamsios daržinės pasigirdo storas, kimus urzgimas, primenantis valties motoro burzgimą. Tai buvo ne jos vaizduotė, ne saulėje skylanti lenta.

Ten tikrai buvo *šuo*.

Polė nusigandusi dirstelėjo į tą pusę ir pamatė iš tamsos į ją spingsančius du raudonus apskritimus.

Ji nubėgo į mašiną, per skubėjimą skaudžiai susitrenkė į dešinį sparną klubą, įsėdusi užrakino bei užsuko langus ir duris. Tada pasuko užvedimo raktelį. Variklis sukrankė... bet neužsivedė.

Niekas nežino, kur aš esu, toptelėjo Polei. Niekas, išskyrus misterį Gauntą... o jis neprasitars.

Ji jau įsivaizdavo save įkalintą čia, kaip buvo įkalinta Dona Trenton su sūnumi. Bet motoras atgijo, Polė išsuko atbula ir išdūmė iš kiemo taip grei-

tai, kad vos neatsidūrė griovyje už kelio. Po to nuspaudė, kiek išdrįso, akceleratorių ir nuvažiavo į miestą.

Jai visiškai išgaravo iš galvos nusiplauti rankas.

4

Tūzas Merilas išsirito iš savo lovos maždaug tuo pat metu, kai už trisdešimties mylių sau gyvybę atėmė Brajanas Raskas.

Jis nuėjo į tualetą, traukdamas žemyn purvinas trumpikes, ir visą valandą šlapinosi. Paskui pakėlė ranką ir pauostė pažastį, - ne, praustis neis. Prieš akis svarbi diena. Dušas gali palaukti.

Jis išėjo iš tualeto nesivarginęs nuleisti vandenį. *Geltonas, vadinasi prinokęs* - tokia buvo Tūzo filosofija. Tada nudrožė tiesiai prie biuro, kur ant veidrodėlio buvo pasilikęs paskutinę misterio Gaunto miltukų porciją. O jie buvo pasakiški: lengvi nosiai, karšti galvai. Bet atsargos beveik išseko. Praeitą vakarą jam reikėjo daug parako, kaip ir sakė Lilendas, bet Merilas puikiai nutuokė, kur jo vėl galima gauti.

Tūzas vairuotojo teisėmis perskyrė miltukus į dvi linijas. Įtraukė pro susuktą penkių dolerių banknotą. Galva sprogo kaip "Shrike" raketa.

- Bum! - šūktelėjo Tūzas Merilas Vernerio Vulfo balsu. - Keliaukim į videoteką!

Jis įlindo į išblukusius džinsus ir "Harley-Davidson" marškinėlius. Štai kaip vilki visi stilingi lobių ieškotojai šiais metais, pagalvojo jis ir nusižvengė. Dievaži, tas kokas - jėga!

Tūzas jau ėjo prie durų, bet žvilgsnis užkliuvo už vakarykščio grobio, ir jis prisiminė ketinęs paskambinti Natui Kouplendui iš Portsmuto. Merilas grįžo į miegamąjį, pasirausė ant biuro suverstuose drabužiuose ir šiaip taip atkniso užrašų knygutę. Grįžęs į virtuvę, atsisėdo, surinko numerį. Jis mažai tikėjosi rasti Natą, bet pamėginti buvo verta. Kokainas ūžė ir zvimbė po galvą, bet pakilimas jau ėmė slūgti. Po to jauteisi kitas žmogus. Blogiausia, kad tas kitas žmogus norėjo pakartoti viską iš naujo, o Tūzo atsargos buvo smarkiai sumažėjusios.

- Taip? - į ausį pasakė niūrus balsas, ir Tūzas apsidžiaugė, kad laimė nuo jo nenusisuko.

- Natai! - šūktelėjo jis.

- Kas čia toks kalba?

- Aš, senas pirdžiau! Aš!

- Tūzas? Tai tu?

- Kas gi kitas! Kaip einasi, Nati?

- Mačiau ir geresnių laikų. - Natas anaiptol neatrodė nudžiugęs, kai išgirdo seną bičiulį iš Šaušenko. - Ko nori, Tūzai?

- Ar taip kas nors kalba su draugu? - papriekaištavo Merilas. Jis petimi prispaudė telefoną prie ausies ir prisitraukė arčiau dvi aprūdijusias skardines.

Vieną jis atkasė už senojo Treblhorno namo, antrą rado Mastersų fermos, kuri iki pamatų sudegė, kai Tūzui buvo dešimt metų, rūsyje. Pirmoje buvo tik kelios pašto ženklų knygelės ir keletas "Raleigh" cigarečių kuponų. Antrojoje jis rado pluoštą įvairių prekybos ženklų ir šešis monetų ritinėlius. Bet monetos nebuvo paprastos.

Jos buvo baltos.

- Gal aš tiesiog norėjau šiaip pasikalbėti, - erzino toliau Tūzas. - Pasiteirauti apie tavo pilių būklę, "K-Y" želė atsargas ir visa kita.

- Ko tau reikia, Tūzai? - niūriai pakartojo Natas Kouplendas.

Tūzas ištraukė vieną ritinėlį iš senos konservuotų ananasų skardinės. Iškratė dvi monetas į delną ir smalsiai apžiūrėjo. Jeigu kas ir išmano apie tai, Natas Kouplendas - specialistas.

Kadaise Kiteryje jis turėjo krautuvėlę "Kouplendo monetos ir kolekcijos". Jis pats turėjo savo monetų kolekciją, pasak jo, geriausią visoje Naujojoje Anglijoje. Bet vėliau susipažino su kokaino burtais. Per ketverius ar penkerius metus jis iššvaistė savo kolekciją, po vieną monetą sutraukė į šnerves. 1985 metais policija gavo signalą iš "Long John Silver" monetų parduotuvės Portlende ir aptiko Natą Kouplendą, kemšantį sidabrinius dolerius į maišelį. Tūzas susipažino su juo neilgai trukus.

- Gerai, jei jau reikalauji, noriu tavęs kai ko paklausti.

- Paklausti? Ir viskas?

- Visiškai viskas, mielasis drauge.

- Gerai, - Natas truputį atsileido. - Klausk. Negaliu skirti tau visos dienos.

- Aišku, - atsakė Tūzas. - Reikalai, reikalai. Reikia kai kur nueiti, kai ką suvalgyti, neklystu, Natai? - jis kvailai nusijuokė. Kalti buvo ne miltukai - diena. Jis grįžo prieš aušrą, kokainas neleido jam užmigti beveik iki pat dešimtos ryto, nepaisant užtrauktų užuolaidų ir fizinio išsekimo, bet jis vis vien galėjo ryti plieno vamzdžius ir spjaudyti vinis. Kodėl ne? Po šimts, kodėl gi ne? Jis stovėjo prie lobio. Tūzas žinojo ir jautė tai kiekviena kūno ląstele.

- Tūzai, ar tikrai nutiko kas negera tavo smegeninei, ar tu tiesiog nori mane paerzinti?

- Ne, skambinu ne dėl to. Pavaišink mane marihuana, Nati, ir galėsiu pavaišinti tave. Pavaišinti baisiai kietu ...

- Tikrai? - Nato Kouplendo balsas kaipmat pažvalėjo. Pasidarė susijaudinęs, kone dievobaimingas. - Tu manęs nemaustai, Tūzai?

- Geriausias, primo mėšlas, kokį turėjau, Nati, berniuk.

- Gali man parūpinti?

- Kokia dar abejonė, - atsakė Tūzas, nė neketindamas to daryti. Jis iškratė dar tris monetas iš išblukusio ritinėlio. Dabar jis sudėjo jas į eilutę. - Bet prieš tai turi padaryti man paslaugą.

- Varyk.

- Ką žinai apie baltas monetas?

Kitame linijos gale įsivyravo pauzė. Po kurio laiko Natas atsargiai pasiteiravo:

- Baltas monetas? Turi galvoje, metalines?

- Nežinau, ką turiu galvoje, - juk tu esi numizmatas, ne aš.

- Patikrink datas. Pažiūrėk ar nėra 1941-1945 metų.

Tūzas apvertė pinigėlius. Vienas 1941, keturi 1943, paskutinis 1944 metų.

- Taip. Tikrai yra. Kiek jie verti, Natai? - jis stengėsi nuslėpti nekantravimą, bet tai ne visai pavyko.

- Ne tiek daug imant po vieną, - atsakė Natas, - bet kur kas daugiau nei paprastos monetos. Gali būti, kad pora žalių už vieną. Trys, jeigu N.K.

- Kas tai?

- Necirkuliavę. Puikios kondicijos. Ar daug turi, Tūzai?

- Bus nemažai, - atsakė Tūzas, - nemažai, brangus mano berniuk. - Bet jis jautėsi nusivylęs. Jis turi šešias dešreles, tris šimtus monetų, o tos, į kurias žiūrėjo, neatrodė idealios būklės. Nebuvo visai nudrengtos, bet seniai švytėjo kaip naujos. Šeši šimtai dolerių, aštuoni daugiausia. Nepavadinsi dideliu laimėjimu.

- Tai tu atnešk man parodyti, - pasiūlė Natas. - Užmesiu dolerį kitą, - pasvyravęs pridūrė: - Ir atsinešk tų miltukų.

- Aš pagalvosiu, - atsakė Tūzas.

- Ei, Tūzai! Nepadėk ragelio!

- Eik velniop, Nati, - atšovė Merilas ir pasielgė priešingai.

Jis valandėlę liko sėdėti kur sėdėjęs ir svarstė apie monetas iš surūdijusių skardinių. Kažkas čia buvo ne taip. Beverčiai pašto ženklai ir šešių šimtų dolerių vertės pinigėliai. Ir kas iš to?

Iš to nieko, pagalvojo Tūzas. Iš to visiškai nieko. Kur tikrasis lobis? Kur, trauk devynios?

Jis atsistūmė nuo stalo, nuėjo į miegamąjį ir sušmaukė misterio Gaunto kokaino likučius. Grįžo su knyga rankose ir pastebimai linksmesnis. Viskas gerai. Dabar, kai padarė paslaugą savo galvai, aiškiai tai suprato.

Juk žemėlapyje daugybė kryželių. Jis rado tas skardines tiksliai ten, kur buvo pažymėta, po dideliu, plokščiu akmeniu. Kryžius + akmens plokštė = užkastas lobis. Atrodo, kad Tėtušis buvo kvanktelėjęs labiau, negu miestui atrodė; jis sunkiai skyrė deimantus nuo dulkių, bet brangenybės - auksas, valiuta, gal net vertybiniai popieriai, - turi kažkur būti, kažkur, po vienu iš tų plokščių akmenų.

Jis tuo įsitikino. Jo dėdė paslėpė vertingus daiktus, ne tik šūsnis supelijusių pašto ženklų. Mastersο fermoje jis aptiko šešis ritinėlius monetų, kurie verti mažiausiai šešių šimtų dolerių. Nedaug... bet tai pradžia.

- Jie tenai, - tyliai tarė Tūzas. Akys beprotiškai sublizgėjo. - Jie tenai, vienoje iš septynių vietų. Arba dviejose. Trijose.

Jis buvo įsitikinęs.

Paėmęs žemėlapį iš knygos, jis ėmė vedžioti pirštu nuo vieno kryželio prie kito, svarstydamas, kuris iš jų labiau tikėtinas. Tūzo pirštas sustojo ant Džo Kemberio sodybos. Šioje vietoje greta vienas kito buvo pažymėti du kryželiai. Jis ėmė lėtai vedžioti pirštu tarp jų.

Džo Kemberis žuvo per tragediją, nusinešusią dar tris gyvybes. Tuo metu jo žmona ir berniukas buvo išvažiavę. Atostogavo. Paprastai tokie žmonės kaip Kemberiai neatostogauja, bet Čeritė Kember išlošė truputį pinigų loterijoje, jei nešlubuoja atmintis. Jis bandė prisiminti daugiau, tačiau galvoje buvo maišalynė. Reikėjo galvoti apie savo reikalus, o jų buvo aibė.

Ką darė misis Kember grįžusi iš atostogų su vaiku ir radusi Džo, - didžiausią niekšą, kiek teko girdėti, - negyvą? Išsikėlė iš valstijos, tiesa? O turtas? Veikiausiai norėjo kuo skubiau parduoti. O kai Kasl Roke kas nors norėdavo ką skubiai parduoti, visi pirmiausia prisimindavo vieną pavardę: Redžinaldą Marijaną Merilą, Tėtušį. Ar ji nuėjo pas jį? Jis jai pasiūlė nedaug (toks jau jo būdas), tačiau jeigu ji skubėjo išsikelti, galėjo pasitenkinti ir tuo.

Kitaip tariant, Kemberio valda po jo mirties taip pat galėjo pereiti Tėtušio nuosavybėn.

Tokia galimybė po kelių sekundžių Tūzo Merilo galvoje virto įsitikinimu.

- Kemberių sodyba, - tarė jis. - Lažinuosi, kad tenai! Aš žinau, kad lobis ten!

Tūkstančiai dolerių! O gal ir dešimtys tūkstančių! Jergutėliau!

Jis sulankstė žemėlapį ir įkišo atgal į knygą. Po to kone tekinas pasileido prie misterio Gaunto išnuomoto "Ševrolė".

Bet vienas klausimas vis dėlto nedavė jam ramybės: jeigu Tėtušis galėjo atskirti deimantus nuo dulkių, kodėl jis užkasinėjo pašto ženklus?

Tūzas nuvijo tą klausimą ir išsigavo į Kasl Roko kelią.

5

Denfortas Kitonas grįžo į namus Kasl Vju tuo metu, kai Tūzas traukė į užmiestį. Patrankos ranka tebebuvo prirakinta antrankiais prie automobilio durų rankenos, bet jis pats buvo apimtas begalinės euforijos. Dvejus metus jis kovojo su šešėliais, ir jie vis laimėdavo. Jis priėjo tašką, kai iki beprotybės buvo likęs žingsnis... to, žinoma, Jie ir norėjo.

Pakeliui iš Meino gatvės jis pamatė keletą satelito lėkščių. Buvo pastebėjęs ir anksčiau, net svarstė, ar jos tik nesusijusios su tuo, kas vyksta mieste. Dabar dėl to neabejojo. Tai visai ne satelito lėkštės. Tai proto jaukikliai. Į jo namą gali būti nutaikyti ne visi, tačiau likusieji neabejotinai nutaikyti į dar kelis žmones kaip jis, kurie išaiškino rengiamą sąmokslą.

Patranka sustojo kieme ir pakėlė garažo vartus, spustelėjęs jungiklį, prisegtą prie stogelio nuo saulės. Vartai ėmė kilti, ir tą akimirką smegenis persmelkė neapsakomas skausmas. Jis suprato, kad Jie pakeitė jo tikrąjį garažo durų kėliklį kažkuo, kas tuo pačiu metu dar ir švitino jo galvą.

Patranka nuplėšė stogelį ir prieš įvažiuodamas į garažą išmetė pro langą. Ten išjungė variklį, atidarė duris ir išlipo. Antrankiai prikaustė jį prie durų kaip kartuvių virvė. Ant sienos kabojo tvarkingai sudėti įrankiai, bet jų negalėjai pasiekti. Patranka įlindo į automobilį ir ėmė maigyti signalą.

6

Mirtlė Kiton, tą dieną įvykdžiusi sau skirtą užduotį, neramiai snūduriuodama gulėjo lovoje, kai pasigirdo pypsėjimas. Ji nustėrusi atsisėdo.

- Aš padariau! - aiktelėjo ji. - Padariau, ką man liepei, todėl prašau palikt mane ramybėje!

Tada ji suprato, kad nesapnuoja, kad šalia nėra misterio Gaunto, ir atsiduso.

PYP! PYP! PYYYYYYYYYYYP!

Garsas primena "Kadilako" pypsėjimą. Ji paėmė greta ant lovos gulėjusią lėlę, gražią lėlę, kurią parsinešė iš misterio Gaunto krautuvėlės, ir apsikabino, kad nusiramintų. Šiandien ji kai ką padarė. Tolimoje, išgąsdintoje širdies kertelėje ji žinojo, kad tai blogas, labai blogas poelgis, ir todėl lėlė jai pasidarė nežmoniškai brangi. Kaina, kaip pasakytų Lilendas Gauntas, visuomet pakelia vertę... bent jau pirkėjo akyse.

PYYYYYYYYYYYYYYYP!

Tai tikrai “Kadilakas”. Kodėl Denfortas sėdi garaže ir maigo signalą? Tikriausiai reikia nueiti pasižiūrėti.

- Bet mano lėlės jis geriau teneskriaudžia, - tyliai pasakė Mirtlė. Ji atsargiai paguldė ją po lova. - Tai mano nubrėžta riba.

Mirtlė buvo viena iš daugelio, kurie apsilankė “Reikalinguose daiktuose” tą dieną ir buvo pažymėti sąraše. Ji atėjo kaip ir kiti, nes misteris Gauntas liepė ateiti. Jai buvo pranešta būdu, kurį būtų visiškai supratęs jos vyras: ji išgirdo žodžius savo galvoje.

Misteris Gauntas pasakė, jog atėjo laikas susimokėti už lėlę... jeigu ji ketinanti ją pasilikti. Mirtlė gavo metalinę dėžę ir užklijuotą laišką Izabelės dukterims. Dėžutė buvo su grotelėmis iš visų pusių, išskyrus dugną. Mirtlė išgirdo viduje tyliai tiksint. Ji bandė dirstelti pro vienas apskritas groteles, - jos panėšėjo į senovinio radijo garsiakalbį, - bet įžiūrėjo tik neryškų kubo formos objektą. Tiesą sakant, ji labai nesistengė išsiaiškinti. Taip atrodė geriau - saugiau.

Kai Mirtlė pėsčia pasiekė bažnyčių kompleksėlį, mašinų aikštelėje stovėjo tik vienas automobilis. O pati bažnyčia buvo tuščia. Ji žvilgtelėjo pro langelį durų viršuje, kad įsitikintų, po to perskaitė skelbimą ant durų.

IZABELĖS DUKTERYS
SUSITINKAM 19 VAL.
PADĖKITE ORGANIZUOTI KAZINO “NAIT”!

Mirtlė įsmuko vidun. Kairėje stovėjo spinta su ryškiai nudažytais skyreliais: čia dieną būnantys vaikai laikė priešpiečius, o sekmadieninės mokyklos mokinukai pasidėdavo visokius piešinius ir rankdarbius. Mirtlei buvo prisakyta palikti dėžę viename iš tų skyrių, taip ir padarė. Ji vos tilpo. Patalpos priekyje stovėjo pirmininkės stalas su Amerikos vėliava ir gairele. Stalas buvo paruoštas vakariniam susitikimui - pridėta šratinukų, pieštukų, “Nait” kazino emblemos lapų ir viduryje pirmininkės dienotvarkė. Mirtlė paliko misterio Gaunto laišką po tuo lapu, kad Betsė Vig, šiemetinė Izabelės dukterų pirmininkė, iškart rastų.

TUOJAU PERSKAITYK, POPIEŽIAUS KALE

buvo išvedžiota ant voko.

Smarkiai spurdančia širdimi mis Kiton ištipeno iš bažnyčios. Už durų sustojo atgauti kvapo, prispaudusi ranką prie kuplios krūtinės. Ir pastebėjo iš Kolumbo riterių bažnyčios išskubančią moterį.

Tai buvo Džiuna Gavinjė. Ji atrodė ne mažiau išsigandusi už Mirtlę. Ji bemaž griūdama nukaukšėjo mediniais laiptais į aikštelę ir priėjo prie vienintelio ten stovėjusio automobilio.

Ji pakėlė akis į mis Kiton, išbalo. Po to įsižiūrėjo atidžiau į Mirtlės veidą... ir suprato.

- Tu taip pat? - tyliai paklausė ji. Jos veide pasirodė keista - vienu metu ir linksma, ir prislėgta - šypsena. Ji priminė gerą vaiką, kuris dėl jam pačiam nesuprantamų priežasčių įleido pelę į mylimos mokytojos stalčių.

Mirtlė pajuto, kad ima šypsotis taip pat. Bet stengėsi neišsiduoti.
- Atleiskite! Aš nesuprantu, apie ką jūs kalbate!
- Suprantate, - Džiuna apsidairė; moterys buvo vienos. - Apie misterį Gauntą.
Mirtlė linktelėjo ir pajuto, kaip kaista skruostai.
- Ką gavote? - pasiteiravo Džiuna.
- Lėlę. O jūs?
- Vazą. Nuostabiausią vazą, kokią esu mačiusi.
- Ką jūs padarėte?
Džiuna šelmiškai šyptelėjo.
- O ką padarėte jūs?
- Nesvarbu, - Mirtlė pažvelgė į Izabelės dukterų salę ir sušnarpštė. - Neturi reikšmės. Juk jie tik katalikai.
- Teisingai, - atsakė Džiuna, kuri pati buvo atkritusi katalikė. Paskui ji nuėjo prie mašinos. Mirtlė neprašė pavežėti, Džiuna Gavinjė nepasiūlė. Mirtlė skubiai išėjo iš aikštelės, net nepakėlė galvos, kai baltu "Saturnu" prašvilpė Džuna. Labiausiai norėjosi grįžti namo, nusnausti apsikabinus naują lėlę ir pamiršti, ką ji padarė.
Dabar ji suprato, jog tai nebus labai lengva.

7

PPPPPYYYYYYYYYYYYYYPPPPPPP!
Patranka uždėjo delną ant signalo ir prispaudė. Garsas plėšė būgnelius. Po velnių, kur ta kalė?
Pagaliau durys tarp garažo ir virtuvės atsidarė. Mirtlė iškišo galvą. Jos akys buvo išsiplėtusios nuo išgąsčio.
- Na, pagaliau, - paleisdamas mygtuką, tarė Kitonas. - Maniau, kad mirei tualete.
- Denfortai, kas atsitiko?
- Nieko. Viskas geriau negu dvejus pastaruosius metus. Man tik reikėjo pagalbos.
Mirtlė nejudėjo.
- Moterie, vilkis čionai!
Ji to nenorėjo, Denfortas ją baugino, bet įprotis buvo senas ir įsišaknijęs. Mirtlė priartėjo prie pravirų "Kadilako" durelių. Ėjo lėtai, vilkdama per cementines grindis šlepetes. Patranką tas garsas vertė griežti dantimis.
Kai išvydo antrankius, jos akys dar labiau išsiplėtė.
- Denfortai, kas atsitiko?
- Nieko, ko negalėčiau sutvarkyti. Paduok man tą metalo pjūklelį, Mirtle. Nuo sienos. Ne, pamiršk tai. Geriau paduok tą stambų atsuktuvą. Ir plaktuką.
Moteris ėmė trauktis, gniauždama prie krūtinės rankas. Greitai kaip gyvatė Patranka kyštelėjo ranką pro langą ir pastvėrė žmoną už plaukų, kol ji nespėjo pabėgti.
- A! - suriko ji, įsikibdama į jo riešą. - Denfortai, nereikia! AAA!
Patranka prisitraukė ją arčiau perkreiptu iš įtūžio veidu. Kaktoje pulsavo dvi venų virvės. Žmonos pliaukšėjimą per savo ranką jautė ne daugiau kaip paukščio sparno plazdenimą.

- Atnešk, ką sakiau! - sustūgo jis ir tris kartus trenkė jos galvą į atvirų durelių viršų. - Tu gimei be smegenų ar tokia užaugai? Še tau, še tau, še tau!
- Denfortai, man skauda!
- Gerai! - atšovė jis ir dar kartą, dar smarkiau trinktelėjo į duris. Smūgis prakirto kaktą, ir per veidą nutekėjo plona kraujo srovelė. - Ar klausysi manęs, moterie?
- Taip! Taip! Taip!
- Gerai, - jis truputį atleido Mirtlės plaukus. - Dabar paduok man didelį atsuktuvą ir plaktuką. Ir nebandyk ką nors sugalvoti.
Ji siektelėjo ranka sienos.
- Negaliu pasiekti.
Patranka pasilenkė į priekį, ištiesdamas ranką ir leisdamas ją per žingsnį arčiau sienos, kur kabojo įrankiai. Kol ji graibė, plaukų iš saujos nepaleido. Tarp šlepečių nukrito keli kraujo lašai.
Mirtlės pirštai kažką užčiuopė, Denfortas papurtė jos galvą kaip terjeras negyvą žiurkę.
- Ne tą, kvaile. Tai grąžtas. Ar aš prašiau grąžto? A?
- Bet, Denfortai - AAA! - aš juk nematau!
- Regis, nori, kad paleisčiau. Tada galėsi nulėkti į namą ir paskambinti Jiems, ar ne?
- Nesuprantu, apie ką tu šneki!
- O ne, tu tokia nekalta avelė. Sakysi, tai tik sutapimas, kai mane išviliojai sekmadienį iš namų, kad tas prakeiktas faras galėtų visur priklijuoti lapelių?
Moteris pažvelgė į jį pro plaukų kuokštą. Ant jos blakstienų kabojo kraujo karoliukai.
- Denfortai... sekmadienį tu juk pakvietei mane. Sakei...
Patranka truktelėjo ją už plaukų. Mirtlė suklykė.
- Duok, ką sakiau. Aptarsime tai vėliau.
Ji pagraibė sieną nuleista galva, ant veido užkritusiais plaukais. Pirštai užčiuopė didelį atsuktuvą.
- Šitas, - pasakė Denfortas. - Ieškom antro, kaip sakai?
Moteris pasislinko dar šiek tiek, ir pirštai palietė gumą, kuria buvo aptaisyta plaktuko rankena.
- Gerai. Dabar duok juos man.
Ji nukabino plaktuką nuo vinies, Patranka prisitraukė ją prie savęs. Plaukus paleido, bet kiekvieną akimirką buvo pasirengęs nutverti, jeigu žmona mėgintų sprukti. Mirtlė tik troško grįžti į viršų ir apsikabinusi gražiąją lėlę užmigti.
Patranka paėmė įrankius iš jos, įrėmė atsuktuvą į durų rankenėlę ir kelis sykius kaukštelėjo plaktuku. Po ketvirto karto rankena pasidavė. Denfortas numovė antrankį, atsuktuvą ir rankeną numetė ant garažo grindų. Po to nuėjo prie garažo vartus nuleidžiančio mygtuko. Jiems triukšmingai leidžiantis ėmė artintis prie žmonos su plaktuku.
- Ar tu miegi su juo, Mirtle? - tyliai paklausė jis.
- Ką? - moteris žvelgė į jį blausiu, apatišku žvilgsniu.
Patranka ėmė taukšėti plaktuku sau į delną. Tekšt, tekšt, tekšt.
- Ar miegojai su juo, kai abu išklijavote visą namą rausvais popierėliais?

Mirtlė nesuprasdama spoksojo į jį, o Denfortui iš galvos išgaravo, jog ji buvo kartu su juo "Morise", kai Ridžvikas tai padarė.

- Patranka, ką tu kalbi...

Jis sustojo.

- Kaip tu mane pavadinai?

Apatija dingo iš jos akių. Mirtlė gūždamasi ėmė trauktis. Už jų į grindis atsirėmė garažo vartai. Vieninteliai garsai buvo jų čiužantys žingsniai ir tylus grandinės žvangėjimas.

- Atleisk, - sukuždėjo ji. - Atleisk, Denfortai. - Po to ji apsisuko ir nubėgo virtuvės durų link.

Denfortas sugavo žmoną už plaukų trys žingsniai iki virtuvės.

- Kaip tu mane pavadinai? - suriko jis ir pakėlė plaktuką.

Moteris sekė akimis jo judesį.

- Denfortai, prašau nereikia!

- Kaip mane pavadinai? Kaip pavadinai?

Kiekvieną kartą klausimą palydėdavo tylus, mėsingas tekšt, tekšt, tekšt.

8

Tūzas įvažiavo į Kemberio kiemą penktą valandą. Susigrūdo lobių žemėlapį į užpakalinę kišenę ir atidarė bagažinę. Pasiėmęs misterio Gaunto apgalvotai parūpintus kirtiklį ir kastuvą, jis nuėjo prie įgriuvusios, žolėm apžėlusios verandos. Tada atsisėdo ant laiptelių ir išsitraukęs žemėlapį ėmė studijuoti. Pirmasis kokaino efektas jau buvo išsisklaidęs, bet kraują dar varinėjo smarkiai. Lobių ieškojimas, suprato jis, taip pat yra stimuliatorius.

Tūzas nužvelgė aukšta žole apaugusį kiemą, griūvančią daržinę, gojelį stypsančių saulėgrąžų. Ne kažin kas, bet, regis, nesuklydau. Čia ta vieta, kur visam gyvenimui atsikratysiu brolių Korsonų ir tapsiu turtingas. Tikrai čia, kažkur čia. Taip. Jaučiu tai.

Bet jis ne tik jautė; bemaž *girdėjo* lobį, tyliai jam dainuojantį. Dainuojantį iš po žemės. Ir ne dešimtis, o šimtus tūkstančių. Gal net visą milijoną.

- Milijonas dolerių, - netekęs amo, sugergždė Tūzas.

Po penkių minučių jis jau naršė vietą vakarinėje Kemberio namo pusėje. Beveik prie jo galo, vos matomas tarp žolių, gulėjo plokščias akmuo. Tūzas pakėlė jį, numetė į šoną ir paknopstom puolė kasti. Po dviejų minučių kastuvas džergžtelėjo atsimušęs į metalą. Merilas griuvo ant kelių ir ėmė nagais kaip šuo kasti palaidotą kaulą. Po minutės jis jau laikė rankose seną skardinę nuo dažų.

Kaip dauguma užkietėjusių narkomanų, Tūzas graužė nagus. Jis neturėjo kaip atlupti dangtelio. Dažai patikimai užklijavo dangtelį. Kriuktelėjęs iš nusivylimo ir pykčio, Tūzas išsitraukė peilį, užkišo už krašto geležtę ir atlupo dangtelį. Tada skubiai žvilgtelėjo vidun.

Kupiūros!

Pluoštai kupiūrų!

Džiugiai riktelėjęs, jis ištraukė saują... bet nusivylė tuo, ką išvydo. Vėl pašto ženklai. Šį sykį "Red Ball", kurie buvo išperkami tik iki 1964-ųjų, kai kompanija bankrutavo.

- Kad tave skradžiai su visa manta! - suriko Tūzas ir metė popierių gniužulą. Ženklai išsilankstė, ėmė lekioti pagauti vėjo. - Bukaprotis! Niekšas! Besmegenis!

Jis iškuitė skardinę, po to apvertė, tikėdamasis ką nors rasti ant dugno, bet veltui. Sviedė skardinę šalin, tada pribėgo ir spyrė it futbolo kamuolį.

Po kurio laiko jis įkišo į kišenę ranką žemėlapio. Neradęs nusigando, kad kažkur pametė, bet vėliau aptiko nugrūstą į pačią apačią. Išlankstęs patikrino. Kitas kryželis už daržinės... Ūmai Tūzui toptelėjo išganinga mintis, nušvietusi tamsą nelyginant žvakė Liepos ketvirtąją.

Skardinė, kurią ką tik iškasė, buvo spąstai! Tėtušis galėjo įtarti, kad kas nors gal susipras, jog po plokščiais akmenimis kažkas gali būti. Tad jis sugalvojo Kemberio sodyboje pažaisti. Atsargumo dėlei. Ieškotojas, radęs tuščią skardinę, niekad nesužinos, jog yra čia pat ir kitas lobis, tik jau nuošalesnėje vietoje...

- Nebent jis turėjo žemėlapį, kaip kad aš, - sumurmėjo Tūzas.

Nustvėręs kirtiklį ir kastuvą, jis pasileido už daržinės sulipusiais nuo prakaito plaukais.

9

Pamatė seną "Air-Flow" tralą, nubėgo prie jo. Nepasiekęs tralo griaučių, už kažko užkliuvo ir išsitiesė. Bet tuoj pat pašoko dairydamasis. Ir kaipmat pamatė tai, už ko užsikabino koja.

Kastuvas. Su šviežiomis žemėmis ant mentės.

Tūzą apėmė bloga nuojauta, labai bloga. Pirma suspaudė pilvą, po to kilo į viršų ir leidosi žemyn. Jo lūpos plėšriai išsitempė.

Atsistojęs pastebėjo plokščią akmenį žemėta puse į viršų. Jis buvo pajudintas iš vietos. Kažkas buvo čia pirmesnis... ir ne taip seniai, atrodo. Kažkas paveržė iš jo lobį.

- Ne, - sukuždėjo Tūzas. Žodis leptelėjo iš jo prašieptos burnos kaip negero kraujo lašas ar užkrėstos seilės. - *Ne*!

Netoli nuo kastuvo ir apversto akmens jis pastebėjo bet kaip į duobę suverstas žemes. Pamiršęs savo įnagius ir rastąjį kastuvą, Tūzas parpuolė ant kelių ir ėmė kapstyti rankomis. Per kelias sekundes aptiko "Crisco" skardinę.

Ištraukė ją ir atvožė.

Viduje buvo tik baltas vokas.

Tūzas išėmė jį ir atplėšė. Iš voko iškrito sulankstytas popieriaus lapelis ir mažesnis vokas. Palikęs ramybėje voką, Tūzas išlankstė laiškelį. Jis buvo spausdintas mašinėle. Tūzas prasižiojo, perskaitęs savo pravardę lapo viršuje.

> Brangusis Tūzai,
>
> nesu įsitikinęs, kad rasi laišką, bet viltis neuždrausta. Patupdyti tave į Šaušenką buvo malonumas, bet šitai dar smagiau. Kaip norėčiau pamatyti tavo snukelį, kai perskaitysi!
>
> Neilgai trukus po to, kai tave uždariau, nuėjau aplankyti Tėtušio. Buvodavau pas jį ne taip retai - kartą per mėnesį. Mes buvom susita-

rę: jis man moka šimtą per mėnesį, aš nedraudžiu jam nelegaliai skolinti. Viskas labai civilizuota. Per vieną mūsų susitikimą jis atsiprašė į tualetą. Cha-cha! Aš nepraleidau progos patikrinti jo stalčius, kurie liko neužrakinti. Toks neatsargumas buvo jam nebūdingas, bet, matyt, bijojo prikrauti kelnes laiku nesusitikęs su "dėdule Džonu". Cha!

Radau tik vieną daiktą, vertą dėmesio, užtat kokį! Atrodė kaip žemėlapis. Jame buvo pažymėta daug kryžiukų, bet tik vienas - žymintis šitą vietą - buvo raudonas. Aš padėjau jį į vietą, kol Tėtušis nesugrįžo. Jis taip ir nesužinojo, kad aš jį mačiau. Atvažiavau tuoj po jo mirties ir išsikasiau šitą skardinę. Čia buvo per du šimtus tūkstančių dolerių, Tūzai. Nesijaudink, aš nutariau pasidalyti: palikau tau tiek, kiek nusipelnei.

Sveikas sugrįžęs į miestą, Tūzai-Pūzai!

Nuoširdžiai tavo
Alanas Pengbornas,
Kaslo apygardos šerifas

P.S. O dabar paklausyk patarimo, Tūzai: vyniok meškeres ir viską pamiršk. Žinai, kaip sakoma - daiktas to, kas jį rado. Jeigu bandysi lįsti prie manęs dėl savo dėdės pinigų, padarysiu tau dar vieną skylę ir sugrūsiu į ją tavo makaulę.

Patikėk manimi.

A.P.

Tūzas padėjo lapelį į šoną ir nutirpusiais pirštais atplėšė antrą voką.

Iš jo iškrito vieno dolerio banknotas.

Aš nutariau pasidalyti: palikau tau tiek, kiek nusipelnei.

- Tu sumautas benkarte, - sušnypštė Tūzas ir drebančiom rankom pakėlė banknotą.

Sveikas sugrįžęs į miestą, Tūzai-Pūzai!

- Tu KALĖS VAIKE! - subliovė Tūzas taip garsiai, kad gerklėje vos kažkas neplyšo. Jis norėjo suplėšyti dolerį į skutelius, bet privertė pirštus atsipalaiduoti.

Aha. Nieko nebus, Chosė.

Jis pasiliks jį. Tas šunsnukis užsigeidė Tėtušio pinigų, ar ne? Pavogė tai, kas teisėtai priklausė gyvam Tėtušio giminaičiui? Ką gi, gerai. Puiku. Tada jis turi viską paimti. Tūzas tuo pasirūpins. Kai jis nupjaus to smirdžiaus šerifo kiaušus, į kruviną skylę sugrūs šitą banknotą.

- Nori tų pinigėlių, dėdule? - tyliu balsu paklausė Tūzas. - Gerai. Gerai. Jokių problemų. Jokių... sumautų... problemų.

Jis atsistojo ir nušlitiniavo prie savo automobilio.

Pasiekė jį kone bėgte.

TREČIA DALIS

TEPRASMENGA VISKAS

Devynioliktas skyrius

1

Be ketvirčio šeštą į Kasl Roką ėmė slinkti keista prieblanda. Horizonte iš pietų pusės ėmė kauptis audros debesys. Iš to krašto, virš miškų bei laukų grumėjo griaustinis. Debesys, vis didėdami, traukė ant miesto. Žibintai, valdomi fotoelementų, užsižiebė pusvalandžiu anksčiau nei paprastai tokiu metų laiku.

Žemutinė Meino gatvės dalis buvo sausakimša. Čia buvo privažiavę valstijos policijos automobilių ir televizijos naujienų furgonų. Karštame, ramiame ore traškėjo radijo signalai. Televizijos darbuotojai tampė kabelius ir rėkė ant žmonių, - vaikų, daugiausia, - kurie kliuvinėjo už jų ir neleido laikinai pritvirtinti prie šaligatvio lipnia juosta. Keturių dienraščių fotografai stovėjo už barjerų prie municipaliteto ir darė nuotraukas, kitą dieną pasirodysiančias pirmuose puslapiuose. Žioplinėjo keli vietiniai gyventojai (jeigu kam rūpėjo, jų buvo stebėtinai mažai). Po didelio galingumo lempa stovėjo televizijos korespondentas ir įrašinėjo savo pranešimą municipaliteto fone. "Šią popietę Kasl Roką nusiaubė negailestinga smurto banga, - pradėjo jis ir nutilo. - *Nusiaubė*? - nepatenkintas paklausė jis savęs. - Velnias, pradėkim iš naujo". Jam iš kairės televizijos galva stebėjo savo komandos pasirengimą tiesioginiam eteriui po dvidešimties minučių. Žioplius labiau domino pažįstami korespondentų veidai nei užtvarai, kur niekas nevyko, išskyrus tai, kad du sanitarai išnešė nelaimingojo Lesterio Prato lavoną plastikiniame maiše ir išvežė greitąja.

Viršutinė Meino gatvės dalis, kurios nesiekė mėlyni patrulinių automobilių švyturėliai ir ryškios televizijos lempos, buvo beveik tuščia.

Beveik.

Retsykiais prie "Reikalingų daiktų" stabteldavo koks automobilis. Kartkartėmis į naują parduotuvę tamsia vitrina ir užtrauktomis užuolaidomis užsukdavo koks praeivis. Kada ne kada iš žioplių minios atsiskirdavo žmogus ir patraukdavo pro tuščią aikštelę, kurioje stovėjo "Emporium Galorium", pro uždarytą ir tamsią "Siuvi ir siuvi" į naująją parduotuvę.

Niekas nepastebėjo tos lankytojų grupelės: nei policija, nei kameros varnai, nei korespondentai, nei minia. Jie žiūrėjo į NUSIKALTIMO VIETĄ, o jų nugaros buvo atgręžtos ten, kur už trijų šimtų jardų vis dar vyko nusikaltimas.

Jeigu vis dėlto koks nors stebėtojas būtų nenuleidęs akių nuo "Reikalingų daiktų", būtų greitai perpratęs, kas čia vyksta. Žmogus prisiartina. Perskaito raštelį lange (UŽDARYTA IKI KITO PRANEŠIMO) ir pasišalina nusivylęs. Jie atrodo lyg pamatę, kad tiekėjo nėra ten, kur jis žadėjo būti. "Ką man toliau daryti?" bylojo jų veidai. Dauguma dar kartą prieidavo perskaityti raštelį, tarsi įdėmiai žiūrint žinutė galėtų pasikeisti.

Tik keli sėdo į mašiną ir nuvažiavo prisijungti prie minios netoli municipaliteto, kur suglumę ir nusiminę stebėjo spektaklį už dyką. Tačiau daugumos veiduose pasirodydavo supratimas. Jie priminė žmones, netikėtai perpratusius esmę.

Jie nueidavo už kampo į skersgatvį - gatvę, kurioje Tūzas vakar buvo pastatęs “Takerį Talismaną”. Už keturiasdešimties pėdų ant dėmėto grindinio krito geltonos šviesos stačiakampis. Jame stovėjo ilgas, lyg iš juodo krepo iškirptas siluetas. Jis, aišku, priklausė Lilendui Gauntui.

Tarpduryje Lilendas buvo pastatęs stalą. Ant jo gulėjo “Roi-Tan” cigarų dėžė. Jis dėjo į ją klientų mokamus pinigus ir atskaičiuodavo grąžą. O tie klientai prieidavo nedrąsiai, kai kada net išsigandę, bet juos visus siejo bendras tikslas: jie visi buvo įpykę ir griežė ant ko nors dantį. Keli - tokių buvo nedaug - apsisuko nepriėję misterio Gaunto prekystalio. Didžioji dalis liko. O kalbėdamiesi su “Reikalingų daiktų” savininku, atidariusiu vakare pogrindinę parduotuvę, pamažu atsipalaiduodavo.

Misteriui Gauntui patiko jo krautuvėlė, bet jis niekad nesijautė taip puikiai už stiklinio prekystalio po stogu kaip čia, pusiau lauke, artėjančios audros plaikstomais plaukais. Parduotuvė su protingomis stumdomomis ant laidų lemputėmis buvo gerai... bet čia geriau. *Visuomet* buvo geriau.

Jis pradėjo savo verslą prieš daugelį metų komivojažieriumi tolimame krašte, prekeiviu, nešiojančiu savo prekes ant kupros, prekeiviu, kuris pasirodydavo sutemus ir išeidavo auštant, palikęs kraują, siaubą ir nelaimes. Prabėgus amžiams Europoje, kai siautėjo maras ir negyvėlius vežė vežimais, jis keliavo iš miesto į miestą vežimu, pakinkytu siaubingai liesu baltu arkliu, kurio akys siaubingai švytėjo, o liežuvis buvo juodas it žudiko širdis. Jis pardavinėjo savo prekes iš vežimo... ir dingdavo anksčiau, nei pirkėjai, sumokėję menkus, vargingus pinigėlius ar išvis gavę mainais, suprasdavo, ką *iš tikro* nusipirko.

Laikai keitėsi, būdai keitėsi, keitėsi ir veidai. Bet ko nors trokštančių žmonių veidai visuomet tokie patys, lyg snukiai avių, kurios pametė savo piemenį. Ir dabar, prekiaudamas pro užpakalines duris, Lilendas jautėsi geriausiai, kaip senasis prekiautojas ne su “Sveda” kasos aparatu, o už paprasto medinio stalo, atiduodantis grąžą iš cigarų dėžės ir iš naujo parduodantis tą patį daiktą šimtąjį kartą.

Daiktai, taip patraukę Kasl Roko gyventojų akis - juodieji perlai, šventieji reliktai, Florencijos stiklas, senos komiksų knygelės, beisbolo kortelės, senoviniai kaleidoskopai - viskas buvo dingę. Misteris Gauntas perėjo prie tikrosios prekybos, o pabaigoje tikras verslas visuomet vienodas. Pati prekė keitėsi su laiku, kaip ir visa kita, bet tos permainos tik paviršinės, tik skirtingo skonio glaistas ant tamsaus ir kartaus pyrago.

Pabaigoje misteris Gauntas visuomet pardavinėjo ginklus... ir visuomet rasdavo pirkėjų.

- O, dėkui, misteri Vobertonai! - tarė misteris Gauntas, imdamas penkis dolerius iš juodojo durininko. Ir įteikė automatinį pistoletą, kurį Tūzas atgabeno iš Bostono.

- Ačiū, mis Miliken! - paėmė dešimt ir atidavė aštuonis grąžos.

Imdavo tiek, kiek leido jų piniginės - nei centu daugiau ar mažiau. Iš kiekvieno pagal galimybes, - toks buvo misterio Gaunto priežodis, - bet ne kiekvienam pagal poreikį, nes visi tie daiktai buvo reikalingi, o jis čia atvyko užpildyti tuštumą ir baigti jų skausmus.

- Malonu jus matyti, misteri Emersonai!

O, visuomet malonu, nepaprastai malonu prekiaut kaip seniau. O prekyba eina kaip iš pypkės!

2

Alano Pengborno nebuvo Kasl Roke. Kol reporteriai ir policija būriavosi viename Meino gatvės gale, o Lilendas Gauntas varė biznį kitame, Alanas sėdėjo Šiaurinio Kemberlendo ligoninės Bridžtone Blumerio skyriaus slaugių kambaryje.

Blumerio skyrius buvo nedidelis - tik keturiolika palatų, bet su kaupu dydį atsvėrė spalvomis. Stacionarinių kambarių sienos buvo nuteptos ryškiomis pagrindinėmis spalvomis. Nuo lubų leidosi grakščiai besisukantys plastmasiniai paukšteliai.

Alanas sėdėjo priešais didžiulę freską, vaizduojančią Motulės Žąsies eilėraštį. Vienoje freskos dalyje buvo pavaizduotas vyras, per stalą kažką duodantis mažam, vargingam berniukui, kuris atrodė ir nusigandęs, ir susižavėjęs. Tas vaizdas pažadino posmelį iš vaikystės:

> Kvailelis Simonas sutiko kepėją,
> Kai tas į jomarką ėjo.
> "Kvaileli Simonai, - pasiūlė kepėjas, -
> paragauk, kas man išėjo".

Alano rankos pašiurpo. Jis negalėjo pasakyti kodėl, bet tai atrodė normalu. Dar niekad jis nebuvo toks sukrėstas, išgąsdintas ir priblokštas kaip dabar. Kasl Roke vyko tai, ko jis nepajėgė suvokti. Ir tai paaiškėjo tik šiandien popiet, kai nugriaudėjo iki dangaus, o prasidėjo tikriausiai prieš kelias dienas, gal savaitę. Šerifas nežinojo, kas tai buvo, bet Nitė Kob ir Vilma Jeržyk buvo dabartinių įvykių pranašės.

Ir Alanas siaubingai bijojo, kad įvykiai progresuoja, kol jis sėdi čia su kvaileliu Simonu ir kepėju.

Medicinos sesuo mis Hendri, anot ženkliuko, prisegto prie krūtinės, girgždančiais bateliais perėjo koridorių, grakščiai sukiodamasi tarp išmėtytų žaislų. Alanui atėjus, koridoriuje žaidė pustuzinis vaikų su sutvarstytomis ar sugipsuotomis galūnėmis, nuo chemoterapijos nuplikusiomis galvutėmis. Dėliojo kaladėles, burzgė sunkvežimiais ir draugiškai rėkalojo. Dabar buvo vakarienės metas, jie nubėgo į kavinukę arba grįžo į savo palatas.

- Kaip jis? - paklausė Alanas mis Hendri.

- Taip pat, - seselė žvelgė į jį ramiai, bet truputį priešiškai. - Miega. Jam reikia pamiegoti. Patyrė klaikų šoką.

- Ką žinote apie jo tėvus?

- Mes paskambinome jo tėvui į darbą Pietų Paryžiuje. Šiandien jis buvo išvykęs dirbti į Niū Hampšyrą. Kaip suprantu, jau važiuoja namo, o kai grįš, mane informuos. Manyčiau, jis turėtų pasirodyti apie devintą, bet tiksliai pasakyti neįmanoma.

- O kaip motina?

- Nežinau, - atsakė mis Hendri. Priešiškumas akyse buvo dar atviresnis, tik dabar nukreiptas ne į šerifą. - Skambinau ne aš. Žinau tik tiek, kiek ma-

čiau - jos čia nėra. Tas mažylis matė savo brolį, nusižudantį medžiokliniu šautuvu, ir nors tai įvyko namuose, motina dar neatvažiavo. Turiu dabar atsiprašyti: man reikia užpildyti medicinos kortelę.

- Aišku, - burbtelėjo Alanas. Jis nulydėjo seserį žvilgsniu, po to pakilo.

- Mis Hendri?

Moteris atsisuko. Akys atrodė ramios, bet pakelti antakiai išdavė susirūpinimą.

- Mis Hendri, man išties labai reikia pasikalbėti su Šonu Rasku. Tai nepaprastai svarbu.

- O? - šaltai tarstelėjo ji.

- Kažkas... - Alanas staiga pagalvojo apie Polę, ir jo balsas užsikirto. Jis atsikrenkštė ir tęsė toliau. - Kažkas vyksta mano mieste. Man atrodo, kad Brajano Rasko savižudybė yra viso to dalis. Ir manau, kad Šonas gali žinoti atsakymą.

- Šerife Pengbornai, Šonas Raskas tėra septynerių metų. O jeigu jis tikrai ką nors žino, kur kiti policininkai?

Kiti policininkai, pagalvojo Alanas. Ji nori pasakyti *kvalifikuoti* policininkai. Policininkai, kurie nekamantinėja vienuolikmečių berniukų gatvėje ir nepaleidžia jų namo nusižudyti garaže.

- Jų rankos užimtos, - atsakė jis, - ir jie nepažįsta miestelio taip gerai kaip aš.

- Supratau, - mis Hendri pasisuko eiti.

- Mis Hendri.

- Šerife, šį vakarą aš labai užsiėmusi ir...

- Brajanas Raskas - ne vienintelis šiandien fatališkai žuvęs Kasl Roke. Yra mažiausiai dar trys. Vieną vyrą su šautine žaizda iš vietinės tavernos išvežė į Norvegiją. Ar jis išgyvens, paaiškės per artimiausias trisdešimt šešias valandas. Ir aš įsitikinęs, kad žudynės dar nesibaigė.

Pagaliau jam pavyko atkreipti medicinos sesers dėmesį.

- Manote, kad Šonas Raskas ką nors apie tai žino?

- Jis gali žinoti, kodėl nusižudė brolis. Jeigu taip, ir visa kita gali paaiškėti. Tai ar pranešite man, kai jis pabus?

Padvejojusi moteris atsakė:

- Tai priklausys nuo jo psichinės būsenos, šerife. Aš neleisiu, kad pakenktumėte to isteriško berniuko būklei, kad ir kas vyksta jūsų mieste.

- Aš suprantu.

- Tikrai? Puiku, - ji pažiūrėjo taip, tarsi sakytų: *Tuomet sėskis ir nekelk man rūpesčių,* ir atsisėdo už aukšto stalo. Alanas išgirdo, kaip ji krauna buteliukus ir dėžutes į medicininį vežimėlį.

Alanas atsistojo, nuėjo prie taksofono ir surinko Polės numerį. Ir vėl niekas nekėlė ragelio. Susuko į “Siuvi ir siuvi”, bet kai atsiliepė automatinis atsakiklis, padėjo ragelį. Grįžo prie savo kėdės ir atsisėdęs vėl įsmeigė akis į Motulės Žąsies freską.

Jūs pamiršote paklausti vieną klausimą, mis Hendri, toptelėjo Pengbornui. Pamiršote pasiteirauti, kodėl aš sėdžiu čia, kai vyksta tokie dalykai apygardoje, kurią aš buvau išrinktas saugoti ir ginti? Pamiršote paklausti, kodėl nevadovauju tyrimui liepęs kitam, ne tokiam svarbiam pareigūnui - seniui Tomasui, pavyzdžiui, - sėdėti čia ir laukti, kol pabus Šonas Raskas. Jūs tai

pamiršote, mis Hendri, o aš žinau vieną paslaptį. Aš labai džiaugiuosi, kad pamiršote. Štai ir visa paslaptis.

Priežastis buvo tiek pat paprasta, kiek ir žeminanti. Žmogžudystė, išskyrus Portlendą ir Bengorą, priklausė ne šerifo ofisui, o valstijos policijai. Henris Peitonas užmerkė akis, kai vyko Vilmos Jeržyk ir Nitės Kob žmogžudysčių tyrimas, bet ilgiau to daryti negalėjo. Negalėjo sau leisti. Visų Pietinio Meino laikraščių ir televizijos stočių atstovai jau sukiojasi Kasl Roke arba skuba tenai. Netrukus prie jų prisijungs kolegos iš visos valstijos... o jeigu viskas dar nesibaigė, kaip jam kuždėjo intuicija, sulėks žiniasklaidos atstovai iš visos šalies.

Tokia buvo realybė, bet Alano savijautos tai nepataisė. Jis jautėsi kaip puolėjas, kuris neįvykdęs užduoties yra trenerio išsiunčiamas į dušą. Neapsakomai šlykšti situacija. Atsisėdęs priešais kvailelį Simoną, Alanas ėmė dar kartą skaičiuoti nuostolius.

Lesteris Pratas negyvas. Apimtas pavydo jis užpuolė Džoną Lapointą šerifo ofise. Matyt, dėl savo merginos, nors prieš atvažiuojant greitajai pagalbai Džonas pasakė Alanui, kad nesusitikinėja su Sele Retklif jau gerus metus. “Aš tik kartaiš šuštodavau šu ja pašikalbėti gatvėje, bet ir tai dašniaušiai nepavykdavo. Ji nutarė, kad aš ešu vienaš iš tų prakeiktųjų”. Jis palietė savo sulaužytą nosį ir suinkštė: “Dabar taip ir jaušiuoši”.

Džonas paguldytas į Norvegijos ligoninę su sulaužyta nosimi, skilusiu žandikauliu ir galimais vidaus organų pažeidimais.

Šeila Brigham taip pat ligoninėje. Šokas.

Hagas Prystas ir Bilis Taperis negyvi. Ta naujiena pasiekė juos prieš galutinai palūžtant Šeilai. Skambino tiekėjas, susipratęs pirmiau iškviesti greitąją pagalbą. Vyras buvo apimtas isterijos kaip ir Šeila, bet Alanas jo nekaltina. Tuo metu jis pats ėmė isterikuoti.

Henris Bofortas kritiškos būklės dėl šautinių žaizdų.

Norisas Ridžvikas dingęs... tai užvis skaudžiausia.

Alanas pradėjo jo ieškoti paskambinus tralo vairuotojui, bet Norisas jau buvo išėjęs. Tuo metu šerifas nutarė, kad policininkas išėjo į gatvę formaliai areštuoti Denforto ir grįš su Miesto tarybos pirmininku, bet vėlesni įvykiai parodė, kad Kitono niekas nesuėmė. Alanas vylėsi, jog valstijos policija areštuos jį, tirdama kitus nusikaltimus, arba Patranka taip ir liks laisvas. Jie dabar turi svarbesnių rūpesčių. O kol kas Norisas paprasčiausiai dingo. Šiaip ar taip, išėjo pėsčias; kai Alanas išvažiavo iš miesto, Noriso “Folksvagenas” vis dar gulėjo ant šono vidury Meino gatvės.

Liudininkai pasakojo, kad Patranka įsirangė į “Kadilaką” pro langą ir ramiausiai nuvažiavo. Vienintelis žmogus, bandęs jį sulaikyti, su kaupu gavo grąžos. Skotas Garsonas paguldytas į Šiaurinio Kemberlendo ligoninę su sulaužytu žandikauliu, skruostikauliu, riešu ir trimis sutrupintais pirštais. Galėjo būti blogiau: liudininkai tvirtino, kad Patranka bandė jį pervažiuoti, kai gulėjo ant gatvės.

Lenis Partridžas su sulaužytu raktikauliu ir galai žino kiek šonkaulių taip pat kažkur paguldytas. Endis Klaterbakas pranešė tą naujieną, kol Alanas bandė įsisąmoninti, jog Miesto tarybos pirmininkas tapo bėgliu nuo teisingumo, prirakintu antrankiais prie didelio raudono limuzino. Hagas Prystas sustabdė Lenį, nušveitė per kelią ir nuvažiavo jo griuvena. Alanas tikėjosi,

kad "Bel-Airas" stovės "Įkaušusio tigro" aikštelėje, nes Hagas užvertė kojas tenai.

Ir, žinoma, Brajanas Raskas, kuris jauname amžiuje prarijo kulką. Klatas buvo pradėjęs pasakoti, kas nutiko, kai suskambo telefonas. Šeila tuo metu jau buvo išvežta, todėl Alanas atsiliepė į klykiančio iš isterijos vaiko, Šono Rasko, kuris surinko numerį, radęs užrašytą ant ryškaus oranžinio lipduko prie virtuvės telefono, skambutį.

Taigi tą popietę į Kasl Roką net iš keturių gretimų miestelių suko greitosios pagalbos bei gelbėjimo tarnybų automobiliai.

Dabar, sėdėdamas nugara į freską ir stebėdamas ant virvučių besisukiojančius plastmasinius paukštelius, Alanas grįžo mintimis prie Hago ir Lenio Partridžo. Jų susidūrimas nebuvo baisiausias šiandien Kasl Roke, bet keisčiausias... ir šerifas spėjo, kad mįslės įminimas ir slypi tame keistume.

- Kokių galų Hagas nevažiavo savo automobiliu, kai užsiuto ant Henrio Boforto? - paklausė šerifas Klato, šiaušdamas pirštais ir taip į visas puses styrančius plaukus. - Kam teptis rankas į tą senį Lenį?

- Nes Hago "Biuikas" riogso nuleistomis padangomis. Atrodo, kad kažkas gerai pasidarbavo peiliu. - Gūžtelėjo Klatas, nužvelgdamas nusiaubtą šerifo ofisą. - Gal pamanė, jog tai Henrio Boforto darbas.

Taip, pagalvojo dabar Alanas. Gal tu teisus. Tai kvaila, bet ne kvailiau, kai Vilma Jeržyk pamanė, jog jos paklodes purvu apdrabstė Nitė Kob, o po to išdaužė akmenimis langus? Ar protingesnis buvo Nitės spėjimas, kad šunį nužudė Vilma?

Bet jam nespėjus išklausinėti Klatą, pasirodė Henris Peitonas ir kaip galėdamas maloniau pranešė perimąs bylą. Alanas linktelėjo.

- Kai tik galėsi, tau reikės kai ką išsiaiškinti, Henri, - pasakė jis.

- Ką taip? - paklausė Peitonas, bet šerifas nusiminė pamatęs, kad Henris nelabai jo klausosi. Senas jo bičiulis - pirmas tikras draugas, kurį jis surado tarp įstatymo saugotojų, tapęs šerifu, ir, beje, labai vertingas draugas - jau telkė dėmesį į kitus dalykus. Svarbiausia, kaip paskirstyti savo pajėgas, kai incidentų tiek daug.

- Tau reikia sužinoti, ar Henris Bofortas buvo supykęs ant Hago Prysto taip pat smarkiai, kaip Hagas ant jo. Dabar jo nepaklausi, kaip suprantu, jis guli be sąmonės, bet kai pabus...

- Gerai, - atsakė Henris ir paplojo šerifui per petį. - Išsiaiškinsiu. Po to garsėliau: - Bruksai! Morisai! Pas mane!

Alanas norėjo eiti kartu su Henriu. Sugriebti jį ir priversti išklausyti. Bet to nepadarė, nes Henris su Hagu, Lesteris su Džonu, kaip ir Nitė su Vilma, daugiau jam neatrodė svarbūs. Mirę yra mirę; sužeistieji prižiūrimi; nusikaltimai įvykdyti.

Bet Alano neapleido šiurpi nuojauta, kad tikrasis nusikaltimas tebevyksta.

Kai Henris nuėjo informuoti savo vyrų, Alanas pakvietė Klatą. Policininkas atėjo susikišęs į kišenes rankas ir paniurusiu veidu.

- Mus išmetė, Alanai, - tarė jis. - Išstūmė iš scenos. Po velnių!

- Ne visai, - atsakė Alanas, vildamasis, kad balsas neišduoda, jog jis pats nelabai tuo tiki. - Tu čia būsi mano ryšininkas, Klatai.

- Kur važiuoji?

- Į Raskų namus.

Bet kai jis nuvyko tenai, nei Brajano, nei Šono Rasko nerado. Greitukė, kuri pasirūpino nelaiminguoju Skotu Garsonu, pakeliui sustojo paimti Šono ir nuvažiavo į Šiaurinio Kemberlendo ligoninę. Antrasis Henrio Semjuelso katafalkas, senas atviras "Linkolnas", paėmė Brajano Rasko lavonėlį ir nuvežė į Oksfordą autopsijai. Geresnis katafalkas, vadinamasis "kompanijos automobilis", ten pat nuvežė Hagą ir Bilį Taperį.

"Kūnai bus suversti mažutėje lavoninėje it rąstai", - pagalvojo Alanas.

Tik atsidūręs Raskų namuose, šerifas suvokė, kad yra visiškai išstumtas iš žaidimo. Jį aplenkė du Henrio tardytojai, kurie leido suprasti, kad jis gali sukiotis, jeigu nemėgins kaišioti nosies ir padėti jiems dirbti. Valandėlę jis pastovėjo virtuvės tarpduryje, stebėjo juos ir jautėsi nereikalingas kaip trečias motorinuko ratas. Kora Rask atsakinėjo lėtai, tarytum apsvaigusi. Pengbornas pamanė, jog tai šokas arba greitosios pagalbos darbuotojų, kurie išsivežė jos likusį sūnų, suleisti vaistai. Moteris jam kažkodėl priminė Norisą, kai jis lindo laukan iš apvirtusio savo "Folksvageno". Ar dėl raminančiųjų, ar dėl šoko tardytojai ne ką iš jos tepešė. Misis Rask neverkė, bet akivaizdžiai negalėjo susikaupusi atsakyti į jų klausimus. Ji nieko nežino, pasakė Kora Rask, buvo viršuje, miegojo. Vargšas Brajanas, kartojo ji. Vargšas, vargšas Brajanas. Ji kartojo tai su monotonija, kuri Alanui pasirodė šiurpi, ir be paliovos žaidė su senais akiniais nuo saulės, gulinčiais ant virtuvės stalo. Viena jų kojelė buvo apsukta pleistru, stiklas suskilęs.

Alanas pasibjaurėjęs paliko Henrio vyrus dirbti ir atvažiavo čia, į ligoninę.

Dabar jis atsistojo ir nuėjo prie telefono centriniame vestibiulyje. Jis pamėgino surasti Polę, o neradęs paskambino į savo ofisą. Kažkieno balsas suniurnėjo:"Valstijos policija", ir Alanas pajuto vaikiško pavydo priepuolį. Prisistatęs paprašė pakviesti Klatą. Klatas atsiliepė po beveik penkių minučių.

- Atleisk, Alanai. Jie paprasčiausiai paliko ragelį gulėti ant stalo. Laimė, kad atėjau patikrinti, antraip ir dabar lauktum. Valstybiniams į mus nusišvilpt.

- Nesijaudink dėl to, Klatai. Ar kas nors jau pričiupo Kitoną?

- Na... net nežinau nuo ko pradėti, Alanai, bet...

Šerifui suspaudė pilvą, jis užsimerkė. Jis neklydo - dar ne galas.

- Tiesiog papasakok, - paprašė jis. - Nekreipk dėmesio į protokolą.

- Patranka, tai yra Kitonas, grįžo namo ir atsuktuvu nudaužė savo kadilako rankenėlę. Žinai, jis buvo prirakintas.

- Taip, - sutiko šerifas. Jis klausėsi užsimerkęs.

- Tada... jis nužudė savo žmoną, Alanai. Plaktuku. Jį rado ne valstijos policininkas, nes jiems dar prieš dvidešimt minučių Patranka visai nerūpėjo. Rado Sitas Tomasas. Jis užvažiavo pas Kitonus patikrinti. Pranešė, ką rado, ir prieš penkias minutes atvažiavo čia. Sako, kad skauda širdį, bet aš nesistebiu. Pasakojo, kad Patranka ištaškė visą jos galvą. Sako, visur plaukai ir žarnos. Dabar tenai armija Peitono mėlynšvarkių. Pasodinau Sitą tavo kabinete. Nusprendžiau pasodinti, kol nenugriuvo.

- Viešpatie, Klatai, vešk jį pas Rėjų van Aleną, greitai. Jam šešiasdešimt dveji, visą gyvenimą rūkė "Camels".

- Rėjus išvažiavęs į Oksfordą, Alanai. Jis padeda daktarams sudurstyti Henrį Bofortą.

- Tuomet pas jo padėjėją... kokia jo pavardė? Frankelis. Everetas Frankelis.

- Negaliu rasti. Tikrinau ligoninėje ir namuose.

- Na, o ką sako jo žmona?

- Evas viengungis, Alanai.

- O dangau, - kažkas virš telefono buvo užrašęs: *Nesijaudink, būk laimingas.* Alanas nelinksmai šyptelėjo.

- Aš pats galiu nuvežti jį į ligoninę, - pasisiūlė Klatas.

- Man reikia, kad būtum tenai, kur esi, - atsakė Pengbornas. - Ar jau pasirodė reporteriai ir operatoriai?

- Taip. Čia jų knibžda.

- Gerai, nueik pažiūrėti Sito, kai tik baigsim kalbėti. Jeigu nesijaučia geriau, daryk taip: išeik į lauką, stverk pirmą pasitaikiusį korespondentą, kuris, tavo manymu, turi smegenų, ir liepk jam nuvežti Sitą į Šiaurinį Kemberlendą.

- Gerai, - pasvyravęs Klatas išpoškino: - Aš norėjau nuvažiuoti į Kitonų namus, bet valstijos policija... jie neleido manęs į nusikaltimo vietą! Kaip tau patinka, Alanai? Tie niekšai neleidžia šerifo padėjėjo į nusikaltimo vietą!

- Suprantu, kaip tu jautiesi. Man tai irgi nepatinka. Tačiau jie dirba savo darbą. Ar matai iš čia Sitą, Klatai?

- Aha.

- Na? Ar jis gyvas?

- Jis sėdi už tavo stalo, rūko cigaretę ir varto šio mėnesio "Rural Law Enforcement."

- Aišku, - tarė Alanas. Jis nežinojo, verkti: juoktis ar daryti ir viena, ir kita. - Susitvarkys. Ar Polė Čalmers neskambino, Klatai?

- N... luktelk minutėlę, štai žurnalas. Maniau, kad jis dingo. Ji skambino, Alanai. Apie pusę keturių.

Alanas perkreipė lūpas.

- Tą skambutį žinau. O vėliau?

- Ne, kiek matau, bet tai nieko nereiškia. Kai Šeila išvažiavo, o aplink sukiojasi tie bjaurybės iš valstijos policijos, kas gali tvirtinti?

- Ačiū, Klatai. Ar yra dar kas nors, ką turėčiau žinoti?

- Taip, pora dalykų.

- Varyk.

- Jie rado ginklą, kuriuo Hagas šaudė į Henrį, bet Deividas Frydmanas iš valstijos policijos balistikos sako, kad tokio nepažįsta. Kažkoks automatinis pistoletas, bet tas vyrukas teigia niekada tokio nematęs.

- Tu tikras, kad ten buvo Deividas Frydmanas? - pasiteiravo Alanas.

- Frydmanas, taip, tokia buvo to vaikino pavardė.

- Tada jis žino, ką sako. Deivas Frydmanas yra vaikščiojanti *Šaulių biblija*.

- Tačiau to jis nebuvo matęs. Stovėjo čia, kai kalbėjosi su tavo draugu Peitonu. Sakė, kad truputį primena vokišką mauzerį, bet žymės neįprastos ir šonas kitoks. Manau, nusiuntė į Augustą su tona kitų įrodymų.

- Kas dar?

- Henrio Boforto kieme jie rado anoniminį raštelį, - pasakė Klatas. - Jis buvo numestas suglamžytas į rutuliuką prie automobilio. Žinai tą klasišką jo “T- berdą”? Jis taip pat buvo subjaurotas. Kaip ir Hago.

Pengbornas pasijuto it gavęs didele minkšta ranka per veidą.

- Kas buvo tame raštelyje, Klatai?

- Minutėlę, - jis išgirdo tylų Klato užrašų knygutės čiužėjimą. - Va, radau. “Daugiau nedrįsk mane išprašyti ir pasilikti mano mašinos raktus, prakeikta varle.”

- Varle?

- Taip parašyta, - nervingai sukikeno Klatas. - Žodžiai “nedrįsk” ir “varle” pabraukti.

- Sakai, mašina buvo subjaurota?

- Taip. Supjaustytos padangos, kaip ir pas Hagą. O per šoną keleivio pusėje eina ilgas įbrėžimas.

- Gerai, - tarė Alanas. - Tau reikės nuveikti dar kai ką. Nueik į vyrų kirpyklą, po to į biliardinę, jeigu reikės, ir išsiaiškink, ką Henris išmetė šią ar praeitą savaitę.

- Bet valstijos policija...

- Nusišvilpt man ant valstijos policijos! - įsikarščiavęs sušuko Pengbornas. - Čia mūsų miestas. Mes žinome, ko klausti ir kur ieškoti. Negi nori man pasakyti, kad nepažįsti žmogaus, galinčio iškloti istoriją nuo pradžios iki galo?

- Žinoma, galiu, - atsakė Klatas. - Važiuodamas iš Kasl Hilo mačiau Čarlį Fortiną, linksintį su kitais vaikinais priešais “Western Auto”. Jeigu Henris su kuo nors susiriejo, Čarlis žinos. Juk Čarlio namai per žingsnį nuo “Tigro”.

- Taip, bet ar jį apklausė valstijos policininkai?

- Na... ne.

- Ne. Tuomet tu jį apklausk. Tačiau, man atrodo, jog mes abu jau žinome atsakymą, ar ne?

- Hagas Prystas, - tarė Klatas.

- Man irgi tai šovė į galvą pirmiausia, - prisipažino šerifas. Ir pagalvojo: Henris Peitonas, matyt, irgi pagalvos tą patį.

- Gerai, Alanai. Aš paklausinėsiu.

- Ir paskambink man iškart, kai tiksliai žinosi. Nedelsdamas, - jis padiktavo Klatui telefono numerį, po to liepė pakartoti tikrindamas, kad policininkas gerai jį užsirašė.

- Paskambinsiu, - pažadėjo Klatas ir neišlaikęs pratrūko: - Kas čia vyksta, Alanai? Po perkūnais, *kas čia darosi*?

- Nežinau, - Pengbornas pasijuto labai senas ir pavargęs... piktas taip pat. Nebepyko ant Peitono, kad nušalino nuo bylos, pyko ant to, kas atsakingas už visus šitus kruvinus darbelius. Ir vis labiau tikėjo, kad už visko slypi viena agentūra. Vilma ir Nitė. Henris ir Hagas. Lesteris ir Džonas. Kažkas suvirino juos kaip sprogmenų paketus. - Nežinau, Klatai, bet mes išsiaiškinsime.

Jis padėjo ragelį ir vėl surinko Polės numerį. Noras išsiaiškinti su ja, suprasti, kas privertė taip užpykti, nyko. Jį pakeitė jausmas, kuris buvo dar blogesnis: gili, neapibrėžta baimė, auganti nuojauta, kad jai gresia pavojus.

Dzin, dzin, dzin... jokio atsakymo.

Pole, aš tave myliu, mums reikia pasikalbėti. Prašau pakelk ragelį. Pole, aš tave myliu, mums reikia pasikalbėti. Prašau pakelk ragelį. Pole, aš tave myliu...

Žodžiai sukosi galvoje it prisukamas vilkutis. Alanas norėjo vėl paskambinti Klatui ir paprašyti tuojau pat pas ją nuvažiuoti, bet negalėjo. Tai gali būti labai pavojinga, jei Kasl Roke laukia parengti nauji sprogmenų paketai.

Taip, bet Alanai... o jeigu Polė yra viena iš jų?

Ši mintis ištraukė vieną palaidotą sąsają, bet šerifas nespėjo pagauti jos, ir ji akimirksniu vėl nugrimzdo.

Šerifas lėtai pakabino ragelį.

3

Polė ilgiau negalėjo tverti. Apsivertė ant šono, siektelėjo ragelio... bet jis nutilo per vidurį skambučio.

Gerai, nutarė ji. Ar tikrai?

Ji gulėjo lovoje, klausėsi artėjančios audros. Viršuje buvo karšta kaip liepos vidury, bet atidaryti langus ne išeitis, nes Deivas Filipsas, vietinis auksarankis, įtaisė jai prieš savaitę langines ir apšiltino duris. Todėl ji nusivilko džinsus ir marškinius, kuriais vilkėjo važiuodama už miesto, tvarkingai sulankstė ant kėdės ir atsigulė vienais apatiniais. Norėjo nusnūsti, po to nusiprausti po dušu, bet miegas neėmė.

Kaltos buvo sirenos, dar daugiau - Alanas. Tai, ką jis padarė. Ji negalėjo suprasti, kaip jis drįso išduoti viską, kuo ji tikėjo ir pasitikėjo, kaip negalėjo visko pamiršti. Ji pradėdavo galvoti apie ką kita (tas sirenas, pavyzdžiui, kaukiančias kaip atėjus pasaulio pabaigai) ir staiga vėl prisimindavo, kaip jis knaisiojosi jai nežinant, kaip šniukštinėjo. Jausmas, lyg kas nors stebėtų po neobliuota lenta slaptoje vietelėje.

Ach, Alanai, kaip tu galėjai? - klausinėjo ji jo ir savęs pačios.

Balsas, kurį išgirdo, apstulbino. Tai buvo tetulės Evės balsas, po kurio įprastu šiurkštumu Polė pajuto smarkų pyktį.

Jeigu būtum pasakiusi jam tiesą, mergaite, jis niekad nebūtų to daręs.

Polė atsisėdo. Tas balsas sujaudino, taip, bet baisiausia, jog tai jos pačios balsas. Teta Evė jau daugelį metų iškeliavusi Anapilin. Tai jos pačios pasąmonė pasitelkė tetos balsą išreikšti savo pyktį, kaip pilvakalbis kad per savo lėlę pakviečia dailią mergaitę į pasimatymą ir...

Liaukis, mergaite, ar aš tau kadaise nesakiau, kad šitas miestas pilnas vaiduoklių? Gal tai aš. Gal jis.

Polė riktelėjo ir užsidengė burną delnu.

O gal ir ne. Pagaliau tai ne taip svarbu, tiesa? Klausimas, Triša, kas pirmasis nusidėjo? Kas pirmas pamelavo? Kas pirmas slėpė? Kas pirmas metė akmenį?

- Tai neteisinga! - tvankiame kambaryje riktelėjo Polė ir pažvelgė į savo išsigandusį atspindį miegamojo veidrodyje. Ji laukė, kol tetos Evės balsas vėl prabils, bet nesulaukusi atsigulė.

Galbūt ji nusidėjo pirma, jeigu dalies tiesos nutylėjimas ir nekaltas melas yra nuodėmė. Bet ar tai suteikia Alanui teisę imti aiškintis, pradėti tyri-

nėti kaip kokį žinomą nusikaltėlį? Ar duoda teisę perdavinėti jos pavardę... ir siųsti užklausimą, kaip jie ten sako...

Nesirūpink, Pole, sukuždėjo balsas - pažįstamas balsas. *Nustok graužtis dėl elgesio, kuris buvo labai tinkamas iš tavo pusės. Juk, šiaip ar taip, girdėjai kaltę jo balse, tiesa?*

- Taip! - piktai burbtelėjo ji į pagalvę. - Tikrai, girdėjau! Ką pasakysi, teta Eve? - atsakymo ji nesulaukė... tik lengvas tempimas

(klausimas, Triša)

jos pasąmonėje. Tarsi ji būtų kažką pamiršusi, kažko

(nori saldainio, Triša)

neįvertinusi.

Polė neramiai pasivertė ant šono, *azka* persirito per krūtį. Sidabro kalėjime kažkas tylutėliai sukrebždeno.

Ne, tarė sau Polė, ten tik kažkas čiuža. Iš inercijos. Mintis, kad pakabutyje yra kažkas gyva... tai tik tavo vaizduotė.

Šiur-šir-šiur.

Pakabutis sujudėjo virš balto liemenėlės kaušelio.

Šiur-šir-šiur.

Tas daiktas yra gyvas, Triša, tarė teta Evė. *Gyvas, ir tu tai žinai.*

Nekalbėk kvailysčių, atšovė Polė, pasiversdama ant kito šono. Kaip ten kas nors galėtų gyventi? Tarkim, pro tas angas kvėpuoti galima, bet kuo mistų?

Galbūt, nepermaldaujamai atsakė teta Evė, *jis minta TAVIMI, Triša.*

- Polė, - sumurmėjo ji. - Mano vardas Polė.

Šį kartą pasąmonės tempimas buvo stipresnis ir grėsmingesnis, ji tartum galėjo jį užčiuopti. Bet vėl suskambo telefonas. Moteris aiktelėjo ir atsisėdo. Veide kovojo išdidumas ir ilgesys.

Pasikalbėk su juo, Triša, neskaudės! Dar geriau, paklausyk jo. Tu juk anksčiau nelabai stengeisi, ar ne?

Aš nenoriu su juo kalbėtis. Ne, po to, ką jis padarė.

Bet tu vis dar jį myli.

Taip, tai tiesa. Bet tik dabar ji dar ir nekentė jo.

Tetulės balsas prabilo dar aiškiau, nuslopindamas pyktį. *Ar nori likti vaiduokliu visą gyvenimą, Triša? Kas tau yra, mergaite?*

Polė pasiryžusi ištiesė ranką. Vikri, skausmą pamiršusi plaštaka sustojo virš ragelio. Gal tai ne Alanas. Gal skambina misteris Gauntas. Ir nori pranešti, kad jis dar nebaigė reikalų su ja, kad ji dar visko nesumokėjo.

Mis Čalmers vėl siektelėjo telefono (šį kartą pirštų galiukai net palietė plastmasinį korpusą), bet ir vėl atsitraukė. Rankos susivijo į nervingą kamuoliuką ant pilvo. Ji bijojo negyvo tetos Evės balso, bijojo to, ką padarė šiandien ir ką misteris Gauntas (ar Alanas!) gali pasakyti jai apie jos mirusį sūnų, bijojo to, ką gali reikšti kaukiančios sirenos ir po miestą zujančios mašinos.

Bet užvis labiausiai, padarė išvadą Polė, ji bijo paties Lilendo Gaunto. Ji jautėsi tarytum pririšta prie milžiniško geležinio varpo šerdies, varpo, kuris, ėmęs skambėti, apkurtins, išves iš proto ir kartu sutraiškys ją.

Telefonas nutilo.

Lauke sudejavo kita sirena ir ėmė tolti tilto link. Sugriaudėjo griaustinis. Arčiau nei bet kada.

Nusiimk jį, sušnibždėjo tetulės Evės balsas. *Nusiimk jį brangioji. Tu gali tai: jo galia remiasi poreikiu, o ne valia. Nusiimk jį. Sutraukyk jo galią tau.*

Bet žiūrėdama į telefoną Polė prisiminė vakarą, - ar galėjo jis būti vos prieš savaitę? - kai tiesdama pirštus ji nutrenkė jį ant žemės. Ji prisiminė skausmą, sukandusį jos ranką iki alkūnės it alkana žiurkė. Ji negali vėl taip jaustis. Negali.

Ar tikrai?

Šį vakarą Kasl Roke vyksta kažkas bjauraus, kalbėjo toliau teta Evė. *Ar nori atsibusti ryte ir sužinoti, kiek tame buvo TAVO kaltės? Ar šitaip tu nori prisidėti, Triša?*

- Tu nesupranti, - sudejavo Polė. - Tai buvo skirta ne Alanui, o Tūzui Merilui! Jis to nusipelnė!

Nenumaldomas tetulės balsas atšovė: *Tuomet tu taip pat, mieloji. Tu taip pat.*

4

Tą antradienio vakarą, dvidešimt minučių po šešių, kai audros debesys užtraukė dangų, o prieblandą pakeitė tamsa, į dispečerinę atėjo valstijos policijos pareigūnas, pakeitęs Šeilą Brigham. Jis aplenkė didelį stačiakampį plotą, apjuostą NUSIKALTIMO SCENA kaspinu ir nuskubėjo prie Henrio Peitono.

Peitonas buvo susivėlęs ir nelaimingas. Prieš penkias minutes jis kalbėjosi su žiniasklaidos vyrais ir moterimis, todėl jautėsi kaip paprastai po tokių susitikimų - išteptas medumi ir priverstas pasivolioti skruzdėlyne. Jo pareiškimas nebuvo parengtas ir išsamus, kaip jam norėjosi. Televizininkai prirėmė jį prie sienos. Jie norėjo daryti gyvus reportažus žinioms, reikalavo, ir jeigu jis nepametės jiems kokio nors kaulo, vienuoliktą bus nukryžiuotas. Ir taip vos nenukryžiavo. Pirmą kartą per visą savo karjerą jis vos neprisipažino, kad neturi jokios versijos. Tą spaudos konferenciją jis paliko ne staiga, o tiesiog pabėgo.

Peitonas ėmė gailėtis, kad nesiklausė Alano. Atvažiuodamas čia jis tikėjosi, kad turės kontroliuoti įvykusį nusikaltimą. Paaiškėjo, jog yra ne taip, nes jam perėmus bylą įvyko dar viena žmogžudystė - nužudyta Mirtlė Kiton. Jos vyras kažkur trankosi, galbūt jau toli nuo čia, bet negalima atmesti tikimybės, jog vis dar sukiojasi po šitą keistą miestelį. Vyras, mirtinai užtalžęs savo žmoną plaktuku. Psichopatas, kitaip tariant.

Blogiausia, kad jis nepažinojo tų žmonių. Alanas ir jo komanda - priešingai, bet Alanas ir Ridžvikas išvažiavę. Lapointas guli ligoninėje vildamasis, kad gydytojai vėl ištiesins jo nosį. Henris pasidairė Klaterbako, bet visai nenustebo pamatęs, jog ir jis dingo.

Nori bylos, Henri? girdėjo jis mintyse Alano balsą. *Puiku. Imk. Kai ieškosi įtariamųjų, pasinaudok telefonų knyga.*

- Leitenante Peitonai! Leitenante Peitonai! - šaukė pareigūnas iš dispečerinės.

- Kas? - sugriaudėjo Henris.

- Skambina daktaras Van Alenas. Nori su jumis pasikalbėti.
- Apie ką?
- Jis nesakė. Tik liepė perduoti, kad privalo su jumis pasišnekėti.

Henris Peitonas įžengė į dispečerio būdelę, jausdamasis kaip vaikas, važiuojąs dviračiu be stabdžių stačia nuokalne, kurios vienoje pusėje skardis, kitoje - akmenų siena, o įkandin vejasi ruja vilkų reporterių veidais.

Jis pakėlė mikrofoną.

- Čia Peitonas, atsiliepkite.
- Leitenante Peitonai, čia daktaras Van Alenas. Apygardos medicinos ekspertas, - balsas buvo duslus ir tolimas, nuolat pertraukinėjamas ūžesių. Tai vis dėl artėjančios audros, suprato Henris. Tik to ir betrūko.
- Taip, aš žinau, kas esate, - atsakė Peitonas. Jūs nuvežėte misterį Bofortą į Oksfordą. Kaip jis, atsiliepkite?
- Jis...

Trakšt, brakšt, bzzzzz.

- Ryšys trūkinėja, daktare, - kaip galėdamas kantriau pasakė Henris. - Atrodo, greitai turėsime pirmos klasės elektros štormą. Prašau pakartokite.
- Negyvas! - per tarpą tarp traškesių suriko Van Alenas. - Mirė greitosios pagalbos automobilyje, bet vargu ar dėl šautinės žaidos. Suprantate? Mes nemanome, kad šitas pacientas mirė nuo sužeidimų. Iš pradžių smegenys patyrė netipišką galvos smegenų vandenę, po to prakiuro. Labiausiai tikėtina, kad su kulka į kraują pateko kažkokia nuodinga medžiaga, nepaprastai nuodinga medžiaga. Ta pati substancija tiesiogine žodžio prasme pražiodė jo širdį. Patvirtinkite, ar girdėjote.

Jėzau, pagalvojo Henris Peitonas. Jis atleido kaklaryšį, prasegė apykaklę ir vėl nuspaudė perdavimo mygtuką.

- Patvirtinu žinutę, daktare, bet tegu mane skradžiai, jeigu ją supratau.
- Toksinas tikriausiai buvo kulkose, kurios jį sužeidė. Iš pradžių užkratas plito lėtai, vėliau įgavo greitį. Turime du aiškius užkrėtimo židinius: žaizdą skruoste ir krūtinėje. Labai svarbu...

Trakšt, bzzzzzzz.

- ... ar ne? Girdėjote?
- Pakartokite, daktare Van Alenai, - Henris keikėsi mintyse, kad gydytojas nepaskambino telefonu. - Prašau pakartoti, girdite?
- Kur tas šautuvas? - surėkė Van Alenas.
- Pas Deividą Frydmaną. Balistikoje. Nuvežtas į Augustą.
- Ar jis prieš tai išėmė šovinius?
- Taip. Tokia įprasta procedūra.
- Ginklas buvo revolveris ar automatinis, leitenante Peitonai? Tai ypatingai svarbu. Girdite?
- Automatinis.
- Ar jis iškratė apkabą?
- Padarys tai Augustoje, - Peitonas sunkiai sudribo į dispečerio krėslą. Jam reikėjo staigaus sukrėtimo. - Girdite?
- Ne! Ne, negalima! To daryti negalima... suprantate mane?
- Supratau, - atsakė Henris. - Nusiųsiu jam žinutę į balistikos laboratoriją, kad paliktų tuos prakeiktus šovinius prakeiktoje apkaboje, kol neišsiaiškinsim tos sumautos medžiagos, - jis jautė vaikišką pasitenkinimą žinoda-

mas, kad visa tai eina į eterį... ir svarstydamas, kiek reporterių dabar jį girdi. - Klausykite, daktare, mums nebūtina kalbėti apie tai radijo ryšiu. Supratote?

- Velniop visuomenės požiūrį, - atšovė Rėjus van Alenas. - Mes čia kalbame apie žmogaus gyvybę, leitenante Peitonai. Bandžiau susisiekti su jumis telefonu, bet tuščiai. Liepkite savo Frydmanui atidžiai patikrinti rankas: ar nėra įbrėžimų, įtrūkimų, net atplyšusių nagų. Jeigu ras bent menkiausią odos pažeidimą, nedelsdamas turi važiuoti į ligoninę. Mes negalime patikrinti, ar nuodas, su kuriuo turime reikalą, buvo ant apkabos, kaip ir pačiuose šoviniuose. Ir su tokiu dalyku tegu geriau nebando rizikuoti. Ta medžiaga mirtina. Supratote mane?

- Patvirtinu, - išgirdo Henris save atsakant. Jis pajuto norą būti bet kur, tik ne čia. O jei jau lemta likti čia, tai bent kad šalia būtų Alanas. Atvažiavęs į Kasl Roką, jis jautėsi vis labiau smunkąs į spąstus. - Kas tai yra?

- Dar nežinome. Ne kurarės nuodai, nes kūno neparalyžiuoja. Be to, kurarė santykinai neskausminga, o misteris Bofortas užtektinai prisikentėjo. Mes tik žinome, kad prasideda pamažu, o įsismagina kaip ekspresas. Girdite?

- Ir tai viskas?

- Dieve Švenčiausias, - tarė Van Alenas. - Ar to neužtenka?

- Taip. Manau, užtenka.

- Džiaukitės...

Trakšt, trakšt, bzzzzzz!

- Pakartokite, daktare. Pakartokite.

Per stiprėjantį ūžesį Van Alenas pasakė: "Džiaukitės, kad perėmėte tą ginklą. Ir galite nesijaudinti, kad padarys daugiau žalos. Kaip girdėjote?

- Jūs teisus, bičiuli. Baigiau.

5

Kora Rask įsuko į Meino gatvę ir lėtai priėjo prie "Reikalingų daiktų". Praėjo skaisčiai geltoną "Fordo" furgoną su "VPTD CHANNEL 5 ACTION NEWS" emblema ant šono, bet nepamatė Denforto Kitono, stebinčio ją pro vairuotojo langą. Bet kuriuo atveju ji vis tiek nebūtų jo pažinusi: Patranka, taip sakant, virto nauju žmogumi. O ir pažinusi Kora nebūtų skyrusi jam dėmesio. Ją graužė savi rūpesčiai. Ypač pyktis. Bet tai nelietė jos žuvusio sūnaus.

Vienoje rankoje Kora Rask nešėsi sudaužytus akinius.

Jai pasirodė, kad policija klausinės ją amžinai... mažų mažiausiai, kol ji išprotės. *Eikit iš čia*! norėjo surikti Kora. *Liaukitės uždavinėję tuos kvailus klausimus apie Brajaną! Areštuokite jį, jeigu ką nors padarė, tėvas viską sutvarkys, tik tą jis ir išmano! Bet palikit mane ramybėje! Turiu pasimatymą su Karaliumi, negaliu versti jį laukti!*

Kažkuriuo metu ji pastebėjo virtuvės tarpduryje stovintį sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis šerifą Pengborną ir norėjo viską jam išrėkti tikėdamasi, kad jis supras. Jis ne toks kaip kiti, jis iš šito miesto, žino apie "Reikalingus daiktus", pats pirko tenai reikalingiausią savo daiktą, viską supras.

Tačiau tada jos galvoje prabilo ramus ir protingas kaip visuomet misterio Gaunto balsas. *Ne, Kora, nekalbėk su juo. Jis nesupras. Jis ne toks kaip*

tu. Jis nėra protingas pirkėjas. Pasakyk jiems, kad nori važiuoti į ligoninę pas antrą savo berniuką. Taip atsikratysi jų kuriam laikui. Vėliau tai bus nebesvarbu.

Taigi ji pasakė policininkams tiksliai tą patį, ir žodžiai suveikė kuo puikiausiai. Jai net pavyko išspausti vieną kitą ašarą įsivaizduojant ne Brajaną, o Elvį, vienišą slankiojantį po Greislendą. Vargšas paliktas Karalius!

Jie išėjo, bet tie du ar trys, dirbę garaže, liko. Kora nežinojo, ką jie ten veikia ir ko galėtų ieškoti, bet tai jai nerūpėjo. Ji stvėrė magiškus saulės akinius nuo virtuvės stalo ir nuskubėjo viršun. Savo kambaryje išsinėrė iš chalato, atsigulė ir užsidėjo akinius.

Ir akimirksniu vėl atsidūrė Greislende. Ją apėmė ramybė, palengvėjimas ir laukimas.

Kora vėsi ir nuoga lipo sraigtiniais laiptais į salę viršuje, išklijuotą džiungles vaizduojančiais tapetais ir plačią kaip autostrada. Minkštutėliu kilimu priėjo dvivėres duris jos gale. Matė, kaip jos rankos suima rankenas ir atidaro duris į Karaliaus miegamąjį. Kambarys buvo juodai baltas: juodos sienos, baltas kilimas, juodos užuolaidos ant langų, juoda lova baltais apvadais. Tik lubos buvo mėlynos kaip vidurnakčio dangus su tūkstančiais elektrinių žvaigždžių.

Tada ji pažvelgė į lovą ir sustingo iš siaubo.

Karalius gulėjo joje ne vienas.

Ant jo jodinėjo Maira Evans. Ji pasuko galvą ir įsmeigė į Korą akis, kai atsivėrė durys. Karalius matė tik Mairą, nenuleido nuo jos mieguistų žydrų savo akių.

- Maira! - šūktelėjo Kora. - Ką tu čia veiki?

- Na, - atšovė toji, - aišku, kad nesiurbiu grindų!

Korai užėmė kvapą.

- Kad... kad... kad aš prasmegčiau! - riktelėjo Kora, atgavusi balsą.

- Tai ir prasmek, - pasiūlė Maira, paspartindama tempą, - ir nusiimk tuos kvailus akinius, juokingai atrodai. Nešdinkis iš čia. Grįžk į Kasl Roką. Mes užsiėmę... ar ne, Elvi?

- Teisingai, širdute, - atsakė Karalius, - kaip du paukštukai ant šakelės.

Siaubas virto įtūžiu, Koros paralyžius akimirksniu išsisklaidė. Ji puolė prie savo "draugės" iškabinti akių. Bet kai pakėlė ranką, Maira, neišsimušusi iš ritmo, nuplėšė jai nuo akių akinius nuo saulės.

Kora iš netikėtumo užsimerkė... o atsimerkusi pamatė, kad guli savo lovoje. Akinius rado ant grindų išdužusiais stiklais.

- Ne, - suvapėjo ji, rangydamasi iš lovos. Norėjosi klykti, bet vidinis - ne jos pačios - balsas įspėjo, kad gali išgirsti garaže dirbantys policininkai ir atbėgti čia. - Ne, prašau, ne, neeeeeee...

Ji mėgino vėl sudėti išdužusį stiklą į paauksuotus rėmelius, bet tai buvo neįmanoma. Jie buvo sudužę. Sudaužyti tos pragaro kalės. Sudaužyti jos *draugės*, Mairos Evans. *Draugės*, kuri kažkaip rado kelią į Greislendą, *draugės*, kuri dabar, kai Kora bando sudėti į krūvą bevertę senieną, mylisi su Karaliumi.

Kora pakėlė galvą. Akys virto tviskančiais juodais plyšeliais.

- Aš jai parodysiu, - kimiai sukuždėjo ji. - Pamatysi.

6

Ji perskaitė raštelį ant "Reikalingų daiktų" durų, po to pasvarsčiusi apėjo namą iš kitos pusės. Tenai prasilenkė su Francina Peletjė, kuri ėjo iš skersgatvio, kažką kišdama į rankinuką. Kora į ją net nepažvelgė.

Kiek paėjusi, ji pamatė misterį Gauntą, stovintį greta medinio stalo ant užpakalinių durų slenksčio.

- O, Kora! - šūktelėjo jis. - Jau mąsčiau, kada gi jūs pasirodysite.

- Ta kalė! - spjovė Kora. - Ta nešvanki šliundra!

- Atleiskite, Kora, - itin mandagiai pertraukė Lilendas Gauntas, - praleidote vieną kitą sagą. - Ir parodė ilgu pirštu į suknelės priekį.

Kora užsimetė pirmą pasitaikiusį drabužį ant nuogo kūno ir įstengė užsisegti tik viršutinę sagą. Žemiau suknelė buvo atvira iki pat veneros kalvos. Spurgų, sausainių, šokoladu aplietų vyšnių prikimštas pilvas (ir kitos grožybės) buvo išlindę lauk.

- Kam čia svarbu? - atšovė Kora.

- Man ne, - rimtai pasakė misteris Gauntas. - Kuo galiu padėti?

- Ta kalė dulkinasi su Karaliumi. Ji sudaužė mano akinius. Noriu ją nužudyti.

- Tikrai? - pasiteiravo Lilendas, kilsteldamas antakius. - Na, Kora, negaliu sakyti, kad tavęs neužjaučiu, nes iš tikro užjaučiu. Bet gali būti, kad kitos moters vyrą pavogusi moteris nenusipelno mirties. Negaliu šiuo atveju nieko kategoriškai sakyti; visą savo gyvenimą buvau biznierius ir menkai teišmanau širdies reikalus. Bet moteris, kuri tyčia sudaužo kitos moters turtą... va čia tai daug rimtesnis dalykas. Sutinkate?

Kora Rask pradėjo šypsotis. Šypsena buvo griežta. Negailestinga. Sveikam protui nepaklūstanti šypsena.

- Trauk devynios, jeigu ne, - atsakė ji.

Misteris Gauntas minutėlei nusisuko. O kai vėl atsigręžė, rankoje laikė automatinį pistoletą.

- Gal ieškojote ko nors tokio? - paklausė jis.

Dvidešimtas skyrius

1

Pribaigęs žmoną, Patranka nugrimzdo į gilios depresijos būseną. Jis prarado bet kokį tikslą. Mąstė apie Juos (visą miestą, pilną Jų), bet užuot jautęs aiškų, teisingą pyktį, kuris sukildavo tik pagalvojus apie tai prieš kelias minutes, Kitonas jautė tik nuovargį ir depresiją. Nežmoniškai skaudėjo galvą. Ranką ir nugarą skaudėjo nuo pasidarbavimo plaktuku.

Nuleidęs akis, jis pamatė, kad tebelaiko plaktuką. Ištiesė pirštus ir leido jam nukristi ant virtuvės linoleumo. Ant grindų išsiplėtė didelė kraujo dėmė. Beveik minutę jis įdėmiai kaip idiotas spoksojo į tą dėmę. Ji priminė krauju nupieštą jo tėvo veido eskizą.

Po to Denfortas nupėdino į savo kabinetą, trindamas petį ir ranką. Erzinančiai žvangėjo antrankiai. Jis atidarė sieninę spintą, atsiklaupė ir iš po dra-

bužių iškasė žaidimo dėžę. Tada atsitraukė iš spintos (vienas antrankis užkabino Mirtlės batelį, Kitonas nusikeikęs sviedė jį gilyn į spintą), nunešė žaislinį hipodromą ant stalo ir atsisėdo priešais jį. Dabar jaudulį pakeitė liūdesys. "Laimingasis bilietas" yra nuostabus, tas tiesa, bet kas iš jo dabar? Dabar jau nebesvarbu, ar jis grąžins išeikvotus pinigus, ar ne. Jis nužudė savo žmoną. Mirtlė to tikrai nusipelnė, bet Jiems atrodys kitaip. Jie su džiaugsmu įmes jį į giliausią, tamsiausią Šaušenko kamerą ir išmes raktą.

Kitonas pamatė, kad ant dėžės dangčio liko kruvini atspaudai, ir apžiūrėjo save. Tik tada suprato, kad visas permirkęs krauju. Rankos atrodė it kokio mėsininko iš Čikagos. Ir vėl užplūdo juoda depresijos banga. Jie palaužė jį... gerai. Bet jis pabėgs nuo Jų. Vis vien ištrūks.

Kitonas atsistojo mirtinai nuvargęs ir nuspūdino į viršų. Pakeliui nusirengė, svetainėje nusispyrė batus, prie laiptų paliko kelnes, o per laiptų vidurį sustojo nusimauti kojines. Net jos buvo kruvinos. Nusirengti marškinius buvo sunkiausia, - ne juokas, kai esi su antrankiais.

Po misis Kiton žmogžudystės buvo praėję dvidešimt minučių, kai Patranka palindo po dušu. Jį galėjo suimti bet kada... bet žemutinėje Meino gatvės dalyje vadovauti ėmėsi Henris Peitonas, šerifo ofisas buvo visiškai sujauktas, todėl Denforto Kitono pokštai niekam nepasirodė labai svarbūs.

Nusitrynęs rankšluosčiu, apsirengė švarius marškinėlius (nenorėjo vargti su ilgomis rankovėmis) bei kelnes, grįžo į kabinetą ir atsisėdęs prie stalo vėl įsmeigė žvilgsnį į "Laimingąjį bilietą" vildamasis, kad jo depresija išgaruos ir grįš ankstesnis džiaugsmas. Bet paveikslėlis ant dėžės tartum išbluko, papilkėjo. Ryškiausiai matėsi Mirtlės kraujo dėmės ant antrojo arklio.

Kitonas nuvožė dangtį ir pasižiūrėjo vidun. Ir buvo sukrėstas, kai pamatė skardinius arkliukus stovinčius liūdnus, pakrypusius. Jų spalvos taip pat nubluko. Spyruoklės galas išlindo pro skylę, kur kišdavai raktelį žaidimui užvesti.

"Kažkas čia buvo! - suriko jo protas. - Buvo! Vienas iš Jų! Palaužti mane neužteko! Jie turėjo sulaužyti ir mano žaidimą!" Bet nykstanti sveika nuovoka pašnibždėjo, jog tai netiesa. *Taip jis atrodė iš pat pradžių. Tik tu to nematei.*

Patranka grįžo prie spintos, ketindamas vis dėlto pasiimti šautuvą. Atėjo metas jį panaudoti. Jis siekė ginklo, kai suskambo telefonas. Patranka pakėlė ragelį labai iš lėto, jau žinodamas, kieno balsą išgirs.

Ir neapsiriko.

2

- Sveikas, Denai, - tarė misteris Gauntas. - Kaip gyvuoji šįvakar?

- Siaubingai, - niūriai atsakė Kitonas. - Pasaulis virto košmaru. Aš nusižudysiu.

- O? - Lilendas Gauntas atrodė truputį nusivylęs, bet ne daugiau.

- Nieko gero. Net žaidimas, kurį man pardavėte, niekam tikęs.

- O, labai tuo abejoju, - kiek šiurkštokai atsakė misteris Gauntas. - Aš labai rūpestingai tikrinu savo prekes, misteri Kitonai. Itin rūpestingai. Kodėl jums dar sykį nepasižiūrėjus?

Patranka paklausė patarimo ir apstulbo. Arkliukai tvirtai stovėjo savo grioveliuose, atrodė šviežiai nudažyti ir blizgantys. Net jų akys, rodos, kibirkščiavo. O pats hipodromas buvo sodriai žalias ir rudas. Trekas atrodo greitas, svajingai pagalvojo Kitonas, o jo žvilgsnis nukrypo į dėžės dangtį.

Ar tai jo akys, apsiblaususios nuo depresijos, apgavo, ar spalvos kažkaip sutirštėjo per kelias sekundes nuo skambučio. Dabar Mirtlės kraujas buvo vos įžiūrimas. Pamažu rudavo.

- O dangau! - sumurmėjo Kitonas.

- Na? - paklausė Lilendas Gauntas. - Kaip, Denai? Ar aš klydau? Jeigu taip, tuomet turėtumėt atidėti savižudybę bent jau iki to laiko, kai atnešite man prekę apkeisti ar atlyginti nuostolius. Aš rūpinuosi savo pirkėjais. Matote, privalau. Turiu saugoti savo reputaciją ir žiūriu į tai labai rimtai, nes gyvenu pasaulyje, kuriame milijardai Jų ir tik aš vienas.

- Ne... ne! - atsakė Patranka. - Jis... jis gražus!

- Tai jūs suklydote? - mygo misteris Gauntas.

- Rodos... taip ir buvo.

- Jūs pripažįstate, kad suklydote?

- Aš... taip.

- Gerai, - tarė Lilendas. Šiurkščios gaidelės išnyko. - Tuomet prašau, žudykitės. Nors, turiu pasakyti, jog mane nuvylėte. Maniau pagaliau radęs žmogų, galintį man padėti Jiems įspirti. O dabar matau, kad jūs toks pat tauškalius kaip ir kiti, - atsiduso misteris Gauntas. Atsiduso kaip žmogus, supratęs, jog tunelio gale vis dėlto nėra jokios šviesos...

Patrankai atsitiko keistas dalykas. Grįžo ankstesnis gyvybingumas ir ryžtas. Jo paties vidinės spalvos tarsi ryškėjo, tirštėjo.

- Norite pasakyti, kad dar nevėlu?

- Tikriausiai praleidote Poezijos įvado kursą. Niekada ne vėlu siekti naujo pasaulio. Ne, jeigu turite stuburą. Aš taip jumis pasiklioviau, misteri Kitonai. Stačiau už jus.

- Kreipinys “Denai” man labiau patiktų, - susikuklino Patranka.

- Gerai, Denai. Tai tu tikrai nusprendei šitaip gėdingai pasitraukti iš gyvenimo?

- Ne! - suriko Patranka. - Aš... aš tik pamaniau, kas iš to? Jų pernelyg daug.

- Trys žmonės gali daug nuveikti, Denai.

- Trys? Ar sakėte “trys”?

- Taip... yra dar vienas be mūsų. Dar vienas, matantis pavojų ir suprantantis, ką Jie rengia.

- Kas? - nekantraudamas paklausė Patranka. - Kas?

- Ateis laikas, sužinosi, - atsakė misteris Gauntas, - o dabar nėra laiko. Jie gali tavęs ateiti.

Patranka dirstelėjo pro savo kabineto langą, primerkęs akis kaip šeškas, užuodžiantis pavojų. Gatvė buvo tuščia, kol kas tuščia. Jis jautė juos, jautė, kaip Jie buriasi prieš jį.

- Ką man daryti?

- Tai tu mano komandoje? - paklausė misteris Gauntas. - Ar visgi galiu tavimi pasikliauti?

- Taip!
- Visiškai?
- Kol suledės pragaras arba liepsite kitaip!
- Labai gerai, - tarė Lilendas Gauntas. - Klausykis atidžiai, Denai. - Ir misteriui Gauntui bekalbant, Patranka nugrimzdo į hipnotinę būseną, o lauke orą pradėjo drebinti pirmieji atslenkančios audros griausmai.

3

Po penkių minučių Kitonas užsimetė šviesų švarką ir susigrūdęs rankas su antrankiais į kišenes išėjo iš namų. Nenuėjęs puskvartalio, jis rado prie šaligatvio pastatytą furgoną, kaip ir sakė misteris Gauntas. Jis buvo rėkiančiai geltonas, praeiviai garantuotai žiūrės į spalvą, o ne į vairuotoją. Furgone langų beveik nebuvo, ant šonų švietė Portlendo televizijos stoties emblema.

Patranka, skubiai apsidairęs į abi puses, įšoko vidun. Lilendas sakė, kad raktai gulės po sėdyne. Tikrai. Ant keleivio sėdynės pūpsojo popierinis maišelis. Jame Patranka rado šviesų peruką, madingus akinius siaurais metalo rėmeliais ir mažą stiklinį buteliuką.

Jis užsidėjo peruką truputį bjaurėdamasis - ilgi ir susivėlę plaukai priminė negyvo roko muzikanto skalpą, - bet pasižiūrėjęs į veidrodį nustebo, kad jis taip tinka. Jis atrodė jaunesnis. Daug jaunesnis. Akinių stiklai buvo paprasti ir jo išvaizdą pakeitė dar labiau nei perukas. Su jais jis atrodė šaunus kaip Harisonas Fordas “Moskitų krante”. Patranka susižavėjęs save apžiūrėjo. Staiga virto vos į ketvirtą dešimtį persiritusiu, o ne penkiasdešimtmečiu televizijos darbuotoju. Žinoma, ne naujienų korespondentu, veikiau operatoriumi ar net režisieriumi.

Jis atsuko buteliuką ir susiraukė: skystis viduje dvokė kaip iš tekančių traktoriaus baterijų. Iš butelio angos išvinguriavo dūmelis. *Reikia atsargiau su šituo daikčiuku*, pagalvojo Patranka. *Reikia būti labai atsargiam.*

Kitonas paspaudė laisvą antrankį po dešine šlaunimi ir ištempė grandinę. Tuomet šliūkštelėjo buteliuko turinio ant grandinės po savo riešu, stengdamasis neužlašinti tamsaus skysčio ant savo odos. Plienas akimirksniu ėmė burbuliuoti ir rūkti. Keli ant guminio kilimėlio nukritę lašai taip pat ėmė šnypšti. Pakilo siaubinga smarvė. Po kelių sekundžių Patranka ištraukė laisvą antrankių galą iš po šlaunies, įsikabino pirštais ir truktelėjo. Suplyšusią kaip popierius grandinę jis numetė ant grindų. Ant riešo liko apyrankė, bet gyventi galima; tas laisvas antrankis ant ilgos grandinės buvo tikra kančia. Kitonas įkišo raktelį į uždegimo spynelę, užvedė mašiną ir nuvažiavo.

Po trijų minučių į Kitonų kiemą įsuko Sitono Tomaso vairuojamas Kaslo apygardos šerifo automobilis. Jis ir aptiko tarp virtuvės ir garažo tysančią Mirtlę Kiton. Netrukus prie jo prisijungė dar keturi valstijos policijos ekipažai. Policininkai išnaršė namą nuo viršaus iki apačios, ieškodami Patrankos arba ko nors, kas nurodytų galimą jo buvimo vietą. Niekas neatkreipė dėmesio į ant jo stalo gulintį žaidimą. Jis buvo senas, purvinas ir sulaužytas. Atrodė ištrauktas iš vargšų giminaičių palėpės.

4

Edis Vobertonas, municipaliteto prižiūrėtojas, jau dveji metai griežė dantį ant Sonio Džaketo. Per pastarąsias dvi dienas pyktis virto raudonu įtūžiu. Kai 1989 vasarą sugedo Edžio mažutės dailios "Hondos Civiko" transmisija, Edis nenorėjo vežti jos į artimiausią "Hondos" atstovybę. Tai jam būtų daug kainavę. Jam nepasisekė, kad transmisija nesugedo prieš tris savaites, kai dar buvo nesibaigęs garantinis terminas. Taigi pirmiausia jis apsilankė pas Sonį Džaketą ir pasiteiravo, ar jis turi patirties su užsienietiškais automobiliais.

Sonis atsakė turįs. Kalbėjo maloniu, globėjišku tonu, kokiu su Edžiu kalbėjo dauguma jankių. *Mes nesame iš anksto nusistatę, vaikine*, sakė tas tonas. *Čia šiaurė, supranti. Mes nesielgiame kaip tie sumauti pietiečiai. AIŠKU, tu esi negras, visi tai mato, bet mums tai nieko nereiškia. Juodas, geltonas, baltas ar žalias - maustome vienodai. Vežk ją čionai.*

Sonis sutvarkė gedimą, bet sąskaita buvo šimtu dolerių didesnė, negu jis žadėjo, ir vieną vakarą "Tigre" jie vos nepaleido į darbą kumščių. Po to Edžiui paskambino Sonio advokatas (jankis, ne jankis, įsitikino Vobertonas, visi baltieji turi advokatus) ir pasakė, kad rengiasi paduoti jį į teismą. Edis turėjo atsisveikinti dar su penkiasdešimtine žalių, o po penkių mėnesių užsidegė "Hondos" elektros sistema. Automobilis buvo pastatytas prie municipaliteto. Kažkas pašaukė Edį, bet kol jis išlėkė su gesintuvu, jo mašinos vidus pleškėjo. Nuostoliai buvo neatitaisomi.

Nuo tada jis spėliojo, ar nebus prie gaisro nagų prikišęs Sonis Džaketas. Draudimo agentas tvirtino, kad tai nelaimingas atsitikimas, sukeltas trumpo jungimosi... vienas toks iš milijono atsitikimų. Bet ką jis žino? Nieko, beje, pinigai ne jo. Bet draudimas nepadengė visų Edžio išlaidų.

O dabar jis žinojo. Buvo visiškai įsitikinęs.

Šiandien jis paštu gavo nedidelį paketėlį. Daiktai, kuriuos rado viduje, viską kuo aiškiausiai nušvietė: keli pajuodę skalbinių spaustukai, sena nutriušusi nuotrauka ir raštelis.

Spaustukais galima sukelti gaisrą. Kažkas tiesiog nuskuto izoliaciją nuo dviejų laidų tinkamoje vietoje, susegė juos ir - *voila*!

Nuotraukoje buvo Sonis su savo baltaskūriais bičiuliais, kurie visuomet supasi kėdėse, kai ten nuvažiuoji. Fotografuota ne Sonio "Sunoco", o Robičio automobilių kapinėse prie 5-ojo kelio. Išblyškėliai stovi priešais sudegusį Edžio "Civiką", geria alų, juokiasi ir ...ryja arbūzą.

Raštelis buvo trumpas ir aiškus: *Mielas nigeri, padarei klaidą su manimi prasidėjęs.*

Iš pradžių Edis stebėjosi, kodėl Sonis atsiuntė jam tokį raštelį (bet nesusiejo jo su laišku, kurį misterio Gaunto nurodymu įmetė į Polės Čalmers pašto angą). Galiausiai nutarė, kad Sonis dar bukesnis ir blogesnis negu dauguma baltųjų. Bet vis dėlto - jeigu Sonis dar prisimena tą reikalą, kodėl šitiek laukė? Kuo daugiau Edis mąstė apie tuos laikus

(Mielas nigeri)

tuo nereikšmingesnis atrodė tas klausimas. Raštelis, pajuodę žnybtukai ir sena fotografija sukosi jo galvoje it spiečius alkanų uodų.

Neseniai iš misterio Gaunto jis nusipirko ginklą.

Fluorescencinės "Sunoco" stoties lempos metė trapecinį langą ant juodo asfalto, kai Edis privažiavo senu "Oldžiu", pakeitusiu "Civiką". Jis išlipo lauk, įkišęs ranką į kišenę, kurioje laikė ginklą.

Prie durų stabtelėjo ir dirstelėjo vidun. Sonis sėdi prie kasos aparato plastmasinėje kėdėje ir supasi ant užpakalinių jos kojų. Edis virš išskleisto laikraščio matė tik jo viršugalvį. Skaito. Žinoma. Baltieji žmonės visuomet turi advokatus, o po dienos, per kurią maustė tokius juodukus kaip Edis, jie visuomet sėdi savo kabinetuose, supasi ant kėdžių ir skaito laikraščius.

Prakeikti baltieji su savo advokatais bei laikraščiais.

Edis išsitraukė automatinį pistoletą ir žengė vidun. Kažkuri iki tol miegojusi jo dalis staiga pabudo ir suklykė, kad jis to nedarytų, kad tai klaida. Bet jis nekreipė dėmesio į tą balsą. Jis atrodė nesvarbus, nes Edis netikėtai pamatė save iš šalies: jautėsi dvasia, kybančia virš savo paties peties ir viską stebinčia. Jo judesius valdė pikta dvasia.

- Turiu tau kai ką, šlykštus apgavike, - išgirdo Edis save tariantį ir pamatė, kaip pirštas du kartus spusteli gaiduką. Ant laikraščio antraštės pasirodė dvi juodos skylutės. Sonis Džaketas suriko ir sudrebėjo. Kėdė dar labiau pasviro, ir Sonis griuvo aukštielninkas ant grindų krauju permirkusiu kombinezonu... tik auksu išsiuvinėtas vardas ant kombinezono buvo RIKIS. Ten buvo visai ne Sonis, o Rikis Bisonetas.

- A, velnias! - suriko Edis. - Nušoviau ne tą!

- Sveikas, Edi, - išgirdo jis sau už nugaros Džaketo balsą. - Laimė, buvau tupykloj, ar ne?

Edis ėmė suktis. Bet net neįpusėjus trys automatinio pistoleto, kurį Sonis tą popietę įsigijo pas misterį Gauntą, kulkos sutrupino stuburą.

Išplėstomis, bejėgiškomis akimis jis stebėjo, kaip virš jo palinksta Sonis. Atkišto pistoleto vamzdis buvo didelis kaip tunelis ir tamsus lyg amžinybė. Virš jo bolavo blyškus ir ryžtingas Sonio veidas. Per skruostą tekėjo tepalo srovelė.

- Planas pavogti mano raktų rinkinį nebuvo klaida, - įremdamas į Edžio Vobertono kaktos vidurį ginklą, pasakė Sonis. - Bet rašydamas apie tai man - suklydai.

Balta šviesa, suvokimo šviesa, staiga perskrodė Edžio smegenis. Dabar jis prisiminė laiškelį, įmestą į plyšį Čalmers duryse, ir sugebėjo jį susieti su rašteliu, kurį gavo pats, ir tuo, apie kurį kalba Sonis.

- Klausyk! - sušnibždėjo jis. - Pasiklausyk manęs, Džaketai - mus abu apmovė. Mes...

- Viso gero, juoduk, - pasakė Sonis ir nuspaudė gaiduką.

Po to kokią minutę įdėmiai žvelgė į tai, kas liko iš Edžio Vobertono, ir svarstė, ar nereikėjo jo išklausyti. Nusprendė, kad ne. Ką protingo gali pasakyti mulkis, sugebėjęs atsiųsti tokį raštelį?

Sonis atsistojo, nuėjo į ofisą, peržengė per Rikio Bisoneto kojas. Atrakinęs seifą, išėmė misterio Gaunto parduotus raktus ir ėmė apžiūrinėti vieną po kito, kol pasirodė valstijos policija ir jį suėmė.

5

Sustok ties Beržų ir Meino gatvių kampu, pasakė misteris Gauntas Patrankai telefonu, *ir lauk. Aš tau kai ką atsiųsiu.*

Kitonas tiksliai įvykdė nurodymą. Iš savo stebėjimo punkto jis matė daugybę žmonių, einančių į skersgatvį ir grįžtančių iš jo. Atrodo, kad dauguma jo draugų ir kaimynų turėjo reikalų pas "Reikalingų daiktų" savininką šį vakarą. Prieš dešimt minučių tenai nuėjo misis Rask prasagstyta suknele ir klaikia veido išraiška.

Vėliau, praėjus penkioms minutėms po to, kai ji grįžo grūsdama kažką į suknelės kišenę (suknelė buvo neužsagstyta, viskas matėsi, bet kokiam sveiko proto žmogui, pagalvojo Patranka, kiltų noras į ją žiūrėti), Meino gatvės gale pasigirdo keli šūviai. Patranka nebuvo įsitikinęs, bet, regis, šaudyta "Sunoco" stotyje.

Nuo municipaliteto, mirkčiodami mėlynomis šviesomis ir vaikydami reporterius it karvelius, ėmė lėkti valstijos policijos ekipažai. Pažins, nepažins, protingiau lįsti kuriam laikui į furgono galą, nusprendė Patranka.

Policijos automobiliai prašvilpė pro šalį, o jų mėlynos šviesos apšvietė kažką, atremtą į užpakalines furgonėlio duris - žalią brezentinę kuprinę. Pagautas smalsumo, Patranka atmazgė virvelę, praskėtė maišą ir dirstelėjo į vidų.

Ant kuprinės turinio viršaus gulėjo dėžutė. Kitonas paėmė ją ir pamatė, kad toliau vien chronometrai. Laikrodiniai mechanizmai. Jų čia buvo mažiausiai pora tuzinų. Lygūs balti paviršiai spoksojo į jį lyg našlaitės Enės akys. Dėžutėje rado žnybtukus, kokiais elektrikai kartais greitai sujungia laidus.

Patranka suraukė kaktą... ir nelauktai prieš akis iškilo blankas, tiksliau, lėšų panaudojimo forma. Grafoje *Prekės ir/ar paslaugos* buvo aiškiai išvedžiota: 16 dinamito dėžių.

Patranka išsišiepė. Po to ėmė juoktis. Lauke trankėsi žaibas, purtė griaustinis. Iš debesies nukarusiu pilvu į upę smigo žaibo liežuvis.

Kitonas kvatojo, kad net furgonas kretėjo.

- Jie! - suriko juokdamasis. - O dangau, mes turime kai ką parengę Jiems! O, taip!

6

Henris Peitonas, kuris atvyko į Kasl Roką ištraukti šerifo iš ugnies, prasižiojęs sustojo ant "Sunoco" durų slenksčio. Dar du negyvi. Juodasis ir baltasis, abu mirę.

Trečiasis vyras, stoties savininkas, sprendžiant iš vardo ant kombinezono, sėdėjo ant grindų prie atidaryto seifo ir kaip kūdikis žaidė purvinu įrankių dėklu. Šalia mėtėsi automatinis pistoletas. Žiūrėdamas į jį, Henris pajuto pilve tuštumą. Jis buvo kaip du vandens lašai panašus į tą, kuriuo Hagas nušovė Henrį Bofortą.

- Žiūrėkit, - nustebusiu balsu tyliai pasakė vienas pareigūnas Henriui už nugaros. - Ten dar vienas.

Peitonas pasuko galvą pažiūrėti ir išgirdo traškant sausgysles. Dar vienas ginklas - trečias automatinis pistoletas - gulėjo šalia ištiestos negro rankos.

- Nelieskite jų, - paliepė jis policininkams. - Net nesiartinkite prie jų. - Jis peržengė kraujo klaną, suėmė Sonį Džaketą už atlapų ir pastatė jį ant kojų. Sonis nesipriešino, tik stipriau prispaudė prie krūtinės plieninį įrankių dėklą.

- Kas čia buvo? - suriko jam į veidą Henris. - Kas čia atsitiko, po galais?

Sonis parodė alkūne (kad nereikėtų paleisti iš rankų dėžės) į Edį Vobertoną.

- Jis atėjo. Su ginklu. Buvo išprotėjęs. Matote, ką padarė Rikiui. Jam pasirodė, kad Rikis - tai aš. Jis norėjo pavogti mano raktus. Žiūrėkite.

Sonis nusišypsojęs pakreipė metalinę dėžę, kad Henris galėtų pažiūrėti į krūvą surūdijusių gelžgalių.

- Aš juk negalėjau to leisti, tiesa? Juk... jie yra mano. Aš sumokėjau už juos ir dabar jie mano.

Henris prasižiojo kažką sakyti. Bet nepasakė ir daugiau nesužinojo, ką ketino sakyti. Nes vėl pasigirdo šūviai, tik jau Kasl Vju.

7

Lenora Poter stovėjo prie Stefanės Bonsan kūno su rūkstančiu automatiniu pistoletu rankoje. Lavonas gulėjo gėlių lysvėje už namo, vienintelėje, kuri liko tos furijos nenusiaubta po pirmų dviejų išpuolių.

- Tau daugiau nereikėjo rodytis, - tarė Lenora. Ji niekad gyvenime nebuvo laikiusi rankoje ginklo, o dabar nužudė moterį... bet jautė tik niūrų pasitenkinimą. Ta moteris įsmuko į jos teritoriją, draskė jos darželį (Lenora palaukė, kol ta niekšė pradės, - ne tokia ji kvailė), ir Lenora turėjo teisę. Taip, turėjo teisę.

- Lenora? - suriko jos vyras. Jis buvo išlindęs pro antro aukšto vonios langą muiluotu veidu. - Lenora, kas čia vyksta?

- Nušoviau įsibrovėlę, - ramiai atsakė Lenora, nepakeldama galvos. Ji pakišo koją po sunkiu kūnu ir kilstelėjo. Buvo nepaprastai malonu jausti, kaip kojos pirštai sminga į nesipriešinantį tos kalės Bonsan šoną. - Tai Stefanė Bon...

Kūnas apsivertė. Tai buvo ne Stefanė Bonsan. Tai buvo gražutė šerifo padėjėjo žmonelė.

Ji nušovė Melisą Klaterbak.

Staiga Lenoros Poter *calava* iš mėlynos, purpurinės, tamsiai raudonos virto juoda lyg vidurnaktis.

8

Alanas Pengbornas sėdėjo įbedęs žvilgsnį į savo rankas ir žiūrėjo į tamsą, juodą, kokia tik begali būti juodžiausia. Jam toptelėjo, kad šiandien galėjo netekti Polės ne kuriam laikui (kol išaiškės nesusipratimas), bet amžiams. Ir jam liks trisdešimt penkeri metai mirties.

Netoliese kažkas sukrebždėjo, šerifas staiga pakėlė galvą. Tai mis Hendri. Atrodo susinervinusi, bet galutinai apsisprendusi.

- Raskų berniukas muistosi, - pasakė ji. - Jis dar nepabudo, nes gavo raminančiųjų ir dar kurį laiką nepabus, bet jis ėmė judėti.

- Taip? - tyliai paklausė Alanas ir laukė.

Mis Hendri prikando lūpą, po to varė toliau.

- Taip. Leisčiau jums pasimatyti su juo, šerife Pengbornai, bet iš tiesų negaliu. Jūs suprantate, tiesa? Tai yra, aš suprantu, kad savo mieste jūs turite problemų, bet tam mažyliui tik septyneri.

- Taip.

- Aš einu į kavinukę arbatos. Misis Evans vėluoja, - ji visuomet vėluoja, - bet pasirodys čia po minutės kitos. Jeigu nueitumėte į Šono Rasko palatą, devintą palatą, man išėjus, ji tikriausiai nesužinotų, kad buvote. Supratote mane?

- Taip, - su dėkingumu atsakė Alanas.

- Reido nepradedame iki aštuonių, todėl, manau, ji nepastebės jūsų palatoje. O jeigu rastų, jūs, suprantama, prisipažinsite, jog nepaklausėte mano draudimo. Įsmukote, kol stalas laikinai buvo tuščias. Taip?

- Taip, - sutiko Pengbornas. - Sutinku.

- Galėsite išeiti laiptais koridoriaus gale. Jeigu užeisite į Šono Rasko palatą. Bet, suprantama, to aš jums nesakiau.

Alanas atsistojo ir impulsyviai pabučiavo seselei į skruostą.

Mis Hendri nukaito.

- Ačiū, - pasakė Alanas.

- Už ką? Aš nieko nepadariau. O dabar turiu eiti savo arbatos puodelio. Prašau nesijudinti iš vietos, šerife, kol nenueisiu.

Alanas paklusniai atsisėdo. Jis sėdėjo taip, įsmeigęs akis tarp kvailelio Simono ir kepėjo, kol už medicinos sesers nugaros užsivėrė durys. Tuomet atsistojo ir tyliai nuėjo žaislų primėtytu spalvingu koridoriumi į 9-ą palatą.

9

Alanui Šonas Raskas pasirodė visiškai prabudęs.

Čia buvo vaikų skyrius, ir lova, kurioje jis gulėjo, buvo mažutė, bet vis vien vaikas atrodė nepaprastai mažas. Kūnelis visai nežymiai iškėlė antklodę, todėl atrodė, kad ant krakmolytos baltos pagalvės ilsisi galva be kūno. Berniuko veidas buvo labai išbalęs. Po akimis juodavo ratilai, primenantys kraujosrūvas. Šonas žiūrėjo į Alaną visai nenustebęs. Ant kaktos užkrito tamsių plaukų sruoga, juodas kablelis.

Alanas paėmė kėdę nuo lango ir pastatė prie lovos krašto, kur buvo pakeltos grotelės, kad vaikas neiškristų. Šonas nepasuko galvos, tik akis.

- Sveikas, Šonai, - tyliai pasisveikino šerifas. - Kaip jautiesi?

- Burna išdžiūvo, - sukrankė berniukas.

Ant staliuko prie lovos buvo grafinas su dviem stiklinėmis. Alanas pripylė vandens ir pasilenkė virš lovos.

Šonas mėgino atsisėsti, bet neįstengęs atsiduso ir susmuko ant pagalvės. Tas atodūsis persmelkė Alano širdį. Ir tada jis prisiminė savo paties sūnų, vargšą Todą. Kai kišo ranką po Šono Rasko kaklu, padėdamas jam atsisėsti, su visomis smulkmenomis prisiminė Todą tą dieną: stovintį prie "Skauto", mojantį jam, o perlamutrinės šviesos nutviekstas veidas leido įžiūrėti kiekvieną numylėtą bruoželį ir liniją.

Ranka suvirpėjo. Vandens šlakelis sušlapino ligoninės pižamą, kurią vilkėjo Šonas.

- Atleisk.

- Nieko, - atsakė berniukas ir ėmė godžiai gerti. Išmaukė beveik visą stiklinę. Ir atsirūgo.

Alanas rūpestingai paguldė jį ant pagalvės. Šonas truputį pagyvėjo, bet žvilgsnis buvo abejingas. Šerifas pagalvojo, kad pirmą kartą mano tokį klaikiai vienišą vaiką. O mintimis vėl grįžo pas Todą.

Po kurio laiko prisivertė užmiršti sūnų. Jis čia atėjo dirbti. Darbas nemalonus, velniškai keblus, bet kuo toliau, tuo reikšmingesnis jis atrodė. Nepaisydamas to, kas šiuo metu galbūt vyksta Kasl Roke, Alanas jautė, jog čia, už tos kreidinės kaktos ir liūdnų, blankių akių glūdi atsakymai.

Jis apsidairė ir priverstinai šyptelėjo.

- Nuobodus kambarys, - pasakė jis.

- Taip, - žemu, dusliu balsu sutiko berniukas. - Nuobodybė.

- Gal jį pagyvintų kelios gėlės, - pasakė Alanas ir perbraukęs dešine ranka virš kairiosios ištraukė paketėlį iš po laikrodžio apyrankės.

Alanas suprato, kad žaidžia aklai, bet per sekundės dalį vis tiek pasiryžo pabandyti. Ir vos nepasigailėjo. Du popieriniai žiedai skleidžiant puokštę suplyšo. Jis išgirdo, kaip vangiai suskambėjo spyruoklė. Triukui su gėlių puokšte galas, bet Alanas vis vien padarė jį... vos. O Šonas, priešingai negu jo brolis, akivaizdžiai susižavėjo ir pralinksmėjo, nepaisant varganos jo būklės ir vaistų.

- Nuostabu! Kaip jūs tai padarėte?

- Truputį burtų... nori jų? - šerifas pasilenkė prie vandens grafino pamerkti gėlių.

- Ne-a. Jos juk popierinės. Be to, keliose vietose įplyšusios, - berniukas sumojo, kad atrodo nemandagus, ir pridūrė: - Tačiau fokusas geras. Ar galite padaryti, kad jos išnyktų?

Abejoju, sūnau, pagalvojo Alanas. Bet balsiai tarė:

- Pamėginsiu.

Jis iškėlė puokštę taip, kad vaikas aiškiai matytų, po to truputį sulenkė dešinę ranką ir paspaudė žemyn. Dėl varganos gėlių būklės jis atliko tai lėčiau negu paprastai. O rezultatas jį patį nustebino. Užuot paprasčiausiai išnykusios iš akių kaip visada, gėlės lyg kokie dūmai dingo jo lengvai suspaustame kumštyje. Alanas jautė, kad išsitampiusi spyruoklė bando šokti ir priešintis, bet baigė triuką iki galo.

- Čia tikrai dalykas, - pagarbiai tarė Šonas, o šerifas mintyse jam pritarė. Tai naujas triuko, kuriuo žavėjo moksleivius daugelį metų, variantas, bet vargu ar jis pavyktų su nauja susilankstančių gėlių puokšte. Nauja spyruoklė neleis pranykti taip lėtai, svajingai.

- Dėkui, - atsakė jis ir paskutinį kartą užsikišo popieriaus lankstinuką už laikrodžio apyrankės. - Jeigu nenori gėlių, ką pasakysi apie ketvirtuką kokos automatui?

Alanas pasilenkė ir lyg niekur nieko ištraukė ketvirtuką iš Šono nosies. Berniukas išsišiepė.

- E, atleisk, pamiršau: dabar kainuoja septyniasdešimt penki centai, ar ne? Infliacija. Jokių problemų, - jis ištraukė antrą monetą iš berniuko burnos, o trečią rado už savo ausies. Per tą laiką Šono šypsena truputį nuvyto, ir šerifas suprato, kad reikia skubėti prie reikalo. Jis padėjo tris ketvirtukus ant žemo stalelio prie lovos. - Kai jausies geriau.

- Ačiū, misteri.

- Nėra už ką, Šonai.

- Kur mano tėtis? - paklausė Šonas. Balsas buvo jau stipresnis.

Klausimas Alanui pasirodė keistas. Jis tikėjosi, kad vaikas pirmiausia paklaus mamos. Juk jam, šiaip ar taip, dar tik septyneri.

- Jis greitai čia bus, Šonai.

- Tikiuosi. Man jo reikia.

- Žinau, kad reikia, - pasakė Alanas. Po pauzės pridūrė: - Tuojau ateis ir tavo mamytė.

Šonas apsvarstė tą teiginį, tada lėtai ir ryžtingai papurtė galvą. Pagalvės užvalkalas sučiužėjo.

- Ne, neateis. Ji pernelyg užsiėmusi.

- Taip užsiėmusi, kad negali tavęs aplankyti? - paklausė Alanas.

- Taip. Labai užsiėmusi. Mamytė lankosi pas Karalių. Štai kodėl manęs daugiau neįsileidžia į savo kambarį. Ji užrakina duris, užsideda savo akinius nuo saulės ir keliauja pas Karalių.

Alanas prisiminė misis Rask, atsakinėjančią į valstijos policijos klausimus. Kalba lėtai, užsigalvojusi. Ant stalo šalimais guli akiniai nuo saulės. Atrodė, jog ji negali jų paleisti: bent viena ranka nuolat su jais žaidė. Retsykiais atitraukdavo ranką, lyg bijotų, kad kas nors tai pastebės, bet po kelių sekundžių pirštai tarytum patys savaime juos susirasdavo. Tuo metu šerifas manė, jog kalti vaistai arba šokas. Dabar ėmė abejoti. Jis taip pat svarstė, ar klausti Šono apie Brajaną, ar eiti šitu nauju takeliu. O gal tai vienas kelias?

- Jūs nesate tikras fokusininkas, - pasakė Šonas. - Jūs policininkas, tiesa?

- Aha.

- Ar jūs valstijos policininkas su mėlynu automobiliu, kuris lekia labai greitai?

- Ne, aš esu apygardos šerifas. Paprastai vairuoju rudą mašiną su žvaigžde ant šono - ji išties greita, bet šį vakarą atvažiavau senu šeimyniniu furgonėliu, kurį vis pamirštu parduoti, - Alanas šyptelėjo. - Jis vos traukia.

Berniukas susidomėjo.

- Kodėl nevažinėjate rudąja mašina?

Kad neišgąsdinčiau Džilos Mislaburski ir tavo brolio, pagalvojo šerifas. Nežinau, kaip dėl Džilos, bet Brajanui tai nepadėjo.

- Gerai neprisimenu, - atsakė jis. - Buvo ilga diena.

- Jūs esate šerifas kaip iš "Jaunųjų ginklų"?

- Aha. Atrodo. Kažkas panašaus.

- Mes su Brajanu išsinuomojom tą filmą. Nuostabus. Norėjome važiuoti pasižiūrėti "Jaunuosius ginklus II", kai ėjo "Stebuklingoje lempoje" Bridžtone praėjusią vasarą, bet mama neleido, nes buvo pažymėtas "S". Mums neleidžiama žiūrėti "S" filmų, tik tėtis kartais padaro išimtį namuose. Mums su Brajum tikrai patiko "Jaunieji ginklai", - Šonas nutilo, žvilgsnis prigeso. - Bet tai buvo prieš tai, kai Brajanas gavo tą kortelę.

- Kokią kortelę?

Pirmą kartą Šono akyse pasirodė tikra emocija. Siaubas.

- Beisbolo. Didžiąją beisbolo kortelę.

- O? - Alanas prisiminė "Pleimeit" šaldiklį su beisbolo kortelėmis, mainams, kaip sakė Brajanas. - Brajanas mėgo jas, tiesa, Šonai?

- Taip. Taip *jis* ir pričiupo mano brolį. Man atrodo, kad jis skirtingus žmones pritraukia skirtingais daiktais.

Alanas pasilenkė arčiau.

- Kas, Šonai? Kas jį pričiupo?

- Brajanas pats nusižudė. Mačiau. Garaže.

- Žinau. Atleisk.

- Iš jo pakaušio išlėkė kažkas. Ne tik kraujas. Kažkokia košė. Geltona.

Pengbornas nežinojo, ką atsakyti. Jo širdis lėtai ir sunkiai kalė krūtinėje, burna išdžiūvo it dykuma, pykino. Sūnaus vardas skambėjo galvoje nelyginant laidotuvių varpelis bepročio rankose vidurnaktį.

- Aš nenorėjau, kad jis tai darytų, - tęsė Šonas. Jo balsas buvo neįprastai dalykiškas, bet iš akių nuriedėjo po ašarą. - Mes jau negalėsime kartu pažiūrėti "Jaunųjų ginklų II" per televiziją. Turėsiu žiūrėti vienas ir bus neįdomu, nes Brajanas visuomet laidydavo visokius juokelius. Žinau, kad bus ne tas.

- Tu mylėjai savo broliuką, tiesa? - kimiai paklausė Alanas. Jis įkišo ranką pro lovos groteles, o vaikas smarkiai įsitvėrė. Jo rankutė buvo karšta. Ir maža. Labai maža.

- Taip. Brajanas norėjo užaugęs žaisti puolėju "Red Sox". Sakė išmoks mesti mirtinu lanku kaip Maikas Bodikeris. To niekad nebebus. Jis liepė man nesiartinti, kad ir man netektų. Aš verkiau. Bijojau. Buvo kaip filme. O juk ten buvo tik mūsų garažas.

- Žinau, - pasakė Pengbornas. Jis prisiminė Enės automobilį. Sudužę langai. Juoduoja klanai kraujo. Tada irgi buvo kaip filme. Alanas pravirko. - Žinau, sūnau.

- Jis prašė mane pažadėti, aš pažadėjau ir ketinu žodžio laikytis. Nesulaužysiu jo niekad gyvenime.

- Ką tu pažadėjai, sūneli?

Alanas nubraukė laisvąja ranka ašaras, bet jos neseko. Priešais jį guli berniukas, kurio veidas baltas kaip pagalvė; tas berniukas matė nusižudantį brolį, matė, kaip garažo sieną lyg snargliai aptėškė smegenys, o kur jo motina? Lankosi pas Karalių, sakė jis. *Ji užsirakina duris, užsideda savo akinius ir lankosi pas Karalių.*

- Ką tu pažadėjai, sūnau?

- Norėjau prisiekti mamos vardu, bet Brajanas man neleido. Liepė prisiekti savo vardu. Nes ji taip pat jam pakliuvo. Brajanas sakė, kad jis sugaus visus, kurie prisiekia kieno kito vardu. Todėl aš prisiekiau, kaip jis prašė, bet Brajanas vis tiek nuspaudė gaiduką, - Šonas verkė smarkiau, bet nenuleido nuo šerifo akių. - Ten buvo ne tik kraujas, misteri šerife. Dar kažkas. Geltona.

Alanas suspaudė ranką.

- Žinau, Šonai. Ką tavo brolis liepė pažadėti?

- O ar jis paklius į dangų, jeigu aš pasakysiu?

- Taip, paklius. Aš pažadu. Aš esu šerifas.

- Ar šerifai kada nors laužo savo priesaiką?

- Niekada, jeigu prižada mažiems vaikams ligoninėje, - atsakė Alanas. - Šerifai negali tokių priesaikų sulaužyti.

- Ar sulaužę jie keliaus pragaran?

- Taip, - patvirtino Pengbornas. - Tikrai. Jeigu sulaužys, keliaus į pragarą.

- Ar prisiekiate, kad Brajanas paklius į dangų, net jeigu pasakysiu? Ar prisiekiate savo vardu?

- Prisiekiu savo vardu, - atsakė Alanas.

- Gerai. Jis liepė man pažadėti, kad niekuomet neisiu į naująją parduotuvę, kur jis pirko tą savo beisbolo kortelę. Jis manė, kad joje pavaizduotas Sendis Kofaksas, bet ten buvo ne jis. Kažkoks kitas žaidėjas. Kortelė buvo sena ir murzina, bet nemanau, kad Brajanas tai žinojo, - berniukas patylėjo, o po to kalbėjo toliau keistai ramiu balsu. - Vieną dieną jis grįžo namo purvu išterliotomis rankomis. Nusiplovė jas, o vėliau aš girdėjau, kaip jis verkė savo kambaryje.

Paklodės, toptelėjo šerifui. Vilmos paklodės. Ten buvo Brajanas.

- Brajanas sakė, kad "Reikalingi daiktai" yra nuodinga vieta, jis yra nuodytojas, o man nevalia ten kelti kojos.

- Brajanas taip sakė? Sakė "Reikalingi daiktai"?

- Taip.

- Šonai... - šerifas nutilo svarstydamas. Visą kūną varstė šiurpuliai.

- Ką?

- Ar... ar tavo mama atsinešė savo akinius iš "Reikalingų daiktų"?

- Taip.

- Ji tau sakė?

- Ne. Bet aš žinau. Ji užsideda tuos akinius ir taip pakliūva pas Karalių.

- Kas tas Karalius, Šonai? Ar žinai?

Berniukas pasižiūrėjo į šerifą kaip į kvailį.

- Elvis. Jis yra Karalius.

- Elvis, - burbtelėjo Alanas. - Aišku - kas daugiau!

- Noriu tėtės.

- Žinau, aukseli. Dar pora klausimų, ir paliksiu tave ramybėje. Tada dar nusnūsi, o atsibudęs pamatysi savo tėtį. Šonai, ar Brajanas sakė, kas yra tas nuodytojas?

- Taip. Misteris Gauntas. Parduotuvės savininkas. Jis yra nuodytojas.

Alanas nelauktai pagalvojo apie Polę, Polę po laidotuvių, sakančią: *Man atrodo, kad pagaliau sutikau tinkamą daktarą... daktarą Gauntą. Daktarą Lilendą Gauntą.* Matė, kaip ji ištiesia jam parodyti sidabrinį rutuliuką, kurį nusipirko "Reikalinguose daiktuose"... bet laiko jį taip, kad jis negalėtų paliesti. Tą akimirką Polės veide atsirado visai jai nebūdinga išraiška. Įtarumo ir savininkiškumo išraiška. Po to jis prisiminė šaižų, ašarų smaugiamą jos balsą: *Sunku, kai sužinai, kad veidas, kurį tareisi mylėjusi, yra tik kaukė... Kaip tu galėjai knaisiotis man už nugaros... Kaip galėjai?*

- Ką tu jai pasakei? - sumurmėjo jis, nejausdamas, kad įsikibo į lovos šoną ir mėšlungiškai sugniaužė. - Ką tu jai pasakei? Ir kaip privertei tuo patikėti?

- Misteri šerifai? Ar viskas gerai?

Alanas prisivertė atleisti kumštį.

- Taip, gerai. Tu įsitikinęs, kad Brajanas minėjo misterį Gauntą, Šonai?

- Taip.

- Ačiū tau, - tarė šerifas. Jis pasilenkė virš lovelės, paėmė vaiką už rankos ir pabučiavo į šaltą, blyškų veiduką. - Dėkui, kad man papasakojai, - jis paleido berniuko ranką ir atsistojo.

Praeitą savaitę jo darbotvarkėje liko vienas nesutvarkytas reikalas - mandagumo vizitas pas naująjį Kasl Roko verslininką. Šiaip sau, tiesiog draugiškai pasisveikinti ir priminti, kokia procedūra atsiradus bėdai. Jis rimtai ketino tą padaryti, kartą net buvo sustojęs, bet taip ir nepateko vidun. O šiandien, kai Polės elgesys vertė jį įtarti, kad misteris Gauntas pasirengęs pakelti sparnus, viskas apvirto aukštyn kojom, ir jis sėdi čia, už dvidešimties mylių.

Ar jis vengia manęs? Ar visą laiką stengėsi laikyti mane atokiau?

Mintis galėjo atrodyti juokinga, bet šitame tyliame, tamsiame kambarėlyje ji visai neatrodė juokinga.

Staiga jis panoro kuo skubiau grįžti. Grįžti kaip galima greičiau.

- Misteri šerife?

Alanas pažvelgė į berniuką.

- Brajanas dar kai ką sakė, - tarė Šonas.

- Tikrai? Ir ką gi?

- Brajanas sakė, kad misteris Gauntas iš tikro nėra žmogus.

10

Alanas nuėjo per koridorių prie išėjimo tyliai, kaip mokėjo, bet kurią akimirką tikėdamasis būti demaskuotas mis Hendri pamainos. Bet jį pastebėjo tik maža mergytė. Ji stovėjo savo palatos tarpduryje su šviesių plaukų kasytėmis ant išblukusių rausvų naktinukų. Ji laikė antklodę, savo mėgstamiausią, nors ir nenaują. Ji stovėjo basa, iškankintame veide švietė dvi milžiniškos akys. Tas veidelis žinojo apie skausmą daugiau negu kuris kitas vaikas.

- Jūs turite šautuvą, - pareiškė ji.

- Taip.

- Mano tėtė irgi turi.

- Tikrai?

- Taip. Jis didesnis už jūsų. Didžiausias pasaulyje. Ar jūs Baisūnas?

- Ne, širdele, - atsakė jis ir pagalvojo: “Atrodo, kad mano mieste šiandien vaikštinėja Baisūnas”.

Jis pastūmė duris koridoriaus gale, nulipo laiptais ir atidaręs dar vienerias duris išėjo į kaitrią prietemą, kokios būna tik vidurvasario vakarą. Beveik bėgte pasiekė savo automobilį. Vakaruose, Kasl Roko pusėje, trankėsi griaustinis.

Jis atrakino vairuotojo dureles, įsėdo ir nukabino mikrofoną.

- Numeris pirmas kviečia bazę. Atsiliepkite.

Išgirdo tik šnypštimą.

Prakeikta audra.

Arba ją specialiai užsakė Baisūnas, giliai viduje sukuždėjo balsas. Alanas gaižiai šyptelėjo.

Pamėgino dar kartą, nieko nesulaukęs paskambino valstijos policijai Oksforde. Iš ten signalas buvo kuo puikiausias. Dispečeris pasakė jam, kad Kasl Roko apylinkėse siaučia smarki elektros audra, ryšys bjaurus. Net ir telefonai veikė, tik kai panorėdavo.

- Ką gi, tuomet jūs susisiekite su Henriu Peitonu ir pasakykite jam, kad suimtų vyrą, pavarde Lilendas Gauntas. Pradžiai kaip svarbiausią liudininką. Gauntas, "G" kaip Georgas. Supratote?

- Supratau viską, šerife. Gauntas, "G" kaip Georgas.

- Perduokite jam, kad manau, jog jis gali būti kaltas dėl Nitės Kob ir Vilmos Jeržyk žmogžudysčių.

- Supratau. Tęskite.

- Baigiau.

Alanas padėjo mikrofoną, užvedė variklį ir pasuko į Roką. Bridžtono prieigose jis išsuko į aikštelę prie "Raudonojo obuolio" parduotuvės ir paskambino iš taksofono į savo ofisą. Automatas trakštelėjo ir įrašytas balsas pranešė, jog numeris laikinai neveikia.

Šerifas grįžo į mašiną. Šįkart bėgo. Prieš išvažiuodamas į 117-ąjį kelią, užsidėjo ant stogo švyturėlį, o už pusmylio spaudė iš protestuojančio furgonėlio septyniasdešimt penkias mylias per valandą.

11

Tūzas Merilas ir visiška tamsa kartu pasiekė Kasl Roką.

Jis pervažiavo Kasl Strymo tiltą, kai virš galvos dundėjo griaustinis, o žaibai pliekė nesipriešinančią žemę. Jis važiavo atsidaręs langus, nes nelijo, tačiau oras buvo tirštas lyg sirupas.

Tūzas buvo purvinas, pavargęs ir piktas. Jis patikrino dar tris žemėlapyje pažymėtas vietas, nepaisydamas rasto raštelio; tiesiog negalėjo patikėti tuo, kas įvyko, kad taip išvis galėjo atsitikti. Kitais žodžiais, nepajėgė patikėti, kad buvo apstumtas. Kiekvienoje iš pažymėtų vietų jis rado plokščią akmenį ir skardinę. Dviejose buvo įprasti pašto ženklai. Paskutinėje, iškastoje iš pelkėtos žemės už Strouto fermos, buvo tik senas šratinukas. Jo vamzdelyje buvo moteris penktojo dešimtmečio šukuosena ir maudymosi kostiumėliu. Kai paversdavai šratinuką stačiai - kostiumėlis dingdavo.

Tikras lobis.

Tūzas grįžo į Kasl Roką nuspaudęs akceleratorių iki galo, laukiniu žvilgsniu ir iki kelių pelkių purvu išterliotomis kelnėmis. O priežastis - viena: nužudyti Alaną Pengborną. Po to nešdinsis į Vakarinę pakrantę; seniai taip reikėjo. Gali pavykti išpešti šiek tiek pinigų iš Pengborno, gali ir nepavykti. Kad ir kas būtų, viena nekėlė abejonių: tas niekšas mirs, ir mirs skausmingai.

Likus trims myliomis iki tilto, jis apsižiūrėjo, kad neturi ginklo. Norėjo pasiimti vieną automatą iš dėžės Kembridžo garaže, bet tada prabilo tas prakeiktas magnetofonas, privertęs jį apmirti iš baimės. Bet jis žino, kur tie automatiniai pistoletai.

O taip.

Tūzas pravažiavo tiltą... ir sustojo Meino gatvės bei Vandens malūno tako sankryžoje, nors jam reikėjo sukti į dešinę.

- Kas čia, po šimts? - burbtelėjo jis.

Žemutinė Meino gatvės dalis buvo prikišta valstijos policijos automobilių, mirksinčių mėlynais žibintais, televizijų stočių furgonų, kur ne kur bū-

riavosi žmonės. Veiksmo centras, regis, sukosi apie municipalitetą. Lyg miesto tėvai netikėtai būtų sugalvoję surengti karnavalą.

Tūzui nerūpėjo, kas ten atsitiko; dėl jo visas miestas gali prasmegti ar sprogti. Bet jam reikėjo Pengborno, reikėjo numauti to šlykštaus vagies skalpą ir pasikabinti prie diržo. O kaip tai padaryti, kai šerifo ofise susigrūdo beveik viso Meino policija?

Atsakymas netruko ateiti. *Misteris Gauntas žinos. Misteris Gauntas turi artilerijos, jis žinos ir su ja susijusius atsakymus. Turiu susitikti su juo.*

Jis dirstelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir pamatė kitoje tilto pusėje daugiau artėjančių policijos žiburėlių. Kas čia galėjo atsitikti, vėl pagalvojo jis, bet atsakymą tikėjosi sužinoti, kai bus laikas... arba ne, jeigu nelemta. O kol kas jis turi savo reikalų, reikia judintis, kol farai neprisikabino prie užpakalio.

Tūzas pasuko į Vandens malūno taką, po to dešinėn, Kedrų gatve apvažiavo kvartalą ir vėl įsuko Meino gatvėn. Prie "Stop" ženklo sustojo, pasižiūrėjo į grupelę mėlynų švyturėlių kalvos apačioje ir prisiartino prie "Reikalingų daiktų".

Išlipęs ir perėjęs gatvę, perskaitė lentelę, kabančią ant parduotuvės durų. Jinai jį baisiai nuvylė (reikėjo ne tik šautuvo, bet ir trupučio misterio Gaunto miltukų), bet netrukus jis prisiminė duris iš skersgatvio. Jis apėjo pastatą, nepastebėjęs ryškiai geltono furgono už kokių trisdešimt jardų ir jame sėdinčio vyro (Patranka persėdo į keleivio sėdynę), nenuleidžiančio nuo jo akių.

Įsukęs į skersgatvį, Tūzas atsitrenkė į vyrą, užsismaukusį ant akių tvido kepurę.

- Ei, žiūrėk kur vėžlini, seni, - tarė Tūzas.

Vyras pakėlė galvą, išsiepė dantis ir suurzgęs išsitraukė iš kišenės automatinį pistoletą.

- Nespirgėk, bičiuli, nebent nori šito.

Tūzas iškėlė rankas ir pasitraukė atbulas. Jis neišsigando, o buvo visiškai pritrenktas.

- Nenoriu, misteri Nelsonai. Palikite mane ramybėje.

- Gerai, - atsakė vyras tvido kepure. - Ar nematei to pedo Dživeto?

- A... iš vidurinės mokyklos?

- Iš vidurinės, teisingai - ar mieste dar yra Dživetų? Atsipeikėk, dėl Dievo!

- Aš ką tik atvažiavau čia, - atsargiai prabilo Tūzas. - Nieko nesutikau, misteri Nelsonai.

- Gerai, aš jį susirasiu ir užkursiu pirtį. Jis nužudė mano papūgą ir pridirbo ant mano mamos, - prisimerkęs Džordžas T. Nelsonas pridūrė: - Geriau šiąnakt nesipainioti man po kojomis.

Tūzas nesiginčijo.

Misteris Nelsonas vėl įsigrūdo ginklą ir dideliais žingsniais dingo už kampo kaip žmogus, kuriam į viską nusišvilpt. Merilas pastovėjo iškeltomis rankomis dar kurį laiką. Misteris Nelsonas dėstė jam darbus aukštesniojoje mokykloje. Tūzas visuomet jį laikė vienu iš tų, kurie nepakels rankos prieš musę, net jeigu ji įkrito į akį, bet, atrodo, teks pakeisti nuomonę. Be to, jis pažino ginklą. Kitaip negalėjo būti - pats atvežė jų visą dėžę iš Bostono vakar naktį.

- Tūzai! - šūktelėjo misteris Gauntas. - Pačiu laiku.
- Man reikia pistoleto, - pareiškė Tūzas. - Taip pat tų aukštos klasės miltukų, jeigu turite.
- Taip, taip... kai ateis laikas. Viskas iš eilės. Padėk man išnešti šitą stalą, Tūzai.
- Aš nudėsiu Pengborną, - prisipažino Merilas. - Jis nukniso mano lobį, už tai turi mirti.
Misteris Gauntas pasižiūrėjo į Tūzą geltonu katės, sekančios pelę, žvilgsniu... ir tą sekundę Tūzas pasijuto pele.
- Negaišink manęs pasakodamas tai, ką aš jau žinau, - pasakė jis. - Jeigu nori padėti, Tūzai, tai padėk.
Merilas čiupo už vieno stalo krašto, ir jie abu nunešė jį į sandėlį. Misteris Gauntas pasilenkė ir ištraukė į sieną paremtą kortelę.

ŠĮ KARTĄ PARDUOTUVĖ IŠ TIKRO UŽDARYTA

Pakabino ją ant durų ir jas uždarė. Jau suko spyną, kai Tūzas suvokė, jog kortelė laikosi savo vietoje be jokios virvelės, lipnios juostos, nieko. Bet vis tiek laikosi.
Po to žvilgsnis nukrypo į dėžes, kuriose buvo automatiniai pistoletai ir apkabos. Tenai gulėjo tik trys komplektai.
- Dieve Švenčiausias! Kur jie dingo?
- Šį vakarą verslas sekėsi puikiai, Tūzai, - trindamas ilgapirštes rankas, atsakė misteris Gauntas. - Nepakartojamai. Bet tai dar ne galas. Turiu tau darbo.
- Sakiau jums, - vėl užsivedė Tūzas, - šerifas pavogė mano...
Lilendas Gauntas atsidūrė šalia, nespėjus jam susigaudyti. Ilgos, šlykščios rankos nutvėrė jį už marškinėlių ir pakėlė it plunksnų maišą. Tūzas riktelėjo. Jį laikančios rankos buvo tarytum plieninės. Misteris Gauntas iškėlė jį aukštai, ir staiga Tūzas pasijuto žiūrįs žemyn į tą švytintį pragarišką veidą. Bet ir siaubingai persigandęs spėjo pastebėti, kad iš Lilendo Gaunto ausų ir šnervių rūksta dūmai - o gal tai buvo garas. Jis priminė drakoną žmogaus veidu.
- NIEKO tu man nesakai! - sustaugė misteris Gauntas. Tarp atsikišusių dantų kyštelėjo liežuvis, ir Merilas pastebėjo, jog jis dvišakas kaip gyvatės. - Aš tau PASAKYSIU! Užsičiaupk, kai kalbi su vyresniais ir svarbesniais, Tūzai! Užsičiaupk ir klausyk! Užsičiaupk ir klausyk! UŽSIČIAUPK IR KLAUSYK!
Dukart apsuko Tūzą virš galvos it imtynininkas savo varžovą ir metė į sieną. Tūzo veidas prisiplojo prie tinko. Prieš akis pasipylė fejerverkai. Kai akys pragiedrėjo, jis pamatė iš viršaus į jį žiūrintį pabaisą.
- Ne! - subliovė Tūzas. - Nereikia, misteri Gauntai, prašau! NE!
Lilendo pirštai virto tiesiog bematant augančiais nagais... *o gal jie visą laiką tokie buvo?* suabejojo Merilas mintyse. *Buvo tokie visą laiką, tik tu tiesiog nematei*?
Jie susmigo per marškinėlių medžiagą it skustuvai, ir Tūzas buvo pritrauktas prie rūkstančio veido.

- Ar pasirengęs klausytis, Tūzai? - paklausė misteris Gauntas. Karštas garas tvilkė Merilo veidą su kiekvienu žodžiu. - Pasirengęs, ar man prakiurdyti tavo bevertį pilvą ir viską baigti?

- Ne! - suinkštė jis. - Tai yra, taip! Aš klausausi!

- Ar būsi geras pasiuntinukas ir laikysies nurodymų?

- Taip!

- Ar žinai, kas atsitiks, jeigu ne?

- Taip! Taip! Taip!

- Tu esi šlykštus, Tūzai, - tarė misteris Gauntas. - Man tas bruožas patinka, - jis bloškė Tūzą į sieną, Merilas suklupo sunkiai alsuodamas ir šniurkščiodamas nosimi. Jis nuleido akis į žemę, nedrįso žiūrėti tiesiai į to monstro veidą.

- Jeigu bent pamėginsi man pasipriešinti, Tūzai, aš pasistengsiu surengti tau turnė į pragarą. Šerifas bus tavo, gali nesijaudinti. Tačiau kol kas jis išvykęs iš miesto. Dabar stokis.

Tūzas pamažu atsikėlė. Smilkiniai pulsavo, marškinėliai karojo skutais.

- Leisk man kai ko paklausti, - tarė misteris Gauntas, vėl tapęs tokiu kaip visada. - Ar mėgsti šitą miestelį? Ar laikai jo nuotraukas savo bakūžėje, kad primintų laikus, kai bitės gėlė, o šunys kandžiojosi?

- Po velnių, ne, - drebančiu balsu atsakė Tūzas. Jo balsas tai garsėjo, tai tilo su širdies dūžiais. Teko labai pasistengti, kad atsistotų. Kojos atrodė padarytos iš spageti. Jis stovėjo pasirėmęs į sieną ir stebėjo misterį Gauntą.

- Ar nuliūsi išgirdęs mano prašymą nušluoti šitą mėšliną miesteliūkštį nuo žemėlapio, kol lauksi šerifo?

- Aš... aš nesuprantu, ką jūs norite pasakyti, - nervingai išlemeno Tūzas.

- Nesistebiu. Bet, manau, tu supranti, ką aš kalbu, Tūzai. Ar ne?

Merilas pamąstė. Jis grįžo mintimis į tuos laikus prieš daugelį metų, kai keturi snargliai apgavo jį ir jo draugus (Tūzas tuo metu turėjo draugų, bent jau prijaučiančių jam). Po to jie sugavo vieną iš tų snarglių - Gordį Lačansą - ir gerai jį pamokė, bet tai buvo niekis. Dabar Lačansas garsus rašytojas ir tikriausiai šluosto užpakalį dešimtinėmis. Kažkaip tie snargliai laimėjo, ir nuo to laiko Tūzui nepavyko atsigriebti. Nuo jo nusisuko laimė. Durys, iki tol buvusios plačiai jam atvertos, ėmė po vieną užsitrenkti. Pamažu jis suprato, kad nėra Kasl Roko karalius, o miestas - ne jo karalystė. Jei taip ir buvo kada, viskas pasikeitė vieną Darbo dieną, kai jam buvo šešiolika metų. Tada tie snargliai apgaule išviliojo iš jo ir jo draugų tai, kas priklausė jiems. Tuo metu Tūzas buvo pakankamai suaugęs, kad legaliai galėtų gerti “Įkaušusiame tigre”, ir iš karaliaus virto kareiviu be uniformos, slampinančiu per priešų teritoriją.

- Aš nekenčiu šitos pridvisusios skylės, - tarė jis Lilendui Gauntui.

- Gerai, - atsakė tas. - Labai gerai. Gatvėje laukia vienas draugas, kuris tau padės tai padaryti, Tūzai. Galėsi pričiupti šerifą... ir visą miestą. Neblogai skamba, a? - jis sulaikė Merilo žvilgsnį savo akimis. Tūzas, stovintis priešais jį sudraskytais marškinėliais, išsišiepė. Galva liovėsi skaudėti.

- Taip, skamba nuostabiai, - sutiko jis.

Misteris Gauntas įsikišo ranką į savo švarko kišenę ir ištraukė sumuštinių maišelį, pilną baltų miltelių. Padavė jį Tūzui.

- Laukia darbas, Tūzai.

Tūzas paėmė paketėlį, bet akys liko prikaustytos prie "Reikalingų daiktų" šeimininko.

- Gerai, - atsakė jis. - Aš pasirengęs.

13

Patranka stebėjo, kaip iš skersgatvio grįžta paskutinis ten nuėjęs žmogus. Vyro marškinėliai dabar kabojo skutais, rankose jis nešėsi pintinę. Už jo mėlynų džinsų juosmens kyšojo dviejų automatinių pistoletų rankenos.

Kitonas susigūžė, kai vyras, kurį jis netrukus pažino kaip Džoną Merilą, Tūzą, nudrožė tiesiai prie jo furgono ir pastatęs ant žemės pintinę pabarškino į langą.

- Atidaryk, dėdule, - pasakė jis. - Laukia darbelis.

Patranka atsuko lango stiklą.

- Dink iš čia, - metė jis. - Nešdinkis, driskiau! Arba iškviesiu policiją!

- Gero vėjo, - burbtelėjo Tūzas.

Jis ištraukė vieną pistoletą ir kyštelėjo suakmenėjusiam Patrankai pro langą. Patranka sumirksėjo.

- Imk, - paliepė jis nekantriai, - ir atidaryk užpakalines duris. Jeigu nesupranti, kas mane pasiuntė, tu dar kvailesnis nei atrodai. - Įkišęs ranką kilstelėjo peruką. - Man patinka tavo plaukai, - tarė jis su šypsenėle. - Tiesiog pasaka.

- Liaukis, - pasakė Patranka, bet pyktis ir šiurkštumas išgaravo. *Trys geri vyrai gali daug nuveikti*, sakė misteris Gauntas. *Aš tau kai ką atsiųsiu.*

Bet Tūzas? Tūzas Merilas? Jis nusikaltėlis!

- Klausyk, - pasakė Tūzas, - jeigu nori pasikalbėti apie smulkmenas su misteriu Gauntu, veikiausiai rasi jį tenai. Bet, kaip matai... - jis perbraukė rankomis per sudraskytus marškinėlius. - ... jo nuotaika ne per geriausia.

- Tai tu turi man padėti Jų atsikratyti? - paklausė Patranka.

- Teisingai, - patvirtino Tūzas. - Paversime šitą miestelį milžinišku laužu, - pakėlęs pintinę pridūrė: - Bet nesuprantu, kaip galima ką nors nuveikti tik su dėže detonatorių. Jis sakė, kad tu žinosi atsakymą.

Patranka išsišiepė. Tada nusigavo į furgono galą ir atstūmė duris.

- Rodos, galiu, - tarė jis. - Lipkite vidun, misteri Merilai, turime šen bei ten suvažinėti.

- Kurgi?

- Pradžiai į miesto technikos parką, - atsakė su šypsena Patranka.

Dvidešimt pirmas skyrius

1

Garbusis Viljamas Rouzas, pirmą kartą įžengęs į Jungtinės baptistų bažnyčios Kasl Roke sakyklą 1983 metais, buvo, be abejo, užkietėjęs fanatikas. Nelaimė, jis taip pat buvo energingas, kartais žiauriai sąmojingas ir neapsa-

komai populiarus tarp savo ganytinių. Jo pirmas baptistų bažnyčios galvos pamokslas buvo artėjančių įvykių pranašas. Jis vadinosi "Kodėl katalikai pasmerkti pragarui". Jis ir toliau laikėsi tokios dvasios, o ji jo tikinčiųjų buvo smarkiai palaikoma. Katalikai, kalbėjo jis, yra paklydėliai, bedieviai padarai, garbinantys ne Jėzų, o moterį, kuri buvo išrinkta jį pagimdyti. Ar dar galima stebėtis, kad ir kituose dalykuose jie klysta?

Jis paaiškino savo ganytiniams, kad katalikai inkvizicijos laikais ištobulino kankinimo meną, kad inkvizitoriai degino tikrus tikinčiuosius ant laužų iki devynioliktojo amžiaus pabaigos, kai liautis juos privertė protestantai (baptistai daugiausia); tie keturiasdešimt per istoriją buvusių popiežių pažinojo kūniškai ne tik savo motinas ir seseris, bet ir savo pačių pavainikes dukteris; o Vatikanas iškilo ant protestantų kankinių ir apiplėštų tautų aukso.

Tokie neišmanėliški paistalai nebuvo naujiena katalikų bažnyčiai, kuri jau šimtus metų taikstosi su panašiomis erezijomis. Dauguma kunigų linkę su tuo susitaikyti ar net švelniai pajuokauti, tačiau tėvas Džonas Brighamas nebuvo iš tokių. Netgi priešingai. Irzlus, šleivakojis airis Brighamas visai neturėjo humoro jausmo ir tiesiog negalėjo pakęsti kvailių, ypač tokio plauko kaip garbusis Rouzas.

Jis tyliai kentė Rouzo antikatalikiškus užgauliojimus beveik metus, kol neištvėręs drėbė viską iš savo sakyklos. Visiškai nepagražintas jo pamokslas vadinosi "Garbiojo Rouzo nuodėmės". Jis apibūdino baptistų dvasininką kaip "psalmes traukiantį asilą, kuris mano, jog Bilis Grehemas vaikšto vandeniu, o Bilis Sandis sėdi Visagalio Dievo Tėvo dešinėje."

Vėliau tą sekmadienį Rouzas apsilankė pas tėvą Brighamą su keturiais stambiausiais savo diakonais. Jie esą baisiai sukrėsti ir papiktinti šmeižto, kurį pasėjęs tėvas Brighamas.

- Jūs drįstate sakyti man, kad keisčiau toną, - atšovė tėvas Džonas, - kai iš ryto tikintiesiems tauškėte, neva aš tarnauju Babilono kekšei.

Raudonis sparčiai tvinko paprastai baltuose garbiojo Rouzo skruostuose. Jis niekuomet nėra kalbėjęs ką nors apie Babilono kekšę, atsakė jis tėvui Brighamui, nors kelis sykius yra minėjęs Romos kekšę, bet jeigu kurpalis tas pats, tai tegu tėvas Brighamas aunasi ir laimingas nešioja.

Tėvas Brighamas sugniaužė kumščius ir žengė žingsnį nuo durų.

- Jeigu nenorite aptarti šito atvirai, mano drauge, - tarė jis, - paprašykite savo gestapininkus pasitraukti į šalį, kad galėtume abu viską išsiaiškinti.

Garbusis Rouzas, trim coliais aukštesnis už tėvą, tik bene dvidešimčia svarų lengvesnis, išsiepęs lūpas atsitraukė.

- Aš nesitepsiu rankų, - atrėžė jis.

Vienas iš diakonų buvo Donas Hemphilas. Ūgiu ir svoriu jis pranoko karingąjį kunigą.

- Aš pasirengęs aptarti, jeigu norite, - tarė jis. - Ir iššluosiu kiemą jūsų airiška subine, taip mylinčia popiežių.

Kiti du diakonai, gerai pažinoję Doną, sulaikė jį paskutinę akimirką... bet po to ratilai nusirito per visą miestą.

Iki spalio buvo palyginti ramu: etniški juokeliai ir piktos apkalbos vyrų ir moterų draugijose, vaikiški erzinimaisi mokyklos kieme, retorinės granatos iš vienos sakyklos kitai per sekmadienio pamaldas. Istorija moko, kad karas prasideda taikos metu. Kada ne kada įvykdavo koks nors šlykštus in-

cidentas: įskriedavo kiaušinis į salę Paryžiuje, kai ten vykdavo jaunųjų baptistų šokiai, sykį pro kunigo svetainės langą įlėkė akmuo; bet daugiausia buvo svaidomasi žodžiais.

Kaip ir per daugumą karų, buvo pakilimų ir ramybės periodų, bet po dienos, kai Izabelės dukterys paskelbė planus atidaryti "Nait" kazino, properša vis gilėjo. Tuo metu, kai garbusis Rouzas gavo garsiąją "baptistų žiurkės" kortelę, tikriausiai jau buvo per vėlu išvengti konfrontacijos. Ribas peržengiantis kortelės šiurkštumas tik garantavo, jog konfrontacija bus rimta. Laužas buvo sukrautas, beliko prikišti degtuką.

Jeigu kas nors ir neįvertino situacijos rimtumo, tai buvo tėvas Brighamas. Jis žinojo, kad baptistams nepatiks kazino idėja, bet nesuvokė, kaip baisiai mintis apie bažnyčios remiamą lošimą užrūstins ir įžeis baptistų dvasininką. Jis nežinojo, kad Garlaivio Vilio tėvas buvo prisiekęs lošėjas, ir ne kartą paliko šeimą likimo valiai, kai apimdavo lošimo karštligė, o galiausiai nusišovė vieną naktį pralošęs kauliukais. Bet tėvo Brighamo gėdai reikia pripažinti, jog jis nebūtų apsigalvojęs, net jeigu apie tai žinotų.

Garbusis Rouzas mobilizavo savo pajėgas. Baptistai pradėjo propagandą prieš kazino "Nait" Kasl Roko laikraštyje (Vanda Henphil, Dono žmona, daugelį laiškų parašė viena), o po to klijavo "VELNIO ŽAIDIMAI" plakatus. Betsė Vig, kazino "Nait" pirmininkė ir vyriausioji vietos Izabelės dukterų bažnyčios regentė suorganizavo kontrataką. Tris praėjusias savaites laikraštis pastorėjo iki šešiolikos puslapių dėl debatų (nors jie labiau priminė rėksmingą ginčą, o ne protingą kito nuomonės išklausymą). Vėl pasirodė plakatai; ir taip pat staigiai buvo nuplėšomi. Redakcijos straipsnis, skatinantis abipusį atlaidumą, buvo praleistas pro akis. Kai kurie partizanai iš abiejų pusių mėgavosi tuo; buvo smagu virti toje košėje. Bet kuo toliau, tuo mažiau viskas patiko Garlaivio Viliui ir tėvui Brighamui.

- Nekenčiu to pasipūtusio šikniaus! - pratrūko priešais nustebusį Albertą Gendroną Brighamas, perskaitęs Alberto rastą ant durų raštelį.

- Įsivaizduokite, tas kalės vaikas kaltina gerus baptistus tokiu dalyku! - drėbė garbusis Rouzas ne mažiau nustebusiems Normanui Harperiui ir Donui Hemphilui. Tai įvyko Kolumbo dieną, po tėvo Brighamo skambučio. Brighamas mėgino perskaityti tą laiškelį Rouzui, bet garbusis atsisakė klausyti (labai aiškiai atsisakė, prie savo diakonų).

Normanas Harperis, Albertą Gendroną prašokantis dvidešimčia svarų ir nė kiek nenusileidžiantis ūgiu, nesmagiai pasijuto klausydamas spigaus, kone isteriško Rouzo balso, bet neišsidavė.

- Pasakysiu, kaip čia yra, - sududeno jis. - Senis tėtušis susinervino dėl kortelės, kurią radote klebonijoje, Bilai, va ir viskas. Jis suprato, kad nueita per toli. Sugalvoja, jog liepęs panašų niekalą sukurpti kokiam nors savo pakalikui, galės išsklaidyti kaltę.

- Bet jam nepavyko! - Rouzo balsas buvo spigesnis negu bet kada. - Niekas iš mano kongregacijos neprisidėjo prie tokios niekšybės! Niekas! - dvasininko balsas nutrūko tariant paskutinį žodį, o rankos konvulsiškai gniaužėsi. Normanas neramiai susižvalgė su Donu. Jie ne kartą kalbėjosi apie tokį ganytojo elgesį per pastarąsias kelias savaites. "Nait" kazino reikalai drasko Bilą. Abu vyrai bijojo, kad jis gali nerviškai palūžti, taip ir nesulaukęs atomazgos.

- Nesijaudinkite, - bandė raminti Donas. - Mes juk žinome tiesą, Bilai.

- Taip! - suspigo garbusis Rouzas, įsmeigęs į vyrus pavandenijusį žvilgsnį. - Taip, jūs žinote, jūs du. Ir aš - aš žinau! O kaip miestas? Ar jie žino?

Nei Normanas, nei Donas negalėjo atsakyti.

- Tikiuosi, kad kas nors išmėš melagį stabmeldį lauk! - suriko Viljamas Rouzas, bejėgiškai kratydamas suspaustus kumščius. - Lauk iš miesto! Aš su malonumu sumokėsiu, kad tai pamatyčiau! Su malonumu!

Pirmadienį tėvas Brighamas apskambinėjo visiems susidomėjusiems "dabartine religinės represijos atmosfera Kasl Roke" ir pakvietė vakare užsukti į jo namus. Žmonių susirinko tiek daug, jog teko perkelti susitikimą į Kolumbo riterių salę šalimais.

Brighamas pradėjo nuo laiškelio, kurį Albertas Gendronas rado ant savo durų - pasirašytą Susirūpinusių Kasl Roko baptistų - ir perpasakojo jų pokalbį su garbiuoju Rouzu. Jis pranešė susirinkusiai miniai, jog Rouzas tvirtina irgi gavęs užgaulų raštelį, pasirašytą Susirūpinusių Kasl Roko katalikų. Per minią nusirito šurmulys... iš pradžių nustebęs, vėliau piktas.

- Jis yra prakeiktas melagis! - kažkas riktelėjo iš patalpos galo.

Tėvas Brighamas, atrodė, linksi ir purto galvą vienu metu.

- Galbūt, Semai, bet tai dar ne viskas. Jis yra visiškas beprotis - tai, man regis, yra svarbiausia.

Nuosprendis buvo sutiktas susirūpinusiu tylėjimu, bet tėvas Brighamas pajuto beveik apčiuopiamą palengvėjimą. *Visiškas beprotis*: jis pirmą kartą ištarė tai garsiai, nors tie žodžiai sukosi jo galvoje mažiausiai trejus metus.

- Aš nenoriu būti sulaikytas religinio pamišėlio, - tęsė tėvas Brighamas. - Mūsų "Nait" kazino yra nekaltas ir negali niekam pakenkti, nesvarbu, ką apie tai mano garbusis Garlaivio Vilis. Bet manau, kad mums reikia balsuoti, nes jis vis labiau praranda pusiausvyrą ir sveiką nuovoką. Jeigu jūs linkę atsisakyti "Nait" kazino dėl jo spaudimo ir savo saugumo - pasakykite.

Balsavimas dėl kazino buvo vienbalsis, kaip planuota.

Tėvas Brighamas patenkintas linktelėjo. Po to pasižiūrėjo į Betsę Vig.

- Jūs rytoj rengiate susirinkimą, tiesa, Betse?

- Taip, tėve.

- Aš galėčiau pasiūlyti, - tarė tėvas Brighamas, - kad mes, vyrai, susirinktume čia, Kolumbo riterių salėje, tuo pat metu.

Albertas Gendronas, stambus vyriškis, kurį sunku įpykdyti, bet ne lengviau priversti nusiraminti, lėtai atsistojo ir išsitiesė visu ūgiu. Galvos atsigręžė į jį.

- Norite pasakyti, kad baptistų mulkiai gali mėginti sukliudyti damoms, tėve?

- Ne, ne, visai ne, - nuramino tėvas Brighamas. - Aš manau, jog būtų protinga aptarti priemones, kad kazino "Nait" reikalai eitų sklandžiai...

- Apsauga? - kažkas užklausė entuziastingai. - Apsauga, tėve?

- Na... akys ir ausys, - atsakė tėvas Brighamas, nepalikdamas abejonių, kad kalba būtent apie apsaugą. - Be to, jeigu susirinksime antradienį, kai damos posėdžiaus, nelaimės atveju būsime čia pat.

Taigi, kai Izabelės dukterys rinkosi į pastatą vienoje automobilių aikštelės pusėje, vyrai ėjo į pastatą priešais. O kitoje miesto dalyje garbusis Vilja-

mas Rouzas sušaukė pasitarti parapijiečius dėl paskutinių katalikų išpuolių ir suorganizuoti piketuotojus prieš kazino steigimą.

Judėjimas, susijaudinimas ir triukšmas tą dieną mieste neturėjo įtakos susirinkusiųjų skaičiui; apie municipalitetą slampinėjantys žiopliai buvo abejingi kazino šalininkams ir priešininkams. O katalikams ir baptistams pora žmogžudysčių neatrodė labai reikšminga gresiančio religinio karo perspektyvoje. Juk, šiaip ar taip, kiti dalykai turi palaukti, kai kalbama apie religiją.

2

Susirinkime, kurį garbusis Rouzas pavadino Kasl Roko antilošėjų baptistų karių susirinkimu, dalyvavo per septyniasdešimt žmonių. Susidomėjimas buvo didžiulis; praėjusį susirinkimą žmonių buvo nedaug, bet kalbos apie įmestą nepadorią kortelę vėl surinko daug tikinčiųjų. Vaizdas nudžiugino garbųjį Rouzą, bet jis nusivylė ir nustebo supratęs, kad Dono Hemphilo nėra. Donas žadėjo ateiti, o jis buvo stipri dešinioji jo ranka.

Rouzas dirstelėjo į laikrodį: po septynių penkios, ne laikas skambinti į parduotuvę ir klausti, ar Donas nepamiršo. Visi, kam rūpėjo, buvo čia, ir jis norėjo pasinaudoti kilusiu žmonių smalsumu ir pasipiktinimu. Jis palaukė Hemphilo dar minutę, po to užlipo į sakyklą ir sveikindamas iškėlė kaulėtas rankas. Jo ganytiniai, vilkintys darbo drabužiais, susėdo ant paprastų medinių suolų.

- Pradėkime šitą susibūrimą, kaip pradedame visus didžius susibūrimus, - tyliai kreipėsi garbusis Rouzas. - Nulenkime galvas maldai.

Visi nuleido galvas, ir tą mirksnį už nugarų su trenksmu atsilapojo durys. Kelios moterys suklykė, keli vyrai pašoko ant kojų.

Ten buvo Donas. Jis pats kapojo mėsą savo parduotuvėje, ir dabar vilkėjo iškruvintą baltą prijuostę. Jo veidas buvo raudonas kaip pomidorų tyrė. Akys ašarojo. Ant nosies, viršutinės lūpos ir raukšlių aplink burną džiūvo snargliai.

Jis dvokė.

Donas trenkė kaip tuzinas skunkų, kurie iš pradžių buvo paleisti per kubilą sieros, po to apdrėbti šviežiu karvės mėšlu ir paleisti akliname kambaryje paniškai blaškytis. Smarvė aplenkė jį, sekė įkandin, bet daugiausia tvyrojo aplinkui it kenksmingas debesis. Moterys traukėsi, ieškodamos nosinaičių, kai jis ėjo pro šalį plevėsuodamas prijuoste. Keli patalpoje buvę vaikai pravirko. Vyrai pasibjaurėję ir nustebę murmėjo.

- Donai! - nustebęs ir nepatenkintas šūktelėjo garbusis Rouzas. Jo pakeltos rankos kaipmat nusileido užspausti nosies ir burnos, kai Donas Hemphilas prisiartino prie sakyklos. Jį ėmė pykinti. Tokios smarvės net įsivaizduoti negalėtum. - Kas... kas atsitiko?

- Atsitiko? - sugriaudėjo Donas Hemphilas. - Atsitiko? Aš papasakosiu, kas atsitiko! Viską papasakosiu.

Jis pasisuko į tikinčiuosius ir pamatė, kad nepaisant nuo jo sklindančio dvoko visi sustingo išvydę jo persiutusį, beprotišką žvilgsnį.

- Tie šunsnukiai apmėtė dvokiančiomis bombomis mano parduotuvę, štai kas atsitiko! Ten buvo koks pustuzinis žmonių, nes pakabinau raštelį, jog uždarau parduotuvę anksčiau, - ir dėkui Dievui, - bet parduotuvė sužlugdy-

ta! Visiškai! Keturiasdešimt tūkstančių dolerių paleista vėjais! Viskas pražudyta! Nežinau, ką tie niekšai panaudojo, bet ji dvoks dar ilgai!

- Kas? - išgąstingai pasiteiravo garbusis Rouzas. - Kas tai padarė, Donai?

Donas Hemphilas kyštelėjo ranką į prijuostės kišenę ir ištraukė lenktą juodą kaspiną su baltu krašteliu ir pluoštą lapelių. Juosta buvo kunigiška apykaklė. Jis pakėlė ją, kad visi matytų.

- KAIP MANOTE, KAS, PO VELNIŲ? - suriko jis. - Mano parduotuvė! Mano prekės! Viskas pragaišinta! Kieno, kaip jums atrodo?

Jis švystelėjo lapelius nustėrusiems Kasl Roko antilošėjams baptistų kariams. Ore jie išsisklaidė ir pabiro nelyginant konfeti. Keli žmonės sugavo juos. Lapeliai buvo vienodi: vaizdavo besijuokiančių žmonių minią aplinkui ruletės stalą.

LINKSMINKIMĖS!
Buvo parašyta virš paveikslėlio, o žemiau:
PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ UŽ KAZINO “NAIT”
KOLUMBO RITERIŲ SALĖJE 1991 SPALIO 31
PAREMTI KATALIKŲ STATYTOJŲ FONDĄ.

- Kur gavai tuos atsišaukimus, Donai? - grėsmingu balsu paklausė Lenas Milikenas. - Ir tą apykaklę?

- Kažkas padėjo juos prie centrinių durų, - atsakė Donas, - prieš tai, kai viskas prasidėjo...

Vestibiulio durys vėl pokštelėjo, tik jau užsitrenkdamos.

- Tikiuosi, jums patiko kvapelis, baptistų išperos! - suriko kažkas. Ir veriančiai nusikvatojo.

Tikintieji nusigandę sužiuro į garbųjį Viljamą Rouzą. Jis žiūrėjo į savo avis ne mažiau nusigandęs. Ir tada ėmė šnypšti choro vietoje paslėpta dėžė. Kaip ir Izabelės dukterų salėje Mirtlės Kiton paliktoji dėžutė, jau velionio Sonio Džaketo atnešta dėžė turėjo laikrodinį mechanizmą, kuris tiksėjo visą vakarą.

Pro groteles, įtaisytas dėžės šonuose, ėmė plūsti neapsakomai stipri smarvė.

Linksmybės Jungtinėje Kasl Roko baptistų bažnyčioje tik prasidėjo.

3

Bebsė Miler kiūtino palei Izabelės dukterų salę, sustingdama kiekvieną kartą, kai tamsą perverdavo baltai mėlynas žaibo botagas. Ji nešėsi laužtuvą ir misterio Gaunto automatinį pistoletą. Muzikinė dėžutė, kurią ji įsigijo “Reikalinguose daiktuose”, buvo įgrūsta į vyriško puspalčio kišenę, ir kiekvienas, kuriam paniš rankos ją pavogti, suės unciją švino.

Kas drįstų taip niekingai, šlykščiai pasielgti? Kas norėtų pavogti dėžutę, kai Bebsė dar net neišsiaiškino, kokią melodiją ji groja?

Gerai, tarė ji mintyse, geriau sakykim taip: tikiuosi, kad Sindė Roza Martin šį vakarą nerodys akių. Jeigu ne - ji daugiau niekuomet nerodys savo akių, bent jau šitame pragare. Ką ji mano, aš kvailė?

O kol kas jai reikėjo atlikti vieną darbelį. Šunybę. Misterio Gaunto nurodymu, suprantama.

Ar pažįsti Betsę Vig? paklausė misteris Gauntas. *Pažįsti, tiesa?*

Žinoma, pažįsta. Ji pažįsta Betsę nuo pradinės mokyklos laikų, kai jos dažnai kąrtu budėdavo ir apskritai buvo neperskiriamos draugės.

Gerai. Stebėk pro langą. Ji atsisės. Paims popieriaus lapą ir kai ką ras po juo.

Ką? parūpo Bebsei.

Nesvarbu. Jeigu dar tikiesi rasti raktą savo muzikinei dėžutei, geriau užčiaupk burną ir ištempk ausis, aišku, brangioji?

Ji suprato. Be to, suprato ir dar kai ką. Misteris Gauntas kartais būna baisus. Labai baisus.

Ji paims tą daiktą. Apžiūrės jį. Pradės plėšti. Tuo metu tu jau turi būti prie durų. Palauk, kol visos nusigręš į salės kairę pusę.

Bebsė norėjo paklausti, kodėl jos turėtų tai padaryti, bet nutarė, jog saugiau patylėti.

Kai visos pasisuks, užkišk laužtuvo galą už rankenos. O kitą galą įremk į žemę. Stipriai įremk.

O tada turiu surikti? pasiteiravo Bebsė.

Sužinosi. Jos atrodys kaip gavusios pipirais užtaisytą kulką į užpakalį. Ar prisimeni, ką turėsi surikti, Bebse?

Ji nepamiršo. Betsei Vig, su kuria ji draugavo mokykloje, turėjo atrodyti tikra kiaulystė, bet tai juk buvo nekalta (na... beveik nekalta), be to, jos jau ne vaikai, ji ne mergaitė, kurią kažkodėl vadino Bete La-La; visa tai buvo baisiai seniai. Antra vertus, pabrėžė misteris Gauntas, niekas to niekad nesusies su ja. O kodėl turėtų? Bebsė su vyru buvo Septintosios Dienos Adventistai, ir, jos supratimu, katalikai ir baptistai nusipelnė to, ką gauna, neišskiriant nė Betės La-La.

Plykstelėjo žaibas. Bebsė sustingo, po to nuskubėjo prie lango pasižiūrėti, ar Betsė dar nesėda už stalo.

Nukrito pirmieji lietaus lašai.

4

Tvaikas, pamažu pripildantis baptistų bažnyčią, buvo visai toks, kokį atsinešė Donas Hemphilas... tik tūkstantį kartų baisesnis.

- *O velnias*! - suriaumojo Donas. Jis buvo visai pamiršęs, kur esąs, bet ir tai vargu ar būtų pakeitę jo žodyną. - *Jie ir čia užtaisė! Lauk! Lauk! Visi bėkite lauk!*

- Judinkitės! - išlavintu darbo užkandinėje baritonu sukomandavo Nenė Roberts. - Nagi, atsipeikėkite, žmonės!

Jie visi matė, iš kur sklinda ta smarvė - tirštos gelsvo smogo virvės vijosi per choro balkono turėklą ir rombines išpjovas paneliuose. Šoninės durys buvo po balkonu, bet niekas nepagalvojo pro jas bėgti. Ta smarvė, rodės, gali užmušti... bet prieš tai iš akiduobių išvirs akys, nuslinks plaukai ir iš siaubo užsitrauks visos kūno ertmės.

Kasl Roko antilošėjų baptistų kariai virto sprunkančia armija per kelias sekundes. Rėkdami ir žiaukčiodami jie puolė į vestibiulį. Ant žemės garsiai driokstelėjo nuverstas suolas. Jis prislėgė Deboros Džonston koją, o Norma-

nas Harperis dar atsitrenkė į ją, kai moteris mėgino iš ten išvaduoti. Debora griūdama susilaužė kulkšnį. Ji vaitojo iš skausmo, bet per triukšmą jos niekas neišgirdo.

Garbusis Rouzas stovėjo arčiausiai choro balkono, ir dvokas pakibo virš jo galvos it solidi masė. Taip dvokia pragare čirškantys katalikai, pagalvojo jis, ir šoko iš sakyklos. Garbusis nusileido abiem kojomis tiesiai Deborai Džonson ant diafragmos, moteris suinkštė ir apalpo. Garbusis Rouzas, nepastebėjęs, jog ką tik prislėgė vieną iš ištikimiausių savo avelių, nuropojo bažnyčios durų link.

Pasiekę duris pirmieji suprato, jog išėjimo nėra: jos kažkaip užsklęstos. Bet nespėjus jiems apsigręžti, nauja skubančiųjų banga priplojo juos prie durų.

Bažnyčia griaudėjo nuo piktų riksmų, keiksmų. Kai pradėjo lyti, žmonės ėmė vemti.

5

Betsė Vig atsisėdo už pirmininkaujančiosios stalo. Pabarškino krumpliais į stalą, ir moterys (kokios keturios dešimtys iš viso) ėmė sėstis. Lauke nugriaudėjo. Kelios moterys aiktelėjo, kitos nervingai sukikeno.

- Aš skelbiu šitą Izabelės dukterų susirinkimą pradėtą, - tarė Betsė ir paėmė dienotvarkės lapą. - Pradėsime, kaip įprasta, nuo...

Ji nutilo. Ant stalo gulėjo baltas vokas. Jis buvo po jos dienotvarke. Akis badė ryškus užrašas: PERSKAITYK TUOJAU PAT, POPIEŽIAUS KEKŠE.

Tai jie, pagalvoji ji. Baptistai. Niekingi bukagalviai žmogeliai.

- Betse? - paklausė Naomė Džesap. - Kas nors negerai?

- Nežinau, - atsakė ji. - Tikriausiai.

Ji atplėšė voką. Iš jo iškrito popieriaus lapelis. Ant jo buvo išspausdinta tokia žinutė: TAIP KVEPIA KATALIKIŠKOS KEKŠĖS!

Staiga iš kairio galinio kampo kažkas ėmė šnypšti it užviręs virdulys. Kelios moterys aiktelėjo ir pasisuko ton pusėn. Virš galvos trenkė perkūnas, ir riksmai buvo nuoširdūs.

Iš spintelės virto gelsvi dūmai. Staiga mažutė patalpėlė pritvinko siaubingiausio, kokį galima įsivaizduoti, tvaiko.

Betsė atsistojo nuversdama kėdę. Žiojosi kažką sakyti, bet išgirdo moters balsą: *Čia už "Nait" kazino, kalės! Atgailaukit! Atgailaukit!*

Ji pastebėjo šmėkštelint kažką pro durų langelį, prieš dūmams jas uždengiant... bet daugiau jai tai nerūpėjo. Smarvė buvo nepakeliama.

Izabelės dukterys blaškėsi po pridūmintą dvokiantį kambarį it išprotėjusios avys. Kai Antonija Biset krito aukštielninka ir nusilaužė kaklą į metalinį pirmininkės stalo kraštą, nė viena negirdėjo ir nematė.

Lauke šėlo griaustinis.

6

Katalikai vyrai susibūrė aplink Albertą Gendroną. Mosikuodamas rašteliu, kurį rado prie savo kabineto durų (O, čia nieko, būtum matęs, kai...), jis

vaišino kolegas kraupiomis, bet įdomiomis istorijomis apie katalikų pjudymą ir keršta Liuistone ketvirtajame dešimtmetyje.

- Pamatęs, kad bedievių gauja apdrėbė Palaimintosios mergelės kojas karvės banda, jis šoko į mašiną ir nuvažiavo...

Albertas staiga nutilo ir įsiklausė.

- Kas čia? - paklausė jis.

- Griaustinis, - atsakė Džeikas Pulaskis. - Bus didelė audra.

- Ne... *va*, - Albertas atsistojo. - Panašu į riksmą.

Griaustinis laikinai pritilo, ir visi aiškiai išgirdo: moterys. Moterys klykia.

Vyrai pasisuko į tėvą Brighamą, pašokusį nuo kėdės.

- Einam, vyrai! - šūktelėjo jis. - Pažiūrėsim...

Pasigirdo šnypštimas. Iš salės galo, kur glaudžiu būriu stovėjo vyrai, ėmė sklisti smarvė. Išdaužęs stiklą, dungstelėjo ir nusirito akmuo ant šokėjų nublizgintų grindų. Vyrai surikę atsitraukė. Pro langą įšvilpė dar vienas akmuo.

- Pragaro ugnis nuo baptistų! - lauke suriko kažkas. - Kasl Roke nebus lošimų! Perduokite visiems, šikniai!

Kolumbo riterių salės durys taip pat buvo užremtos laužtuvu. Žmonės grūdosi prie jų.

- Ne! - suriko tėvas Brighamas. Jis brovėsi pro tirštėjančią smarvės uždangą mažų šoninių durelių link. Jos buvo neuždarytos. - Čionai! ČIA!

Iš pradžių niekas jo nesiklausė, apimti panikos stumdėsi prie nepajudinamų paradinių salės durų. Tada Albertas Gendronas ištiesė stambias rankas ir kaukštelėjo dvi galvas vieną į kitą.

- Darykite, ką liepia tėvas! - subliovė jis. - Jie žudo moteris!

Albertas prasibrovė pro susigrūdimą, kiti sekė jam pridurmui. Ėjo vorele pro koktų rūką ir keikėsi arba kosėjo. Midas Rozignolas neįstengė ilgiau susitvardyti, prasižiojo ir išvertė vakarienę ant plačios Alberto Gendrono nugaros. Tas nė nepajuto.

Tėvas Brighamas jau svirduliavo prie laiptelių, vedančių į automobilių stovėjimo aikštelę. Retsykiais jis stabteldavo ir imdavo žiaukčioti. Smarvė prikibo it vantos lapas. Vyrai nedarnia procesija sekė iš paskos, nepastebėdami pasmarkėjusio lietaus.

Kai tėvas Brighamas pasiekė laiptų vidurį, plykstelėjęs žaibas nušvietė Izabelės dukterų salės duris, užremtas laužtuvu. Po kelių sekundžių išbildėjo vienas langas, ir ant žolės pro skylę ėmė kepurnėtis moterys, lyg lėlės, mokančios vemti.

7

Garbusis Rouzas taip ir nepasiekė vestibiulio: prieš jį spietėsi minia suskubusių anksčiau. Jis apsisuko ranka užspaudęs nosį ir nušlitiniavo į bažnyčią. Norėjo pašaukti ir kitus, bet vos prasižiojęs apsivėmė. Tada jo kojos susipynė, ir jis driokstelėjo ant vėmalų, smarkiai stukteldamas galvą. Garbusis stengėsi atsistoti, bet nepajėgė. Netikėtai stiprios rankos suėmė jį už pažastų ir pastatė.

- Prǫ langą, Rouzai! - suriko Nenė Roberts. - Greičiau!

- Stiklas...

- Velniop jį! Mes čia uždusime!

Ji stumtelėjo į priekį, ir garbusis paskutinę akimirką dar spėjo prisidengti akis ranka, kai galva išmušė vitražą, vaizduojantį Jėzų, genantį savo aveles nuo citrininių drebučių spalvos kalno. Jis išskriejo pro lango rėmą ir šlumštelėjo ant vejos. Iš burnos iššoko apatinė dirbtinių dantų plokštelė.

Rouzas atsisėdo ir staiga pajuto tamsą ir lietų... Ir palaimintą gryno oro aromatą. Bet ilgai tuo mėgautis neteko; Nenė Roberts čiupo jį už plaukų ir pastatė.

- Einam, garbusis! - suriko ji. Melsvas žaibas nušvietė jos perkreiptą harpijos veidą. Nenė vilkėjo savo baltą uniformą, - ji visuomet rengėsi kaip padavėja, - tik krūtinės pakiluma buvo padabinta vėmalais.

Garbusis Rouzas kiūtino šalia jos nuleidęs galvą. Jis norėjo, kad moteris paleistų jo plaukus, bet kaskart, kai mėgindavo tai pasakyti, jį nutraukdavo griaustinis.

Dar keli pasekė jų pavyzdžiu, bet didžioji dalis susirinkusiųjų grumdėsi prie vestibiulio durų. Nenė kaipmat suprato priežastį: po rankenomis buvo užkišti du laužtuvai. Ji ištraukė juos tą pačią sekundę, kai į miesto parką trenkė žaibas ir pavertė estradą, kurioje iškankintas jaunas vyras, vardu Džonis Smitas, kadaise sužinojo žudiko vardą, liepsnojančiu deglu. Sustiprėjo vėjas, braižė medžių viršūnėmis tamsius, skubančius debesis.

Vos tik laužtuvai buvo ištraukti, durys atsilapojo ir išlėkė nuo užgulusiųjų svorio į gėlyną abiejose laiptų pusėse. Pasipylė paklaikę baptistai, virto ir riedėjo bažnyčios laiptais. Jie dvokė. Jie verkė. Kosėjo. Vėmė.

Ir buvo įsiutę kaip velniai.

8

Kolumbo riteriai, vedami tėvo Brighamo, ir Izabelės dukterys, vadovaujamos Betsės Vig, susitiko aikštelės viduryje, kai prakiuro dangus ir ėmė kliaukti kaip iš kibiro. Betsė įsikibo į tėvą Brighamą raudonomis nuo ašarų akimis ir lietaus prilipdytais plaukais ir suriko:

- Kitos dar viduje! Naomė Džesap... Tonia Biset... Nežinau, kiek kitų!

- Kas tai padarė? - suriaumojo Albertas Gendronas. - Kas, trauk devynios, tai padarė?

- O, tai buvo baptistai! Aišku, kad jie! - sužviegė Betsė ir pravirko, kai dangų perskrodė žaibas. - Jie išvadino mane popiežiaus kekše! Tai baptistai! Baptistai! Prakeikti baptistai!

Tėvas Brighamas tuo tarpu išsivadavo iš Betsės ir prišokęs prie Izabelės dukterų salės durų ištraukė laužtuvą (durys buvo suskilusios aplinkui jį). Iš salės išniro trys apdujusios žiaukčiojančios moterys ir klaikaus tvaiko debesis.

Jis pastebėjo Antoniją Biset, gražuolę Tonią, labai nagingą ir išmoningą siuvėją, visuomet trokštančią prisidėti prie bažnyčios projektų. Ji gulėjo ant grindų greta pirmininkės stalo, pusiau užklota nukritusios Prahos kūdikio vėliavos. Šalia atsiklaupusi raudojo Naomė Džesap. Tonios galva buvo ne-

įprastai persukta. Stiklinis žvilgsnis nukrypęs į lubas. Smarvė daugiau nebekankino moters, kuri nebuvo pirkusi iš misterio Gaunto jokio daiktelio ir nedalyvavo jo žaidimuose.

Pastebėjusi tarpduryje stovintį tėvą Brighamą, Naomė prisvirduliavo prie jo. Dėl šoko ji taip pat nejautė dvoko.

- Tėve, - suriko ji. - Tėve, kodėl? Kodėl jie taip padarė? Juk tai turėjo būti tik nedidelė pramoga... ne daugiau. Kodėl?

- Todėl, kad tas žmogus nesveiko proto, - atsakė tėvas Brighamas. Ir apglėbė moterį.

Greta jo pasigirdo žemas, grėsmingas Alberto Gendrono balsas:

- Einam pas juos.

9

Antilošėjai baptistų kariai drožė Haringtono gatve merkiami lietaus su Donu Hemphilu, Nene Roberts, Normanu Harperiu ir Viljamu Rouzu priešakyje. Jų akys buvo raudonos. Daugumos kelnės, marškiniai, batai ar viskas iš karto buvo apvemti. Supuvusių kiaušinių tvaikas laikėsi nepaisant merkiančio lietaus ir nė nemanė nusiplauti.

Haringtono ir Kasl Aveniu sankryžoje sustojo policijos automobilis. Išlipęs lauk patrulis išsižiojo.

- Ei! - sušuko jis. - Kur jūs traukiate?

- Mes einam pamokyti popiežiaus subinlaižius, ir jeigu nelinki sau blogo, pasitrauk mums iš kelio! - suriko jam Nenė Roberts.

Staiga Donas Hemphilas užtraukė sodriu baritonu:

- Pirmyn, Kristaus kariai, kaip į mūšį...

Likusieji prisijungė. Jie ėmė žingsniuoti greičiau, į maršo taktą. Žmonės išblyškusiais, piktais ir tuščiais veidais ne tiek dainavo, kiek rėkė žodžius. Garbusis Rouzas neatsiliko, nors be protezo dalies jis smarkiai šveplavo.

> Kristus karalius prieš bedievius veda,
> Mūšin ženk, pirmyn, vėliavos jau plazda!

Jie beveik bėgo.

10

Policininkas Morisas su mikrofonu rankoje stovėjo prie savo automobilio durelių ir žvelgė jiems įkandin. Nuo neperšlampančio apsiausto čiurkšlėmis tekėjo vanduo.

- Atsiliepkite, numeris šešioliktas, - sutraškėjo Henrio Peitono balsas.

- Geriau nedelsdami atsiųskite čia žmonių! - suriko Morisas. Jo balsas buvo susijaudinęs ir išgąsdintas. Valstijos policijoje jis tarnavo nepilnus metus. - Čia kažkas vyksta! Kažkas baisaus! Pro mane ką tik praėjo kokių septyniasdešimties žmonių būrys! Kaip girdėjote?

- Ir ką jie daro? - paklausė Peitonas. - Alio?

- Jie traukia “Pirmyn, Kristaus kariai”!

- Ar čia tu, Morisai?

- Taip, sere!

- Na, kiek man žinoma, patruli Morisai, nėra įstatymų, draudžiančių giedoti himnus netgi pilant lietui. Man tas užsiėmimas atrodo kvailas, bet tai legalu. Noriu tau kai ką pasakyti: aš turiu tvarkytis su keturiais pranešimais, nežinau, kur dingo šerifas ir jo padėjėjai, todėl nenoriu būti trukdomas dėl niekų! Supratote?

Patrulis Morisas nurijo seiles.

- A... taip, sere, supratau, tikrai, bet vienas iš minios, man regis, moteris, pasakė, jog jie rengiasi "pamokyti popiežiaus subinlaižius", jei tiksliai prisimenu. Suprantu, kad tai skamba kvailai, bet man labai nepatiko jos tonas, - po to Morisas droviai pridūrė: - Kaip girdite?

Tyla tvyrojo taip ilgai, jog patrulis vėl rengėsi susisiekti su Peitonu. Elektros audra išvis neleido susikalbėti radijo ryšiu ilgais atstumais, mieste susisiekti taip pat buvo nelengva. Bet tada išgirdo pavargusį, nusigandusį Henrio Peitono balsą:

- O, o Viešpatie. O dangau. Kas čia darosi?

- Na, ta moteris sakė, kad jie...

- Aš girdėjau tave! - suriaumojo Peitonas. - Važiuok prie katalikų bažnyčios! Jeigu kažkas ten vyksta, pabandyk sukliudyti, bet neįmerk uodegos. Kai tik galėsiu, atsiųsiu tau pastiprinimą. Jeigu dar liko žmonių. Vykdyk nedelsdamas! Kaip girdėjai?

- E, leitenante Peitonai, kur yra šito miesto katalikų bažnyčia?

- Po galais, iš kur man žinoti! - suriko Peitonas. - Aš čia nesilankau sekmadieniais! Sek paskui minią! Kaip girdėjai?

Morisas pakabino mikrofoną. Minios nesimatė, bet jis dar girdėjo balsus tarp griausmo protrūkių. Užvedęs mašiną, jis nuvažiavo paskui giedančiuosius.

11

Takelis prie Mairos Evans virtuvės durų buvo grįstas pastelinėmis spalvomis nudažytais akmenimis.

Kora Rask pakėlė žydrą akmenį, pamėtė kairėje rankoje sverdama. Tada patikrino duris. Jos buvo užrakintos, kaip ir tikėjosi. Išmušusi akmeniu stiklą, ji pistoleto vamzdžiu nuskaldė styrančias aštrias šukes. Po to įkišo ranką į vidų, atrakino duris ir įėjo. Plaukai šlapiomis sruogomis aplipo jos skruostus, pro atsegiotą suknelę matėsi vandens srovelės, tekančios tarp spuogais nusėtų krūtų.

Čako Evanso namie nebuvo, užtat buvo Garfildas, Evansų angorinis katinas. Jis įturseno miauksėdamas į virtuvę - gal gaus maisto. Kora pašėrė: į sieną atsitrenkė kruvinas kailio gabalas.

- Ėsk, Garfildai, - tarė Kora. Paskui ji nuėjo į vestibiulį ir ėmė lipti laiptais. Ji žino, kur ieškoti tos karvės. Ras lovoje. Kora žinojo tai kaip savo vardą.

- Metas ilsėtis, - sumurmėjo ji. - Patikėk, Maira, mano mieloji.

Kora šypsojosi.

12

Tėvas Brighamas ir Albertas Gendronas vedė persiutusių katalikų būrį Kasl Aveniu Haringtono gatvės link. Pusiaukelėje jie išgirdo dainuojant. Abu vedliai susižvalgė.

- Kaip manai, gal mums pavyks juos išmokyti kitos melodijos, Albertai? - tyliai paklausė tėvas Brighamas.

- Manau, kad pavyks, tėve, - atsakė tas.

- Išmokysim "Bėgau visą kelią namo"?

- Nebloga daina, tėve. Man regis, netgi tokie bukagalviai kaip jie įstengs atsiminti.

Dangų nutvieskė žaibas. Jis apšvietė Kasl Aveniu ir parodė abiems vyrams į kalną kylančią žmonių grupę. Baltoje šviesoje blausiai tviskėjo baltos jų akys.

- Štai jie! - suriko kažkas, o moteris pridūrė: - Muškit sumautus popiežiaus benkartus!

- Parodykim toms šiukšlėms, - džiugiai įkvėpė tėvas Džonas Brighamas ir puolė baptistus.

- Amen, tėve, - atsakė Albertas, neatsilieką nė per žingsnį.

Tada visi pradėjo bėgti.

Kai patrulis Morisas išsuko iš už kampo, žaibas padegė seną guobą prie upės. Gaisro šviesoje jis pamatė dvi žmonių grupes, bėgančias viena į kitą. Vienas būrys lėkė į kalną, kitas - žemyn, ir abu šaukėsi kraujo. Patrulis staiga pasigailėjo, kad šiandien neapsimetė susirgusiu.

13

Kora atidarė Čako ir Mairos miegamojo duris ir pamatė tai, ką tikėjosi: sujauktoje lovoje gulinčią nuogą kalę. Vieną ranką ji buvo užmetusi virš galvos ir pakišusi po pagalvėmis. Kita laikė įrėmintą nuotrauką. Ta nuotrauka buvo įsprausta tarp mėsingų Mairos šlaunų. Atrodė, kad ji masturbuojasi ja. Mairos akys buvo pusiau primerktos ekstazėje.

- Ooo, Elvi! - dejavo ji. - Ooooo! Oooooo, EEEElvi!

Siaubingas pavydas pakilo Koros gerkle, ir ji pajuto kartų prieskonį burnoje.

- Ach tu susmirdėle, - iškošė ji ir išsitraukė automatinį pistoletą.

Tą akimirką Maira atsimerkė ir nusišypsojo. Iš po pagalvių ištraukė ranką su savo pistoletu.

- Misteris Gauntas įspėjo, kad tu ateisi, Kora, tarė ji ir iššovė.

Kora pajuto pro pat veidą prašvilpiant kulką, girdėjo, kaip ji atsimuša į sieną prie durų, ir nuspaudė savo ginklo gaiduką. Šūvis sutrupino įrėmintą nuotrauką tarp Mairos šlaunų.

Ir padarė skylę Elvio Preslio kaktoje.

- *Žiūrėk, ką tu padarei*! - suklykė Maira. - *Nušovei Karalių, kvaila kekše!*

Ji paleido tris kulkas į draugę. Dvi nekliudė, o trečia susmigo Korai į gerklę. Smukdama ant kelių, Kora iššovė dar kartą. Kulka prakiurdė Mairos kelį ir išvertė ją iš lovos. Tada Kora driokstelėjo veidu ant grindų, paleisdama iš rankų ginklą.

Ateinu pas tave, Elvi, bandė pasakyti ji, bet kažkas buvo labai neapsakomai blogai. Atrodė, kad be jos tamsoje nieko daugiau nėra.

14

Kasl Roko baptistai, vedami garbiojo Viljamo Rouzo, ir Kasl Roko katalikai, vadovaujami tėvo Džono Brighamo, susidūrė netoli Kasl Hilo papėdės. Tai nebuvo pasikumščiavimas, niekam nerūpėjo garbingos kovos taisyklės - jie ėjo kabinti akių ir laužyti nosių. Netgi žudyti.

Albertas Gendronas, milžinas dantistas, kurį sunku išvesti iš pusiausvyros, bet neįmanoma suvaldyti, kai trūkdavo kantrybė, sugriebė Normaną Harperį už ausų ir truktelėjo į priekį, tuo pat metu smūgiuodamas savąja galva. Kiaušai sutraškėjo it moliniai indai per žemės drebėjimą. Normànas sudrebėjo ir suglebo. Nušveitęs jį lyg nešvarių skalbinių maišą, Albertas stvėrė Bilą Sejersą, pardavinėjantį įrankius “Western Auto”. Bilas išsisuko ir spyrė. Koja pataikė tiesiai į lūpas, bet išspjovęs dantį Albertas apsikabino Bilą nelyginant lokys ir spaudė, kol ėmė lūžinėti šonkauliai. Bilas pradėjo klykti. Dantistas nušveitė jį per gatvę, o Morisas vos vos spėjo sustoti ir jo nepervažiuoti.

Gatvė buvo pilna besikaunančių, besispardančių, rėkiančių žmonių. Jie puldinėjo vienas kitą, slysčiojo lietuje, stojosi, smūgiavo ir patys gaudavo grąžos. Žaibų plyksniai pavertė muštynes keistu šokiu, kur meti artimiausią savo partnerį į medį, užuot apsukęs, arba spiri į kirkšnį, užuot pasikeitęs vietomis.

Nenė Roberts stvėrė Betsę Vig už suknelės, kai toji vagojo nagais Liusilės Danham skruostus. Nenė prisitraukė Betsę, apsuko ir kiek lindo sugrūdo du pirštus į jos šnerves. Betsė ėmė karkti, kai užkandinės šeimininkė pradėjo tąsyti ją į visas puses už nosies.

Freda Pulaski kirto Nenei užrašų knygute. Nenė suklupo ir paleido Betsę. Kai Nenė mėgino keltis, Betsė spyriu patiesė ją ant žemės. “Bjaurybe! - inkštė Betsė. - Ragana!” Ji bandė atsistoti ant Nenės pilvo, bet toji sugavo jos koją, pasuko ir parmetė Betę La-La veidu ant gatvės. Nenė nuropojo prie jos, Betsė jau laukė, ir abi susikibusios nusirito gatve, kandžiojosi ir draskėsi.

- LIAUKITĖS!!!

Suriko patrulis Morisas, bet jo balsą užgožė visą gatvę nupurtęs griaustinis.

Jis pakėlė savo ginklą į dangų... bet nespėjus iššauti įspėjamojo šūvio kažkas - vienas Dievas težino - paleido jam kulką į juostą Lilendo Gaunto pistoletu. Patrulis Morisas atsitrenkė į automobilio stogą ir nusirito gatve, susiėmęs už savo įnagio likučių ir niekaip neįstengdamas surikti.

Neįmanoma pasakyti, kiek žmonių tą dieną atsinešė misterio Gaunto specialiąsias prekes. Nedaug, o ir tie, kurie atsinešė, pametė ginklus per sumaištį, mėgindami ištrūkti iš uždarytų bažnyčių. Bet buvo paleisti dar mažiausiai keturi šūviai, kurie per riksmus ir audrą vargiai kieno buvo pastebėti.

Lenas Milikenas pastebėjo Džeiką Pulaskį taikantis į Nenę, kuri paleido Betsę ir dabar bandė pasmaugti Midą Rozignolą. Lenas suspaudė Džeiko riešą ir nukreipė pistoletą į viršų anksčiau, nei jis spėjo nuspausti gaiduką. Tada trenkė jo ranką sau į kelį, pistoletas nuskriejo į šlapią gatvę. Džeikas užkaukė. Lenas atsitraukė ir tarė: "Žinosi, kaip..." Jis taip ir nebaigė, nes kažkas nutaikė momentą ir suleido kišeninio peilio ašmenis jam į kaklą, nupjaudamas miego arteriją.

Pašėlusiai mirksėdamos mėlynomis šviesomis ėmė artėti policijos mašinos. Bet mušeikos nekreipė dėmesio į raginimus garsiakalbiu nutraukti kovą ir pasiduoti. Kai policininkai pabandė įsikišti, patys buvo įtraukti į skerdynes.

Nenė Roberts pastebėjo, kad tėvas Brighamas viena ranka laiko už sprando nutvėręs garbųjį Rouzą. Kita buvo sugniaužta į kumštį ir ritmingai smūgiavo jo nosin.

Rėkdama, kiek leido plaučiai, ir nepaisydama sutrikusio policininko įkalbinėjimų - netgi maldavimų - liautis tuojau pat, Nenė nustūmė Midą Rozingnolą ir metėsi prie tėvo Brighamo.

Dvidešimt antras skyrius

1

Užėjusi audra privertė Alaną vos ne slinkti keliu, nepaisant stiprėjančio įsitikinimo, kad kiekviena minutė gyvybiškai svarbi, ir jeigu jis tuojau pat negrįš į Kasl Roką, gali daugiau išvis nebevažiuoti. Dabar jis suprato, jog visa reikalinga informacija visą laiką glūdėjo galvoje, už užrakintų durų. Ant tų durų buvo užrašyta ne PREZIDENTO KABINETAS ir ne PAŠALINIAMS EITI DRAUDŽIAMA. Ant tų Alano galvoje esančių durų buvo užrašyta: NEGALI BŪTI. Joms atidaryti reikėjo raktelio... kurį davė Šonas Raskas. O kas buvo už tų durų?

Na, "Reikalingi daiktai". Jų savininkas, misteris Lilendas Gauntas.

Brajanas Raskas nusipirko beisbolo kortelę "Reikalinguose daiktuose" ir dabar nebegyvas. Nitė Kob įsigijo tenai lempos gaubtą, taip pat mirusi. Kiek dar miestelio gyventojų nuėjo prie užnuodyto šulinio ir nusipirko iš nuodytojo nuodingo vandens? Norisas - meškerę. Polė - stebuklingą amuletą. Brajano Rasko mama - pigius akinius, kurie kažkaip susiję su Elviu Presliu. Net Tūzas Merilas buvo užsukęs - įsigijo seną knygą. Alanas buvo pasiryžęs lažintis, kad ten savo daiktą rado ir Hagas Prystas... ir Denfortas Kitonas...

O kiek kitų? Kiek?

Jis stabtelėjo kitoje Skardinio tilto pusėje tą sekundę, kai storas žaibo botagas pliaukštelėjo į seną guobą kitoje upės pusėje. Pažiro žiežirbos, plykstelėjo šviesa. Alanas prisidengė akis ranka, bet nespėjo, šviesa apakino jį, garsiai sutraškėjo racija, ir guoba didingai nuvirto į upės vagą.

Pengbornas nuleido ranką ir suriko, kai virš galvos pasaulį sudrebino griaustinis. Kurį laiką akys negalėjo nieko įžiūrėti, ir jis išsigando, kad medis bus užtvėręs kelią per tiltą į miestą. Bet paskui tamsoje įžiūrėjo aprūdi-

jusį seną statinį. Važiuojant tiltu, vėjas visai pasiuto, girgždino tilto sijas ir atramas. Tas garsas buvo šiurpus, vienišas.

Lietus žliaugė seno furgonėlio langu, už jo viskas liejosi ir bangavo. Kai Alanas įveikė tiltą ir išvažiavo į Meino gatvės ir Vandens malūno tako sankryžą, nebepadėjo net didžiausiu greičiu dirbantys valytuvai. Alanas atsuko langą, iškišo galvą ir toliau važiavo šitaip. Akimirksniu neliko sauso siūlgalio.

Aplinkui municipalitetą buvo pilna policijos automobilių ir televizijos furgonų, bet atrodė keistai tuščia, lyg visi ten buvę žmonės netikėtai piktų ateivių buvo teleportuoti į Neptūną. Pengbornas pamatė kelis žurnalistus, spoksančius iš savo furgono, ir policininką, lekiantį per balas į municipalitetą.

Už trijų kvartalų, netoli Kasl Hilo, dideliu greičiu pro Meino gatvę šovė valstijos policijos patrulinis automobilis ir nuvažiavo Lorelio gatvės link. Po sekundės Meino gatvę kirto antrasis, tik jau priešinga kryptimi. Švyst, švyst - kaip komedijoje apie nevėkšlas policininkus. Bet Alanui visai nebuvo juokinga. Tai kvepėjo blaškymusi be tikslo, panikavimu. Ūmai jis suprato, kad Henris Peitonas jau nebevaldo situacijos Kasl Roke... jeigu išvis įsivaizdavo ją kada nors turėjęs savo rankose.

Jam pasigirdo, kad nuo Kasl Hilo sklinda riksmai. Per tokį lietų, griaustinį sunku buvo tiksliai pasakyti, bet šerifas netikėjo visa tai išsigalvojąs. Tarsi patvirtindamas spėjimus, pro šalį prašvilpė policijos automobilis su žiburėliais. Jis vos nebrūkštelėjo šonu per “WMTW” naujienų furgoną.

Alanas prisiminė dar šią savaitę pagalvojęs, jog kažkas negera vyksta šitame mažame miestelyje, kad Kasl Rokas sverdėja ant katastrofos krašto. O dabar ta katastrofa prasidėjo, ir ją suplanavo žmogus

(Brajanas sakė, kad misteris Gauntas visai ne žmogus)

kurio Alanui taip ir nepavyko pamatyti.

Naktį perskrodė veriantis riksmas. Jį sekė dūžtančio stiklo garsas... o po to šūvis ir beprotiškas kvatojimas. Dangus subildėjo kaip krūva išmestų lentų.

Dabar turiu laiko, nutarė Alanas. Taip. Užtektinai. Misteri Gauntai, man rodos, mums teks susipažinti, o tada sužinosite, kas nutinka žmonėms, kurie bando suknisti mano miestą.

Palikęs sumaišties ir smurto garsus, kuriuos girdėjo pro atvirą langą, palikęs municipalitetą, kur Henris Peitonas tikriausiai koordinuoja teisingumo pajėgas, Alanas nuvažiavo į “Reikalingus daiktus”.

Pakeliui danguje išaugo grėsmingas violetinis žaibo medis, ir nenutilus griaustiniui Kasl Roke užgeso visos šviesos.

2

Šerifo padėjėjas Norisas Ridžvikas, apsirengęs paradams ir kitoms iškilmingoms progoms tausojamą uniformą, sėdėjo sandėliuke, prisišliejusiame prie nedidelio namelio, kurį dalijosi su mama iki jos mirties nuo širdies smūgio 1986 metais, o po to gyveno vienas. Jis stovėjo ant suoliuko. Nuo sijos žemyn leidosi stora virvė su kilpa. Norisas įkišo į ją galvą ir veržė ties dešine ausimi, kai mirktelėjo ir užgeso abi elektros lemputės.

Bet jis vis vien įžiūrėjo "Bazun" meškerę, paremtą į sieną prie virtuvės durų. Jis neapsakomai troško tos meškerės ir manė nepaprastai pigiai ją įsigijęs, bet galiausiai paaiškėjo, kad kaina buvo ne tokia jau menka. Norisui per didelė.

Jo namas stovėjo Vandens malūno tako pradžioje, kur jis sukasi Kasl Hilo link. Iš ten pūtė vėjas, jis aiškiai girdėjo muštynių garsus: riksmus, klyksmus, pistoleto pokšėjimą.

Aš atsakingas už tai, pagalvojo jis. Ne vienas, ne, bet atsakingas. Aš dalyvavau. Dėl manęs sužeistas arba jau mirė Oksforde Henris Bofortas. Dėl manęs Hagas Prystas ant lentos šaldytuve. Dėl manęs. Vaikino, kuris visuomet troško būti policininku ir padėti žmonėms, vaikino, kuris svajojo apie tai nuo vaikystės. Kvailas, juokingas, nevėkšla Norisas Ridžvikas, kuris užsigeidė "Bazun" meškerės ir manė gausiąs ją pigiai.

- Aš labai gailiuosi dėl to, ką padariau, - tarė Norisas. - Tai nieko nepakeis, bet aš nuoširdžiai gailiuosi.

Jis pasiruošė šokti nuo suolelio, bet išgirdo mintyse negirdėtą balsą: *Tai kodėl nebandai atitaisyti, niekingas baily*?

- Negaliu, - atsakė jam Norisas. Švystelėjo žaibas; jo šešėlis šoktelėjo siena, lyg norėdamas aplenkti. - Per vėlu.

Tai bent pasižiūrėk, dėl ko visa tai padarei, neatlyžo piktas balsas. *Tiek tai gali padaryti, ar ne? Pasižiūrėk! Gerai pasižiūrėk!*

Vėl trenkė žaibas. Norisas pažvelgė į "Bazun" meškerę... ir suriko iš siaubo bei netikėtumo. Ir vos netyčia nenulėkė nuo suoliuko.

Grakščioji, lanksčioji ir tvirtoji meškerė buvo dingusi. Jos vietoje riogsojo purvinas, suskilęs bambukinis kuolas, paprasčiausia lazda su vaikiška rite.

- Kažkas ją pavogė! - suriko Norisas. Iš naujo plykstelėjo juodas pavydas ir paranojiškas godumas. Jis užsidegė noru pulti į gatvę ir sugauti vagilį. Turi nužudyti juos visus, visą miestą, kad būtų nubaustas tas niekšas. - PAVOGĖ MANO MEŠKERĘ! - suvaitojo jis, sverdėdamas ant suoliuko.

Ne, atsakė tas piktas balsas. *Taip ji visad atrodė. Buvo pavogti tik tavo akidangčiai, kuriuos užsidėjai pats, savo laisva valia.*

- Ne! - Noriso galvą tarytum suspaudė dvi pabaisos rankos. - Ne, ne, ne!

Bet antro žaibo šviesa nušvietė tą pačią bambukinę meškerę "Bazun" vietoje. Norisas pasidėjo ją ten, kad su ja akyse nueitų užmarštin, nušokęs nuo suolelio. Niekas čia nebuvo užėjęs, niekas jos nepalietė, vadinasi, tas balsas nemeluoja.

Taip ji visuomet atrodė, tvirtino piktas balsas. *Dabar įdomu viena: ar tu imsies ko nors, ar lėksi į tamsą?*

Norisas ėmė graibyti kilpos, bet staiga pajuto, jog pašiūrėje yra nebe vienas. Dvilktelėjo tabaku, kava, švelniu odekolonu, tikriausiai "Džentelmenu iš Pietų" - misteriu Gauntu.

Tada jis prarado pusiausvyrą, arba nematomos piktos rankos stumtelėjo nuo suolo. Koja nuslydo ir apvertė atramą.

Noriso riksmą nutildė užsiveržusi kilpa. Krisdamas ranka jis spėjo užsikabinti už sijos ir pakibo, o antra ranka įsitvėrė į kilpą. Jautė, kaip virvė sminga jam į kaklą.

Dabar gerai! išgirdo jis piktai rėkiantį misterį Gauntą. *Taip ir privalo būti, prakeiktas apgavike!*

Bet jo čia iš tikro nebuvo; Norisas žinojo, kad niekas jo nepastūmė. Bet nė kiek neabejojo, kad dalis misterio Gaunto vis tiek čia dalyvauja... ir misteris Gauntas nepatenkintas, nes viskas turėjo būti ne taip. Vėplos neturi *nieko* pastebėti. Bent jau prieš tai, kai negalima ką nors pakeisti.

Norisas traukė, tampė kilpą, bet ji buvo įaugusi lyg į betoną. Ranka, kuria jis laikėsi už sijos, ėmė virpėti. Kojos mataravo per tris pėdas nuo grindų. Stebėtina, bet jam nepavyko nė trupučio atlaisvinti virvę.

Pagaliau jis pakišo du pirštus po kilpa, ištempė ją ir ištraukė galvą. Tą pačią sekundės dalį iškeltą ranką sutraukė siaubingas mėšlungis, ir Norisas žnegtelėjo ant žemės, prisitraukęs prie krūtinės surakintą ranką. Plykstelėjęs žaibas sužibėjo vaivorykšte ant jo seilėtų dantų, ir Ridžvikas apalpo. Kiek laiko gulėjo be amo, jis nežinojo, bet kai atsigavo, lauke toliau žaibavo ir kliaukė lietus.

Jis nušlitiniavo prie meškerės, vis dar laikydamas sulenktą ranką. Mėšlungis šiek tiek atsileido, bet Norisas niekaip neatgavo kvapo. Paėmęs meškerykotį, jis piktai ir įdėmiai apžiūrėjo.

Bambukas, murzinas, aptriušęs bambukas. Jis nevertas visko, veikiau - nevertas nieko.

Noriso siaura krūtinė pritvinko oro, kuris išsiveržė gėdos ir pykčio riksmu. Tuo pat metu jis perlaužė į kelį meškerę, po to sudėjo abu galus ir perlaužė dar sykį. Bambukas buvo šlykštus paliesti. Kažkoks *piktybiškas*. Jis šveitė juos į šoną, pagaliukai nusirito ir sustojo prie apversto suoliuko.

- Va! - suriko Norisas. - Va! Va! Va!

Noriso mintys nukrypo į misterį Gauntą. Lilendą Gauntą pražilusiais plaukais, tvido švarku ir plėšria šypsena.

- Aš tau parodysiu, - sušnibždėjo Norisas Ridžvikas. - Nežinau, kuo tai baigsis, bet aš tave tikrai pričiupsiu.

Jis priėjo prie pašiūrės durų, atidarė jas ir išėjo į liūtį. Antrasis patrulinis automobilis stovėjo kieme. Susilenkęs prieš smarkų vėją, Norisas nuėjo prie jo.

- Nežinau, kas tu esi, - tarė Ridžvikas, - bet važiuoju pas tave, melagi ir apgavike.

Sėdęs į mašiną, jis išsuko iš kiemo. Veide mišo pažeminimas, pyktis ir kančia. Tada policininkas kaip galėjo greičiau nuvažiavo į "Reikalingus daiktus".

3

Polė Čalmers sapnavo.

Sapne ji įėjo į "Reikalingus daiktus", bet prie prekystalio ją pasitiko ne Lilendas Gauntas, o tetulė Evė Čalmers. Ji vilkėjo gražiausią savo mėlyną suknelę, buvo apsisiautusi mėlyna skara raudonais krašteliais. Stambiuose ir neregėtai lygiuose dirbtiniuose jos dantyse buvo sukąsta "Herbert Tareyton" cigaretė.

- *Teta Eve*! - šūktelėjo sapne Polė. Ją apėmė begalinis džiaugsmas ir dar didesnis palengvėjimas, kokį patiriame tik iš košmaro peržengę į laimingą sapną. - *Teta Eve, tu gyva*!

Bet teta neparodė ją pažįstanti.

- *Pirkite, ką norite, mis*, - tarė teta Evė. - *Beje, jūsų vardas Polė ar Patricija? Kažkaip nepamenu.*

- *Teta Eve, tu juk žinai mano vardą - aš Triša. Tau aš visad buvau Triša.*

Teta Evė nekreipė į tuos žodžius dėmesio.

- *Kad ir koks jūsų vardas, šiandien pas mus ypatinga diena. Viskas turi būti parduota.*

- *Teta Eve, ką tu čia veiki?*

- *Aš PRIKLAUSAU čia*, - atsakė teta Evė. - *Visi žmonės mieste priklauso čia, mis Dvivarde. Tiesą sakant, visas PASAULIS čia priklauso, nes visi mėgsta sudarinėti sandėrius. Gauti kažką už dyką... net jeigu tai kainuoja viską.*

Gera nuotaika ūmai išnyko. Jos vietą užėmė siaubas. Polė pasižiūrėjo į prekystalius ir pamatė tamsaus skysčio butelius su etikete: DR. GAUNTO ELEKTRINIS TONIKAS. Čia gulėjo niekam tikę prisukami žaislai, kurie ims byrėti antrą kartą prisukus, žiaurūs sekso reikmenys, maži buteliukai su medžiaga, primenančia kokainą (jie buvo pavadinti DR. GAUNTO POTENCIJOS MILTELIAIS), pigūs niekučiai: plastikiniai šuns kakučiai, čiaudulio milteliai, cigarečių pakeliai, tarškučiai. Čia buvo vadinamieji rentgeno akiniai, atseit leidžiantys matyti pro uždarytas duris ir moterų sukneles, o iš tikro paliekantys tik ratus apie akis it kokio meškėno. Ji matė dirbtines gėles, sužymėtas kortas ir pigių kvepalų buteliukus, pavadintus DR. GAUNTO MEILĖS VAISTAI NR.9, PAVERČIA NUOVARGĮ AISTRA. Prekės buvo trumpalaikių, beskonių ir niekam tikusių daiktų rinkinys.

- *Ką tik geidžiate, mis Dvivarde*, - pasakė teta Evė.

- *Kodėl mane taip vadini, teta? Prašau... negi nepažįsti manęs?*

- *Viskas garantuotai veiks. Vienintelis dalykas, kurio veikimas po išpardavimo negarantuojamas, esate JŪS. Taigi pirmyn, pirkite, pirkite, pirkite.*

Dabar ji pakėlė akis tiesiai į Polę, ir mis Čalmers persigando. Tetos Evės akyse atsispindėjo užuojauta, tik baisi, negailestinga užuojauta.

- *Koks tavo vardas, vaikeli? Regis, kažkada žinojau.*

Sapne (ir savo lovoje) Polė pravirko.

- *Ar ir kiti pamiršo tavo vardą*? - pasiteiravo teta Evė. - *Įdomu. Matyt, pamiršo.*

- *Teta Eve, tu mane gąsdini!*

- *Tu pati gąsdiniesi, vaike*, - atsakė teta Evė, pirmą kartą žvelgdama tiesiai Polei į akis. - *Tik prisiminkite, mis Dvivarde, kad čia pirkdama kai ką parduodate.*

- *Bet man jo reikia*! - suriko Polė. Ir dar labiau pravirko. - *Mano rankos...*

- *Taip, šitai padės, mis Pole Frisko**, - tarė teta Evė, statydama ant stalo buteliuką DR. GAUNTO ELEKTRINIO TONIKO. Mažas kampuotas buteliukas atrodė pripiltas skysto purvo. - *Skausmas nedings, suprantama, - to padaryti negali niekas, - bet tonikas sukels transferiją.*

- *Ką tai reiškia? Kodėl mane gąsdini?*

- *Jis pakeičia jūsų artrito vietą, mis Dvivarde: užuot kamavęs rankas, puola jūsų širdį.*

- *Ne!*

---

* Frisko - San Francisko santrumpa.

- Taip.

- Ne! Ne! Ne!

- Taip, o taip. Ir jūsų sielą taip pat. Bet savo išdidumo neprarasite. Bent jau tai jums liks. Argi moteris negali turėti išdidumo, kai visa kita - širdis, siela, netgi vyras, kurį mylite, - dingo? Juk jums dar liks išdidumas, tiesa, mis Pole Frisko? Liks bent jau šitas pinigėlis ištuštėjusioje piniginėje. Tegu jis ramina jus visą likusį gyvenimą. Tegu tarnauja. Privalo tarnauti, nes jeigu eisite keliu, kuriuo pradėjote, nieko daugiau nebus.

- Liaukis, prašau, ne...

4

- ...reikia, - murmėjo ji per miegus. - Prašau, liaukis. Prašau.

Polė pasivertė ant kito šono. Ant grandinėlės tyliai skimbtelėjo *azka*. Dangų nušvietė žaibas, kirtęs į guobą prie upės, o kitame jos krante savo sename šeimyniniame automobilyje nuo šviesos akis prisidengė Alanas Pengbornas.

Žaibą sekęs griaustinio trenksmas Polę pažadino. Ji atsimerkė. Ranka akimirksniu pridengė sidabrinį pakabutį. Ranka buvo judri, sąnariai lankstėsi lengvai, nelyginant gerai alyva sutepti guoliai.

Mis Dvivarde... mažoji mis Polė Frisko.

- Kas?.. - balsas buvo prikimęs nuo miego, bet protas išblaivėjo akimirksniu, lyg ji būtų ne miegojusi, o tik giliai susimąsčiusi. Kažkas vartėsi jos galvoje, kažkas sulig banginiu dydžio. Kieme dangų varpė purpuriniai žaibai.

Gal dar kas nors pamiršo tavo vardą?.. Rodos, taip ir yra.

Polė pagraibė tamsoje ant naktinio stalelio ir uždegė lempą. Šalia telefono "Princess" su didžiuliais mygtukais, kurių jai nebereikėjo, gulėjo laiškas, rastas šiandien po pietų grįžus namo. Ji išlankstė tą siaubingą laišką.

Naktį tarp griaustinio tratėjimo ji tarėsi girdėjusi žmonių riksmus. Bet nepaisė jų; ji mąstė apie gegutę, kuri padeda kiaušinį svetimame lizde šeimininkui nematant. Ar sugrįžusi būsimoji motina pastebi, kad kažkas padėta? Žinoma, ne. Ji priglaudžia gegutės kiaušinį kaip savo pačios. Kaip ir ji priėmė šitą prakeiktą laišką, nes jis gulėjo ant grindų su dviem katalogais ir bukletu iš Vakarinio Meino kabelinės televizijos.

Polė tiesiog priėmė jį... bet juk laišką pro pašto plyšį gali įmesti *bet kas*, tiesa?

- Mis Dvivardė, - sumurmėjo ji nusiminusi. - Mažoji mis Polė Frisko. - Taip, būtent. Dalykas, kurį prisiminė jos pasąmonė ir perdavė per tetą Evę. Ji buvo mis Polė Frisko.

Kadaise buvo.

Polė ištiesė ranką prie laiško.

Ne! suriko balsas, kurį ji labai gerai pažino. *Neliesk jo, Pole... neliesk, jei nelinki sau blogo!*

Tamsus ir stiprus kaip vakarykščia kava skausmas žybtelėjo rankose.

Skausmas nedings, suprantama... bet tonikas sukels transferiją.

Tas banginio dydžio padaras kilo į paviršių. Misterio Gaunto balsas nepajėgė jo sulaikyti; jo niekas negalėjo sulaikyti.

TU gali sustabdyti, pasakė misteris Gauntas. *Patikėk manimi, tu privalai.*

Ranka atsitraukė, taip ir nepalietusi voko. Ir globėjiškai suspaudė *azką*. Moteris jautė kažką joje, kažkokį padarą, sušildytą jos kūno, karštligiškai krebždantį tuščiaviduriame sidabro amulete, ir ją ėmė pykinti.

Polė paleido *azką* ir ištiesė ranką paimti laiško.

Įspėju paskutinį sykį, Pole, tarė Lilendo Gaunto balsas.

Taip, sutiko tetos Evės balsas. *Manau, kad jis kalba rimtai, Triša. Jam labai patinka išdidžios moterys, bet nori kai ką sužinoti? Nemanau, kad tai padeda toms, kurios neatsisako jo iki galo. Berods atėjo metas kartą visam laikui nuspręsti, koks yra tavo vardas.*

Ji paėmė voką, nepaisydama įspėjančiai sugėlusių rankų, ir perskaitė tvarkingai išspausdintą adresą. Šitas laiškas buvo adresuotas mis Patricijai Čalmers.

- Ne, - sukuždėjo ji. - Ne taip. Vardas ne tas, - pirštai lėtai spaudė laišką, gniaužė, glamžė jį. Kumštį pripildė bukas maudimas, bet moteris nekreipė į jį dėmesio. Akys karštligiškai blizgėjo. - San Franciske aš visuomet buvau Polė, Polė *visiems*, net Vaikų gerovės departamentui!

Taip ji norėjo užtušuoti visą seną savo gyvenimą, kuris taip ją nuskriaudė. San Franciske nebuvo jokios Trišos ar Patricijos, tik Polė. Ji pasirašė visuose trijuose pašalpos prašymuose kaip Polė Čalmers, be antro vardo inicialo.

Jeigu Alanas tikrai būtų siuntęs užklausimą į San Francisko Vaikų gerovės departamentą ir klausęs apie Patriciją, atsakymas juk būtų neigiamas? Taip, iš tiesų. Net adresai nesutaptų, nes blankuose tuo metu ji įrašė savo tėvų adresą, o jis kitoje miesto dalyje.

Tarkim, kad Alanas nusiuntė jiems abu vardus: Polė ir Patricija?

Tarkim. Ji pakankamai gerai žinojo, kaip veikia vyriausybės biurokratija, kad suvoktų, jog Alanui negalėjo padėti net abu vardai; rašydami jai atsakymą jie būtų nusiuntę laišką adresu, įrašytu jų bylose. Polė turėjo draugę Oksforde, kuriai korespondencija iš Meino universiteto vis dar keliavo mergautine pavarde, nors ji jau dvidešimt metų buvo ištekėjusi.

O šitas laiškas atėjo *Patricijai* Čalmers, ne Polei. O kas Kasl Roke ją dar šiandien pavadino Patricija?

Tas pats žmogus, kuris žinojo, kad Nitė Kob iš tikro yra Neticija. Jos gerasis draugas Lilendas Gauntas.

Visa tai labai įdomu, staiga prabilo teta Evė, *bet ne vardai svarbiausia. Svarbiausia vyras - tavo vyras. Juk jis yra tavo vyras, tiesa? Netgi dabar. Tu žinai, kad jis niekuomet nesmogs tau iš nugaros, kaip kad parašyta šitame laiške. Nesvarbu, koks vardas ant jo parašytas ir kaip įtikinamai tai skamba... tu juk jį pažįsti, ar ne?*

- Taip, - sukuždėjo Polė. - Aš pažįstu jį.

Ar ji *tuo* tiki? Ar užgniaužė savo abejones dėl to absurdiško, neįtikėtino laiško, nes išsigando, - persigando, tiksliau sakant, - jog supratęs šlykščią *azkos* tiesą Alanas privers ją rinktis: jis arba amuletas?

- O, ne, per daug paprasta, - sumurmėjo ji. - Tu patikėjai laišku. Tik pusę dienos, bet patikėjai. O Viešpatie. Dieve, ką aš padariau?

Ji pasišlykštėjusi numetė suglamžytą laišką ant grindų, kaip moteris, ūmai suvokusi, kad laiko rankose pastipusią žiurkę.

Aš nepasakiau dėl ko pykstu, neleidau pasiaiškinti, tiesiog... tiesiog patikėjau juo. Kodėl? Kodėl, dėl Dievo meilės?

Aišku, ji žinojo kodėl. Iš gėdos, kad išaiškėjo jos melas apie Keltono mirtį, apgailėtini metai San Franciske, buvo pasverta jos kaltė dėl kūdikio žūties... ir tai padarė žmogus, kurio nuomonė apie ją Polei buvo svarbiausia.

Bet tai ne viskas. Netgi ne svarbiausia. Tai vis dėl išdidumo, įžeisto, išniekinto, geliančio, pikto išdidumo. Išdidumo, pinigėlio, be kurio jos piniginė liks tuštutėlė. Ji patikėjo apimta paniškos gėdos, kurią pagimdė jos puikybė.

Man visuomet patiko išdidžios damos.

Klaikus skausmas persmelkė jos rankas; Polė sudejavo ir prispaudė jas prie krūtinės.

Dar ne per vėlu, tyliai sušnibždėjo misteris Gauntas. *Kol kas dar ne per vėlu.*

- O, velniop tą išdidumą! - suklykė tamsiame kambaryje Polė ir nutraukė *azką* nuo kaklo. Iškėlė virš galvos sugniaužusi kumštyje ir pajuto, kaip amuletas trupa nelyginant kiaušinio lukštas. - VELNIOP PUIKYBĘ!

Skausmas suleido iltis į jos rankas it mažas išalkęs žvėriūkštis... bet ji suprato, jog jis nėra toks baisus, kaip kad ji tikėjosi; toli gražu ne toks. Ji suprato tai taip aiškiai, kaip ir tai, kad Alanas niekuomet neklausinėjo San Francisko biurokratų apie jos praeitį.

- VELNIOP IŠDIDUMĄ! VELNIOP! VELNIOP! - išrėkė ji ir sviedė amuletą per kambarį.

Azka atsimušė į sieną, nukrito ant grindų ir skilo. Nušvitus žaibui, Polė pamatė pro plyšį lendant dvi gauruotas kojas. Plyšys praplatėjo, ir iš amuleto išropojo mažas voras. Jis nukurnėjo vonios link. Vėl dangų nubalino žaibas, tarsi tatuiruotę grindyse įspaudęs jo pailgą šešėlį.

Polė šoko iš lovos ir nusivijo jį. Reikia jį užmušti, ir kuo skubiau... nes voras bežiūrint pūtėsi. Jis maitinosi nuodais, iščiulptais iš jos kūno, dabar ištrūko iš savo kalėjimo ir gali augti nežinia kiek.

Ji pliaukštelėjo ranka per jungiklį, virš kriauklės užsižiebė fluorescencinė lempa. Voras skubėjo prie vonios. Ties durimis jis buvo vos didesnis už vabalą, dabar išaugo sulig pele.

Polei įžengus į vonios kambarį, jis apsigręžė ir ėmė eiti į ją, grėsmingai caksėdamas per plyteles kojytėmis. Polė spėjo pagalvoti: *Jis buvo man tarp krūtų, glaudėsi prie manęs, glaudėsi VISĄ LAIKĄ...*

Voro kūnas buvo juodai rudas, kojos apžėlusios stačiais plaukeliais. Į ją spoksojo dulsvos it dirbtiniai rubinai akys, o iš burnos kyšojo dvi vampyriškos iltys. Nuo jų kapsėjo skaidrūs lašai. Kai tas skystis nutikšdavo ant plytelės, likdavo nedidelės rūkstančios skylutės.

Polė stvėrė guminę kriaušę, stovėjusią prie unitazo. Rankas nemaloniai suskaudo, bet moteris vis vien suspaudė medinį jos kotą ir trenkė ja vorui. Gyvis atsitraukė numušta ir nejudančia koja. Polė nusivijo jį, skubantį į vonią.

Bet ir sužeistas voras augo. Dabar jis buvo žiurkės dydžio. Išpampęs pilvas vilkosi grindimis, bet vis tiek jis gana guviai lipo vonios užuolaida. Kojos čiužėjo plastiku nelyginant krapnojantis lietutis. Viršuje skimbčiojo metaliniai žiedeliai.

Polė užsimojo kriauše kaip beisbolo lazda ir vožė šlykščiam gyviui. Ginklas kliudė vorą, bet smūgį sušvelnino įlinkusios užuolaidos. Voras žnegtelėjo į vonią.

Tą mirksnį dingo šviesa.

Polė stovėjo tamsoje, sugniaužusi kriaušės kotą ir klausėsi šnarančio voro. Kai lempa vėl užsižiebė, ji išvydo gauruotą voro nugarėlę ant vonios krašto. Daiktas, kadaise tilpęs amulete ir traukęs jos kraują, nors kartu ir slopinęs rankų skausmą, jau buvo katės dydžio.

Kokį ten laišką aš palikau apleistoje Kemberio sodyboje?

Kai ant kaklo nekabėjo *azka*, o skausmas vėl surakino rankas, ji daugiau nebegalėjo įtikinti savęs, jog tai nesusiję su Alanu.

Voro kojos taukšėjo vonios emale. Atrodė, kas nors stuksena moneta į kietą paviršių, kad atkreiptų dėmesį. Neapsakomos dirbtinės jo akys sekė ją virš vonios krašto.

Jau per vėlu, tartum tvirtino jos. *Per vėlu Alanui, per vėlu tau. Visiems per vėlu.*

Polė puolė prie jo.

- Ką privertei mane padaryti? - suriko ji. - Ką? Tu, pabaisa, KĄ PRIVERTEI PADARYTI?

Voras atsistojo ant užpakalinių kojų, ieškodamas atramos į užuolaidą priekinėmis, pasirengęs atremti jos ataką.

5

Tūzo Merilo pagarba Kitonui išaugo, kai dėdulė ištraukė raktą ir atrakino sandėlį su rombo formos ženklais: “Sprogstamosios medžiagos”. Bet pagarba sumažėjo, kai Tūzas pajuto vėsų orą, išgirdo monotoniškai ūžiančius oro kondicionierius ir pamatė sukrautas dėžes. Komercinis dinamitas. Daug dinamito. Ne visai tas pat, kaip turėti “Stinger” raketų sandėlį, bet arti. Oi, kaip arti.

Tarp priekinių furgono sėdynių buvo skyrius su daugybe naudingų daiktų, tarp jų buvo galingas prožektorius, ir dabar, kai Alanas privažiavo prie Kasl Roko savo šeimyniniu automobiliu, kai Polė Čalmers padarė išvadą, susijusią su savo sapnu, Tūzas ėmė vedžioti šviesos spindulį nuo vienos dėžės prie kitos. Virš galvos į stogą būgnijo lietus. Jis buvo toks stiprus, kad Tūzas jautėsi grįžęs į kalėjimo dušinę.

- Baikim su tuo, - sugergždė Kitonas.

- Luktelk, dėdule, - tarė Tūzas. - Pertraukėlė. - Jis padavė Patrankai prožektorių ir išsitraukė iš misterio Gaunto gautą maišelį. Iškratęs truputį kokaino į duobutę tarp nykščio ir smiliaus greitai sutraukė nosimi.

- Kas čia? - įtariai paklausė Patranka.

- Pietų Amerikos bingo miltukai, gardu kaip du medu.

- Chmm, - sušnarpštė Kitonas. - Kokainas. Jie parduoda kokainą.

Tūzui nereikėjo klausti, kas tie Jie. Senis visą kelią vien apie tai ir kalbėjo; ko gero, nekeis temos visą vakarą.

- Netiesa, dėdule, - pareiškė Tūzas. - Jie jo nepardavinėja. Jie nori, kad visas kokainas būtų Jų, - jis iškratė ant savo rankos dar šiek tiek koko ir ištiesė Kitonui. - Pabandyk, o tada sakyk, kad klydau.

Kitonas žiūrėjo į jį abejodamas, smalsiai ir įtariai.

- Kodėl vadini mane dėdule? Aš ne toks senas, kad tikčiau tau į dėdes.

- Na, abejoju, ar kada skaitei uždraustus komiksus, bet yra toks vyrukas, vardu R. Krambas, - atsakė Tūzas. Kokainas ėmė veikti, užžiebė kiekvieną jo nervą. - Jis piešia komiksus apie tokį Zipį. O man tu atrodai kaip Zipio dėdulė.

- Ar tai gerai? - nepatikliai pasiteiravo Patranka.

- Nuostabu, - užtikrino Tūzas. - Bet galiu vadinti tave misteriu Kitonu, jeigu nori. - Po kurio laiko tyčia pridūrė: - Kaip vadina Jie.

- Ne, - iškart atsakė Patranka, - viskas gerai. Jei tai ne įžeidimas.

- Visai ne, - patikino Tūzas. - Nagi - pabandyk šito mėšlo ir užtrauksi: "Ei-ho, ei-ho, ir aš einu namo".

Patranka dar kartą metė siaubingai įtarų žvilgsnį, po to sutraukė pasiūlytus miltelius. Nusikosėjo, nusičiaudėjo, tada prispaudė ranką prie nosies. Ašarojančios akys piktai įsmigo į Tūzą.

- Degina!

- Tik pirmą kartą, - linksmai paaiškino Tūzas.

- Šiaip ar taip, aš nieko nejaučiu. Užteks išsidirbinėti, kraukim dinamitą į mašiną.

- Gerai, dėdule.

Jiems neprireikė nė dešimties minučių sunešti dinamito dėžes į furgoną. Kai įkrovė paskutinę, Patranka tarė:

- Vis dėlto, tas dalykas padeda. Galiu dar?

- Žinoma, dėdule, - išsišiepė Tūzas. - Aš prisijungsiu.

Jie sutraukė dar po porciją ir pasuko į miestą. Patranka sėdėjo už vairo, ir dabar jis labiau priminė ne Zipio dėdulę, o misterį Varlę iš Volto Disnėjaus filmo "Vėjas gluosniuose". Tarybos pirmininko akyse sužibo nauja šviesa. Tiesiog nuostabu, kaip greitai viskas paaiškėjo; jis jautėsi perpratęs viską, ką Jie rengė: kiekvieną planą, kiekvieną intrigą ir machinaciją. Jis viską papasakojo furgono gale įsitaisiusiam Tūzui. Šią minutę Patranka visai pamiršo Alaną Pengborną, Jų vadovą. Jis negalėjo atsidžiaugti mintimi, jog susprogdins Kasl Roką.

Tūzo pagarba virto solidžiu susižavėjimu. Senis buvo beprotis, o Tūzui patiko bepročiai, visad patiko. Tarp jų jis jautėsi savas. Be to, kaip daugumai žmonių, pirmą kartą ragavusių koko, dėdulės mintys skraidė kitose planetose. Jis negalėjo užsičiaupti. Tūzui teliko kartoti: "Aha", "Teisingai, dėdule" ir "Po velnių".

Kelis kartus jis vos nepavadino Kitono misteriu Varle, bet susigriebė anksčiau. Pavadinus tokį vyruką varle, gali blogai baigtis.

Jie pervažiavo tiltą, kai Alanui iki jo buvo likusios trys mylios, ir išlipo į kliaukiantį lietų. Ant vieno furgono suolo Tūzas rado apklotą, susuko į jį ryšulį dinamito ir vieną taimerį.

- Tau reikia pagalbos? - nervingai paklausė Patranka.

- Geriau leisk tvarkytis man, dėdule. Gali dar įkristi į prakeiktą upę, tada turėsiu vargo, kol tave išgriebsiu. Sėdėk ir sek situaciją, gerai?

- Stebėsiu. Tūzai... kodėl mums prieš tai dar nepatraukus?

- Ne dabar, - atlaidžiai paplojo per storą Patrankos ranką Tūzas. - Šitas mėšlas beveik grynas. Nori išlėkti į orą?

- Aš ne, - atsakė Patranka. - Visi kiti, tik ne aš, - jis nusižvengė. Tūzas taip pat ėmė juoktis.

- Tai pasilinksminsim šiąnakt, dėdule?

Patranka nustebo supratęs, kad tai tiesa. Jo depresija po Mirtlės... Mirtlės nelaimingo atsitikimo atrodė buvusi prieš kelerius metus. Jis pajuto, kad jis su nepakartojamu savo draugu Tūzu Merilu pagaliau padarys Jiems tai, ką Jie rengė jiems: suims už pakarpos.

- Ir dar kaip, - atsakė jis ir žiūrėjo, kaip Tūzas slysta šlapiu, žole apaugusiu krantu prie tilto, laikydamas prie pilvo į apklotą susuktą dinamitą.

Po tiltu buvo palyginti sausa; bet tai neturi reikšmės: dinamitas ir detonatoriai buvo impregnuoti. Tūzas padėjo savo nešulį ant sukryžiuotų atramų, laidais pritvirtino detonatorių (galiukai nuskusti, kaip patogu) prie vieno dinamito ritinėlio. Taimerio ciferblatą prisuko iki keturiasdešimties. Laikrodis ėmė tiksėti.

Tada užsiropštė slidžiu šlaitu.

- Na? - nekantriai paklausė Patranka. - Sprogs, kaip manai?

- Sprogs, - patikino Tūzas ir įlipo į furgoną. Jis buvo kiaurai permirkęs, bet tai nerūpėjo.

- O jeigu Jie ras? Jeigu atjungs anksčiau...

- Dėdule, - nutraukė Tūzas. - Paklausyk. Iškišk galvą ir klausyk.

Patranka padarė kaip liepiamas. Tyliai tarp griausmo protrūkių girdėjosi riksmai ir dejonės. Po to aiškiai pokštelėjo pistoletas.

- Misteris Gauntas neleidžia jiems nuobodžiauti, - pasakė Tūzas. - Jis velniškai sumanus kalės vaikas. - Tūzas įsipylė kokaino, sušmaukė, po to ištiesė ranką su milteliais Patrankai. - Štai, dėdule, metas.

Kitonas palenkė galvą ir įtraukė.

Jie pervažiavo tiltą septyniom minutėm anksčiau už Alaną. Po tiltu taimeris rodė 30.

6

Tūzas Merilas ir Denfortas Kitonas, taipgi Patranka, taipgi Zipio dėdulė, taipgi misteris Varlė, važiavo Meino gatve maišantis dangui su žeme ir lyg koks Santa Klausas su savo padėjėju palikinėjo prie namų ryšulėlius. Pro juos du kartus pravažiavo policijos automobiliai, bet niekas neatkreipė dėmesio į dar vieną televizininkų furgoną. Kaip Tūzas sakė, misteris Gauntas neleido Jiems nuobodžiauti.

Vieną taimerį su penkiomis dinamito žvakėmis jie paliko Semjuelso Laidotuvių namuose. Šalia stovėjo kirpykla. Apsukęs alkūnę apklotu, Tūzas išmušė skylę stiklinėse duryse. Vargu ar joje įtaisytas aliarmas... o ir policija nepultų važiuoti. Patranka padavė jam paruoštą bombą (taimerius ir detonatorius prie dinamito jie rūpestingai primontuodavo po suolu rasta viela), Tūzas įmetė pro skylę ir žiūrėjo, kaip ji nusirita prie pirmo krėslo, taimeriui skaičiuojant nuo 25.

- Negreitai čia kas nors skusis, dėdule, - atsiduso Merilas, o Patranka be garso sukikeno.

Tada jie išsiskyrė: Tūzas grūdo ryšulį į “Galaksiją”, o Patranka - į bankomato depozitų angą. Kai grįžo prie furgono, dangų virš upės perplėšė žai-

bas. Abu sustojo ant šaligatvio ir sužiuro į tą pusę pagalvoję, jog dinamitas po tiltu sprogo dvidešimčia minučių anksčiau. Bet sprogimas nepasigirdo.

- Manau, tai žaibas, - tarė Tūzas. - Veikiausiai kliudė medį. Einam.

Jiems pajudėjus, pro šalį pravažiavo Alano šeimyninis automobilis. Vairuotojai nepastebėjo vienas kito per liūtį.

Jie pasuko prie "Nenės užkandinės". Tūzas išdaužė langą alkūne ir paliko dvidešimt minučių tiksėti bombą prie kasos. Kai sulipo į furgoną, trenkė neregėtai stiprus žaibas, ir visos šviesos užgeso.

- Elektra! - džiugiai sušuko Kitonas. - Dingo elektra! Fantastika! Užminuokim municipalitetą! Paleiskim jį į orą!

- Dėdule, ten knibžda policininkų! Ką, nematei?

- Jie vaikosi savo uodegas, - nekantriai atkirto Kitonas. - O kai ims sproginėti, vaikysis dvigubai smarkiau. Be to, dabar tamsu, mes galime įeiti pro teismo rūmus iš kitos pusės. Visraktis atrakins ir tas duris.

- Turi tigro kiaušus, dėdule, ar žinai?

Patranka prasišiepė.

- Tu irgi, Tūzai. Tu irgi.

7

Alanas įsuko į stovėjimo vietą priešais "Reikalingus daiktus", išjungė variklį ir kurį laiką liko sėdėti mašinoje, žiūrėdamas į misterio Gaunto parduotuvę. Dabar vitrinoje kabėjo kortelė:

TU SAKAI LABAS,
AŠ SAKAU VISO GERO, VISO GERO,
NEŽINAU, KODĖL TU SVEIKINIESI,
NES AŠ SAKAU VISO.*

Plykstelėjo ir vėl užgeso žaibas, apšvietęs neregę lango akį.

Tačiau gili intuicija tikino, kad "Reikalingi daiktai", dabar uždaryti ir tylūs, vis dėlto nėra tušti. Misteris Gauntas galėjo išvažiuoti iš miesto per visą tą sumaištį; tai padaryti nesunku, kai draskosi audra ir policininkai laksto it viščiukai nukirstomis galvomis. Bet per ilgą, varginančią kelionę iš Bridžtono Alanas susidarė misterio Gaunto paveikslą: jis kaip Žmogaus Šikšnosparnio priešas Juokdarys. Alanas įtarė, kad turi reikalų su persona, kuris juokų dėlei gali įtaisyti reaktyvinį ventilį draugo tualete. O ar toks tipas, kuris gali padėti smeigtuką ant tavo kėdės arba pokštaudamas įmesti į batą uždegtą degtuką, išeis, kol tu neatsisėsi ar nepastebėsi, kad liepsnoja kojinės? Žinoma, ne. Koks tada džiaugsmas?

Man regis, tu esi kur nors netoliese, pagalvojo Alanas. Manau, jog nori pasidžiaugti savo išdaiga. Ar ne, kalės vaike?

Šerifas sėdėjo ramiai, žiūrėjo į parduotuvę ir mėgino perprasti mąstymą žmogaus, galėjusio sukelti tokią sudėtingą ir pražūtingą įvykių grandinę. Jis buvo per daug paniręs į savo mintis, kad pastebėtų kairėje stovintį senoviš-

---

* "The Beatles" dainos strofa *(red. past.)*.

ką, bet vos ne kosminio dizaino automobilį. Misterio Gaunto "Takerį Talismaną".

Kaip tu tai padarei? Daug ką noriu sužinoti, bet šiandien užteks to vieno klausimo. Kaip galėjai? Kaip sužinojai apie mus tiek daug ir taip greitai?

Brajanas sakė, kad misteris Gauntas iš tikro nėra žmogus.

Dieną tą mintį Alanas būtų atmetęs, kaip atmetė mintį, jog Polės amuletas gali turėti antgamtiškų gydomųjų galių. Bet dabar, pučiant beprotiškam vėjui, žiūrint į parduotuvės langą, kuris tapo akla akimi, ši mintis atrodė niūriai tikroviška. Jis prisiminė, kaip pirmą kartą atėjęs susipažinti ir pasikalbėti su misteriu Gauntu keistai pasijuto, kai prisidėjo prie akių rankas ir pasižiūrėjo į krautuvės vidų. Tuomet jis jautėsi stebimas, nors parduotuvė buvo aiškiai tuščia. Bet tai dar ne viskas; jis jautė, kad jį stebi su neapykanta ir pykčiu. Tas pojūtis buvo toks stiprus, jog vieną sekundę jis supainiojo savo atspindį su kažkieno nemaloniu (ir pusiau permatomu) veidu.

Koks stiprus buvo tas jausmas... koks galingas.

Alanas prisiminė dar kai ką. Močiutės žodžius, kai jis buvo visai mažas: *Velnias kalba meiliai.*

Brajanas sakė...

Iš kur Lilendas Gauntas surinko tiek žinių? Ir kokių galų užsuko į tokį miestelį, kaip Kasl Rokas?

... misteris Gauntas visai nėra žmogus.

Alanas ūmai pasilenkė ir pagraibė ranka po keleivio sėdyne. Iš pradžių pasirodė, kad daiktas, kurio jis ieškojo, dingo, iškrito, kai durelės buvo atidarytos, bet tada jo pirštai užčiuopė metalinį išlinkimą. Jis pasirito giliau po sėdyne. Pengbornas išrito, ištraukė... ir depresijos balsas, nutilęs išvažiavus iš ligoninės, kur guli Šonas Raskas, (arba tiesiog nebuvo laiko jo klausytis), vėl prabilo džiugiu, nerimą keliančiu tonu.

Sveikas, Alanai! Sveikas! Buvau pasitraukęs, atleisk, bet sugrįžau, gerai? Ką čia turi? Riešutų skardinę? Ne-a, tai tik primena ją, ar ne? Tai paskutinis niekutis, kurį Todas nusipirko Oburne, jei neklystu. Netikra dėžutė nuo riešutų su žalia gyvate viduje - žaliu popieriumi aptraukta spyruokle. Kai sūnus atnešė jį tau švytinčiomis akimis ir šelmiška šypsena veide, liepei patraukti tą kvailą daiktą, ar ne? O kai jis nuliūdo, tu apsimetei nepastebįs... pasakei... pala, ką tu jam pasakei?

- Kvailys ir pinigai nesuderinami, - liūdnai ištarė Alanas. Jis sukiojo skardinukę rankose, prisimindamas sūnaus veidą. - Štai ką aš jam pasakiau.

Oooo, taaaaip, sutiko tas balsas. *Kaip galėjau tai pamiršti? Nori pakalbėti apie blogą nuotaiką? Jergutėliau! Gerai, kad man priminei! Gerai, kad mums ABIEMS priminei, a? Tai Enė išgelbėjo tą dieną, pasakė, tegu turi. Sakė... palauk. Ką gi ji ten sakė?*

- Sakė, jog tai visai juokingas daikčiukas, kad Todas visai kaip aš ir vaikystė būna tik kartą, - Alano balsas prikimo, ėmė drebėti. Jis vėl pravirko, kodėl gi ne? Kodėl ne, po galais? Senas skausmas grįžo, gręžė jo skaudančią širdį it seną skudurą.

Skauda, tiesa? su užuojauta pasiteiravo depresijos balsas, bet Alanas (kita jo dalis) įtarė, jog užuojauta dirbtinė. *Gelia taip, lyg gyventum kaip toj vesternietiškoj dainoj apie dingusią meilę ir mirusius vaikelius. Viskas, kas taip skauda, neduoda nieko gera. Kišk ją atgal, vaikine. Pamiršk. Kitą sa-*

vaitę, kai baigsis šita visa beprotybė, parduosi automobilį su visa riešutų skardine. Kodėl ne? Tai pigus niekalas, kuris pradžiugins bet kokį vaiką ar vyrą, kaip misteris Gauntas. Pamiršk. Pamiršk...

Alanas nutraukė balsą, iki galo neišklausęs. Jis nė nežinojo, kad sugeba tai, bet pajusti buvo malonu ir to gebėjimo galėjo prireikti ateityje... jeigu jis dar turi ateitį. Jis ėmė įdėmiau apžiūrinėti skardinę, žiūrėti į ją ne kaip į rūškaną prarasto sūnaus prisiminimą, o kaip į apgaulės įrankį, prilygstantį jo tuščiavidurei fokusininko lazdelei, šilkiniam cilindrui su dvigubu dugnu ir išsiskleidžiančiai gėlių puokštei, vis dar pakištai po jo laikrodžio apyranke.

Magija - ar ne apie tai kalba? Tai pikti triukai, burtai, skirti ne žmonėms aikčioti ir juoktis, o paversti juos įsiutusiais buliais. Bet tai vis vien buvo magija. O kokia magijos esmė? Apgaulė. Penkių pėdų gyvatė, paslėpta riešutų skardinėje... arba, prisimenant Polę, liga, kuri atrodo kaip vaistai.

Jis atidarė duris ir išėjo į žliaugiantį lietų, laikydamas kairėje rankoje sūnaus skardinukę. Išvengęs pavojingų sentimentų pinklių, jis žiūrėjo į savo priešiškumą sūnaus pirkiniui šiek tiek nustebęs. Visą gyvenimą jį žavėjo fokusai, o vaikystėje jis tikrai būtų džiaugęsis fokusu su gyvate skardinėje. Tai kodėl jis taip nedraugiškai kalbėjosi su berniuku, kai šis užsigeidė ją nusipirkti, o po to nepastebėjo, jog jį įskaudino? Ar iš pavydo, kad Todas jaunas ir linksmas? Ar kad neįstengė prisiminti paprastų daiktų džiaugsmo? Kas?

Jis nežinojo. Jis tik buvo įsitikinęs, jog tai kaip tik toks triukas, kurį supras misteris Gauntas, ir norėjo išmėginti.

Alanas įlindo į savo mašiną, ištraukė prožektorių iš nedidelės įrankių dėžės ant galinės sėdynės, praėjo pro misterio Gaunto "Talismano" nosį (jo nepastebėjęs) ir palindo po tamsiai žalia "Reikalingų daiktų" markize.

8

Na, štai aš čia. Pagaliau.

Alano širdis smarkiai, bet ritmingai tvinksėjo krūtinėje. Mintyse mišo jo sūnaus, žmonos ir Šono Rasko veidai. Jis perskaitė raštelį lange ir patikrino rankeną. Užrakinta. Virš galvos vėjas tampė ir plazdeno brezento pastogę.

Pengbornas įsikišo riešutų skardinę už marškinių. Liečiant ją, ranka sklido neapsakoma, bet visai reali ramybė.

- Gerai, - burbtelėjo jis. - Aš ateinu, pasirengęs ar ne, - jis apsuko prožektorių ir rankena išdaužė stiklą. Mintyse pasirengė išgirsti signalizaciją nuo vagių, bet jos nebuvo. Gauntas neįjungė jos arba tiesiog neįvedė. Šerifas įkišo ranką, pamėgino pasukti rankeną iš vidaus ir jam pavyko. Alanas Pengbornas peržengė "Reikalingų daiktų" slenkstį.

Pirmiausia užuodė kvapą. Aštrų, priplėkusį tvaiką. Taip kvepia ne naujai atidaryta parduotuvė, o metų metais nenaudota skylė. Laikydamas revolverį dešinėje rankoje, šerifas apšvietė patalpą prožektoriumi. Išvydo plikas grindis, sienas ir kelias stiklines vitrinas. Jos buvo tuščios, prekės išgabentos. Stiklą dengė storas dulkių sluoksnis, ilgai niekieno nejudintas.

Nieko čia nebuvo ilgą, ilgą laiką.

Bet kaip gali būti, jeigu visą savaitę čia užeidinėjo žmonės?

Todėl, kad jis visai ne žmogus. Todėl, kad velnias kalba maloniai.

Šerifas žengė dar porą žingsnių, pašviesdamas visus kambario kampus, traukdamas sausą dulkiną muziejaus kvapą. Atsigręžęs žaibo plyksnyje įžiūrėjo dulkėse likusius savo paties pėdsakus. Jis vėl nukreipė šviesos spindulį į parduotuvę, apžiūrėjo vitriną, kuri tarnavo misteriui Gauntui kaip prekystalis... ir sustojo.

Ant jos stovėjo vaizdo magnetofonas ir "Sony" televizorius. Naujo modelio, užapvalintais kampais, raudonas lyg gaisrinės automobilis. Aplinkui televizorių buvo apsuktas laidas. O ant vaizdo magnetofono gulėjo dar kažkas. Panašus į knygą, bet Alanas suprato, kas ten.

Jis priėjo arčiau ir nukreipė prožektorių į televizorių. Dulkėtas kaip grindys bei vitrinos. Ant jo buvo apvyniotas laidas su šakute. Alanas nukreipė šviesą į vaizdo magnetofoną, į daiktą, kuris buvo ne knyga, o vaizdo kasetė - paprasta juoda dėžutė.

Šalia jos gulėjo apdulkėjęs baltas vokas. Su užrašu:

DĖMESIO, ŠERIFE ALANAI PENGBORNAI

Alanas pasidėjo prožektorių ant prekystalio, paėmė voką, atplėšė ir ištraukė viduje buvusį popieriaus lapelį. Paskui su prožektoriumi perskaitė.

Brangus šerife Pengbornai,

Jau spėjote suprasti, kad aš esu neįprastas verslininkas - retos rūšies prekybininkas, iš tikro siekiąs parduoti "kažką kiekvienam". Man labai gaila, kad negalėjome susitikti akis į akį, bet, tikiuosi, suprantate, jog toks susitikimas būtų buvęs neprotingas, bent jau iš mano pusės. Cha-cha! Bet kokiu atveju palikau jums kai ką, kas, viliuosi, gali jus labai sudominti. Tai ne dovana, - nesu Kalėdų Senelis, manau, sutiksite, - bet visi mieste mane tikino, kad esate garbingas vyras, ir tikiu, jog sumokėsite man tiek, kiek reikia. Į kainą įeina nedidelė paslauga... jūsų atveju tai ne tiek pokštas, kiek geras darbas. Manau, kad sutiksite su manimi, sere.

Žinau, kaip ilgai ir smarkiai mąstėte apie tai, kas nutiko per paskutines kelias jūsų žmonos ir jaunesniojo sūnaus gyvenimo sekundes. Tikiu, kad netrukus sužinosite visus atsakymus.

Prašau patikėti, jog linkiu jums tik paties geriausio ir toliau liksiu

Jūsų ištikimas ir paklusnus tarnas
Lilendas Gauntas

Alanas lėtai padėjo laišką.

- Niekšas! - sumurmėjo jis.

Pasišvietęs aplinkui pamatė, kad vaizdo magnetofono laidas leidžiasi nuo prekystalio ir baigiasi šakute, gulinčia per kelias pėdas nuo artimiausios rozetės. Na ir kas, elektros vis vien nėra.

Bet klausyk! - pasakė sau Alanas. Manau, jog tai visai nesvarbu. Nė trupučio nesvarbu. Aš manau, jog įkišus kištukus į rozetę, o kasetę į magnetofoną, viskas kuo puikiausiai veiktų. Todėl, kad jis niekaip negalėjo padaryti to, ką padarė, ir žinoti to, ką žinojo... jeigu yra žmogus. Velnias kalba meiliai, Alanai, ir tau jokiu būdu negalima žiūrėti to, ką jis tau paliko.

Tačiau šerifas vėl padėjo prožektorių, apžiūrėjo televizoriaus laidą ir įkišo į reikiamą angą kitoje jo pusėje. Riešutų skardinė bandė išslysti iš užančio, Alanas vikriai sugavo ją ir pastatė ant stiklinės vitrinos šalia vaizdo magnetofono.

9

Norisas Ridžvikas buvo pusiaukelėje į "Reikalingus daiktus", kai netikėtai nusprendė, jog bus kvailys, dar didesnis kvailys, negu buvo, jeigu mėgins prigriebti Lilendą Gauntą vienas.

Jis nukabino mikrofoną ir ištarė:

- Numeris antras kviečia bazę. Čia Norisas, atsiliepkite.

Kai atleido mygtuką, išgirdo tik klaikų elektros birbimą. Audros epicentras buvo tiesiai virš Kasl Roko.

- Po šimts, - tarstelėjo jis ir pasuko prie municipaliteto. Alanas gali būti tenai. Jeigu ne, kas nors žinos, kur jis. Šerifas sugalvos, ką daryti... o jei ir ne, išklausys jo išpažintį: tai jis supjaustė Hago Prysto padangas ir pasirašė mirties nuosprendį, nes jis, Norisas Ridžvikas, baisiai norėjo turėti savo "Bazun" meškerę kaip jo tėtis.

Jis pasiekė municipalitetą, kai taimeris po tiltu rodė 5, ir sustojo tiesiai už geltonojo furgono. Televizijos furgono, atrodo.

Norisas išlipo į lietų ir nubėgo į šerifo ofisą paieškoti Alano.

10

Polė šniojo gumine kriauše į begėdiškai besipriešinantį vorą, bet tąkart jis nesitraukė. Vikriomis priekinėmis kojomis sugavo kriaušę, ir Polės rankas persmelkė skausmas, kai jis užšoko ant viršaus. Rankos virptelėjo, įrankis nusileido, ir štai voras jau ropščiasi kotu it storulis virve.

Moteris įkvėpė surikti, bet tada jo priekinės kojos nusileido ant jos pečių. Nenusakomos raudonos akys įsmigo į jos akis. Nasrai su iltimis prasižiojo, ir ji užuodė dvoką, karčių prieskonių ir supuvusios mėsos smarvę.

Polė prasižiojo rėkti. Viena koja pataikė į jos burną, šiurkštūs, atgrasūs plaukeliai paglostė dantis ir liežuvį. Voras nekantriai sukniaukė.

Moteris atsispyrė pirmam instinktui išspjauti klaikų, pulsuojantį daiktą lauk. Ji paleido kriaušę ir stvėrė vorą už kojos, tuo pat metu sukąsdama dantis. Kažkas sutraškėjo nelyginant sauja žirnelių, ir burną pripildė šaltas, kartus lyg suplėkusi arbata skystis. Voras sucypė iš skausmo ir mėgino trauktis. Plaukuota koja slydo jai iš rankos, bet ji tik dar labiau suspaudė, kad šlykštynė neištrūktų... ir pasuko lyg laužてdama kepto kalakuto koją. Sausai trakštelėjo. Voras vėl sucypė.

Gyvis bėgo. Spjaudydama juodą kartų skystį, kurio koktaus skonio, suprato, dar ilgai ilgai neatsikratys, Polė vėl jį sugriebė. Širdyje ji stebėjosi, iš kur turi tiek jėgos, bet galėjo įsivaizduoti. Ji bijojo, jai buvo bloga... bet užvis daugiau jėgos suteikė pyktis.

Manimi buvo pasinaudota, sukosi galvoje nerišli mintis. *Aš pardaviau Alano gyvybę už šitą! Už šitą baidyklę!*

Voras stengėsi suleisti savo iltis, tačiau užpakalinės kojos nusprūdo nuo kriaušės koto, ir jis būtų nukritęs... jei tik Polė būtų leidusi.

Bet ji neleido. Suėmė karštą, išsipūtusį vorą rankomis ir suspaudė. Po to iškėlė virš galvos. Juodas kraujas ėmė kapsėti svilinančiais lašais ant jos rankų.

- BAIGTA! - išrėkė Polė. - VISKAS, VISKAS BAIGTA!

Ir metė. Gyvis atsitrenkė į sieną už vonios ir ištiško. Kiek pabuvęs, klektelėjo į vonią.

Polė stvėrė kriaušę ir ėmė vanoti jį kaip kokią pelę, bet tai nepadėjo. Voras krutėjo ir šliaužė šalin, kabindamasis į guminį vonios kilimėlį su geltonomis saulutėmis. Polė apsuko kriaušę ir bedė kotu lyg ietimi visa jėga.

Pataikė į šlykštaus padaro gyvybės centrą. Pasigirdo trakštelėjimas, ir dvokiantys voro viduriai ištekėjo ant kilimėlio. Kojos dar bejėgiškai graibė kuolą, persmeigusį širdį, bet netrukus nurimo.

Polė atsitraukė, užmerkė akis ir pajuto, kaip sverdėja žemė. Ji pradėjo alpti, ir staiga galvoje it fejerverkas sprogo Alano vardas. Ji sugniaužė kumščius ir trenkė juos vienas į kitą. Neapsakomas skausmas privertė atsipeikėti.

Ji atsimerkė, priėjusi pažvelgė į vonią. Iš pradžių nieko ten nepamatė. Bet po kurio laiko šalia kriaušės įžiūrėjo voriuką, ne didesnį už mažylio piršto nagą. Negyvą.

Viso kito nebuvo. Tai tik tavo vaizduotė.

- Sumauta apgaulė, - plonu, virpančiu balsu tarė Polė.

Bet voras nebuvo svarbiausia. Svarbiausia Alanas, patekęs į siaubingą pavojų dėl jos. Ji privalo rasti jį, kol dar nevėlu.

Jeigu dar ne per vėlu.

Ji važiuos į ofisą. Kas nors žinos, kur jis...

Ne, nutraukė tetos Evės balsas. *Ne ten. Jeigu važiuosi tenai, tikrai nespėsi. Tu žinai, kur važiuoti. Žinai, kur jis yra.*

Taip.

Aišku, žino.

Polė metėsi prie durų karštligiškai maldaudama mintyse: *Prašau, Viešpatie, neleisk jam nieko nusipirkti. O, Dieve, maldauju, prašau, neleisk nieko nusipirkti.*

Dvidešimt trečias skyrius

1

Taimeris po Kasl Strymo tiltu, kuris nuo neatmenamų laikų miestelio gyventojų buvo vadinamas Skardiniu tiltu, sustojo ties 0 antradienį, 1991-ųjų spalio 15-osios septintą valandą trisdešimt aštuonios minutės vakaro. Ties plikais laidais, kuriais Tūzas apsuko devynių voltų bateriją, pritaisytą prie sprogmenų, iššoko elektros kibirkštis, turėjusi paleisti skambutį. Skambutis iš tikro suskambėjo, bet jį ir visą taimerį jau kitą sekundę prarijo ugnis, kai elektra įjungė detonatorių, o tas savo ruožtu uždegė dinamitą.

Tik keli žmonės Kasl Roke sprogimą palaikė griaustiniu. Griaustinis ilgai dudena danguje, o čia buvo vienas milžiniškas sprogimas. Pietinis seno

tilto, pagaminto ne iš skardos, o rūdijančios geležies, galas pakilo nuo kranto su ugnies kamuoliu bent dešimt pėdų ir vėl driokstelėjo ant cementinių atramų. Šiaurinis tilto galas atsikabino ir nukrito į patvinusią upę.

Kaslo Aveniu, kur katalikai ir baptistai - podraug su tuzinu valstijos policininkų - aiškinosi reikalus, muštynės liovėsi. Visi sužiuro į ugnies stulpą, iškilusį prie upės. Albertas Gendronas ir Filas Burgmejeris, aršiai tvatinę vienas antrą prieš kelias sekundes, stovėjo šalimais ir žiūrėjo į pašvaistę. Kaire Alberto veido puse iš žaizdos tekėjo kraujas, o Filo marškinių kaip ir nebuvo likę.

Netoliese ant tėvo Brighamo apsižergusi it stambus (ir su padavėjos uniforma labai baltas) grifas sėdėjo Nenė Roberts. Įsitvėrusi į plaukus, ji talžė tėvo galvą į šaligatvį. Čia pat be sąmonės tysojo tėvo Brighamo patarnavimus gavęs garbusis Rouzas.

Henris Peitonas, spėjęs netekti vieno danties (ką jau kalbėti apie iliuzijas, kad Amerikoje kada nors gali būti religijų harmonija), liovėsi lupti Tonį Mislaburskį nuo baptistų diakono Fredo Melono.

Visi sustingo, nelyginant žaisdami statulas.

- Dieve švenčiausias, tiltas, - sumurmėjo Donas Hemphilas.

Henris Peitonas ryžosi pasinaudoti pauze. Jis nutempė Tonį į šoną, pridėjo rankas prie burnos ir suriaumojo:

- Gerai, klausykitės! Čia policija! Aš įsakau jums...

Tada paleido gerklę Nenė Roberts. O jos balsas per ilgus metus užkandinės virtuvėje buvo gerai išlavėjęs, todėl nesunkiai nurungė Henrio Peitono.

- PRAKEIKTI KATALIKAI NAUDOJA DINAMITĄ!

Mušeikų skaičius sumažėjo, bet anaiptol nenusileido aršumu.

Po kelių sekundžių viskas prasidėjo iš naujo, tik jau atskiromis dvikovomis pusšimčio jardų atkarpoje.

2

Norisas Ridžvikas įlėkė į šerifo ofisą šiek tiek anksčiau, nei sprogo tiltas, rėkdamas, kiek leido gerklė:

- *Kur šerifas Pengbornas! Man reikia surasti šerifą...*

Ir sustojo kaip įkastas. Be Sitono Tomaso ir vieno valstijos policininko, kuris tikriausiai buvo dar per jaunas gerti alų, ofisas buvo tuščias.

Kur visi prasmego? Lauke stovi ar tik ne šeši tūkstančiai policijos ekipažų ir kitokių sugrūstų transporto priemonių. Tarp jų buvo ir jo "Folksvagenas", kuris būtų tikrai pelnęs aukso medalį už savo būklę, jeigu tokie būtų teikiami. "Vabalas" gulėjo ant šono, kaip jį nuvertė Patranka.

- Jėzau! - suriko Norisas. - Kur visi?

Policininkas, per jaunas gerti alų, dėbtelėjo į Noriso uniformą ir atsakė: "Kažkur tarp krikščionių ir kanibalų vyksta skerdynės. Man liepta prižiūrėti dispečerinę, bet per tokią vėtrą nieko nepagaunu ir negaliu persiųsti". Po to jis rūsčiai pridūrė: "O kas tu toks?"

- Šerifo padėjėjas.

- Na, o mano vardas Džojus Praisas. Kas čia per miestas, šerifo padėjėjau? Pamišę visi kaip vienas.

Norisas nesiklausė jo ir nuėjo pas Sitoną Tomasą. Sito fizionomija buvo žalsvai pilka, jis sunkiai alsavo. Raukšlėtą ranką buvo prispaudęs širdies srityje.

- Sitai, kur Alanas?

- Nežinau, - atsakė Sitas ir pakėlė į Norisą blausias, išsigandusias akis. - Vyksta kažkas negera, Norisai. Labai negera. Visame mieste. Telefonai neveikia, o to neturėtų būti, nes dauguma kabelių po žeme. Bet, žinai, džiaugiuosi, kad jie neveikia. Džiaugiuosi, nes nenoriu nieko žinoti.

- Tau reikėtų važiuoti į ligoninę, - pasakė įdėmiai į jį žiūrėdamas Ridžvikas.

- Man reikėtų būti Kanzase, - irzliai atšovė senis. - Tačiau aš liksiu čia ir lauksiu, kol viskas pasibaigs. Aš ne...

Tada sprogo tiltas ir jį pertraukė. Pokštelėjimas sudrebino naktį.

- Jėzau! - unisonu suriko Norisas ir Džojus Praisas.

- Taip, - varganu, nė kiek nenustebusiu balsu tarė Sitas Tomasas, - dabar jie, atrodo, išsprogdins miestą. Pamatysit.

Ir ūmai pravirko.

- Kur Henris Peitonas? - suriko Norisas patruliui Praisui. Praisas neatsiliepė. Jis bėgo prie durų pažiūrėti, kas sprogo.

Norisas metė žvilgsnį į Sitoną Tomasą, bet Sitas sėdėjo įsmeigęs akis į vieną tašką, ašaros ritosi jo veidu, o ranka tebebuvo prispausta prie krūtinės. Ridžvikas išbėgo pridurmui Džojui Praisui į mašinų aikštelę, kur kadaise, prieš tūkstantį metų, išrašė raudonam Kitono "Kadilakui" baudos kvitą. Tamsiame danguje aiškiai švietė ugnies stulpas, ir policininkai pamatė, kad Kasl Strymo tilto neliko. Kitoje miesto dalyje ant gatvės nuvirto šviesoforas.

- Švenčiausioji mergele, - dvasiškio balsu ištarė patrulis Praisas. - Aš neapsakomai džiaugiuosi, kad čia ne mano miestas. - Liepsna rožėmis atsispindėjo Džojaus skruostuose ir gintarėliais akyse.

Norisas tik dar karščiau panoro susirasti Alaną. Jis nutarė sėsti į savo automobilį ir pirmiau suieškoti Henrį Peitoną; jeigu tikrai vyksta didelės muštynės, tai padaryti nebus sunku. Gal ten ras ir šerifą.

Jis beveik pasiekė šaligatvio kraštą, kai žaibas apšvietė dvi figūras, bėgančias iš teismo rūmų galo ryškiai geltono furgono link. Dėl vieno bėglio jis nebuvo tikras, bet antros figūros - drūtos ir truputį šleivakojės - supainioti nebuvo įmanoma. Ten buvo Denfortas Kitonas.

Norisas Ridžvikas pasitraukė du žingsnius į dešinę, prisiglaudė prie sienos ir išsitraukė tarnybinį pistoletą. Pakėlęs prie peties, nutaikė vamzdį į dangų ir suriko:

- STOT!

3

Polė išvažiavo iš savo kiemo, įjungė valytuvus ir pasuko į kairę. Skaudėjo ne tik plaštakas; pradėjo deginti ir rankas, kur ant odos pakliuvo voro skysčio. Jis, matyt, buvo nuodingas, ir nuodai pamažu ėmė veikti.

Ji artėjo prie Lorelio ir Meino gatvių sankryžos, kai sprogo tiltas. Moteris susigūžė nuo sprogimo smūgio ir apstulbusi žiūrėjo į nuo upės pakilusią

liepsną. Akimirką ugnies fone pasirodė pats juodas tilto siluetas, po to jį prarijo liepsna.

Polė pasuko į kairę, "Reikalingų daiktų" link.

4

Kadaise Alanas Pengbornas buvo aistringas šeimyninių filmų kūrėjas. Jis nė neįsivaizdavo, kiek žmonių privertė mirtinai nuobodžiauti spoksant į filmus, projektuojamus ant baltos paklodės, prikabintos prie svetainės sienos. Sauskelnėti vaikai netvirtai krypinėja po kambarį, Enė maudo juos vonioje, gimtadieniai, šeimos iškylos. Visose tose juostose žmonės mojavo ir spoksojo į kamerą. Buvo toks nerašytas įstatymas: jeigu kas nors nutaiko į tave filmavimo kamerą, reikia mojuoti, išdarinėti grimasas arba ir viena, ir kita. Jeigu ne, gali būti suimtas apkaltinus antro laipsnio Abejingumu, kuris gali atsieiti, tarkim, iki dešimties metų begalinio mėgėjiškų filmų žiūrėjimo.

Prieš penkerius metus jis įsigijo vaizdo kamerą, filmuoti ja buvo pigiau ir paprasčiau... ir užuot lindęs žmonėms į akis su dešimties, penkiolikos minučių filmukais (tiek truko trys ar keturi aštuonių milimetrų juostos ritinėliai), galėjai įkyrėti jiems ištisas valandas, nekeisdamas kasetės.

Alanas išėmė kasetę iš dėklo ir apžiūrėjo. Jokios etiketės. Gerai, tarė jis sau. Labai gerai. Vadinasi, pats turiu sužinoti, kas joje, ar ne? Ranka siekė įjungti vaizdo magnetofoną... ir sustojo.

Todo, Šono ir žmonos veidai netikėtai pasitraukė; juos pakeitė išblyškęs, sukrėstas Brajano Rasko veidas, kaip tada, kai Alanas su juo kalbėjosi.

Atrodai nelinksmas, Brajanai.

Taip, sere.

Ar tai reiškia, jog esi nelaimingas?

Taip, sere, ir jeigu įjungsite tą mygtuką, taip pat būsite nelaimingas. Jis nori, kad peržiūrėtumėt juostą, bet ne todėl, kad darytų jums paslaugą. Misteris Gauntas nedaro paslaugų. Jis nori apnuodyti jus, tik tiek. Kaip apnuodijo visus kitus.

Bet jam *reikėjo* peržiūrėti.

Pirštai palietė mygtuką, perbraukė per glotnų jo paviršių. Šerifas apsidairė. Taip, Gauntas vis dar čia. Kažkur. Alanas jautė jį, jautė sunkų, grasinantį ir meilikaujantį jo buvimą. Jis prisiminė rastąjį raštelį. *Žinau, kaip ilgai ir smarkiai mąstėte apie paskutiniąsias savo žmonos ir jaunėlio sūnaus gyvenimo sekundes...*

Nedarykite to, šerife, sušnibždėjo Brajanas Raskas. Alanas išvydo jo kreidinį, nuskriaustą savižudžio veiduką, žiūrintį į jį virš šaldiklio su beisbolo kortelėmis. *Tegu praeitis miega. Taip geriau. Be to, jis melagis; žinote, kad jis MELAGIS.*

Taip. Melagis. Jis tai žino.

Bet vis vien turi pamatyti.

Alanas nuspaudė mygtuką.

Iškart užsižiebė žalia srovės lemputė. Vaizdo magnetofonas veikė, kaip ir tikėjosi, tai kas, kad elektros nebuvo. Tada įjungė raudoną "Sony", užsižiebė baltas 3 kanalo langas. Alanas perjungė į vaizdo magnetofoną.

Nedarykite to, dar kartą sukuždėjo Brajanas, bet Alanas nesiklausė. Jis įkišo kasetę, išgirdo, kaip trakšteli įsistatančios galvutės. Tada giliai įkvėpė ir nuspaudė "Play" mygtuką. Baltą sniegą ekrane pakeitė tiršta juodymė. Po kurio laiko ekranas papilkėjo, pasirodė bėgantys numeriai: 8... 7... 6... 5... 4... 3... 2... x.

Po to sekė šiek tiek virpantis kelio vaizdas. Tolumoje stovėjo truputį neryškus, bet įskaitomas kelio ženklas. 117, bet Alanui to nė nereikėjo. Jis šimtus kartų buvo ten važiavęs. Jis pažino pušynėlį už kelio posūkio - ten kelionę ties storiausia pušimi baigė "Skautas".

Bet šitoje juostoje medis buvo be susidūrimo žymių, nors jos matėsi ir šiandien (Alanas ne kartą ten lankėsi). Į šerifo kaulus be garso įsėlino siaubas ir nuostaba, supratus, - ne tiek iš nesužaloto medžio, kiek iš peizažo ir nuojautos, - kad šita juosta filmuota Enės ir Todo žūties dieną.

Jis pamatys, kaip tai atsitiko.

Tai neįmanoma, bet buvo. Jis savo akimis pamatys, kaip jo žmona ir sūnus atsitrenkia į pušį.

Išjunk! suriko Brajanas. *Išjunk, jis nuodytojas ir pardavinėja nuodingus dalykus! Išjunk, kol dar nevėlu*!

Bet Alanas taip pat sėkmingai galėjo sustabdyti savo širdį. Jis suakmenėjo, pakliuvo į spąstus.

Kamera paniškai kryptelėjo į kairę, į kelią. Kurį laiką jis buvo tuščias, po to pasirodė šviesos zuikutis. Ten buvo "Skautas". Automobilis artėjo. Skubėjo į vietą, kur jis ir keleiviai baigs amžiams savo kelionę. Jis nelėkė, nesisukiojo į šonus. Neatrodė, kad Enė nebekontroliuoja ar tuoj ims nebekontroliuoti.

Alanas palinko arčiau. Prakaitas ritosi jo veidu, kraujas mušė smilkiniuose. Jis jautė, kaip kyla skrandžio turinys.

Čia montažas. Imitacija. Sumontuota. Čia ne jie; mašinoje aktorė ir jaunas aktorius, vaizduojantys jo artimuosius, bet ne jie. Negali būti jie.

Tačiau Pengbornas žinojo, jog yra kitaip. Ką dar gali pamatyti per televizorių, kuris nėra įjungtas į tinklą, o veikia? Ką dar, be tiesos?

Melą! suriko Brajanas Raskas, bet jo balsas buvo toli. *Melą, šerife, melą! MELĄ!*

Dabar jis įžiūrėjo artėjančio automobilio valstybinius numerius. 24912 V. Enės numeriai.

Staiga už "Skauto" pasirodė kitas žiburėlis. Artėjo mažindama atstumą antra mašina.

Lauke į orą siaubinga sprogimo banga iškėlė Skardinį tiltą. Alanas nepasuko galvos jo pusėn, net negirdėjo. Visą dėmesį buvo sutelkęs į raudono televizoriaus ekraną, kur Enė su Todu artėjo prie medžio, atitvėrusio juos nuo tolesnio gyvenimo.

Automobilis užpakalyje jų spaudė septyniasdešimties ar net aštuoniasdešimties mylių per valandą greičiu. Kai Enės mašina privažiavo filmuojančiojo vietą, antrasis automobilis, - apie kurį nieko nebuvo žinoma, - pasiekė "Skautą". Enė, matyt, jį taip pat pastebėjo. "Skautas" ėmė didinti greitį, bet jau buvo per vėlu. Per vėlu.

Antras automobilis buvo žalias "Dodžas Čelindžeris", iškeltas užpakalyje taip, kad priekis kone rėmėsi į kelią. Pro užtamsintus stiklus buvo galima

įžiūrėti sutvirtinimo rėmą. Užpakalinis buferis buvo nuklijuotas lipdukais: HEARST, FUELLY, FRAM, QUAKER STATE... Ir nors juosta buvo be garso, Alanas tarsi girdėjo išmetamųjų vamzdžių kaukimą.

- Tūzas! - suriko jis pažinęs. Tūzas. Tūzas Merilas! Kerštas! Žinoma! Kodėl niekad anksčiau apie tai nepagalvojo?

"Skautas" pravažiavo kamerą, kuri nukrypo įkandin jo. Vieną sekundę Alanas galėjo pamatyti vidų, ir tikrai! Ten Enė, su lapelių rašto skarele, kuria tądien buvo susirišusi plaukus, ir Todas, vilkįs "Star Trek" marškinėlius. Todas buvo atsisukęs į atsivejantį automobilį. Enė žiūrėjo į jį užpakalinio vaizdo veidrodėlyje. Šerifas neįžiūrėjo jos veido, bet pečiai buvo tvirtai atremti į atlošą. To reginio užteko, kad jam praeitų noras matyti tai, ko jau nebegalima pakeisti: jis nenori matyti jų paskutinių akimirkų siaubo.

Bet atgal kelio nebuvo.

"Čelindžeris" bakstelėjo į "Skautą". Nesmarkiai, bet Enė buvo padidinusi greitį, ir to užteko. "Skautas" išlėkė iš posūkio ir šovė į pušynėlį, kur laukė stora pušis.

- Ne! - suriko Alanas.

Automobilis peršoko griovį, pakilo ant dviejų ratų ir vertėsi ant pušies. Pro priekinį langą išlėkė skudurinė lėlytė su marga skarele ir atsimušusi į medį nukrito į krūmus.

Kelio pakraštyje sustojo žalias "Čelindžeris".

Atsidarė vairuotojo durelės.

Išlipo Tūzas Merilas.

Jis žiūrėjo į sumaitotą "Skautą" ir juokėsi.

- NE! - dar sykį suriko Alanas ir abiem rankom nustūmė vaizdo magnetofoną nuo stiklinės vitrinos. Aparatas driokstelėjo ant grindų, bet nesudužo. Tik ekrane sumirgėjo juosta. Alanas pažiūrėjo, kaip Tūzas grįžta į automobilį, tada pakėlė televizorių virš galvos ir metė į sieną. Plykstelėjo šviesa, dusliai pokštelėjo, ir liko zvimbti su besisukančia juosta tik vaizdo magnetofonas. Šerifas spyrė į jį, ir tas išleido kvapą.

Atkeršyk jam. Jis gyvena Mekenik Folse.

Balsas buvo negirdėtas. Jis buvo šaltas, beprotiškas, bet negailestingai racionalus. Brajanas Raskas nutilo; liko tik šitas be paliovos kartojantis balsas.

Atkeršyk. Jis gyvena Mekenik Folse. Atkeršyk. Jis gyvena Mekenik Folse. Atkeršyk. Atkeršyk. Atkeršyk.

Lauke nugriaudėjo dar du sprogimai: beveik vienu metu sprogo vyrų kirpykla ir Semjuelso Laidotuvių namai, pažerdami stiklo ir skeveldrų krušą.

Atkeršyk. Jis gyvena Mekenik Folse.

Alanas negalvodamas paėmė riešutų skardinę. Paėmė todėl, kad kažką atsinešė, todėl turi išsinešti. Nuėjo prie durų, sujaukdamas savo pėdsakus, ir išėjo į lauką. Sprogimai jam nieko nereiškė. Tuščia, išdeginta skylė pastatų eilėje Meino gatvėje jam nieko nereiškė. Kasl Rokas ir visi jo žmonės, įskaitant Polę Čalmers, atsitraukė į antrą planą. Jis turi reikalų Mekenik Folse, už trisdešimties mylių nuo čia. O tai reiškia, reiškia viską.

Alanas nudrožė prie savo automobilio, įmetė ginklą, prožektorių ir Todo skardinę ant sėdynės. O mintyse jau įsivaizdavo, kaip suima Tūzą Merilą už gerklės ir ima spausti.

5

- STOT! - dar kartą suriko Norisas. - STOT, NĖ IŠ VIETOS!

Jis pagalvojo, kad jam nepaprastai pasisekė. Iki kameros, kurion ketino uždaryti Deną Kitoną, buvo mažiau nei šešiasdešimt jardų. O dėl to kito... na, viskas priklausys nuo to, ką jie čia rezgia, ar ne? Jie nelabai panašūs į žmones, lankančius ligonius ar raminančius nelaimės ištiktuosius.

Patrulis Praisas dėbsojo tai į Norisą, tai į du vyrus po sena kartonine iškaba KASLO APYGARDOS TEISMO RŪMAI. Tūzas ir Zipio dėdulė susižvalgė. Po to abu nuleido rankas prie pistoletų rankenų, kurios pūpsojo virš diržų.

Norisas pakėlė savo revolverio vamzdį į viršų, kaip buvo mokomas elgtis tokioje situacijoje. Po to, laikydamasis instrukcijų, sugniaužė dešinį riešą kaire ranka ir nuleido revolverį. Jeigu knygos nemeluoja, jie nesupras, kad vamzdis nutaikytas tiesiai tarp jų; kiekvienam atrodys, kad Norisas taikosi į jį.

- Patraukite rankas nuo ginklų, bičiuliai. Tuojau pat!

Patranka susižvalgė su savo bendru ir abu nuleido rankas prie šonų.

Norisas metė žvilgsnį į Džojų Praisą.

- Tu, - kreipėsi jis į patrulį. - Praisai, nori pasitarnauti? Jeigu nesi per daug išvargęs.

- Ką jūs darote? - paklausė Praisas. Jis atrodė sunerimęs ir nelinkęs kištis. Vakaro neramumai, po to dar tilto sprogimas perkėlė jį į žiūrovo vaidmenį. Jis aiškiai nenorėjo bent kiek pasijudinti. Per greitai viskas ėmė suktis.

- Areštuoju tuos du valkatas, - atšovė Norisas. - Kaip tu manai?

- Suimk šitą, - tarė Tūzas ir parodė gestą. Patranka spigiai nusižvengė.

Praisas nervingai nužvelgė juos ir vėl atsisuko į Ridžviką.

- O... o kokiu pagrindu?

Patrankos draugužis nusikvatojo.

Norisas sutelkė visą dėmesį į porelę. Ir sunerimo pamatęs, kad jų pozicija vienas kito atžvilgiu truputį pasikeitė. Kai sulaikė juos, vyrai stovėjo petys į petį. Dabar juos skyrė penkios pėdos ir tarpas vis didėjo.

- Stovėt ramiai! - suriko jis. Vyrai sustojo ir persimetė žvilgsniais. - Vienas prie kito!

Bet jie tik stovėjo nuleidę rankas.

- Aš suimu juos už nelegalų ginklų laikymą! - piktai suriko patruliui Norisas. - Dabar išsitrauk pirštą iš nosies ir padėk man!

Patrulis atkuto. Pamėgino ištraukti savo revolverį, bet pamatė, kad jis dar su apsauginiu dirželiu. Ėmė jį knaibyti, o kaip tik tada į orą išlėkė kirpykla su laidotuvių biuru.

Patranka, Norisas ir patrulis pasisuko į tą pusę. Tūzas ne. Jis laukė šitos akimirkos. Lyg koks vesterno šaunuolis žaibo greičiu išsitraukė automatinį pistoletą ir iššovė. Kulka kliudė Norisą į petį, peršovė plautį ir sutrupino raktikaulį. Ridžvikas buvo atsitraukęs žingsnį nuo sienos, kai pamatė vyrus, slenkančius į šalis; dabar jis vėl atsitrenkė į ją. Tūzas iššovė dar kartą, išmušdamas skylę plytoje šalia Noriso ausies. Zvimbdama it piktas vabzdys rikošetu atšoko kulka.

- O dangau! - suklykė patrulis ir dar mikliau ėmė traukti ginklą iš dėklo.

- Supleškink tą tipą, dėdule! - šūktelėjo Tūzas. Jis šypsodamasis paleido trečią šūvį į Ridžviką. Kulka nudrėskė kairį šerifo padėjėjo šoną, ir jis susmuko ant kelių. Virš galvos trenkė žaibas. Neįtikėtina, bet Norisas vis dar girdėjo krentant plytas ir medžio nuolaužas po paskutinių sprogimų.

Patruliui pagaliau pavyko išlaisvinti savo revolverį. Jis traukė jį, kai Kitono automatinio pistoleto kulka nunešė viršugalvį virš antakių. Praisas išlėkė iš savo batų ir atsitrenkė į mūro sieną.

Norisas dar kartą pakėlė savo ginklą (dabar jis svėrė šimtus svarų) ir abiem rankom nusitaikė į Kitoną. Patranka buvo geresnis taikinys už jo bendrą. Dar daugiau, Patranka ką tik nužudė policininką, o tai Kasl Roke neišdegs. Gal jie ir kaimiečiai, bet ne barbarai. Norisas nuspaudė gaiduką tą pačią sekundę, kai Tūzas paleido į jį ketvirtą kulką.

Atatranka nutrenkė Norisą atgal. Tūzo kulka praskriejo ten, kur prieš sekundės dalį buvo policininko galva. Patranka taip pat griuvo aukštielninkas, susiėmęs rankomis už pilvo. Pro pirštus žliaugė kraujas.

Norisas gulėjo parimęs į plytų sieną šalia patrulio Praiso ir sunkiai švokštė, prispaudęs ranką prie sužeisto peties. *Viešpatie, kokia sumauta diena*, pagalvojo jis.

Tūzas nutaikė pistoletą į jį, po to apsigalvojo. Užuot pribaigęs jį, nuėjo prie Patrankos ir priklaupė ant vieno kelio. Į šiaurę nuo jų ugnimi ir granito gabalais išlakstė bankas. Jis atitraukė senio rankas, kad galėtų geriau apžiūrėti žaizdą. Gaila, kad taip atsitiko. Jis jau buvo pamėgęs dėdulę.

Patranka suvaitojo:

- A, skauda! Aaaa, kaip skaaudaaa!

Tūzas nesiginčijo. Dėdulė sugavo 45-o kalibro kulką virš bambos. Skylė buvo įspūdinga. Merilui nereikėjo apversti jį, kad suprastų, jog kulkos išėjimo skylė yra sulig puodeliu, gal net styro dėdulės stuburo skeveldros.

- Skaaauuuda! SKAUUUUUUUUDA! - rėkė Patranka į lietų.

- Taip, - Tūzas pridėjo automatinio pistoleto vamzdį jam prie smilkinio. - Tau pasisekė, dėdule. Duosiu nuskausminančiųjų.

Jis tris kartus spustelėjo gaiduką. Patranka krustelėjo ir sustingo.

Tūzas atsistojo, pasiruošęs pribaigti prakeiktą šerifo padėjėją, - jeigu dar liko ką pribaigti, - bet nugriaudėjo šūvis, ir per pėdą nuo jo galvos prašvilpė kulka. Tūzas pakėlė galvą ir pamatė dar vieną policininką, stovintį šerifo ofiso tarpduryje. Atrodė senesnis už patį Dievą. Jis pliekė, laikydamas ginklą viena ranka, o kitą buvo prispaudęs prie širdies.

Sitas Tomasas antrą kulką įsodino į žemę šalia Tūzo, aptėkšdamas purvu jo aulinius. Senas pirdžius nė velnio nepataikys, bet Merilas ūmai suprato, kad reikia kuo skubiau nešdintis iš čia. Jie paliko teismo rūmuose tiek dinamito, kad visą municipalitetą nuskraidins į kosmosą, o laikrodį nustatė penkioms minutėms. Jis dar čia, sena kaliausė aklai pyškina į jį.

Tegu jais pasirūpina dinamitas.

Metas važiuoti pas misterį Gauntą.

Tūzas atsistojo ir nubėgo į gatvę. Senasis šerifo padėjėjas iššovė dar kartą, bet šūvis buvo visai netaiklus. Tūzas užbėgo už geltonojo furgono, bet nė nemanė į jį sėsti. Prie “Reikalingų daiktų” stovi “Ševrolė Silebritis”. Pats tas

automobilis sprukti. Bet prieš tai jis ketino susirasti Lilendą Gauntą ir pasiimti užmokestį. Jis tikrai uždirbo, o šeimininkas neabejotinai atiduos.

Be to, reikėjo surasti šerifą.

- Niekšas atsiims, - sumurmėjo Tūzas ir nubėgo Meino gatve į "Reikalingus daiktus".

6

Frenkas Dživetas stovėjo ant teismo rūmų laiptų, kai pagaliau pamatė žmogų, kurio ieškojo. Frenkas ten stypsojo jau kurį laiką, bet jokie Kasl Roko įvykiai neišmušė jo iš vėžių. Nei dejonės ir riksmai iš kalvos pusės, nei Denfortas Kitonas, maždaug prieš penkias minutes prabėgęs laiptais su kitu Pragaro Angelu, nei sprogimai ir net ne šūviai čia pat už kampo, greta šerifo ofiso. Frenkas turėjo savų reikalų. Jis buvo paruošęs personalinę APB* savo geram "draugui" Džordžui T. Nelsonui.

O varge! Pagaliau! Štai ir pats Džordžas T. Nelsonas, šviežias kaip agurkėlis, žengia prie teismo rūmų laiptų! Jei ne automatinis pistoletas, užkištas už jo kelnių juosmens, galima pagalvoti, jog žmogus išsirengė į pikniką.

Štai ir mesjė Džordžis kulniuoja sau gatve, o kas buvo parašyta raštelyje, paliktame Frenko kabinete? O taip: *Atsimink, 2 gabalai į mano namus prieš 7:15 arba gailėsies, kad gimei su įnagiu.* Frenkas dirstelėjo į laikrodį, bet pamatęs, kad jau artėja aštuonios, o ne ketvirtis po septynių, nutarė, jog tai neturi reikšmės.

Jis pakėlė Džordžo šautuvą ir nusitaikė į niekingo mokytojėlio, kuris užvirė visą šitą košę, galvą.

- NELSONAI! - suriko jis. - DŽORDŽAI NELSONAI! ATSISUK Į MANE, IŠKRYPĖLI!

Džordžas atsisuko. Ranka siektelėjo automatinio pistoleto rankenos, bet pamatęs, kad yra demaskuotas, įsirėmė rankomis į klubus ir pakėlė galvą į ant laiptų stovintį Frenką Dživetą. Vanduo tekėjo nuo pastarojo nosies, smakro, vogto šautuvo vamzdžio.

- Tu nori mane nušauti? - paklausė jis.

- Ir dar kaip! - suurzgė Frenkas.

- Tiesiog nušauti mane kaip šunį, a?

- Kodėl gi ne? Daugiau nenusipelnei!

Frenko nuostabai, Džordžas Nelsonas šypsodamasis palinksėjo galva.

- Taip, - tarė jis, - nieko kito nesitikėjau iš tokio bailaus smirdžiaus, kuris įsilaužia į draugo namus ir nužudo bejėgį paukštelį. Nieko kito. Taigi pirmyn, keturake beždžione. Nušauk ir džiaukis.

Virš galvos sudundėjo griaustinis, bet Frenkas jo neišgirdo. Po dešimt sekundžių sprogo bankas, ir to jis nepajuto. Jis kovojo su savo įtūžiu... ir susižavėjimu. Susižavėjimu atviru to mesjė Džordžo T. Nelsono akiplėšiškumu.

Galiausiai Frenkui atsirišo liežuvis.

- Nužudžiau tavo paukštį, taip! Ir pridėjau ant kvailo tavo motinos paveikslo! O tu ką padarei? Ką tu padarei, Džordžai, be to, kad aš netekau darbo ir daugiau negalėsiu dirbti mokytoju? Viešpatie, galėsiu džiaugtis, jeigu

* APB - mokomoji aviacinė bomba.

nereikės sėsti už grotų! - visiškos neteisybės pajutimas tik kurstė ugnį. - Kodėl tiesiog neatėjai ir nepaprašei manęs pinigų, jeigu reikia? Kodėl neatėjai paprašyti? Mes būtume ką nors sumąstę, bukagalvi!

- Nesuprantu, apie ką tu kalbi! - suriko jam Džordžas Nelsonas. - Aš tik žinau, jog tau užtenka drąsos užmušinėti silpnutes papūgėles, bet atvirai stoti prieš mane į kovą tu bijai!

- Nežinai ką... tu nežinai, apie ką aš kalbu? - įsikarščiavo Frenkas, mojuodamas šautuvo vamzdžiu. Jis negalėjo patikėti apačioje stovinčio žmogaus įžūlumu; tiesiog negalėjo patikėti. Sovėti viena koja ant šaligatvio, o kita - grabe ir toliau *meluoti*...

- Ne! Nežinau! Net neįtariu!

Netverdamas pykčiu, Frenkas Dživetas griebėsi vaikiško posakio apie tokį įžūlų neigimą:

- Melagis melavo, per tiltą važiavo, tiltas sugriuvo, melagis įgriuvo!

- Bailys! - akiplėšiškai atkirto Džordžas Nelsonas. - Kiškis! Papūgų žudikas!

- Šantažuotojas!

- Kvailys! Nuleisk šautuvą, kvaily! Susiimkime garbingai!

Frenkas išsišiepė.

- Garbingai? Kovoti garbingai? Ką tu išmanai apie garbę?

Džordžas T. Nelsonas iškėlė tuščias rankas ir ištiesė pirštus.

- Daugiau už tave, atrodo.

Frenkas prasižiojo ką nors atsikirsti, bet gerklė kuriam laikui užsirakino, kai pamatė tuščias Nelsono rankas.

- Nagi, - ragino Džordžas. - Padarykim kaip vesternuose, Frenki. Suprantama, jeigu nedreba kinkos. Laimi greičiausias.

Frenkas pasvarstė: kodėl gi ne? Po šimts, kodėl ne?

Nebeliko dėl ko gyventi, kad ir kaip pakryptų viskas, o jeigu nieko kito nedaro, tai bent įrodys savo senam “draugui”, kad nėra bailys.

- Gerai, - atsakė jis ir įsikišo šautuvą už kelnių juosmens. Ištiesė rankas į priekį, tiesiai virš ginklo rankenos. - Ir kaip mes tai padarysim, Džordži-Pordži?

Džordžas išsišiepė.

- Tu leisies, aš lipsiu į viršų. Kai virš galvos driokstels griaustinis...

- Aišku, - tarė Frenkas. - Gerai. Pradedam.

Jis ėmė leistis laiptais. O Džordžas T. Nelsonas pradėjo kopti į viršų.

7

Polė jau galėjo įžiūrėti žalią “Reikalingų daiktų” markizę, kai sprogo laidotuvių biuras ir vyrų kirpykla. Plykstelėjo neapsakoma liepsna ir nugriaudėjo klaikus garsas. Iš sprogimo vietos ėmė lėkti nuolaužos, ir Polė instinktyviai susirietė. Ir gerai padarė, nes pro jos “Tojotos” priekinį langą, sutrupindami stiklą, įlėkė keli lentgaliai ir nerūdijančio metalo svirtis iš antros kirpėjo kėdės, prie kurios dirbo Henris Gendronas. Gelžgalis kaukdamas pralėkė pro automobilio saloną ir išdaužęs galinį stiklą dingo.

Nevaldoma “Tojota” persirito per bordiūrą, įsirėmė į hidrantą ir sustojo.

Polė atsisėdo ir mirksėdama pasižiūrėjo pro išmaltą stiklą. Iš "Reikalingų daiktų" išėjo žmogus ir pasuko prie trijų pastatytų mašinų. Gaisro ugnyje ji lengvai pažino Alaną.

- Alanai! - suriko ji, bet šerifas neatsigręžė. Jis judėjo kaip užprogramuotas robotas.

Polė atlupo mašinos dureles ir puolė prie jo, šaukdama vardu. Kitame gatvės gale pasigirdo šūvių tirada. Alanas nepasisuko ton pusėn, net nepažvelgė į griuvėsius, kur prieš kelias sekundes dar stovėjo kirpykla bei laidotuvių biuras. Jis buvo paniręs į vidinę programą, ir Polė staiga suprato, kad pavėlavo. Lilendas Gauntas užvaldė jį. Jis vis dėlto kažką nusipirko, ir jeigu ji nepasieks jo mašinos anksčiau, negu Alanas išlėks vykdyti Gaunto užduoties... vienas Dievas žino, kuo tai baigsis.

Ji pasileido dar greičiau.

8

- Padėk man, - tarė Norisas Sitonui Tomasui ir apsikabino ranka Sito kaklą. Tada vargais negalais atsistojo.

-Atrodo, aš jį išbaidžiau, - pasakė Sitonas. Jis švokštė pro burną, bet atrodė geriau.

- Gerai, - sutiko Norisas. Petys degė lyg ugnyje... o skausmas tarytum smigo gilyn į raumenis, ieškodamas širdies. - Tik padėk man.

- Viskas bus gerai, - ramino Sitonas. Susirūpinęs dėl Noriso, jis visai pamiršo savo baimę dėl gresiančio širdies smūgio. - Kai tik nuvesiu vidun...

- Ne, - išspaudė Norisas. - Į patrulinę.

- Ką?

Norisas pasuko galvą ir įsmeigė karščiuojančias, skausmo pritvinkusias akis į policininką. - Nuvesk mane į patrulinį automobilį! Man reikia pasiekti "Reikalingus daiktus"!

Taip. Vos tik ištarė tuos žodžius, viskas, sakytum, stojo į savo vietą. "Bazun" meškerę jis nusipirko tenai. Į tą pusę nubėgo jį pašovęs žmogus. "Reikalingi daiktai"- tai vieta, kur viskas prasidėjo; tenai turi ir baigtis.

Sprogo "Galaksija", apšviesdama Meino gatvę nauja šviesa. Iš griuvėsių išlėkė "Dvigubo drakono" mašina ir dusyk apsivertusi driokstelėjo ant gatvės.

- Norisai, tu peršautas...

- *Aišku, kad peršautas*! - suriko Ridžvikas. Ant lūpų pasirodė kruvina puta. - *Vesk mane į mašiną*!

- Be reikalo, Norisai...

- Ne, ne be reikalo, - niūriai atsakė policininkas. Jis nusisuko ir išspjovė kraują. - Tai vienintelis reikalas. Greičiau. Padėk man.

Sitas Tomasas nuvedė jį prie patrulinio automobilio Nr.2.

9

Jeigu Alanas nebūtų dirstelėjęs į veidrodėlį, prieš atbulas išvažiuodamas į gatvę, būtų pervažiavęs Polę, baigęs vakarą sutrindamas mylimą moterį užpakaliniais savo šeimyninio automobilio ratais. Jis jos nepažino; matė tik moters siluetą gaisro fone už automobilio. Pengbornas užgulė stabdžius, o po sekundės ji jau daužė kumščiais į jo langą.

Nekreipdamas į moterį dėmesio, Alanas ėmė apsisukinėti. Šį vakarą nėra laiko miesto problemoms; užtenka savų. Tegu išgalabija vienas kitą kaip kvaili žvėrys, jeigu to nori. Jis važiuoja į Mekenik Folsą. Ten susiras žmogų, užmušusį jo žmoną ir sūnų už ketverius metus, praleistus Šaušenke.

Polė įsitvėrė į durų rankeną, ir buvo pusiau nutempta, pusiau nuvilkta į pastatų nuolaužų prikritusią gatvę. Ji paspaudė mygtuką po rankena klykiančia iš skausmo ranka, ir durelės atsilapojo. Automobilis suko į žemutinę Meino gatvės dalį. Per savo įniršį ir skausmą Alanas pamiršo, kad ten jau nėra tilto.

- *Alanai!* - suklykė Polė. - *Alanai, sustok*!

Jis išgirdo. Kažkaip išgirdo per lietų, griaustinį, vėtrą ir trankų ugnies pokšėjimą. Per savo užsiprogramavimą. Pažiūrėjo į ją, ir Polės širdis sustingo pamačiusi draugo akių išraišką. Alanas priminė žmogų, plūduriuojantį košmaro latake.

- Pole? - šaltai paklausė jis.

- *Alanai, tu privalai sustoti!*

Ji norėjo paleisti durų rankeną - nebegalėjo tverti iš skausmo, - bet bijojo, kad jis paprasčiausiai nuvažiuos, palikęs ją vidury gatvės.

Ne... ji *žinojo*, kad taip atsitiks.

- Pole, man reikia važiuoti. Man labai gaila, kad supykdžiau tave, kad manai, jog esu kažką padaręs... bet mes tai išsiaiškinsime. Tik prieš tai...

- Aš daugiau ant tavęs nepykstu, Alanai. Aš žinau, kad kaltas ne tu. Tai *jis* mus supjudė kaip ir visus kitus Kasl Roke. Nes toks jo darbas. Ar supranti, Alanai? Ar girdi mane? *Toks jo darbas*! Dabar sustok! Išjunk tą prakeiktą variklį ir *paklausyk manęs!*

- Man būtina važiuoti, Pole, - atsakė Alanas. Jis pats girdėjo savo balsą tartum iš šalies. Kaip per radiją. - Bet aš grį...

- Ne, negrįši! - suriko ji. Netikėtai ji supyko ant jo - supyko ant visų šitų godžių, išgąsdintų, piktų, kerštingų miestelėnų, neišskiriant savęs. - Ne, negrįši, nes jeigu dabar išvažiuosi, *neliks kur grįžti*!

Sprogo videožaidimų salonas. Viduryje gatvės stovinčią Alano mašiną užgriuvo nuolaužų lavina. Alano ranka slapčia paėmė riešutų skardinėlę ir pasidėjo, kad būtų ramiau, ant kelių.

Polė nepaisė sprogino, ji žiūrėjo į Alaną tamsiomis, skausmo pritvinkusiomis akimis.

- Pole...

- Žiūrėk! - staiga suriko ji ir apnuogino kaklą. Lietus tekėjo per krūtis, blizgėjo ant nuogo kaklo. - Žiūrėk, aš nusiėmiau jį, pakabutį! Jo nėra! Dabar tu nusiimk savo, Alanai! *Jeigu tu vyras, nusiimk*!

Pengbornui buvo sunku suvokti ją per tą nuodingą kokoną, kurį ant jo užleido misteris Gauntas... Ir ūmai Polė suvokė, koks tas Alano košmaras. Koks jis turėtų būti.

- Ar jis papasakojo tau, kas atsitiko Enei ir Todui? - tyliai paklausė ji.

Alano galva loštelėjo, it gavusi antausį, ir Polė suprato pataikiusi.

- Aišku, taip. Tai vienintelis dalykas pasaulyje, vienintelis nereikšmingas dalykas, kurio tau taip reikia, kad ėmei jo trokšti? Štai koks tavo amuletas, Alanai, štai ką jis užkabino tau ant kaklo.

Ji paleido rankeną ir įkišo abi rankas į mašiną. Gaisro šviesa krito tiesiai ant jų. Jos buvo tamsiai raudonos ir taip ištinusios, kad priminė dešreles.

- Manojo amuleto viduje tupėjo voras, - tęsė ji tyliai. - Mažučiukas voriukas, bejėgis. Bet jis augo. Čiulpė mano skausmą ir augo. Paskui aš jį užmušiau ir susigrąžinau savo skausmą. Aš neapsakomai troškau, kad man neskaudėtų, Alanai. Aš to norėjau, bet man to *nereikėjo*. Aš galiu mylėti tave, mylėti gyvenimą, net kęsdama skausmą. Manau, jog per skausmą visa kita atrodo dar šauniau - kaip puikus aptaisas kad padeda atsiskleisti deimanto grožiui.

- Pole...

- Žinoma, jis mane apnuodijo, - kalbėjo Polė susimąsčiusi, - ir, manau, tie nuodai mane nugalabins, jeigu nieko nedarysiu. Bet kodėl ne? Tai teisinga. Sunku, bet teisinga. Aš su amuletu nusipirkau nuodų. Praėjusią savaitę jis pardavė galybę amuletų. Tas niekšas mikliai sukasi, turiu pripažinti. Mažučiukas voriukas buvo skirtas man. O kas tavo amulete? Enė su Todu, ar ne? Ar ne?

- Pole, Tūzas Merilas nužudė mano žmoną! Nužudė Todą! Jis...

- *Ne!* - suklykė ji ir suėmė jo veidą skausmo varstomomis rankomis. - *Paklausyk manęs! Suprask mane! Alanai, tai ne tik tavo gyvybė, negi nematai? Jis priverčia nusipirkti savo paties ligą ir dvigubai sumokėti! Ar dar nesupratai to? Nesuvokei?*

Pengbornas žiūrėjo į ją pravėręs burną... po to iš lėto užsičiaupė. Staiga veide šmėžtelėjo nuostaba.

- Palauk, - tarė jis. - Kažkas buvo ne taip. Kažkas buvo ne taip toje juostoje, kurią jis man paliko. Negaliu gerai...

- Gali, Alanai! Kad ir ką tas niekšas tau pardavė, tai buvo klaida! Kaip ir vardas ant laiško, kurį gavau.

Alanas tai išgirdo pirmą kartą.

- Kokio laiško?

- Dabar tai nesvarbu, vėliau, jeigu "vėliau" bus, aš tau papasakosiu. Svarbiausia, jis perlenkia lazdą. Manau, visuomet perlenkia. Jis taip patenkintas savimi, kad net nuostabu, kaip nesprogsta. Alanai, prašau suprask: Enė negyva, Todas negyvas, ir jeigu tu vaikysies Tūzą Merilą, kol aplink tave pleškės miestas...

Virš Polės peties išlindo ranka ir sugriebusi už kaklo šiurkščiai truktelėjo ją nuo mašinos. Akimirksniu šalia stovėjo Tūzas, laikė ją ir įrėmęs pistoletą šypsojosi Alanui.

- Pasikalbėk su velniu, panele, - tarė Tūzas, o virš galvos...

10

... nugrumėjo griaustinis.

Frenkas Dživetas ir jo senas "draugas" Džordžas T. Nelsonas kaip trumparegiai šauliai stovėjo vienas priešais kitą kokias keturias minutes įtemptais lyg aukščiausios oktavos smuiko styga nervais.

- Gėjus! - tarė Frenkis ir stvėrė už kelnių juosmens užkištą pistoletą.

- Niekšas! - Džordžas čiupo savąjį.

Abu vienodai prasišiepė (šypsenos panėšėjo į begarsį riksmą) ir nuspaudė gaidukus. Šūviai susiliejo į vieną. Žaibas apšvietė dvi kulkas, kurios susidūrė pusiaukelėje ir nukrypo tiek, kad nekliudytų tikslaus taikinio.

Frenkas Dživetas pajuto oro dvilktelėjimą prie kairio smilkinio.

Džordžas T. Nelsonas pajuto superštint kakle.

- A? - tarstelėjo Džordžas.

- Ką?

Vyrai identiškai išsišiepė nustebę. Džordžas nedrąsiai žengė žingsnį Frenko link; Frenkas pasistūmėjo prie Džordžo. Po kelių sekundžių jie jau būtų apsikabinę, - pyktį išsklaidė du amžinybės dvilktelėjimai - bet tada su garsu, grasančiu perskelti pasaulį, sprogo municipalitetas, ir abu išgaravo ten pat, kur stovėjo.

11

Paskutinis sprogimas nurungė visus kitus. Tūzas su Patranka padėjo municipaliteto pastate dvi krūveles po dvidešimt dinamito žvakių. Viena krūvelė laukė ant teisėjo krėslo teismo rūmuose. Patranka išsireikalavo, kad antra bomba būtų palikta po Amandos Viljams stalu Miesto tarybos sparne.

- Moterims vis tiek ne vieta politikoje, - paaiškino jis Tūzui.

Pasigirdo kurtinantis sprogimas, sekundę visi didžiausio miestelio pastato langai nušvito nenatūralia oranžine ir violetine šviesa, o po mirksnio liepsnos jau veržėsi pro langus, duris, ventiliacijos groteles kaip negailestingos raumeningos rankos. Lyg koks nematytas erdvėlaivis ant ugnies pagalvės pakilo šiferio stogas ir sprogo į smulkius gabaliukus.

Dar po sekundės į visas puses išlakstė ir pats pastatas, ir Meino gatvės žemutinė dalis virto katastrofos, kurios plytų ir stiklo lietų gali išgyventi tik tarakonas, vieta. Sprogimo banga užmušė devyniolika vyrų ir moterų, penki iš jų buvo žurnalistai, atvykę papasakoti apie Kasl Roko įvykius ir patys tapę tų įvykių dalimi.

Policijos automobiliai ir televizijos kompanijų furgonai išlėkė į dangų tarsi žaisliniai modeliukai. Geltonasis furgonas, kurį misteris Gauntas parūpino Tūzui su Patranka, ramiai nuskriejo devynas pėdas virš žemės Meino gatve, pro praviras duris barstydamas įrankius bei taimerius, ir prisiglaudė "Dostie" draudimo agentūros priimamajame, prieš tai sugrūdęs rašomąsias mašinėles ir bylų spintas.

Žemė subangavo kaip per žemės drebėjimą. Visame mieste ėmė pokšėti langai. Vėtrungės, prieš tai stabiliai rodžiusios šiaurės rytus (vėjas tilo lyg suerzintas tokio triukšmo), ėmė pašėlusiai suktis. Kelios nusisuko nuo savo kotų, ir kitą dieną vieną ras įsmigusią į baptistų bažnyčios duris nelyginant indėno strėlę.

Kaslo Aveniu, kur muštynės krypo katalikų pergalės pusėn, žmonės sustojo. Henris Peitonas stovėjo prie savo mašinos, nuleidęs ištrauktą tarnybinį ginklą, ir žiūrėjo į pietus. Skruostais kaip ašaros ritosi kraujas. Garbusis Viljamas Rouzas atsisėdo ir pamatęs neregėtą pašvaistę horizonte nutarė, kad atėjo pasaulio pabaiga ir jis mato apokalipsės slibiną. Tėvas Džonas Brighamas šlitinėdamas priėjo prie jo. Nosis buvo žiauriai nukrypusi į kairę, o burna - kruvina skylė. Jis pagalvojo, ar nevertėtų spirti garbiojo galvą kaip kamuolį, bet apsigalvojęs padėjo jam atsistoti.

Kasl Vju Endis Klaterbakas net nepakėlė galvos. Jis sėdėjo ant Poterių namo laiptų ir verkė apsikabinęs nušautą žmoną. Dveji metai jį skyrė nuo

mirties, kai girtas įluš ant ežero ledo, bet tai buvo paskutinė blaivybės diena jo gyvenime.

Delo take, Selės Retklif miegamojo sieninėje spintoje, per jos suknelės šoninę siūlę traukė virtinė vabzdžių. Ji išgirdo, kas nutiko Lesteriui, ir supratusi, kad dėl to kalta pati (tarėsi supratusi, nors tai buvo viena ir tas pat), pasikorė ant savo chalato diržo. Viena ranka buvo giliai įkišta į suknelės kišenę. Delne ji spaudė medžio nuolaužą. Medgalis buvo pajuodęs nuo amžiaus ir patrešęs. Kinivarpos, gyvenusios tenai, nutarė pasiieškoti naujo ir stabilesnio būsto. Jos pasiekė Selės suknelės kraštą ir koja nuropojo žemyn.

Ore švilpė plytos, paversdamos net atokiai stovėjusius pastatus sunkios artilerijos apšaudytais barakais.

Naktis riaumojo kaip liūtas, pašautas į gerklę užnuodyta strėle.

12

Sitas Tomasas, kurį Norisas Ridžvikas primygtinai įkalbėjo sėsti patrulinėn, pajuto, kaip automobilio užpakalis švelniai pakyla, tartum ant milžino delno. Po sekundės ant mašinos užgriuvo plytų kruša. Dvi ar trys driokstelėjo ant užpakalio, viena atsimušė į stogą. Dar viena nusileido ant kapoto ir apibėrė kraujo spalvos dulkėmis.

- Dangau, Norisai, visas miestas lekia į orą! - veriančiai suriko Sitas.

- Tu tik važiuok, - atsakė Norisas. Jis jautė degant visą kūną; prakaitas sunkėsi dideliais lašais. Jis spėjo, kad Tūzas negalėjo mirtinai jo sužeisti, tik prakiurdė, bet kažkas buvo negerai. Jis jautė silpnumą smelkiantis į raumenis, jautė slystančią sąmonę. Bet iš paskutiniųjų stengėsi jos nepaleisti. Kuo labiau karščiavo, tuo stiprėjo įsitikinimas, jog Alanui jo reikia, ir jeigu laimė nuo jo nenusigręš bei nepaliks drąsa, gali net atpirkti tą siaubingą kaltę, kurią padarė supjaustydamas Hago padangas.

Netoli "Reikalingų daiktų" jis pamatė grupelę žmonių. Iš municipaliteto kylanti ugnis apšvietė figūrėles lyg scenoje. Jis įžiūrėjo Alano šeimyninį automobilį ir patį šerifą, lipantį lauk. Nugara į artėjančius Norisą ir Sitoną stovėjo vyras su pistoletu. Jis buvo prisidengęs moterimi. Norisas nelabai galėjo pažinti tą moterį, bet įžiūrėjo, jog įkaitę laikantis vyras vilki sudraskytus "Harley-Davidson" marškinėlius. Ten buvo tas pats žmogus, kuris bandė nužudyti Norisą prie municipaliteto, tas, kuris ištaškė Patrankos smegenis. Nors vyras neatsigręžė, Norisas buvo įsitikinęs, kad mato miesto siaubą Tūzą Merilą.

- Jergutėliau, Norisai! Ten Alanas! Kas čia darosi?

Kad ir kas tas tipas, pagalvojo Norisas, per triukšmą jis mūsų negirdi. Jeigu Alanas nepažvelgs mūsų pusėn, neišsiduos tam šunsnukiui...

Noriso tarnybinis pistoletas gulėjo ant kelių. Jis nuleido keleivio lango stiklą ir pakėlė ginklą. Ar anksčiau jis svėrė šimtą svarų? Dabar atrodė sveriąs dukart tiek.

- Važiuok lėtai, Sitai, kiek gali lėčiau. O kai bakstelsiu koja, sustabdyk mašiną. Staigiai, apie nieką negalvodamas.

- Koja! Kaip suprasti, koja...

- Užsičiaupk, Sitai, - švelniu, pavargusiu balsu tarė Ridžvikas. - Nepamiršk, ką sakiau.

Norisas pasisuko šonu, išlindo iki pečių pro langą ir įsikibo į rėmą, ant kurio laikėsi automobilio švyturėliai. Pamažu sunkiai prisitraukė ir atsisėdo ant lango. Agonijoje sudejavo jo peršautas petys, šviežias kraujas ėmė sunktis pro marškinius. Iki trejeto žmonių liko mažiau nei tridešimt jardų, jis jau galėjo pataikyti per stogą į vyrą, laikantį moterį. Bet jis nešaus, nes gali kliudyti ir įkaitę. Tačiau jeigu kuris iš jų pajudėtų...

Norisas arčiau važiuoti nedrįso. Jis primynė Sito koją. Senasis policininkas švelniai sustabdė patrulinį automobilį skeveldrų ir duženų nusėtoje gatvėje.

Pajudėkit, meldė Norisas. Bent kuris pajudėkit. Man nesvarbu, kuris, bet krustelkit bent truputį.

Jis nematė, kad atsidarė "Reikalingų daiktų" durys; visą jo dėmesį prikaustė vyras su ginklu ir įkaite. Norisas nepastebėjo, kaip iš parduotuvės išeina misteris Lilendas Gauntas ir atsistoja po žalia markize.

13

- Tie pinigai buvo mano, šunie! - sustaugė Tūzas. - Ir jeigu nori atgauti šitą kalę su visais jos atributais, geriau pasakyk, ką su jais padarei!

Alanas išlipo iš mašinos.

- Tūzai, aš nesuprantu, apie kokius pinigus tu kalbi.

- Atsakymas ne toks! - sukriokė Tūzas. - Tu puikiausiai žinai, apie ką aš kalbu! Tėtušio pinigai! Skardinėse! Nori kalės - pasakyk, ką su jais padarei! Toks geras pasiūlymas galios trumpą laiką, susmirdėli!

Akies kampučiu Alanas pastebėjo judesį už Tūzo. Tai buvo patrulinis automobilis, greičiausiai valstijos policijos, bet jis nenorėjo rizikuoti atidžiai žiūrėdamas. Jeigu Tūzas pajus, kad pakliuvo į spąstus, atims Polei gyvybę. Nespėjus nė mirktelėti.

Todėl jis įsmeigė akis į jos veidą. Moters žvilgsnis buvo liūdnas ir įskaudintas... bet baimės jame nesimatė.

Alanas pajuto, kad atgauna sveiką nuovoką. Keistas daiktas ta nuovoka. Kai netenki, nejauti to. Nejauti, kaip ji pasitraukia, aiškiai supranti tik tada, kai ji grįžta kaip koks retas laukinis paukštis, kuris gieda ne pagal užsakymą, o savo noru.

- Jis suklydo, - tyliai pasakė Polei Alanas. - Gauntas padarė klaidą toje juostoje.

- Kokį mėšlą čia mali! - Tūzo balsas trūkčiojo. Jis įbedė automatinio pistoleto vamzdį Polei į smilkinį.

Tik vienas Alanas pastebėjo, kaip tyliai prasiveria "Reikalingų daiktų" durys, bet nebūtų to pastebėjęs, jeigu tyčia nebūtų sukęs akių nuo Meino gatve artėjančio policijos ekipažo. Tik Alanas pamatė kaip vaiduoklį išeinančią aukštą figūrą, vilkinčią ne sportinį švarką ir ne smokingą, o platų juodą apsiaustą.

Kelioninį apsiaustą.

Vienoje rankoje misteris Gauntas laikė senovišką lagaminėlį, kokiuose keliaujantys prekijai senovėje nešiojosi savo prekes ar jų pavyzdžius. Jis buvo padarytas iš hienos odos ir tampėsi. Tampėsi, vienur pūtėsi, kitur bliuško po ilgų baltų pirštų laikoma rankena. O iš vidaus it tolimas vėjo ūkimas ar vaiduokliškas verksmas, kokį girdi po aukštos įtampos elektros laidais,

sklido vos girdimi riksmai. Tą nerimą keliantį garsą Alanas išgirdo ne savo ausimis; rodės, girdi širdimi.

Gauntas stovėjo po markize ir galėjo matyti tiek artėjantį patrulinį automobilį, tiek veiksmą prie šeimyninio furgonėlio, o jo akyse atsirado susierzinimo... gal net susirūpinimo išraiška.

Alanui toptelėjo: jis nežino, kad jį matau. Beveik esu tuo tikras. Maldauju, Viešpatie, neleisk man apsirikti.

14

Alanas neatsakė Tūzui. Jis kalbėjosi su Pole, spausdamas rankose Todo skardinukę. Merilas nė nepastebėjo skardinės, matyt, todėl, jog šerifas nė nemanė ją slėpti.

- Enė tą dieną nebuvo prisisegusi saugos diržų, - tarė Alanas Polei. - Ar aš tau sakiau?

- Aš... aš neprisimenu, Alanai.

Už Tūzo Norisas Ridžvikas sunkiai lindo iš automobilio lango.

- Štai kodėl ji išlėkė pro priekinį stiklą, - tuoj teks kurį nors pulti, pagalvojo jis. Tūzą ar misterį Gauntą? Kurion pusėn? Kurį? - Štai kas nuolat nedavė man ramybės: kodėl jos diržas nebuvo prisegtas? Įprotis užsisegti jį buvo taip giliai įaugęs, kad Enė apie tai net negalvodavo. Bet tą dieną ji diržo neužsisegė.

- *Sakau paskutinį kartą, fare*! - išrėkė Tūzas. - *Pasiimu savo pinigus arba šitą šliundrą! Rinkis!*

Alanas ir toliau jį ignoravo.

- Bet toje juostoje ji buvo prisisegusi diržą, - tęsė šerifas. Ir netikėtai jam pasidarė aišku. Įsitikinimas iškilo mintyse kaip sidabrinė liepsnos kolona. - Diržas buvo prisegtas, O TU PRAŠOVEI, MISTERI GAUNTAI!

Alanas atsisuko į aukštą individą, stovintį po žalia markize už aštuonių pėdų. Jis suėmė už skardinės dangtelio, žengė didelį žingsnį prie naujojo Kasl Roko verslininko ir nespėjus Gauntui sureaguoti (tik vyzdžiai spėjo išsiplėsti) atidarė paskutinį Todo žaisliuką, kurį Enė leido nusipirkti, nes tik kartą būni vaikas.

Iš jo iššoko gyvatė, tik šį kartą tai nebuvo pokštas.

Šįsyk ji buvo tikra.

Gyvatė buvo tikra vos kelias sekundes, ir Alanas negalėjo pasakyti, ar dar kas nors ją matė, bet Gauntas - tikrai. Tuo jis buvo visiškai įsitikinęs. Gyvatė buvo ilga, daug ilgesnė už tą spyruoklinę, popieriumi aptrauktą gyvatę, kuri iššoko municipaliteto automobilių stovėjimo aikštelėje po kelionės į Portlendą. Jos blizgančios odos spalva mainėsi, kūnas buvo numargintas raudonais ir juodais rombais lyg puikios barškuolės.

Atsitrenkusi į Lilendo Gaunto apsiausto petį gyvatė išsižiojo, ir šerifas spėjo pamatyti blizgančius kaip chromas dantis. Matė, kaip trikampė galva atsitraukia ir kerta Gauntui į kaklą. Matė, kaip tas pastveria ją ir suspaudžia... bet prieš tai gyvatės dantys ne kartą smigteli jam į kaklą.

Gauntas suriko (iš skausmo ar įsiūčio, sunku buvo suprasti) ir metė lagaminėlį, kad galėtų suimti gyvatę abiem rankomis. Kai Gauntas plėšė nuo savęs šliužą ir mynė batu prie šaligatvio, Alanas pasinaudojo proga. Nukritusi

ant žemės, gyvatė vėl buvo tik pigus niekalas, penkios pėdos spyruoklės, aptrauktos išblukusiu žaliu popieriumi, žaisliukas, kokį išties gali mylėti tik toks vaikas kaip Todas ir tik toks sutvėrimas kaip Gauntas gali įvertinti.

Kraujas tekėjo per Gaunto kaklą iš trijų porų skylučių. Jis abejingai nubraukė jį ilgapiršte ranka, pasilenkė paimti savo lagaminėlio... ir sustojo. Taip pasilenkęs praskėstomis ilgomis kojomis ir ištiesta ranka jis panėšėjo į medinę gervę. Bet to, ko jis siekė, toje vietoje jau nebebuvo. Hienos odos lagaminėlis besikilojančiais šonais stovėjo tarp Alano kojų ant šaligatvio. Jis paėmė jį, kol misteris Gauntas dorojo gyvatę, padarė tai tik su jam būdingu greičiu ir lankstumu.

Dėl Lilendo Gaunto išraiškos abejonių neliko: jo bruožus iškreipė neapsakomo siuto, neapykantos ir nuostabos kombinacija. Viršutinė lūpa pakilo, apnuogindama kreivų dantų eiles. Tik dabar visi buvo nusmailinti, tarsi specialiai tai progai.

Jis ištiesė rankas ir sušnypštė:

- *Atiduok, jis mano!*

Alanas nežinojo, kad Lilendas Gauntas kokį tuziną Kasl Roko gyventojų, pradedant Hagu Prystu ir baigiant Sloupiu Dodu, patikino, jog jo visiškai nedomina žmonių sielos, kad ir kokios varganos, išsigimusios ir niekingos jos būtų. Jei būtų žinojęs, nusikvatotų ir pasakytų, jog svarbiausia misterio Gaunto prekė buvo melas. O, jis puikiai žinojo, kas tame lagamine, kas ten kaukia lyg aukštos įtampos linijos per vėtrą ir alsuoja nelyginant senis mirties guolyje. Jis puikiai žinojo.

Misteris Gauntas makabriškai išsišiepė. Rankos tįso prie šerifo.

- *Aš įspėju tave, šerife, neprasidėk su manimi. Aš ne tas, su kuriuo protinga prasidėti. Tas lagaminas mano, sakau!*

- Aš taip nemanau, misteri Gauntai. Man kilo įtarimas, kad čia yra pavogti daiktai. Manau, jums būtų geriau...

Tūzas prasižiojęs stebėjo, kaip Gauntas pamažu, bet tolygiai iš verslininko virsta į monstrą. Jo gniaužtas šiek tiek atsileido, o Polė tuo pasinaudojo. Ji pasuko galvą ir suleido dantis į Merilo riešą. Tūzas negalvodamas bloškė ją nuo savęs ir nutaikė pistoletą.

- Kale! - suriko jis.

15

- Pagaliau, - dėkingas sumurmėjo Norisas Ridžvikas.

Jis buvo atrėmęs revolverio vamzdį į rėmą ant stogo. Dabar sulaikė kvėpavimą, prikando lūpą ir spustelėjo gaiduką. Tūzas Merilas ūmai krito ant moters, gulinčios gatvėje. Ten buvo Polė Čalmers. Turėjau pažinti, pagalvojo Norisas.

Staiga Norisui pasidarė labai silpna.

Bet kartu jis jautėsi nuostabiai palaimintas.

16

Alanas nekreipė dėmesio į Tūzo Merilo galą.

Lilendas Gauntas taip pat.

Jie stovėjo ir žiūrėjo vienas į kitą: Gauntas ant šaligatvio, Alanas gatvėje, prie savo automobilio, pasidėjęs tarp kojų baisų, kvėpčiojantį lagaminėlį.

Gauntas giliai įkvėpė ir užsimerkė. Kažkas sumirgo jo veide. Kai jis atsimerkė, prieš šerifą jau stovėjo Lilendas Gauntas, žavus prekybininkas, apgavęs tiek daug Kasl Roko žmonių. Jis dirstelėjo į popierinę gyvatę, pasibjaurėjęs perkreipė lūpas ir paspyrė ją į vandens lataką. Po to pakėlė akis į Pengborną ir ištiesė ranką.

- Prašau, šerife, geriau nesipykim. Jau vėlu, aš pavargęs. Jūs norite, kad išvykčiau iš miesto, aš su mielu noru išvažiuoju. Kai... kai atiduosite tai, kas priklauso man. O lagaminas mano, užtikrinu jus.

- Man nusispjaut. Netikiu tavimi, bičiuli.

Gauntas nekantravo ir pyko.

- Tas lagaminas ir jo turinys priklauso man! Argi netikite laisvu verslu, šerife Pengbornai? Ką, jūs koks nors komunistas? Aš sąžiningai suderėjau už kiekvieną daiktą, esantį tame lagamine! Gavau juos teisėtai ir sąžiningai. Jeigu jums reikia atlygio, komisinių, radybų užmokesčio, kaip bevadintumėt, aš puikiai suprasiu ir mielai užmokėsiu. Bet, matote, tai prekybiniai reikalai, o ne teisiniai...

- Tu apgavai! - suriko Polė. - Apgaudinėjai, melavai, mulkinai!

Gauntas metė į ją įskaudintą žvilgsnį ir vėl pasisuko į Alaną.

- Visai to nedariau. Aš parodau žmonėms savo prekes... ir leidžiu patiems nuspręsti. Tad... jei malonėtumėte...

- Aš nutariau jį pasilikti, - ramiai atsakė šerifas. Veide pasirodė šalta ir plona kaip lapkričio ledas šypsenėlė. - Pavadinkim tai daiktiniais įrodymais, gerai?

- Bijau, kad negalite to daryti, šerife, - Gauntas išėjo ant gatvės. Akyse švietė raudoni žiburėliai. - Mirsite, o mano nuosavybės neišlaikysite. Jeigu aš nuspręsiu atsiimti. O aš apsisprendžiau, - jis ėmė artintis prie Alano, raudonos ugnelės akyse gilėjo. Jis paliko bato pėdsaką ant rausvų Tūzo smegenų.

Alanas pajuto, kaip suspaudžia skrandį, bet nepajudėjo. Dar daugiau - nepaaiškinamo instinkto vedinas, sunėrė rankas virš savo automobilio žibinto, padarė paukštį ir ėmė energingai judinti per riešus.

Žvirbliai vėl skrenda, misteri Gauntai, pagalvojo jis.

Didelis šešėlinis paukštis - veikiau vanagas nei žvirblis, be to, neįtikėtinai realistiškas - nelauktai nuplasnojo per netikrą "Reikalingų daiktų" fasadą. Gauntas pastebėjo jį akies kampeliu, apsisuko, aiktelėjo ir vėl atsitraukė.

- Nešdinkis iš miesto, brangusis, - pasakė Alanas. Jis pernėrė pirštus, ir per "Siuvi ir siuvi" nubinzeno stambus šuva, gal net senbernaras. Kažkur netoliese, - tiesiog sutapimas, o gal ir ne, - sulojo šuo. Didelis, sprendžiant iš balso.

Gauntas pasisuko į tą pusę. Dabar jis atrodė nuvargęs ir išmuštas iš pusiausvyros.

- Tau pasisekė, kad paleidžiu, - toliau kalbėjo Alanas. - Antra vertus, kuo galėčiau apkaltinti? Sielų vagystę gali savo kodeksuose rasti Brighamas ir Rouzas, o manajame to nėra. Bet vis tiek patariu keliauti, kol dar gali.

- Atiduok mano krepšį!

Alanas nenuleido nuo misterio Gaunto akių. Norėjo, kad žvilgsnis būtų pašaipus, nors širdis smarkiai daužėsi krūtinėje.

- Negi dar nesupratai? *Tu pralošei.* Ar pamiršai, kaip elgtis tokiu atveju?

Lilendas tylėdamas ilgai žiūrėjo į šerifą, po to linktelėjo ir pasakė:

- Žinojau, kad tavęs geriau pasisaugoti, - jis kalbėjo, regis, pats sau. - Labai gerai žinojau. Gerai. Tu laimėjai, - jis ėmė suktis, Alanas truputį atsipalaidavo. - Aš išeinu...

Jis atsigręžė kaip gyvatė, taip greitai, kad šerifas palyginus atrodė lėtapėdis. Veidas vėl buvo pasikeitęs; žmogiškumo neliko nė lašo. Tai buvo demono snukis su susmegusiais skruostais, varvančiomis, oranžine ugnimi žaižaruojančiomis akimis.

- ... BET SU SAVO TURTU! - suriaumojo jis ir puolė prie lagaminėlio.

Kažkur - už kokių tūkstančių mylių - Polė suklykė: “Saugokis, Alanai!”, bet nebuvo kada. Siera ir sudegusia batų oda dvokiantis demonas puolė jį. Reikėjo veikti arba mirti.

Alanas pakišo dešinę ranką po kairės riešu, kur kyšojo nedidelė kilpelė. Širdy jis abejojo, kad tai suveiks, net jeigu vėl įvyktų stebuklingas pasikeitimas. Juk išsiskleidžiančios gėlės triukas susidėvėjo, su...

Nykštys nuslydo į kilpą.

Mažutis popieriaus paketėlis trakštelėjo.

Alanas atkišo ranką, paskutinį kartą jį išskleisdamas.

- ABRAKADABRA, BJAURUS MELAGI! - šūktelėjo jis, ir rankose sužydo ne gėlių, o šviesos puokštė, nutvieskusi Meino gatvę pasakiškais spinduliais. Bet jis suprato, kad iš kumščio fontanu trykštančios spalvotos šviesos iš tikro yra viena spalva. Ranka perbėgo galios smūgis, o kūną pripildė nepaaiškinama ekstazė:

Balta šviesa! Baltos šviesos aušra!

Gauntas sukaukė iš skausmo, nirto ir baimės... tačiau nesitraukė. Matyt, Alanas spėjo teisingai: jis taip seniai buvo patyręs pralaimėjimą, kad nežinojo, kaip elgtis. Lilendas pamėgino palįsti po gyvos šviesos puokšte ir netgi palietė pirštais lagaminą tarp Alano kojų.

Bet netikėtai pasirodė šlepete apauta koja - Polės koja - ir užmynė ant Gaunto rankos.

- Palik jį! - suriko moteris.

Gauntas urgzdamas pakėlė galvą... ir Alanas smogė švytinčiu kumščiu jam į snukį. Misteris Gauntas sustūgo iš skausmo bei išgąsčio ir atsitraukė. Plaukuose sumirgėjo melsva ugnelė. Ilgi balti pirštai paskutinį kartą bandė stverti lagamino rankeną, bet buvo priminti šerifo kojos.

- Aš paskutinį kartą liepiu tau nešdintis, - pačiam negirdėtu balsu tarė šerifas. Balsas buvo neregėtai stiprus, užtikrintas ir galingas. Jis suprato, kad veikiausiai neįstengs nugalėti šito padaro, prisidengusio veidą ranka nuo šviesos spektro, bet gali jį išvaryti. Šį vakarą jis gali pasinaudoti galia... jeigu tik išdrįs. Jeigu nepabūgs likti ir toliau būti teisus. - Ir paskutinį kartą sakau, kad išeisi be lagamino.

- Jos mirs be manęs! - sudejavo pabaisa. Jos rankos karojo tarp kojų ir klaksėjo nagais į gatvėje gulinčias skeveldras. - Visos aliai viena žus be manęs kaip augalai dykumoje be vandens. Ar to nori? To?

Tuomet šalia Alano atsistojo ir prisiglaudė Polė.

- Taip, - šaltai atrėmė ji. - Geriau tegu jos miršta čia ir dabar, jei taip lemta, negu keliauja su tavimi ir gyvena. Jie - mes - padarėme klaidų, bet kaina pernelyg didelė.

Gauntas sušnypštė ir pakratė letenas.

Alanas paėmęs lagaminą lėtai pasitraukė su Pole į gatvę. Pakėlė šviesos gėlių fontaną taip, kad švytėjimas kristų ant misterio Gaunto ir jo "Takerio Talismano", įtraukė oro (daugiau negu plaučiuose galėjo tilpti) ir sugriaudėjo ne savo balsu:

- KELIAUK Į PRAGARĄ, DEMONE! ESI IŠ ČIA IŠVYTAS!

Monstras sustūgo it nuplikytas verdančiu vandeniu. Užsiliepsnojo žalia markizė, į vidų sprogo vitrinos stiklas. Virš iškeltos Alano rankos į visas puses nusidriekė mėlynos, raudonos, žalios, oranžinės, violetinės šviesos spinduliai. Vieną mirksnį virš jo kumščio tartum sprogo žvaigždutė.

Hienos odos lagaminėlis pokštelėjo, uždaryti, kaukiantys balsai pranyko it nematomas, bet visų - Alano, Polės, Noriso, Sitono - jaučiamas eteris.

Polės rankas ir krūtinę deginantys nuodai dingo.

Pamažu besitvenkiąs aplink Noriso širdį karštis pranyko.

Visame mieste buvo nuleisti ginklai ir lazdos; žmonės pažvelgė vienas į kitą, it ką tik pabudę iš klaikaus sapno.

Ir liovėsi lyti.

17

Žviegiantis ir besiraitantis demonas, kuris kadaise buvo Lilendas Gauntas, pasiekė "Takerį". Atidarė duris ir klestelėjo už vairo. Suriaumojo variklis. Tokio garso neskleidžia joks žmogaus pagamintas motoras. Iš išmetamojo vamzdžio išlindo oranžinės liepsnos uodega. Užsižiebė žibintai, - ne lempos, o šlykščios mažos akytės, velniūkščių akytės.

Polė Čalmers sukliko ir prispaudė veidą prie Alano peties. Bet Alanas neįstengė nusigręžti. Jam buvo lemta matyti ir įsidėmėti tai visam gyvenimui kaip kitus to vakaro stebuklus: popierinę gyvatę, kuri sekundei tapo tikra, popierines gėles, virtusias šviesos puokšte ir galios šuliniu.

Užsiplieskė trys priekiniai žibintai. "Talismanas" iššuko į gatvę, lydydamas po ratais asfaltą, sucypė sukdamas į dešinę, ir nors nesiekė Alano automobilio, šeimyninis furgonėlis atšoko kelias pėdas, tarsi nustumtas galingo magneto. Gaunto automobilio priekis sutvisko balzgana šviesa ir ėmė keistis.

Mašina sužviegė, nutaikiusi į rūkstančius municipaliteto griuvėsius, suverstus sumaitotus policijos ir televizininkų automobilius bei tilto netramdomą upę. Variklis sukriokė kaip beprotis, balzganas švytėjimas apgaubė visą jo korpusą.

Vieną sekundę Gauntas pažvelgė iš varvančios, tirpstančios vairuotojo pusės į Alaną, sakytum, visam laikui įsidėmėdamas raudonomis, pailgomis akimis, ir prasivėpė.

"Takeris" ėmė riedėti.

Leisdamasis nuo kalno, "Talismanas" padidino greitį, greičiau ėmė vykti ir pasikeitimai. Mašina lydėsi ir persiformavo. Stogas pasislinko atgal, blizgantys ratlankiai virto stipinais, padangos susiaurėjo ir paaukštėjo. Pro

“Takerio” groteles ėmė lįsti kažkoks pavidalas. Tai buvo juodas eržilas su raudonomis kaip misteris Gauntas akimis, švytintis arklys, kuris kanopomis skėlė ugnį ir paliko grindinyje rūkstančius kraterius.

“Talismanas” virto brička su ant pasostės sėdinčiu kuprotu nykštuku. Riestos nykštuko batų nosys liepsnojo.

Bet pasikeitimai tuo nesibaigė. Kai švytintis vežimas pasiekė Meino gatvės galą, išlindo mediniai šonai, ant viršaus atsirado stogas. Pasirodė langas. Stipinai sumirgėjo visokiomis spalvomis, ir arklio kanopos pakilo virš grindinio.

Talismanas virto platforma, po to dengtu vežimu, kokie važinėjo po šalį prieš šimtus metų. Ant šono Alanas įskaitė užrašą:

CAVEAT EMPTOR

Penkiolika pėdų virš žemės, ir toliau kildamas, vežimas pralėkė municipaliteto griuvėsius. Eržilas šuoliavo nematomu dangaus keliu, skeldamas mėlynas ir oranžines žiežirbas. Vežimas pakilo virš upės, pravažiavo nelyginant dinozauro skeletą vandenyje riogsantį tiltą. Tada iš municipaliteto pakilo dūmų stulpas, o kai jie išsisklaidė, Lilendas Gauntas su savo vežimu buvo dingęs.

18

Alanas nuvedė Polę prie patrulinio automobilio, kuriuo atvažiavo Norisas su Sitonu. Norisas vis dar sėdėjo ant lango, įsitvėręs į stogą. Jis jautėsi per silpnas, kad leistųsi vidun, nebijodamas nukristi.

Alanas apkabino Ridžviką per pilvą (kiek ten to pilvo buvo) ir padėjo atsistoti ant žemės.

- Norisai?

- Ką, Alanai? - susigraudino Norisas.

- Nuo šiol galėsi persirenginėti tualete, kada tik panorėsi, - tarė šerifas. - Gerai?

Norisas tarsi nenugirdo. Alanas pamatė, kaip į jo padėjėjo marškinius geriasi kraujas.

- Ar sunkiai sužeidė?

- Nelabai. Bent taip manau. Bet šitai... - jis mostelėjo ranka į nusiaubtą miestą, - ... tai mano kaltė. Mano!

- Tu klysti, - pasakė Polė.

- Jūs nesuprantate! - Noriso veidas persikreipė iš skausmo ir gėdos. - Tai aš supjausčiau Hago padangas! Aš jį pakursčiau!

- Taip, - sutiko Polė. - Tu. Bet tau teks su tuo susitaikyti. Man taip pat, nes aš užsiundžiau Tūzą Merilą, - ji parodė ranka į gatvę, kur ėmė skirstytis katalikai ir baptistai. Keli religijos kariai slampino vieni, kiti po du. Tėvas Brighamas prilaikė garbųjį Rouzą, o Nenė Roberts ėjo apsikabinusi Henrį Peitoną per juosmenį. - Kas sukiršino juos, Norisai? O Vilmą? O Nitę? O visus kitus? Jeigu viską padarei tu, turiu pripažinti, kad esi tikras darbštuolis.

Norisas sukūkčiojo.

- Aš taip gailiuosi.

- Aš taip pat, - tyliai ištarė Polė. - Mano širdis sudaužyta.

Alanas apsikabino Norisą ir Polę, po to pasilenkė pro keleivio langą ir paklausė Sito:

- Kaip tu jautiesi, vaikine?

- Neblogai, - atsakė senasis policininkas. Jis atrodė visiškai žvalus. Sutrikęs, bet žvalus. - Jūs, brangieji, atrodote daug klaikiau.

- Manau, reikia vežti Norisą į ligoninę, Sitai. Jeigu tilpsime, galim važiuoti visi.

- O kaipgi, Alanai! Lipkit! Į kurią ligoninę?

- Šiaurinio Kemberlendo, - atsakė šerifas. - Ten guli berniukas, kurį noriu aplankyti ir įsitikinti, kad sulaukė savo tėtės.

- Alanai, man nepasivaideno? Ar to tipo mašina tikrai virto vežimu ir pakilo į dangų?

- Nežinau, Sitai, - atsakė Pengbornas, - ir nuoširdžiai prisipažinsiu: nenoriu sužinoti.

Tuo metu privažiavo Henris Peitonas. Palietė Alano petį. Jo žvilgsnis buvo sutrikęs ir keistas. Atrodė kaip žmogus, kuris greitai pakeis savo gyvenimo būdą, mąstymą arba ir viena, ir kita.

- Kas čia buvo, Alanai? - pasiteiravo jis. - Kas iš tikro nutiko šitam prakeiktam miestui?

Už šerifą atsakė Polė.

- Čia buvo išpardavimas. Didžiausias prekių išpardavimas prieš uždarant parduotuvę, kokį esi matęs... bet visgi keli iš mūsų nutarė nieko nepirkti.

Alanas atidarė dureles ir padėjo Norisui atsisėsti. Paskui palietė Polės petį.

- Eime. Važiuojam. Norisas sužeistas, neteko daug kraujo.

- Ei! - šūktelėjo Henris. - Aš turiu daug ko paklausti ir...

- Vėliau, - šerifas įsėdo į mašiną paskui Polę ir užtrenkė duris. - Pasikalbėsim rytoj, o dabar aš nedirbu. Tiesą sakant, manau, jog atsistatau iš pareigų visam laikui. Pasitenkink tuo - viskas baigta. Tai, kas vyko Kasl Roke - baigta.

- Bet...

Alanas pasilenkė į priekį ir paplojo per kaulėtą Sitono petį.

- Važiuokim, - tyliai pasakė jis. - Ir negailėk arklių.

Sitas pajudėjo Meino gatve į šiaurę. Ties sankryža pasuko į kairę ir ėmė kopti Kasl Hilu. Tenai Alanas su Pole atsigręžė pasižiūrėti į miestą, kur švytėjo gaisrų rubinai. Šerifą apėmė liūdesys, praradimo skausmas ir keistas palengvėjimas.

Mano miestas, pagalvojo jis. *Tai buvo mano miestas. Bet jau nebe. Niekad nebus mano.*

Jie atsigręžė į priekį tą pačią sekundę, paskui pasižiūrėjo vienas kitam į akis.

- Tu taip ir nesužinosi, - vos girdimai ištarė Polė, - kas tą dieną nutiko Enei ir Todui. Niekad nesužinosi.

- Aš ir nenoriu, - atsakė Alanas Pengbornas. Švelniai pabučiavęs jai į skruostą, pridūrė: - Tai priklauso tamsai. Tegu ji ir nusineša su savimi.

Automobilis užlipo ant kalno ir pasuko 119-uoju keliu. Kasl Rokas liko, jį taip pat nusinešė tamsa.

TU BUVAI ČIA ANKSČIAU

Žinoma, buvai. Tikrai. Aš niekuomet nepamirštu veidų.

Prieik, leisk paspausti tau ranką! Žinai ką? Iš eisenos pažinau tave anksčiau, nei įsižiūrėjau veidą. Geresnės dienos grįžti į Džankšen Sitį, gražiausią Ajovos miestelį, negalėjai pasirinkti. Gerai jau, gali juoktis; aš norėjau pajuokauti.

Gal gali prisėsti? Čia, ant suolelio prie Karo memorialo bus pats tas. Saulutė šilta, o nuo čia mes galime matyti beveik visą senamiestį. Tik saugokis pašinų; suolas dar iš tų laikų, kai Hektoras buvo mažas šunytis. O dabar žvilgtelk ten. Ne, truputį dešiniau. Matai pastatą užteptais langais? Čia kadaise buvo Semo Piblso kontora. Nekilnojamojo turto agentas, pasiutiškai geras agentas. Bet jis vedė Naomę Higins ir išvažiavo, kaip dabar daro visi jauni žmonės.

Ta kontora stovėjo tuščia beveik metus; ekonomika čia pašlijo nuo Artimųjų Rytų operacijų pradžios, bet kažkas visgi įsigijo tą pastatą. Turiu pasakyti, kad apie tai sklido nemaža kalbų. Bet žinai, kaip būna tokiuose miesteliuose: niekas čia nesikeičia ilgus metus, ir naujos parduotuvės atidarymas yra didžiulė naujiena. O tai bus netrukus, iš visko sprendžiant. Paskutiniai darbininkai susirinko savo žaislus ir išvažiavo praėjusį penktadienį. Man regis...

Kas?

A, ta! Na, tai juk Irma Skilins. Buvusi Džankšen Sičio aukštesniosios direktorė, kiek teko girdėti, pirmoji direktorė moteris šioje valstijos dalyje. Ji išėjo į pensiją prieš dvejus metus, bet, ko gero, atsisveikino ir su visai kitais dalykais: Rytine žvaigžde, Amerikos revoliucijos dukterimis, Džankšen Sičio komanda. Kaip suprantu, ji net nebedainuoja bažnyčios chore. Spėju, kad iš dalies dėl reumatizmo - smarkiai surakinta. Matai, kaip ji remiasi į savo lazdutę. Įsivaizduoju, jog ji balažin ką atiduotų, kad tik jai truputį palengvėtų.

Tik pažvelkit! Apžiūrinėja naująją parduotuvę, tiesa? Na, kodėl ir ne? Ji gal ir sena, bet dar nemirusi. Beje, žinai, kaip sakoma: smalsumas pražudė katiną, bet smalsumo patenkinimas atgaivino.

Ar galiu perskaityti skelbimą? Aišku! Prieš dvejus metus įsigijau akinius, bet jie tik darbui iš arti; niekad taip gerai nemačiau į tolį. Ten parašyta: NETRUKUS ATIDARYSIME, o žemiau - ATSAKYTOS MALDOS, NAUJOVIŠKA PARDUOTUVĖ. Yra dar viena eilutė, luktelk, šriftas smulkesnis... a, - “Nepatikėsite savo akimis!” Manau, kad patikėsiu. Koheleto knygoje pasakyta, kad po saule nėra nieko nauja, o aš tuo tikiu. Bet Irma grįš. Bent jau pamatyti žmogų, kuris sugalvojo ant Semo Piblso kontoros užkabinti tą ryškiai raudoną markizę!

Gal ir pats užsuksiu. Manau, kad didžioji miesto dalis apsilankys prieš pareikšdama savo nuomonę.

Įdomus pavadinimas, ar ne? “Atsakytos maldos”. Taip ir knieti sužinoti, kuo prekiaus.

Na, po tokiu pavadinimu gali būti bet kas.

Bet kas.

1988 spalio 24
1991 sausio 28

Stephen King

REIKALINGI DAIKTAI

Romanas

Redaktorius J.Vabuolas
Dailininkas A.Šimakauskas

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
SL Nr. 929. Ofsetinė spauda 13,5 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 42 Kaina sutartinė.
"Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4.
Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė,
Girelės 22, 4320, Kaišiadorys.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

"Reikalingi daiktai" – parduotuvės pavadinimas, kurioje gali nusipirkti savo slapčiausią svajonę: neįtikėtiną seksualinę palaimą, turtą, valdžią... Visa tai prieinama kiekvieno kišenei, bet su viena sąlyga, kurią padiktuoja mefistofeliškasis parduotuvės savininkas. "Reikalingi daiktai" – dar viena faustiška vizija, nuspalvinta XXa. pabaigos amerikietiško gyvenimo realijomis ir neišsenkama Stepheno Kingo vaizduote.

